

جوهره

جوهرة في اللغة

اكبيكج

نعمه است مصطفى بن احمد

نعمه است احمد الله

م

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذی علم الانسان ما لم یعلم من اللغات ومیزه بالنطق عن المشارک من جنس الحیوانات ۰ والصلوة علی نبیه علیه افضل الصلوة والسلام ما دارت الافلاک وتنفس الانام ۰ وعلی آله العظام ۰ واصحابه الکرام ۰ ما سبحت الملائکة ورقمت الاقلام

اما بعد حمد الله العلی الکبیر ۰ والصلوة علی نبیه البشیر النذیر بو عبد فقیر وحقیر ۰ وبندهٔ کثیر التقصیر ۰ علم فرسده بنی آدمه ذوق وشوق ویرر حلاوت وملاحت بولدوغندن واکثر ظرفا خصوصا طفلان نورسیده با وفانک فارسی گفتاره وغزلیات واشعاره دفرت رغبت ۰ وکثرت محبتلری اولوب لکن بعض اصطلاحات ولغاتنک غورینه واصل ۰ ورمز ایا ونکاتنک کنهنه نائل ۰ اولمدقلرین مشاهده ایدوب بیت گرچه نه ز شیراز وخجند وهمدانم ۰ طرز شعرای عجم را همه دانم ۰ نحو اسنجه استادان عجمدن مضبوط ومسموعم اولدوغی وجه اوزره لغات فارسیه‌نک مشکلاتنی وکنایات اصطلاحات اعجامک معضلاتنی ۰ بر وفق مقاصد

شعرا

شعرای عجم بو کتابده بیان ایلدم ان شاء الله الرحمن توفیق سبحانی وهدایهٔ یزدانی ایله طالبینه تحصیل علم فارسی بسیر ومطالعه ایدنلره نفعی کثیردر ۰ هر کیم بو کتابدن استفاده ایدوب مؤلفن بر دعا ایله یاد ایدرسه حق جل وعلا انک دنیاده خانهٔ وجودین معمور وآباد وآخرتده شفاعت سید الانامه مظهر ایدوب مسرور ودلشاد ایلیه آمین ۰ ثم آمین ۰ یا مجیب السائلین ۰ بحرمة النبی الامین ۰

معلوم اوله که بو کتابده اختصار ایچون نیجه یرده بیانیه ولامیه دینلمشدر مراد اضافت بیانیه واضافت لامیه دیمکدر وبو دخی معلوم اوله که اضافت بیانیه‌دن مراد موصوفک صفته وصفتک موصوفه ومشبه بهک مشبهه ومشبهک مشبه بهه اضافتلریدر ومن الله الهدایة فی البدایة والنهایة باب الالف والباء

آب صورر آثار ورونق ولطافت وصفا وحسن واعتبار وحرمت وآب روی یعنی عرض وناموس وآب ووصول جانان ووجود صافی وتازه لک ودیدهٔ نمناک وحزبل غبار دفع اولان اموال واسباب وچشم ودیده‌یه نسبت اشک یعنی گوز یاشی وتشبیه طریقیله لبک طشره‌سی ومطلق لب مراد اولنور آب آتش گون بادهٔ آتش گون آباد معمور آب بست صوبی بغلدی یعنی آبردی وبکدر اماته کیب خرج اولورسه صوبندی دیمکدر آب بقا ماء الحیات ونافع معناسنه استعمال اولنور آب حیات باده

آب سرشته : یعنی دیدکلری طعام که قیونک باجه سندن پشوروب صوو ودرلر عربجه ثریث دیرلر

آب ... یعنی آب حیوانست که کنایه از علم لدنی هم هست وازا پیغمبران و حاشیتان دانسته اند برهان

ولب جانان و وصلت جانانه‌دن کنایه‌در **آب جام** اضافت بیانیه
ایله شرابدن کنایه‌در **آب خورد** صو ایجدی و صولاندی و نشو و نما
بولدی و تر و تازه قالدی دیمکدر **آبخور** صولانه‌جق یر یعنی صولانوب
نشو و نما بوله‌جق یر و محل تنعم وحصه و نصیب و قسمت **ابخورد**
ترکیب مزجی اولورسه ابخور معناسنه‌در **ابد** همیشه و موبد و دائم
و باقی و بی اخر دیمکدر اما **ابداً** تنوین ایله عبیده زمان استقبال
ایچون ظرفدر **آب داد** تر و تازه و لطیف کوستردی و رونق و صفا
ویردی و بایردی دیمکدر و آبک جمع معناسنه کوره معناویرلک
جائزدر **آبدار** تازه و لطیف و طری و براق **ابدال** ابدالدن احد
یعنی ولی مراددر **آب دیده دریغ مدار** آب دیده بی صا قنمه
یعنی اغله و بکا ایله دیمکدر **آب رخ** آب روی یعنی عرض و ناموس
و کوزدن یوز اوزره اقان یاش **آب رخ خود بر در هر سفله مریز**
کندی یوزک صوین هر بر الجغک قپوسنده دوکمه یعنی ابتذال
قبول ایدوب هر دنی یه عرض حاجت ایدوب عرضکی پایمال و تلف
ایلمه **آب رخش برد** یوزینک صوینی ایلتدی یعنی اکا غلبه ایلدی
و عرضنی ییقدی **ابر** دن ابر رحمت و رحمتدن باران مراددر
ابر رحمت اضافت بیانیه ایله باران رحمت یعنی رحمت یغموری
دیمکدر **ابرام مخالف** زحمت و مشقت ویره‌دن کنایه‌در **ابرام**
رقیب مثله **ابر بهمن** بیانیه ابر بولت بهمن اورته قیش آیی در

ابراهام فرس قدیمده براسمدر براهام
دخی دیرلر معربی ابراهیمدر شعوری

ابر خطا

ابر خطا شوی بیانیه در خطا ارید بجی یعنی خطایی محو و ازاله ایدیجی
ابردن مراد ابر رحمت و توفیق خدادر که خطیئات عصاتی ارید ر
و محو ایدر **آب رکنی** رکنه منسوب صو یعنی آب رکن آباد که شیرازه
بر میره ده بر صونک اسمیدر اول صویی اول محله رکن الدین
کتور مکله اکا نسبت ایدوب آب رکنی دیدیلر **ابرو** قاشدر
و کمان یعنی یای مراد اولنور **آب روان** بیانیه ما جاری یعنی اقار صو
ابروان دوتا بیانیه در **آبرو** یوز صویی دیمکدر اما حسن و لطافت
و صفا و عرض و ناموس مراد اولنور **ابروی کماندار** یای طوتیجی
یعنی مقوس حاصلی قوس شکلنده اولان ابرودن تعبیردر **ابروی مه**
دن جانانک مه بکی یعنی هلال بکی اولان قاشی مراد اولنور
بو صورتده ابروی مه جانانی هلاله تشبیه اولنور یا ابروی جانانه
بکزه ین مه دیمک اولور بو صورتده مه ابروی جانانه تشبیه اولنور
و ابروی مه دن نفس مه مراد اولنور تامل تصل **ابریز** همزه‌نک
کسریله عبیدر زر خالص معناسنه‌در **ابریشیم طرب** دن
مراد چنک ابریشیمیدر که کرش بر نیه طاقرلر **آب زد** صو اوردی
و صو سپدی و صولادی و سوپندردی و تسکین ایلدی و اغلدی
آب زد بر دیده ام روی رخشان او انک روی رخشانی دیده‌مه
صو سپدی یعنی روی رخشانی دیده‌مه کورندی **آب زده**
صو سپلمش یعنی صولنمش و لطیف و تازه **آب زلال** آب صافی

آب شب منی ونطفه که دول دوشاندن حاصل اولور ادمک اولسون
حیوانک اولسون دیشیسی

آب زندگانی آب حیاتدر وباهر ولب جانان دن کنایتدر
آب زنده کی مثله آب سردزد صوق صو اوردی یعنی برودت
ویردی آب سردزددرسخن باتش تیز سوزجگرلکین آتشه
صوق صو اوردی یعنی مصاحبته برودت ویردی آبش برد
آبنی ایلندی یعنی اکا غلبه ایلدی وقورتدی وعرضنی بیقدی
آبشخور صوالاجق ونشو ونما بولاجق یر ومحل تنعم وحصه
ونصیب وقسمت آب شد اریدی وصو اولدی آب شمشیر
بیانیه در شمشیری آبه تشبیه صافیلکده ویا کلکده ولطافتده دریا
لامیه در مجازاً آب طربناک باده دن کنایتدر آب گشاد
صو آقتدی دیمکدر وحیات ویردی دیمه دن کنایتدر وکوزه
نبت اغلدی دیمکدر آب کشید کوزه نبت اغلدی دیمکدر
آبگینه شامی بیانیه در شامه منسوب صرچه یعنی شام
شیشه سی دیمکدر ظاهر بودر که شام ذکری ضرورت قافیه
ایچوندر الا عالمده مشهور حلب شیشه سیدر که طرسوسده
ایشلنور حلبده صاتیلور آب لطف دن آب حیات
وشبنم یعنی چه مراد اولنور آب لعل بیانیه در قرمزی
شرابدن کنایتدر یا لعل کبی قرمزی اولان لبک طشره سی
آبه تشبیه اولنور بو صورتده لعلدن مراد لب جانانندر
ابلق مطلق الاجه اولان نسنه یه وآق ایله قره دن مرکب اولان

الابلاس محزون ومنکسر اولمق
یقال ابلس فلان اذا سکت غما
وایمیدسز اولمق ویقال الابلاس
عن مقصوده

ابلوک فضول ومنافق شعوری
ودوروی معناسنه
ابالة یعنی ابدست خانه
میر نظمی بیت درجهان
آسوده نی بود بدید
جای راحت جز ابالة کس ندید شعوری

ابو ضم باء موحده ایله نام حیزی شیخ آزری بیت ای کرد درت
اب رخ خواجه کاریز وی خاک کف پای تو تاج سر آبو شعوری ٤

الاجه آته دیرلر وتشبیه طریقیله کوز مراد اولنور آبم برد عرضمی
ضایع ایلدی بیقدی ابناء ابنک جمع قلتیدر او غلان دیمکدر
ابن حجام خواجه حافظک زماننده شیرازده عمر نام بر محبوبک
لقبی ایدی آب نوش اضافتله آب حیاتدر آب اتش لب لعلت
سنک لعل کبی قرمزی اولان لبنک آبی وآتشی یعنی لبنک طشره سی
وایچروسی دیمکدر ابو اسحاق شیراز پادشاهلرندن برینک
کنیه سیدر ابو الفوارس شاه شجاعک کنیه سیدر آب وخاک
عناصر اربعه ومخلوقاتدن کنایتدر آب ورنگ رخسار رخسارک
آب ورنگی یعنی لطافت وصفاسی دیمکدر آب رونق ولطافت
وصفادن ورنگ بشره نک لونندن کنایتدر آب وگل دن وجود
یعنی وجودان نه مراددر آبی ایوه به معناسنه وبه ایچیم صو آبی
فشان بر صو صاچ یعنی بر صو سپ ویر صو ایله الصلت دیمکدر اما یا احداث ایچوندر
خطاب سالقی یه اولورسه آبدن باده مراد اولنور آبی ندارد
رونقی یوقدر یعنی صفا ویرمز دیمکدر آبدن مراد رونق وصفادرنته که
لغت عربده رونق السیف ماؤه یعنی صفاوه در آب یابد از و
اندن رونق وصفا ولطافت بولور یعنی لطافت وصفایی اندن
کسب ایدر باب الالف والتاء آتش دن آتش عشق وآتش حمام او
اولنور آتش آه آه آتشین یعنی یاندریجی ومؤثر وسوزناک آه در
وآه آتشبار مراد اولنور آتش بتن زد زیاده الم واضطراب ویردی

ابو الفضل الثونک کنیه سیدر
اقصی الارب
ابو الجن ابلیس
شهاب علی البیضاوی

آتابک وسو صاحب الکلام
والامر سروری شرح گلستان

آتش بوی انداخت الکا اتش آتدی یعنی انی هلاک ایلدی
آتش تیز کلبن اتش و اتش مشقدن کنایندر **آتش جو آب**
صوکبی ارکین آتش یعنی می که صوکبی سیالدر **آتش جمان**
بیانیه مجرو ملق اتشی **آتش دل** یورک اتشی یعنی حرارت و اضطراب
آتش رخسار بیانیه در آتش کبی قرمزی رخسار **آتش رخسار گل** گلک
آجیلوب قزرمسندن کنایندر **آتش روشن بر خود خرمن** انک روبی
آتشی کندیکه اوره یعنی الکا عاشق اولمه **آتش زد بخرمن غم** غم خرمننه
آتش اوردی یعنی آتش براقدی حاصلی غم خرمننی یاقدی یاندردی و محو
ایلدی **آتش زد در خرمن صد زاهد و عاقل** یوز زاهد و عاقلک وجودی
خرمننه آتش اوردی یعنی الکا آجید یغندن یوز زاهد و عاقلک بوره کی
یاندی **آتش زرق** بیانیه دریا آتشی دیمکدر **آتش سودا** محبت
آتشی **آتش طور** طور طاغندن حضرت موسایه کورینن اتشدر
آتش فکند آتش صالدی یعنی آتش براقدی و محو ایلدی **آتشکده**
مجوسیلرک اوده یاقدقلری کلیسالریدر که انده اود طبرله **آتش لعل**
لعل کبی قرمزی اولان لبک ایچره وسیدر زیرا لبک ایچره بیانی آتشه
تشبیه ایدرلر **آتش موسی نمود گل** گل آتش موسایی کوستردی
یعنی غنچه دن چقوب و آچیلوب قیزل آتش اولدی حاصلی قزل گل
آچلدی دیمکدر گل بونده آتش موسایه یعنی آتش طوره تشبیه اولنمشدر
آتشین آه نسبت آتشلی یعنی یاندیرجی و مؤثر و سوزناک و باده یه

آتشی غضبناک معناسنه و اتشه منسوب
دیمکدر

نسبت قرمزی دیمکدر **باب الالف والثاء** **اثار** علایم و اسباب
اثنه تاثیر و نشان و علامت و سبب **اثیر** عالی معناسنه در نته کیم چرخ اثیر
عالی چرخ دیمکدر **باب الالف والجیم** **اجازنست** اجازت و رخصت
واردر دیمکدر **اجر** اجرت و ثواب و کرا و مقصود معناسنه **اجر صبر**
منست بنم صبر یمک کرا اسیدر دیمکدر **اجر ها باشد** ثوابلر حاصل اولور یعنی
نتیجه حسنات میسر اولور **اجل دن** بعضی بهر قابض ارواح اولان
حضرت عزرائیل مراد اولنور **اجم واجام** اجمه نک جمعیدر قوری دیمکدر
بیشه معناسنه **اجنبی** عربیدر بیگانه و انکل مراد اولنور **باب الالف**
والحاء **احتمام** عربیدر تحمل و صبر مراد اولنور **احلی** عربیدر حلودن اشهالک
معناسنه لذیذرک دیمکدر **احمد الله علی معدلة السلطان** الله تعالی یه
حمد ایدرم پادشاهک عدالتی اوزره یعنی پادشاهک عدالتنه حمد ایدرم
دیمکدر سلطانی ده الف حرف ردیف و نون حرف روی و نونک
کسره سندن متولد اولان یا ساکن حرف وصلدر **احوال** دن احوال
عشق و محبت مراد اولنور **باب الالف والخاء** **اختر** طالع و یلدز و بخت
اختر شمرد یلدز صایدی دیمکدر اما ترک خواب ایلدی و اویومدی دیمه دن
کنایندر **اختر شب دزد** ده جائزدرکه اخترن مراد ماه اوله و شب دزد
دنیلدیکی اوغریلر کبی کیجه دوروسیر ایلدو کیچوندر و جائزدرکه اختردن
مراد طالع اوله و شب دزددن فلک و یا دنیا مراد اوله تشبیه طریقیله
مرحمت ایلیوب هلاک ایلدوکیچون بو صورتده اضافت لامیه اولور

سکون خا معجمه وضم کاف قله تا پخته میوه وغیره استاد
لطیفی بیت نشود دوست بی جفا وخدوش
که رطب بود بیشتر اخکوش شعوری

اخترکهن دن مراد قمردر اخترگذشت یلدز کذر ایلدی ومحزونه یعنی دعا
قبول اولمجق بیرحر واقع اولدی اختردن بونده مراد کف الخضیب دیدکلری
یلدزدر که کنشله بر برجده واقع وبر درجه ده جمع اولسه حین دعاکه
اوله اللهک امریله اول دعا تیری البته هدف اجابته اصابت ایدوب
مقبول ومستجاب اولور لطیفه طریقیله اولورسه حر آختن براغ قیننده ک
چقارمغه دیرلر اختیار عربیدر کشینک کندی ارادتیله اولان نسنه که
غیرک جبریله اولمیه ومختار وکزیده معناسنه مراد اولنور اختیاری
اختیاره منسوب آخر خانک کسریله عاقبت وآخر الامر وعاقبة الامر
وعجب واول مقابلی وحکم تاکید ایچون البته دیمکدر وتکمیل وزن وتحسین
کلام استعمال اولنور آخرای پادشه ملک ملاحت چه شود وآخرال
ودوست بکی وکنه معناسنه آخور آخوردن مخففدر ایکیسیده فارسیدر
اصطبل معناسنه آخرآمد دوکندی وتمام اولدی اختار عربیدر بر نسنه
بر کمسنه نک خاطرینه کتورمک باب الالف والدال اداکرد تقریر
ایلدی وسویلدی ادب لسان عربه مخصوص اولان علوم یعنی علوم عربیه
مستعملدر که اون ایکی علمدر وشرم وحیا مراد اولنور ادراک دن
علم وعقل مراد اولنور آدم دن بشر وابو البشر اولان حضرت آدم علیه
السلام وانسان ومردم وکمسه مراد اولنور آدم بهشتی جنته منسوب
آدم یعنی جنت آدمی آدمی انسان ومردم وکمسه در والندک
مردملک وکرم کلن کیمسه مراد اولنور وآدم ایله ماصدقده بهرور

وآدم

بیت کنیزانش به هر هفته کرده بهودج دریس زرنفته کرده
وارایش معناسنه حکیم انوری بیت دوش از درم درآید مست وبیقرار
بالبجون مه دو هفته بهر هفت کرده یار میرزا ابراهیم یعنی زیب

وآدمه منسوب یعنی آدم علیه السلام نسلندن اولانه دیرلر آدمی بچه
آدمی زاده آدمی چند بر نیچه آدمیلر یعنی بر نیچه کمسهلر ادناف
عربیدر زبون ونحیف ایلمک ادیب فعیل بمعنی فاعلدر ادبلیجی
یعنی تادیب ایدیجی دیمکدر واستاد عاقل مراد اولنور باب
الالف والذال آذین آیین معناسنه یعنی زینت وآرایش وترتیب
واسلوب باب الالف والراء آرا بر اسمله ترکیب اولندقده بزهجی
یعنی رونق وزینت ویرجی دیمکدر ارادت دن محبت ورضا وصفا مراد
اولنور ارادت نمود ارادت کوستردی یعنی اهل عشق اولدی
آراستن بزه مک ونزیین ایلمک وطونانمق آراسته مزین وطونانمش
آموده یعنی آراسته شعوری
اراک عربیدر مسواک اغاجنه دیرلر ارام قرار وصبر وسکون
وراحت وحضور واکلنمک آرامگاه وآرامگه راحت وحضور
یری وقرار ایده جک واکلنه جک ودکلنه جک یر آرام دل کوکل
اکلنجهسی ارباب اصحاب ارباب حربدن اهل سلاح مراد اولنور
ارباب قلوب اصحاب ذوق ارتفاع لغة عربیده یوجهلکدر اما اهل
میقات اصطلاحنجه کنشک یا غیری یلدزک افقدن نه قدر درجه قالقدوغی
بلمکه دیرلر بونی بلدوردن آلته آلت ارتفاع دیرلر اسطرلاب وربع دائره
کبی ارج عزت وحرمت ارجمند عزتلی وحرمتلی یعنی معزز ومحترم
دقیمت ومقدار متداول ات نسبت بو معنالارنیدر
ارجمند بود حرمته قدر اولورسه ارزان اوجوز وقیمتسز وقولای
وسهل وآسان یعنی زحمتسز ومشقتسز ارزانکه الکه شویله که

آرنج فتح را مهمله وسکون نون ونه دیرسک
معناسنه فرهنگ آرن درسک عربیده
مرفق دیرلر ابو المعالی بیت

آباشه فرهنگ جهانگیریده آرزو واشتیاق ودروندن طلب ایتمک معناسنه [illegible]
ایرمان آرزو وحسرت معناسنه کمال اسمعیل بیت
چنان شود پس ازین کز پی نظارهٔ عیش ز خلد سوی وی آید
بایرمان نرگس

اردد دکر یعنی بهت بودر اژنگ مانی دیدکلری نقاشک کتابنک
اسمیدرکه استخراج ایلدیکی نقوش غریبه ورسوم عجیبه انده منقوش
ومرتسمدر آرزو یایله ویاسز امید ومقصود وهوس وطمع
واشتیاق واستک ودیلک آرزومند امیدلی وهوسلی ومشتاق
اراس اصفهان ایرماغی بعضیلر دیدیلرکه ارس کورصوییدرکه شروان
جانبنده کورجستاندن کلور ارسطو افلاطونک شاکردیدر افلاطون
بقراطک شاکردیدر بونلر متاخرین حکمای اسلامیه دندر بعضیلر
قولنجه ارسطو وافلاطون حضرت ابراهیم پیغمبر علیه السلامک ملتی
اوزره در دیرلر ارض عربیده یر یعنی سما مقابلیدر وعالم مراد
اولنور ارغنون بر بیوک سازدر معین بر خانه‌سی قوریلوب طوردر
سایر سازلر کبی مجلس بمجلس کزدیرلمز بلکه قورلدوغی یرده چالنور
زیرا اجلاحل تیز کاهی بکی بر بیوک آلتدر نه یرده قوریلور ایسه
انده چالنور غیری یره نقل اولنماز حاصلی کورمکه موقوفدر واکابر
مخصوص بر سازدر ارغنون ساز فلک ده ارغنون ساز وصف
ترکیبیدر ارغنونه دوزن ویرجی یعنی ارغنون چالیجی یا ارغنونی
یاپیجی یعنی یاپوب پیدا ایدیجی دیمکدر اما ترکیب مزجی اولور
ارغنون سازلی یعنی دوزنلی دیمکدر بر حرتقدیر اضافی بیانیه‌در
اصل ترکیب فلک ارغنون سازدر ارغنون ساز کند ارغنون
دوزنلی ایلر یا ارغنونه دوزن ویرر یعنی ارغنونی دوزر وچالار

ارغوان بر معروف چچکدر [illegible] حقیقتده [illegible]
قزل کللر اولور اکا نسبت ایدوب ارغوانی دیرلر [illegible]
ارجوان معرب ارغوان در شعوری

ارغوانی دن ارغوانی یعنی قزل اولان رخسار مراددر ارغوانی کرد
قزرتدی ارکان رکنک جمعیدر اجزا معناسنه آرمید قرار
ایلدی وثابت قدم اولدی ودیکلندی واکلندی وحضور وراحت
ایلدی آرمیده ثابت اولیجی وقرار ایدیجی واکلنیجی ودیکلنیجی
وحضور وراحت ایدیجی وآدم معناسنه اولان کام لفظنه صفت
اولدقده یاواش ودیکلی دیکلی دیمکدر ارغاند قالمدی یعنی
یوغیدی دیمکدر ارواح طیبه دن انبیا واولیا روحلری مراددر
اری رانک کسریله بلی ونعم دیمکدر اران افعال قلوب دن
نفس متکلم وحده در اکرام دیمکدر باب الالف والزاء از
حرص از ابر هدایت بارانی برسان هدایت سحابندن بر یغمور
ایرشدر یعنی هدایت ایله دیمکدر آزاد سالم وخالص ومستغنی
وبیزار وهرشنه‌دن فارغ وخالی وهرشنه ایله مقید واسیر
اولمین کمسنه آزاد شد خلاص بولدی آزاده حر یعنی کمسنه‌نک
عبد مملوکی اولمین وفارغ ولاقید واستد وکه یرده کزن کمسه
وسرو راست اولوب وبر وبار دن بری اولوب کیمسه اکا
جواب ویرمک انماد وبیچون آزادلکله توصیف ایدوب سرو
آزاده دیرلر وعارف باده مراد اولنور آزار اینجتمک وزحمت
وبلا ومشقت وعتاب مراد اولنور ومارت آیی که نوروز سلطانی
اون ایکنجی کوننده واقعدر آزار کرد عتاب ایلدی وبیحضور ایتدی

وانجندی از آسمان فیض یافت اسماندن فیض بولدی یعنی
مؤید من عند الله اولدی از آفتاب قدح ارتفاع عیش بگیر
آفتاب قدحندن عیش و ذوق ارتفاعنی طوت یعنی آل وکور
طالعک سعد میدر نحس میدر اگر سعد ایسه مباشرت و ملازمت
ایله واگر نحس ایسه فراغت و ترک ایله دیمکدر آفتاب قدح بیانیه در
ازان تعلیلدر انکچون دیمکدر و ادات تشبیه هم اولور ازان دیگت
اول جهتدن و اول وجهدن و انک کبی در دیمکدر ازان راه انکچون
و اول اجلدن دیمکدر ازان رو اول جهتدن و اول وجهدن و انکچون
دیمکدر ازانست که تو داری انک ایچون در که سنک وار در یعنی
سنک کبی دیمکدر ازان بونده تشبیه ایچوندر ازان سوی فنا
فنانک اوته جانبنده یعنی بعد الموت ازان شد که بدرمان برسد
اول مرتبه ده کتدیکه درمان قبول ایلیه یعنی بر درجه دوشدی که درمان
قبول ایلمز حاصلی درمان سز بر درجه کرفتار در دیمکدر ازان کرفت
اندن کسب ایلدی ازانکه انکچون که ازانکه تو دانی اول سنه بیله که
سن بیلورسن ازان ماست بزدندر دیمکدر از پای تا سر سرت
باشکدن ایاغکه دک یعنی جمیع وجودک از پای در افتاد ایاقدن
دوشدی یعنی سرجدی و مزلقه قدم واقع اولوب بیقلدی و حالی
خراب و مکدر اولدی دیمکدر از پای در آورد ایاقدن کتوردی یعنی
بیقوب پایمال ایلدی از پای فتاد سرجدی و بیقلدی و حالی خراب

ومکدر

ومکدر اولدی و هلاک اولدی دیمکدر از بام عرش می آید صفیرم
صفلغم عرش اوزرندن کلور یعنی مقامم و پرواز کاهم عرشدر که
صیت و صدام اندن کلور از پای نشست تقدیری از پای طلب نشست
در پای طلبدن اوتوردی یعنی اندن اوصانوب طلبدن تقاعد ایلدی
دیمکدر پای طلب بیانیه در طلبه پای استعاره اولنمشدر پس از پای
نشست از طلب نشست دیمکدر از پا هم بر انداخت یعنی ایاغدن
بر اقدی یعنی ذلیل ایلدی از برای تو سنکچون دیمکدر از پرده برون
افتاد پرده دن طشره دوشدی یعنی مشهور عالم اولدی و مقامدن
دوشدی دیمکدر پرده ایهام طریقیله مذکوردر یعنی ساز و نغمه و عرض
پرده لری از پرده برون رفت پرده دن طشره کتدی یعنی بی اعتبار
اولدی از بزم گذشت بزمدن کچدی از بزم تو تقدیری از شوق
تو در سنک بزمک شوقندن یاشوقیله دیمکدر از پس پشت ارندن
یعنی مغایبه طریقیله سویلدی از پی امروز بوکوندن صکره یعنی بوکون
اردنجه و بعد الیوم دیمکدر از پی آن انکچون و انک اردندن و انک
اردنجه از پی نظر سیر ایچون از پی او انکچون از پی او رفت
انک اردنجه کتدی و انکا تابع اولوب اویدی از پیش انکچون
و انک اردندن و انک اردنجه دیمکدر معنای اوله کوره از پی ادات
تعلیلدر از پیش ایلرودن و اولدن از پی شکرانه رفت شکرانه یه
تابع اولوب اردنجه کتدی یعنی شکرانه ایچون نیجه صدقه لر ویردی

وشکر طریقنه کتمکه نذر ایلدی دیمکدر از پیشم رفت اولمدن گیتدی

یعنی بندن صادر اولدی وحقندن کلدم از تو میرود سندن گیدر وواقع

اولور یعنی سندن حاصل اولور وسندن بشر ووجوده کلور غیر بدن

وکل از جا برد یرندن آیردی وغیری یره نقل ایتدردی از جان

کوکلمن یعنی شوقیله از جایش برد یرندن ایلتدی یعنی تلف ایلدی

از جیب ور است صولدن وصاغدن یعنی اطراف وجوانبدن

از چرخ دم زد فلکدن شکایت ایلدی از چشم زخم خلقت

گزند مباد خلقک براغ گوزندن سکا ضرر اولمسون یعنی سکا

براغ گوز دکمسون حاصلی اللّه سنی براغ گوزدن صقلسون دیمکدر

چشم زخم گوز دکمکه دیرلر اضافتی بیانیه یا لامیه در از چه حالت نه دن

قالقدی یعنی نه واقع اولدی حاصلی باعث وسبب نه اولدی از چه روی

نه یوزدن ونه جهتدن یعنی سبب وباعث ندر دیمکدر از حد برد حددن

ایلتدی یعنی حددن آشوردی وافراط ایلدی از حد گذراند حددن

گچوردی یعنی افراط ایلدی از حسرت او انک حسرتندن یعنی انک

حسرتیله از خاک برگرفت خاکدن قالدردی یعنی اعتبار ایلدی

از خاک کمتریم خاکدن کمترز یعنی طپراغجه قدریمز واعتباریمز یوقدر

از خواب بجز خیال ندید اویقودن خیالدن غیری نسنه گورمدی

یعنی اویقونک خیالن گوردی کندینی گورمدی از خود بپرس

کندکدن صور یعنی کندکدن اکله وبیل از خود برید کندیدن کسلدی

یعنی

٩

یعنی آزاده ولی نفسانیه یه ترک ایلدی ووجودندن گچدی از خود غائبم کندمدن

غائبم یعنی کندی وجودمدن خبردار دکلم حاصلی لایعقلم از خود بیگانه

شدم کندمدن بیگانه کندم یعنی کندمدن گچدم ویوقلدم وبی تاب

اولدم از خون دل نوشتم یورک قاننندن یعنی یورک قانیله یازدم

از خویش برد کندندن ایلتدی یعنی کندندن گیدری وددر وبیگانه

ایلدی از خویش برون آمد کندیدن چیقدی یعنی کندو به قیدی از خویش

رفت بیخود وبیقرار اولدی از دام جهان برخیز جهان دامندن

قالق یعنی جهانک اضطرابندن خلاص اول وقورتول از در او نرفت

انک قپوسندن گیتمدی یعنی قپوسنه ملازمت ایلدی از در درآمد

قپودن ایچرو گیردی از در عیش درا عیش قپوسندن ایچرو گیر

یعنی ذوق وصفاده اول از در ما درا بزم قپومزدن ایچرو گیر یعنی بزم

آستانه مزه ملازم اول از درم درا بکا قپودن ایچرو گیر از در وبام

پیام وخط او آمدی قپودن وبامدن انک خبری وخطی گلوردی یعنی

اراسره مکاتبات ومراسلات واقع اولوردی از دست بخواهد شد

الدن گیدیسردر از دست برآید الیمدن یا الندن گلور یعنی قادر

اولورم یا اولور دیمکدر از دست برد الدن ایلتدی یعنی غلبه ایلدی

وغلبه گوستردی وبی قدرت وبی طاقت وزبون ومغلوب

ایلدی دیمکدر حاصلی بو فعلنک فاعلی حرزنه ایسه انک غلبه سیله

معنا ویریلور مثلا می ایسه می بکا غلبه ایلدی یعنی بنی مست

ایلدی وغم ودشمن ایسه بونلر بکا غلبه ایلدی دیمکلر وقس علی
هذا از دست برون برد الیمدن طشره ایلتدی یعنی بی اختیار ایلدی
از دست رفتم بی اختیار وعاجز وبی صبر وبی طاقت اولدم از دست
رفت وجود ضعیف من بنم وجود ضعیفم الدن کتدی یعنی ضعف
وجودم کماله واردی از دستش برآید الندن کلور یعنی قادر اولور
از دست شد الدن کتدی از دستش شد الندن کتدی یعنی صرف
اولدی از دست مده الدن ویرمه یعنی صالیویرمه حاصلی ترک ایلمه والدن
چقارمه از دست مگذار الدن قومه یعنی صالیویرمه وترک ایلمه
از دست منه الدن قومه یعنی ترک ایلمه از دست نهاد الندن قودی
یعنی ترک ایلدی از دلش نیاید کوکلندن کلمز یعنی اقدام ایلمز
از دولت سلطان تقدیری از در دولت سلطاندر از دیده جوی
خون راند کوزندن قان ایرماغی سوردی یعنی آقتدی حاصلی قان اغلدی
از دیده رفت کوزدن کتدی یعنی غائب اولدی ویا [illegible] اولدی
ازراه یولدن یعنی اول ونیره وارسه [illegible] ازراه برد یولدن
ایلتدی یعنی طریق حقدن چقاروب اضلال ایلدی ویولدن چقاروب
ضلالته دوشوردی ازراه خطا ازسر خطا معناسنه خطا جهتندن
یعنی خطا ایله دیمکدر راه خطا ایهام واردر ازراه رفت
طریق حقدن کتدی یعنی طریق حقدن چقوب ضال اولدی ازره
فتاد یولدن دوشدی یعنی بی تاب وبی طاقت اولدی وفرومانده

ودوشکون

آزرق سکون زا معجمه وفتح را مهمله ایله جام جهان نمای جمشیدکه جام جم دخی دیرلر انک خطوطندن کناره قریب بر خطک ادیدر مشعوری

ودوشکون قالدی ازره فکند یولدن براقدی یعنی اضلال ایلدی آزر
حضرت ابرهیم علیه السلامک باباسیدر که بت تراش یعنی بت یونوجی
ایدی ازرق کوک رنک وریادن کنایندر ازرق پوش کوک رنکلی خرقه
وجامه کیجی دیمکدر ومرابیدن کنایندر وحسن ازرق پوش مراد اولنور
ازرق پوشان دن حسن ازرق پوشک خلفاسی ومریدلری مراددر که انلر
جمیعا کوک اسباب کیرلر وخلوتی صوفیلرندندر ازرق فام کوک
رنکلو ومرابیدن کنایندر ازروی صفا صفا یوزندن وجهتندن یعنی صفا ایله
وتبرکا ازروی طبع جهتندن یعنی بالطبع ازروی نقاب انداخت
یوزین کوستردی ازروی نقاب برداشت یوزندن نقابی رفع ایلدی
وقالدردی ویوزی ظاهر وباهر اولدی ازرویم رنک زردی برد یوزمدن
صاریلق رنکنی ایلتدی یعنی بکزی قزندی ازسپهر یاد مکن فلکدن یاد
ایلمه یعنی احوال فلکی بکا اکمه ازستم نالید ظلمدن ایکلدی یعنی شکایت
ایلدی ازسر امن بیانیه امن جهتندن یعنی امنله ازسران انک
سوداسندن وسوداسیچون وسوداسیله ازسرا وانک سوداسندن
وسوداسیچون ویاننده ازسر یاکرد باشدن ایاق ایلدی یعنی
تنظیما باشه اودکه یوریدی وشوقی زیاده اولدی ازسر بدر آوردم
باشمدن چقاردم یعنی اندن کچدم وانی ترک ایلدم ازسر بگیر
باشدن طوت یعنی باشدن باشله ویکیله وباشدن چقار وترک ایله
ازسر برون کرد باشندن طشره ایلدی یعنی ترک ایلدی ازسر تعظیم

تعظیم جهتندن یعنی تعظیم ایچون از سر تمکین قدرت جهتندن یعنی قدرت
ایله از سر جان برخیز جان سوداسندن قالق یعنی کچ حاصلی جانکی
بذل ایله از سر خبرش نیست باشندن خبری یوق یعنی عقلی باشنده
یوق و عقلی باشنه کلمز دیمک عدم تعقلدن کنایه‌در زیرا عقل
باشده اولور از سر خود خبرم نمیشود کندی باشمدن خبرم اولمز
یعنی عقلم باشمه کلمز از سر زلفش زلفی اوجندن و سوداسندن
یعنی سوداسندن از سر سوز سوز یعنی صدق جهتندن حاصلی
صدق قلبله و جان و کوکلدن و صفای خاطرله از سرش برخیز انک
سوداسندن قالق یعنی کچ حاصلی اکا تعلق ایلمه از سر صدق
صدق جهتندن یعنی صدق قلبله و صفای خاطرله و جان کوکلدن از سر
گرفت باشدن طوتدی یعنی یکیدن باشلدی حاصلی تازه لدی
و یکیلدی از سر گشته خود کندی گشته‌سی باشندن دیمکدر سر
بونده جانب و جهت معناسنه‌در از سر کبر باشکدن چقار
و ترک ایله و یکیله و یکیدن باشله و تازه له از شرم در حجابم
شرمدن حجابده‌یم یعنی خلقله یوزم و کوزم آچلش دکل از شرم
سر برنکرد او تاندوغندن باشنی قالدرمدی و انک یوزینه
بقمغه قادر اولمدی از شوق رویت سنک دیدک عشقیله از
صنعت مشاطه رفت مشاطه صنعتندن کتدی یعنی مشاطه‌یه حاجت
قالمدی از غیرت غیرتمدن یا غیرتندن از قدر رفعت قدردن

وعلو جهتندن از کار فتاد ایشدن دوشدی یعنی بی تاب و بی طاقت
اولدی و فرومانده و دوشکون قالدی از کجا نره‌دن از گریه نقش
بر آب زد کریه‌دن آب اوزره نقش اوردی دیمه‌دن مراد تزویر و حیله
و مکر و ریا ایلدی دیمکدر از ازل دن تقدیر ازلی یعنی تقدیر خدام اداولنور
و بی اول معناسنه از لطف خواو لطفندن یانه دعوت ایلدی
از لطف و پاکی تقدیری از جهت لطف و پاکی لطف و پاکلک
جهتندن یعنی لطافت و پاکلکده از ماه تا بماهی ماهدن ماهی‌یه دک
یعنی بتون دنیا و جمیع اشیا و آسمان و زمین و ما بینهما از مهرت محبتکدن
یاکنش یوزکدن از میان برخیز آرادن قالق و دوارلغک رفع ایله
و آرادن حجاب و پرده و مانع اولمه از میان جان جان اورته‌سندن
یعنی جان و کوکلدن دیمکدر میان جان بیانیه‌در از ناله زود ناله‌دن کیدر
یعنی ناله‌دن حاصل اولور از نظر فکند نظردن صالدی و براقدی و التفات‌ایتدی
دوشوردی از نو یکیدن یعنی تازه تازه از وبدر آمد اندن چقدی
و کیدی و کلدی یعنی دوندی از و بدر آید اندن کیدر کلور یعنی رجوع
ایدر و دونر از و بدر آیی اندن کیدر کلورسن و چقارسن و دونرسن
از و بدر راه نیست اندن طشره چقمغه یول یوقدر یعنی اکا کرفتار
اولان هر کز خلاص اولماز از و برداشت اندن فائده مند و منتفع
اولدی از و بر شد اندن یعنی انک محبتندن طویطلی اولدی حاصلی
انک محبتی بنی قایلدی از و بر میدارد اندن فائده مند و بهره مند

ومنتفع اولدی از و بیرون باشد اندن طشره وخارج قالورسن
یعنی محروم اولورسن از وچه گویی اندن نه سویلرسن یعنی نه انکارسن
واندن نه نقل کلام ایدرسن از و حباب بر داشت اندن حباب
طوتدی یعنی خبر الدی از و دست داشت اندن ال طوتدی یعنی ال چکدی
حاصلی انی ترک ایلدی از وشد اندن واقع وصادر اولدی از وصرفه برد
اکا غلبه ایلدی از و گرفت اندن کسب ایلدی از و کشاده ایم اندن
آچلمشز وفتح باب بولمشز واندن الشیمز ایلرو کلدی وال ویردی
از و گفت انی یاد ایلدی واکدی واندن کلام نقل ایلدی از و کم نیم
اندن اکسک دکلم یعنی اندن قالم حاصلی اندن اعلایم از و گوی برد
اکا غلبه ایلدی دیمکدر زیرا غلبه سنز طوپ الئمز از و لاف زد
اندن لاف اوردی یعنی اکا بکندی از و مکو انی یاد ایلمه واکمه
واندن کلام نقل وحکایه قیلمه از و ناله کمن اندن ناله وشکایت ایلمه
یعنی مضطرب وبی حضور اولمه از و یاد کند اندن یاد ایلر یعنی انی
انکار وتذکر ایلر از وی دل برگرفت اندن کوکلن قالدردی یعنی کوکلن
آلدی ومحبت وامیدی کسدی از هر سو ببین هر جانبدن نیر ایله از عاد
جیجکلر از هم بر برندن از یاد او برد انک یادندن ایلتدی یعنی خاطرندن
چقاردی وکیدردی واکا اونوتدردی از یاد برد خاطردن ایلتدی یعنی
اونتدی واکدی وترک ایلدی از یادش برفت یادندن یعنی خاطرندن
کتدی حاصلی فراموش ایلدی واونوتدی واکدی ازین مقام تشبیه

استعمال

ازینه جمعه کونی اخرنده که ماه نقلدر معنای عامدن خاصه منقول
اولدوغنه علاقه علاقه‌در ازین زینت معناسنه اولوب
وجمعه کونی یوم الزینه اولدوغیدر دشینه

ایشانسه کوز او جیله نگاه
اینک دلبراندن اول حالته
دزدیده نگاه دیرلر شعوری

استعمال اولنور بونک بکی دیمکدر مثلا صد ازین نامه یوز بونامه
بکی دیمکدر ازین بهتر بوندن یعنی بالفعل اولاندن ابورک وخیرلی
ازین دست بوجهتدن وبونک بکی وبوکونه دیمکدر دست لفظندن
قطع نظر ازین عبارتی مقام تشبیهده استعمال ایدرلر ازین سودا
بوسوداده ازین بست که نودادی بونلک کبیدر که سنک وار ومالک سن
یعنی سنده کی بکی در دیمکدر ازین تشبیه اجونلر ازین کونه بونک
بکی ازین نمط بونک بکی اسلوبله یعنی بو اسلوب وبوکونه وبوطرزه
وجائزدر که از بونده من معناسنه اوله واین اسم اشارت قریبه اوله
پس معنا بو اسلوب دن وبو اسلوبله وبوکونه دیمک اولور الکیسنکده
مائی بردر ازین هوس بوجهتدن وبو سببدن باب الالف والسین
اساس عربیده تملدر وبقا ودوام وثبات مراد اولنور اساف
عربیدر بر صنمک اسمیدر آسان برد قولای ایلدی یعنی سهولتله الدی
آسان نمود قولای وسهل کورندی آسایش استراحت ودینش
اسم مصدردر آسایدندن سودی
یعنی حضور وراحت اسباب سببک جمعیدر امتعه ووسائل ووسائط
وعلایم ونشانلر وآلات ویراغ وتدارک مراد اولنور اسباب دنیوی
حطام دنیوی اسباب طرب شنلک اسبابی دیمکدر مطرب
خوش نوا وساقی کل اندام ویار شیرین کلام وساز ونغمات
وعلایم مراد اولنور اسب سیه عکس انی یعنی اکرانی اسب سیه
قره آت آستان قپو اشیکی عتبه معناسنه آستان بوس آستان

اسفیداج اسفیداج بر نوع بیاض ونرم وبیست طپراقدر زنان کلابه از وب یوزینه سوررلر
براق ایدر اسفیداج دخی دینلور میر نظمی بیت جوداد ارایش مشاطه رویش
باسفیداج ووسمه رنک وبویش   استفه حامل عورت وحیوانده دخی استعمال شعوری

ادیو جیلک استخاره عبیدر لغتده خیر طلب ایلمکه دیرلر اما اصطلاحده
دوشه یا تمقدر استخوان کمکدر واداندن دخی کنایتدر استطاب مناسبه
انک نوعی مستطاب یعنی طیب وکوکجک اولدی یا اولسون حاصلی اولیجق
اکا حلال اولدی یا اولسون استظهار مصدر بمعنی المفعول اولور
مستظهر معناسنه ارقه لنه جق واعتماد ایده جک نسنه در اما بمعنی
الفاعل اولورسه ارقه لنیجی اعتماد ایدیجی دیمکدر استعطاف
عبیدر عطف یعنی احسان طلب ایلمکه دیرلر استغاثه عبیدر
مدد طلب ایلمکه دیرلر استغنا زن مسلک استغناک یعنی وقتنده
اولان استغنا استفتاح افتتاح یعنی ابتدا معناسنه درنته کیم استفتحت
الشئ دیرلر افتتحت معناسن ویرلر وفتح باب ومبارک معناسنه
استعمال اولنور وعوام همزه نک حذفیله سفتاح دخی دیرلر استوار
محکم استوارئ استحکام آستین بخون شست یعنی جکر قانیله بودن
قان اغلدی آستین جان آستین جان بیانیه در مراد مضاف الیه در
آستین کوته ودست درازکن ریا ومکر وحیله ایلدی ونامعقول ایش
ایشلدی دیمکدر اشد اسدک جمعیدر ارسلانلر دیمکدر اسرار دن
اسرار عشق جانان مراد اولنور ورموزدن کنایتدر اسرار دلست
کوکلک اسراریدر یعنی رموزات دلدن خبر ویرر اسفنج بمعنی صوار
وبکا صوا الجور دیمکدر اسکندر دن اهل دنیا مراد اولنور اسم دن
اسم اعظم مراددورکه نکین خاتم سلیمان علیه السلام ده منقوش ایدی

آسمانی بویا وصفیه دراسمان گبی دولان معروف رنکدر
پرنده اولورسه تشبیها استعمال ایدرلر بو محلده خاطره
فنوره بر ترکی بیت لایح اولمغین ثبت اولندی بیت هوای سنبلیده سبز

اسم اعظم عبیده لفظة الله در وجه دلالة اسم ذات باری اسم
اعظمدر آسمان قدس بیانیه در آسودن آسایشدن دخی حضور ایلمک
ر یهور اسمان
وراحت اولمق ودکلنمک آسیب لغتده یان باش کلمکه دیرلر وطوقنمق
دبنارینش صدمه کوبیده شه قفق
ومشقت واضطراب وشدت مراد اولنور اسیر عشق عشقک اسیری
ورنج وافت معناسنه وفاتی
یعنی عاشق باب الالف والشین اشارت دن ایما مراد اولنور آشتی
برشقلق صلح معناسنه اشتیاق عبیدر آرزو معناسنه آشفته
قرشمورشق وپریشان حال وپریشان وسرکردان ودیوانه آشفته کفت
وبیحضور وسر اسیمه
آشفته سویلدی یعنی پریشاندر دیدی آشفته کی پریشانلق وضرر آشفته
شد دستارش دستاری پریشان اولدی یعنی بوغازینه کجدی وحالی متغیر
اولدی اشکبار کوز یاشی یاغدریجی دیمکدر اخنده الف وزن
ایجون کلمشدر اشک آلود تقدیری اشک خون الوددر قانلی اشق
کوز یاشی دیمکدر اشک حرم شین بیانیه در حرمده یعنی حرم دیده گر
اولوریجی کوز یاشی آشکاره کفت روشن وواضح سویلدی یعنی صراحة
وطوپورارق سویلدی اشک ندامت پشیمانلقدن ناشی کوز یاشی
دوکوب اغلمق اشک روان بیانیه اقغان کوز یاشی آشنا بیلیش
بیکانه مقابلیدر ویوزکچ واصل جانان مراد اولنور آشنایی آشنالق
یعنی وفا آشیان یوادر ومکان وقرارکاه ومنزل مراد اولنور آشیان
او بلندست انک آشیانه سی بلند وعالیدر یعنی اولور اولمان
لیمه اکا واصل اولامز دیمه دن کنایتدر آشیان وفا بیانیه در کوی

آشکه سکون شین وفتح کاف وتحتیه الخون که امثلا معده دن حاصل اولور
ابو المعانی بیت امکد رقیب سیچه فضا تا کنهان هزم
شد آشکه نمرانه سخن تا کو آزاد
شعوری

اسطور واسطر بمعنی ترازو سوری

جانانه دن کنایه در **باب الالف والصاد** **اصطبرت** اصلی اصتبرت

ایدی صاد حروف مستعلیه دن اولدوغیچون تا طایه مبدل اولمشدر

بن صبر ایلدم یعنی صابر اولدم دیمکدر **اصطبل** آت آخوری **اصطلاح** دن

قاعده مراد اولنور **اصل** دن ذات مراد اولنور **اصل خواب** دن مراد

شرابدر زیرا بر صفت مُرقِدْ در رقوددن اویودیجی دیمکدر **آصف**

حضرت سلیمان علیه السلامک وزیرینک اسمیدر که ابن برخیادر

صکره هر وزیره آصف دیدیلر **اصل عالی جوهرت** بیانه در عالی

نسب اولان اصلک دیمکدر جوهردن مراد نسبدر تا که خطاب ایچوندر

اصوات دن نغمات مراد اولنور **اصول** قانون **باب الالف**

والضاد **اضطرار** اختیار مقابلیدر ضرورت معناسنه **باب**

الالف والطاء **اطرا** مدحده وتوصیفده مبالغه یه دیرلر **اطوار** اوضاع

واحوال **اطراف کشا** اطراف عالم فتح ایلدی **اطلال** طللک جمعیدر

یورت یرینه دیرلر **باب الالف والعین** **اعادی** عدونک جمعیدر

دشمنلر دیمکدر **اعتکاف** لغتده احتباسدر یعنی کندویی بر یره

حبس ایتمکدر اما ملازمت مراد اولنور **اعتماد** دن توکل مراددر **اعتناق**

افتعال بابندن بر کلمه نک بوینه قول طولامقدر اما قوجمقدن کنایه در

معانقه وتعانق ده دیرلر **اعجوبه** انسانه عجب ویرن نسنه **اعظم قوام**

دین ودولت دین ودولتک اعظم قوامی دیمکدر اعظم قوام قوام

الدین حسن دن کنایه در که وزیر اعظم ایدی **اعوذ خواند** اغوذ اوقیدی

یعنی

یعنی تعوذ ایلدی **اعلا** مقبول **اعیان** اشراف ناس **باب الالف والغین**

اغاثه مدد ایلمک **اغارت کرد** یغما ایلدی دیمکدر اکثر با عجم همزه نک حذفیله

استعمال ایدرلر **اغیار** رقبا واعدا واضداد مراد اولنور **اغاز** هر نسنه نک

اولی ومبداسی **آغشته** اصلنمش وقارشمش ومخمر یعنی یوغرلمش واکو

اولمش **آغشته بخون شد** قان ایله آلوده اولدی **اغلوطه** اعجوبه وزننده

انسانی غلطه دوشورن والداین نسنه **آغوش** قوجق وقوجمق وسینه

مراد اولنور **باب الالف والفاء** **آفاق** دن اطراف عالم ویاخود عالم

ومملکت مراد اولنور **آفاق بخش** بغشلیجی یعنی مملکت احسان

ایدیجی حاصلی پادشاهلقلر عطا واحسان ایدیجی دیمکدر **آفاق گرفت**

آفاقی طوتدی یعنی عالمی ضبط ایلدی **آفت** بلا وفتنه **آفتاب** دن دولت

جانان مراددر **آفتاب عالمتاب** مثله **آفتاب دولت** دن جانانک وصال

جانان مراددر **آفتاب صبح** امید یا بیانیه صباحک گنشی یا صباح گنشی

افتاد دوشدی وتواضع ایلدی وواقع اولدی **افتاده** دوشمش

وگرفتار ومبتلا واسیر ومائل وعاجز ومعطل **افتاده این دامست**

بو دامک افتاده سیدر یعنی گرفتار ومبتلاسیدر **افتد** دوشر وواقع

اولور **افتان وخیزان** دوشرک وقالقه رق یعنی آهسته آهسته **افراخت**

بوجلندی وبلند واعلا گوستردی **افراز** بوجلد وبلند واعلا گوستر

دیمکدر ویرا اسمیله ترکیب اولنندقده بوجلدیجی وبلند واعلا ایدیجی

وگوستریجی **افراسیاب** ماوراء النهر پادشاهلرندن برینک اسمیدر

استظهار استعانت

مصدر در برشی … سودی

افسوس داشتن مسخره یه المق معاسنه ابو المعالی بیت چون شود
حالم بان سنکین دل هر چه کفتم از غمش افسوس داشت شعوری ۱۵

اولنده اولان همزه یی حذف ایدوب فراسیاب وخی دیرلر افروخت
یالکلندردی ونور وضیا ویردی وروشن ایلدی وقزتدی وارتردی
وزیاده ایلدی افروختن یالکلندرمق وچراغی اویاندیروب
یاقمق وروشن ایلمک وقزارتمق ونور وضیا ویرمک وضیالندرمک
وارترمق یعنی زیاده ایلمک وکوزللندرمک افروز یالکلندر
وشمعه وچراغه نسبت یاق واویاندر وروشن وزیاده ایله ونور
وضیا ویر دیمکدر امابر اسمله ترکیب اولندقده نور وضیا ویرجی
وروشن وزیاده ایلیجی وارترجی دیمکدر مثلا جهان افروز جهانه
نور وضیا ویرجی ومهر افروز محبت ارترجی وزیاده ایدیجی دیمکدر
آفرین مقام تحسین ده وهم مقام استهزاده مستعملدر نته کیم ترکی
دلده دخی بو ایکی وجه ایله استعمال اولنور وبر اسمله ترکیب اولندقده
خلق ایدیجی وپیدا ایدیجی دیمکدر آفرین بر تو سکا آفرین نه خوب
ونه کوزل ایلدک واشلدک دیه جک یرده مستعملدر افزود زیاده اولدی
وارتدی وزیاده ایلدی وارتردی دیمکدر لازم ومتعدی استعمال
اولنور افزون زیاده وارتق افسانه ترکیده اول ندر که دیمکله تعبیر
اولنور فارسیده چیستان وعربیده اسطوره جمعی اساطیر کلور
وداستان واصلی اولمیان قصه وحکایت وباطل وبی فائده ومعتبر
ومعتدبه اولمیان نسنه افسانه خواند حکایه وداستان اوقیدی
وسوزی اوزاتدی افسانه شد بی فائده اولدی افسانه کشت

افسانه

افسانه اولدی یعنی قصه وحکایه وامر زائد اولدی حاصلی معتبر ومعتدبه
اولمدی افسانه کرد داستان وفاش وشایع ایلدی افسرده
طوکمش وناقابل وناستعد اولان نسنه افسرده کان خام بیانیه
خام طوکمشلر دیمکدر خواجه بو نکله ازرقی پوشانی مراد اتمشدر
افسرده کان خام تعبیر ندن زیاده ناقابلیتلرندن تعبیر ندن ایدر زیرا
ایکی صفت بله حرکتده مذموم در علی الخصوص انلرده افسر
شاهده یا حرف نسبت اولورسه اضافه بیانیه در اما مصدر
اولورسه لامیه در شاهانه تاج پادشاهلق تاجی دیمکدر افسرکی
لامیه در کیکک تاجی افسوس حیف وظلم وطعن وطنز وجور وجفا
وبیداد وتمسخر ومزه لنمک ورقیه افسوس کنان طعن وطنز ایدرک
افسون سحر وبویو ومکر وحیله وبعض نسخه اورزینه اوفورد اوفورر
اکا ده افسون دیرلر افسونکر الفله والفسز سحاره ومکار و
حیله کار افشان صاچ ونثار یعنی بذل وفدا ایله وسلک وپاک ایله
وال قارص یعنی الکک ایچنی بربرینه اور دیمکدر دیر اسمله
ترکیب اولندقده صاچیجی وبذل ونثار ایدیجی وسلکیجی
وپاک ایلیجی وضیا ویریجی وال قارصیجی دیمکدر اولور افشاندن
همزه ایله وهمزه سز صاچمق وسلکمک وپاک ایلمک وبذل ونثار
ایلمک ونوره نسبت ضیا ویرمک ودسته نسبت قارصمق یعنی
الک ایچنی بربرینه اورمق افعی سیهسیم اندرکه یلانه یوزدیه‌ن

هست افسانه سحر وافسون
ایدیجی ساحر وعزائمخوان
معناسنه فرهنک

افندیدن وسته اعتبار ایتمک معناسنه
قیلق

آفرکر سکون فا ورا مهمله
وضم شین معجمه ایله غصار معناسنه
یعنی صفیجی هرنه اولورسه شعوری

آفشرده افشردن لفظندن
اسم مفعولدر اخرنده کی ها
مفعولیتی افاده ایدر
صقلمش معناسنه شعوری

مراد یکر نکز واهل ریا وتزویر دکلز دیمکدر افق دن لوی جانان ل
مراد اولنور افکند بر اقدی وصالدی وبیقدی وهلاک وتفویض
وتسلیم ایلدی افکند سجاده بدوش چون سوسن سوسن بک
سجاده سی اوموزینه صالدی یعنی عابد وزاهد کبی کزدی
دیمکدر سوسنه وزنبقه یعنی چیچکلرینه اردینه مائل اولدی وغنچه‌ن
سجاده بدوش دیرلر بونلر سجاده سی اوموزنده زاهد
تشبیه مشهوردر افکن همزه ایله وهمزه سز براق وصال
وبیق وهلاک ایله دیمکدر اما بر اسمله ترکیب اولنده قده براقیجی
وصالیجی وبیقیجی وهلاک ایلیجی دیمک اولور افلاق همزه نک
کسریله امر عجیب ایرادینه دیرلر بر فصیحی مدح اتسه لر شاعر
مغلق دیرلر افول غروب معناسنه وغائب اولمق افیون دن
قوت مراد اولنور باب الالف والقاف اقامت طورمق
وقرار معناسنه اقبال دولت وسعادت وکلمک وظهور وتوجه مراد
اولنور اقتباس لغتده اوکسو ایله آتش المغه دیرلر واستفاده
مراد اولنور اقرار آورد بکندی اقلید کلید یعنی مفتاح اقلیم وجود
بیانیه باب الالف والکاف آکاه شد از وانده خبردار اولدی
واکا دوبیدی واکلدی اگرچه ندیدم اگرچه کورمدم یعنی کورمدیکمدن
باکورمدم ایسه اگرچه زانکه اگر شویله که اگر سازی اگر سوزی
اکر کسه ذائع وصابر اولی وکه یانی باقل یعنی بار بار یان اکبر دن

خاک

خاک در جانان مراد اولنور اکسیر حیات لامیه در آب حیات یعنی
باده مراد اودر اکه همزه نک وکافک فتحه لریله بوجه بر یعنی دیه ربوه
معناسنه اکنون شمدی وحالا اکهی خبیر اولمق ودویمق وبیلمک
با مصدریه در خبردارلق دیمکدر
اکهی یافت آکاهلک بولدی یعنی آکاه وخبردار اولدی ودویدی
وبیلدی واکلدی وملک اولدی اکلیل تاج وجواهرله مزین تاقیه
باب الالف واللام الاحرف تنبیه در آکاه اول دیمکدر الافی
فعل مضارع بنفس متکلم وحده در بولوشه‌رم وصتاشه‌رم دیمکدر
الان زمان حاضر که اسمیدر الیجا آورد صغندی التفاتدن رعایت
وتعظیم وحرمت ونظر وتکلیف وتنزل مراد اولنور الحاندن
آواز ونغمات مراد اولنور الصبوح الصبوح تقدیری هاتوا
الصبوح در صباح وقتنده ایچیلن شرابی کتورک دیمکدر تکرار
زیاده حرص ایچوندر الطاف جمع لطف احسان معناسنه اصلنده
ملایمت یعنی یومشقلق در حاصلی لطیف معناسنه الطاف خلق
خوش بیانیه لردر کوزل خلق لطیفلر دیمکدر الفت الشمق وطانوش
اولمق ومحبتدن کنایه‌در الف قامت دوست بیانیه ولامیه در
دوستنک الف کبی طوغری قامتی دیمکدر الله اکبر شیراز ده بر دیه‌نک
اسمیدر الله اکبر دیو آد قودقلری انچوندر که شیراز بو دیه‌نک
دبنده ایش حمرا جانبندن کلن کیمسه اول دیه یه چیقانجه شهر
شیرازی کوره مزیس دیه یه چیقوب کورنجه بی اختیار الله اکبر

تاج مأثر بیت بکریم همی در فراقش جان
که داود بر تربت اوریا
شعوری

آمانی صغنمق معناسنه ودخی دار الحربدن استیمان ایله اسلام
دیارینه کلان کفره که عربیده مستأمن دیرلر بعض نسخه ده خراج
کذاره دخی دیرلر ابو المعانی بیت بدور دولت تو هیچکس زنجیده
حسود جاه تو هم میشدند آمانی شعوری

دیر ایمش صکره غلبه استعمال ایله اول دیه یه علم اولدی **آدینه معک**
دعا در آدنه یعنی اللهک حفظ و حمایه سنکله اولسون حاصلی
سنی اللهه اصمارلدم دیمکدر **الم بانهم** انلره کلمدی و اصل
اولمدی دیمکدر **الم بنه** دخی اولمدی یعنی اولدی **آلوده** بولاشق
ونایاک یعنی ملوث و اصلاق وکنهکار و عاصی و صفا مقابلی
مراد اولنور **آلوده کی** بولاشقلق ولکه ونایاکلک وتلوث وعصیان
آلوده کی خرقه خرقه بولشقلغی یعنی خرقه ریا و تزویر ایله دیمکدر **الیف**
انیس یعنی الیشق و یار و مصاحب دل **باب الالف والمیم امانت**
عشق وطاعت وحدود شرع ونماز وصوم و زکوة وحج وجهاد و امانت
مردم وجنابتدن غسل مراددر **امان ده** امان ویر یعنی اجلدن وسائر
آفات وبلایادن امین ایله دیمکدر **ام الخبائث** شراب که کیفیه سبیدر
ام اناددر **امنجام** بجه به آمد کلدی دیمکدر اما بعض بیرم اولدی و فاعلی
اولان نسنه طاری اولدی دیمکدر و صله اعتبار اولنوب اسکت معناسنه
ویر یلور **امرزش نقدست** بالفعل مغفرت وغفرانی یعنی بر لغمینه
حاصلدر **آمرزیدن** رحمت وعفو ایلمک **امر کن** دن مراد حق تعالینک
موجوداتی کن خطابیله مخاطب قیلوب و موجوداتک وجوه
وظهوره کلمسی مراددر **امر کن فکان** دنیایه متعلق اولان امردر
امروز بوکون وبوزمانده وشمدی وحالا و دنیامر دیمکدر **امل** امید
ورجا **امن** دن امین یرمراددر **آمن انکرنی** حمزه نک حرف ندادر

من اسم موصول سنادادر اشول کمسه که بنی انکار ایلدک یعنی ای
بکا منکر اولان کیمسه دیمکدر **آموخت** اوکرندی یا اوکرندی دیمکدر
متعدی ولازم استعمال اولنور **اموز اتفاقی** بیانیه در مراد دوستلر
متفق اولمقدر **آموز** امر مخاطبدر اوکرن و اوکرت دیمکدر دیر اسمله
ترکیب اولنه قده اوکرنمش واوکردیجی واوکرنیجی دیمکدر مثلا دست
آموز الده اوکرنمش واله الشمش وبخشش آموز بخشش
اوکردیجی و علم آموز علم اوکردیجی و علم اوکرنیجی معلم ومتعلم دیمکدر **آموزکار**
ایش اوکردیجی و تعلیم ایدیجی **امید** دن معاونت مراددر **امیدوارم**
امید طوتارم یعنی امیدم وار **امیدکت** امیدوار در یعنی مرجودر که
امیدوارم امیدلی ام یعنی رجام واردر دیمکدر **آمیز** قارشدر
وقارشیش دیمکدر متعدی ولازم استعمال اولنور **آمیزد** قارشدیرر
وقارشور **امین** سالم **امین الدین حسن** سلطان اولیک موقعی
یعنی طغراکش و نشانجی **باب الالف والنون آن** اسم اشارت
بعیده در و اسباب حسنک اجتماعندن حاصل اولان حالته و جاذبه یه
آن دیرلر و لطیف ولیاقت **انباء** حمزه نک فتحه سیله اخبار معناسنه
یعنی خبرلر اما حمزه نک کسریله اخبار یعنی خبر ویرمک **آن او است**
انکدر **آن تست** سنکدر **انتصاف** ظالمه ایلدیکی ظلمک جزاسن
ویرمکه دیرلر و عدل و داد مراددر **انتظار میکند** منتظر اولور **آن تو کند**
سنکدر و مالک سن **انجا** انده یعنی اول یرده و اول مجلسده و اول

امدن رجعت را کویند
از عالم ارواح بعالم بشریت صوفیه

امرا بکسر الهمزه
وهو بمعنی عظیم
او منکر او عجب
شهاب

امر فتح میمله بوزن
امر حقیقت ومجاز
عاقبت کار معناسنه
در میر شنکی بیت
ببند مردان زهمت کمر کنند هر دم اندیشه در خود مرکی
ام این معناسنه مثلا امروز وامشب وامسال اما امماه
وامهفته دینلمز واضع لغتک تحکمی تخصیصلری قبیلندندر زیرا من
جهة المعنی تخصیص اقتضا ایدر نسنه بوقدر بونک کبی لغت الهی عرسده چوقدر شعوری

اماره فتح میم و راء مهمله ایله حساب ودفتر محاسبه که اماره واوار واداره
دخی دیرلر اماره کیر محاسبه جی دیمک اولور اسعد نیسی بیت اگر خواهی ۱۷
سپاهش را شماره برون باید شد از حد اماره شعوری

مثلا ان تو وازان تو دیرلر
احیا فتله سنکلی دیه جک یرده

آنبره شتر ریخته موی خصوصا وحیوان ریخته موی عموما یعنی تویی دوکلمش نسودی
بیت برکنار آب بینی چون به وسیب وانار راست کویند چون قطار اشتر انبره
آنبسته طوکوب منعقد اولمش نسنه شهریاری بیت چون زخوناب تماند ساز
در جکرم خون انبسته همی ریزم از چشم ترم شعوری

انجیره سوراخ کس زنان وحلقه کون معناسنه حکیم سنایی بیت بهر کرشد
کون پرست برخیره نیز باید ثواب از انجیره

مقامده انجاکه روم اول یره که وارم انجام آخر وعاقبت وانتها
انجت انجه تر امعناسنه اولسنه که کسنکدر دیمکدر انجمن درنک
ومجلس وجماعت وجمعیت وطائفه وبعض یرده جماعت مراددر
انجمنی انجمنه منسوب یعنی بربلوک جماعت وطائفه انجنان انجلین
وشوبله واولکی بک وچندان معناسنه اولقدر دیمکدر انجراف
عربیدر اعراض ویوز دوندرمک انداخت آندی وعوض اندر
دیمکدر مصدری اولان انداختن لفظنک جمیع معناسنه کوره معنا
ویریلور انداختن آتمق ویراقمق والقا ایلمک ودوشورمک وبیقمق
یعنی غلبه ایلمک وهلاک ایلمک وسایه یه نسبت صالمق وسر
نسبت یعنی فدا وبذل ایلمک ومیسر اولمق وطولدرمق
والهام ایلمک واصیرلمق وعرض وتسلیم ایلمک وقومق انداز آت
یعنی صال وبراق والقا ایله ومصدری اولان انداختن لفظنه کوره
معنا ویریلور ویرا اسمله ترکیب اولندقده بنه انداختن لفظنک
جمیع معانیسنه کوره معنا ویریلور اسم فاعل معناسی ویریلور
اندازه حد ومقدار اندام تن وسیما وباقشق اندرسینه دارب
سینکده وار یعنی کسینکده مستوردر اندرکزر کچیدمده واوغا
دیولمده اندرون حرنسنه نک ایچی وسینه دیرلر ودل دیورک وجکر
مراد اولنور اندک ازاجق ویر مقدار اندوختن قزانمق وکسب
ایلمک اندووده صوالی وبالچیرلی وحیله لی ومکر وحیله مراد

اولنور اندیش یرواچک وقورق وفکر ایله وقایر وصبر واحتراز
ایله وصاقین دیمکدر واندیشیدن لفظنک معانیسنه کوره
معنا ویریلور ویرا اسمله ترکیب اولندقده بنه اندیشیدن
لفظنک جمیع معناسنه کوره معنا ویریلور اسم فاعل
معناسیله تغییر اولنور اندیشه فکر وصبر وغم وغصه والتفات
وتدارک وقایرمق اندیشه داشت قایردی ویرواچکدی وقورقدی
اندیشه دیکر کرد اوزکه وغیری وباشقه تدارک ایلدی اندیشه
کرد قایردی اندیشه مکن قایرمه وصبر ایله اندیشه دار اندیشه
طوتمه یعنی قایرمه وغم وغصه چکمه اندیشیدن یرواچکمک یعنی
قایرمق وصاقنمق واحتراز ایلمک وتدارک ایلمک وقورقمق وفکر
ایلمک وکوزنمک ویرا اسمله ترکیب اولندقده بو معانیه کوره
اسم فاعل معناسی ویریلور انراکه اول کیمسه که یا اول
کمسه نک که دیمکدر انزل عربیدر این وقون بریارده استراحت
ایده لم یا ایلر وکتمه دیمک اوله انزوا اختفا انس مخصوص مصاحبه
مستعملدر ومحرم وآشنا واهل راز وهم مشرب دوست واولکر
وغمکسار ودوست ودوستلق وآشنالق والفت مراد اولنور
انست افعال یابندن نفس متکلم وحده در کوردم دیمکدر ابصرت
معناسنه انشا ایجاد ومدح بوندن درکه مداحه منشی دیرلر انصاف
انتصاف معناسنه یعنی ظالمدن ایلدوکی ظلم وجفانک جزاسن

اندایشکر کهکل کننده یعنی
صوابجون صمانی بالجق ایدیجی
مراد صوابجی دیکدر شعوری

تنندو اورمجلد معناسنه ... عنکبوت دیر شمس فخری
بیت شها عنقای قاف فتح و نصرت بود بر طاق ایوان تو
تنندو نسخة الاحبابده ضم تا مثناة ایله مرویدر تننده و
بمعنی عنکبوت امیر معزی بیت شود در پناهت چو سد سکندر
اگر خانه سازم زتار تننده

وبرمک وحق وعدل وداد ومعقول معناسنه انصاف اوباد
انک انصافی اولسون یعنی عدل وانصاف ایله حکم ایلسون انعام
همزه نک کسریله لطف واحسان معناسنه اما همزه نک فتحه سیله حیوانلر
ونا اهل مراد اولنور ان عهد اول زمان انفاس عیسوی دم شیرین
وحیات بخش نفس یعنی تکلم لر مراد اولنور آن نفس اول نفسده
یعنی اول ساعتده انفصام انقطاع یعنی کسلمک معناسنه اما صلنده
فصم قابله قانمقدر بر وجهله که بر بر ندن آیرلمیه مثلا بعضی کاسه
پاره پاره اولور اما پاره لری بر بر ندن منفک اولماز و نهایت
معناسنه استعمال اولنور اما قصم قافله قانمقدر پاره لری بر بر ندن
آیرلمق طریقیله انفعال متأثر اولمق و شرمنده لک مراد اولنور انکار
دغل وطعن معناسنه استعمال اولنور بوندندر که دغال وطعان اولان
کمسنه یه منکر دیرلر انگاشتن ظن ایتمک انکر نخاعن عشقه فعل
ماضی مخاطبدر انکاردن انک عشقندن نیچه منکر اولدک یعنی نیچه انکار
مجتنم انکار ایلدک انگشت در دندانم برماغم دندانمده در یعنی
حیرتمدن برماغم ایصیرورم انگشتری یوزک قاشی دیوزوکدر و تشبیه
طریقیله دهان وعلی طریق الاستعاره دائره عالم مراد اولنور انکشت
سلیمانی لامیه در یاسی حرف نسبتدر سلیمانه منسوب برمق
یعنی حضرت سلیمانک برمغی انکشت نما برمق ایله کوسترلان
وصف ترکیبیدر نمایدندن مأخوذدر
نسنه انکه اول وقت واندن صکره انگیختن قوپارمق وایراث

شمس فخری بیت شها ... بود بر طاق ایوان وی انگشت
تتیه بمعنی عنکبوت میر نظمی بیت درون خانه سیم و زر دفینه
کشیده بر درش پرده تتیه
تتیه بمعنی تار عنکبوت شعوری
تعنی پرده عنکبوت

تنندو بمعنی تننده یعنی تار عنکبوت بافنده شعوری تتیده اورلشر و مجلساجی شعوری
تتیه اورمجلد پرده سی یعنی تار عنکبوت شعوری جع عنکبوت معناسنه ۱۴
جولاهک عنکبوت کردیو پای وغنده و مکسگیر دخی دیرلر شعوری
جولاه وجولاهه وجواهه کلهیوا والمعروف بمعنی عنکبوت

وپیدا واظهار ایلمک وتدارک ووجوده کتورمک وسورمک
وقوپارمق انگیز قوپار وپیدا واظهار ایله وایراث ایله ووجوده
کتور دیمکدر بر اسمله ترکیب اولندقده اسم فاعل معناسی
دیربلور انگیزد قوپارر وپیدا واظهار وایراث ایلر ووجوده
کتورر دیمکدر انوار هیجکلر انوار پادشاهی لامیه یا بیانیه درویای
حرف نسبتدر آن ولیت انکدر دیمکدر آنهمه اول جمیع انهزام
عسکر منهزم مغلوب اولمق اینجا بونده دیمکدر این اشارتدر
مذکوره وشمدیچه دک معناسنه انیس یار ومصاحب ومحرم ودوست
واشنا واهل راز وهم مشرب اینک اشته انین ناله وایکلدی
باب الالف والواو آواره دیوانه وایشسز کوچسز شوکه بوکه
کزمکدر آواره کند دیوانه ایلر وایشسز وکوجسز ایلدورر
آوازرود دن ساز آوازی مراد اولنور آوازه شهرت وصیت وصدا اوانی
ظروف اوب ضیافت اوباش بونک جمیدر اخلاط ناس
معناسنه یعنی درلنتی ورندان وارباب عشق مراددر اوت اوبت
معناسنه دراو اسکادیمکدر اوج جاه رفعت منصب ورفعت
اوج جلال دن رفعت سلطنت وعظمت مراددر اوج دن علو مقام
واعلا وکمال واوکت مراددر اوج سر بلندی سر بلندلک اوجی یعنی
کمال رفعت وآستان جانان مراد اولنور اوج ماه دن مراد فلک ثانی
یعنی فلک عطارددر زیرا ماه فلکینک اوجی عطارد فلکینک

اوار اوج معنا به کلور اول دفتر حساب ثانی دیوانخانه ثالث ریزه آهن شعوری
اوباش ترک نوایرا گویند از اصطلاحات
اوباش اجناس ادملر مجمعی یعنی هر جنسدن بریره جمع اولان ادملر دیرلر شعوری

اندر واه یعنی
او نخه اندر وایه
و اندر وای دخی
دیرلر شعوری

حقیقتنه متصلدر آوخ حیفا آونجت آصلدی و آصلدی و یاپشدی
و علاقه و اختلاط ایلدی دیمکدر آونجنه آصلمش و اصمش و یاپشمش
اوذیت به آنکله ایذا اولوندم یعنی اندن بلا و مشقت چکدم آورد
پشمانی پشمانلق لتورر یعنی پشمانلق ویرر اورنگ تخت
و بر عاشقک اسمیدر که گلچهر انک معشوقیدر اورنگ جم لامیه
حضرت سلیمان علیه السلامک تختی دیمکله خواجه حافظ اقلیم فارس
یعنی فارس اقلیمی مراد ایتمشدر اورنگ خسروی بیانیه خسروه
منسوب یعنی شاهانه تخت اوصلنی بنی و اصل قیل یعنی اولاشدر
اوضاع احوال و اطوار و اشکال و اوضاع زهد و تقوی مراد اولنور
اوضاع فلک فلکک احوالی و اطواری اوقات دن اوقات خمسه
مراد در آویز بر اسلحه ترکیب اولندقده آصیجی و محکم طوت و آصلیجی
و یاپشیجی و اختلاط و علاقه ایدیجی دیمکدر و امر مخاطب اولورسه
آص و آصل و یاپش و محکم طوت دیمکدر اوفتاد دوشدی و تواضع
ایلدی و واقع اولدی باب الالف والهاء آه دن توبه و ندامت
مراد اولنور آه آتشین آتشلی یعنی سوزناک و یاندریجی و مؤثر
اولان آه آه اگر مثللی برلرده آه و احسرتا معناسنه در اهتمام دن
سعی و کوشش مراد اولنور آه درد آلود درد ایله بولشقلی یعنی
دردلی آه اهرمن دیونر یعنی ارکک دیو حاصلی بیان آدمیب کم
خلق اکا ذو دیرلر و شیطان علیه اللعنه و رقیب مراد اولنور اه شب

اضافی

اهبر رفته بکوبش رسیده بودم دوش
مکر بسایش نفسم در رسیده بود بکوبش
شعوری

آهو فرهنگ جهانگیریده معشوق و محبوب معناسنه در شعوری
اینجا هم آهنگون اشارت بدنیا شعوری

اضافی فی معناسنه در گیجه ده اولان آه دیمکدر اهل لایق و صاحب
معناسنه در اهل بصر دن و اصل جانم اولان عاشق مراد در اهل دل
لامیه در عشاق و اولیا و عارف باالله و اهل وقت مراد اولنور
اهل طریقتدن اولیاء الله و عشاق مراد در اهل عمایم علمادن کنایتدر
اهل کلام دن اهل رمز مراد در اهل نجد لامیه در نجد خلقی دیمکدر
اهل نظر دن اهل بصر و بصیرت و اهل معرفت و عشاق مراد در
آهن قره دمور که چلیک اولمیه آهن بند منکنه آهن دل دمور
یعنی بک یورکلی حاصلی بی رحم آهنگ عشرتست ساز چنگ چنگک
سازی یعنی دوزنی و آوازی عشرته آهنکدر یعنی عشرته دعوت
ایدر آهنگ قصد و طمع و اسلوب و جوش و خروش معناسنه در و علم
موسیقی اصطلاحنده ایهام قصد اولنور و ساز یا نغمه آواز و صوت
و نغمه ایلکدر آهو جانانه دن کنایتدر آهو وحشی آهو یورشلی آهول
مشکین مشک آهوسی آهوان نظر بیانیه مراد گوزلر در باب الالف
والیاء ایاز دن جانان مراد اولنور اباغ سا غراق که شراب قدحلرینک
ایچلریسیدر ایام کام بیانیه ولامیه در مرادلو زمانی ایام نماند
تقدیری ایام ذوق و حضور نماند در ذوق و حضور ایامی قالمدی دیمکدر
اباکم عربیدر صاقنک دیمکدر ای بچنین لطف خدا ارزانی
ای خدانک بو نجلین لطف و احسانه لایق کیمسه دیمکدر ای بس کم
ای یار چوق کیمسه که ای بساکس که ای یارانی چوق کیمسه که

اهنین جگر یعنی مبارز و سخت دل
شرفنامه
اهوی سفید غزال رومی فرهنگ
اهوی دنباله کشیده چشم محبوب
فرهنگ
و کاهی اهوی سفید دیوب چشم معیوب
مراد ایدرلر گویا کثرت گریه دن
گوزی اغاردی اصفی بیت
چشمت اهوست ولی اهوی خطاست
چشم خوبان دگر و چشمت اهوی سفید
ولی اهوی مشکین خطاست
بیان سهو

آیازی و ایاسی قیلدن و حریر
دن طوقیوب عورتلر نقاب
گبی یوزلرینه طوتارلر ترکیده
بچه و عربیده شعریه دیرلر شعوری

ایاره اوج معنایه در اول ایارج که مسهل صفرا
بر نوع ترکیبدر علمای طبیعتدر ثانی یاره معناسنه
بلجق دخی دیرلر بلازک و خلخال گبی که معربی یاره قدر
شایع و مشهوردر بیت جوارد زینت خوردن شمار
و اواره دخی دیرلر شعوری
ثالث دفتر حساب که اواره
هالالسن زبدالی بهار ایاره

اوزرسیا اق سوسن کوکیدر مور سوسن کوکیه ایرسیا
ایرسا مور سوسن کوکیدر ایرسیا مور سوسن کوکیدر سیسدن
صکره برباز باده ایله بودخی مور سوسن در
شعوری

معنادا محذوفدر ای خوش آن روزکه تقدیری ای یاران خوش آن روزکه در
ای یاران اول کون خوشدر که دیمکدر خوشلغ روزه نسبت مجازدر
مراد اول کونده کندنیک خوشلغیدر ایرج شیرازله لاار اسنده
بر صحرانک اسمیدرکه کشوردن نباتات بتمز حاصلی بر اوتدر صوسز
بر دره ایزد همزه نک وزانک کسریله اسماء اللهدندر ایستادن
طورمق ودیکلنمک وتوقف ایلمک البته امر مخاطب اولورسه طور
ودیکل وتوقف ایله دیکله ومنتظر اول دیمکدر ومصدر معناسنه دخی
استعمال اولنور ایستاده است ایاغ اوزره طورمشدر یعنی قدو مکه
منتظردر آید هم اصلی هم آیددر ضرورت وزن ایچون تقدیم وتاخیر
اولنور ایناغ همزه نک فتحیله ونایله غماز دیمکدر اما همزه نک کسریله
چوق سوز سویلیمکدر ای کاج تقدیری ای یار کاشکی دیمکدر مقام تحسرده
مستعملدر ای کاش مثله ایلخانی یاء حرف نسبتدر هولاکو نسلندن
اولان سلاطین اسلامیه یه ایلخانیان دیرلر نته کیم بزم پادشاهلریمزه عثمانیان
دیرلر این لحظه گفت بسم الله بو لحظه بسم الله دیدی یعنی بو الشم
هنوز وشمدی بشلدی دخی تمام ایلدی دیمکدر ایمن همزه نک ومیمک
کسره لریله امین ومصون وسالم وفارغ وازاد ایمن گذار امین وسالم
کچ ایمان آورد اقرار وحکم ایلدی این همزه نک فتحیله عبید ظرف مکاندر
قنده دیمکدر اینست حریف حریف یعنی جانان آشته بودر این وآن دارد
بونی وانی دخی واردر یعنی ایکیسین بیله جامعدر وایکیسنه

مالکدر

ایراک بمعنی زیرا که ابو المعالی بیت
دره راه تراخاک شدم ای شه خوبان
ایراکه شدم عاشق آن نرکس فتان
شعوری

آیدری بمعنی اینجایی یعنی بوده سنگ ولوراده سنگ شاه ناصر خسرو بیت
مراکفت اینجا غریبست جانت بدو کفن غنایت تنت آیدریست
شعوری

مالکدر این همه بو قدر وبو دکلی این همه نقش میزنم بو قدر وبو دکلی
صورتی اوردرم یعنی ضد بنی یا اضدادی جمع ایدرم اینم مرا این مرا
معناسنه بو بکا دیمکدر ای وای بوی تقدیری ای یاران وای بوی در ایوان
قصر آیین قانون وطریق واسلوب ورسم وعادت وترتیب وزینت
ومذهب آیینه دن قلب وجام مراددر آیینه وآیینه دار اولیم ایکیسی
بیله بز انک آیینه داری یوز یعنی خدمتکاری یوز وانک آثاری
بزده ظهور ایدر دیمکدر آیینه پاک کدورتدن صافی اولان قلبدن
عبارتدر آینه شاهی بیاینه شاهه منسوب آینه یعنی شاهانه
پادشاهه لایق آینه آینه دار آینه طوتیجی وخدمتکار معناسنه
آینه قابل بیاینه رؤیت جانانه قابل ومستعد وسزاوار ولایق آینه
مجلادر قلب مراددر آینه دار رخ اوست چشمم کوزم انک
رخنک آینه داریدر یعنی انک رخی کوزمدن کتمز دیمکدر وخدمتکار
یعنی برکیمسه نک خدمتنه ملازم اولوب وخدمتنده بولنان کیمسه یه
آینه دار دیرلر آینه داری از خورشید ومه خورشید ومه دن آینه لکرک
واریعنی قدرک رفیع وشانک عالیدر آینه ساز آینه دوزجی
ویاپیجی وآینه جی آینه سکندر اسکندرک اسکندریه ده برمیل
اوزرینه وضع ایلدیکی آینه درکه اقالیم سبعه یی اندن سیر وتماشا ایدردی
وانکله برادری حماکنه واحوالنه مطلع اولوردی زیرا بابالری داراوفات
ایدنجه داراب نام اوغلی تخته کچدی واسکندر انکله تخت نزاعنه

آیینی ناله وابین معناسنه در
بو معنایه شاعر ایدیشه ربیت
بنده درحسرت چند انکه آیینی
نکردم من تو کویی این جایی

بشلدی یعنی باپامق مملکتک نصفنی بکا ویر دیدی داراب ایسه
اطاعت ایلمدی پس اسکندر هر بارکه دارایک اوزرینه عسکر
چکوب جنک مراد ایدرسه جام جهان نما داراب النده ایدی
اسکندرک هر حالنی انده مشاهده ایدوب هر مکر وحیله سنی دفع
ایدردی واسکندر ایسه انک هر حالنه مطلع دکل ایدی که اکا
کوره تدبیر وتصرف ایدیدی پس یاننده اولان حکمایه دیدی که
بر چاره ایلک که بزده انک ممالکنه واحوالنه واقف ومطلع اولالم
وحکما دخی میل اوزرنده اول آینه یی پیدا ایدوب وضع ایلدیلر
آینه کردان دیار عجمده وعربده هندیلر یعنی هندی ساتللری ومشقی
بر آینه اله الوب کزدورلر اکر چارسولرده واکر غیری یرلرده وکیمه
ملاقی اولورلرسه اول آینه یی صونرلر وانک واسطه سیله
شی استر اولدر النه الوب بریز باقنور وینه هندی یه صونر وبر قچ
اقچه یا منقو احسان ایدر پس آینه کردان وصف ترکیبی طریقیله اول
آینه یی کزدیرن سائله دیرلر اما اضافت بیانیه ایله آینه کردان الدیکی
کزدیرلان آینه در آینه کیتی نما جام جهان نما در آینه اسکندر دکلدر
باب الباء والالف باادب ادبله در یعنی مؤدبدر وادبلی یعنی
سودب دیمکدر یا تان ایله دیمکدر بالضروره بی اختیار یعنی
اضطرار ایله واضطراری باانکه باخصوص که وانک برله که وانک
سببیله که دیمکدر باوجه اعتبار اکا نه اعتبار یعنی اکا کیم بغ

باو

پاتاب برابر مساوی ومقابل معاسنه ویکدیکرینه مثل
ومقاومت ومشابهت معاسنه استعمال اولنور دیو ۲۲
بابت لایق بابت معاسنه دشیشه پات تخته معاسنه

باو کفت اسرار اسراری اکا سویلدی یعنی اسراردن انی
آکاه وخبردار ایلدی باو مکو اسرار اسراریکی اکا سویلمه
یعنی اسرارکدن انی آکاه وخبردار ایتمه باو منشین انکله اوتورمه
یعنی اختلاط ایلمه باو نشست انکله اوتوردی یعنی اختلاط
ایلدی با این همه عربیده مع ذلک وترکیده بونک برله دیمکدر
باب عربیده قیو دراما وجه ومعنا وخصوص مراد اولنور مثلا
درین باب بو معناده وبو خصوصده دیمکدر باب انداخت
صویه آتدی یعنی ترک ایتدی باپای خم کوب دبنده دیمکدر باب ف
ظرفدر باب دیده وخون جکر طهارت کرد دریا وسمعه ایلمدی
ویم دم کنایتدر پا برجا ثابت قدم پا برجا شد ثابت قدم اولدی
وقرار ایلدی ویرندن حرکته مجالی قالمدی پابسته ایاغی باغلو یعنی
کرفتار ومبتلا واسیر وطوتغون وطوتساق ومحبوس پابکردان
بر رخش رخش اوزره ایاغی دوندر یعنی رخشه سوار اول
حاصلی آتیکه بن پابی دستش نارفت براجیم صو ایله الی طوتو
اکا اعانت ایلمدی یعنی براجیم صو اجوردی پابیش از کلیم خود کشید
ایاغنی کندی کلیمندن زیاده چکدی یعنی اوزاتدی حاصلی حدندن
ومقدارندن زیاده حرکت ایلدی پابی نخرد براجیم صویه المز
بات عربیده کیجه لدی دیمکدر باتاب طاقت وقدرت باتو
سنکله وسکا باتو سخن ندارم سنکله سوزم یوق باخاک کور

بابت لایق ومعاسنه بیت
دزدی خوردن بیکده عادت ماست
رطلی که کرانترست ان بابت ماست

باتش ترجیح معاسنه در شوری
باذارنک ترجیح معاسنه در شوری

باخ بوزن کاخ درت معنایه کلور اول بمعنی زیبایی وحسن جمال ابو المعانی بیت نگردی
چرا عاشقان دل فراخ خدا آفریده ترا حسن وباخ ثانی نسیم وزر ناسره یعنی کجه اقچه
والتون وله بیت سرشکم مگر بوده است کم عیار قبولش نکردند چون نقره باخ ثالث
ایلیچی وقاصد معناسنه میر نظمی بیت نشسته شهان عدو دولت بکاخ
رابع بمعنی دون همتی شعوری در اندم بخدمت رسیدست باخ

تقدیری با وجود خاک کوی دوست در دوستک خاک کویی وار
باخه قبلوبغه کرسنک بشته ولاک پشت درلر
ایکن دیمکدر باخت اوینادی وصرف ونثار وبذل وفدا
باخته لعب معناسنه اولان باختن لفظندن
وترک ایلدی باخ آمد آخره ایرشدی یعنی دوکندی وتمام اولدی
باخ خودشام نشام تقدیری باخ خود شام باخورشام در کندی
اشکلریله انلری بر آخورده جمع ایله یعنی خربنده وسایس ایله
حاصلی منزل ومرتبه لرندن تنزل ایدوب مرکب بر بنه باغله باخود
معناکندی اشکلرینه بندبر یعنی اول فقیر لقلرندن آنه وقانره
سوار اولمغه قادر اولمیوب خرسوارله ایدیلر بنه بونلر
فقیر ایدوب خرسوار ایله دیمک اوله باخود کندی کندینه باکندی
کندیکه یعنی دلیلسز وواسطه سز باخود ببرد کندیله آخرته
یاغیری بره ایلتدی باخوددار کندکله طوت یعنی اندن آیرلمه
ومنفک اوله باخودداشت کندیله طوتدی یعنی کندیدن ایرلمدی
ومنفک ایلمدی وکندینک واردر یعنی کندی مالکدر وکندیدن آیرلی
وباشقه دکلدر باخیال تو سنک خیالکله یعنی سنک خیالک واز ایکن
باخود عشق باز در کندینه عشق بازلق یعنی محبوب دوستلق ایدر
حاصلی کندی کندینی سور وکندینه عاشق فیری عاشقه محتاج دکل
دیمکدر بادم بادسره آه مراد اولنور باداش جزا وعوض باداغ
زاده ایم داغله طوغمشز یعنی داغدار لغمز ازلیدر بادبرد یل ایلتدی
وقرار ایلمکه مانع اولدی بادبدست الیکه برشنه گیرمسون دیمکدر

بادکش بادزن یعنی مروحه شعوری
باد باز یلپره مروحه معناسنه دشیشه
بادسنج ایکی معنایه در اول خام طمع وامید محال ثانی معجب ومتکبر شعوری
بادرود بادبروت مرقوم معناسنه که معجب ومتکبر دیمکدر شعوری
باد ودم عجب وغرور وتکبر معناسنه شعوری

باده پرست باده یه طپوجی یعنی باده یه مائل حاصلی باده نوش ومدمن
وصف تزلیبدر
خمر بادپرشانه بیانه بادپیما یل اولچوجی یعنی اشتغی بوقر بی فائده
یلوب کزیجی وامر محالده کوشش وسعی ایدیجی کمسه که ترکیده یلر
اوکزدیل قوانم دیمکله بادبرد یل ایلتدی یعنی فنایه واردی وهباء
منثور اولدی باددر دمیدش یل آنی صو بوندردی یعنی فنایه
ویردی باددنجی قبشک صوقی یلی بادرکل بماند ازو اندن ایاغی
یادبی طپراغه کومولی قالدی یعنی زبون ومغلوب اولدی
وحیرتده قالدی بادر گل شد ایاغی بادبی کوملدی وحیرتده قالدی
ومغلوب اولدی بادست وزبان دل تنکم منت نه بر آتش انتظار
دست تنکله یعنی فقرله وزبان تنکله یعنی زبان قاصرله ودل تنکله
یعنی دل پرغمله بنی آتش انتظار اوزره اونوتدم یعنی بنی اضطرا
صالمه دیمکدر تنک لفظی دست وزبان ودل مجموعنه قیددر بادگرد
باد صبا مراددر پادشاه دن جانان ومستجاب الدعوت ومقبول
حضرت حق اولان کمسه مراددر پادشاه دن سلطنت آلیجی
کمسه مراددر پادشاهی پادشاهلق وسلطنت ولکوزلک
دیمکدر یای مصدریه اولورسه اما نسبت اولورسه پادشاهه
منسوب یعنی پادشاهانه وپادشاهه لایق دیمک اولور
بادشبگیری بیانه هاسی حرف ثبتدر کیجه اسن یل در بادصبحگاهی
دن باد صبا مراددر بادشرطه بیابانه حاله موافق اسن یل در

بادانگیز بر نوع کلک اسمیدر خاصه سی اولدر که
اصحاب غرض خرمن صاورمق مراد ایتدکلرنده هوا
ساکن اولدقده اول کلک قوری بر افزین الده
اوبوب هوایه اتارلر باذن الله تعالی فی الحال هوا حقوب
خرمن صاورلر شعوری

کند وقولیله عمل ایتمین ادم یعنی خلقه پند ونصیحت
... کند وسعی عمل ایلمیه رای مهلده م وبدر نظمی هروی
بیت پند خود هرگز نگیری ای خر کرسی نشین وعظ تا چند میکنی
ای باد فوز لاف زن باد عیسی معجزه حضرت عیسی

وحاله موافق وصاحب دللر مراد اولنور باد غرور بیانه غفلت
یعنی غفلت مراد اولنور باد دف وچنگ یعنی ذوق وشوق
وصفا ایله واشکاره وبی پروا باد دف وبی میگفت دف ونیله
یعنی ساز وسوز له حاصلی آشکاره وبی پروا اسویلدن باد اتنگ
نشست تنگ یعنی مضطرب وپر غم دل ایله اوتوردن حاصلی مضطرب
اولدن باده بهشتی شیراز نواحیسندن بهشت اسمیله مسما
بر کویک باده سیدر که قوت وسوزیله مشهوردر باده پیما شراب
اولچوجی یعنی باده نوش ومی پرست باده دهقان پرورد
اکنجی باکویلی تربیه ایلدیکی باده باده زبان اون دل ایله یعنی اون
قات دله مالک ایکن باده شبگیر کیجه ایچلین باده باده صبوح
بیانه صباح وقتنده ایچلین شراب باده کرفت با چنگ وچغانه
ایله النه باده الدی یعنی بو سازلرله حاصلی آشکاره وبی پروا
باده ایچدی باده مست بیانه قتال یعنی ایچکسز بین قوقوسی
آدمی سرخوش ایدن شرابدر وباده عشق مراد اولنور باده
مستانه مثله باده مسکین ممسک یعنی مسکت اوزمندن حاصل
اولان شراب مسکین ده یا حرف نسبت ونون تاکیددر بادیمن
لاتیه دریمن یلی یعنی یمن جانبندن اسن یل بادیه صحرادر اما صحرا
عشق مراد اولنور باراغ حاصلی یعنی میوه ویمش واجازت ورخصت
وبوک وثقلت واضطراب وبلا ومشقت مراد اولنور واعدادن

برغست اینجه ارقلردر که زراعین چقدوغی ... ابنه
بردن اکنلر اسعد افندی ... بیت

باتب فتح تا مثناة ایله بمعنی سزاوار ولایق شعوری
برات حلم پادشاهی معناسنه نتکم بو بیتدن فهم
اولنور بیت هر کس بقدر خویش گرفتار محنتست کس را نداده اند برات مسلمی شعوری

باران شتاب صغنقلی یغمور یعنی شدت وفرط ایله یغان ٤ ٢ یغمور شعوری

بر بینه مقارن اولدقده کره وقات ومرتبه معناسنه در مثلا صد بار
یوز کره ویوز قات ویوز مرتبه دیمکدر بار امانت مراد عشق ومحبت
یوکیدر بار آورد حاصل کتوردی ومیوه ویردی ومنتج اولدی بار دیگر
بر کره دخی بار دل اضطراب خاطر وبلا ومشقت وثقلت مراددر بار
دولت بر زبان کوکل یوکیدر زبانمک اوزرنده یعنی کوکلده تصاعد
ایدوب زبانم اوزرنده بر بار گران وبر ثقلتدر بار دمشر دراز باد
قوصفوندن اوزاسون دیمک چوق یوک وزحمت چکسون ومشقتدن
قورتلمسون دیمه دن کنایتدر بارسا زاهد وعابد بار قرض بورج
یوکی بارک احمد مقام تخمین وتجبده مستعملدر بارگاه اجازت
بری درگاه معناسنه که پادشاهلر قپوسی ومطلق قپو بار که
مثله بار بکنر اینجه رک بار گران اغر یوک باریک شد اینجلدی بارگنه
بیانه گناه یوکی بارم افتاد یوکم دوشدی یعنی بیقلدی بار خم افتاد
مثله بار نداد اجازت ورخصت ویرمدی یعنی انده وار مغه مانع اولدی
بارنامه تذکره که خلق یازوب بربرلرینه کوندررلر وقانون وقاعده
وعادت وحکم وحکومت وتفاخر ونازش معناسنه باره تحفه وهدیه
وارمغان وپیشکش بارها کرانه وبو کلر دیمکدر باری یا اصلیه ایله
ادات تحسردر حله وحاصلی دیمکدر مثلا آنان کر دوند تو باری نکرده
انلر ایلدیلر سن حله ایلمدین یعنی انلر ایلدیلر الیسه سنده
ایله انلردن کبر وقالمه دیمکدر اما یاره وحدت ایله بر کره دیمکدر بارید

بارانه کردن مخاطره یه اوغرامق ویردن اتلامق
وتفاخر ایلمک معنالرینه در

بارس نام ولایتی در غایت شهرت وان چهار شهرند
شیراز وسپاهان وکرمان ویزد

بار واز با بوجه برابر یعنی بیت
بابابش بار واز برابر نبوده
زهر جانب ره محنت کشوده

باری باغ ... اسما ...
غریبده خالق معناسنه در
...
تحیرده ... اولنور ... باری
... تجمیله ... معناسنه

بازار بیع وشرا یعنی الم صاتم اولان یر کرک اوستی اورتلش اولسون کرک اولماسون ومبیع یعنی صاتلمش شیخ سعدی بیت ای تهی دست رفته در بازار ترسمت پر نیاوری دستار

بسم الله الرحمن الرحیم

با غدردن واقتدی بارلیست بردلم از عشق دلبران بر دلبرک عشقندن خاطرم اوزره بر یوک واز یعنی اکا مبتلایم دیمکدر بازکنه وکیرو وبر دخی دیمکدر وچوق بیرم تاکید ایچون کلور باز یاسنر فارسیدر وبایله بازن عربجه درطوغان معناسنه وسا عده وقوت وقدرت مراد اولنور بازا بازا ایله آدن مرکبدر اصلی آن اول اشیادن رجوع وتوبه وفراغت ایله یعنی کچ بازار رونق وبها وقیمت ودنیا وبونک امثالی مراد اولنور بازار تیز نیست بازاره قزدرمق والتفات ایلمونلر دیمک دکلدر بازار خرافات اسکی بوسکی صاتیلان بازار وررومدیت بازارن کبی بازارد کم بر درلی بازارله بازآرید کنه کتورک بازار ساحری بشکن ساحرلک بازارنی بکله صی یعنی ستاره لغو ابطال ایله بازاده کسی بر آورد ازاده باشنی فالدردن یعنی فراغت وآسوده لکله ظهور ایلدی حاصلی ازاده ولاقید اولدن بازارش شکست رونقی بوزدن وکیدردن وبازارنی کاسد ایلدن واکا رغبت قومدن باز آمد ز درم کنه قپودن کلدی یعنی قپودن ایچرو کیردن بازآی کل کل دیمکدر وجانانه خطاب وصالکله شادان وفرحان ایله باز آورد قورتردن وخلاص ایلدی باز آز ز در طرب طرب قپوسندن کل یعنی کشتلک وشادیلک ایله حاصلی غم وغصه دن چکمه باز آید کنه وبر دخی کلور باز بان تنک نشست زبان تنکله یعنی زبان قاصرله اوتوردن حاصلی مضطرب اولدی بازپرس صور وسئوال

بازخواست قیامت کونی معناسنه اعمال نا سدن لن سئوال وحساب طلب اولنمغین کیرو استمک معناسنه خواجه حافظ بیت ترسم که صرفه نبرد روز بازخواست نان حلال شیخ زاب حرام ما شعوری

ایله بازپرسید صوردی وسئوال ایلدی بازپوشان اورت وپنهان ایله بازبین نظر ایله بازپس صوکره مکی بازبیند کورر دیمکدر بازجیبد دیوشردی بازچاین دام دوزاغک دیوشر یعنی قورمه بازخوان دعوت ورعایت ایله بازدادر دایلدی مثلا دسلام ورد جواب ایلدی بازدارد منع وحبس ایلر وصیانت ورعایت ودور ایلر بازداشت حبس ومنع ایندی ونهی ایندی بازدسان کنه ایرشدر وکنه کوندر بازستاند کیرو آلدی بازسرگرد باشندن اپاق ایلدی یعنی تعظیما باشی اوزرینه یوریدی بازشد کیرو آچلدی وکنه وبر دخی اتنی بازشکافت نقض وفسخ ایلدی بازشد آچلدی وچشم ودیده یه باقدی ونظر والتفات ایلدی بازگذاشت باوآکه اصمارلدی وتسلیم وتفویض ایلدی بازگذار تسلیم وتفویض ایله یعنی طابشر بازگرفت آلدی وباچکوب الدی بازگیری الورسن بازگشت رجوع وهجوم معناسنه وعربیده کر معناسنه درنته کیم کر علی عدوه دیرلر فخلکم بر کمسه منهزم اولدقدن صکره دونه دشمنی اوزرینه ودشمن حقلنه کر علی عدوه دیرلر وعلم موسیقی اصطلاحاتنده ایهام قصدا اولنور زیرا بر نغمه دن بر نغمه یه انتقاله ده بازگشت دیرلر بازگشن عنان دیزکینلی کیرو چک یعنی کنه بر مقدار طور واکلن بازگشت نقاب نقابی آچ یعنی پرده یی قالدر ویوزوبورک کوستر بازکن آچ وچور وترک ایله معناسنه دخی استعمال اولنور بازگفت سویلدی

ابو المعالی بیت فلک که نعمت دنیا مرا کند بازداشت زهر طرف چو مرا بازداشت معنا دش شعوری

بازپس اصلنده باز وپس ایدی عطف تفسیری طریقیله صکره ترکیب ایدوب بازپس دیدیلر کیرو معناسنه پس معناسنده کیرو صکره دینر استعمالدن اکاه دکل ایمش سودی

بازوارند کرو چکرلر سودی

بازگفت بیان ایلدی و اظهار ایلدی

وشکایت ایلدی بازکنم بال قنت اچارم یعنی پرواز ایلرم بازکرد
اچدی وچوزدی وفتح وحل ایلدی وترک ایلدی وپرواز ایلدی بازگو
سویله باز تاکیددر بازگویم کنه کنده به تسلی وپروب دیرم
دیه جک یرده سویلنور بازم کنه بنی وبنم وبکا یا اوینارم یعنی
فدا وبذل ایدرم بازی آرد کتورر دیمکدر باز تاکیددر باز
میجنم باز ادات تاکیددر کنه استردم واراردم دیمکدر
بازمکبر لب ازلب جام لبکی لب جامدن قالدرمه یعنی باده
ایچمکی ترک ایله بازماند کیری قالور وعالمده اکیلور ودستان
اولور دیمکدر اما اصطلاحده عاجز اولور دیمکدر بازمیماند مثله
بازمیدارد حبس ومنع ونهی ایدر بازند چشم توبمن کوزک
بکا آچلدی یعنی کوزایله باقوب نظر والتفات ایلمدک بازنشان
انشه وحرارته نسبت سوبندر دیمکدر واسجاره نسبت غرس ایله
یعنی دیک واسبه نسبت بندر دیمکدر بازنماند قالمدی وقالمز دیمکدر
ماضیه ومضارعه متحملدر بازودن قوت قاهره مراددر بازی لعب
یعنی اویون ومکر وحیله والدامق وفتنه وعربجه طوغاندر بازدادا
الدادی ومکر وحیله ایلدی بازی کند اویون وفتنه قویارر ومکر وحیله
ایلر بازیهای بنهان دن کیزلو لطف واحسانلر مراد اولنور بازیچه
بازینک تصغیریدر اویونجاق معناسنه باسر آمد باشه کلدی
یعنی باشه چیقدی حاصلی دوراتوب قالقدی باسر عتاب رفت

عتاب

بهمی نعمتی برنر دیمکدر
برخی معناسنه دیمشدر

باشکو مقام تسلیمده ایراد اولنور اولدی طوت واولدی دی
معناسنه استاد لطیفی بیت چون بدیدی جان ودل راغمزه را
برهم زدی قصدکشتن کرده باتیغ وخنجر باشکو
باشامه سرپوش زنان یعنی زنانک باش اورتیسی شعوری
باشوبعد بمعنی باشه مرقوم شعوری

عتاب سمتنه واردی یعنی ازارلدی باسرمی باده آرزوسیله
باسر اورفت انلک هواسنه دوشدی باسبانم حرم دل اشدم
کوکل حرمینه پاسبان اولدم یعنی کوکلده اولان خواطر راخراجه مفید
اولدم باسلسله رقصد سلسله ایله رقص یعنی رقاصلق ایدر
باسیر فلک فلک سیر ایله باش اول دیمکدر وبعض یرده اولسون
دیمکدر باشد معناسنه مثلا نه دل باش نه دل باشد معناسنه بایش
بشنکی برآمد اباغ طاشه طوقندی وسقط اولدی دیمکدر برآمد ده
بر بشنکی باشی تاکیددر باشد مقام تمنیده اولامیکه دیمکدر وبعض یرده
مضارع شکلنده دعا اوله یعنی اولسون دیمکدر باشکر شکرلی
یعنی لذیذ باصول رسید قانونه ایرشدی یعنی مقنن اولدی باغ دن
باغ عشق وباغ وصال جانان وباغ عالم یعنی دنیا مراد اولنور باغ ارم
شدادک یابدیغی جنتدر علی زعمه باغبان رقیبدن کنایندر باغ خلد
جنت باغ نظر بیاتنیه باغکار کاف عربیله باغ اکوب دیکن کیمسه
وباغبان معناسنه بافتند سیاه کلیم بختش بخت کلیمی طوقدیلر
یعنی ازلده بختنی بد ایلدیلر بافد طوقور ودعوا ایدر باقی عربیدر ابدی
وجاودانی معناسنه باک نقایص والوائدن یا الواث دنیویه دن
طاهر وباالجمله دیمکدر باک قورقو وغم وفا یرمق ویروا باکان دن
انبیا واولیا وملائکه مراددر باکباز عشق پاک صاحبنه ویرلر یعنی عاشق
صادق پاک دامن انلکی پاک دیمکدر اما باطن پاکلکندن کنایندر پاکدل دل

باشیدن بالبا العجمی
بالترکیه صاچمق سرورى

باتغ بوینوزدن دوزرلر
بر قدحدر که انکله شراب
ایچرلر بعضیدر بوینوزدن
بر قدحدر که سرخوشلق آخرنده
انکله شراب ایچر دیدیکی دیشنه

پاکیزه وپاک بر معنایه دراری
دیکید طاهر معناسنه سودی
پاک تمام وهمه پاکه بر دای تمام

بالان درت معنایه کلور اول بنوکننده یعنی بیودیجی و بیویجی
معناسنه ثانی بمعنی جنبان و متحرک یعنی دبردیجی و دبرنیجی ثالث
بمعنی رفتار کننده یعنی صالنیجی و صالندریجی رابع بمعنی دهلیز خانه
بالزن پرواز کننده معناسنه درکه عبیده طیار دیرلر شعوری شعوری
بالای است جنب یعنی یوکسک چکیلور شعوری

جام مراد اولنور **پاک دین** پاک دینلی یعنی دینی پاک **پاک سرشت**
پاک یرادلشلی و خلقتلی یعنی عاشق صادق **پاکشید** ایاغن اوزاندل
پاک کن پاک ایله یعنی کبیل **پاک مغز** پاک معنایه **پاک ندارم** قورقی
طوتیم یعنی بر هم وایمنم **پاک نیست** پاک دکلدر یعنی قایغم حاصلی
احتیاز و قورقماز **پاک نهاد** پاک طبیعتلی و پاک ضمیر دیمکدر و پاک
کوز یاشی مراد اولنور **پاکوب** ای کوب مثله زقاص **باکه نوان کفت** کیمه
دیمک اولور یعنی دیه بلورین که سویلنه جک معناد کل بر بر بنه
مناقض بر امر غریبدر دیمکدر **باکه کویم** کیمه دیه بلورین سویلنه جک
معناد کلدر دیمکدر **بال** قوش قنادی در و توان توسن و تاب و توان
و همت مراد اولنور **بالا** بوی یعنی قد و قامت و حوصله نک منتهاسی
بالا بلند اوزون بویلو دیمکدر اما اوزون بویلو محبوب مراد در
بالا نمود بوی کوستردی **بالا نیدن** سوزمک و دوکمک و صاچمق و تمییز
ایتمک **بالا کرفت کارش** ایشی ایلرو واردی و اوکدی و رفعت
و علو ایله متصف اولدی و رفیع و عالی اولدی **بال بکشت** همت
قنادینی آچ یعنی همت ایله **بالش زر نیست** التونلی یصدق یوقی
یعنی غنا تمکن دکل **بالغ** اسم فاعل ایر شیجی دیمکدر **بال کشاد**
قنادیایدی **بال و پر ریخت** بال و پرین دوکدی و توان و توسن قومدی
بال و پرم شکست بال و پرم صندی یعنی بی تاب و توان اولدم **بال
و پری ندارم** بال و پرم یوقدر یعنی عاجزم و لیاقت و استحقاقم

بالکانه اول پنجره یه دیرلر که ایچرودن طشره سی کورنمز
کورینه طشره دن ایچروسی کورنمیه شعوری
بالواسه طوقومق ایچون حاضر لنمش ایپلک که تانه اخی ایدر

بانگ نماز اذان معناسنه معنای ترکیب نماز صداسی دیمک اولور شیخ سعدی
بیت موذن غلط کرد بانگ نماز مگر همچو من مست و مدهوش بود
میر نظمی بیت بدیوان ایزد بر و بانیاز بگوشت رسیده چو بانگ
نماز شعوری
بانند بشیوز عدده دیرلر شعوری

بو قدر دیمکدر بال قوش قنادیدر اما پر قناده و یلکه دیرلر **بالینش**
زه و مهر هست یصدوغم و مهر و ندر دیمک التونلو یصدق یصدالنور
و شانی رفیع و قدری عالیدر دیمه دن کنایه در **بالاغوه** فتح همزه مقصوره
ایله و خا معجمه ایله نهایت و عاقبت معناسنه در **بام** طام و طام اوستی
و مطلق اوست مثلا از بام اینک اوستندن و اوزرندن دیمکدر و مجاز
مرسل طریقیله خانه و فلک مراد اولنور **بام سموات** بیانیه در کوکلر
اوستی دیمکدر **بامداد** ایرته و صباح **بامدادان** ایرته یعنی سحر و فتح
باندازه حدنجه و مقدارنجه **بان ندهد** انک سببیله و یرمز اکا دشنم
بانگ برآمد انکله حیقدی **بانگ** آواز و صدادر و آه و ناله و اذان
مراد اولنور **بانگ زد** چاغردی و اذان اوقیدی و آه و ناله و فریاد ایلدی
بانگ نوشانوش ایچلم ایچلم آوازی و صداسی **بانگه** اول سببله که
باواز بلند یوجه آواز ایله یعنی بی پروا **باوداد** با حرف مقابله در اکا
و یردی یعنی استبدال ایلدی حاصلی اکا دکشدی **باور بود** اینان و اعتماد
اولنور **باور کرد** اینان دی و اعتماد ایلدی **با وطن** باسی ظرفدر وطنده
دیمکدر **با وکذار** اکا قو و اکا دیر و اکا دکیش و تسلیم ایله **باو را بر**
اکا بول ایلندی یعنی واصل اولدی **باهر** ظاهر **باهمه در ساخت** هوکیله
امتزاج و اختلاط ایلدی **با هوان نظر شیر آفتاب بگیر** نظر آهولر ایله
شیر آفتابی طوت یعنی صید و شکار ایله **باری** ایاق و دیب و حق
سننک تحت یعنی الله و اعانت و شفاعت و امر مخاطب اولور

باه بوزن شاه ایکی معنایه در اول شور بای ثانی
وعده طریقیله اولسون و نوله دیمکدر

بازن بیشره کله کوسفندان
یعنی قیون و کچی سوریسنک اوکنجه
کیدن قوچ یا خود کچی اوله شعوری
بامزد اجرت قدم معناسنه در

27

ناپایدار نابوتک یعنی پرده توصیف نفی افاده ایدر
پایدار وصف ترکیبیدر وار ایدندن بحسب اللغة ایق
طوتیجی دیمکدر اما استعمالده ثابت قدم معناسنه کلور
سودی

اکلن و توقف ایله پایدار ثابت و باقی و دائم و اکلنجی دیمکدر
اما وصف ترکیبی اولورسه ثابت قدم و دائم و باقی اول و قرار
ایله و اکلن پایدار مرکز ثابت مرکزلی دیمکدر مراد آسماندر پای
ازین دائره بیرون ننهاد ایاغنی بو دائره دن طشره قومادی یعنی
بو دائره یی ترک ایلمدی پای از کلیم خویش بیشتر کشید ایاغنی
کندی کلیمندن زیاده چکدی یعنی کندی حدندن زیاده ایش ایشلدی
و سوز سویلدی پای بید سکوت دیجی والتی پای بند ایاغی بغلو یعنی
مقید و محبوس و کرفتار و اسیر و مبتلا پاید اکلنو ثابت و برقرار
اولور و باقی و دائم اولور پایدش این اکا بوکرک یعنی اول بوکا
محتاج و طالب دیمکدر پای خم کوپ دیجی پای علم سنجق دیب
پای طلب بپایانه در از پای طلب نشستم دیرلر از طلب نشستم
معناسنه در اندن اوصانوب طلبیدن تقاعد ایلدم یعنی انی طلب
ایلمکی ترک ایلدم دیمکدر طلبه پا استعاره اولنمشدر نته کیم اصفی دیمشدر
بیت دررهٔ بادیهٔ شب ناقهٔ لیلی کم شده بود در خواب کمر پای طلب
مجنون را پای قدح قدح دیبی دیمکدر معلوم اوله که ترکک اوستنده
بر قدح واردر و قدحک اطرافنده دبندن حقمش اقچه یه بکزر التی بیاض
چجکی واردر پس کویا که ترکک اول التی بیراغی بکز رسول التی اقچه یه
باده یه و یر کبیجون دبنه قونمشدر نته کیم درم بپای قدح نهادن ورمی قدح
نهاد بنه قودی یعنی درهمی باده یه صرف ایلدی دیمکدر پای کوب رقاص

پابکه طوراجق و اکلنوب قرار ایده جک بر و مقام در و آخور مراد
اولنور پارکه کمینه مثله پایمال اوشد این بوانک پایمالی اولدی
یعنی اول بونی چکندی و بوانک مغلوبی و زبونی اولدی پایکدیکر
سخن گفتند بر بر ایله سوز سویلشدیلر و مصاحبت ایندیلر پاینده
باقی و ثابت و برقرار و دائم و اکلنجی پای نهاد اباق قودی و سالک
و عاشق اولدی دیمکدر و مفعولنه مناسب معنا ویریلور پاتاجی پاسی
ظرفدر برابا آمده و برزمانده دیمکدر پایان نهایت پایه مرتبه و منصب
و جاه و بصه جق یعنی نردبان داولنسه درکه اصمه یی انک اوزرینه
قورلر پای انداز سلاطین ایاغنه دوشه دکلری نسنه در چوقه
و قماش کبی پای آب صودیبی و طاقت پابخواست ایاغی خیله
دوکلمش و پاصلمش بر باب الباء و الباء ببادداد یعنی فنایه
ویردی و خراب و یباب ایلدی و رسوا ایلدی بباد رفت یله کتدی
و هلاک و محو و فانی اولدی و فنایه واردی و فنا بولدی ببار ابر رحمت
رحمتک بلودینی یعنی یغمورنی یاغدر و آفت دیمکدر ابردن ابر رحمت
یعنی یغمور مراددر ببار آرد حاصله کتورر یعنی میوه دار ایلر ببار آرد
کام دل کوکل مرادینی حاصله کتورر یعنی نتیجه سی کوکل حاصلی و مرادی
اولور ببار آورد حاصله کتوردی و نتیجه ویردی ببارد اشک از دیده
کوزکدن کوز یاشنی یغمورکبی یاغدر یعنی که یان اول و اغله ببازار
کشید بازاره چکدی یعنی تشهیر و اظهار و آشکاره ایلدی

بپازن ایاغکله اور یعنی دپ بپازن مثله ببازند اوپنارلر
ودپچرلر وفدا اوترک ومنعدم وافنا ایدرلر ببازوی خود تقدیرن
بقوت بازوی خود درلندی بازو قوتیله دیمکدر یاخود بازودن
قوت مراد اولنورسه تقدیره حاجت یوقدر ببازی اویونله یعنی
عبث یره وبی فائده ببازیجه اویونجقله یعنی ضایع وعبث وبوش
یره وبی فائده بپایان برد عمر بنی نهایته وحد وغایته ایلتدی یعنی
کچوردی ودوکتدی وختم ایلدی بپای زن ایاغکله اور یعنی دپ
بپای کرد ایاقلدی وایاغه صالدی وکسا دوبردی ببایدت اسکا
کرکدر ببام قصر بر الوشنگ طامنه یا اوستنه چیق بجنت نیک
ببینم ای طالعله یعنی تیز جک کورم ببخش اسرکه یعنی رحم ایله
ببخت مثله ببد دیدن برامر کورمکله یعنی حرامه باقمغله ببذیرم
قبول ایدرم دیمکدر بای استقبالیه حرکسر وضم جائزدر وبای ثانیه
اصلیه یعنی یرده ضرورت وزن ایچون ساکن اولور ببر ایلت
وکوتور وال وکیدر وهالک اول وقوی دیمکدر ومحله مناسب معنا ویریلور
ببرآید حاصله کلور یعنی حاصلین ویرر ونتیجه ویرر ومراد حاصل اولور
دیمکدر بربارن مخففدر اغی حاصلیدر ببرد ایلتدی وکوتوردی والدی
وکیدردی وهالک اولدی ودویدی بولدی وتلف ایتدی ببرداخت
تمام ایلدی ومشغول اولدی وخالی قیلدی ومقید اولدی ومصاحبت
ومیل ایلدی ببرداز جهان نام نیك جهاندن نام نیك ایلتدی یعنی

۶۳ ن

جهاندن آخر نه ایسه نامله واردی ببرداز تمام ایله وخالی قیل ومقید
ومشغول اول ومصاحبت ایله ومیل ایله ببرداز دل کوکلدن
ایلتدی یعنی چیقاردی ببرداز دست الدن ایلتدی یعنی زبون وبی طاقت
وبی قدرت ایلدی ببردست ایلتمشدر والمشدر وکیدرمشدر
ببرگرفت سینه ده طوتدی یعنی قوجدی ببرکشید سینه یه چکدی یعنی
کندی یه مائل وراغب ایلدی وقوجدی ببردکوی خوبی هرکس هرکسدن
کوزللك طوبنی ایلتدی یعنی حسن ولطافتده جمیع کوزللره غالب
اولدی ببرکار دیگ بر غیری زمانده دیمکدر یا ظرف اولورسه یا هر عمل
مکر وحیله ایله دیمکدر یا مصاحبت ایچون اولورسه ببرنمی آید حاصله
یعنی میوه یه ویمشه ونتیجه یه کلمز ومراد حاصل اولماز ببرورد
بسلدی وتربیه ایتدی ببرچیز ازمن بندن صاقن سکا ضررم طوقنمسون
ببریدم دل کوکل کسدم وقطع علاقه ایلدم ببریده اند بچمشلردر
ببست بغلدی ووضع ایلدی ببندگی او انک بنده لکنده یابنده لکی
ایله یابنده لکنه وقوللوغنه یعنی قوللی اوللوغنه ببندگان نازند بنده لرینه
یابنده لریله فخر ایدرلر یا مصاحبته وصله یه متحملدر ببوتن ایکی بانک
ضمه لریله وتانک کسریله ببایدشد معناسنه در اولمق کرکیدی دیمکدر
ببوش سرکجی اورت یعنی کلمه یه آچمه وافشا ایله وکزله ببوشان
اورت وکزله وآچمه وافشا ایله ببوی قوقله دیمکدر ومظهر دوش
ویمک مراد اولنور ببوراو انک امیدی وارزوسیله یا قوقوسیله

ز ببی ایوجید معناسنه دیشه

بتباب رنج وتعب ودرد ومحنت معناسنه میر نظمی بیت اگر فارغ نباشی روز بت هم
کشتی بتباب بسیار درد وعالم. براب سکون را وکسر یه ده جائزدر
بتیار رنج ومشقت باصر مزروعات وبوستان شاغربیت روان شد سعوری انچنان سیل سرشکم جهان بوده براب ازجوی

سبیله یعنی بی اختیار بپوی او میروم انک قوقوسیله کیدرم
یعنی انی بیشوا ودلیل ایدینوب اردنجه کیدرم دیمکدر بپوید بلر
ویو یورر وطواف ایدوب زیارت ایلر بپیشش انداخت
انک اوکنه آتدی یعنی اکا عرض ایتدی ببین کور وبیر ایله ببینم
کوررم وکورم اخبار وانشایه متحملدر باب الباء والتاء دلبت
محبوب واغیار ورقیب ورباصرار اولنور بتاب باء اولی تک
فتحیله بوکلی دیمکدر نابدار معناسنه بتاب بوک یعنی دور ودوشم
بتاب رفت اضطرابه واردی وبحضور اولدی وانجندن بتان محبوبلر
بت چینی چینه منسوب بت یعنی چینک بتی کبی اولان محبوب بتجربه
کشید تجربه وتبیینه چکدی یعنی محرر ومزین ایلدی حاصلی طونانندی بتجفه بر
تحفه بدلی ویا تحفه در دیو یعنی تحفه وهدیه طریقیله ایلت دیمکدر
بات ظرفیه در بتر الجیق وکم بترسان قورقوت بت فتاند زدلق خرقه دن
بت سلکدی یعنی ایلدیکی ریا ظهوره کلدی بتنوج تنوج سبیله یعنی
سیر طریقیله بتقصیر خود کندی اکسکلکی یا اکسکلک سببیله دیمکدر
یا اکسکلکی دیمک اوله بتکده بتخانه بتلجی اجیلغله یعنی قهر یله
بتماشا ماه نو ماه نو تماشاسنه یا تماشا ایچون بتمامی تمامیله یعنی
بالتمام بتنگ آمد تنکه کلدی یعنی طارلدی ومضطرب اولدی بتوان گفت
دیمک اولنور بتوان کم سترد اوله که یولنمق اوله یعنی اوله که تراش
ایدوب محو ایده وز بتو آر تو سنک محنتکله باب الباء والجیم بجا

بارام دل باجوانان بچم سعوری

محلنه وحلنده ومحل لیله بجان آمد جانه کلدی یعنی جاندن بیزار اولدی
واوصاندی بجان جان ایله یعنی صدق وخلوص ایله بجان دست رسم
بودی جانه ال ایرشیم اولیدی یعنی جانه قادر اولایدم حاصلی جانم المده
اولایدی بجان خواست جانه دیلدی یعنی جان مقابله سنده دیلدی
یا جان ایله دیلدی یعنی جاننی ویرر مفت دیلدی دیمکدر باسی
مصاحبته ومقابله یه متحملدر بجان تو عزیز جانکیچون بجان او انک
جانیچون یعنی بقاسیچون بجان شیرین جان شیرینک ایچون
دیمکدر جان شیرینت تقدیرنده در واضافت بیانیه در باسی
حرف تخصیص در بجان میکوشم جان ایله چالیشیرم یعنی خلوصله سعی
ایدرم یا جانانه یعنی لب دلداره سعی ایدرم دیمکدر ربر التشبیه
طریقیله لب جانانه جان دیرلر بجان رسید جانه ایرشدی یعنی جانمدن
اوصاندم ونفرت ایلدم یا جاننه ایرشدی یعنی جانندن اوصاندی
ونفرت ایلدی بجاه انداخت قیویه آتدی یعنی حبس ایتدی
بجان ودل جان وکوکل ایله یعنی صدق وخلوص ایله معناً دیمکدر بجاه
درجاه معناسنه منصبده ایکن دیمکدر بجار انک کوهر بباید
کوزیاش یرینه کوهر باغدردی یعنی محض کوهر اولدی بجا ان انک
یرینه یعنی اندن بدل بجا او انک یا یرنده یعنی مقامنه یا مقامنده
وانک حقنده یا حقنه یعنی اکا دیمکدر مثلا بجان یاران یاران حقنده
یا حقنه یعنی یارانه دیمکدر جان لفظی بو یله مقامده استعمال کثیر ازیلر

بنجیب بسنجی دیمک اولور سعوری

بجان رسید دلت
کوکلک جانه ایرشدی یعنی کوکلک
مضطرب اولدی سعودی

بت بضم اول معبود ومسجود که باشد که بعربی صنم خوانند وکنایه از معشوق برهان قاطع

بت لفظنده بعضیر تفصیل ایدوب بدتردن مخففدر دیدیلر وبعضیر دیدیلر کم مخفف دکل بلکه اول معنایه بر کلمه در والله اعلم سعودی

بتره اکثر معنایه در اول یخ وعناد نایره لنمش وزده لنمش معناسنه
بتجه فارس ایله اصفهان میانند واقع بر شهر اسمیدر سعوری

بتیبا یعنی تو بر کردن میر نظمی بیت چو کردم چند که اندیشه از جان
بتیبایی کنم از عشق خوبان

[illegible]

مخصوصدر بجان خویشتن کندی یرنده یاکندی یرینه دیمکدر یاسی
ظرفیته وصله یه متحملدر و اضافت لامیه در بجای خود کندی یرنده
یعنی محلنده یا یرینه یعنی محلنه یاکندینه دیمک اوله بجای کیاه گل
دمید یشل اوت یرینه قزل گل بتدی بجان ما جانمز معناسنه یزه دیمکدر
جان مجمدر بجا بجان من بشنم بنم یریمه یعنی قرم و مزارم اوستنه
دیک بجای نبرد راه بر یره یول یعنی یولک مراد اولان یره ایلتمز
حاصلی مرادینه ایرشمز و واصل اولمز بجای نرسیده بر مرتبه یه
ایرشمدی بجرخ یاسی ظرفدر فلکده دیمکدر بجست صچرادی و خلاص
اولدی بچشم وبسر علی العین والرأس کوزم و باشم اوزره دیمکدر
یعنی سوزیکی قبول ایلدم دیه جک یرده مستعملدر یاسی استعلا
ایچوندر بچشم دخی استعمال اولنور سر ذکر اولنمز بچشم او خو شکست
انک کوزینه بر اتق و یاقشقدر بچشم او بنزد او معناسنه انک
یانندهدیمکدر بچشم کرده ام نث تلمسته و تقین المشتم یعنی
سومشم بجکانم طاغ بیرم یعنی طاملدیرم بجلوه آید سروه
نسبت صالنور و محبوبه نسبت عرض جمال ایدر بجنبان دپرت
وحملادو تحریک ایله و اوینات و سعی و کوشش ایله بچنک و دف
زندم بنی چنک و دف ایله اور یعنی کندی حالیمه قومز بجو یاسی
حرف مقابلهدر براره به در و براره جه در یعنی براره جه اعتباری
بوقدر یعنی حقیردر اعتباره سزا و معتدبه و معتبر نسنه دکلدر دیمکدر

بجوش آمد حرکت و اضطرابه کلدی و کله نسبت قزردی دیمکدر بجور
کام دلش کوکلی مرادینجا اندن سؤال ایله یعنی کوکلی مرادینه
اندن اذعان ایله بچه نه سببله و نه وجهله و نه ایله بچه یوردی وزاده
مثلا آدم بچه آدم زاده دیمکدر بچه کار آید نه ایشه یرار
بچه می افکند یوردیسین براغوردی یعنی فجاردی دیمکدر بچه ده
تشدید ضرورت وزن ایچوندر بچین دیوشر دیمکدر و دوکه
غدا ایله و منتفع اول معنالرنده استعمال اولنور باب الباء
والحاء بجث لغتده قازمقدر و اصطلاحده خبری مبتدایه
اثبات ایلمکدر اما اکثر یا ادارهٔ کلام مرادر یعنی بر بریله سوز
سویلشمک و مصاحبت و تفتیش و دعوا مرادا اولنور بحر انشین
آتشلو دریا یعنی آتش دریاسی حاصلی ایٔتمه طریقی و صدراه بحر
توحید توحید دریاسی یعنی خدایی بر بیلوزر بحر حقیقت
بحر توحید و دریای عشق مراد اولنور بحر خدا توزیری بحر عشق خدادر
بحقیقت به از انست حقیقتله یا حقیقتده اندن اعلا دیمکدر
باسی مصاحبته و ظرفیته متحملدر بحر کف ترکیب مرجیدر دریا یه
یعنی سنجی دیمکدر بحر عمیق بیا نیه در دریک دریا دیمکدر که دریای
عشق مراد اولنور بحکم انکه اول سببله که دیمکدر باسببیه و حکم
مستدرکدر بحل بانک فتحی و حانک کسریله حلال و لطیف دیمکدر
بحر معلق دن مراد فلکدر فلک بحر زنکنده اولمغله بحره تشبیه اولنور

بحمد الله والمنة حمد ومنت اللهکدر بحر وداد بیانینه در محبت
دریاسی دیمکدر باب الباء والخاء بخار بوغدر که صودن قالقر
بخاطر دار خاطرکده طوت یعنی ثنله وضبط ایله بخاطر ملالت داد
خاطره ملالت ویردی یعنی اوصاندردی وطارلدردی وبحضور اولدی
بخاک افکند خاکه صالدی یعنی ضایع وذلیل وحقیر ایلدی بخاک لسپار
مقبره یه دفن ایله بخاک راه نشاند خاک راهه دیکدی یعنی اعتبار
ایدوب حبر ایده قودی بخاک نشست طپراغه باندی یعنی ذلیل اولدی
بخانه باز آورد کیری اوینه کتوردی بخت طالع ودولت وولادت
وشرف بخت لشوردی وابه شدی واولدی دیمکدر عجم ابن میوه بخته
است دیرلر بو میوه اولمشدر یعنی کمالنه بولمشدر دیمکدر وفکر وتخیل
ایلدی بخت بد براغر طالع بخت بلند طالع بلند بخت بیدار طالع میمون
بخت جوان بیانینه ولامینه تازه بخت یا تازه نک بختی یعنی قوتلی طالع
یا قوتلی نک طالعی بخت خداداد خدا ویردیکی بخت دیمکدر اما اصطلاحده
ایی وساعد طالعده مستعملدر بخت خواب آلود بخت بد بخت
خواب زده بیانینه خواب اورمش یعنی خواب آلود بخت بخت رمیده
بیانینه طالع وحشی بختم سرگشته بختم سرگشدر یعنی بکا مطاوعت
ایتمز بخت وازگون بیانینه باشی اشغه یعنی منعکس بخت بخته
شرابک کویده یا فوجیده کوپک آتدقدن صکره اولان وصنعی وحالیدر
یعنی قینامه سی تمام اولمش شرابه دیرلر وپشمش معناسنه

واهل

واهل ذوق وشوق ومجرب امور وامور دیده وبخته باده نوش
ومستعد وقابل مراد اولنور بخته روزکار روزکارک مجربی
وامور دیده سی بخته شود از واندن بخته اولور یعنی خبردار اولور
بختیار طالعی کندویه یار ومساعد بخجالت برود خجالتله کیدر
یعنی خجل وشرمنده اولور بخدمت کمر بست خدمت ایچون کمر بغلدی
یعنی خدمته قائم اولدی باء سی تعلیل ایچوندر بخدای سئوال اتمه
حقیچون بخدا از خود بناهم کندن افندیمه یعنی جاناننه صغنورم
بخرابات خرام خراباته صالن یعنی میخانه یه کل بخراش رک
وچنک چنکک طمرینی طرمله یعنی قیللرینی وکرشینی اوتدر ودور
ویروب چال بخرد خانکله عاقل بخرم بلطف ومنهوش
یعنی لطفکله صالتون آل وصانه بخروشش زیر یا نغمه ایرله یعنی ترنم
ونغمه ایله دیمکدر بو ایهام طریقیله مذکور در زیرا اسکره ده بره
دیرلر بخس براغر کچه اقچه یه وغیری یه دیرلر ناقص معناسنه بخسید
یاندی واویودی وراحت اولدی بخست صوقدی ومجروح
ایلدی بخش امر مخاطبدر باغشله ودکیش وویر واحسان ایله
واندن کچ واتی ترک ایله اما اسم اولورسه نصیب وقسمت وعطا
وباغشلمق واحسان معناسنه اولور بخش بد اسم کرم وترحم ایدر
بخشایش اسم کیش وترحم وعطا وجهت بخشی بپاذیم بر کره بحیله
یعنی بو قلقله وفریب لغله قناعت ایدرز باید ه لم بخشد اسم کهر

ونرحم ایلر و بغشلر و ویرر بخشش اکا بغشله و عطا ایله واحسان
ایله دیمکدر بخش امر مخاطبدر شین اولی مفتوحه و شین ثانیه
ضمیر غائبدر بخشش شین اولی نک کسریله عطا و احساندر
وسخا وکرم مراد اولنور بخشش آموز بخشش اوکردیجی دیمکدر
بخشنده عمر بغشلیجی یعنی جانه جان قاتیجی بخشید بغشلدی
وویردی و دله نسبت اسرکدی وترحم ایلدی بخشی ترحم ایدرسن
بخشم غضبله دیمکدر بخلعت نوروزی نوروزه منسوب یعنی
نوروز خلعتیدر بخند کل بخندام کولدر مجنده کفت کولوب
یعنی مزه لنوب دیدی بخواب رفت اویقویه واردی یعنی
اویودی بخواص خواصله یعنی کندنده اولان خاصه ایله بخواب
کن اویوت بخواب نمی بینم دوشده کورمزم بخواهد رفت
کته کرکدر بخواهد بخت دوکلمه کرکدر بخواه قدح
قدح یعنی باده استه دیمکدر بخود ده بادم صکره ارادت واختیار
ورضا تقدیر اولنور کندی ارادتیله واختیاریله ورضاسیله باکندی
ارادتمله واختیارمله ورضاملهو ولبلسر وواسطهسز دیمکدر
بخودخوان کندیکه دعوت ایله بخود راه داد کندی یه یول ویردی
وکندی یه مناسب کوردی آنکله قوشدی بخود مخند کندیکه کولمه یعنی
کندوکی رسوا ایلمه بخور باده باده ایچ بخور عنبر لامیه در عنبر
نوتسی سر دیمکدر بخوری باتک فتحه سیله نوتوب ویدکاری نسنه

حاصلی

بخون رنجور و زحملو معناسنه
میر نظمی بیت زعشقت تلخ و
شیرین را چشیدم بدین سو
بخون دل کشیدم شعوری

حاصلی کوزل قوقولی جنسندن مشهور نسنه در باب وحدتدر بخون
تشنه قانه صوسمش یعنی مائل دیمکدر وزیاده قزل القدن کنایتدر بخون
جکر طهارت کرد جکر قانیله طهارت ایلدی یعنی قان اغلیوب قانه
غرق اولدی بخون دل دست زد یورک قانه ال اوردی یعنی النی یوره کی
قانیله یودی والم محنت جکدی دیمکدر بخون کرفت قانده طوتدی
یعنی قانه باتوردی وقانه غرق ایلدی بخون نشسته است
قانه اوتورمشدر یعنی مستغرقدر بخویش کندی کندملهیعنی بلا
واسطه دیمکدر وبعض یرده بعلم خویش تقدیر اولنور بخویش
بنکرد کندویه نظر ایدر یعنی کندی حالنی وحدتنی بیلور واکلر وحال
ومقدارینه کوره ایشه مباشرت ایدر بخیلان خسیسلر بخره کی
طوتقلغندن وضبانسز لغندن باب الباء والدال بد برامز وشرعا
وعقلا مذموم اولان نسنه وضرر وزیان واذا وجفا وبدخوی وفاسق
وظالم وبدبخت ویرامز خصلت وعیب مراد اولنور بدّ بانک ضمیله
بوددن مخففدر ایدی دیمکدر بداغ اوانک جسرتیله بدام آمد طوزاغه
کلدی یعنی بند بلایه کرفتار اولدی بدام انداز دامه اتار یعنی
صید ایدر و مالک اولور بدامم فتاد طوزاغه دوشدی یعنی ازصید
ایلدم واکا مالک اولدم بدان انک سببیله دیمکدر وبرامزلر دیمکدر
بدانسان انجلاین بداندیش برامز ودشمن بدان کرفت انک
سببیله مؤاخذه ایلدی بدان اول مثل سببیله بدپند برامز

بکمجی یعنی بر امر قبول ایدیجی بدبین بر امر باقشلی و عیب بین و حاسد
بدحال بر امر حاللو بدحادثه تقدیری حادثه بد در ظلم بلیه سی دیمکدر زیرا
بد ظلم و حادثه بلیه معناسنه در بدخشان ترکستانده بر شهر کا اودیار دن
بانده بر طاغده لعل معدنی وار در بدخواه دشمن بدر در بدن
امر مخاطبدر باسی امر تأکید در بیرت یعنی چاک ایله دیمکدر بدرآرد
طشره چقارر بدر افتاد طشره دوشدی و عالمه فاش اولوب
داستان اولدی بدر آمد قپویه کلدی یعنی چقدی و خورشیده نسبت
طلوع ایتدی و ظاهر اولدی بدر آمد ازو اندن چقدی و کیری کلدی یعنی
رجوع ایدوب دوندی و اندن خلاص اولدی مثلا از غم بدر آمد غمدن
قورتلدی و خلاص اولدی دیمکدر بدر آر از چاه طبیعت طبیعت قیوسندن
چیق یعنی مقتضای طبیعتدن کچ بدر آید قپویه کلور و طشره چقار و کیرو
کلور و دونر و خورشیده نسبت طلوع ایدر و ظاهر اولور و چقار و خلاص
اولور بدر بر چقار و خلاص ایله بدر برد طشره ایلتدی یعنی چقاردی
و خلاص ایلدی بدر تجربه تجربه بابا سی دیمکدر مبالغه طریقیله مجرب
روزکار یعنی عالم جهان دیمکدر عجم بر معنا ده مبالغه قصد ایلسه بدر
لفظین تصدیر ایدوب بدر فلان دیرلر نته کیم عرب اب و ام ایله
تصدیر ایدوب ابو الفساد و ام الخبائث دیرلر
بدر دک درد چک ایله یعنی درد چش اول در غم سبیله بدر شو ل
اتا اوله سن یعنی پیر و مقتدای عشق اوله سن دیمکدر بدر کرد چقاردی

بدر بدر اوکی اتا شمس فخری بیت کریان شدست
بی تو چو شوسته بخت و ملک همچون یتیم طفل که
درو ست بدپدر بومعنایه استاد لطیفی بیت
حالدلم بدشت عقاب رقیب تو چون حال طفل گشته با بزار بدر
شعوری

بدرام بالکسر آراسته و خرم و نیکو و با آسایش و جای آرام
چون باغ و خانه و مجلس و با با تازی نیز خوانند شرفنامه
بدر نهره یرامز کوکلو بعض نسخه ده قورقق معناسنه شعوری

وطشره ایلیوب اخراج ایلدی بدرم بر تادرم و چاک ایدرم بدر می برد
چقارر بدر بابی رسد دربابه واصل اولور بدر غرآب طشره کلمز سن
یعنی طشره چقمز سن بدر داور آمد حاکم قپوسنه کلدی یعنی تظلم و شکایت
ایلدی بدرزمانه لاتیه در زمانه بر امری یعنی ضرری بدست اصلی بدا دست در
بر امر در و جانده کلدر دیمکدر بدست افتادن الینک ایچنه بر بربنه اوزنجا
دیمکدر بازابدر در بدست آمد اله کلدی یعنی بولندی سانه نفع فایده
بویله در بدستان قصه و حکایه طریقیله بدست باش تیز اول بدست
تنوقه داد تنوقه الینه ویردی یعنی پریشان و مهموم و مغموم ایلدی بدست
دیگر بر آمده استعمال عجده صولوکه قالقمش یعنی متغیر الحال طوری
قالقمش سن و بوصباح دوشکدن قالقماغک سانه صباحلره بکزه مز
و بوکونکه احوالک سانه کونلره مخالف و مغایر در دیمکدر بدست
کرد اله کتوردی و تحصیل و پیدا ایلدی بدست کن اله کتور و تحصیل
و پیدا ایله بدست کرفت الیله طوتدی یعنی یاپشدی و قالدیردی
و اعانت ایلدی بدستم آمد الیمه کلدی یعنی مالک اولدم بدست
نمی آید آدمی بر آدم یعنی بر کمسه اله کلمز حاصلی ایی آدم بولنمز
بدستور نیست این سخن بو سوز دستوره منسوب دکلدر
یعنی بو سوز قانون نامه ده یوقدر حاصلی بو کلام قانون نامه جه بازمز
بدش مکو انلک بر امر لغی سویلمه بدعهد بر امر وبی وفا بدکودن
اغبار ور قیا دشمن مراد در بدکهر بد اصل بدل نظیر بدل باسی

بدکند رشوت معناسنه شعوری
پاره صحی حده رشوت معناسنه در شعوری

ظرف اولدقده كوكلنده ديمكدر بدلدارِ عاشق عاشقك دلداری لغته يعنی كوكلری الده كتورمكه باصلهدر بدل كفت كوكلنه ديدی يا كوكلنده ديدی يعنی كندی كندیله سويلشدی بدل وجان كوكل جان ايله يعنی معناً وصدق وخلوص ايله بدمپند مارا بزم حقمزده براغز لايق كورمه يعنی حقمزده براغز سويلمه وبراغزلنمه يه لايق كورمه حاصلی بزه دشمنلك ايلمه بدمدار مضطرب طوتمه وبی حضور ايلمه بدمست سرخوشلغی براغز يعنی سرخوشلغی كوزه اولان كمسه بدمكن دل كوكلمی مضطرب وخاطريمی بيحضور ايلمه بدمهر محبتنز وشفقتنز بدمی باب مصاحبته وظرفيته متحملدر بر نفسله يا بر نفده يعنی بر ساعتده ديمكدر دم بوننده سبب حيات اولان نفسله وقت معناسنه اولمغه متحملدر بدنام جهان رسوای عالم يعنی رسوا ايلمغله عالمه داستان اولان كمسه بدو جو باب حرف مقابله در ايكی اربه جه در يعنی ايكی اربه مقداری اعتباری بو قدر بدوز ايراغ اولسون ديمكدر بدور روزكار زده است ايام مدتنجه اور مشدر يعنی ايامك دوام وثبوتی ايله موقتدر بدور لبت لبك زماننده يعنی لب مدورك وار ايكن يا مدور لبكده ديمك اوله بو صورتده اضافت بيانيه در بد و نيمش بزنند اني ايكی پاره ايلرلر ديمكدر بزنند ميكنند معناسنه متضمندر بره خمره واوانی سنه يعنی ظروفنه نسبت صون ديمكدر بديد آيد ظاهر واشكاره ويپدا اولور ديمكدر بيد بيد عجم بای عجميله اوقورلر روميلر بای عربيله بدين بونكله وبوكا وبويله ويونده وبو اسلوب

بدنهاد يعنی بدخلقت نهاد اصل خلقت معناسنه در شعوری

وبوطريق

وبوطريق بدين راه رو بوطريقله كيت بدين سان بونك كبی وبويلجه وبو وجهله وبو شرطله وحدله بدين روش بو اسلوبله بدين شكرانه بو شكرانه ايچون بدبدن امعان نظر ايلدن بدبدكشت آشكاره اولدی يعنی ظهوره كلدی بدبل نظير باب الباء والذال بذله كو لطيفه كوی وصف تركيبيدر
معناسنه لطيفه سويليجی ديمكدر بدل سليم باب ظرف قدری سليم
تلازم معناسنه
برمكان معينك اسميدر اسليم بربه حكم بر دكنلی انجك ادبدر
باب الباء والراء بر كوكس صدر معناسنه بوندندر كه محبوبكره سيمين بر ديرلر وبمش وميوه ونصيب ومحصول معناسنه وپهلو ويان وبهره معناسنه واسمدر عنه معناسنه وصله وظرف اولور مثلا بر اندامم اندامده ديمكدر وبر دم دن امر مخاطبدر ايلت ديمكدر برآب چشم ديده يه نسبت بر اشك معناسنه در يعنی كوز ياشيله طولی برابر چشم كوز قرشوسی برابرم نهاد قرشو قودی برآب نقش زد صو بكی صافی وپاك اولان عارضنه يعنی صقلی يانغی بره نقش اوردی يعنی عارضی اوزرنه تازه خط كلدی وظهور ايلدی ديمكدر آب دن عارض ونقش دن تازه خط يعنی تازه صقل مراددر برات خوش دلی ما بيانيه ولاميه در بزم كوكلمزك خوشلغی وصفاسی براتش كذر كرانشه اوغرادی يعنی صاپر اولدی برادر خواجه عادل خواجه عادل نام برادرم ديمكدر خواجه عادل برادرك عطف بيانيدر برارد بوقادر كتورر وقالدرر وچقارر ويپدا وتحصيل واظهار ايدر ديمكدر وحاصل ايدر وسبب اولور

بذله اواز ايله شعر اوقومق ولطيفه سويلمك معناسنه در شعوری
بذله بمعنی لطيفه وعربيده
هر كون كيلن اثواب معناسنه در شعوری
بذله كو لطيفه كو ومجلس خوان ديمكدر
خواجه حافظ بيت خالی تشويش
ساقی يار ومطرب بذله كو
عيش است ودور غرو موسم
عهد شباب

بر بای اولی بعض عجم مكسور وبعض عجم مضموم اوقودی سودی

راب صواربلن اكن دبت
براكنده رشوت معناسنه شعوری
براورده ايكی معنايه در اول
بنا معناسنه بعض فرهنكرده
قلعه حصار معناسنه شعوری

براد خوانده اخرت قرنداشی كه
ايكی كمسه محتار بريله عقد اخوت
ايدرلر فرهنك

براورد بحسب لغت يوقاری
كتور ديمكدر اما استعمالده حاصل
ايلر ديمكدر سودی براشيد
پريشان كرد پراشيد
مخفف پراشيد

بیراسته اغاجی بودایوب زاید دالارین کیدرمک میرنظمی بیت درختی چون برکه اراسته باشد شود پربار چون بیراسته باشد بیراه مذهبی مخالف اولوب ازغون اولانه دیرلر ودخی نامناسب حرکت ایدر بیژه خالص وبی غل وغش اولان نسنه بژه دخی دیرلر بیسره بر نوع شکاری قوشدر غایت تیز پر اولور شعوری

پریشد پراکنده وپریشان شود معناسنه پرقند معناسز وفایده سز سوز پرخشر یعنی کفل یعنی صاغری اسب واستر وخر وامثالی پراشیده پریشان شده وپراکنده کشته معناسنه

ومیوه کتوررر یعنی میوه ویرر ونتیجه کتوررر یعنی نتیجه دیرر حاصلی منتج اولور دیمکدر دفاعلی استخوان دعظیم یکی نسنه لر اولورسه حیات بولور وحرکته کلور دیمکدر براز فتنه فتنه دن یعنی فتنه ایله طوبطولو دیمکدر برآسایم آسایش ایدوب راحت اولام براستانه میخانه میخانه قپوسنده دیمکدر بربونده ظرفدر براست طلب استقلالدر یعنی استقامتده وطوغریلقده یار استقلاله وطوغریلغه طلب ایله دیمکدر باظرفیه ومصاحبته متحملدر براعت عیبدر اقران اراسنده فایقلغه یعنی علی اولمغه دیرلر برافتاد بیقلدی ورفع وزایل اولدی ودوشدی واوزلدی ویدی دعاموقعنده قپوسی قپانسون دیمکدر برافروخت یالکلندردی وروشن ایلدی وشمعه نسبت اویاندردی یعنی یاقدی وقرارتدی وکله نسبت آچدی دیمکدر متعدی اولدیغی صورتده امالازم اولورسه یالکلندی دیمکدر الی اخره برافروز یالکلندر وروشن ایله واویاندر یعنی یاق وقرارت وآچ وروشن ایله وضیالندر ونورلندر وکوزللندر وزیاده ایله دیمکدر برافروز جام مابنور باده نورکه صافی وخالص باده ایله جاممزی روشن ویر ایله دیمکدر بران خوش ایی ومحکم سور یعنی یک کیت براندخت بیقدی وخراب ایلدی دیمکدر براندخت نقابی براقدی یعنی رفع وازاله ایلدی براندخت ازبایم ایاغمدن بنی براقدک یعنی ذلیل ایلدک برانداز آت وبراق والقا ایله

وبیق

براهنجیدن بمعنی برکشیدن ابو المؤید بیت چون براهنجیدن تیغش بدید در تن شیر ژیان شد زهره اب براهیدن یوللمق یعنی یوله کوندرمک ویوله کتمک براه کردن دخی دیرلر اتو المعانی بیت براهید ومرا تنها نهاده خیالش صبر دل بر باد داده شعوری

٣٦

وبیق وخراب ایله دیمکدر اما وصف ترکیب اولدقده آتیجی وبیقیجی وخراب ایلیجی دیمکدر براندازم بوقرریعنی کوکه اتارم دیمکدر براندازیم بیقلدز وخراب ایدرز براند سوردی وکتدی براندی سرم اول آرزو وهوس اوزرینه یم برانگیز قوپار وپیدا واظهار ایله برآمد چیقدی وکلدی ودسته نسبت قادر اولدی وبتدی وتمام اولدی وظهور وطلوع ایلدی وحاصل اولدی وقورتلدی وقالقدی وپیدا اولدی وقوالدی وراست کلدی وفاعلنک لازمیله معنا ویریلور برامدازخاک طپراقدن بتدی یاقبردن چیقدی دیمکدر برامید جام جام یعنی باده امید ایله برامیدش انک امید ایله دیمکدر برامیز قارشدر دیمکدر براو انک یاننده دیمکدر براورد قالدردی وکتوردی وبوقری کتوردی وحاصل ایلدی واشکاره واظهار ایلدی وچیقاردی وازاله استعمال اولندقده الدی دیمکدر ماضیدر مضارعی متحملدر براوردبربام دیله کتوردی یعنی سویلیوب اظهار ایلدی براوردوم نفس چیقاردی یعنی عمر سوردی برای او انکچون یعنی انک سوداسیله براید لفظنه برآمده ذکر اولنان معنالرکبی معنا ویریلور غایتی بومضارع اول ماضیدر وحرف شرطه مقارن اولدقده قوالدور راست کلورسه وطلوع وخروج ایدرسه ویوقری چیقارسه دیمکدر برابا خلق یعنی ناسک برباد رفت یله کتدی یعنی فنایه واردی ومحو اولدی وفنا بولدی وهبا منثور اولدی برباریل افتاد فیلک

برای لغتده بوز وجق دیمکدر اما طلوع معناسنه استعمال ایدرلر سودی

برای لفظی بای اصلیه ایله لام اجل معناسنه در کلفوی

وظاهر اولورسه

بیرای باعجمیله دباغ ... باعربیله ابله واحمق معناسنه کلور رشیده

ابا غنه دوشدی یعنی زبون و مغلوب اولدی **بربست** کلاه کلاه حس
قویردی یعنی لوندانه کیدی دیمکدر بر لفظی بو کا قرینه در **بربط** ایکی
بانک فتحیله قوپوزه دیرلر **بربط‌زنان** قوپوز چالارق **بربند**
بغلدی و تحصیل ایلدی و چشم و دیده یه نسبت یومدی و باقمدی دیمکدر
اما امر مخاطب اولورسه بغله و تحصیل ایله و یوم و باقمه دیمکدر **بربوی**
انک قوقوسیله یا قوقوسنه یا امیدیله دیمکدر **بربوی کنارتو** سنک
کنارک امیدیله **برپیچ و خم** قوریلی و بوکلمی چوق یعنی چوق قوریملو
و چوق بوکلملو **برتاب** دوندر و اعراض ایله و امرینه مخالفت ایله
و طوره کیت **برتافت** دوندردی و اعراض ایلدی و امرینه مخالفت
ایلدی **برتوخوانم** سکا اوقویاین **برتابد** طاقت کتورر و تحمل
ایلر **برتابم** طاقت کتوررم و تحمل ایدرم دیمکدر **برتو** انور و ضیا
و نور و شعاع و صفا و فیض نور **برتو** سنک قتکده **برتوباد**
سنک اوزریکه واجب و لازم اولسون یعنی سنک اوزریکه واجب
و لازم در دیمکدر **برج** دیدکلری بر نیچه کوکبک اجتماعندن عبارتدر
مثلا بر نیچه کوکبک اجتماعی قوزی یه تشبیه ایدوب برج حمل دیرلر
و بر نیچه سن اوکوزه تشبیه ایدوب برج ثور دیرلر وقس علیهما الباقی
برج عقرب زمان نحسدن کنایتدر معلوم اوله که ماه برج عقربده ایکن
شریف ایشلره مباشرته اذن یوقدر زیرا اول وقت نحوستلو
مشهوردر **برجا ماند** بر یرده قالدی یعنی یا برجا اولدی و یرندن

تا لقفه

برتاو اوزاغه آتلان
اوق برتاب معناسنه

برجانه قیمتدار ثواب و جامه
معناسنه در

برج ثریا کنایه از دهن محبوب
و درخت بوریا سر سبیح
یعنی الکسر باشی و یا خود اوجی

برخیزان بر مقدار آرام ایلمک و اکلنمک و بر مقدار زمان کچورمک و امثالی نسخه از مصدر
در برخین مقدار قلیل ترکیبه برز دیکلری معنایه در برخی دخی دیرلر مثلا از شب برخی
گذشت دیرلر میر سعلی بیت یار چون تیر مژه انداخته میگذشت از سینه ام
و برخین نماند
شعوری

تا لقفه مجالی قالمدی **برجم** نوع **برجوش خریدارست** اضافه لامیه در
صانون الیجی یعنی مشتری جوشندن یعنی کثرتندن طوبطلودر **برچه**
چهره و اکلنمه و تیز قالق کیت **برچین** چوق بوکلم یعنی بوکلملی یعنی بوکلم چوق
برچینم دیوشره یم دالایم و منتفع اولایم **برحسب** فهم فهمی مقدارنجه
دیمکدر **برحسب حقیقت** حقی مقدارنجه در **برخاست** قالقدی و طوردی
و پیدا و ظاهر اولدی و یله نسبت اسدی و نباتاته نسبت بتدی **برخاست**
بوی گل گل قوقوسی قالقدی یعنی پیدا اولدی حاصلی بهار اولدی
برخاک تو سنک قبرک اوزرینه و اوستنه **برخاک میفشاند** خاک
اوزرینه سسلکدی **برخ روانه کند** بو زینه اقیدر **برخلق** خلقه دیمکدر
بر صله در **برخم** بو کلم چوق یعنی چوق بوکلملی و الم و شدتلی **برخود**
کندیه دیمکدر **برخیز** قالق و اباق اوزره طور و قورتول و کچ و بذل
و فدا ایله **برخوردار** بهره مند **برد** ایلتدی و کوتوردی و کیدردی و ازال
و یغما و ضایع و دفع و ایصال ایلدی و قوزاندی و چکدی و بولدی و مالک
اولدی و دویدی و سیقدی و دله نسبت الدی و نام لفظنه نسبت اکدی
و ذکر ایلدی دیمکدر و برندن قلع و قمع ایلدی دیمکدر و تخریب و فساددن
عبارتدر **برداخت** تمام ایلدی و مشغول اولدی و خالی قیلدی و
بوشالتدی و فارغ اولدی دیمکدر اما اکثریا ایجاد و احداث
و اختراع و اظهار و ترتیب و پیدا ایلدی و بذل ایلدی و ابرلدی معنالرینه
مستعملدر **بردار** قالدیر و رفع ایله و تحصیل و پیدا ایله **بردار کام جهان**

بردی اوج معنایه کلور فرهنک
جهانکیریده بر نوع لطیف
... الفرسده ...
بیت ... کرکند ترید ...
کورا سنده ... شعوری

جهانک مرادنی حاصل ایله یعنی جهانم مرادینه و اصل اول بردارم
قالدیرم ورفع ایلرم وتحصیل ایلرم دیمکدر برداشت رفع ایلکی
وقالدردی بردارند حاصل وبهره طوتهلر یعنی آلورلر حاصلی فائده مند
وبهره دار ومنتفع اولورلر بر حاصل وبهره در بردبرد کوتوردی
کتدی اول الکلمه دیمکدر مکرر ذکر اولنان افعالک اولکیسی شرط
وایکنجیسی جزا اعتبار اولنور یعنی کوتوردیسه کوتوردی بردخ اول
الکلمه دیمکدر بردرد باحم قیوم ده وطامده دیمکدر بردصبر ز دل
کوکلنده صبرنی ایلتدی یعنی کوکلنده صبر قومادی بردوام همیشه
یعنی دائما بردود دوتونی جوق یعنی جوق دوتونلو بردولت
بخور دولت میوه سن یی یعنی دولتدن بهره مند وبرخوردار
اول برده دن پرده خیال وساز دوزنی وحجاب ونقاب واصول
مقاماتک فروعاتی وعرض وناموس پرده سی وطریق وقانون
وپردهٔ عشق یعنی طریق عشق وپردهٔ صبر وپردهٔ غیب وفلک
ونغمه وساز پرده سی وپردهٔ راز یعنی سر پرده سی وتعقید
واغلاق مراد اولنور بردهان خود دید کندی اغزنده کوردی یعنی
اغزینه آلدی پردهٔ او میدرید انک پرده سنی یرتدی یعنی عرض
وناموسنی پاره لیوب رسوا ایلدی پرده بر انداخت حجاب
ونقابی براقدی یعنی رفع ایلدی پرده بر افکند از رخ رخندن
پرده یی براقدی یعنی کیدردی پرده بردار از معما معمادن پرده یی

قالدر

برگیر برگیر اوتلگی کون دیکدر

قالدر یعنی تعقید واغلاق والغازی ترک ایدوب واضح وروشن
ایله پرده بردل دریدر دل اوزرنده اولان پرده یی یرتدی یعنی
پردهٔ دلی چاک ایلدی پردهٔ پندار ظن پرده سیدر که علم الیقین
وعین الیقین مقابلیدر پردهٔ چشم کوز قپاغی بردهد یمش ومیوه
ونتیجه وبهره وظهور ایدر ویدا وحاصل اولور پرده دار ده پرده
مراد فلکدر پرده دار اللهدر که افلاک وعناصری حفظ ایدر پرده در
پرده یی یرتیجی یعنی عرض وناموس پرده سنی هتک ایدیجی وپردهٔ
اسراری فاش ایدیجی پرده ز کارش بر افکند انک ایشندن
پرده یی براقدی یعنی کیزلی ایشنی فاش ایلدی وخلق یاننده
رسوا ایدوب اوتاندردی پرده بساخت سازینه دوزن ویردی
دیمکدر زیرا پرده دن ساز دوزنی مراددر پرده ساز ده سازینه دوزن
ویرر پرده ساز سازینه دوزن ویریجی پرده نکه دار سری صاقله
برره ع بیدر ایو مکرم کشیدر برزخش یا بگردان رخش اوزره ایاغک
دوندر یعنی رخشکه سوار اول وانیکه بن برزبان کلکش بر آمد
قلم اوجنه کلدی یعنی قلمه کتوردب یازدی برزه باد کمانش کمانی
زهنده اولسون یعنی قورلمش حاضر اولسون برسان بنده گی قوللغی
ایرشدر یعنی اظهار بنده گی ایله برسر آتش نشست آتش اوزره
اوتوردی یعنی محنت وغمه دوشدی برسر بازار بماند بازار اوجنده یعنی
مجمع ناسده وبازار چارسوده داستان اولدی برسر آنم

پرده دار لغتده پرده طوتیجید اما
اصطلاحده قاپوجیه دیرلر سودی

برزیدن برزامک وزیبا کوسترمک
خفاف بیت تا بکی از عجب کرازیدن
در نظر خویش را برازیدنت

برزیدن مداومت وملازمت
ایتمک ودخی زراعت وحراثت
ایلمک معناسنه در ویدر شعوری

برزه اوج معنایه در اول زراعت
ثانی شاخ درخت ثالث ابریشم
وایپلک ایله طوقنمش قماش که
حلالی والاجه وامثالی شعوری

برسیاه کندم کون معناسنه میر نظمی بیت دلبر برسیاه و برعشوه صبر و ارام از دلم برده
برسی بمعنی بیزار و بمعنی بردن شعوری

اول آرزو و هوس اوزرینه بم برسر تر تنم مضرم اوجنده و قهر م
اوسنده یا قرم اوجنه و قرم اوسنه یا قریه و قرم یاننه دیمک
اوله برسر خم رفت لو یک باشنه کندی یعنی قینا یوب طاشدی
یا کو یک باشنه کندی دیمک باده یه ملازمت ایتدی دیمه دن کنایه در
برسر خود حکم نیست کندی باشمه بو برق و کلم یعنی آمر دکلم مأمورم دیمکدر
برسر راه یول اوجنده برسر کوی کویده یعنی محلکده برسر کلاه زدن
باشنه تاج قودی یعنی پادشاه اولدی دیمکدر اما طوغانه نسبت باشنه
کلاه قودی دیمک باشنه اسکف چکدی دیمکدر برسر منبر ناز و کرشمه کردن
منبر اوسنده ناز و شیوه ایلدی یعنی منبره چقوب کیمنی مدح و کیمنی
قدح و ذم ایلیوب مرایلق ایلدی برسر نیش نیشنک اوجندن
بر سیخ زد شیشه سانجدی بر سینه ریش لعلت تمام نمک دارد
سنک لعل کبی قرمزی لبک سینه مجروح اوزرینه تمام نمک طوتر
یعنی جراحتنه طوز سپر اوکو لمیوب قبغول نالسوم که قرللقده
بکا برابر اولسون دیو برسید حالنی سئوال ایلدی و مطلق سئوالده
استعمال اولنور برشد اوزرینه چقدی و صعود ایتدی و عالی اولدی
ورتبه سی رفیع و بلند اولدی دیمکدر مثلا بفلک برشده بود فلک
اوزرینه چیقمشیدی یعنی بلند و عالی مرتبه اولمشیدی دیمکدر برشکست
صدی وقیردی و بیقدی و خراب ایلدی اکدی و بوکدی و عرضی کسر ایتدی
ورونقن کیدردی و کسادویردی و کلاهه نسبت قوبردی برشکن

صى

برغمان مار بزرک و یا خود اژدها اوله برغندان بمعنی جشن و نشاط و جای سیران
و تفرجگاه و موضع عیش و عشرت که او اخر شعبانده ایدرلر بشلیک دیرلر
برشن صر مشق دیدکلری اوت که اغاجه صاریلوب چقار روبنده
میر نظمی بیت چو تار زلف او افتد بگردن بسر و حسن را بپچیده چو برشن

صى و بیق و خراب ایله و اک و بوک و عرضی کسر ایله ورونقن
بوز و کیدر و کساد ویر و کلاهه نسبت قوبر دیمکدر برشکن [چاین] پر
معناسنه بو کلمه چوق یعنی چوق بو کلمه قوبر جقلی دیمکدر و بعض پر
پرشکن کن تقدیر نده در پر چاین ایله و زیاره قوبر دیمکدر برشود
صعود ایدر و عالی و رفیع و بلند اولور برشد طوغدی طوغدی اولدی برض
لغت عربده کشی مالندن بر مقدارن بر کمسه یه و بر که دیرلر و
قطعه مراد قدر و اکسمک معناسنه یقال برض لی فلان ای اعطانی
قلیلا برظر یقان ظرفادم طوغدی یعنی ظرفات چوق برغم او انک
کورلکنه برغم خندد غمه یعنی بنم مغموم اولمه و غمه کولرلر بر فروخت
یا لکلندردی و قرارتدی و قیزدردی و شمع و چراغه نسبت یاقدی
و اویاندردی و نور و ضیا ویردی و روشن و زیاره ایلدی و کوزلندردی
دیمکدر فروخت اصلی افروخت در همزه لغة محذوف در اما همزه سز
اولان فروخت صاتدی و بیع ایلدی و کیشدی دیمکدر بر فروز یا لکلندر
و قرارت و قیزدر و نور ویر و بر ضیا ایله و روشن ایله و زیاره
ایله و کوزللندر دیمکدر برفکن براق و صال و بیق و هلاک ایله
برق شمشکدر و یلدرامق و اتش و اثر و صال دن تعبیر در برقرار
ثابت برقع از رخ برفکن برقعی یوزکدن براق یعنی عرض جمال ایله
برق عشق بیانیه در عشق اتشی دیمکدر برق غیرت غیرت شمشکی
دیمکدر برک و نوا مراد فاندر ارزق و نعمت و آرزو و قو نقلق

برفند بمعنی لشکر و سخن مقبول
و جای عمیق معناسنه در شعوری

برک و نوا عطف تفسیر در بر پرده که برک لفظی نوا ایله ذکر اولنسه برکدن نعمت مراد اولنمش اولور نوا نعمت معناسنه در صحاح فرسده برکی لغتی ... بعنی قو نقلق یراغی و اسبابی سودی

بونلر کبی بر پرده عطف تفسیر دار ارزاق معناسنه سودی

برگ نیل چوید براغی دراصلنده نباتات قبیلندندر زنان مذکور
براغی دوکوب صوینی الوب قاشلرینه جکرلر واغارمش صاچلرینه
سورلر تا ازایام قالور ابو المعالی بیت از سویدای دل من دود
همچو برگ نیل کرد موییم سیاه شعوری

اسبابی یعنی لوازم وندارکی و بیرق وطاقت وساز ونیت
و تنزل وسبب وعلاقه وطریق برگ اوندارم انلک آرزوسن
طوتم یعنی اکا آرزو وطمعم یوقدر برکار دن دوران وزمان ومکر
وحیله مراددر برگذراست گجمه ده در یعنی ثبات یوقدر برگرد
قالدردی ورفع ایلدی وطوتدی واله الدی برگرد از دل اندن کوکلی
قالدردی یعنی انی ترک ایلدی برگرد طولدردی برگرشمه چوق کرشمه لی
یعنی ناز وشیوه سی چوق برگرفت قالدردی والدی وقبول ایلدی
واعتبار ایلدی وعلی عنانیله بقدی وچکوب الدی وابیدی قطع ایلدی
برگشت دوندی واعراض ایلدی وترک وفراغت برکش نغمه
بر نغمه چک یعنی ترنمات ونغماته باشله وایرله برگشید زبرشک
اوزرندن چکدی وچقاردی وچک ایدوب بیانه اندی برگشید
زچهره نقاب چهره سندن نقابی چکدی یعنی یوزین کوستردی
برگشید قالدردی ورفع وکشف ایلدی برگشید نغمه نغم چکدی
یعنی نغمه یه باشلدی وترنم ایلدی برگشیده قالدیرلمش یعنی
بلند ورفیع وعالی اولمش ومکشوف معناسنه برگ صبوح
لاتیه صباح وقتنده ایچلن شراب ایک براغی یعنی اسبابی برگ
طرب شادلک وشنلک اسبابی برگ عیش اسباب عیش
یعنی عیش وذوقه سبب اولان نسنه لرکه عیش دنیایه کوره اموال
و عیش عقبایه کوره اعمالدر برگفم نه اوچمه قو یعنی الیمه ویر برگ

برگی کلاه درازکه درویشان
کیرلر تعبیده برشس دیرلر شعوری
برکاس فرهنگ جهانگیریده
تلاش ایتمک وبرشی اوزرینه
تعلق وتقید ایلمک شعوری
برکمکس یعنی اضافتله بر نوع
جامه در حریردن ایدرلر غایت
اینجه ونازک اولور وفرهنگ
جهانگیریده قلیج جوهری واسلحه
بر نوع سلاحدر وبر نوع نو
اسمیدر برواس
ال ایله نسنه یوقلمق معناسنه
پر ونو ال ایله نسنه یوقلمق
لمس معناسنه پرماسه برنسنه یی ال سوروب یوقلمق معناسنه لغت
پرواسیده بمعنی دست مالیده که زمی ودرشتی تمییز ایچون ال ایله یوقلمق
پرماسه حرتوم کبی شهره افاق دیمشدر بیت هر که پرواسیده ان اندام را
درکف خود دید سیم خام را

[illegible]

برنامه بوزن ومعنی وسرنامه یعنی مکتوب باشنده تحریر اولنان امرزیده باد که
بفلان محل فلان کس را برساند یا نزد قلمی عربیده عنوان دیدکلریدر شعوری
٤٠

گفت وشنید دیمه واشتمه یعنی مصاحبت برگ دیمکدر برگ
بونده سبب وعلاقه وطریق وآرزو معناسنه دربرکن چراغه
نسبت یالکلندرو یاق وشعله لندر دیمکدر برکن قو ویر وکیدر
وازاله ایله وقلع وقمع ایله ویبق وفنایه ویر برکن ایله وطولدر
اما بر اسمله ترکیب اولنده طولدورچق دیمکدر ومشته لنبت
بوم دیمکدر برکنم کافک فتحیله قو یاررم دیمکدر اما کافک ضمیله
قالدرایین ورفع ایده یین دیمکدر برکند قو یاردی وکیدردی وازاله
ایلدی وبیقدی وفنایه ویردی برکه افکنم کیمک اوزرینه صاله یم
وبراغایم برکیر قالدر وطوت والکه آل وکچ وفراغت ایله برلب آب
صوکنارنده برلب اورفت انلک لبی اوزره کندی یعنی لبندن جاری
وصادر اولدی برم ایلدورم برمتاب دوندرمه واعراض ایدوب
امرینه مخالفت ایلمه برمثانی ومثالث بنواز ایکی قتلی واوچ قتلی ساز
ایله ایرله وچال برمدار قالدرمه ودریغ ایلمه برمن بنم اوزریمه وبنم
یاننده وبنم یانمه وبکا دیمکدر برمن نام فسق فاسقلق نامی بنم اوزریمه
یعنی فسقله مشهوردم برمنتهای همت خود کامران شدم نهایت همتم اوزره
کامران اولدم یعنی همتمک غایتنه ظفر بولدم برمن گذشت اوستمه
اوغرادی برمهر خود نیست کندی مهری اوزرینه دکلدر یعنی مهر ایلدکل
برنتابد طاقت کتورمز وتحمل ایلمز برنخزد قالقماز برندل رندلک
ایله ورندلک سبیله برنکنم از دل اندن کوکلمی قالدرمم یعنی انی

برنو دیبای تنک یعنی اغر بهالو سراسر شعوری
برنوس بمعنی پریشان کننده وبمعنی پریشان شدن
وافتادن

[illegible]

پرواز جای قرار و آرام معناسنه شمس فخری بیت ملاذ سیف و قلم
خسرو ستاره حشم که هست خلق جهان زاجناب او پرواز شعوری

ترک ایلیم پرنمی تابم طاقت کتوره مم و تحمل ایده مم برنتابم قالدرمم
برنتابد چیقماز و حاصل اولماز پروا علاقه و میل و محبت و رغبت و تقید
و باک و خاطره خوف خطور ایلمک و هوس و آگاه و قولاق و مبالات
و احتیاج و خوف و رای و تدبیر و فکر معناسنه و طاقت و فراغت پرواندازد
پاو آکا پرواطونمز یعنی میل و محبت و رغبت یوق دیمکدر پرواندا نشت پاو
آکا پرواطوتمدی یعنی میل و رغبت ایتمدی پرواندارم ازو اندن باکم
یوقدر یعنی اول بکا معارض اولیمز و بکا کار ایده مز پروانه پادشاهلردن
چیقان خط همایوندر که اول خطی طشره چقارانه آدمه پروانه جی دیرلر
بزم پادشاهلریمز حرمتی قپوجیلر کتخداسی بگی ویندکره و دلیل و تمسک
و ایکی کلمه نک ارکنده وسیله اولان کلمه و کلبک و خبرجی و چراغ
و چراغ وام و فرمان مقوله سی و کاتم سر عشق اولوب اغونان جبر النیلان
کلمه و عاشق مراد اولنور پروانه پرسوخته بیابانیه در فنادن بالنتش
پروانه دیمکدر و عاشقلان کنایه در پروانه وصل وصل تمکی پرواسم
نیست بکس کلمه ایله پروام یعنی تقیدم یوق پرو وارکیت یعنی
بنی حالیمه قو و بنی انجتمه اما بعض پرده یورر یعنی کل دیمکدر پروباو
آکا کیت و آکا وار یعنی آکا قارش و انکله اختلاط ایله و بنی انجتمه
و کندی حالیمه قو دیمکدر پروبرو مثله پرور بر اسمله ترکیب اولنلد قده
بسلیجی و اهل و صاحب معناسنه در پرورش تربیه پروریدن بسلدر
و تربیه ایلدی پروریدن بسلمک و تربیه ایلمک و برکمسنه نک خاطرنی

پرز سنجاف که قفتان و فراجه و غیریه تفقد ایدرلر

بهره مند بهره ایله منددن مرکبدر قصد و نصیب و مناوات نسبتدر که
حصه لو و نصیبلو دیمک اولور شاعر بیت درجهان از تو گشتم بهره مند بوده ام
از لطف دنیا دیده بند ٤١ شعوری

تفقد ایلمک و رعایت ایلمک مراد اولنور پروخندید آکا گولدی و آنی
استهزا ایلدی و تمسخر ایلدی حاصلی مسخره یه ایدوب مزه لندی پرو
دست من باشد آنک اوزرینه بنم الم اولور یعنی بن آکا متمم پروخواند
آنک اوزرینه اوقودی یعنی آکا تقریر ایلدی پرو گرفت آنی مواخذه ایلدی
برون و دروم وارو یم یعنی واروب برون آر اخراج ایله یعنی چقار برون آمد
طشره گلدی یعنی چقدی برون تاخت طشره سکرتدی برون خرام طشره
چقوب صالن و سیره کل و عرض جمال ایله برون خواهم خفت ازو
اندن طشره یاتسم گرکدر یعنی اندن ایرلسم گرک برون خفت طشره
یاتدی یعنی آیرلدی برون شدی طشره گیتدک برون شد دل از پرده
گوکل پرده دن و ایره دن چقدی یعنی سری ظاهر اولوب رسوا
اولدی برون کن طشره ایله یعنی سور چقار برون خواند آنک اوزرینه
اوقودی یعنی آکا تقریر ایلدی دیمکدر بر قرینه سیله بروی سمن سمن
کبی بیاض یوزنده دیمکدر بر ویش لشوق رویش نقد برنده ور رونک
شوقیله دیمکدر بروین اولکی بروبار بارگ رو بیله یعنی رونجاسبر
ایدوب برون من آمد بکا گلدی دیمکدر ذکر جزو وار اده کل طریقیله
برهان ملت لامیه در ملتک برهانی یعنی حجتی و دلیلی بره گی شاهانه
تاج برهمانیم که بودیم شمدی گنه یعنی حالا و زمان حالده و بالفعل اول
حال اوزرینه یوز برهم زد فرشمورش ایدوب خراب ایلدی و بر بر بینه
اوردی یعنی پریشان ایلدی برهمن اصطلاح هنده چکمنده استعمال

برمند قونودیمشدر برومند لفظندن مخففدر دشنه

برزاغ برالسند رانکه ایینه وقلیج پاسلرین اجرا ... مصقل
دیرلر بژنگ اوزوم وخرما صالقمنک بر پارچه سی که بر قاچ دانه لو
اولور بژنکاک نعلبند معناسنه در بژ دشم کچی تویلی که صوف
ونمکش اثواب که بهود شده دیرلر شعوری

اولنور برجم نهاد بر برا اوزرینه قودی یعنی یومدی دیمکدر چشم دیده یه
نسبت اوبودر دیمکدر برهوس چوق هوسلی برچخه ع ایبدر زمان طوبله
دیرلر برچج حال بر وجه اوزرینه دیمکدر برجز کن صافن و اختراز
واعراض ایله بریاداو انک ذکریله وشوقیله وعشقیله یا ذکرینه وشوقنه
وعشقنه بریاد کرم کرم ذکریله بریاد روی او انک رویی یادینه
وشوقنه وعشقنه یاخود یادیله وشوقیله وعشقیله برید اوچدی
واوغادی وآیرلدی بریده زبان قلمه نسبت اوجی کسک یعنی کسلمش
برنژاد بری اصللی یعنی آبا واجدادی بری اولان کمسه برین اعلا
برین کار بو ایش اچون وبو ایشدن اولوری بربر انک ویانک
تشدیدیله اسم فضادر بوغسه بربه نک جمعی دیمکدر بربم ایلدیزر
دیکز دیمکدر ومفعولنه مناسب معنا وبر بلور باب الباء والزاء
بزاد طوغدی بزار کشید زار یلقله یعنی ذلت واحتقار ایله اولدردی
بزد بشوررر وفکر وتخیل ایدر بزرآفی حال زراقلق حالنده بزرگ
داشت اورا انی اولو طوتدی یعنی انکا تعظیم واجلال ایلدی بزرگی
اکابرلک واولولق وبکلک وپادشاهلق ودولت وسعادت
بزکاتم دادند زکات طریقیله یعنی زکاتدر دیو وبردیلر بزلال در باب
بزلال وصال ایله تفقد ایله حاصلی زلال عشقله قاندر وسیراب ایله
بزم بشوررم وفکر وتخیل ایلرم بزم آرا مجلسه زینت ورونق ویرجک
بزم انجمن لانیه در جماعتک مجلسی بزم دور دنیا بزمی بزم مجلس

بزم جم بزم مجلس جم حضرت سلیمان
ابن داود در نته خواجه حافظ برمحلده
دیمشدر خاتم جم را بشارت ده بحسن خاتمت
که اسم اعظم کرد از و کوتاه دست اهرمن

بزم اوج معنا به کلور اول مجلس شراب وعیش وصحبت ومهمانی وخوشحالی حکیم کزاری
فرهنکی بیت اسباب طرب جمع کن و بزم بیارای ...
... خیمه معناسنه در میر نظمی بیت زده در چمنزار بزم بلند
بزه زمین پشته دار یعنی دپه لو یره شعوری

بیانیه در بزم مجلس معناسنه اولورسه ولانیه در بزم صحبت معناسنه
اولورسه معنا مجلس صحبت دیمکدر بزمگاه مجلس یا صحبت یری دیمکدر
زیرا بزم مشترکدر مجلس ایله صحبت بیننده بزمکه مثله بزن بیا ایا غکله
اور یعنی دپ بزن تیر اوق اور یعنی تیر کذن ایله بزن چنگ ونال
چنک ونای چال بزندان کم دم زندانده ایلدم یعنی ترک ایلدم دیمکدر
بزن نوایی نوا نغمه سی بانوا سازینی چال وایرله دیمکدر بزور زور ایله
یعنی سعی وکوشش ایله یاقوت قاهره ایله بزی دیری وکچن وتفتیش
ایله بزبری ایاق التنده دیمکدر بزیر چشم کوز التندن یعنی نهانی بزبر خرقه
قدح کشید خرقه التنده قدح چکدی یعنی طاشیدی حاصلی باده یی کزلوجه
ایچدی باب الباء والسین بس چوق وتمام وکافی وبنره زیاده
وقتی وکافیدر یعنی کفایت ایدر بر خبری نسنه لازم دکل دیمکدر بس ارد
وصوک واکه معناسنه ده کلور مراد فی خلفدر واورته دیمکدر که اوکه
وارحم شاملدر نته که عبیده ورا لفظی بو یله در دکام وراحم ملک کبی
وصکره بس ازمرک موتمدن یا موتندن صکره بس جمیل زیاده لوفی کوزل
بس که بسکه وچوقلغندن که دیمکدر اما اصلنده بس کس که اولورسه
چوق کمسه که دیمک اولور بسا بنجه دیمکدر بس اربسا دیمک
ال خواجه بنجه دیمکدر بسیار معناسنه بساز دوز وقوش واو یدر
ودوزن ویر وایله والکا قائع وصابر اول متحمل اول وانکن شکایت
ایله وچاره ایله والفت والتفات ایله دیمکدر اما بامفتوح اولوب

بساک ایام عیش وذوقده باغ وباغچه ده پسران
دلو جوانان ربا چیندن کلاه ایدوب باشلرینه کیرلر
شمس فخری بیت ... خاک جناب شاه جهان
خاکپایت حراست تاج بساک شعوری

سازکاری ایدر معاسنه فعل مضارعدر مصدری سیجیدن گلور حاضر و آماده ایتمک معناسنه استاد دقیقی بیت کنون رزم گردان بسیج
همی سراز رای و تدبیر پیچد همی

حرف مصاحبت اولورسه دوزنلی یعنی دوزنی یرنده دیمک اولور
بازد متفق و مختلط و ممتزج اولور و الفت و التفات ایلر و اویار
و قانع و صابر و متحمل اولور و دوزر قوشر و دوزن و یرر بازیم بخشی
بر کرّ بحیله یعنی بو قلقله و فقیر لغله قناعت ایدرز بابدهلم دیمکدر بازیم
نفس متکلم مع الغیر بام متکلم مع الغیردر باسراکه چوق کلهلر له
باط اوزرنده شطرنج اوینادقلری نرد و غیری دلبس و مکان
و مقام و آلات مراد اولنور باطآز بیابانه در طمع لباسنی دیمکدر
باطمجلس آلات مجلس باعیش کنه چوق ذوق و صفا ایلرسن
دیمکدر با بسیار معناسنه باکه فی چوق نمکه که دیمکدر
الفی ادات مبالغه در بال هفت صد از جهت جهندن بدری بوز
سنه کنده بابانم نهبرت بنی صلاح حالله صور غرسن یعنی نیجه در
حالک دیمز سن بانواد انک کبی دیمکدر بن اداة تشبیه در
بت بغلدی و وجوم کنوردی و خلق ایلدی و قویردی دیمکدر و محله معناسینه
معنادهرلور بت الحق و ذلیل و ذلفه نسبت دراز یعنی اوزون
دیمکدر بستان ال و قبض ایله بستر دوشکدر و قبر مراد اولنور بسته
عافیت بیانه در زهد و تقوی دوشکی دیمکدر بسته ناکام
بیانه در نامرادلق دوشکی دیمکدر بست مشو الحق اولمه یعنی
الجقده قالمه و زبون اولمه بسته باغلو و مقید و محبوس و اسیر
و گرفتار و مبتلا بسته اوست دلم کوکلم انک گرفتار و مبتلاسی
بستام مرجان دیدکلریدر
بستان سرای یادشت مانده اولان و بوده

در بوده و دوشکادیدر دیمکدر بسته بیکمون نهاد اعتبار اولمه و غندن
بر قیله بغلیوب قودی یعنی ترک ایلدی دیمکدر بسته زیور نباشد
حسنش انک حسنی زیوره بسته و مربوط اولمز یعنی حسن ذاتیدر
لباس ایله مکتسب و عارضی دکلدر بسته فتراک ماست فتراکمزک بغلیسیدر
یعنی ترکمزده در بسنی الخلق و ذابونلق بسنج شدت سبیله و خشونتله
و جفا ایله دیمکدر بسنج صبر کن شدته باشدتله صبر ایله دیمکدر بسر اوغلدر
واد و غلام و دلبر و مبتدی مراد اولنور بسر باشله یعنی جان و کوکلدن بسر
آریم باش اوزرینه کتوره لم و بیقدلم یا باشه کتوره لم و تمام ایده لم
و دوکه وده لم دیمک اوله بسرآمد تمام اولدی و دوکندی و نهایت بولدی
بسرشدن نهایته وارمقدر یعنی دوکنمک معناسنه در
بسران دلبران بسر افتاد دیه سی اوزرینه دوشدی و بیقلدی بسر برد
حد و غایته ایلتدی و تمام ایلدی و دوکندی یا کچیردی و تعیش ایلدی دیمکدر
زمانه ور ورکاره کوره بسر بردم دمی باغم بر نفس یعنی بر ساعت اولدن
اخره دک غمله ایلتدم یعنی غمله کچوردم بسر بریم کچنه لم و تعیش ایده لم
بسر بوید باشله یلر و یوریر یعنی جان و کوکلدن طواف و زیارت
ایلر بسرت باشکچون بسر تو عزیز و شریف باشکچون بسر خواجه
باشی تخصیص ایچوندر خواجه یه اضافت لامیه در خواجه نک باشی ایچون
دیمکدر بسر در آمد دیه سی اوزرینه کلدی یعنی بیقلدی و دوشدی بسر در آورد
دیه سی اوزرینه کتوردی یعنی بیقدی و دوشوردی بسر در آید دیه سی
اوزرینه کلسون یعنی بیقلسون و دوشسون بسر رفت باشه واردی

پسندیده اسم مفعولدر مقبول وگزیده وخوش کردار ودخی ترکیبه
اولنمش شاهد معناسنه در

یعنی نهایت بولدی و دوکندی بسر رسید اوجه و غایته ایرشدی یعنی
تمام اولدی و دوکندی بسرزنش سرزنش ایچون بسر سبزت عزیز
و شریف و لطیف باشیچون بسر سبز بو مثله بسر شد باشه واردی
یعنی نهایت بولدی و دوکندی بسر کشید اوستنه یعنی اوزرینه چکدی
بسرم رفت باشمه چقدی یعنی دپه مه آغدی بسرم باید رفت باشمله
یورمک کرک یعنی بشدن ایاق ایلمک لازمدر حاصلی تمام زحمت و مشقت
چکمک کرک بسرم برآید باشمه چقار بسر نبردم پی او آنک باشنه
وارمدم یعنی آنک کنجیم و آنی اولمم حاصلی اول بکا لازم و لابددر
دیمکدر بسر نمی آید دوکنمز و نهایت بولمز و تمام اولمز بسلامت سلامتله
دیمکدر اما بعض بر حرکتلرده سلامت تقدیرنده اولور سلامت
شکرانه سیچون دیمک اولور ایکی صورتده نا تفس کلمه دن خطاب ایچون
دکلدر بسم الله گفت بسم الله دیدی یعنی باشلدی بسمعش رسید
سمعنه ایرشدی یعنی قولاغنه سویله پسندد لایق و جایز
کورر پسندید لایق و جایز کوردی و بکندی پسندیده بکنلمش
و حلال و کزیده و ممتاز بسنکدلی رهنمون کشت سنکدلکله
یعنی جفاکارلغه رهنمون اولدی بسنکی برآمد طاشه طوقندی
یعنی سقط اولدی بسنکی ده اولان بانک معناسی تأکیددر
بسوازی بر آتلی ایله بسوخت یاندی یعنی هلاک اولدی یاقلدی
یعنی هلاک ایدلدی بسوزان یاندر و احراق ایله بسوزانم یاندرم

واحراق

بشتره فرهنگ جهانگیریده ساخته وپرداخته معناسنه مرویدر بفتره قوش
قنادندن ایدوب طغان چغره قلری ابوالمعالی بیت خیال خام نپخت
بعید یار ان شاهباز حسن نیاید به بفتره بفده مثل بفتره

واحراق ایدرم بسوز و بساز یان و یاقل و بوکه یعنی یانوب
یاقلمغه صابر و قانع اول و تحمل ایله دیمکدر بسی گل بدمد باز تو
در گل باش کنه چوق گل بتر واچیلور وسن کلده اولورسن
یعنی دنیا طوردقجه چوق بهار و گل زمانی کلور وکیدر وسن
اولوب طپراق التنده اولیسرسن دیمکدر بسی گل دمد
چوق گل بتر واچیلور یعنی دنیا طوردقجه چوق بهار زمانی کلور
کیدر دیمکدر بسی نماند چوق زمان قالمدی یعنی وقت یاقلشدی
وکلدی باب الباء والشین بشادراو انک شادلغنه وانک
سببیله وانک شوقنه وعشقنه بشادراو خورد انک عشقنه ایچدی
بشادروح او انک روحنک شادلغیچون بشادرویش یوزینک
شادلغی سببیله بشارت (ایله مژده در) مشتلق وخیرلی خبر بشت ارقه در
واعتماد و معین وظهیر ویار ویاور مراد اولنور بشتاب ایو یعنی عجله
ایله بشخصه بعینه بشداز و ستم الیمدن کتدی یعنی الیمدن چقدی بشرح
کوبند شرحله یعنی بیان ایله سویلرلر بشرم مانده شرمله یعنی خجلتله
حاصلی خجالتدن قالمش بشره انک وسانه جیوانک دریسنک
صوردیدر که ترکیبده بکز دیرلر بشری مشتلق وخیرلی خبر بشری مبتدادر
خبری محذوفدر بشری لکم تقدیرنده در مشتلق سنزه دیمکدر بشست
یودی و پاک وطاهر ایلدی ومحو ایدوب اثر قومادی و اعراض ایلدی
معناسنه دخی استعمال اولنور بشعبده شعبده یه یاشعبده ایله

بشلی برشنه به صحرا یوب اصلمق شاه ناصر خسرو بیت هیچ بنیای فراز و بند و قران
بر غزل دی بطبع دربشلی
بیشکار اجرتسز ایش ایشلتمک شعوری
بشول صیغهٔ امر در پراکنده و پریشان کت دیمک اولور شعوری بشکل
بمعنی غم و اندوه و قورجق صاج معناسنه شعوری

بشکول بمعنی مرد چلد و هوشیار و قوی در کار شعوری
بشول ببین و بدان شعوری
بلکل یعنی آب نیم گرم

یعنی شعبده ایچون باصله به و تعلیله متحملدر شعبده حیله بازلق
وحقه بازلقدر بشکرانه که اول حالک شکری یا شکرانه‌سیچون که دیمکدر
بشکرانه شکرانه ایله یا شکرانه ایچون بشکر این نعمت بو نعمتک شکرانه‌سی
سببیله بشکر. بود شکر ایله ایدی یعنی شاکر و راضی ایدی بشکر باد شاهی
پادشاهلق یعنی گوزلک شکرانه‌سیچون بشکن صی یعنی قیر و بوز
و شکست ایله یعنی ابطال و کسر ایله و بوز که خلق قتنده اعتباری
قالمسون و کلاهه نسبت قویه یعنی لونداره که دیمکدر پشمین یوکه
منسوب یعنی یوکدن اولان لباس و خرقه و عبا و نمد و کبه که یا
حرف نسبتدر و نون تاکیددر پشمینه یوکلن و یاغیلدن اولان خرقه
و عبا و کبه و نمددر که اکثر فقرا انی گیرلر یا حرف نسبتدر و نون
تاکید و ها ادات تخصیص در پشمینه آلوده بیانیه در پشمینه پوش
یوکدن و یاغیلدن خرقه و عبا و کبه و نمدگیین کمسه‌دن تعبیردر پشنگ بر مشهور
و عیار و اوغزنک اسمیدر و پوشنگ زیادهٔ بهادر بر اوغلی ظهور
ایلدی ازاجق زمان ایچنده چوق مملکته مالک اولدی پس پوشنگ
سلطنتی زماننده و اندن صکره پوشنگ شوکت و عظمتی خصوصنده کتب
تواریخ یازلدی و شهنامه‌لر بغلندی بشنو بیوز معناسنه قوقله
استشمام ایله و دور ودیکله و ایشت و قبول ایله و اوکن بشنو از م
اندن ایشت و اوکن و قبول ایله بشنویم ایشیده‌لم و دیکله یه‌لم
و قبول ایده‌لم و اوکره‌نه‌لم بشنویم بوی بر قوقوجق دویه‌لم یعنی

استشمام

استشمام ایده‌لم بشور بیو و پاک و طاهر ایله و محو ایده و اثر قومه دو ست
لفظیله استعمال اولنور قده اعراض ایله دیمکدر بشور اوراق اوراقی
یو یعنی اوراق مطالعه‌سندن گچ بشیر مژده‌جی بشیمان بدر آید پشیمان
اولوب گیرو گلورسن پشیمان باشی پشیمان و نادم اول یعنی بر دخی ایلمه
پشیوه اوانک طرز و طریقیله پشیوه بکن نازله آچ و جوز پشیوه
نظر نظر صنعتنده یعنی عاشقک منظوری اولمده حرف الباء و الصاد
بصارت بصیرت معناسنه علم و حکمت مراد اولنور بصبح صباح
وقتنده بصبر کوش صبره سعی ایله یعنی صابر اول بصد چشمت قارون
باشی یوز قارون حشمتیله اولورسن یعنی یوز قارون دکلی حشمت
و عظمت صاحبی اولورسن بصدرم نشاند بنی صدره اوتوردی
یعنی صدره گچوردی و عزت و اکرام ایلدی بصدق صدق قبله یعنی خلوصله
بصر دن گوز و بصیرت مراد اولنور بصلح صلحله یعنی مصالحه طلبنه بصلح
باز آمد صلحله گلدی یعنی مصالحه طلبنه گلدی حاصلی صلحه طالب اولدی
بصوت بلبل و قمری بلبل و قمری آوازیله یعنی فصل بهارده بصوت
چنگ بگوییم چنگ آوازیله یعنی آشکاره سویله‌لم بصورت
صورتله یعنی صورةً و ظاهرا بصیرت دن آگاه و خبردارلق مراد اولنور
حرف الباء و الضاد بضاعت سرمایه در و قماش و شو و نظم
و امثالی مراد اولنور حرف الباء و الطاء بطالت دن تقصیر و اهمال
و ضایع و بی فائده مراد اولنور بط شراب شراب باتیغی و کلندرلر

بط اصلنده اوردک در اما شرابه اضافتله کلندر مراد اولنور
بطغرای رسید بر طغرایه ایرشدی یعنی بر نشان پادشاهی یه واصل اولوب
مقبول و مسلم اولدی دیمکدر زیرا بر تمک اوزرنده حاکم نشانی اولسه
اول معتبردر بطلب طلب ایله دیمکدر بطره غضبله حرف الباء والعین
بعالم سمر شود عالمه داستان و شایع و منتشر اولور دیمکدن مراد رسوا
عالم اولور دیمکدر بعد بانک ضمیله متباعد و مفارق یعنی فرقت
و هجراندن زده بعد از نیم بوندن صکره بن و بنم و بکا بعرض رسانند عرضه
ایرشدردی یا ایرشدرر یا ایرشدرسون دیمکدر غرض عرض ایلدی یا ایله
و یا ایلسون دیمکدر بعزم توبه توبه قصدینه یا قصدیله دیمکدر باصله
و مصاحبه متحملدر بعشق عشقله یعنی عشقه نسبت بعشق بازی خونم
حلال دانست محبوب دوستلغم سببیله قانمی حلال بیلدی بعمداً قصد ایله
بعمر باز نماند جان و باشه قالمز دیمکدر زیرا بونده عمردن جان و باش مراد
اولنور بعمر خویش کندی عمرنده یعنی معمر اولدقچه بعمر مهلتی بایستی
عمرنده مهلت کرکیدی یعنی بر نیجه زمان اولمق کرک ایدی بعینه بذاته
و بشخصه معناسنه یعنی اشکاره دیمکدر بعجب علم علم تکبریله یعنی
اهل علم دیو بعذر استاده ایم عذرینه طورمشدر بعدت منک
سندن ایراقلشدم حرف الباء والغین بغایت خوبی رسیده
غایت خوبلغه ایرشمش سن حاصلی غایتله کوزلسن بغلط غلط بره
یا غلط ایله دیمکدر بغمزه تقدیرین بتیر غمزه یا بتیغ غمزه دیمکدر بغنیمت شمر

بغماز جوی یعنی اغاج میخ بوز بوزر نکلوات که نه سیاه ونه بیاض ونه قوله بلکه
بواوج رنک اراسنده بر رنکدر فرهنک جهانکیریده تند و تیز اته دذکی و فهیم ادمه دخی دیرلر

بغم دلتنک معناسنه کلور دخی دیرلر شعوری

باب تخمین لفظ و تکمیل وزن ایچوندر غنیمت صای یعنی فرصت بیل
دیمکدر حرف الباء والفاء بفتراک بند ترکیه بغله یعنی ترکیه آل
و آص بفتره شول قایشدرکه اکا قوش بلکاری بغلیوب طوغان
دعوت ایدرلر بفدای تار مویت بر تار مویکه فدا اولسون بفرازم
بو جلد ورم و عالی ایلرم دیمکدر بفرو افکند ایرته یه صالدی یعنی ایرته یه
حواله و تأخیر ایتدی بفرو امفکن ایرته یه صالمه یعنی ایرته یه حواله و تأخیر
ایلمه دیمکدر بفرساید ازبلور و مضطرب اولور دیمکدر بفرست باء
حرف تأکیددر بانک و فانک کسریله امر مخاطبدر کوندر یعنی ارسال
ایله دیمکدر اما ماضی اولورسه کوندردی دیمکدر بفروزی یالکلندررسن
و قرار درسن و روشن ایلرسن دیمکدر بفروش صات و بیع ایله و دکیش
بفریادرس فریادینه ایرش یعنی اکا مدد ایده وب درمان و چاره ایله
بفشان سلک و صاچ دیمکدر اصلی بیفشان درضرورت ایچون تخفیف
اولنمشدر بفلک برشده فلکه چیقمش یعنی فلکدن عالی و مرتفع دیمکدر
بفلک رفت فلکه کتدی یعنی عروج ایتدی بفلک سر کشید فلکه باش
چکدی یعنی باشی کوکلره ایردی حرف الباء والقاف بقول پیر مغان
پیر مغان فتواسیله دیمکدر حرف الباء والکاف بکار آید اب
بهار دفائده و یرر بکار من بنم ایشومه یعنی بکا بکام دل کوکلی
و کوکلک و کوکلم مرادنجه یعنی استدوکی و استدیکک و استدیکم قدر
و کبی دیمک اوله یا کوکلی و کوکلک و کوکلم مرادینه یعنی مطلوبنه و مطلوبکه

پک و لک یعنی سبزی و خرمی و رعنایی

ومطلوبه دیمکدر بکامست مراد مجه در یعنی استدیکم کبیدر بکام باشد
بهرم مراد بحره دیمه یعنی استدیکمز یکی اولدی دیمکدر بکاه ایرکن بکاهد
اکسلدر ونقصان ایدر یا محنت والم ویرر بکاهی نیمرزد بر صمان چوبه
دکمز یعنی صمان چوبنجه اعتبار ه سزا و لایق دکلدر بکجا نره یه بکدایی
وبلبنجیلکله بگذر کچ و اکلنمه ونرک ایله و احواله مقید اولمه و آیرل
ومنفک اول بگذر از وی اندن کچ وفارغ اول که اول سکا میسر اولماز
وانی ترک ایله واندن آیرل ومنفک اول بگذر ان روزکار ایام واوقا
لکچور بگذر دبر تو سنک اوزرکدن او غرار وکچر یعنی اوسنکدن مرور ایدوب
اشار وتجاوز ایدر وسکا ضرر کلمز دیمکدر بگذر یاد و غارسن وکچرسن
بگذار قو و ترک ایله وکندی حالنه قو یعنی مانع اولمه وقوکیت و براق
وال چک وفراغت ایله بگذار مارا بزی ترک ایله وبزدن ال چک
وفراغت ایله بگذاشتند کچدیلر وقودیلر کندیلر وفوت اولدیلر
بگذشت ز دنیا دنیادن کچدی یعنی فوت اولدی بکر ع بیده و فیره دیرلر
اماتازه ظهوره کلام خابیده سزا اولمین شوم ادا اولنور بگردان
دوندر و منع و دفع و تغییر ایله و بوز و دیلد وکک یکی ایله وطولاندر ولباس
وقبایه نسبت لوندانه کی دیمکدر نته کیم قبا بگردان قفتانکی لوندانه
کی بنی دیمکدر بگردان ازو اندن دوندر یعنی صاقله بگرداند دوندرر
ودفع ایدر وسیر اولور بگرداند بلا ازو اندن بلایی دوندرر
یعنی انی بلادن صقلر وحفظ ایدر بگردان عادت عادتکی دوندر یعنی

تغییر

بگذشتن حرست یعنی حال روشنده کچمکی شعور
حصاران جت کچمک و مسلمان شعور

تغییر ایله ورفق ولطف ایله وقهر وغضب ایلمه بگردانید دوندردی
وترک ایندردی وبوزدردی ومنع ودفع ایندردی بگردانید با بر رخش
رخش اوزره ایاغن دوندردی یعنی رخشنه سوار اولدی حاصلی آتنه
بندی بگرفت مؤاخذه ایدوب عقوبت ایلدی بگرفت ازو
اندن طوتلدی ومنفعل وشرمنده اولدی وده نسبت اوصاندی
وایکرندی ودانشندی بگرم کرمکدن بگریخت قچوب کندی یعنی طورمدی
بگریز قچوب کیت وطورمه بگزاف بیهوده ایلاق ومفت ایلتدی یا ایلدی
یعنی یوق یره ومفتنه وقولایته الدی یا الور دیمکدر بگزید اوزندرلمش
یعنی معتبر ومقبول ومختار وممتاز بگسست اوزلدی وکسلدی وقوبلدی
ومنقطع وفارغ اولدی بگسل اوزول یعنی کسل ومنقطع اول وقطع
وجدا ایله بگسی یاک وحدت نوعیه اولنجه بر نوع کمه
دیمک اولور بگشا لغتده آچ دیمکدر اما اصطلاحده کش د
ویرد دیمکدر اوقه نسبت آت ولب ودهان وزبانه نسبت تکلم ایله دیمکدر
بگشاد آچدی وفتح ایلدی واوقه نسبت آتدی ویوللدی ولب
ودهان وزبان نسبت تکلم ایلدی وزلف وباره وموبه نسبت چوزدی
وپریشان ایلدی وطاغتدی وموبه وباره نسبت چوزدی وآبه نسبت
اقتدی وروان ایلدی بگشاد لب تکلم ایله بگشت از رنگ خود
کندی رنکندن دوندی بگشتم اولدم یاد ورایلدم وطولاندم
وتجسس ایلدم بگشود آچلدی وفتح اولدی وچوزلدی وکشنر

بگسسته ات یارچه سنه دیرلر شعور

بولدی یا آجدی و فتح ایلدی و چوردی و طاغتدی دیمکدر لازم و متعدی
استعمال اولنور **بگشاد و دادم** دادی انذن جیک یعنی الور
بگف اورد اله کتوردی و تحصیل ایلدی و ایرکدی واله کیردی **بگفتی**
سویلردم و تیبن ایدردم دیمکدر **بگلبانگ پهلوی** پهلوی
اوازله یعنی پهله یا پهلو لغتیله یعنی ولیله **بگل بمانده ازو** اندن
بالچقده قالمش یعنی زبونی و مغلوبی اولمش **بگنار ندهی**
کام دلم کناریکه یعنی کنار بکه کتورمکله کوکلم مرادینی و بهرمن
دیمکدر کناردن مراد یاندر **بکند کارخویش** کندی ایشین ایشلر
یعنی کندیده اولان کرمی و لطفی اظهار ایدر و بو موصوفدن
بو صفت و بو متوثردن بو اثر ظهوره کلور دیمکدر نته که بو مصرعده
بو یله درع لطف آلهی بکند کارخویش **بگو** سویله دیمکدر امام مخاطبه
خطاب اولنورسه ایرله دیمکدر **بگو بد** دوکر و فاقار و قبض
ایلمکه کلور **بگوش** سعی ایله و طالب اول **بگو بیم** سو یلیه لم یا تکلمه
کلوب کوینده لک ایلیه لم دیمکدر **بگه شاید گفت** کیمه دیمک
اولور که بر غریب قصه و بر بر بنه مناقض و منافی امردر دیمکدر
بگیر طوت و اخذ ایله و آل و شکار ایله و باده و قدحه لسنبت
اچ دیمکدر **بگیرد** مؤاخذه ایدوب عقوبت ایدر **بگیرد ماه** آی
طوتیلور و خسوف قمر واقع اولور **بکی** نیجه به دک **حرف الباء و اللام**
بلا بگرداد تقدیری بلا از ما بگردان در بلایی بزدن دوندر یعنی کلیجک بلادن

بلابه بوزن کبابه یعنی زن فاحشه شعوری بلادن بزلر
بلانه بمعنی کار ناتمام میر نظمی بیت هران کاری که غیر عشق باشد
بلانه بوده است گر مشق باشد شعوری

بلور مقیم اولمق اکثر خیمه و خرکاه ایله اوتوران کمسنه لره و اول مقوله طائفه یه دیرلر شعوری
بلغندر بی قید و بی دیانت و بی مذهب اگرچه بعض نسخه ده قافله
روایت اولنمش اما اصحی غین ایله در شعوری

بزی صاقله و حفظ ایله دیمکدر **بلا بگرداند** کلجک بلایی اوته مر یله
دوندرر یعنی نزول ایده جک بلا و قضایی دفع ایدر حاصلی تیر
قضایه سپر اولور دیمکدر عربیده تردد البلاء معناسنه در
بلابه گفت لطیفه ایله یلواروب دیدی و سویلدی دیمکدر **بلاد**
غریب لامیه یا بیانیه در حرف غریب بلادی یا غربت بلادی دیمکدر
بلاد دیار معناسنه در **بلاست** بلادر یعنی حضور و صفا بو قدر
بلاغ عربیدر تبلیغ معناسنه سلام تسلیم معناسنه اولدوغی کبی
ایرشدرمکه و خبر ویرمکه دیرلر **بلب رسید جان شیرینم** جان شیرینم
لبمه ایرشدی یعنی حالت نزعده یم **ببل** عشقدن کنا یتدر
بلغزید پایش ایاغی سورچدی یعنی اندن زله و خطا صادر اولدی
بلند اختر یوکسک یلدزلی دیمکدر اما عالی بخت معناسنه مستعملدر
بلند بالا بوی یوجه یعنی اوزون بویلو **بلند شود** عالی اولور
یعنی اوزار دیمکدر **بلیناس** صنایع تماثیلده ماهر بر حکیمک
اسمیدر **بلند ندا میکند** بلند ندا ایدر یعنی صوت اعلا ایله
ندا ایدر **حرف الباء و المیم بماداد** بزه ویردی یعنی بزه نصیب
اولدی **بماه چهره** کی سورت یعنی یوزی کبی سور **تما نا د**
امر شکلنده دعادر قالسول دیمکدر **بمبارک** مبارک لکله
یا مبارکلکه دیمکدر **بمثل** مثلا و فرضا دیمکدر **بمرادش** مرادنجه
یعنی استدوکی کبی و استدوکی قدر **بمردی** مردلک و عقیجون

بل بضم اول و سکون ثانی ظرفی باشد که در رود خانه بندند و از العربی فنطره خوانند و مخفف بول هم هست که عرب قلوسر میکوید برهان

بنام اوج معنایه کلور اول پوشیده
وپنهان ثانی بمعنی تعویذ ثالث
کتابه زنده ده مرقومدر که چار گوشه بر
پاره سیدر

بمرده جان داد مشتلغه جان ویردی دیمکدر بمقام رسید بر مقامه
وبر مرتبه یه ایرشدی یعنی جمله دن ایلرو کیتدی وحالی مرتبه یه وصل
اولدی بمهر مهرلی یعنی کنزلی بموی بجست بر قیل ایله یا بر قیله
بغلدی دیمکدر عدم التفاتدن کنایه‌در یعنی قتنده هیچ اعتباری
یوقدر که قوتلو ایپلر له بغلیه دیمکدر بمیر اول یعنی هلاک اول
دیمکدر بمیرم اوله‌یم وفدا وقربان اوله‌یم یا اولورم وفدا وقربان
اولورم دیمکدر حرف الباء والنون بن دیب قمو معناسنه
واوجاق مثلا کلابن کل اوجاغی دیمکدر وجان مراد اولنور
بناز ناز ایله یعنی عشوه ایله یا ذوق وصفا ایله دیمک اوله
بنازم کوره‌نیم وقربان اوله‌یم یا کوره‌نم وقربان اولورم دیمکدر
ما بعدنده کلن نسنه‌یه تحسین وآفرین مقامنده مستعملدر
بناکام بالضروری بناکامی مجروملقله یا محروملغه دیمکدر
بنال ایکله وفریاد وفغان ایله دیمکدر بنام او انک آدینه
یا انک اسم مبارکیله دیمک اوله بنام اوکرد انک نامنه ایلدی
یعنی انک مداحی اولدی بنام منم درمن نه بینی زمال وقف وقف
مالندن بنم آدیمه براقیه کورمزسن یعنی حرنه حالم وار ایسه وار ایکن
وقف اتمکلین بنم دیمکدر بنامیزد چشم بد مرساد معناسنه‌در
یاوز کوز دکمسون واحه یاوز کوزدن صاقلسون دیه‌جک برده
استعمال اولنور وکلمه تحسین در موقع دعاده بارک اللّه معناسنه

بنامیزد بالفتح معنی بسم اللّه شرفنامه
بوخه
بناکوش قولاق یاصنی شعرا اشعارلرنده چوق استعمال ایلشدر
از جمله مولانا صائب بیت ازخجلت روی تو که سرجوش بهارست

پنج نوبت ای صلوة خمسه وبش نوبت که پادشاهلر قپوسنده مهترخانه‌لر شعوری
پنج اوکشت ایراغاجی که ترکیده قلتق دیرلر شعوری
بنجال مرغ قوش بورنی عربیده منقار دیرلر

بوخه نام ایله ایردن مرکب دکلدر پناه صغناجق وحفظ وحمایت
وصیانت معناسنه‌در ومقام وخدمت وبر اسمله ترکیب اولندقده
صغنجی وصغندرجی یعنی حفظ وحمایت وصیانت ایدیجی دیمکدر
حاصلی مرکب اولدقده مفعولیت معناسنی افاده ایدر مثلا پادشاه
عالم پناه عالم کندویه صغندرجی یعنی عالم خلقنی حفظ ورعایت
وصیانت ایدیجی پادشاه دیمکدر پناه بر وارزین بام بوندن اکا پناه
ایلدی یعنی بوندن اکا صغندی حاصلی انک سببیله بوندن امین اولدی
دیمکدر بنارکار موافق بنام او نهاد موافق کتابنک اثبنک
بناسنی انک نامنه قودی یعنی موافقی انک نامنه سویلدی وتالیف
ایلدی بنثار نثار یعنی بذل وفدا ایچون دیمکدر باحرف تعلیل در
پنج روزه ازاجق مدتدن کاه پنج روز وکاه شش روز وکاه هفت
روز تعبیر ایدرلر روز کون روزه کونلک در بند مطلق باغدر وقید
وزنجیر واغ ودوکمه وایلک پند موعظه یعنی اوکوت ونصیحت
وحیله یعنی دولنگج بند بلادن ابتلا مراد اولنور بند در کردن نهاد
بوینه زنجیر براقدی یعنی زنجیر اوردی بند زبان نداردد زبانک بندی
وباغی یوق یعنی کتملز بلکه آشکاره واظهار ایدر بند زلف بیاننه
زلف آغی دیمکدر زلف بونده آغه تشبیه اولنمشدر وجه شبه کوز کوز
وحلقه حلقه اولمسیدر بند قبا قفتان باغی وایلکی ودوکمه‌سی دیمکدر
الماراد اعجامک قولتق التندن باغلدقلری باغدر زیرا انلرده ایلک

ودوکمه اولماز مکر عسکر اوله بندکلاه عجم کندیلر ینه مخصوص کلاهه
ایلدکلری باغدر شعرا اول باغی عقده یه و ینه تشبیه ایدرلر بندکرفت
متنصح اولدی دیمکدر بندنهادزنجیر اوردی دیمکدر بندی باس خطابدر
باغلرسن دیمکدر بندیدعقلش عقل انی بغلدی یعنی انی تصور ایلدی
واول شی عقله کلدی دیمکدر بنده پرور خدایه کوره بنده سن یعنی
خلق ایدوب برآندوغی عبدینی بسلیجی ووظایف عبودیتنی وجوه
و بر ینه کتورن قولنی تربیه ایدوب محروم ایلمیجی دیمکدر بوصورتده
بنده دن خدای تعالی نک خلق ایدوب برآندوغی قول مراددر اما مجبوبه
کوره بنده سن یعنی عاشقین لطفله تربیه ایدوب کامیجه باهر زمان وصالیله
محروم ایلمیجی دیمکدر بندهٔ عشق عشقک بنده سی یعنی اسیر کمندی
حاصلی عاشق دیمکدر بندکان دن عشاق مراددر بنده کی بنده لک
یعنی عبودیت وخدمت ودعا وقوللق وقوللق ایلمک وقول اولملق
بنده کی برسان بنده لک ایرشدر یعنی اظهار بنده کی ایله بنده کی
کن بنده لک ایله یعنی بنده یه لازم اولان وظیفه یی اظهار ایله
وخدمتده بولون بنده نواز خدای تعالی یه وصف اولورسه
بنده سن اوخشایجی یعنی خلق ایدوب براندوغی قوللره رعایت
واکرام ایدیجی دیمکدر بوصورتده بنده دن مخلوق خدا اولان عبد مراددر
اما محبوبه وصف اولورسه بنده دن بندهٔ عشق اولان عاشق مراددر
پس معنا بنده سن اوخشایجی یعنی عاشقلره رعایت والتفات

ایدیجی

بنگره اول ازکیلی ذکر درکه عورات بشکده اویوموق ایچون اوقورلر نانو دخی دیرلر
حکیم ناصر خسرو بیت تو خفته خوش ای پسر و چرخ روز و شب همواره ۵۰
میکنند ببالینت بنگره

ایدیجی دیمکدر بنجبه ام کلجکده یعنی غایبده یم یا غایبله یم دیمکدر
بنشان دیکدر دیبندر واجلاس واقعاد ایله وسویلندر بنشانم
دیکه رم واجلاس واقعاد ایلرم وسویلندرم دیمکدر بنشیند
اوتورر وقونار دیمکدر بنفشه دن خط جانان مراد اولنور بنفشه زار
بنفشه لک بنقدم بالفعل شمدی وحاضرده یم یا حاضرله یم دیمکدر
بنگاله هندستانده برشهرک ادیدرکه پادشاهلر تختکاهیدر
بنگرید نظر وسیر ایدک بنماید کوسترر بنمو بکیدن دیمکدر بنواز
نواخاتن در اوخشا ورعایت وتسلی ایله دیمکدر اما سازه نسبت
چال و دوزن و بر دیمکدر سازده کهرک قیللری اولسون طنبور وکمانچه
بکی کهرک اولمسون نار وسورنا کبی دایره له وبخت وطالعه نسبت سعید ایله
دیمکدر بنوا عمنا عمز اوغللری دیمکدر بنوا ابنک جمعیدر اضافتیله نون
دوشمشدر عرب دیلنده اکثر بو عبارت جاریدر بنوش لعل نو
سنک طاتلو لبک جهیجون دیمکدر بنوشانم ایچور بنوش وبنوشان
ایچ وایچور رحم لی ورحم بیدرر دیمکدر ارباب دولته پند ونصیحتده
سو یلنور بنهان کیزلی ومستور بنهانی پاسی نسبتدر کیزلی وکم لیجه
یعنی کیمسنه نک خبری یوغیکن دیمکدر بنیاد بنا وتملدر اما بنیاد عشق ومحبت
وبنیاد وجود ویا اکثر وجود وظهور ومباشرت وابتدا واغاز وشلمق
واصل وتدبیر مراد اولنور بنیادش ازین نهادیم بنیادینی بوندن
اوردق یعنی بوکه باشلدق واندن فراغت ایلدک دیمکدر بنیادش

بوب اندین خیمه و خرگاه و اوتاغ و بارگاه معناسنه منقولدر
میر نظمی بیت چو بودی جای خرم دلکش ده که بوب اندین شد انجا ده نهاد

براندازیم تملین بیقارز و خراب ایدرز بنیادم ببرد وجودم بنیادینی
کوتوردی یعنی فنایه ویردی بنیادم بخواهد برد بنیادیمی ایلدبسر در
یعنی وجودیمی خراب ایدبسر در بنیاد هستی تو وارلغک بنیادی
یعنی انانیت و غرورک بنی ذهل بنی تغلب درکه بر قبیله نک ادیدر
بنیم جو بارم اریه یه در یعنی کیمسه نک اعتباری یوقدر دیمکدر باسی
حرف مقابله در بنیم جو بخرم بارم اریه یه یعنی هیچه المم دیمکدر حرف
الباء والواو بو بودن مخفف اولورسه امید وقوت وحصه
ونصیب معناسنه در اما بوددن مخفف اولورسه اولدکه واو مولور
وموجود رکه دیمکدر بوانشت بیابدترا معناسنه سکا کرکدر دیمکدر بواد
بوا بیابد معناسنه در دیدر معناسنه کورمک کرک ایدی دیمکدر
بوالهوس ابوالهوسدن مخففدر هوس باباسی دیمکدر یعنی مبالغه ایله
وزیاده اهل هوس وصاحب هوس دیمه دن تعبیردر عرب بر معنایه
مبالغه قصد ایلسه ابله واملا تقدیر ایدوب ابو الغلام وام الغلام
دیرلر مثلا بر کیمسه نک فساد وخباثته مباشرتی چوق وزیاده اولسه
اکا ابو الفساد وام الخبائث دیرلر وخیراته مباشرتی چوق اولسه
ابو الخیرات وتجربه سی چوق اولسه ابو التجربه وعجبی چوق
اولسه ابو العجب وطمعی چوق اولسه ابو الطمع دیرلر وقس
علی هذا بود واوک سکونیله ایدی دیمکدر وبعضیلرده ادات خبر اولور
ووجود معناسنه دخی استعمال اولنور بوداباکه عجبا هیچ اولور میکه

بیوس امید محال وطمع خام معناسنه دیرلر

بو راذر یعنی حضرت ابراهیم علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام فرهنک
بوزش واو معروف وکسر زاء معجمه ایله ایکی معنایه در اول عذر دیلمک ثانی
مطلق عذر در شیخ سعدی بیت خداوند بخشنده و دستگیر کریم خطابخش پوزش پذیر
آخرنده کی شین ایله اسم مصدر اولمق کوریتور اما اصل کلمه دندر

بودم ایتم وار ایدی یعنی بنم مالک ایسم بودن حرف شرطه یا حرف
استفهام مقارن اولدقده اولا ایدی واولوردی دیمکدر بور مرادف
فرزند در اوغل دیمکدر بوریا بردرلو حصیر در که فارغ قمیشندن اولور
انی اکثر فقرا استعمال ایدرلر زیرا اوجوزدر معهود حصیردن بوس
اوپوش قبله معناسنه که ترکیده شفتالو ایله تعبیر اولنور بوستان دن
دنیا وجنت مراد اولنور بوسه بر لبش نهاد انک لبنه بوسه قودی
یعنی لبنی بوس ایلدی بوس طلب بوسه استه ویله دیمکدر بوس
وکنار کرد اوپوب قوجدی یعنی بهلوبه چکدی بوسیده چوریمش بوشید
اورتدی وکیدردی وصاقلادی ودکمه واقف اولمسون ایچون کیزلدی
وسته ایلدی وحفظ ایلدی بوشیده اورتولی یعنی مبهم بوشیده
کیمش سن بوصف او انک تعریفیله بوصلم مژده داد بکا وصله
یاوصلیچون مژده ویردی بوقلمون کلستانی کخادید کلدی قماشدر که
هر نه جانبدن نظر ایلسک بردرلو کورینور حاصلی الوان مختلفه ایله تشکیلاتی
کوسترر بوکه بودکه دن مخففدر اولدکه واو مولورکه وموجودرکه دیمکدر
پولاد چلک بولاد تو سکا مجتمع ایچون یا مجتمع حقیچون یا حرف تخصیصه
وحرف قسمه متحملدر بونصر بو المعانی تقدیری ابو نصر بو المعانی
او علی ابو النصر دیمکدر بون امید وقوت وحصه ونصیب ورانجه ورجا
بور او آمد انک قوتی کلدی یعنی اول ظاهر اولدی بون بخشید
اکا باغشلدی یعنی انک جرمیچون مواخذه ایلمدی بون برد قوتی

خشم او ز بره ای چو خشم از تو اید تو بوزش نمای فرهنک
بوغ بوزن توغ بوقچه که اصلی بوغچه در شعوری

بیوش تملق وتواضع واظهار مسکنت معناسنه در بو کوه دیدکلری قورنجودر

بیوسیدن طره دن ابجرده اولان مصاحبتی دیکلکه دیرلر میر نظمی بیت نشستند در بزم وکردند می نوش
بیوسی زبیرون همیرد بکوش

ایلدی یعنی قوقی دویدی بوی جان لامیه جان قوقوسی یعنی جانه حیات
ویرمک قوقوسی دیمکدر جان دن حیات یا حیات ویرمک مراددر
بوی حق نشنید بوی حقی دویمدی یعنی مرابی اولدی بوی خوش صبح ام
بیانیه ولامیه در صباح وقتنک کوزل قوقوسی کلدی یعنی وصال
صباحی ظاهر اولدی بوی رحمان لامیه در عدالت حق وکرامت رحمان
مراددر بوی زلف لامیه در بوی کشید اکا چکدی واکا مائل قیلدی واکا
منجذب ومودد اولدی بوی گل بر خاست گل قوقوسی قالقدی یعنی پیدا
وظاهر اولدی حاصلی بهار اولدی بو بید قوقلادی دویدی وایجدی
بو بید بلدی وبویوردی وکلدی ویوردی بوی بود شن زخوش خوب
خوش خو بلقدن انک بر مقدار نصیبی وحصه سی اولایدی دیمکدر بوی
بونده حصه ونصیب معناسنه در بوی شنوم بر قوقی ایشیدرم
یعنی دویارم دیمکدر حاسه سمعی حاسه شمه بونده استعمال
ایدرلر بوی لفظیچون بوی یکرنکی بکرنکلک یعنی ساده دللک ویاکلک
قوقوسی دیمکدر حرف الباء والهاء به ایونیک معناسنه وایوا
سفرجل معناسنه واعلا واولی معناسنه بها دن حسن ولطافت
ورونق وصفا وقبول واعتبار ورواج وقیمت مراد اولنور بهار
باز یعنی کل زمانی در ورونق وصفا ووصال وبتخانه مراد اولنور
بهار عارض دن رخسار یار مراددر بهار عمر دن حیات یعنی اولمک
ورونق وصفا مراد اولنور بهار گل دن رخسار دلدار مراددر بهاران

بهار بعضی اب صوغوغی جیجکنه دیرلر دیشه

بهر ضم با فارسی وسکون ها ایله بمعنی مدرسه جهودان شعوری

بهبودی ایو اولمق صحت بدن وانتظام حال وحسن معیشت کبی شعوری

بهارلر وبهار وقتلری وزمانلری به از انست اندن ایی واعلادر دیمکدر
بهاش چیست بهاسی یعنی قیمتی ندر یعنی نه دکر بهایی باسی نسبتدر
بهالی یعنی ذی قیمت ومعتبر ومقبول ورایج بهی بیار معناسنه
ایاغکه دیمکدر به بیحاصلی وبوالهوس بکذشت حاصلسزلق وبو
الهوسلکله یعنی ضایع یره کچدی به پیش انداخت اوکونه آتدی یعنی
اکا عرض ایتدی به بنیاد آمد بنیاده یعنی ظهوره کلدی بهبود به یک بود
وبوده دن یک اولمق یعنی صحت وایلک واحسان مراد اولنور بهتر
یکرک وخیرلی وانفع واولی به دار ایی طوت یعنی رعایت والتفات
ایله به دانه ایوا چکردکیدر اصلی دانه به در دانه دن بونده چکردک
مراددر وتشبیه طریقیله به دانه دن خال جانان مراد اولنور به نفاخ
نفاخ ایچون یعنی نفاخ طریقیله به چه دید نیجه کوردی به حالت
هر حالنده به خدا اللهیچون به زه زاید وعبث وضایع یره به زه
زدست شد عبث یره الیمدن یا الکدن کیتدی یعنی عبث یره صرف
ایلدم یا صرف ایلدک به سه موبم هر بر قیلم اوجنده وهر بر قیلم
باشنده یعنی هر بر قیلم عددنجه دیمکدر به کسب شرف شرف کسبیچون
یعنی تشرف وکسب دولت وسعادت ایچون به گناه هر بر گناه ایچون
دیمکدر باء سببیه در به گوشه خرابی دارد هر کوشه هر بر خراب
طوتار یعنی هر کوشه ده بر عاشق وار حاصلی عاشقی بی پایان وبی نهایه در
خراب بونده عاشقدن عبارتدر به مو هر بر قیلده یعنی هر بر قیل

عدد بنجه وهر بر قبیل باشنه بهروز کوندن کونه وکونی کوندن یک اولمق

بهروزی ایلک وسعادت بهره نصیب وحصه وفائده وقسمت بهره مند

فائده مند وحصه مند وبرخوردار بهزار بار بیک کره یعنی بیک قات

حاصلی قتی زیاده وقتی چوق بهستی وارلقله یعنی انانیت وعجب وکبر

وغرور له بهُش بهُش اوصله یعنی عقله اول حاصلی اوصلی اول وعاقلانه

حرکت ایله بهِشت جنت ونواحی شیرازده بر کوینک اسمیدر که باده سی

قوت وسورتله مشهور اولمغله باده بهشتی دیرلر وبهشتی شاعر اول

کویدندر وفرایض علمنده سراجی متنینک شارحی بهشتی ده اول

کویدندر بهشت صالی وبردی وترک ایلدی والندن الدیردی بهشت

ازکف الندن صالی وبردی وبراقدی وقوبی وبردی وترک ایلدی

بهشد ایی وخوش اولدی وایکه مبدل اولدی وایکه دوندی وایی یعنی

اعلا اولدی وخسته به نسبت صاغلدی وصحت بولدی بهشود ایی

وخوش واعلا اولور وایکه مبدل اولور وایکه دونر وخسته یه

نسبت مرضدن قورتیلور وصحت بولور وصغالور دیمکدر بهل قو

وترک ایله وصالی ویر بهلو سینه جانبنده ایکولموکیدر ومطلق یک

مراد اولنور ویان یعنی برنسنه نک یانی که عربجه عند وصحبت وحضور ایله

تعبیر اولنور وآدمک یاننه یعنی ایکولرینه ده بهلو دیرلر نته کیم ترکیده

بهلو به جکدم دیرلر بهلوزد بیناشدی وبرابر اولدی بهلوی نک اصلی

بهله دریا نسبت داخل اولمغله هاء رسمی واوه قلب اولنمشدر

[illegible]

[illegible]

زهرا فارسیده قاعده نسبت بودر که اخرنده هاء رسمی اولان اسمه یاء

نسبی داخل اولسه هاء واوه قلب اولنور ادرنوی وبورسوی

کبی بهله ایرام شهرینک اسمیدر بهم بر بریله وبر بریله وبرابر وبیله

دیمکدر بهم آمیخت بر برینه قارشدی ومزج وجمع ایلدی بهم برزد

بر برینه اوروب قاشمورش وخراب ایلدی بهمتم همتمله بن یا

همتمله بکا بهمن قیش فصلنک اورته آیی نه دیرلر دی وبهمن و

اسفندیار بواوجی عجمجه [illegible] اسمیدر و اعلام

رجالدندر بهنسمی بهنسیم ار [illegible] یعنی بر خبرجی

کوندرمکله بهمن یقی وانلو وک ده وواسع وعریض بهناوبهناور

مثله بهن کمر دلکوش قولاغن یقی لندی وقبارتدی یعنی محکم دیمکدر

وکله نسبت آچدی دیمکدر بهوادار بت سنک مجنک سببیله یعنی سکا

عاشق اوله لی بهوادار او انک مجنبله دیمکدر باحرف مصاحبتدر

بهواش انک مجنبله یا محبته دیمکدر یا مصاحبته وصله یه متحملدر

بهوای تو سنک مجنک سببیله یعنی سکا عاشق اوله لی یا مجنکده

وخد منکده دیمک اوله بهوابی بر محبت سببیله دیمکدر بهوس

نشست هوسله یا غلغله اوتوردی یعنی کندی حالیله مقید اولدی

بهوش باش عقله یعنی اوصلی وعقللی اول حاصلی عاقلانه حرکت

ایله بهی ایوا بهج بابی نهاند جج بر قیو یه سوردم یعنی کوندردم

یا هیچ وجوه دن بر وجهله سوردم یعنی رد ایلم بهج رون بر وجهله

بهمان [illegible] عفص [illegible]

بهمان میمون وکبی سعو [illegible]

بی آب بی رونق و بی لطافت
میر نظمی بیت همین از خمار مکر شد کباب
شود بزم بی باده بی آب و تاب

وهر طریقیله وهر سبیله. بهیچ طریق هر وجهله. بهیچ سخن هیچ بر وجهله
بهیچ وجه وجوه دن هیچ بر وجهله دیمکدر. بهین یکرک وایورک
یعنی اعلا واحسن. بهین انلو دیمکدر. حرف الباء والیاء بی
بانک کسریله حرف نفی در سز معناسنه والواو معناسنه
بی شیراز دبلنده یارن مخففدر اماق دیمکدر واینر ویول وسکر
وار دو ادات تعلیل در بیابان صحرا و یابان یریدر وسرای اخرت
مراد اولنور بیابابن اینانمزسک کلکور دیه جک یرده مستعملدر
بیادانم انک یادی سبیله یا انک یادینه یعنی عشق وشوقنه یا یادیله
یعنی عشق وشوقله یا یادیله یعنی ذکریله دیمک اوله باب مصاحبت
وصله به متحملدر بیاداو انک یادی سبیله یا انک یادیله یعنی
ذکریله وعشق وشوقیله یا ذکرینه وعشق وشوقنه دیمک اوله
باب مصاحبته وصله به متحملدر بیادتو سنی تذکر ایلمکله بیاد
خط تو اضافتدی لامیه در باب حرف سببدر سنک خطک
یادی یعنی خیالی سبیله بیاددار خاطرکده طوت یعنی اکدنکر
ایله داونتمه بیادش آور خاطریکه کتور بیادندارد یادنده
یعنی خاطرنده طوتمز بیارسر باتلک قالدر یعنی حاضر اول
وغافل اولمه بیارآید طوتادر وتزیاین ایدر یعنی شیرین
کوسترر بیاسا حضور ایله وآسوده وراحت اول ودیکلن
اسایدن لفظندن امردر
بیاسایم آسوده اولهلم وراحت وحضور ایلیهلم ودیکلنهلم

بی شول معنایی افاده ایدر که ترکیده
سز ایله تعبیر ایدر مثلا بی دل کوکلسز
بی زبان دلسز دینلور سعوری
بباض

بیک معروف در رومده شطرد بدکر بدر سودی
بهوزده لسان پهلویده پیکه معناسنه در شعوری

بیاض روز نو بیاضه ولامیه در سنک اق یوزک دیمکدر بیاض
آقدر وکاغده دخی بیاض دیرلر بیالود بولاشدردی وملوث
وکنهکار ایلدی بیاله قدحدر وذکر محل واراده حال طریقیله
باده مراد اولنور یا حذف مضاف طریقیله نور بیاله یعنی باده
مراد اولنور بیاله برکفنم بند کفنمه بیاله باغله یعنی بنی مست
ایله بیاله پیما بیاله اولچیجی یعنی بیاله ایله باده ایچیجی دیمکدر
بیاله کرفت قدح طوتدی یعنی باده ایچدی بیامرزاد ام غائب
شکلنده دعادر عفو ورحمت ایلسون بیاموز اوکرن وتحصیل
ایله بیاموزد اوکرنور وتحصیل ایدر بیاموزمت سکا اوکرده یم
یا اوکرده یم دیمک اوله بیام یار لامیه در بیان درازد اندن
خبر وار دیمکدر بیامیزد بخون قانه قارشدورر یا قارشدور
یعنی قانه اغلادر یا اغلار دیمکدر بیاور کتور والنکله بزه
مسرور ایله دیمکدر بی بدل بی نظیر بی نظیر بی پروا لاابالی
وبی باک واشکاره معناسنه بی بصر بصیرتسز یعنی نیک وبدی
وخیر وشری تشخیص ایلمین کمسه وهرنسنه نک اوکین وصوکین
فکر ایلمین کمسه وبی خبر وجاهل معناسنه بی باره سکر
یاره سی دیمکدر وجزئی فائده دن عبارتدر بی بهره بی نصیب
ومحروم وبی فائده بی برد ابز سوردی یعنی واصل اولدی
بی بونده یول وابز معناسنه در بیت الحرام اضافی

بيانيه اولورسه مراد كعبه درشرفها الله تعالى اما اضافتى
لاميه اولورسه مراد شراب كوبى در بو صورتده بيتدن
كوپ وحامدن شراب مراد در **بيت الغزل معرفت** اضافتلر
لاميه وبيانيه در بيت الغزل شول بيت دركه غزلدن شاعرك
مقصودى اولدر **بيت القصيده** قصيده دن شاعرك اصل
مقصودى اولان بيتدر **بيت حزن** لاميه در مجازاً غم وغصه
چكلن اوطه يه ديرلر **بى تشويش** تشويشسز يعنى انتظام
حال اوزره ديكردر **بى تو** سنسز يعنى سنك فراقكله يا فراقكده
يا تنها ويالكز ديمك اوله **بى تو بر آمد ماه** ماه سنك امر كنسز
طلوع ايلدى **پيچ** بورلوم وبوكلم وبورقش وقبورم والم
وشدت **پيچاپيچ** طولاشمش پيچيده معناسنه والم واضطرابدن
كنايتدر **پيچ وتاب** بورلوم وبوكلم واضطرابدن
كنايتدر **پيچيد** صاردى وطولاندى وقيورلدى وبوكلدى
واعراض ايلدى وطولاشدى وصارلشدى وطولادى وبوكدى
وچويردى ديمكدر لازم ومتعدى استعمال اولنور **بى چيزى**
فرصتسز وسببسز وحكمتسز واصلسز وبوشى بيره ديمكدر
بى حاصل بى فائده وغير منتج وغير مستعد وناقابل يعنى
قابل فيض اولميان كمسه وقلبه صفت اولدقده ناصر
يعنى كجخ وغير رايج ديمكدر نته كيم قلب بى حاصل حاصلسز

بيغ

بيخستن كرفتار وعاجز ايلمك كرفتار وعاجز اولانه بيخسته
ديرلر **بيخست** نسخه حسين وفاييده بمعنى كرفتار بمخنت وعاجز
ونسخه ميرزا ابراهيمده بمعنى محبوس وبندى شعورى
پرخج اسب واستر وكاو وغيريلرك صاغريسى فرخج وپرخش وكفل

يعنى غير رايج وكجخ قلب ديمكدر **بيحضور** راحتسز وملول ومحزون
بيحضورها بز حاضر دكل ايكن ديمكدر **بى حفاظ** غيرتسز وحميتسز
بيخ كوك در واصل وكوكل وقلب مراد اولنور **بيخجسته** مبارك
يوللى يا مبارك ايزلى ديمكدر **بيخ بدخواهان بكن** بدخواهلرك كوكنى
قاز وقلع وقمع ايله وبيخ وبنبار بنى يعنى اولاد وانساب بنى هلاك
ايله كه عالمده اثر ونشانى قالمسون **بيخبر** جاهل وغافل وبرنسنه دن
اكاه ومتنبه اولميان كمسه در باخبرسز يعنى بلا علم ومعرفة حاصلى
بلمكسزين وبلمنجه ديمك اوله **بيخبر دارد** بى خبر طوتار يعنى فوز تارر
بيخبر نبود از و اندن خبرسز يعنى غافل اولمز حاصلى انك انده بر حكمت
عظيمه سى وار دركه اول حكمت انجق انك معلوميدر **بيخبرى** ياسى
مصدريه اولورسه خبرسزلك يعنى جهل وغفلت ديمك اولور اما
خطاب اولورسه بيخبرسن يعنى اكاه ومتنبه دكلسن ديمكدر **بيخود**
مست ولا يعقل وبى طاقت **بى خويشتن** مثله **بى خويش شد** مست
ولا يعقل وبى طاقت اولدى **بيد** سكود اغاجى **بيدار** كوزى آچق
يعنى اويانق ديمكدر وعاشق وشيدا وانتباه وتيقظ اوزره اولوب
حقدن اكاه وخبردار اولان كمسنه كه غافل مقابليدر وولى اللهدن
عبارتدر ومبارك وميمون معناسنه استعمال اولنور نته كه بخت بيدار
طالع ميمون ومبارك ديمكدر **بيدار بخت** اويانق يعنى مبارك وميمون
طالعلى ديمكدر اهل دولت ورفعت وحضوردن كنايتدر **بيدار شد**

بیند بمعنی امید وامیدواری ودخی جمع فعل مضارعدر کوررلر دیمک اولور
بیند اوج معنایه در اول امیدلو تار ثانی کره وعدد معناسنه بو ایکی معنایه ترتیب
اوزره شمس فخری بیت چرخ صاحبقرانی زوبیند وین سخن فاش گفته ام بیند
بینداول امیدناک وثانی چند وکرت دیمکدر ثالث مفرد فعل مضارعدر
کورر دیمکدر شعوری

اویاندن بیدار شو اویان بیدار کن اویار بیدار ندیدن مرا کس
بنی کمسه اویانق کورمز ایدی یعنی اویقودن باشم قالدرمز ایدم
دیمکدر بیداران بر بیدار یعنی اصحاب قلوبدن بر بیسی حاصلی اولیاء
اللهدن برکمسه دیمکدر بیداست ظاهر ومشهور ومعلوم واشکاره دیمکدر
دیمکدر بی دریغ بی پروا بید فی راندکه بر بید قسوردکه یعنی
بر ایش ایشلدیکه دیمکدر بیدل یورکسز یعنی قورقق وکوکلسز
یعنی کوکلی کتمش حاصلی عاشق وشیدا وبی اختیار دیمکدر بیدلان
مسکین بیانیه در مسکین عاشقلر دیمکدر بیدلی یاء مصدریه
اولورسه یورکسزلک یعنی قورقلق وکوکلسزلک یعنی عاشقلق
وشیدالق واختیارسزلق یعنی اختیاری اولمامقلق دیمکدر اما وحدت
اولورسه بر یورکسز یعنی قورقق وبر کوکلسز یعنی بر عاشق وشیدا
وبی اختیار دیمکدر بیدل ودین شد رسوای عالم اولدی دیمه دن
کنایه در پیر قوجه وقاری دیمکدر وپیر میخانه وپیر طریقت ومرشد
مراد اولنور وخواجه حافظ بر غزلنده پیردن شیخ صنعانی مراد
ایتمشدر پیر یلدرم صاعقه معناسنه ودوشک جامه خواب معناسنه
پیراستن بزه مک ودیکمک نته که مزین ودیکلمش لباسه جامه
پیراسته دیرلر ودرخت سیوملک واشجاره نسبت بودامق والکن
الکبیچولندیرن اصلاح ایتمک که اول یره زمین پیراسته دیرلر وقبولی
طاشله اورمک که اول قبولی به جاه پیراسته دیرلر مستقبلا تندره سین

بیواز بمعنی اجابت وجواب ویرمک والتماسی قبول ایلمک معناسنه

پیر و بار حضرت جناب باری جل ذکره اسماء شریفه سندندر بیزار اوصانمق وترک
ایتمک معناسنه مولانا بزمی بیت دل بی الم عشق تو لذت نشناسد بیزارم ازان دل که
محبت نشناسد شعوری بیراستین صبح حده اغاجک زاید اولان داللرین قیروب
پاک ایلمک معناسنه بیران بوزن ومعنی ویران
بیروزن یوکلک معناسنه بیره زن
تاوه کبی برشیدر اوزرنده اتمک
بشورلر برزن دخی
دیرلر

پایه قلب اولنور پیرایدو پیرایندو دیرلر پیراسته مزین وبودانمش
وشهره دن طشره کشنلک سواد معناسنه پیرامن چوره وحولی
وجیب چوره واطراف وجوانب ودامن اتک معناسنه پیران
طریقت دن مریدان یا طریقت شیخلری یا پیران دن جوانان ودلبران
مراد اوله نقضیله تسمیه طریقیله پس جوانان طریقندن ودلبران طریقندن
مراد اقران وامثالدر پیرانه سر پیرلک وقتی یا پیرلک وقتنده
دیمکدر پیراهن بر خود درید اوزرندن پیراهنی یرتدی دیمک غنچه یه
نسبت اجلوب مطلق کل اولدی دیمکدر پیراهن صبوری ایشان
درید انلرک صابرلک کوملکنی یرتدی یعنی عشقله انلری بی صبر وقرار
ایلدی دیمکدر پیراهن صبوری بیانیه در پیرایه بزک وزینت پیر پارسا
بیانیه عابد وزاهد پیر دیمکدر پیر رعنا بیانیه در ایکی یوزلو پیر دیمکدر
پیر کلرنک دن مراد شیخ محمود عطار شیرازیدر که خواجه انلرک
بیعت ایتمشدر یاخود پیر کلرنکدن مراد خواجه حافظ کندی اوله زیرا
اکثر کندوی غائب منزلنه تنزیل ایدوب پیر کلرنک دیمکله تعبیر
ایدر وجه مبار کلری پیرلکی وقتنده کل کبی قرمزی اولدوغیچون کلرنک
دیدیلر پیر ماه وسال آرو ییل قوجه سی یعنی چوق یاش یاشه مش
قوجه پیر مغان باده فروش دن کنایه در پیر مناجات اضافه بیانیه
ایله پیر میخانه دن تعبیر در پیر منحنی بیانیه در منحنی بوکلمش واکلمش
دیمکدر اما بونده بلی بوکلمش واکلمش پیر دیمکدر پیرنک ساده دل
داللرین کسیجی بستان پیرایی دیرلر شعوری

معناکنه وصبولی یعنی حرلننه نک بنیادی وماده سی که نقاشلر
برصورت تصویر ایتمک استرلر اول بر نیک رسمنی ایدرلر تمام
نقش ایدرلر بیرو اردجه کیدن یعنی اردسره کیدن لمسنه وتابع معناسنه
اولجه کیده نه بیشرو دیرلر بیروز یکن کلن ظفر و منظفر معناسنه
بیروزه فیروزه درکه لاجورد رنکلی بر طاشدر بیروزی یکن لکت
بیرون آمد ازو اندن طشره چقدی یعنی انی ترک ایلدی بیرون فتاد
طشره دوشدی یعنی ظاهر اولدی بیرون ای ازو اندن چیق یعنی انی
ترک ایله بیرون فکند طشره براقدی یعنی طشره دوکدی بیرون
کرد چقاردی وکر وترک ایلدی بیرون تبعیت بیره کلل اقرع
معناسنه بیرحن چاک کوملکی برتق یعنی برتق کوملکلی دیمکدر بی زر
وزور حقیردن کنایتدر بیزار شد بیزار اولدی یعنی اوصاندی بیزار
کشت ملول اولدی واوصاندی بیزاری برائت یعنی بری اولمق و
اوصانمق بیزاری کرفت بیزارلق طوتدی یعنی اوصاندی بیزن پهلوان
بی سیر چکنق وپایمال وزبون ومغلوب بی سیر او شد انک چکنکی
وپایمالی وزبون ومغلوب اولدی بی سخن بلا کلام یعنی ادنیه شعر
ومدح سویلکسنزین بی سر و پا باشنز واپاقنز دیمکدر وذلیل
وحقیر وبی تمییز وبی تشخیص وکندیه مقید اولمیوب بی پروا ولاابالی
کزن کمسه یه دیرلر بی سر و پا شد ذلیل وحقیر اولدی وطوب بکی
یوالندی وسعی ایلدی دیمکدر بی پاوسر مثله بی سر و پا شود اوضاع فلک

فلکک

فلکک اوضاعی بی سر و پا اولور یعنی فلک بر معین وضع اوزرینه
اولمز بلکه کاه محنت وکاه نعمت ویرر بی سر و زلف توام بسر
نرودم تقدیری بی بوی سر زلف توم بسرم نرود در اکرچه معنای منطوقی
بن سنک بوی سر زلفکنز باشه وارمز یعنی انسز اولمم دیمکدر اما معنای
مرادی بن سنک بوی سر زلفکنز باشه وارمم وآنسز اولمم دیمکدر استعمال اولنور
بو اسلوب چوق واقعدر نته کیم شاعر نک بو بیتی بویله در بیت
اکر این بار جان برم ز غمت • دکرم عاشق هوس نکند • حاصلی
توامده میم متکلم بسره مقید در ودکرمده نکند لفظنه مصروف در
بی سر و سامان داشت بی قرار وبی ارام وبی انتظام طوتدی یعنی
رحم ایتمدی پیش قدام واوک ویان وحضور وقارشو واول و مقدم
ولنسبت وقیاس ونظر بیش بار ع بیله زیاده وثقیل وغیری وچوق
وارتق وخارج وبعض یرده کناه کفایه دن تعبیر در پیشدست نقد
پیشا پیش ایلری ایلری پیش آر اوکوکه یا اوکنه یا اوکلر ینه
یا اوکومزه کتور وعادت ایله وایل وسور دیمکدر پیش ازین
بار عجیله بوندن اول وبوندن یعنی شمدیکیدن مقدم دیمکدر پیش ازین
بار ع بیله بوندن زیاده وبوندن چوق وارتق دیمکدر پیشم آمد
اوکومه کلدی یعنی بکا عارض اولدی وظهور ایلدی وباشمه
واقع اولدی پیش او چه آمد اوکونه نه کلدی یعنی اکا نه واقع اولدی
وباشنه نه حال کلدی پیش او رفتم انک یاننه واردم پیش او کرفت

پر تکه پیشکش و دلبند بورکی شعوری
سویرغال خلعت و پیشکش شعوری

انک اوکونه طوتدن یعنی اننی ضبط ایلدی پیش او میرم انک
اوکنده اولورم یعنی حضورنده قربان اولورم پیش او انک قتنده
و اوکنده و حضورنده و قارشوسنده و یاننده یا قتنه و اوکونه
و حضورینه و قارشوسنه و یاننه پیشان لفظا مشترکدر آلین ایله مکر
و حیله بینده پیش بالات تو نازم سنک قدکه اوکنده قربان اوله یم
یعنی قدکه و قامتکه فدا اوله یم پیش پای ایاق اوکی پیش برد
ایلری ایلتدی و سبقت ایلدی و کچدی و غالب اولدی دیمکدر پیش بین
اوکنی و ایلروسن کوریجی یعنی صوکنی فکر ایدیجی دیمکدر مبتدم معناسنه
پیش تخت او شوم انک تختی اوکنه و قارشوسنه وارورم دیمکدر شوم
بوننده رودم معناسنه در پیشتر اوکرک و اولرک بیشتر زیاده رک
بیشترک اوکجه رک پیش چشم او انک کوزی اوکنده یعنی حضورنده
پیش چشم کوزم یاکشنه نسبت و اکا قیاس دیمکدر پیشش اوکنده
و اوکنه پیشش کرفت اوکونه طوتدی و مانع اولدی پیشش نهاد
اوکنده قودی یعنی ترک ایلدی پیشکار صدر مجلسده اوتورانه دیرلر
و اهل مجلس و اهل ادب و ارکان و امین و استاد و خدمتکار دمردور
و شاکرد و جمعی پیشکاران در پیشکاه اولرده صدر اولان یره دیرلر که
اولولر انده اوتورلر و ادمیلرک صدری اولان یعنی جمعیتنک اولوسی
بیشکه مثله پیشکاه حقیقت دن مراد روز قیامتدر پیشگاه صدر معناسنه
پیشکاه مسکنت بیانیه در صدر مسکنت معناسنه پیش نماز امام
اضافت بیانیه

راه او ورد ابو المعانی مصرع صبا از کوی جانان باره اورداد
بر ما حیات تازه بخشیده ببوی زلف
پیش نهاد

پیش نهاد ایلدی قودی پیشوا هر جماعتک اوکنجه اولان که آکا اویارلر
بو سببدن اولوری امام دخی پیشوا اولدی و مقتدا ناس و رهبر و دلیل
معناسنه بیشه اورمان و شیستان و اغاجلق و ارسلان یتاغنه بیشه
شیر دیرلر و هر جانورده استعمال اولنور پیشه هنر و صنعت پیشه ور
هنر و صنعت اهلی پیشه کر ایو اشلیجی پیشه ور مثله بیشیار
سودوک بول معناسنه و شول قاروره یه دیرلر که طبیبلر انده صیدوک
سودوکین کوررلر پیشیاره قابله ایه دیمکدر پیش برداز و در لطف
لطفده اندن سبقت ایلتدی یعنی لطفده اننی کچدی حاصلی اندن اعلا
اولدی و اکا غالب اولدی دیمکدر پیشی کرفت اوکنک طوتدی یعنی
سبقت ایلدی و ایلری کچدی پیشین ایلروده کی و اولیه و قت
بیضه در کلاهش شکست بمور طه سی انک کلاهنده یعنی باشنده
تپه دی اننی رسوای عالم ایلدی بیع من یزید دن مراد چارسو و بازاردر
معنای کیم ارتیرد یعنی زیاده یه کیم آلور دیو دلالک بر منادی مشتریلره
عرض ایدوب صاتمه سیدر لکن حذف ایصال طریقیله بیع
لفظی حذف من یزید دخی دیرلر پیغام خبر پیام معناسنه در
بی غبار المسنه و کدرسنه و اضطرابسنه بی غرض غرضسنه
دیمکدر و بی علت معناسنه بیغش چرکسنه یعنی صاف و صافی
و بی ریا و بی علت مراددر بی غلط بی شک بیغمان دلم باک
حرف سبیدر کوکلم یغماسیچون دیمکدر بیغمایی یغماجیلغله یا یغماجیلغه

بیغوله ... معناسنه در
بیامیغ ... معناسنه شعوری

بیگاده جماعه قادر اولمین عربیده عنین دیرلر میر نظمی بیت بگفت اورا که نتوانست
کایی شود بیگاده شوهر زن خطایی بیواره بوزن و معنی بیچاره و غریب و بیکس
و عاجز معناسنه

بیکانش بر دیده وجدن جا کر اولدی

ویمکدر باب مصاحبه وصله یه متحملدر بیغتا زلف زلفکی سلک
وطاعت بیفتان نثار ایله وبذل و فدا ایله وسلک وطاعت
وصاح بیقرار مضطرب بیقین یقینا یعنی حقیقله بیکار صواش
وجری بی کار ایش سز کوچسز یعنی معطل وبرشیئه علاقه سی اولمین
کمسه بی کار کرفت اورا انی بر ایشه اردنده یعنی شرعه
مخالف بر ایشده مثلا شرب خمرده وزنا ولواطه ده وسائر
محرماتده طوتدی دیمکدر بیگانه بیباجی دیمکدر واغیار ورقیب
ومدعی و دور ومحروم وجدا مراد اولنور بیگانه طبع الجی طبیعتلو
یعنی دلی بیک بی نجسته دن مراد حضر علیه السلام در بیک جرعه
بر جرعه یعنی بر قدح باده ایله بیکخنده بر خنده ایلمک سبیله
بیکدو قدح بر ایکی قدح می ایله یعنی بر پاره و آزاجق شراب ایله
بی کران کنارسز و بی نهایه بیکس و بیچاره بیابانده در
بیکسو نهاد بر جانبه قودی یعنی کلیا ترک ایلدی بیک مبح
بیابانده در بیک فریب بدادم جانانک بر فریبیله یعنی
بر عشوه سیله و بر دم بی گفت وگو علنسز و بهانه سز
بیکمو تیز شون بر قبلجه باش اولورسن یعنی بر قبلک اصلنور
بیلبان قبلجی بیما بر اسمله ترکیب اولندقده اولیجی ایججی
وقطع دوزن ایدیجی دیمکدر بیمار آزرنده بیم مرگ دیمکدر
خسته معناسنه و چشمه نسبت ستانه دیمکدر بیمار خیز

دیره نور

بیمار غنج فتح غین معجمه وسکون نون ایله اکثرا وقانده خسته
اولوب عمری خسته لکله کچن میر نظمی بیت هر که شد
مبتلای بیمار غنج دست شوید ازین سرای سپنج

برنگ نسخه میرزا ابراهیمده ذخیره وجرس وکلید معنالرینه
مسطور در شعوری
بیمانه بیمودن لفظندن مشتق اسمدر بیوک ساغر وشراب قدحنه
بیوکنه دیرلر شعوری درق
بوزن حروف بیمانه شراب شعوری
بی محل بی اعتبار معناسنه در سود

دیره نور خسته بیمار عشق عشق خسته سی یعنی عاشق بیماردر
خسته لک وصایرولق وضعف بیمان عهد وقول وقرار ویمین
وزمان بیمان شکن عهد صیجی وعهد بوزیجی یعنی بیوفا وغدار
بیمانه اولچکدر وشراب ایچه جک قدح بیمانه اش پر شد بیمانه سی
طولدی طوبطلو اولدی یعنی اجلی یاقلشدی وجانندن اوصانن دل وقانته
صوصادی واولمکه تشنه وطالب اولدی حاصلی موتنی اختیار
ایتدی دیمکدر بیمانه کش بیمانه چکیجی یعنی قدح ایله باده ایچیجی دیمکدر
بیمانه دن بونده ذکر محل واراده حال طریقیله باده مراد در پس
بیمانه کش باده نوش دیمکدر بی مروت خسیس ودنی بی معنی
بی فائده بیم موج رقیب واغیار قورقوسندن کنایه در بیمن
عاطفت او انک میل ومحبتی برکتی سبیله یعنی انک دولتنده
دیمکدر بیمود اولچدی ووزن ایتدی وراهه نسبت طی وقطع ایلدی وباده
نسبت ایچدی وایچوردی بیم هلاک هلاک قورقوسی بین کور وسیر ایله
واعتبار ایله بینا کوره کن ومتبصر معناسنه بینایی کوره کلک بیند
کورر وبقر یعنی نظر ایدر واعتبار ایدر بیند احسن چون از دیده
مردم کوز باشی کبی دیده مردمدن آندی یعنی خلقک کوزندن دوشوردی
دیمکدر دیده مردم ایهام طریقیله مذکوردر بیند از آت یعنی القا ایله
براق وترک ایله بینداز وبر وآت یعنی براق حاصلی ترک ایله وکیت
بیند اید انداید دن ویندر کرحله باغم یله برلنه صوار دیمکدر

بینش بیداجک یعنی قورق بینش کورش بصر و بصیرت معناسنه و چشم مراد اولنور بینم کورورم دیمکدر اما بودر دیمک معناسنه استعمال اولنور و استفهام طریقیله مذکور اولدقده کورمی دیمکدر

بی نوا فقیر و دوزنسز یعنی انتظام حالی اولمین یعنی پریشان حال ادام کمسه و سازه نسبت دوزنسز یعنی چالدقده اوازی وصدای چقماز دیمکدر بینی فارسیده بورون انف معناسنه و کورورسن دیمکدر اما عربیده امر حاضر مفرد مؤنث مخاطبه در بان بیاین باع بیبع بک مصدری جینونه در آیرل و مفارق اول دیمکدر

بی نیاز مستغنی و بی احتیاج و غنی بیوست اولاشدر و واصل اولدی و یتشدی و اسم اولورسه متصل و دائم معناسنه در بیوسته دائم و متصل و هر بار و اولاشمش و قرین اولمش بیوفا وفاسز یعنی غدار بیوفایی وفاسزلق و غدارلق و ظلم بیوند علاقه و اتصال و قرابت و قوم و قبیله و تعلق و عهد و ترکیب و قول باغی و متصل و مصاحبت و اولاشق شی که برنسنه دن ایریلوب کتمز بیوندبست عهد بغلدی یعنی عهد ایلدی بیوند لایزالی بیانیه در بیوند اتصال معناسنه در که مفارقت مقابلیدر لایزالی ابدی معناسنه در پس معنا اتصال ابدی دیمک اولور بیوند کاف و نون کاف و نون ترکیبی دیمکدر مراد عالم خلق اولنوب وجوده کلدیکی وقت دیمکدر بیوندی اولاشورسن و واصل اولورسن دیمکدر

ببهده

بیهی حنظل معناسنه در زابل ولایتنده اکا خربزهٔ تلخ دیرلر ترکیده ابوجهل قاربوزی دیرلر حنظل عربیدر لطیف مسهلدر

بیهده باطل و زواید کلمات یعنی ارتق و عبث سوز فائده سز سوز بیهوده مثله بیهده کوزابد و باطل و فائده سز و عبث سوز سویلیجی بیهوده شده اودیغی آتش اسیسندن بر صادر در معناسنه استعمال اولنور حرف التاء والالف تا انتها و غایت ایچون ندر الی معناسنه مثلا از سر تا پا باشدن ایاغه دک یعنی دیبدن طرناغه وارنجه حاصلی بتون اعضاک یا بتوک اعضاک دیمکدر و عجبا معناسنه مثلا تا چون شود عجبا نیجه اولور دیمکدر و ادات توقیت در مثلا تا زنده ام مادامکه زنده یم یعنی حیاتده اولدقجه و ادات تنبیه در مثلا تا نکویی اکاه اول وزنهار و البته سویلیه سن دیمکدر و تعلیل ایچون ندر مثلا تا بداننده تا بیله سن یعنی بلسونلر و معلوملری اولسون ایچون دیمکدر و تا هستم زیرا وارم یعنی وار اوللدن و وجوده کللدن بری دیمکدر و اولقدر که وا اوزمانه دکین که وا اول زمانه وارنجه و تاکیم دیمکدر و قات معناسنه مثلا یکتا بر قات و دوتا ایکی قات دیمکدر تا ابد ابده دک

تاب شعله و آتش و حرارت و قزغین و بوکیلوب بور و لمق و بورم و بوکم و قیوردم و طاقت و تحمل و اضطراب و حرکت و رشک و حسد و نور و ضیا و رنج و بیخ و تیزلک و تابان معناسنه و صیغهٔ امر در تابدن لفظندن که مضارعی تابد کلور تابیدن امر اولدوغی صورتنده صفت استعمال اولنور تاب افتاده در دلم کوکلمه اضطراب دوشدی یعنی مضطرب و متالم اولدم دیمکدر تاب او انک حرارتی و اسجیغی

تا باطبق ونوه دیدکاری نسنه که ایچنده بالق وصوغان قاورروب سایر طعام لر دیشیه

تاب آورد طاقت وتحمل کتوردی وتحمل ایلدی تاب بنفشه مید هد بنفشه
تاب ویرر یعنی بنفشه لی دورر وبوکه حاصلی بنفشه اندن دورلبور
وبوکیلور ومضطرب اولور تابد تابیدندن در یلدیرار واپشلار
ویلابر وایشلادر وضیا وشعله ورونق وسرور ونور ویرر وقیراز
وقزدورر وطولاشور وکوجی یتر وطاقت کتورر وتحمل ایلر وبورر وبوکر
وقیوبیرر والم ویرر ورشک وحد ایلر وظهور وطلوع ایلر دیمکدر وتاب
لفظنک جمع معناسنه کوره معنا ویریلور ولازم ومتعدی استعمال اولنور
تاب داد تاب یعنی اضطراب ویردی وورد وبوکدی وتاب لفظنک
جمع معناسنه کوره معنا ویریلور تابدار بوکلمش وبورولمش وقیورلمش
ومنعقد اولنمش نسنه وتاب لفظنک جمع معناسنه کوره معنا ویریلور
تاب دار دشرار دوزخ ازو جهنمک شراری اندن قرارر تاب دارم
تابم وار یعنی مضطرب ومحرورم وحرارت واضطرابم وار تابدامن
اتکمه دکین تابدانند تابیله لر یعنی معلوم اولسون ایچون تابش پرتو
وضیا ویلدیرایش وآتش وشعله تابش خورشید کنش ضیاسی
تابغایت غایته ونهایته دک یعنی کمالیله تابکی نیجه یه دک وقچانه دک
ونیجه یه تاکی معناسنه تاب گنبد حرارت واضطراب چکدی تابوت
اوزرنده میت کوتوردکلری تخته تابود تا اوله کیم یا تا کیم اوله دیمکدر
تابود فلک فلک مخلوق اولدلندن بری تابوکه تابود که دن مخففدر تا اوله که
دیمکدر تات تاتارا معناسنه واسم طائفه در تاثیر دولت دولت

تات تاتار تاتار خطا بدر تاکرترا معناسنه
وتعلیم خانه ده اتند قلری اوقه دیرلر تابدل
واولاد عرب ایچنده شهرلو نسنه
اطلاق اولنور دیشیه

تاج کیانی اولو پادشاهلر تاجی دیمکدر دیشیه

تاثیری یعنی سعادت عظمی دیمکدر تاثیر یعنی برحر فائده معناسنه کلور
تاج دن تاج سلطنت مراددر تاج افتاب بیانیه در معناسی مقصود
مضاف الیه یعنی افتابدر تاجدار صاحب تاج یعنی پادشاه تاجداری
سلطنت یعنی پادشاهلق تاجش برد تاجنی ایلندی یعنی الوب
قایدی حاصلی هلاک ایدوب سلطنتدن دور ایلدی تاج شاهی شاهه
منسوب تاج یعنی پادشاهلرک کیدوکی مرصع ومجوهر تاج حاصلی
تاج دولت وسعادت وسلطنتدر تاجوار تاجه لایق ومناسب
دیمکدر وار لیاقت معناسنی افاده ایدر تاجور تاجلو یعنی صاحب
تاج وپادشاه تاجه خواهد شد عجبا نه اولیسر در تاج هدهد جوق
تنه دن کنابیدر تاخت سکرتدی وچاپدی وطشره طوتلوب چقدی
وایلک قورتدی تادانی تابیله سن یعنی شویله که معلوم اوله تار
دیه آدمک اولسون وطاغک اولسون وقرالکو وقرالکولق تاریک
معناسنه نته که شب تار قرالکلق کیجه در وقیل وتیل یعنی طنبورک وسایر
سازلرک تلی وقیلی وایلک واخرینه هاز باده ایدوب تاره دخی
دیرلر تاراج یغما تار زلف زلف تلی تارک دیه وقوق معناسنه
تار مار طارداغان ومشوش وپریشان تارموی صاچ قیلی وصاچ تلی
تارمیغ طمان تاره ها یله تار معناسنه در هشر تاره موی تار موی
معناسنه در تاریک قرالکو ظلمات معناسنه تاریکی قرالکولق تازه
یکی وقوتلو وتر ولطیف تازه کن تازه ایله یعنی تازه له ویکیله دیمکدر

تازی عرب و سکر دیجی وجوبک وچابک معناسنه و تازیدن حذف
مضاف ایله لغت عرب یعنی لغت عربی و حذف مضافله اسب
تازی عربی آت که یوک اورمازلر بلکه همان بنمکه مخصوص آت در
و آتلی یعنی سوار معناسنه تازنده ام مادامکه زنده یم یعنی زنده
اولوب جیاتده اولدقجه دیمکدر تا ادات توقیت در تازیان
تازینک جمعیدر سکردیجیلر یعنی چوبکلر و چابکلر دیمکدر مصدر
تاختن و تازیدن دن در ترکتاز بوندن در بونده مراد صلت آتلولردر
اما تقدیر اسبان تازیان اولور عربی آتلر دیمکدر زیرا عربی
آتلره یوک اورمازلر بلکه همان بنمکه مخصوص آتلردر تازید چاپدی
یعنی سکردی تازیم چاپارز یعنی سکردیرز تا شوی مجموع تا جمعیت
خاطرله اوله سن تا صبحدم صباحه دک تافت چویردی و اعراض ایلدی
و فراغت و ترک ایلدی و بوکدی و پلابیدی و ضیا ورونق و سرور
ویردی و دوندردی و طلوع و ظهور ایتدی و قزدی و بر حرارت اولدی
و تابان اولدی و بلدرادی و بر تو صالدی تا فضل و عقل بینی مادام که
فضل و عقلکی کوررسن یعنی کندیکی فاضل و عاقل کوررسن یا خود
مادامکه فضل بین و عقل بین سن دیمک اوله تا کام من بر آید
تا که مرادم حاصل اوله یعنی مرادم حاصل اولنجه یه دک تا کی ده تا انتها
غایت ایچوندر کی قچن دیمکدر ایکیسنک مودایسی قچنه دک و نیجه یه
دیمکدر عبیده الی متی معناسنه در تامل کن فکر و ملاحظه ایله

تامن

تاون چفته قوشمش صغره دیرلر تاویدن بمعنی تابیدن قزمق و قزدرمق
و بوکمک وغیری معنالرنده دخی استعمال اولنور تاییدن بکزمک ٦٢
معناسنه در تابسیدن حرارتدن و گرمیدن بیخود اولمق شعوری

تامن بوده ام بن بن اولهلی دیمکدر تانکوبی ده تا ادات تنبیه در
زنهار والبته دیمه سن دیمکدر تا هستم زیرا وارم یعنی موجودم حاصلی
وار اولدلن وجودده کلدلن بری دیمکدر بو صورتده تا حرف تعلیل در
و جائزدر که تا توقیت ایچون اوله پس معنا مادام که وارم یعنی
موجودم حاصلی موجود و حیاتده اولدقجه دیمک اولور تا بیدم توفیق
و امداد مراد اولنور حرف التاء والباء تب سستمه و حرکت
و اضطراب و طلا بیجانک اسمیدر تبارک الله الله تعالی اولو
و اعلی و منزهدر دیمکدر اما مقام تحسین و آفرین ده استعمال اولنور
تباشیر عربیدر حرشنه نک اولنه دیرلر تباه فاسد و زشت و خراب
و هیچ معناسنه در تباه باد فاسد اولسون و صنلکور سون
دیمکدر تبت بر ولایتک آدیدر که مشک خاص انکا نسبت اولنور
بانک تشدیدی و تخفیفی ایکیسی دخی جائزدر تبجیل عربیدر تعظیم
معناسنه تبخال اوچق که سستمه صوکنده دوداقده چقار تبخاله
مثله تبدل عربیدر تغیر معناسنه تبرزن بالته چی تبرزین چومق
تبره فتاند توبره سلکدی دیمکدر تبره توبره دن مخففدر تبری عربیدر
اعراض ایلمکه دیرلر تبست تباه معناسنه در اکثر بودر که تباه لفظندن
صکره اتباع و هزاوجه طریقیله ذکر اولنور تباه و تبست دیرلر تبسم
خوش کوزل تبسم دیمکدر و کله نسبت تبسم بدر دیرلر که هر
کس غنچه خندانی بیلور تبسمی کن بر تبسم ایله یعنی کل

تیان طبراق چکیجی وطبراق طاشویجی معناسنه اسم فاعلدر تباهیدن فاسد اولمق
وآزمق وفنا اولمق وفنا ایتمک معنالرینه در

واجل تبش قزغنلق تبه کردن ده ویردن وضایع وهیچ ایلدن تبه شد
فاسد وضایع اولدی وقالمدی حرف التاء والتاء تتار تاتاردن مخففدر
بر طائفه نک ادیدر تتضرم فعل مضارع مفرد مؤنث غائبه دریا لکنور
ومحروق اولور دیمکدر تتق غیب بیانیه در غیب پرده سی دیمکدر
تتق ایکی تانک ضمیله پرده معناسنه در حرف التاء والجیم تجر
تجارت تجرد اشتغالدن فراغت تجمل گوزللنمک در واسباب
جمال وتکلفات مراد اولنور تجنیس ناقص حرکتده اختلافه دیرلر
جمال وجمال گبی اولده جیمک فتحیله وثانیده جیمک کسریله تجنیس
خطی نقطه ده اختلافه دیرلر سیر وشیر گبی حرف التاء والحاء
تحریر لغتده اصلاح وتقویم وتصویر وتزیین وطونامق وعبد مملوکی
ازاد ایدوب حر قیلمق تحریر الکتاب اصلاحه وتقویمه وتزیینه
تحسر تحزن تحقیر بر نسنه یی حقیر وصغیر صانمق یعنی ازاجق
وخوروا اعتبار ایلمک والجقلق تحمل دن صبر ومجال وقدرت
وتاب وتوان مراد اولنور تحقیق کردم تجربه وامتحان ایلدم تحمیق
بر کمسنه یی حماقته نسبت ایلمکه دیرلر حرف التاء والخاء تخت
روان دن فلک مراددر اوستی اعتباریله تخت زد تخت قوردی
تخت گل دن گلستان مراددر تخته بند توموق وقفتانلری وقماشلری
ایکی تخته نک اراسنه وضع ایدوب ایکی جانبندن بر برابیه ایله
محکم بغلرلر که تا اورسه لنموب دیو اول قفتانلره واول قماشلره

تخت پادشاهلر اوتوردقلری
سریره دیرلر بیت
رخت روان چون روان شد فرو ریخت
چه بر سر تخته چه بر زم تخت
دیسه

تخته بند

تخته بند دیرلر تخته بند عیالم عیال تخته بندی یم یعنی عیال الله مقیدم کم
بنی بر یره گتمکه قومازلر مانع اولور دیمکدر تخم کاشت تخم اکدی
یعنی مودت ومحبت اظهار ایلدی دیمکدر زیرا تخمدن بونده مودت
ومحبتدر والمکدن مراد اظهار ایلمکدر تخم مرغ یمرطه بیضه معناسنه
تخم مهر ووفا مهر ووفا تخمی یعنی ثمره ونتیجه سی تخم کشت بر تخم
اکدی یعنی دنیایه ووجوده گتوردی دیمکدر تخمین قیاس وظن در
تقریب معناسنه که تحقیق مقابلیدر تخیل بر نسنه نک صورتنی
خیاله گتورمک در وتفکر وامید معناسنه حرف التاء والدال
تدارک فوت اولان نسنه یی قضا ایلمک وتحصیل وپیدا حرف التاء
والذال تذکیر وعظ یعنی اوگوت تذرو خرام سوگلون صالنشلی
دیمکدر نگاردن کنایتدر حرف التاء والراء تر باش ولطیف
وتازه واصلاق واداة تفضیل در بدتر بیرامزرق وخوبتر
ایورک تر اسلاق ونمناک دیمکدر تراکه گفت این بگن سکا
کیم دیدیکه بونی ایله یعنی سنی بو ایشه دیو معنایه کیم قندردی
دیمکدر ترانه ساز ترانه پیدا ایلیجی تربیت عربیدر بسلمکه ونشو ونما
بولمغه دیرلر ونظر والتفات ومحبت معناسنه ده گلور مثلا از تربیت
لطف شمامی بینم سزک لطفگز تربیه سندن گوررم یعنی بو ابتشابلی
سزدن کسب ایلدم دیمکدر تربه دن قبر مراددر ترتب تفرع ولازم
گلمک ترحم حانک ضمیله مصدر در اسرگمک معناسنه اما حانک

فتحیله ومیمک سکونیله امر مخاطبدر اسرکه دیمکدر **تردامن** وصف
ترکیبیدر یاشی اتکلو واتکی اصلاق یعنی ملوث وناپاک وعاصی
وکنهکار دیمکدر ودنائت دن واتکلقدن کنایتدر ومعیوب وچشمه نسبت
یاشی اقتقدن کنایتدر وغماز وکشف راز ایدیجی دیمکدر **ترس**
قورقو خوف وخشوع معناسنه وقارنی بر **ترساید** قورقندر
یعنی تخویف وتهدید ایلدی **ترس خورده** قورقمیش یعنی
قورقو چکمش **ترشح** طاملیوب سزمق **ترشود** صولانور
واصلنور دیمکدر تر باشی رطب معناسنه **ترک** تانک ضمیله
ورانک سکونیله خطا وختن مملکتنک اهلنه دیرلر انلرک قموسی
آق یوزلو وقرا کوزلو وقراقاشلو اولدقلرندن اوترو عجم محبوبلرینه
بر سبیل التشبیه ترک اطلاق ایدرلر وترکدن تاتار مراد اولنورکه
یغماجیلق وغارتکرلک شانلریدر ویغماجی معناسنه استعمال
اولنور وکوزل ودلبر ومحبوب مراد اولنور **ترکانه** اتراک یعنی
خوبلر کبی **ترک اوکفت** انک ترکنی سویلدی یعنی انی ترک ایلدم
دیدی **ترک جان ببایدکفت** جانک ترکنی سویلمک کرک یعنی جانی
ترک ایلدم دیمک کرک حاصلی جانی ترک ایلمک کرک **ترکستان** خطا
وختن مملکتنه وسمرقند وبخارا والکارسی هندده وار بنجه
ترکستانلدر **ترک سرکرد** باشنی ترک ایلدی یعنی جانانی یولنده جانن
وباشن فدا ایلدی **ترک سمرقندی** تشبیه طریقیله اولمق وحقیقةً

اولمق جائزدر **ترکش** اوق قوباجق لسنه **ترک** بیانیه **ترک**
کلاه لامیه در کلاهک پارهسی وپاهسی یعنی کلاهده وتاجده
حلال یعنی یکی آی شکلنده اولان پاره ویمه در ترک کلاهده
ایهام واردر زیرا برنسنه دن کچمکده دیرلر **ترک بست** بیانیه
بست تاتار دیمکدر **ترکن** ایصلت وتر ایله ویبوستی کیدرکه
عفلک باشکه کلسوم دیمک در **ترکند** متاثر اولور **ترک هوش**
کرد عقلی ترک ایلدی یعنی عاشق اولدی **ترکی** دن لغت ترکی مراد
اولنور **ترکیب** دن وجود جسمانی یعنی عناصر اربعه مراد اولنور
ترکیبت چو حور بتقدم بالفعل بنم حوری کبی بر محبوبم واردم
یعنی بویله بر محبوبه مالکم دیمکدر **ترنم** تن تن تن ایله اولان نغمهدر
وبلبل وامثالنک خرمانده یعنی نال کلوکسنده حق تعالینک
خلق ایلدوکی نغمهدر **تر وتازه است** تر وتازهدر یعنی پژمرده
وصولمش دکلدر **تریاک داد** تریاک ویردی یعنی وفا ایلدی
حرف التاء والزاء تزاول ترکینک اصلی وفارسیی تزاول
سی اولدن دیمکدر **تزامادی** تو ازما دیدی معناسنه درسن
بندن کوردک ایسه دیمکدر **تزویر** یالان دوزوب قوشمقدر
نتکیم کلام مزور دیرلر دوزمه قوشمه یالان سوزلره **تسبیح**
وخرقه دن صوفیلرک کسوهسی مراد اولنور **تست** سنکدر یعنی
سن مالکسین وبو اوصافلر سنک اولدوغی جهتدن دیمکدر **تستن**

ترکیر بونکر کبی برلرده قیاس ایله دیکدر سودی

واصل معنی التزییف فی نقد الدراهم وتمیز الزایف من الرایج شهاب علی البیضاوی

فقواوزها دلباسنی کبوب واکا شابسته عمل ایلمبوب چینی
سنه ایلمک ونفاق مراد اولنور تشل دن قدح بر برلی اردنجه
یاغدرمق وار اسن کسمک مراد اولنور وحکما اصطلاحنجه تشلک
معنالری کتب کلامیه ده مسطوردر تشوفلس احمر حرف التاء والشین
تشخیص عربیدر فرق وتمییز مراد اولنور تشریف دن خلقت
واحسان وعطا مراد اولنور تشریفات دن احسانات وعطایا
مراد اولنور تشریف جوانی بیانبه جوانلق تشریفی یعنی یکیتلک
وتازه لک خلعتی تشریف دن مراد خلقت واحسان وعطا مراددر
تشنه لغتده صوسز ده دیرلر اما حریص وطالب وراغب مراد اولنور
تشنه دل صوسز یورکلی دیمکدر اما عاشقدن کنایت اولنور تشنه لب
صوسز دوداقلی دیمکدر اما خائب وخاسر ومحروم معناسنه مستعملدر
تشنه لب کرد تشنه لب ایلدی یعنی تشنه لکله هلاک ایلدی تشنیع دن
لوم وطعن مراد اولنور تشویش تخلیط معناسنه یعنی قرشمورشق
اولوب انتظام حال اوزره اولمق وتوقه ویرشانلق ومضایقه
مراد اولنور تشویر غوغا حرف التاء والصاد تصدیق تصور مقابلیدر
وقبول معناسنه مستعملدر تصرف دن تصرف دولت مراد اولنور تصنع
ریا ومکر وحیله ایله اشلنان نسنه حرف التاء والطاء تطبب
نوحرنوحم طبیب یعنی کوچک اولدی یا اولسون حاصلی اوبقو بکا حلال
اولدی یا اولسون دیمکدر تطاول اوزونلقدر اما ظلم وتعدی مراد اولنور

التظاهر التعاون من الظهر بيضاوي
لانه مناط القوة وبه يقع الاستناد والاعتماد سروري

حرف التاء والظاء تظلم ظلمدن شکایت ایتمک وظلم معناسنه مستعملدر
حرف التاء والعین تعال امر مخاطبدر تفاعل بابندن اصلی تعالی
ایدی تاء اولی اجتماع ساکنین دن اوتری حذف اولندی ویاسی
دخی علامت جزم ایچون حذف اولنوب تعال قالدی معناسی
کل دیمکدر تعالی الله محل استغرابده عجبا معناسنه مستعملدر تعبیه
قرشدرمقدر ولکن لمکه دیرلر ومعبا معناسنه یعنی مخفی ومخلوط دیمکدر
وراز مخفی یعنی کزلی اسر تعزیر شارب خمره وغیریه اوریلان حددر
تعاله هلاک اولسون اکا دیمکدر فعلی وجوبا حذف اولنان
مصادردندر تعس فتح بابندن مصدردر هلاک اولمق مراددر
اما اصلنده یوزی اوزره دوشمکدر تعظم دن تکبر وعنالق صاتمق مراد
اولنور تعظیم تو مصدرک مفعولنه اضافتیدر سکا تعظیم دیمکدر
تعلل علت اظهار ایلمکدر وبهانه معناسنه مستعملدر تعویذ صنقدر وتعویذه
اما عجم حمایل وبازوبند معناسنه استعمال ایدرلر پس تعویذ جان
قراپیه اضافتی لامیه در حرف التاء والغین تغابن بر نسنه نک
فوتی ایچون حسرت چکمکه دیرلر وبازار حرزیان ایلمکدر تغوذ شوقله
وشنلکله بر لمغه دیرلر مثلا کوکه چنبک وقمر نیک بوغازین شرشروب
اوتمسنه دیرلر تغوید مثله تغنم مغتنم اول یا اولسن یعنی غنیمت
بول یا بولسن دیمکدر حرف التاء والفاء تفاوت فرق وزیان
وضرر معناسنه مستعملدر تفاوت ره رهک تفاوتی یعنی ره عشقله

التعویذ التمیمة التی تعلق
للحفظ من العین ونحوها
شهاب

ره زهدك تفاوتی و فرقی تفوقه پریشانلق و طارلق یعنی فكر تفوقه فكر پریشان معناسنه در تفوج سیر تفوج طبع طبع فرح و صفا ویرمك تفبردن كلام مراد اولنور تف شمشیر لامعه در مجاز اتف تاب یعنی شعله معناسنه تفقدن تفقد نمود حالنی یا بنده یعنی بر تفقد و تجسس و تفحص ایلدی دیمكدر و صورمدی دیمكدر تف نشان حرارت دفع و تسكین ایدیجی حرف التاء والقاف تقاضا كند طلب ایلر تقاضایی باب شنبدر تقاضا به منسوب دیمكدر طلب دین ایدن كمسه دن كنایه در تقتمور شاه شجاعك سافیسیدر اولاد تركلردن غابنده گوزل جوانمش هم خواننده و هم سازنده ایمش تقریبا تخمینی معناسنه در كه تحقیقی مقابلیدر تقصیر اكسكلك در و اهمال و بطالت مراددر تقصیر سوما تقصیر بیوره یعنی سعی ایله و اهمال ایلمه تقلید عارضی دیمكدر ذاتی و ازلی مقابلنده استعمال اولنور تقوی بباد داد تقوایی یله ویردی یعنی ترك ایلدی حاصلی فاسق اولدی تقویم اصلاح و تحریر و تنزیل ایدوب طوغریلمق تقویم الكتاب اصلاحه و تحریره و تنزیله حرف التاء والكاف تكاسل كاهللك و اهمال تك و تاز بلوب بویوردق تكیه اعتماد و اتكا تكیه گاه ظرف مكاندر سویكنوب طایانه جق یر و معتمد و مقام و مرتبه مستقر و قرارگاه و مجلس معناسنه تكیه كه مثله تكیه كهست كسنك قرارگاهی و مقامی یعنی یاسلقا قرارگاه و مقام اولمغه تكیه زد بر جای بر زگان اولولر مقامنه تكیه یعنی اوتوروب اولولر مقامنه

مجلس

تلاق زنانك موضع معهودنده اولان گوشت پاره سنودی
تلمیذ شاكرد و هو اسم مولد صراح

مجلس ایدینوب انده اولوردی تكیه كمن طاینمه تكیه كرد طایندی حرف التاء واللام تلازم مقارنت و ایكی نسنه بر برینه لازم گلوب بر بریندن ایریلمامق تلافی مصدر در تدارك معناسنه تلافی ملاقات یعنی وصال تلخ آجی در و شراب اولنور تلخ كند آجی یعنی زهر اولدی تلخ وش اجی اولدی یعنی شراب تلطف بر ایشده یومشقلق یعنی ملایمت گوسترمكدر و ملایمت و احسان مراد اولنور تلقی لقی یعنی من باب علم بولورسن دیمكدر تلقین داد تلقین و یردی یعنی تعلیم و تفهیم تله تخفیف ایله قوش اولاد قلری طوزاقدر حرف التاء والمیم تماشا خانه سیر اتگاه تماشاكن سیر ایله تماشاگاه سیر اتگاه تماشاكه مثله تمام كافی و كامل تمتع فایده تمدح گندی به بر نسنه اثبات ایدوب اوگونمك تمسخر مزه لنمك تمك دن عجب مراد اولنور تمنی عربیدر بر نسنه یی آرزو ایلمكه داشمكه دیرلر تمكین قدرت و عظمت و عزت و مرتبه و متانت و دولت و یرمك و بر نسنه یی حفظ و صیانت ایچون بر كمسه یه قدرت و یرمك و تلوین مقابلیدر حرف التاء والنون تنادل فعل ماضیدر تفاعل بابندن وزن الجیم و صیانة للباء دال مكسور اولدی تلانیسی ندادر چاغردی و فریاد و فغان ایلدی تناح البحر جبرم متلاطم اولدی یعنی دوگندی و چالدی تند باد و حوادث بیابانیه در تند باد شدتلی یل تند خو گسكین و ایتی و یاوز خویلو دیمكدر و بدخو معناسنه تند خو شنید بحضور و مضطرب اولور تندم

پشيمان اولمق تند ميرون تيز و تيز و كسكين يورورسن ديمكدر تند
لغتنده ايكي و شدتلي و كسكين معناسنه در امابونده تيزلك مراد اولنور
تندنشست تكبر و غضبله اوتوردي تنعم نعمت ايچنده اولمق و حضور
و ذوق و صفا و تعظيم و رعنالق معناسنه تنعم نتوان كرد حضور ايلمك
اولمز يعني حضور بوقدر تنفس صولق المق و حضور ايلمك و راحت
اولمق تنگ ببر كش محكم سينه يه چك و قوچ و گوكسك به مائل و راغب ايله
ديمكدر تنگ طار و قور و محكم و دنك معناسنه در كه بوگلك بار و
يعني برجانبي در عدل معناسنه و بي صبر و بي قرار و حرص دره يه
ديرلر و شب ازك باننده آب ركني تنگ چقدوغي برك آديدر
تنگ چشم آچ گوزلي و قام النظر و خسيس البصر و سفله و لئيم دن
كنايه در تنگدست فقير و مفلس تنگدستي ال طارلغي يعني فقر و افلاس
تنگ در آغوشم كن محكم بني قوچاغكه طوت يعني محكم يانوه چك
و قوچ ديمكدر تنگ برنيه تنگ كله به معنا بويله در تنگ دل طار
گوكلو و مضطرب و بيحضور و بي صبر و بي قرار و غنچه نبت دور رلمش
و قبور رلمش ديمكدر و شكري تنگدلك وصف ايدكلري بر زمان
قالبده و بر زمان دنكده قرار ايدكيچوندر تنگدلي گوگل طارلغي و اضطراب
و صبر سزلق و قرار سزلق تنگ شكر معناين برلسنه در كه شكري
صفارلر و بعضلر ديديلر كه شكري دوكدكلري قالبدر و اول قالبه
ديرلر كه ايچنده شكر اويودرلر و باكز تنگ دنك معناسنه در كه

بوگلك

توت معروف يمشدر كه انواعي اولور اق و سياه و مور اولور
سياهنه غوبجه فرصاد ديرلر دنيشه

بوگلك باربيدر يعني برجانبي عدل معناسنه و محكم و طار و اضطراب
معناسنه تنگنار طار و طارلق تنگي طارلق و اضطراب تنور مشدد در
وزن ايچون تخفيفله اوقنور تنويم كلام سبك معناسنه كشف
و ايضاح ايچون واقع اولان الفاظه ديرلر و ايضاح و بيان معناسنه
تنها يالكز و باشلو باشنه يعني اخرك اعانتسز تنها نه منم همان
و يالكز بن دكلم تنهايي تنهالق يعني يالكزلق و همدم سزلك
حرف التاء والواو تواز كجا و از كجا سن قندن سن و اول قندن
يعني انلك سنك نه مناسبتنك وار تواضع الچقلقدر و مسكنت
مراد اولنور توالي و تعاقب و تواتر تتابع معناسنه كه بر بري ارديجه كلمكه
ديرلر توامان دن مراد جوزا برجيدر كه بو آدي توامان در توامان ايكز ديمكدر
جوزا برجنه توامان دينلد و كه بلدن يوقروت ايكي كوده لو بر شخصه بكزه دوكي
ايچوندر توان قوت و قدرت توانايي توانالق يعني قوت و قدرت
و مكنلك و كوزلك مراد اولنور توان بر در نجش انك رنجنه ايلمك ممكندر
يعني مرضنه علاج ايلمك قابلدر توان بود اولمق ممكندر تو بر تو ست
قات قاتدر يعني بر ده لري بي حد و بي پاياندر توباش سن اوله سن
يعني سنك وجودك صاغ اوله توبه فرمايان توبه وير بجيلر ديمكدر توبه كار
تائب و اهل توبه يعني بر جنر كار توتيا كوزه چكدكلري اوتدر و اكسير
و خاك آستان در جانان دن كنايه در تودانى بعض بر حرم تو دانى
بس تقدير بنده در الچق سن بلورسن ديمكدر تو داني و او سن بلورسن

تو بر تو قات قات ديمك اولور دنيشه

توو قايمق مشهوردر و او ايله
و ايكي واو ايله لغتدر دنيشه

انکله یعنی اشته سن اشته او ایکیکز نیلر سکز ایلک دیمکدر **توران**
جیحون ار ماغندن برلسنه دیرلر اکا رلسنه ایران دیرلر **توران شاه**
سلطان منصورک وزیری اولمشدر وبه شاه منصورک اقرباسندندر
توسن وحش وکوره آت **توسم** نا ملمق **توشه راه** یول ازاغی
یعنی مهمات ولوازم وتدارک وتقدیم وتاخیر له راه توشه دخی دیرلر
توفیر اصطلاح واستعمال عجمده فائده ونصب معناسنه **توفیق** احد
تعالی قوللنک مرادینی کندی مرادینه اویدرمغه دیرلر وبعضلر قتنده
اطاعته وقوت وقدرت ویرمکه دیرلر وتوفیق خدا وفیض خدا
وسعادت مراد اولنور **توقیع** بر آنلره واحکاملره چکدکلری پادشاه
نشاندر که طغرا دخی دیرلر **توکل** قناعت وتضرع وتذلل مراد اولنور
تولا محبت **توهم** سندجی یعنی سنده **توی** سن سن یعنی کاه حاصلی
کرکی یک دیمکدر **ع** تراکه چنان که توی هر نظر کجا بیند **حرف التاء**
والهاء ته پای اباق ابزی وایاق التی ودروز والت **تهمتن** رستم
بن زالک لقبیدر وبعضلر اسفندیارک لقبیدر دیدیلر **تهنیه**
آلقشلمه ومبارک اولسون دیمکه دیرلر مبارک باد کلماتی معناسنه
تهبست جامم جامم باده دن خالیدر دیمکدر **حرف التاء والباء**
تیر لفظ مشترکدر اوق وعطارد یلدزی وحصه بیننده وجور وجفا
مراد اولنور **تیرانداز** کمانکش **تیر اندر کمان داشت** اوقنی کماننده
طوتندی یعنی کزلدی وبابنی قوردی **تیر آه بکشاد** بر آه اوقنی آجدی

یعنی

یعنی بر آه اوقنک دوبروب یوللدی تیر آه دن مراد بددعادر
تیر پرتاب منزل اوقی **تیر بر هدف زدم** مرادم آلوب بهره‌مند
اولدم دیمه دن کنایه‌در **تیر چرخ** دن مراد عطارد یلدزیدر که سبعه
سیاره نک بریدر که ایکنجی فلکده در **تیر چرخ** لامیه در چنبر کبیر
که بشی الندقدن صکره ایکی باشی بر بره کلان یایک اوقیدر اما چرخ دن
یای مراد اولنیوب فلک مراد اولنور سه تیردن عطارد یلدزی
مراد اولنور **تیرزد** تیر اوردی یعنی هلاک ایلدی ومراد الدی **تیر فلک** دن
مراد عطارد یلدزیدر **تیرک دا** اوق آندی **تیره** قراکولق وبولانق
وبعض یرده تیره باد تقدیرنده در دله نسبت تیره باد تاریک
وفاسد اولسون دیمکدر وسیاه وقلب لسنه که بر دبار زنجیر کثیف
تیره خاکدان بیابانه قراکلق وبولانق چوپلک که دنیا اندن کنایه‌در
تیره شب هجران بیابانه در زیرا شب تیره دن فراق وهجردن کنایه‌در
تیره شب اصلنده شب تیره در قراکلق کیجه دیمکدر وفراق وهجردن
کنایه‌در **تیره شد** قرار دی دیمکدر تیره قراکلق وبولانق **تیره کون**
شد بولاندی **تیز** کسکین وشدید وحدید وبهرام **تیزتک** زبان
وتیز یوریجی کرم رو معناسنه **تیز رفت** یی یردا وغلغله کندی
تیزرو تیز وکسکین یوریجی **تیغ** قلیچدر وقلمه اکش مراد اولنور
تیغ زن قلیچ اوریجی یعنی قتل ایدیجی وشجیع وبهادر واهل
جنکدن کنایه‌در **تیغ عالمگیر** عالم طوتیجی یعنی عالم آلوب مالک

ثيّب مرد عزب وزن بيوه ويقال هو ثيب وهي ثيب يستويان فيه وذلك
اذا كانت المرأة مدخولة والرجل متزوجا ثم تركا صراح

اولوب تيغ ديمكدر **حرف الثاء** **ثابت قدم** ملازم ووفادار دن
كنايه‌در **ثابت قدم باش** ثابت قدم اول يعنى دائم وقائم اول
وودوغمه **ثاقب** بالكلينجى وبايقجى **ثبات** دن ثبات قدم يعنى ثابت
قدم اولمق ودوام وبقا وقرار مراد اولنور **ثبات داشت** ثبات
طوتدى يعنى ثابت وباقى قالدى **ثبت است** ثابت يعنى دائم
وباقيدر ديمكدر **ثبت اوفتاد** ثابت وواقع اولدى **ثلاثه غساله**
شارب خمر قتنده بعد الطعام على التوالى اوچ قدح باده
دركه معده‌ده اولان فضول طعام واخلاط رديه غسل ايلمكيچون
ايچلمه حاصل ثلاثه غساله‌دن مراد بعد الطعام ايچيلن اوچ قدح
باده‌در ومطلق باده مراد اولنور **ثمر وصل برآرد** وصل
ميوه‌سنى حاصل ايدر يعنى وصله سبب اولور ثمر ميوه ويمش در
وبهره مراد اولنور **ثمنى** ياسى حرف نسبتدر بهالى وقيمتلو
ديمكدر ثمن بها وقيمت معناسنه **حرف الجيم والالف جايز**
نيست مقبول ومعقول دكلدر **جايزه** عطا واحسان **جاجى**
ياسى حرف نسبتدر جاج بر شهردر ديار عجمده كه انك يايلكى
ايلكله مشهوردر روده اودرنه يايلى كبى **چار اركان** عناصر
اربعه‌در **چار تكبير زدم** بن اندن كليا كچدم وانى ترك ايلدم
ديمكدر ميت نمازى دورت تكبير له اولور يس برنسنه‌نك كليا
تركى لازم اولسه متروكى ميت مشابه‌سنده قيلوب اكا

ثيب مرد عزب و زن بيوه و يقال هو ثيب و هي ثيب يستويان فيه و ذلك
اذا كانت المراة مدخولة او الرجل متزوجا

اولوجی تیغ دیمکدر **حرف الثاء ثابت قدم** ملازم و وفادار دن
کنایه‌در **ثابت قدم باش** ثابت قدم اول یعنی دائم و قائم اول
و دونمه **ثاقب** بالکلیه و باقیجی **ثبات** دن ثبات قدم یعنی ثابت
قدم اولمق و دوام و بقا و قرار مراد اولنور **ثبات داشت** ثبات
طوتدی یعنی ثابت و باقی قالدی **ثبت است** ثابت یعنی دائم
و باقیدر دیمکدر **ثبت او فتاد** ثابت واقع اولدی **ثلاثه غساله**
شارب خمر قتنده بعد الطعام علی التوالی اوج قدح باده
درکه معده ده اولان فضول طعام و اخلاط ردیه‌یی غسل ایلمکیچون
ایچرلر حاصلی ثلاثه غساله‌دن مراد بعد الطعام ایچیلن اوج قدح
باده‌در و مطلق باده مراد اولنور **ثمر وصل برآرد** وصل
میوه‌سنی حاصل ایدر یعنی وصله سبب اولور ثمر میوه و یمش در
و بهره مراد اولنور **ثمنی** یاسی حرف نسبتدر بهالی و قیمتلو
دیمکدر ثمن بها و قیمت معناسنه **حرف الجيم و الالف جایز**
نیست مقبول و معقول دکلدر **جایزه** عطا و احسان **جاجی**
یاسی حرف نسبتدر جاج بر شهردر دیار عجمده که انک یایلکی
ایلکله مشهوردر و مده اورنه یایلی کبی **چار ارکان** عناصر
اربعه‌در **چار تکبیر زدم** بن اندن کلیا کچدم و انی ترک ایلدم
دیمکدر میت نمازی دورت تکبیرله اولور پس بر نسنه‌نک کلیا
ترکی لازم اولسه متروکی میته مشابه ایدوب قیلوب اکا

چار تکبیر زدم دیرلر **چار ده ساله** اون درت یاشار **چاره از کجا**
جویم چاره‌یی قنده دیلیه‌یین یعنی نه یردن درمان ارایه‌یین **چاره**
داری اکر چارک وار ایسه **چاره کرد** چاره ایلدی یعنی چاره
قیلدی **جاعل** خالق **چاکر** قول یعنی خدمتکار و قول **چاکر دیرینه**
بیانیه‌در چوق قدیمکی یعنی قدیم و اسکی خدمتکار **چاک زد هوا شعار**
سیاه شب هوا کیجه‌نک سیاه لباسنی چاک ایلدی یعنی بیاض
و روشن ایلدی حاصلی صباح اولدی **چاک شد** بر تلدی و پاره لندی
چاک کرد چاک ایلدی یعنی بر تدی و پاره لدی **چالاک** و چست
عطف تفسیریدر چابک و چویک **جام** صراحیه و بللور قدحلر
و ظروف میدن مطلق مراد اولنور و جام می یعنی قدح و ذکر محل
و اراده حال طریقیله باده و جام جهان نما مراد اولنور **جام جم** آیینه
اسکندرکه کشی به اسرار غیبیه‌یی کوستررو قدح و باده مراد
اولنور و جاناندن کنایه‌در **جام جم بردار** جام جمی قالدیر یعنی باده
ایچ **جام جهان بین** جهانی کوریجی جام دیمکدر جهان انک سببیله
کورلدوکیچون جهان بین دیرلر اکثر استعمالده جهان نما در جهانی
کوستریجی دیمکدر دارابک مالک اولدوغی آینه‌در آینه اسکندر
متقابل و مغایردر و جام باده و آینه دل یعنی قلب و کوکل مراد
اولنور و مطبق کل مراد اولنورکه قدحه بکزر **جام جهان نما** دارا او علی
دارابک مالک اولدوغی آینه‌درکه برادری اسکندرک حوالی‌سنده

جالینوس فاعل العجائب و غالبا لسان یونانیده ...
جاشنش کسر لام ایله مباشرت
جماع معانقه و مجامعه
... اولانه جاشنکر
دیرلر شعوری

جامه بر وزن نامه بمعنی شعر باشد عموما و غزل را گویند خصوصا و آن مطلعی است با ابیات متوازیه متشارکه در قافیه و ردیف کمتر از هفده بیت و بمعنی سخن هم آمده است چه جامه دان سخن دانرا گویند برهان

مشاهده ایدوب هر مکر و حیله سنی آنکله دفع ایدردی نته کیم آینهٔ گیتی نماوندن مراد بودر آینهٔ اسکندر مقابلهدر یعنی ایکیسی بر نسنه دکلدر و قلب عاشقدن کنایه‌در جام زر قدح اوردی یعنی باده ایچدی دیمکدر ذکر محل واراده حال قبیلندندر جام زر آلتون قدح جام زمردگون یشل صرچه در و قدح و فلک مراد اولنور جام عالم‌بین جام عالم بین یعنی جام جهان نمامراددر جام عالم نما جام جهان نما دیمکدر جام عدل بر قدحدر که هر کس آنکله باده برابر ویره بلوردی زیرا اول قدحک بر حدی واردر که اول حددن زیاده طولدرسه‌لر جمیع ایچنده اولانلر کرک شراب و کرک غیریسی بره دوکیلور اما اول حدک طولدرسه‌لر دوکلمز جامه قبا جامه چاک دیمکدر قبابونده چاک معناسنه‌در جامه قبا کرد اوکی بتون اولان قفتانی یاقو ملکی چاک ایلدی دیمکدر و جامه بی چاک ایلمکدن مراد تن برهنه مس ایدوب طوقونمقدر جام گیتی‌نما جام جهان نمادر جام گیتی‌نما بیم عزیز و محترم دیمکدن کنایه‌در جام گیتی نما جهان گوسترجی جامدر که عالمده جمدن یادکار قالمشدر جامه اش سیاه کرد آنک جامه‌سن سیاه ایلدی یعنی اکا ماتم لباسن کیدردی و منفعل و متضرر ایلدی جامه جان قبا کرد جان جامه‌سنی یرتدی و چاک ایلدی دیمک اولدی یعنی وفات ایلدی دیمه‌دن کنایه‌در جامه به نیل فرو برد جامه‌سنی چویده باتوردی یعنی رسوا اولدی جامه دران جامه دران وصف ترکیبیدر و الف و نون ادات مبالغه‌در جامه یرتغان یعنی

جام طرب اضافتی بیانیه در سودی

جام زر

جامه‌سنی یرتیجی و لباسنی پاره لیجی دیمکدر جامه درید جامه‌سن چاک ایلدی و یرتدی و کله نسبت آچیلدی و مطبق اولدی و جانه نسبت اولدی یعنی فوت اولدی و صبحه نسبت آچیلدی و آغودی جامه سیاه ماتم‌زده جامه لباس و خلعت و قفتان جام مینایی مینایه منسوب یعنی یشل صرچه‌دن قدح جام نیم منی یارم بطمان شراب الور قدحدر جام هلالی بردرلو سویجه قدحدر که روم ابدالاری کچکل برنه استعمال ایدرلر و جانانک خط مدوری اکا تشبیه اولنور جامی تقدیری جام بده در هر جام صون و اعطا ایله دیمکدر جام بده بود اکا بر جام ویر یعنی آنی خدمتکه قبول ایلیوب حالنه نظر و التفات ایله دیمکدر جام زر لعلش بنجورد انک لعلندن باده ایچدی جام طلب جام باده طلب ایله و مجلس قور دیمکدر جام یک منی بیانیه‌در بر بطمان شراب الور قدحدر جان روحدر و جانان ودن روح و تشبیه طریقیله لب جانان و حیات مراد اولنور نته کیم بون جان بوی حیات دیمکدر جان اوج نقطه ایله جان معناسنه‌در جان نونک تشدیدیله عبیدر جنیلرک اول مخلوق بابالرینک اسمیدر اصلنده جانی ایدی ادغام اولنمشدر و جن معناسنه‌که مقابلی انس‌در جان افشان جان نثار ایدیجی یعنی جان بذل و فدا ایدیجی دیمکدر جانب سمت جانباز جان فدا ایدیجی یعنی عاشق جان بازد جانینی فدا ایدر و عاشق اولور دیمکدر جانبخش جانه جان قنیجی دیمکدر جان برد جانینی ایلتدی یعنی خلاص ایلدی و قورتاردی

[illegible]

جان روح حیوانیده و روان روح انسانیده مستعملدر اما گاه اولور که جانی روان مقامنده دخی استعمال ایدرلر سودی

جانانزان الف و نونیله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری عاشقان جانانزان جانباز وصف ترکیبیدر بازیدندن جان اوینجی دیمکدر یعنی جان فدا ایدیجی معناسنه اما فنری کلامیدر سودی

جان پرور جان بسلیجی یعنی جانه جان قتیجی دیمکدر جان جهان لامیه در
جهانك یا جهان خلقنك جانی یعنی عالمك روحی که وجود عالم آنکله
قائمدر جان دار تسلیم روح ایلدی و کوکنش وسعی ایلدی و کندندن کجدی
جان داد چون صبح صبح کبی جان ویردی یعنی تیز کچدی دیمکدر زیرا صبحك جانی
ویرمسی تیز کچمسیدر زیرا کونش طلوع ایلدکده یوم و نهار دیرلر
جان دار بکلرك و پادشاهلرك جلادی و سلحداری جان دارو اصلنده
دارودر جاندر جان اوتی یعنی جان علاجی دیمکدر مراد باده در جان
در آستین دارد جانینی یکنده طوتر یعنی جانینی بذل و فدا و ترك ایدر
جان دهم چو صراحی صراحی کبی جان ویررم یعنی کندمدن کچرم دیمکدر صراحینك
جان ویرمسی الجیده او لانی بذل ایلمسیدر جان سپار جان تسلیم
ایدیجی و بولنه جان ویریجی دیمکدر جان سوز جان یاندیریجی یعنی هلاك
ایدیجی مهلك معناسنه جان سخن روح کلام جان علوی روح قدسی
جان فزا جان ارتریجی یعنی حیات ویریجی جانکاه جان اکسلدیجی یعنی
جانه نقصان و حیات ویریجی جان کند جان چکشدن و زحمت چکدن جان
گرامی بیانه جان عزیز معناسنه جانم بلب آمد جانم طوداغمه کلدی یعنی
جانم چیقدی یا چیقایور جانم بلب رسید جانم طوداغمه ایرشدی یعنی حالت
نزعده یم جان من و جان شما بنم جانم جانم سز کدر یعنی سزك جانکز بنم
جانمدن عبارتدر و ایکیسی بر شیدر جان می ده جان ویر یعنی هلاك اول
جان میدهد ترا سکا جان ویرر یعنی بنده فرمان بر اولور جان میکن جان

قوپار یعنی جان چکش جانی عربده جنایت ایدیجی دیمکدر اما فارسی
اولدقده یاسی حرف نسبت اولور جانه منسوب یعنی جانیم سوکلی
یا جان کبی عزیز دیمکدر اما خطاب اولورسه جان عالمسن دیمك اولور
جانی و صد آه جان بر و یوز آه یعنی جانیم یوز آه و ناله پیدا اولور جاودان
مفاعله یاینیدن فصل یاضیدر جواب شرط دیمکدر جاودان ابدی و باقی
دائم و ثابت جاویدان مثله چاه قویی در اما زنخدانه و ذقنه نسبت
چوقور مراد اولنور چاه ذقن بیانیه چاه زنخدان لامیه و بیانیه متحملدر
انك قبوسی دیمکدر اما بونك کبی یرلرده چوقور مراد اولنور چاه صبر
بیانیه در چاه طبیعت بیانیه در مقتضای طبیعت دیمکدر جای یر و محل
و مقام و لایق و بعضی یرده مفخم استعمال اولنور نته کیم شبراز بلرك
عادتیدر جای امن بیانیه در امن یر که انده عسس و داروغه و صوباشی
و بکجیلر اغالر و محتسب قورقوسی یوقدر جای آن دارد انك محلی
و لایقیسن جای بزرگان اولولر یعنی اکابر مقامی جای دعاست
دعا محللیدر جای دگر غیری جانب جای صحبت صحبت یری و محلی یعنی مجمع
و مجلس جایگاه قرارگاه و مقام جایکه مثله جای خار قبردر حرف
الجیم والباء جبر اصلنده صنق صارمقدر اما رعایت خاطر مراد
اولنور و جبره صنق صار دقلری تخته یه دیرلر جبلت خلقت یعنی
یرادلش جیب در است صول و صاغ یعنی اطراف و جوانب جبهه
اوکه بنونی اولان لباسدر چقار لدقده باشدن چقار جبین نهاد بر خاك در

جابجو قوپی باك ایده جك الات
و قوغه چقه رجق جنجال شعوری

جیب گریبان صراف
جیب یاقه گریبان معناسنه
وجه و خرقه معناسنه ده
استعمال اولنور و قطع مسافه
ایتمك و ایاق و ناصیه معناسنه
عربیدر فارسیده همان گریبان
معناسنه استعمال اولنور
دیسه

سنک قیوک طراغنه الني قودر یعني تعظیم ایدوب قیوک تراینه
بوزین سورندلر **حرف الجیم والفاء** **جفر** بردرلو سیبان درکه
دیو شورلدکده کل غنچه سی شکلنده اولور اما آچلدقده مطبق کل
شکلنده اولور پادشاهلر سنوا اوزره اولدقده اوستنه طونارلر
جفرش بسحاب زده جفری سحاب اوزره قورلمش یعني رتبه سی
عالیدر دیمه دن کنایتدر جفر کولکه لکدرکه سلاطین اوزره سنولر
قورادلر **جفر گردون سا** بیانیه در گردونه سورنونوجي یعني رفیع
وعالي دیمکدر **حرف الجیم والدال** **جدّ** جیمک فتحیله ودال مشدده ایله
بخت وطالع ودولت **جد** سعي قصد وکوشمک حقیقت اوزره اولان
نسنه وصحیح ومقبول یعني هزل مقابلیدر **جدا شدند** آیرلدیلر
جدا شو ایرله **جدا مبدار** جدا طوتمه کن یعني فراقده قورسون
جدل عنا دایلمک **جدایی** ایرلق وفراق واحتراز واجتناب **جدا جدا**
بی تاکید لفظی قبیلندندر بر فعل تقدیریله جدایی کن جدایی
جدالق ایله جدالق یعني احتراز ایله احتراز ایله دیمکدر **جدایی نخواهد**
ایرلمق استمز یعني آیرلمق استمز **حرف الجیم والراء** **جرا** جیمک کسریله
عربیده علم معناسنه در نیچون دیمکدر وتعلیل ایچون ده استعمال
اولنور نته کیم جرا که زیرا که دیمکدر **جرا جمله زبانی چون سوسن**
آزاده نیچون سوسن آزاده جمله یعني باشدن باشه دیلسن حاصلی
قولی فعله کتورمزسن دیمکدر **جراحت** جیمک کسریله یاره یه دیرلر

اَلْجُرْجُ بالکسر تُمُسُّ دیدکلری نسنه که جلد
باهان بقلاسی دیرلر اطبا قاتنده مشهور در
جمعی جراجر کلور اختری

چراغ اوج معنایه کلور اول معروف ثاني بمعني جرا یعني او تلاق ثالث ات
ایکی الن قالدیروب ایاغ اوزرینه قالقد وغنه دیرلر شعوری

جوار دیلنجی سائل معناسنه **چراغ** شمعک یعني مومک فتیل کنده
یانان آتش پاره سنه دیرلر عربجه سراجدر ونور وضیا وشرف
وگوز نوری وابدیني وچراغ عشق وچراغ دین وایمان مراد اولنور **چراغ**
افروز چشم ما بزم گوزیمز چراغی روشن ایلیجي یعني اویارجی دیمکدر
چشم اضافت اسم فاعلک مفعولنه اضافتي قبیلندندر وما یه
اضافت بیانیه در چراغ افروز چراغ اویاریجي وروشن قیلیجي وباقيجي
دیمکدر **چراغ چشم** بیانیه در ولامیه اولورسه چراغدن نور وضیا مراد
اولنور **چراغ دیده** مثله **چراغش روشن باد** چراغی روشن اولسون
یعني هرگز سونمسون **چراغ صاعقه** اضافتي بیانیه ایله نفس صاعقه در
ورخ رحانان مراد اولنور **چراغ صباحدن** نفس صباح یا آفتاب
مراددر **چراغ صبحدم** دن مراد افتابدر **چراغ مرده** بیانیه در سونمش
چراغ دیمکدر **چراغ مه** بیانیه در وجائزدر که چراغ مه دن روی جانان مراد اولنه
چراغ برگند بر چراغ اویاره ویالکلندرر وبقار یعني همت ایلر **چراغی**
در خاک نیچون طپراقده سن دیمکدر **چرخ** بالکسر معناسنه وشول
پایه دیرلر که کرپیشي النده قدن صکره چنبرکی ایکی باشي بر یره جمع اوله وفلک
وعطارد یلدیزی مراد اولنور نته کیم فلک چرخ فلک عطارد درکه ایکنجي
فلکدر **چرخ زنان** دونه دونه یعني دونه رک ورقص ایده رک **چرخ کبود**
گوک رنکلو چرخ یعني فلک **جرس** جیمک وراء ومونکه وکاروان مراد اولنور
زیرا اهل کاروان جرس سزا ولماز **جرعه** حونسه نک دبنه چوکن یوکسه در

جرسم جاک دریعني دوه لرک وقاتر لرک
بوینه اصد قلری سودکاری
جرعه دان اول طغرجیق که مستاجان
ایچنه ارق قورلر وابدال
وقلندرلان باغرینه اصدقلری
دری کیه وسلطوقته کلمر
صوقورلر شعوری

چرغس اوج معنا به کلور اول جوجندر که ایچنده اوزم صقوب
شیره ایدر ثانی بمعنی چراگاه بمعنی مرعی ثالث بند وزندان
معناسنه شعوری

وجوه حسن وجوعه وصال وادنا التفات مراد اولنور جوعه بر افتاب
افشاندن افلاک اوزرینه بر جوعه صاچدی یعنی متعالی افلاکدن اعلا
ویوقری اولوب افلاک الکا نسبت زمین اولدی دیکلر جوعه کرفت
جوعه بر طوتدی یعنی ایچدی جوعه کش جوعه ایچیجی یعنی باده نوش
وزبردست ومحتاج مراد اولنور جوعه لب بیانیه در جوعه نوش
نوام سنک جوعه نوشکم یعنی لطف واحسانکی کوره کلمشم جوخ
کناه وصح جوع جوعک جمعیدر ضمله پاره دیمکدر جوبده بر درلو
جنکدر که مستترز اولماز بلکه ایکی جانبدن اوقیمق ممکن وقابلدر
ودفتر ومجموعه ومجلد مراد اولنور حرف الجیم والزاء جزا یاداش
وعوض جزاو بد نیست الندن اندن غیری بر تحفه وبر هدیه بو قدر
جز این یک کریم بوبر کریمدن غیری جز این قدر نیست بو مقداردن
یعنی شمدی اولاندن دکلدر حرف الجیم والسین جست چابک وچالاک
وساعی ومجد ومقدم وچویک وفوری وفی الحال جستن دیلدی
واراده استدی وطالب اولدی جست آوازه جستن وجواز ایوب
ایر عمق وطلب معناسنه جست وجو کرد ارایوب بولدی وطلع
اولدی جستن صچرادی وبوشاندی وخلاص اولدی وقوتلدی
وحرکت ایلدی ونجات بولدی وفرار ایلدی جسته صچرامش وبوشنمش
خلاص اولمش وقورتلمش جد عبیدر کوده دیمکدر حرف الجیم والشین
چشم کوزدر وامید ونظر والتفات معناسنه ده کلور نته که چشم بجا کلد

فلکن

چشمارو دژکنلو صورت یعنی زشت صورت که دژ مکله کوزل کوز ناظم الدز
چشم پناه تعویذ چشم بد چشم بند کوز بغی وبجه که یوزه اورتر وعور نکه چشمغی
چشم زده کوز دکمش چشم اغیل کوز اوجیله بقمق چشمک کوز لک چشم فرخی مثله
چشم اغیل یعنی از خشم بپوشه چشم نکر نعمة الله ستن شرفنامه

فکن کدانک حالنه نظر صال یعنی التفات ایله دیمکدر چشم بام
هیکل چشم بد بیانیه باوز ویراغ کوز در عین الکمال معناسنه
چشم بد دور تقدیری چشم بد دور باد ازو یا ازتو دوراندن یا سندن
یراغ کوز ایراغ اولسون یعنی اکا یاسکا یراغ کوز دکمسون دیمکدر
چشم بر دور قدح کوزم دور قدحه در چشم جهان تقدیری
چشم اهل جهاندر چشم جهان بین جهانی کوریجی وجهانی کورمکه
مالک وقادر کوز دیمکدر اما جاناندن کنایتدر چشم حسود چمن
اضافتلری بیانیه ولامیه در ویا عکسنجه در چمنک حسود چشمی
یا حسود چمنک چشمی دیمکدر چشم حقارت حقارت چشمی یعنی نظری
چشم داشت مترقب ومنتظر اولدی چشم دریده کوزی یرتلمش
وبوزی آچلمش یعنی بی ادب وبی حیا چشم دریده ادب نگاه
ندارد یرتلمش کوزلی ادب حفظ ایلمز یعنی ادبله بقمز بلکه چلی بقر
چشم رسید کوز دکدی یعنی نظر اصابت ایلدی چشم رضا بی
بیانیه در یاء حرف تنکیر در چشم زخم کوز دکمه دیرلر عین الکمال معناسنه
وضرردن کنایتدر وچشم بد معناسنه چشمش دوخت کوز یکا بودی
چشم طلب بیانیه در طلب کوزی دیمکدر چشم عقل دن نظر عبرت
مراددر چشم غزال اضافت لامیه ایله آهو کوزی دیمکدر اما ترکیب
مزجی ایله آهو کوزلو دیمکدر چشم کشاد کشاد لش کار وفتح باب ایدیجی
چشم بسوخت کوزم یاندی یعنی کوزدم چقدم چشم مجت شمع

محبت معناسنه در چشم مست بیانیه در مستانه کوز دیمکدر چشم
مست بک مستانه اولان کوز کبی آچ یعنی عین عبرتله نظر ایله چشم نهاد
ناظر یا منتظر اولدر دیمکدر چشم و چراغ واو ایله کوز آیدینی یعنی کوز
نوری چشم و چراغ اوست انک چشم و چراغیدر یعنی مقبول
و منظوریدر دیمکدر چراغ چشمک عطف تفسیریدر چشم و چراغ عالمست
عالمک چشمی و چراغیدر یعنی ایدنلغی و نوریدر چشم و چراغ همه شبرین
سخنان جمیع طتلو سوزلیلرک کوزی و کوزینک نوری و ایدینی چشمه
حیوان آب حیاتدر و آب چاه زنخدان جاناندن کنایه‌در چشمه
خورشید دن قرص خورشید مراد اولنور و بعض محلده پادشاه مراد
اولنور چشمه درخشان بیانیه‌لردر چشمه ساز بکار باخش ورو تشبیه
طریقیله کوز مراد اولنور چشمه شکر شکر چشمه سی دیمکدر اما لذیذ
معناسنه استعمال اولنور چشمه نوش بیانیه بال چشمه سی دیمکدر اما
لب جاناندن کنایت اولنور چشمه نوش لب لعل تو سنک لب لعلک
طاتلو چشمه سی دیمکدر نوشک لب لعله اضافتی بیانیه‌در چشمی
و صدنم چشم بر و یوزم یعنی چشمدن یوز کره و بکا بید اولنور
جنبید طاندی و ازمیله معنا و بر بلورسه بیدی دیمک اولنور
حرف الجیم والعین جَعْد بو کلمه در و بعض یرده بو کلمه صاحب
و زلف مراد اولنور جعد زلف زلفک قیوری و بوریمی
و بوکوم و بو کلمه جعفر ابادشبر ازده بر سبز انگاه باغچه درکه

شهر

شهر خلقی انده تفرجه واررلر حرف الجیم والغین چغانه لفظ
مشترکدر ساز آلتلرندن بر نیه دیرلرکه دائره یوللری کبی یوکری
اولور کمانچه یه ده دیرلر قصیده شرده حرف الفاء جفیدن
یاپشدرمق و یاپشمق جُفت قرین و رفیق و مصاحب و زوج و بر
شینک اش جفسانید یاپشدردی حرف الجیم والکاف چکان
طامیجی و اقیجی و ترشح ایدوب صزیجی چکانه طاملدر و طامزلر
واقیدر و صزیرلر جگر ترکیبده ده مستعملدر جگر تشنه صوسز جگرلی
عاشقدن کنایه‌در جگر خون قانلو جگرلو یعنی دردناک جگر خون شد
یورگی قان اولدی و زحمت و مشقت چکدی جگر ریش ترکیب مزجی
اولورسه مجروح جگرلی دیمک اولور اما اضافت بیانیه ایله اوقونور
مجروح جگر دیمک اولور جگر سوز جگر یاندریجی یعنی موثر و آتشین دیمکدر
جگر گوشه اولادن کنایه‌در چکل هندستان حدنده یعنی خطا و ختن
جانبنده ترکستان شهرلرندن بر شهرک اسمیدر که ارکلی و دیشی
آق یوزلو و قرا کوزلی و قرا قاشلو و غایت کوزل اولورمش چکل
اصلنده اول شهرک اجیده بر کلبانک اسمیدر صکره اول کلبانک
اولان شهره اطلاق ایلدیلر چکید طاملدی و صزدی و یاغدی چکیده
طامش و صزمش یعنی ترشح ایلمش و یاغمش حرف الجیم واللام
جلال عظمت و شوکت و سلطنت جلاجل رفت و بیش قرق بیل
ودخی زیاده کتدی یعنی قرق ییل بلکه دخی زیاده واقع اولدی جلوه

جفت اول عدددرکه کسرسز
تنصیف اولنه و زوج مقابلی
فرددر شعوری

جگرم جام جگر جامدن مراد باده‌در سودی

جگرسوز
وصف ترکیبیدر سوزیدندن جگر
یاندریجی سودی

چکا دن فعل مضارع مفرد غائب
طمرد دیمکدر الف و نون
ادات تعدیه‌در سودی

جلب جیم عربی و باء عجمی ایله روسپی
عورت قحبه معناسنه دیشیه

عرض حسن وجمال وکمال ایلمک یعنی حسن وجمال وکمالن غیره کوستر
ایندرمک وسیر ایلمک وظهور وسره ونسبت صالنمق ومحبوبه نسبت
عرض جمال والتفات مراد اولنور جلوه نظر التفاتدن کنایه‌در
جلوه داد جلوه ویردی یعنی عرض جمال ایلدی دیرلر سنه مقبول ومحترم
طوتدی دیمه‌دن کنایه‌در جلوه برمن مفروش بکا ناز وشیوه وتکبر
وتعظیم صاتمه جلوه فروش جلوه صاتیجی یعنی خود فروشلق ایدوب
ناز وفخر ایدیجی جلوه گاه سیرانگاه ومقام در وردن جانان مراد اولنور
جلوه کم صالنجی وعرض جمال ایدیجی جلوه کرد صالندی وعرض جمال
ایلدی واظهار لطف ایتدی جلوه کنان جلوه کن جلوه ایدیجی یعنی
عرض جمال وسیر ایدیجی دیمکدر الف ونون مبالغه افاده ایدر جلوه
ایده‌رک یعنی عرض جمال وسیر ایده‌رک دیمک اولور جلوه مینمود جلوه
کوستردی یعنی عرض جمال ایدردی جلوه نماید جلوه کوسترر یعنی
عرض جمال ایدر جلیبا کافرلرک کوتور دیکی وطاپدوغی خاچه دیرلر حرف
الجیم والمیم جم جام جهان نمای پیدا اختراع ایدن پادشاه در
وبعضلر جمدن مراد حضرت سلیمان پیغمبر علیه السلام درکه مار وموره ووحوش
وطیوره حکم ایدردی دیدیلر نته‌کیم خواجه حافظ شیرازی بیکدر وشی
ومشربی ده بودر ومطلق پادشاه یعنی سائر سلاطین دنیا مراد اولنور
وکل مراد اولنور سلطان الازهار اولدوغیچون وبعضلر جم وجمشید الکبیر
بر در دیدیلر والعلم عنداللّه جمش آوینی صید وشکار ایلمکیچون قابنی

قابنی

قابنی وکوز اوجیله بافیجی وشکاری اوغورلاین کوروب وصید ایتمک
فرصتن کوزه‌در جمال چیمک فتحیله لغتده کوزللک وحسنه دیرلر لیکن
کوزللک یعنی دلبرک جمالی یوزنده ظاهر اولدوغیچون یوزه ده جمال
دیرلر رودن مراد اولنور ذکر حال واراده محل طریقیله وجمال جاناندن مراد
اولنور جمال جیمک کسریله جملک جمعیدر دوه‌لر دیمکدر جمال صورت
ومعنی ظاهر وباطن حسنی دیمکدر وجائزدر برمضاف تقدیر اولنوب
جمال اهل صورت واهل معنی دیمک اوله جمان صالنجی وصالنراق
دیمکدر اما صالنجی یعنی خرامان وچکز بنجی وطوانیجی وتفرج وسیر ایدیجی دیمکدر
جمان که دد جمان اولور یعنی چکز بنور وطوانور وجلوه کر اولور وصالنور
وتفرج وسیر ایدر دیمکدر اگر که دد چکز بنور معناسنه اولورسه صالنراق
چکز بنور وطوانور دیمکدر جمانه شول شراب قباغیدرکه اوزرنده
اشکال یازیلودرسه ووغیرسی کبی جمشید جام جهان نمای پیدا
واختراع ایدن پادشاهدر وبعضلر دیدیلرکه جم وجمشید حضرت
سلیمان پیغمبر علیه السلامدر وجام جهان نماده انک اختراعیدر والعلم
عنداللّه جمشید کامکاردن اهل دنیا وصاحب دولت مراد اولنور
جمشید مکان وصف ترکیبی اضافه‌لردر جمشید مرتبه‌لی دیمکدر
جمع جیمک یعنی مجلس وجماعت ومساعده وجمعیت خاطر وقرار وحضور
وآزاده‌لق مراد اولنور جمع آورد دیوشردی دیمکدر جمعیت دن
جمعیت خاطر وقرار وحضور وراحت وآزاده‌لق مراد اولنور جمعدن

روز جمعه مراد اولنور جمل کبیردن ابجد حروفی مراددر جمله بعضی بره ده
باشدن باشه دیکدر چمن چایر در ودنیا داضافت بیانیه ایله چمن دنیا
وچمن عشق وخط سبز جانان وکلشن وکلستان وخواجه حافظ شیرازی
مراددر چمن آرا چمن بزه بیجی یعنی تربایی وتربیه ایدیجی چمن دنیا
بیانیه چمنزار چایرلق وخط سبز جاناندن کنایتدر چمن کل بیانیه در
چمی صالنور وطوالنور سن چمیدن صالنمق وطوالنمق وچکز نمک وتفرج
وسیر ایلمک جمیل کوزل جمیله مثله حرف الجیم والنون جناب اوکاوکی
وحیاطی فناء البیت معناسنه وجانب وحضور جانان وآستان جانان
مراد اولنور جنان جیمک فتحیله قلب ودل مراد اولنور جنان جیمک
کسریله جمع جنت در جنتلر دیکدر جنان جیم عجمینک ضمیله انجلبان واول
دکلو دیکدر بوادوج ماده نک جوهری الا عجام تترک کثیرا فحوا سنجه
اخرک معناسنه اولمق محکندر جنان که انجلبان که وشویله که دیکدر جنانم
کرد یعنی انجلبان ایلدی دیکدر جنب تر دمعناسنه جنبانید خلقه اقبال
ناممکن ممکن وحاصل اولماین دولتک حلقه سین دیرتدی یعنی محال اولان
دولته سعی وکوشش ایلدی چنبر زلف بیانیه در چند نیچه ونیچه بر نیچه
وچوق ونقدر چند ازین باد غرور نیچه بر بوغفلت بلندن یعنی غرور
ایله عمر ضایع ایلمک چندان اولقدر یعنی چوق چندان بود که اول
زمانه دکدر که چند چند نیچه نیچه بر دیکدر تکرار تاکید ایچوندر وتاکید
تاکید لفظیدر چند کویم نیچه بر دیه یم چند کویی نیچه بر سویلرسن الیسم

اول دیکدر چند که نیچه وقت چندین بوقدر وبودکلو چندین آشنا
بوقدر آشنا چندین نماید قصه را بودکلو یعنی بویله رنکین وشیرین
قصه کوسترر یعنی پیدا واظهار ایدر وتاثیر ایدر دیکدر جنس متاع
وقماشدر جنس خانه کی بیانیه در خانکی اوده حاصل اولان نسنه درکه
کرک شراب کرک غیریسی جنس بونده متاع معناسنه دریس معنا
اوده حاصل اولان شراب متاع دیکدر جنگ جیم عربیله مقاتله وصواش در
وسخط وغضب مراد اولنور چنگ جیم عجمیله آلت طربدن چالدقلری
سازک اسمیدر وقوش قیناغی ونیچه یعنی ال وآوج چنگ در زد
نیچه وال اوردی یعنی یاپشدی چنگ صبح بای حرف نسبت اولنجه
اضافت بیانیه در اما حرف وحدت یا حرف تنکیر اولورسه لامیه در
چنک بونده چغانه معناسنه در چنکی سازنده چنکیز هولاکونک جد
اعلاسیدر که سلاطین ایلخانیه اکا منسوبدر جنیب اکابر اوکنده
چکلان یدکه دیرلر جنیبه مثله جنیبه کش اکابر آتلرینی یدن کمسه یه
دیرلر جنیبه یدک آتی اکابر اوکنجه چکلور جنبان بو وجهله وبو اسلوبله
وبو نجلاین وبونک بکی دیکدر مشار الیهی حزنه ایسه اکا کوره
معنا ویریلور حرف الجیم والواو جو تشبیه ایچوندر وتعلیل ایچون
استعمال اولنور جو جیمک ضمیله جودن مخفف اولورسه ایرمق معناسنه در
اما جستن دن اولورسه استه وارا وصور وطالب اول دیکدر جواب
حل کشت حکایت مشکل صوریکا حل اولدی مشکل حکایت جوان

تازه وبکت وایی واعلا وقوتلی ومبارک ومیمون جوانان چمن بیابانده‌لر
چمن بکتلری یعنی تازه چمنلر جوانبخت طالع ودولتی جوان یعنی بکت
وترکیب مزجی اولورسه قوتلی ومبارک وایی طالعلی دیمکدر جوانبخت
جهانم جهانک جوان بختیم یعنی جهانده بختم وطالعم جوان یعنی تازه
وایی واعلادر جوانخ جانخه‌نک جمعیدر جانخه سینه جابند ه
ایکلو لکو کیدر فارسیده پهلو دیرلر وجانخه‌دن درون ودل مراد اولنور
جوانم کن بنی جوان یعنی احیا ایله جوانی یاء مصدریه اولورسه
یکتلک ووحدت ایچون اولورسه برجوان یعنی بریکت دیمکدر جوانی
بازی آرد بیادم جوانلغی خاطره کتورر یعنی بکا جوانلق هوا وهوسن
ویرر جواو انک کبی انجلاین والکابکز والکا معادل ومماثل جوب
دکنک وکونک جوجان خوب تن کندی جانم کبی یعنی سوکلی ومحبتلو
وعزیز جود واجرعه برجرعه ایله جوم دلک ایلک یعنی سخا وکرم
ایلک حاصلی برجرعه احسان ایلک جور ظلم وجفا جوری کلاسورنیه
دیرلر که اندن کلاب چقاررلر جوزادن برج جوزا مراددر جوزا بربرج
اسمیدر که عربجه ذوالجدین وعجمجه دوپیکر دیرلر جوزا اجوزک مونثیدر
اجوز اودر نه‌سی یعنی بلی آق قوچه دیرلر کانه اکا اول آق حمایلدر الکز قیون
دیشی اولوب اودنه‌سی آق اولورسه جوزا دیرلر امارنک اولورسه
اجوز دیرلر وجوزا برجی کویا که بلدن یوقروسی ایکی کوده لو براندر
انکیچون عرب ذوالجدین وعجم دوپیکر دیرلر وجوز انک ایکی کوده لی

اولدوغی

اولدوغی اوستنه حمایل المش انانه بکزدرلر جوش قیناپش واضطراب
وحرکت وزحمت جوشان قاینانان یعنی قیناجی جوشمست
شبنم کیدر یعنی شبنم جه در جوش میبزد قینادی وزحمت
چکدی دیمکدر جوشید قینادی واضطراب چکدی ومشقتده اولدی
ومضطرب ومضطر اولدی دیمکدر جوکان دنه امر قضا وقدر وتشبیه
طریقیله خم زلفدن مراد اولنور جوکان کام بیابانه در مراد جوکانی
دیمکدر وقوت وقدرت ومساعده مراد اولنور جوکانی جوکانه
منسوب آت یعنی شول آت که انکله جوکان اویونی اوینانور مصر
وشام وبغداد آتلری کبی که جرید انلرله اوینانور حوائیله اوینانمز
جوکانی یاء حرف نسبتدر جوکان اویونی اوینادقلری آته دیرلر
نته کیم اسبی انکله توصیف ایدوب اسب جوکانی دیرلر اما فلکه
صفت واقع اولدقده فلک جوکانی جوکان باز فلک دیمک اولور زیرا
اسبابنک قائمه سی اکا اسناد ایدرلر جوکردی از میان برخیز تورز
کبی ارادن قالق یعنی محو اول جواله بافدح افتاده برلب جویم
قدحله لاله کبی ایرمق کنارینه دوشمشم یعنی باده نوش ایلمشم
دیمکدر جولانکه جولان یعنی حرکت ایده جک یر ومقام وعرصه نسبت
یره وبال اوراجق یر جولغی طورلغی اشق دیمکدر جوماییکدد بزم
کبی اولور یاصو کبی طولانور دیمکدر ماده ابهام واردر جون اماله‌سز
واشباع سز حرف تعلیل در چونکه واکر که وزیرا که معناسنه وحرف

تشبیه در کبی دیمکدر چون اماله ایله حرف استفهام در و عبید کیف
معناسنه نیجه ونته ونه وجهله ونه کونه دیمکدر چون باشد نیجه اولاجقسین
یعنی نه اوله جقسین چون توان بود اولمق نیجه ممکندر چون شود
نیجه اولور چون کنم نیجه ایده یم چون کنی نیجه ایدرسن چون لاله میان
وقدح در میان کار لاله کبی اورتاده می وقدح کوردم یعنی باده
نوشلغمزه وقدح کردان لغمزه بقمه لاله کبی چون می زیب نیجه دیر یلورسن
یعنی نیجه کچینورسن چون نون نون کبی یعنی دوتا وایکی قات چون وچرا
نیجه ونیچون دیمکدر وکفت وکو واعتراض وتعلل وبهانه دن کنایتدر
وصورر وسئوال معناسنه استعمال اولنور زیرا صورر وسئوال
بو لفظلر ایله اولور چه وچون لفظلریده بویله در وخدای متعالی
بیچون ایله توصیف ایلدکلری افعال خدادن هر کمسه نک نیجه ونیچون
دیو سئواله زهره ومجالی اولمدوغندن در وچون وقطعا اولوب علم الثقلین
ایله معلوم اولمامسندن بیچون ایله تعبیر ایدرلر وچون وچرا کفت وکوی
تعلقدن کنایتدر چونی نیجه سن یعنی حالک ندر جوهر ماده وهیولا
معناسنه در واصل ونسل ونسب ومعرفت وکمال وفضل مراد اولنور
جوهر جمشید وفریدون جمشید وفریدونک جوهری یعنی اصلی ونسلی ونسبی
جوهر ذاتی بنمال ذاتک جوهرینی یعنی معرفت وفضیلت وکمالنی
کوستر حاصلی ذاتکده اولان معرفت وکمالنی اظهار ایله جوی اگر مقدار
اما جستن دن امر مخاطب اولور آسته واوم ورجا ایله وآرا

وطالب

وطالب اول دیمکدر وجوی ونبا وجوی بدن مراد اولنور جویبار ایرمق
کناریدر وبعض یرده ایرمق ودره مراد اولنور جویبار دیده بیانیه
ولامیه در جوی بست ایرمق بغلدی یعنی ایرمق آیردی جوی خون
قان ایرماغی جوی بد دلیل استفهام طریقیله اولور سه بر خام استرجی
دیمک اولور جویم ارارم واسترم واوماررم ورجا ایدرم وطالب
اولورم ویورم وقبول ایلرم دیمکدر ومناسبتیله معنا ویریلور جوی
سولیان بیانیه جوی نمی ارزم بر اریه یه دکم یعنی بر اریه چه رغبتم بو قدر
جویها بسته ام از دیده بدامن کوزم یاشندن اتکمده ک ایرماقلر
بغلمشم دیمکدر از دیده تقدیری از اشک دیده در بدامن تا بدامن
تقدیرنده در جویی استرسن ارارسن اومارسن ورجا ایدرسن
وطالب اولورسن ومحله مناسبتیله معنا ویریلور حرف الجیم والهاء
چه حرف استفهام در مطلقا یعنی اقرار اولسون کرک انکاری اولسون
اما انکاری اولدقده مابعدینک حاصل ومیسر اولمدوغن اشعار
ایدر وچرا معناسنه استعمال اولنور وبعض یرده مبالغه افاده ایدر
چه نالها کرد وعجب ناله لر ایلدی دیمکدر ونه ونه عجب وعجبا چه
چاه دن مخففدر قویی در وحضور مراد اولنور چه جیم مفتوحه عجمیه بتصغیر
ایچون استعمال اولنور کمانچه وسرایچه کبی چها چهنک جمعیدر نلر دیمکدر
جهان دنیا واخرت وروزکار وعالم در وحذف مضافله اهل جهان
وخلق جهان وسلطنت جهان دیمکدر وسفلیات مراد اولنور جهان

بیت چه نک ما رسیده بایه قلب اولمشدر
کیت لفظنده اولدوغی کبی
سودی

بیت مرکبدر چه ایله است
لفظندن ترکیب اولندقده
تخفیفا ها ایله الف ساقط اولمشدر
سودی

جیم عجمیك فتحیله چراغان و آتلغان و ظهور ایده کن و چره یارق و قالقیجی قالیفیجی دیمکدر و اسم فاعل معناسنه دیر بلور جهان افروز جهانه نور و ضیا و صفا ویریجی دیمکدر جهان پناه جهان یعنی اهل جهان و خلق جهان لند و یه صغینجی یا صغندیریجی یعنی حمایت و حفظ ایدیجی جهان بخش جهانی یعنی جهان سلطنتنی بغشلیه و مستحقنه ویره و بذل ایله دیمکدر اما وصف ترکیبی اولورسه جهان بغشلیجی یعنی سلطنت و احسان ویریجی ایدیجی دیمک اولور جهان پیما جهان اولچوجی یعنی قطع مسافه ایدیجی دیوان و منزل آلیجی و سیاح دیمکدر جهان بین وصف ترکیبی اولورسه جهان کوزیجی یعنی جهان کورمکه مالک و قادر جهان خوبی خوبلق جهانی یعنی کوزلك عالم دیمکدر جهان دیده جهان کورمش یعنی سیاح عالم جهان دیگر غیری عالم یعنی دار جزا و امام آخرت اولر جهانسوز جهان یاندیریجی یعنی جهاندن مستغنی و کچمش حاصلی تارك دنیا دیمه دن کنایه‌در جهانست نه‌لر یعنی نه عجبلر و نه سودالر واردر دیمکدر و مقامه مناسبیله معنا ویریلور جهان فانی بیانیه فانی اولان جهان دیمکدر جهان گذران کچیجی یعنی فانی جهان حاصلی متقلب الاحوال و متحول الامور اولان فلك دیمکدر جهان گیر جهان طوتوجی یعنی جهانه الوب مالك اولوجی و جهانی فتح ایدیجی و شهرت ویریجی دیمکدر جهاندار وصف ترکیبدر جهان طوتوجی سودیجی جهانبان جهانه منسوب یعنی جهان خلقی و جهان اهلی دیمکدر چه ارزد نه دکر یعنی بهاسی نه‌در چه اشکها نه کوز یاشلری دیمکدر

چه بونده

چه بونده مبالغه افاده ایدر چه افتاد عجبا نه واقع اولدی و نه‌در چه امن و عیش امینلکله دیرلك نه میسر یعنی میسر دکل چه آوردی نه کتوردی یعنی نه ویردی چه باشد نه اولور و نه لازم کلور و نه‌در یعنی الکا نه اعتبار چه بازند نه اوینرلر او نه نتیجه ویرلر چه باك قایرمز چه بربسته نه بغلمشسن یعنی نه حاصل ایتمشسن چه بصلح و چه بجنك حالت صلح و جنکدر یعنی رضا و سخط حالتنده حاصلی ایکی حالتده دخی دیمکدر چه بودی نه اولایدی و نه اولوردی چه به یك نه وار چه به چشم آید اوکوزه نه کلیر در و نه نتیجه حاصل و نه واقع اولیر در و نه ظهور ایدیر در چه تاب آرد نه قدر طاقت کتورر یعنی کتورمز چه تفاوت نه زیان و نه تفاوتی و فرقی وار یعنی یوق حاصلی ایکیسی برابردر دیکلرن و مساویدر دیمکدر چه تبرها مبالغه یعنی چوق اوقلر دیمکدر چه جانی داد نه عجب کوزل جان ویردی یعنی جان ویرمه‌سی رحمت چکمدی چه جای آن انك یری و محلی دکلدر دیمکدر چه جای او انك نه محلیدر یعنی الکا نه اعتبار چه جای مال دکلکه دیه‌جك یرده استعمال اولنور ع بیم باز نماند چه جای مال و منال عمره قالمز دکلکه مال و منال یعنی جان و باش قالمز قنده قالدیکه مال و منال قاله دیمکدر چه جای من بن دکل یعنی قنده قالدیکه بن بلکه دیه‌جك یرده استعمال اولنور چه جای وصال نه وصال محلیدر یعنی وصال ممکن و میسر دکلدر چه حاصل نه فائده یعنی فائده یوقدر دیمکدر استفهام انکاریدر

چه خواهد بود نه اوله جق در و نه اوله کرک چه خواهد کرد نه ایلیسر در
چه خوب وچه زشت نه کوزل نه چرکین یعنی اکا نسبت کوزل و چرکین
برابردر چه خوش گفت عجب خوش یعنی قتی کوزل سویلدی چه دمی
نه دمدر و نه ساعتدر چه دهم نه ویره یم ونیجه ویره یین چه راحت مرا در
غم تو سنک غمکده بگانه راحت یعنی راحت حاصل و میسر دکل دیمکدر
چه رانی نه سوررسن یعنی سورب روا ایلمک انصاف دکلدر چه رفت
نه واقع و صادر اولدی چهره جیم عجمیک کسریله بکز و یوز یعنی وجه
دروی معناسنه در وصورته چهره دیرلر چهره کشاد مطبوع و مقبول
وخوب کورندی چه سر داشت نه سودا طوتیدی یعنی نه سوداسی
وامیدی وار حاصلی مرادی ندر دیمکدر چه سر داری نه سوداک و نه
هواک وار دیمکدر چه سرها نه باشلر وکله لر یعنی مبالغه و چوق رقیب
ودشمن باشلری وکله لری دیمکدر چه بونده مبالغه افاده ایدر چه سنجد
نه طارتار یعنی نه وزن و قیمت کتورر و انک قتنده نه وجودی وار و نه کار
و تاثیر ایدر و نه اعتباری وار دیمکدر چه سود ایست نه سوداسی طلبدر دیمکدر
چه شد نه اولدی و عجب دکل و نه حال اولدی و نه غم یعنی نسنه لازم کلمز چه شود
نه اولور یعنی نه نقصان کلور و نه اکسیلور و نه لازم کلور دیمکدر اما حرف
شرط اولورسه نه اولوردی دیمک اولور چه غم نه غم وار یعنی زحمت
ویروا ایلکم چه غم دارد از نشیب و فراز انشدن و یوقشدن قورقماز
یعنی انش و یوقش خاطرینه کلمز چه کارت نه ایشک وار چه کار دارد

نه ایشک یعنی نه مصلحتک وار چه کارم باکسی نه ایشم وار کمسنه ایله
یعنی کمسنه نک حالیله مقید دکلم دیمکدر چه گذشت نه کچدی و نه واقع اولدی
و حالی نیجه اولدی چه کردی که نهشتی نه ایلدیکه صالیو برمیدی یعنی
صالیو برمکه قادر دکلیدی چه کسی کیمسن بن سنی بلمم دیه جک یرده
استعمال اولنور چه ادات استفهام در چه کشف شد نه حالت کشف
اولدی و نه استفاده ایلدی چه کم شدی نه اکسیلوردی یعنی نه نقصان و نه
ویردی چه کم گردد نه اکسیلور یعنی قدر یکه نه نقصان لازم کلور
چه کند نه ایلر یعنی نیه قادر و نه ایلیسر در یعنی تاثیر ایدر دیمکدر اما
استفهام انکاری اولورسه تاثیر ایلمز دیمک اولور چه کنم نیجه ایده یین
ونیلیه یین دیمکدر چه کنم گر ندهم ویرمیه یین نیجه ایده یین یعنی ویرمکه
قادر دکلم دیمکدر بو یله ترکیبلر سؤال معناسنی متضمندر چه کنم گر نکنم
صبر نیجه ایده یین اگر صبر ایلمیه یین یعنی صبر ایلمکه قادر دکلم چه کنم گر نبرم
رشک بمن نیلیه یین اگر بگا رشک و حسد ایلمیه سن یعنی بگا رشک
و حسد ایلمکه قادر دکلسین چه کن نگویم دیهم نه ایله یعنی نه ایلیه جکمی
سویلیم چه گونه نه وجهیله و نه درلو و نیجه چه گونه نیجه سن و حالک
ندر چه گویم نه سویلیه یین بگا بو نلردن مصاحبت و بحث ایلمک دوشمز
چه گویمت سگا نه سویلیه یین یعنی بیان ایده مزم چه گویی نه سویلرسن
و نه دیرسن دیمکدر چه می بندی در رحمت اکا نه رحمت بغلرسن یعنی
اندن نه رجا ایدرسن چه محجوبی از و اندن نه دیلرسن چه محجوبی از دهر

وهردن نه دیرسن یعنی روزکاردن نه شکایت ایدرسن چه میکنی نه ایشلرسن
چه میگویی نه دیرسن یعنی بو سوزه سنده قائلمیسن چه نسبت
نه مناسبتی و مشابهتی واردر دیمکدر چه نقش بازد نه نقش و صورت
گوسترر و نه شکل و نه حال اظهار ایدر چهیدن صچرامقدر و لازمی
قاچمق در و ظهور ایلمک و آتلمق مثلا شمشک آتلمق کبی و اعراض ایلمک
حرف الجیم والیاء جیب افق افق یقه سی یعنی کنارلری اضافی بیانیه در
جیحون خو اسمی ایله سمرقند بیننده بر بیوک ایرمقدر و بر دره در که
ایلروسنه ماوراء النهر دیرلر جیدن میوه یه نسبت دیوشورمک
در و حه نسبت غدا ایلمک در جیده میوه داوزم دیوشورمک
جیزی مختصر بر مختصر نسنه که مراد دهاندر و اختصاردن مراد خرده لکدر
جیست ندر دیو صوررسک دیمه جک یرده مستعملدر جیفه دنیا
بیابانه در جاین بوکلم در خم معناسنه اما وقت اولنسه جاین اعمدر
خمدن و جیدن دن اولورسه میوه یه نسبت دیوشر در و حه غدا ایله
دیمکدر و النده اوام بوردشق و صفت استعمال اولنور مثلا ع فجین
دیرلر دبر شهر ادیدر و طوغری ور ایکت معناسنه جینه طوزاق برکه دانه
جنسندن اوله جینه دان قورصاق جاین ور طوغری ور ایکت جاین قبا
قفقانک بوکوم و دوریجی جینیم دیوشررم حرف الحاء والالف
حایل پرده و مانع و حجاب حاتم اسم فاعلدر واجب معناسنه در
و عرب سخیلرندن بر شخصک علمیدر لکن عجم اسماده تصرف ایدوب

عابن

وبرده دار وباز دار

عین الفعلی مفتوح اوقورلر مثلا عارض و کافر و خاتم کبی اسماده
عین الفعلی مکسور ایکن مفتوح اوقورلر حاتم طی دن غنی ناپاک در
حاجب لغتده قاشه دیرلر اما قپوجی و مانع و واسطه معناسنه استعمال
اولنور و قپوجی یه حاجب دیدکلری اجازتسز خلقک سرایه گیرمرینه
مانع اولدوغیچوندر حادثه دن حادثه ایام و روزکار و زمان و هول و شدت
و غم و هم و مصیبت و بلا و خوف و بلیه دنیا مراد اولنور حادی حدی یجیدن
اسم فاعلدر دوه سورجی سایق الابل معناسنه و ایرلیجی و نغمه
ایدیجی دیمکدر زیرا حادی دوه سوررکن بانغمه ایرلمغه و نغمه اتمکه دیرلر حارس
پاسبان و حافظ و مونس حارس جان مونس جان و دعاگوی حاسه دن
قوت متخیله یعنی حاسه خیال مراددر حاشا ادات استثنادر
تنزیه مقامنده مستعملدر حاشاک مثله حاصل محصول معناسنه در
و میوه و نتیجه و فائده و سرمایه و ثواب و نقد و میسر و قابل
یعنی فیض قبول ایدیجی دیمکدر حاصل ازان آنیست اندن حاصل
یعنی مقصود بودر حاصل اوقات لاتبه در حاصلدن سرمایه
و نقد و ثواب مراد اولنور حاصل خرقه لاتبه در حاصلدن سرمایه
و نقد و ثواب مراددر حاصل من بنم حاصلم یعنی بنم علمم خاقان چین
پادشاهلرینه دیرلر و زمان سابقده خاقان اولوب بر سنجی پادشاه
کلمشدر حاکم اوست حاکم اولدر یعنی بو خصوصده حکم انکدر و اول
مختاردر حال دن اسرار مراد اولنور حالت کل کلک قرار و ب

حالا شمدیکی حالده دیمک اولور حالیا منه بونده تاکید یاده در

عاقبت منزل ما وادی خاموشانست
حالیا غلغله در گنبد افلاک انداز

طورمه‌سی در حال زار بیابانه درزاد وذلیل وحقیر معناسنه حال ازین
بهتر نباشد حال عالمده بوندن یکرک اولماز حال گردان مقلب الاحوال
وصف ترکیبیدر گردانیدن حالدن دوندریجی
والامور دیمکدر مراد خدادر که گاه لطف وگاه قهر صنعتی اظهار ایدر
حال نیکو حال وصلتدن کنایه‌در حالی شمدی وشمدیکی حالده والان وفی الحال
وبوندن یا اولمزدن اول دیمکدر عجبی حالادر حالیا مثله حالی
دگرگشت بر اوزکه حال وبرشقه صورتدر دیمکدر حرف الحاء والباء
حب حانک ضمیله محبت معناسنه حباب حانک فتحیله صو قبرجغی
وحبابک حصولنه سبب یلدر یعنی یل تداخل ایدر وصویی قبردوب
حباب حاصل اولور بعده یل حرکت ایلمکله حباب چاتلار ویلی طشره
چقار اکثر صوحرا استعمال اولنور وشرابده دخی استعمال اولنور واوصافی
اوان ضعف بنیه وسرعت زوال مراد اولنور وحانک ضمیله قره بلانه
دیرلر حباله ایاق باغیدر وکسریله کمند دیدکلری حلقه در حبذا نه خوشدر
ونه گوزلدر حبل ایپ در وکمند مراد اولنور حبه خضرا ابشل
حبدرکه اسراردن دوزیلور خضرا اخضرک مؤنثیدر حبیب دوست
معناسنه حرف الحاء والتاء حتام القاه حتی بونده حرف جر
کی معناسنه یعنی تعلیل ایچوندر ومیم مفتوحه ماء استفهامدن مرخم در
الفی حذف اولندقدن صکره حالی اوزرینه قالدی اصلنده حتی ما ایدی
ماء استفهام مجرور اولدقده الفینک حذفی واجبدر نته که نظیم نه بغده
فناظرة بم یرجع المرسلون وعم یتساءلون اصلنده بما وعن ما ایدی

اولده

اولده باونانیده یا ایله مجرور اولدقده غیجون الفلری حذف اولنوب بم
وعم قالدی وبوده معلوم اوله که حتی وعلی والی نک آخرلری میمه اتصال
وقتنده الف شکلنده یازیلور یا شکلنده یازلمز حتام وعلام
والام دیرلر الفی متکلم وحده درلقی یلقی من باب علم یس
معناسی بولمقجون دیرلر حرف الحاء والجیم حجاب پرده در
اما غفلت وکبر وغروردن کنایه‌در حجاب دیده ادراک لامیله در
حجاب ظلمت بست ظلمت حجابن بغلدی یعنی ظلمت الجنیه کیردی
وظلمته پنهان اولدی حجام قان آلیجی وسنتجی معناسنه مستعملدر
حجت بنده‌گی قوللق کاغدی وعتقنامه حجر منع معناسنه در حجر
الاسود بیانیه در زیرا موصوفک صفتنه اضافتی قبیلندندر روایت
اولنورکه مکه‌نک حجر الاسودی یاقوتدر زیرا یاقوت قزل وصاری
اولدوغی کبی سیاه ده اولور حتی قرامطه لعنهم الله مکه مکرمه‌یی
غارت ایدوب مبارک حجر الاسودی الدیلر واهل اسلام
ایکی یوز بیک سکه حسنه جمع ایدوب اللرندن تخلیص ایلدیلر
ومبارک حجر الاسودی یاقوت خواصله تجربه ایلدیلر کوردیلرکه
خاصه‌لری کامل مالی ویروب حجر الاسودی اللرندن الدیلر حجل
قید وخلخال حرف الحاء والدال حد سنور وغایت ونهایت
وکمال ومقدار ولایق حد تو نیست سنک یعنی لایقک دکلدر حد حسن
لابته در کمال حسن دیمکدر حدقه گوزک قره‌سنه دیرلر که مدار نور

چشم در دیده آشنایی انکله کوروب تشخیص وتمییز ایدر
حدیث خبر وقصه وحکایه وسوز حدیث باشکر بیانیه شکرلی
یعنی لذیذ سوز حدیث توبه مکو توبه ادیجی اکه حدیث تشنه
وابست تشنه ایله آب سوزیدر یعنی قندده بر انجم صوورر اننی
بندن دریغ ایلمه که بن انکا تشنه صویه طالب اولدوغی کبی طالب
وراغبم دیمکدر حدیث خواند قصه وحکایه اوقودی وسوق کلام
ایلدی حدیث عهد ومحبت زکس نمیشنوم عهد ومحبت سوزینی
کمسنه دن ایشتدمم یعنی محبته عهد ووفا ایدر کمسنه طوتمم وبلمم
دیمکدر حدیث عهد ومحبت بیانیه لردر حدیقه باغچه در جمع حدایق
کلور حدیقه بینش بیانیه در بینش باغچه سی یعنی باغ بصر دیمکدر
بینش کورش وبصر معناسنه در حرف الحاء والراء حرارت دل
اضطراب مراد اولنور حرامست می انجا کی اول یرده حرام در
یعنی مهنا وکوارنده کلدر حاصلی سبیکجی دکلدر دیمکدر حرز جان جان
حمایلی دیمکدر حرز یمانی بر مشهور اوزون دعادر غایتله مبارک
دعادر خصوصا تدمیر اعدا ایچون زیاده متوثردر حرفی دن نصیحت
ونصیحتی مشتمل کلام مراد اولنور نته کیم بکحرف دن ودوحرفدن
نصیحتی مشتمل وجامع کلام مختصر ومفید مراد اولنور نته کیم خواجه
حافظ شیرازی ع آسایش دوکیتی تفسیر این دو حرفست
مصراعنده دو حرفدن ایکی فقره دن مرکب بر مصراع مراد ایدر مصراع

بودر

بودر با دوستان تلطف با دشمنان مدارا وسوز وطعن وتعرض
وکنار وجز معناسنه ده کلور که جمعی اجزادر ودرس وسبق وحرف
کناه ووجود مراد اولنور حرف وصوت جرس جرسانک حرف وصوتی
یعنی خرده وبزرک وصغیر وکبیری وادنا واعلاسی دیمکدر حرف کشید
بر حرف چکدی یعنی بر نسنه یازدی حرم مکه نک اطرافنده شول معین
یرلره دیرلر که انده آو اولامق واغاج کسمک واوت اوتلاتمق
حرامدر یعنی بر کمسه انده بر صید شکار ایلسه غرامتن چکر حرم
وصل بیانیه در حرم نشین نهانخانه نهانخانه نک حرم نشینی دیمکدر
حرم نشین حرم ده اولتوریجی دیمکدر حرمت رعایتی واجب اولان
نسنه وتعظیم وتبجیل ورعایت وعزت حروف کناه بیانیه در کناه
حرفلری حریم حضرت تو حضورک حریمنده یعنی سعادتخانکده دیمکدر
حریم حولیه دیرلر حضرته اضافتی معناسنه در حریم حرم قدس دن
مراد ملائکه کرام مقاملریدر حریم حولیه دیرلر ومقام مراد اولنور حریف
مصاحبدر مطلقا وباهم مصاحب وندیم ویار وجانان وباده نوش
وشخص وملازم ومداوم ومبتلا وعاشق ولایق وشایسته وهم پیشه
وهمصنعت یعنی صنعتداش مراد اولنور زیرا حرفت لغتده صنعته
دیرلر حریف باده دن جانان مراد در حریفان یاران ومصاحبان وباده
نوشان وطائفه حریف تو بودم سنک عشقکه ملازم ومداوم ایدم
یعنی سکا مبتلا ووابسته ایدم حرف الحاء والزاء حزام حالک

حریفدن یونده مراد دیم وغصه درکه کند مصاحب اولوب ایرلماز سودی

كسريله قوام خواندن شتا و حجام مراد اولنور حزن حانك وزانك
فتحه لريله حزن كبى حانك ضميله وزانك سكونيله غم و غصه يه ديرلر حزين
مزن وملايم و محزون و غمناك و مغموم معناسنه در پس دل حزين محزون
و مغموم كوكل ديمكدر حرف الحاء والسين حسب مقدار و حال
و كمال ايله فخر ايتمك حسب حال ده حسب سينك سكونيله اندازه
و مقدار معناسنه در حاله اضافتى بيانيه و لاميه در حسبى يكفينى
و كافى معناسنه در حسبى علم الله من سؤالى بنم سؤالدن
اللهك علمى كافيدر يعنى بنم نه ديلدوكمدن خدانك علمى كفايت
ايدر حاجتى بنم مرادم اللهك معلوميدر ديمكدر علم الله لاميه در حساب
نظر و التفات مراد اولنور حسنت ز دكمر روز فزونست حسنك
كوندن كونه زياده در حسن كوزلكدر و لطافت مراد اولنور حسن
جرم دن كمال حسن مراد اولنور حسن خاتمت خاتمت كوزلكى يعنى
عاقبت خيرلغى حسن خداداد عوارضله يعنى زيور و زينتله مكتسب
اولميوب ذاتى اولان كوزلك در اضافتى بيانيه در حسن روز
افزون بيانيه در كوندن كونه آرتيجى و زياده اولبجى حسن ديمكدر
حسن طرب بيانيه كوزل اشنلك حسن فروش حسن صاتيجى
يعنى كوزلك و جمال عرض ايليجى ديمكدر حسن نظم لاميه در نظمك
حسنى يعنى لطافت و صفاسى ديمكدر حرف الحاء والشين
حشمت حانك كسريله عظمت و اولولق و سلطنت معناسنه

حشمت صحاح ده حانك كسريله احمد را استحيا معناسنه
اما اسمعى حشمت كسر حايله غضبدر ديدى اما حانك فتحه
يله بريسى تعرض ايلمدى اما خلق استعمالنده حشمت
فتح حايله عظمتدر سودى

استعمال اولنور حشمت سليمانى لاميه در حشمت قارون بيانيه
عظمت قارون ديمكدر حشمت كل مبين كلك عظمتنه با ضمه حشر
جمع حشرى اسبجق قانلو يعنى محب حشو دن بيهوده سوز
و غيريسى مراد اولنور حرف الحاء والصاد حصار نيلى جوبيت
رنكلو حصار يعنى آسمان حرف الحاء والضاد حضر احضرك
مؤنثيدر يشل ديمكدر حضرت حضور و نزد معناسنه ده كلور
حضرت احد لا اله الا الله بيانيه لر در حضرت سبزغ لاميه در
سبز فلك حضورى ديمكدر حضر راه يول حضرى يعنى رفيق و دليل
و هادى و قولاغوز حضور راحت و ذوق و صفا و حاضر و قرب
معناسنه كه مفارقت معناسنه اولان غيبت مقابليدر مثلا
در حضورش نيز بكويم حضور نده دخى سويلرم يعنى يوزينه و مواجهه
سويلرم اغتياب ايلمم ديمكدر و وصال و وصول جانان مراد
اولنور حرف الحاء والطاء حظ عمر عمرك فائده سى و نتيجه سى
خطره انجمن و قاشدن يايلان آغيل حوليه يه ديرلر حرف الحاء
والفاء حفظ لغتده صاقلمق و صيانت ايلمك در اما بو كلمه نك
حفظه رعايت و حالنى تفقد ايلمك مراد اولنور حفاظ غيرت
و حميت و رعايت و صيانت حفى مصدر در حفى بحفو دن مهربانلق
(معناى لازمى و فاعلدر)
و اسم كمك معناسنه و حفى ياء مشدد له فعيل بمعنى فاعل در
مهربان و مشفق و اسم كيجى ديمكدر حرف القاف حق باطل

حضرت و محضر برنسه نك بانه
و بقعنه درلر كلمه بحضرة فلان
و بمحضره درلر سودى

حفاظ حانك كسريله مفاعله
بابندن مصدر در غيرتنز
معناسنه در سودى

مقابلیدر وطوغرو وصواب معناسنه وخرام اد اولنور حقاکه
شناس
حق بودرکه وکرچکدرکه دیمکدر حق کذار حق ادا ایدیجی یعنی حق
بلمین
وایلک بلیجی دیمکدر حق ناشناس کفران نعمت ایدوب ایلک
کیمسه ومنکر نعمت وکفران نعمت اوزره اولان کیمسه حقه نوش
بال حقه سی دیمکدر اما دهن جانان دن کنایتدر نوش بال یعنی عسل
وحو طتلو به دیرلر حقیقت آنکه حقیقت کلام اولدرکه دیمکدر
حقیقت بین حقایق اشیایه ناظر اولان کیمسه حرف الحاء
والکاف حکایت کن بحث ایله حکم امر واوامر وشان وقضا
وقدر وحکومت مراد اولنور حکم آسمانی اینست حکم آسمانی
یعنی مقتضای فلک بودر دیمکدر حکم آسمان لامیه در حکمت دن طب
وحکمت الهیه مراد در حکمت الهی یاسی حرف نسبتدر واضافت
بیانیه ولامیه یه محتملدر حکم قضادن حکم قضا وقدر یعنی حکم ازلی
مراد در حکومت خصومت ودعوی حکی حکایه یعنی اظهار وابراز
ایلدی حکیمانه عاقلانه حکیم طبیب حرف الحاء واللام حلاوت
لذت حل شرح وبیان معناسنه وکشف وبر نسنه ازاله مراد اولنور
حل بالمکان من باب نصر مکانه حلول ونزول ایلدی یعنی قوندی دیمکدر
بابله استعمال اولنمشدر اما بکسر حل یحل من باب ضرب حلال دیمکدر
حلت نازل اولدی یعنی قوندی یا حلال اولدی حلقه دن دایره ومجلس
وجمعیت وزلف وحلقهٔ زلف یعنی زنجیر شکلنده اولان زلف مجعد مراددر

وحلقه

حالی حالیا دیمکده سودی

وحلقه لامک سکونیله دراننم دائره سنده ولامک فتحیله در غیریده
حلقهٔ چمن چمن مجلسی یعنی چمنده اولان مجلس حلقهٔ جنون دن مراد میخانه
مجلسیدر حلقهٔ رندان رندلر مجلسی دیمکدر حلقهٔ اقبال ناممکن بیانیه لردر
محال اولان دولت حلقه سی دیمکدر حلقه دن بونده زلف مراددر حلقهٔ کل ومل
کل ومل حلقه سی یعنی کل وباده مجلسی حلقه بر درش زدم قپوسنک
حلقه سن اوردم یعنی قپوسنه ملازمت ومداومت ایلدم حلقه
بکوش عبد زرخرید یعنی بنده وقول واسیردن کنایتدر معلوم
اوله که دیار عجمده عبد زرخریده نک کوشنه حلقه طاقلمش لاجرم
حلقه بکوش دیوب قول مراد ایدرلر ویا لک حلقه بنده لکدن عبارتدر
حلقه کند در کوشم قولاغمه حلقه ایدر یعنی قولاغمه حلقه کچورر حاصلی
بنی قول ایدر حلوا بها حلوالق حلول نزول ایدوب قونمق حرف الحاء
والمیم حماک الله الله سنی حفظ ایلسون حمام اسم جنسدر واحدی
حمامه در بوینی مطوق یعنی حلقه لی قوشه دیرلر فاخته وتخته کوکرجین
وقمری کبی دسانه مطوق طیور کبی حمله هجوم حمله آورد حمله کتوردی یعنی
طمع ایلدی حمی قورودی یعنی قورودقلری نسنه چایر وچمن وبیشه‌ستان
کبی واشعار وقصایدده کوی جانان ومنزل خوبان مراد اولنور وجانانک
مکان ومنزلی اغیاردن محفوظ ومصون اولدوغیچون عربلر اندن حمایله تعبیر
ایدرلر ووصال مراد اولنور حمبا شراب وحرارت حرف الحاء
والواو حوادث دن حوادث ایام وروزکار وزمان واحوال وشدائد

[illegible]

حمایت مصدردر ضرب بابندن
رمی برمی کبی رخنه‌نی قورو
مثلا باغ چایر قورومق کبی
اسم فاعلی حامی واسم مفعولی
محمی کلور محمیه دیرلر که محفوظه
ومصونه معناسنه سودی

[illegible]

و غموم و هموم و بلیات و مصائب مراد اولنور حادثه دن کذلک حواله
براث بر کیمسه یه احصارلق و بر کیمسه یه براث بقیبان ایلمک و صالمق
و تعیین ایلمک و خدانک امری و حکمی مراد اولنور حواله بوی کند اکا حواله
ایدر یعنی اکا صالار و اکا تعیین ایدر دیمکدر حواله گاه شول یره
دیرلر که بر کیمسه یی اول یره تعیین و حواله ایده لر و اول یره صالالر
و منزلگاه یعنی منزل مراد اولنور حواله گاه مرجع و مآل و منزل و مقام
حوالی جوانب و اطراف حور دن دلبر مراد اولنور حور وش حور گبی
کوزل دیمکدر حور و غلمان دن خدمه اهل جنت مراد در حوصله قوش
قورصاغنه دیرلر و وسعت معناسنه استعمال اولنور حوض دن حوض
جنت مراد اولنور حرف الحاء و الیاء حی دیری دیمکدر و قبیله و منود
حی علی الصلوات و حی علی الفلاح دیدوکی مراد اولنور حیا شرم
و حجاب و اوتانمق حیات بقا و دیرلک حیران متحیر و عاشق و طالب
معناسنه استعمال اولنور حیرت تحیر در و حیرت عشق مراد اولنور
حیز مقدار و حد و اعتبار و مکان و محل حیفا دردا و دریغا حیف باشد
حیف یعنی ظلمدر دیمکدر حیف خورد حیف یعنی پشیمانلق یدی حاصلی
پشیمان اولدی حرف الخاء و الالف خاتم دن خاتم شاهی مراد اولنور
خاتم با اوست خاتم حسن انکله در یعنی اول خاتم حسن و جمال در حاصلی
حسن و جمال و لطافت انده ختم اولمشدر و حسن و جمالده جمله دن باشلیان
و ایلرو و اعلا و ممتاز در دیمکدر خاتمت آخر و عاقبت خاتم جم مراد سلیمان

علیه السلامدر خاتم جمشید دن دهان جانان در خاتم لعل بیانینه در مراد لب جانان در
خار دیکنه دیرلر اما رقیب و اغیار و جاهل و نادان و ناقص و مردود و ناکس
و دنی و ناسزا و الم و زحمتدن کنایه در خارا قره طاش که قتی دیمکدر
خاره مثله خار ملامت بیانینه در خاری خورد هر دیکن ییر یعنی هر دیکنه
صانجیلور و پاره پاره و پریشان اولور خازن خزینه دار خازن گنج
حکمت در سخن سوزده گنج حکمت خزینه داریدر یعنی سوزده
اهل حکمتدر دیمکدر خازن میکده میکده خزینه داری که شاد یلدن
خمرانچه سیغی اخذ و قبض ایدوب ضبط ایدن کیمسه در خاست قالقدی
و بیدی و آیلدی خاستن قالقمق و اشجار و نباتاته نسبت بتمک و پیدا
اولمق و آیلمق خاسته بتمش و رسیده یعنی یتشمش و قالقمش و طورمش
و آیلمش خاص الخاص معتبر و مقبول خاصه مصدر در خصوصا که دیمکدر
خاصیت یانک تشدیدیله خاصه معناسنه در و تأثیر خاطر دن قلب
و طبیعت مراد اولنور خاطر تمات سبب فکری دیمکدر خاطر بونده خاطره
یعنی فکر معناسنه در خاطر عاطر طبع پاک و طیب خاطر مجموع بیانینه جمعیت
اوزره اولوب پریشان اولمیان خاطر خاک تراب در و قبر و تربه و مملکت
و خاک کوی جانان و ملازم و جان و دلدن محب و قالب انسانی و جسد مراد
اولنور خاک انداز اول قبه در که انکله طراق دوکرلر و تشبیه طریقیله
کاسه سر مراد اولنور خاک بر سر کرد اوستنه طراق صاچدی و اندن
مستغنی اولدی و انی اونتدی دیمکدر خاک بر سر کن اورا خاکی انک

خاتون عرب کعبة الله خاتون کائنات یعنی کعبة الله شرفها
خار بست باغ و باغچه و بوستان اطرافنه محافظه ایچون قودقلری
خار و خاشاک شعوری

۹۶

خار چینی اولدر که ایبنه
چینی آندن ایدرلر و اندن
اوق دمرنی دخی ایدرلر
کیمه طوقنوب جراحت
اتسه فی الحال هلاک
اولور دیشته

خواجه سرای خادم معناسنه دیشته
خواجه سرا خادم که پادشاه
و وزرا و کبار سرایلرنده حرم
خدمتنده و عورات خدمتنه
مخصوص اوله و غنه بنا شعوری

علیه

باشنه ایله یعنی صاح حاصلی انی نسیاً منسیا فراموش ایله والکا مقید
وتابع اولمه وانی ترک ایله واونوت که کانه خاک التنده مدفوندر خاک
بستان دن خاکپای جانان مراد اولنور خاک بسنی الحق لق ترابی یعنی
خاک مذلت خاک بوس طپراق اوپوجی یعنی ملازم خاک بدهنم تقدیری
خاک بدهنش باد در طپراق اغزینه اولسون یعنی اغزی ویرلی قورلسون
وسوبلکه مجالی اولمسون دیمکدر خاکدان مزبله یعنی چوپلکدر ودنیا وزماین
مراد اولنور خاکدان تیره بیانینه در قرانکلق وبولانق چوپلک که دنیا اوندن
کنایه‌در خاک درگاه اوشد انک خاک درکاهی اولدن ویم دن مراد انک درکاهنه
ملازم اولدی دیمکدر خاکروب سپورکه در جاروب معناسنه ویاسنی حذف
ایدوب خاک رود دخی استعمال ایدرلر وخدمتکار وبنده مراد اولنور وطپراق
سپوریجی خاکروبه سپروندی خاکبار شول کمسنه دیرلر که مزبله لکده یانور
تالقار وخاکه ملازم وطپراقلی دیمکدر وذلیل وحقیر معناسنه استعمال اولنور سار
برنسنه نک کثرتندن وبرشیئه ملازمتدن تعبیردر خاکساری ذلت وحقارت
خاک سر کوی یار یارک محله سی اوجنک خاکی یعنی ملازمی خاکش سر
تقدیری خاک بسرش باد در طپراق باشنه اولسون یعنی اولسون وهلاک
اولسون خاک کش سورکی درکه جفنجبلر انکله تخم اکیلن یری دوزه درلر
خاک نشین ذلیل وحقیر وسفلی خاکی خاکه منسوب یعنی ذلیل وحقیر ومتواضع
وبی اعتبار والحق ودنی وثقیل وسفلی وغبارالود وخاکدن یتن وحاصل
اولان نسنه وباده مراد اولنور ومرده یعنی میت اولان عاشقدن کنایه‌در

خاکپای عشق بیانینه در خاکپای خاکی نک جمعیدر ویاسی حرف نسبتدر
ازلاردر قبا واغیار وثقلا وخاک وتراب اولان موت یعنی خاکده
قرار ایلین مرده عاشقلر مراد اولنور خاکی زهاد درویش مشرب
یعنی متواضع خال بک دروعلامت وبرنسنه نک گزیده واعلاسی
خالد باقی معناسنه واعلام رجالدندر خالص صافی وخالی وپاک
خام کوپیده یافوجیده قاینمامش وکوپوکن آتمامش شرابدر ومطلق
شراب مراد اولنور ونایخته وچیک ومیوه یه نسبت نارسیده
وحاصل یعنی برنسنه یه منتج اولمین شئ وانشی البشوب اوکرنمش
وناقابل ونامستعد وعاشق وبرنسنه دن خبردار اولمین کمسه وبلا
کشیده ومحنت زده اولمیوب نازک وجود اولان کمسه وبرنسنه دن
بی بهره اولملق مراد اولنور خامش نشین اهسم وساکت اول یعنی
صوص وطنمه وسکوت ایله خام طمع خام طمعلی خام بونده شرابه
وبرفائده یه منتج اولمین نسنه یه متحملدر خاموش اسم وساکت دیمکدر
اما خاموش باش تقدیرنده اولور اسم وساکت اول وصوص وطنمه
وسکوت ایله دیمکدر خاموشم ساکتم یعنی جیجیح طنیم خانه منزل واوبیت
معناسنه وسرای وکعبه وکوی جانان ودنیا وخانه دل مراد اولنور خانه ارادت
تسلیم وانقیاد مراد اولنور خانه خمار لامیه در مراد میخانه در وخواجه
برغولنده قیصر یه شهرین مراد ایتمشدر خانه غم بیانیه در خانه میراث
خانه موروث یعنی اتادن ارثله انتقال ایلمش او که جنت فردوس

خانه برانداز یعنی وطن و ولایتی ترک ایدوب سرزه گرد
جهان اولان و درویش سیاح و غریب البلاد معناسنه شویر

اعلادن کنایتدر خانه و یرانه نشیمن دن مراد دنیادر خانه برانداز خانه
بیقیجی یعنی خراب ایدیجی و خانه خراب ایلمک خانه سنی بیع ایدوب
شرابه یا غیریه ویرمکدن کنایتدر خانه پرور اکا دیرلرکه ایچ و حرم
بیوبه طشره و حجوب بیگانه لرله اختلاط ایلمیه پادشاه زاده و بگزاده
و سائر ارباب دولت اولادی کبی خانه خدا صاحب خانه خانه دان
اهل بیت و اوجاقی یعنی صاحبی و قوم قبیله خانه سیاه ماتم زده
مصاب معناسنه نه که خانه اش سیاه کرد انک خانه سن سیاه
ایلدی یعنی مصیبت ایرشدرب انی ماتم زده ایلدی و دیمکدر خانه سیه
مثله خانقاهی خانقاهه منسوب دیمکدر خانقاه تکیه در خانقاه دار
خانقاهی وار یعنی سجاده نشین اولوب صوفیلر جمع ایدوب مرایلق
ایدر خانقه دار مثله خانگی اوده حاصل اولوب تربیه اولنان و اودن
اوله نسنه لره دیرلر جونه اولورسه اولسون و خانه پرور معناسنه و بر
حلوانک اسمیدر خانگیست غمازم غمازم اوندر یعنی بیگانه و خارج
و بیابانی دکلدر خانمان اسباب و املاک و اوبرق خاور مشرق
واهل بیت و قوم و قبیله
حرف الخاء والباء خبث خباثت یعنی مردار که طیبک ضدیدر خبر از
خویشتنم نیست کندمدن خبرم یوق یعنی لا اعقلم خبردار آگاه خبرگیر
خبر طوتیجی یعنی خبر الیجی خبر ندارم خبردار دکلم خبر نداری استفهام
انکاری طریقیله اولورسه خبرک یوقمی دیمکدر خبیث مراد حرف الخاء
والتاء ختم ختم کن تقدیرنده در ختم ایله یعنی دوکت و اوزانمه دیمکدر

ختم

ختم کن ختم ایله یعنی سوزیکی دوکت و کس و اوزانمه دیمکدر ختن
بر مملکتک علمیدر و خواجه حافظک شهر شیرازی مراد ایدر حرف الخاء
والجیم خجالت شرمنده لک یعنی اوتانمق خجسته همایون یعنی مبارک
خجسته لقا مبارک صورتلو خجل بعض متعامده ای خجل تقدیرنده در
ای اوتانغان و شرمنده دیمکدر خجله فتحتین ایله لفظ عربیدر
کرد کخانه یعنی گردک اوی درکه تزیین اولنور و سراپیر مغان مراد
مراد اولنور و ضرورت وزن ایچون بعضا بر ده جیم ساکن اوقنور خجله
طالع ده خجله طالعه اضافت اول اعتبار له در که عادتا خجله مزین
اولنور نیتکه انکه ارایش بخت یعنی ایی طالع دیمکدر خجله فتحتین ایله
عربیدر عجملر جیمک سکونیله استعمال ایدرلر گردکخانه یه دیرلر خجل بمانده
خجل یعنی شرمنده قالمش و اوتانه و غمدن فرارمش دیمکدر خجلت
شرمنده لک خجل شده اوتانمش دیمکدر اما حاصل حرف ترتیب
اولورسه اوتانوب دیمکدر حرف الخاء والدال خدا افندی تعالی در
و افندی و بعض بر ده انجام جاناندن کنایت ایدرلر خداداد حسنه
نسبت ذاتی اولوب اسباب خارجیه دن و عوارضله مکتسب یعنی
عارضی اولمیان حسن دیمکدر و بخت و طالعه نسبت ایی و سعید دیمکدر
خداداده الهیک و یردوکی نسنه در یعنی خدانک عطا و احسانی
خدارا ده را قسم ایچون اولورسه الله حقیچون دیمک در اما حرف
تخصیص اولورسه الله ایچون بر چاره ایلک دیمک اولور بهر حال

خدیو اولو پادشاه دیمکدر
خیوا تورکی غریب براق
معناسنه دیشته

محل استمداده مستعملدر خدا رامی تقدیری خدا رام باد دلا الله راضی اولسون

دیگر خداوندر افندی خداوندا یا الله ویا رب خداوند داور حاکم

افندی خداوندگار افندی ویادشاه وصاحب ومالک خدایا

ال خدا ویا الله دیگر خدایه ندا ایمکدن مرادم اد ومقصودین خدادن

نمیدر خدایی خدایه منسوب یعنی خدایه لایق خدنک لغتده

قاین اغاجنه دیرلر صکره اندن دوزیلان اوقه خدنک دیدیلر وکز اوقنه

یعنی قوشه آتیلان اوقه ده خدنک دیرلر حرف الخاء والذال خدمتدن

حضور وسلام مراد اولنور نته کیم در خدمت حضور کرده دیمکدر

خدمت ما برسان بزم خدمتمزی ایرشدر یعنی سلامیمزی تبلیغ وایصال

ایله دیمکدر خدمتی بسزا لایق بر خدمت دیمکدر با حرف زاید در

حرف الخاء والراء خراشکدر اما ادانی دارازل مراد اولنور

خراب دن مست وعاشق وهلاک ودیوانه ومجنون ومتألم وبعض

مقامده جان خراب یعنی وصال جانانه مبتلا اولمیان بیمار مراد اولنور

خراباد مبالغه ایله خرابلقدن وزیاده خرابلغله متصف دیمه دک

کنایهدر خراب از میم می دن خرابم یعنی مستم خراب افتاده ام

خراب دوشمشم خراب شد دلم گوگلم خراب اولدی یعنی مستم

فاش اولدی خراب کرد افنا ایلدی یا مست ایلدی خراب کن افنا

ایله یا مست ایله خرابه ایمان لامیه در خرابی جهانست جهان

خرابلغیدر یعنی جهان خرابلغنه باعثدر خرابات میخانه در ومیخانه

عشق مراد اولنور خرابات نشین میخانه نشین خرابات پرور میخانه ده

بسلنمش یعنی تربیه اولنمش ونشو ونما بولمش خراشیده طرملادر

وسازه نسبت چالدی وقیلدی یعنی وکرشید یعنی اوتدردی خرافات

خرافه نک جمعیدر خا میجه نک ضمیله وخرافه قبیلهٔ عذره دن بر

شخصک اسمیدر که انی جن تصرف ایلدی پس حالنه که اول

حالنده مشاهده ایدردی بوجانبه خبر ویردی وعرب بونی

اکذاب ایدوب حدیث خرافه دیرلردی اما حضرت محمد صلی الله تعالی

علیه وسلم خرافه حق دیمشدر صکره عرب تشبیه طریقیله گیجه لر سویلنن

افسانه لره وقصه لره وحکایتلره واولور اوطرسنلره خرافات دیدیلر

ومطلق افسانه یه ده خرافات دیرلر وبازار خرافات اسکی بوسکی

صاتیلان بازار دررومه ده بت بازاری گبی مثلا خرامانم صالنرم خرام

بخرابات خراباته صالن یعنی میخانه یه گل خرامید بتماشای چمن

چمن سیرینه صالندی یعنی گلستان سیرینه گتدی خرد خانک

کسری وراانک فتحیله عقله دیرلر اما بعض مقامده اهل خرد یعنی

عقل صاحبی مراد اولنور خرد خانک ضمیله وراانک سکونیله صغیر

ووضیع وسهل وقولا دوده نی مراد اولنور خرد باب انداز عقلی

صویه آت یعنی مقتضای عقلی ترک ایله خردپرور عاقل خردمند

عاقل واوصلی خرده اوفاق دوکک یعنی اراجق نسنه وحقیر وعیب

ونقصان وقصور ودخل وتعرض وطعن وکنایه جکیده اولان صادر نسنه

خرگواز مجمع الفرس نده برابجه اوجی سوری اغاجدر انکه عربی سورر [illegible] شعوری

خرگس چوق سوزلو و بیهوده گوی اولانه دیرلر   خرگس اشک ارو سیدر شعوری

خرگش بو وزن ترکشه

طاقه ابانه کیلور شعوری

وتشبیه طریقیله التونه مراد اولنور **خرده کیر** خلقک اوزرلرینه بورلرینه دخل و طعن ایدن کیمسه یه دیرلر **خرده مکیر** دخل و طعن ایلمه **خرسند** قانع **خرسندی** قناعت **خرقه بر کشید** اوستندن خرقه یی چلوب کیدردی **خرقه در سر کبر در گوشه** بر گوشه ده خرقه یی باشکه آل یعنی باشکه چک حاصلی بر گوشه ده اوتور **خرقه سوختن** خرقه یی یاقدی یعنی پاک و خالص اولدی **خرقه پشمینه** بیانیه در کسوه زرق و اسباب ریا مراددر زیرا خرقه پشمینه ریایه سببدر **خرگاه** بور کلرک و قونار کوچر طائفه لرنک قوللندوغی درم اوی درکه اوستنی کچه ایله اورترلر و کچه دن دوزیلان قره اوکه کوچر استعمال ایدرلر و شعرا خرگاه ذکر ایدوب تشبیه طریقیله فلک و اوتاغ مراد ایدرلر **خرگه** مثله **خرگاهی** خرگاهه منسوب یعنی خرگاه نشین **خرگه خورشید** بیانیه در **خرم** شاد و مسرور و فرحان و تازه و سعادتلو و مبارک و دلکشن **خرما** تخلک یعنی خرما اغاجنک میوه سی و یمشی **خرم آن روز که** خرم اول کوندر که دیمکدر روز خرملغله توصیف ایلمک مجازدر زیرا مراد اول کونده کندینک شادلغیدر **خرم دل** شاد کوکلی یعنی مسرور و شادان **خرم شد** شاد و فرحان اولدی **خرمن** دل خرمن وجود یعنی نفس وجود مراد اولنور **خرمن سوخته** خرمنی یعنی وجودی یانمش دیمکدر خرمندن بونده مراد وجوددر **خرمن صبرم بباد داد** صبرم خرمننی باده ویردی یعنی بنی بی صبر و قرار

خربزه دولاب معناسنه در [illegible]

لبس جرخ ربه شعوری

خرغسی رها ندر شعوری

خرمن کوب خرمن دوکیجی ود وکن دیکلری نسنه که انکله خرمنی دوکرلر دشت ایلار

ایلدی **خرمن مه** بیانیه در **خروش** چوقرامه در و فریاد و فغان مراد اولنور **خروشان** نالان **خروشید** چوقرادی و فریاد و فغان و سوز و سا ایلدی و ساز به نسبت چالدی و قیلل بنی و کرشلرینه اوتدردی و مطربه نسبت ایرلدی و ترنم و نغمه ایلدی و بر حضوره اولدی **خرید** صاتون الدی و مطلق الدی و قبول و اعتبار ایلدی **خریدار** صاتون الیجی یعنی مشتری و عاشقدن کنایتدر **خرید عشوه او** انک عشوه سنی صاتون الدی یعنی عشوه سنه و فریب و خدعه سنه الداندی **خریف** دن فصل خزان و شتا مراد اولنور **حرف الخاء والزاء** **خزان** دن فصل خزان و هجران مراد اولنور **خزانه** خانک کسریله خزینه معناسنه در و خزینه دل مراد اولنور **خزینه دل** دن قوت شاعره مراد در **حرف الخاء والسین** **خس** ناکس و دنی و کوتی لو جولی و منفعتسز یابان اوتی و چور چوب خاشاک معناسنه و عربجه مار وله دیرلر **خسبید** یاتدی و اویودی و حضوره و راحته واردی **خست** ماضیدر مجروح اولدی و مجروح ایلدی و زهرلی حیوان صوقدی دیمکدر لازم ایله متعدی بیننده مشترکدر **خستن** زهرلی حیوان صوقمقده مستعملدر یلان و چیان و عقرب واری کبی و مجروح اولمق و مجروح ایلمک و یاره لمق و یاره لنمق **خسته** مجروح و یاره لنمش و اینجنمش **خسران** زیان **خسرو** پادشاه در و جانانه دن کنایتدر **خسروی** یاسی نسبت اولورسه پادشاهه منسوب یعنی پادشاهانه

خريط دفتر کیسی عربیله مشترک استعمال اولنور خريطه دخی دیرلر شعوری

خيزاب موج دريا طلاطم معناسنه [illegible] کولهه دخی دیرلر شعوری

خيکاب قربه که انکله صو چکرلر خیک اصلنده اسم [illegible] طلومه دیرلر [illegible] صو طلومی دیلدی شعوری

ارغد فتح را و دال مهملتین و بسکون غین معجمه ایله مجمع الفرسده خشم و غضب معناسنه اما اکثریا ... استعمال اولنور شعوری

دیمکدر اما مصدریه اولورسه پادشاهلق و سلطنت مراد اولنور
خسر و خاور مشرق پادشاهی یعنی کنش خسر و مهر و یان مهرو لر
پادشاهی خبیس الجثه دیرلر دنی و ناکس و دون معناسنه خبیش البعم
دن نظر حرف الخاء و الشین خشت زیر سر باش التنده یصدق
بریله کم یجدر دیمکدر خشتی بر کرپچ دیمکدر و بو قلق مراد اولنور خشک شد
بر شینک غلبه سندن ناشی بر شنه قوریدی و مغلوب اولدی دیمکدر خشم
غضب خشنود راضی حرف الخاء و الصاد خصال خصلتک جمعیدر
خویلر دیمکدر خصم دشمن خصوص خصوصا دیمکدر حرف الخاء و الطاء
خط دن تازه صقال و مطلق صقل و صقل بیری یعنی عارض و رون جاناک
و حکم شریف و امر شریف و امر همایون و فرمان و نامه و مکتوب و نامه
یازیلان خط مراد اولنور که سطر سطر مسلسلدر و نقش و بیق و سهو و خطا
اورزینه چکیلن کشیده و حجت و تمسک و خانک فتحیله اولان خطوطدن
اولورسه وحشت و حجاب معناسنه ورزیرا خطوط بقو وحشیدر
دیرلر خطا جرم و سهو و یا کلمق و اوتمق خطاب کن از و اندم خطاب
ایله یعنی اندن خبر ویر خطا شول خطا آریدیجی یعنی محو ایدیجی خط امانی
اجلدن یا بلادن امین اولمق حجتی دیمکدر زیرا خط دن بو نده حجت مراد در
خطای بنیم خطا کورورم یعنی خطا ملاحظه ایدرم خط آور شد
صقاللندی خط آور خط کتوریجی یعنی صقاللی خط بطلان بر کشید
اورزینه خط بطلان چکدی یعنی بطالتنه حکم ایتدی خط تو بر و بت دان نگار

خواند

خطه علی وزن العلة
دائرة البلد سروری
والخطة بالکسر الارض التی یختطها الرجل لنفسه و هو ان یعلم علیها علامة بالخط لیعلم انه قد احتازها لیبنیها دارا مختار الصحاح

خطر لغتده اشراف علی الهلاکدر یعنی هلاکه قریب اولمق اما انجام اکثر خوف مقابلنده استعمال ایدرلر سودی

خشمه انواب ... فران
ولوازم سفر ابو المعانی
بیت اضطراب دل و مضایقه
خرج راه ولوازم و خشمه

خواند سنک خطک یوزیکه وان یکاد الذین آیتنی یعنی نظر دعاسنی
اوقودی حاصلی یوزیکه کیمسه نظر و التفات ایتمز دیمه دن کنایتدر خط
دار دبخون ارغوان خون ارغوانه خط طوتمه یعنی رنک و صفاده اکا
غالبدر دیمکدر خط دن امر همایون مراددر خط دلبر لامیه و بیانیه یه متحملدر
دلبرک خطی یعنی نامه سی و مکتوبی یا صقالی دیمک اوله یا دلبر خط یعنی کوزل
نامه و مکتوب یا کوزل صقال دیمکدر خط ده ایهام واردر خطر قورقی خوف
معناسنه و خطا و موته قریب اولمق و هلاککه مراد اولنور خط زنگار
زنگاره منسوب خط یعنی زنگار رنکنده اولان خط دیمکدر خط جانانی
یشللکله وصف ایده کلمشدر زنگار یشله مایل اولمغله خط انکله
توصیف اولنور پس خط زنگاریدن خط سبز مراد اولنور که تازه
صقالدن کنایتدر خط سبز تازه صقال خط مشکین نقش مشکین
معناسنه در خط میکشی خط بطلان چکرسن حکمنی نسخ و ابطال
ایچون دیمکدر خط بو نده شول کشیده در که سهو و خطا اوزرینه
چکرلر خط کشید نسخ و ابطال ایلدی و حکمنی بوزدی دیمکدر خط هلالی
بیانیه در یاسی حرف نسبتدر هلاله منسوب خط یعنی هلال شکلنده
اولان خط که بیقدن کنایتدر حرف الخاء و الفاء خفت یاتدی اویودی
و غافل و فارغ و زائل اولدی خفته یاتمش و اویومش و غافل و فارغ
البال و زائل اولمش خفت میان خون قان اراسنده و ایچنده
یاتدی یعنی محنت و الم ایله کیجه لدی خلاصه جان جان خالص یعنی جان پاک

خطه اول کنایه از عرش مجید است که فلک اعظم باشد برهان
خطیب الهی کنایه از هاتف غیبی باشد و کسی که ذکر و ذاکری کند و شخصی که قاری قران باشد و موحد را نیز کویند برهان

خط زنگاری تازه صاقاله اطلاق اولنور زیرا شعرا تازه صاقالی کاه خطه یعنی یازی یه و کاه تازه سبزه یه و کاه زنگاره تشبیه ایدرلر که نوعا بونلره مشابهت بولورلار سودی

خط کشیدن کنایه از محو کردن و برطرف ساختن باشد برهان

خلوف بوی دهان که عبید بخز در ز فنج بابه مبر نغمی مست زندم
بوقت سخن بی وقوف روز تا بغز سخ دهانش خلوف

خلاصی قورتلمق ونجات **خلاف مذهب انان** انلرک مذهبنک
خلافنجه **خلاف آمد عادت** عادتک مخالف کلمسی یعنی عادته مخالف
ایش **خلان** دوستلر **خلد** جنت **خلد برین** جنت اعلا وفردوس اعلا
خلعت وتشریف اصطلاح عجمده بر معنایه در احسان وعطا وکباس
معناسنه استعمال ایدرلر **خلعت شیب** بیانینه در پیرلک خلعتی دیمکدر
خلف خانک ولامک فتحه لریله اوغلدر اما لامک سکونیله یرامز اوغله
دیرلر اما خلف معناسنه در لامک فتحیله وادات سلبله **خلق** خوی
وعادت **خلقت** جبلیت یعنی یرادیلش **خلق خوش** بیانینه کوزل
خوی وعادت **خلق کریم** خوی کریم وعادت لطیف **خلق کریم کنه بخشد**
ذات کریمک خلقی کناهی بغشلر دیمکدر بغشلمغی خلقه اسناد مجازدر
زیرا فی الحقیقه کناهی بغشلاین کریمک ذاتیدر خلقی دکلدر **خلل** ضرر
ومرض وعلت **خلوت** دن مراد تنها لقدر که انده اغیار ورقبا اولمیه
ولکن عدم مراد اولنور **خلوت انس** لامیه در آشنا خلوتی دیمکدر
خلوت خاصست مجلس ما بزم مجلسمز خلوت خاصدر یعنی اغیاردن
خالیدر ورقبادن کلمه یوقدر دیمکدر **خلود** بقا ودوام وثبات
خلوتکه خلوت خانه واغیار ورقبادن خالی اولان یر ومرتبه ومقام معناسنه
خلوتکه خورشید خورشیدک خلوتکهی یعنی مرتبه سی ومقامی که چرخ
چارمین در **خلوتکه راز** بیانیه در سر مقامی یعنی سر سویلشیلن
یر **خلوت نشین** خلوتده اوتوروجی دیمکدر وکوشه نشین ومستور

ومستجاب

ومستجاب الدعوة اولان کیمسه مراد اولنور **خلیل ما دل خوان**
اکا خلیل عادل اوقی یعنی بو اسمله دعوت ایله دیمکدر **حرف الخاء**
والمیم خم بو کلمه چاین معناسنه در والم وشدت مراد اولنور
اما وقت اولنور خم اخص در چاین دن **خم ابرو** قاشک بو کلمه که
محرابه مشابه در **خمار** خانک فتحیله ومیمک سکونیله تشدیدیله
مبالغه ایله اسم فاعلدر شراب صاتیجی ومیخانه جی دیمکدر
خمار دن خانک ضمیله خمار عشق یا خمار شراب مراد اولنور **خمار**
مخمورانه یعنی مستانه **خمار کش** مخمورلق چکیجی **خم اندر خم** بو کلمه بو کلمه
الجینده یعنی بو کلمه چوق نه کیم زلف خم اندر خم بو کلمه بو کلمه الجینده
یعنی بو کلمه چوق زلف دیمکدر **خم جعد** لامیه در زیرا بونده جعد شکنج
وشکن دن تجرید اولنوب زلف معناسنه در خم اکا قرینه در بابنیج ار
پس خم جعد زلفه صفتدر که تقدیری زلف خم جعد در بو کلمه لی زلف
دیمک اولور **خم جوکان** جوکانک بو کلمه و اکجی **خمخانه** میخانه **خم دن**
بیانیه در خم عجمده مطلق کوپه دیرلر اما دن نون مشدده ایله لغت عربدر
آشنوسی سبورمنت یعنی اجی صرجه لی کوپه دیرلر پس اضافت
العام الی الخواص قبیلندندر یاکه حرف خطابدر **خم زلف** زلفک
بو کلمه خم بونده شکن معناسنه در **خم شکن** کوپ قریجی وکسر
ایدیجی دیمکدر محتسبدن کنایه در معلوم اوله که امر معروف ونهی
منکری عجم دیارنده محتسبلر ایدرلر ایمش پس خم شکن انلره محتسب

حب کوب عجه زر معناسنه
خمب کوب خنب مثله نون
ساکنه بادن اول کلمه جمیع
السنه ده میم قلب اولنور بو
دخی انلر دندر صکره تخفیف
ایدوب خم دیدیلر دیشنه

اولور و بزم دیاریمزده بو ایشلری و بو حذمتلری صو باشیلر ایشلر
و محتسبلر نرخه متعلق مصلحتدن غیری ایشه قریشمزلر خم گیسو دن زلف
مراد اولنور خم نشین گوشه نشین دیمکدر افلاطون آلنهی مراد دورکه
ریاضت چکمک ایچون کندینی کوپ شکلنده بر حجره بنا ایدوب
دائما انده اوتورر ایمش و شرابی خم شکلنده اولان حجره ده اوتوران
افلاطونه تشبیه طریقیله خم نشین شرابدن نفس شراب مراد اولنور
بو صورتده خم نشین لفظنک شرابه اضافتی صفتک موصوفه
اضافتی قبیلندندر خموش اسم و ساکت اولوب طنمه و صوص
و بزی اینجتمه دیمکدر خموش آمد سکوت ایدوب طنمادی دیمکدر خم
اکیلورسن خمیده اکلمش واکری و بوکلمش منحنی معناسنه در اما
اکثریا بلی بوکلمش کیمسه مراد اولنور حرف الخاء والنون خنجر
سفواص مراد اولنور خنجر گذار پهلوان و بهادر خندان گولجن و
گوله رک و شادان خندان بزیر لب طوداق آلتنده گوله رک خندد
بر و اکا گولر یعنی انی مسخره لنور و انی استهزا ایدر و مزه لنور
خند جو صبح صبح بکی گولر یعنی مسرور اولور صبحه گولمک اسنادی
آچیلور آغاردیغی جهتندندر حاصلی اسناد مجازیدر خندند بر عقل او
انک عقلنه گولرلر یعنی استهزا و تمسخر ایدرلر و مزه لنورلر و مسخره
ایلرلر خنده گولش و تبسم خنده جام دن مراد جامک ایر ولمسیدر
خنده مستانه زدن مستانه گولش گولردی خنده صبح دن مراد صبحک

تمام

تمام انکشاف ایدر خنده می مینه خنده اسنادی مجاز در قلقل اسنادیده
بو یله در خنده زنان گوله رک و تبسم ایده رک و مزه لنه رک دیمکدر
اما شمعه نسبت پارلایه پارلایه یانمه سیدر و آنا نسبت سوینجی
سوینچی اغلمه سیدر و گوله گوله کر به سیدر خنده زد گولدی و مزه لندی
خنده می آید گوله جکی گلور یعنی گولر و استهزا و تمسخر ایدر و مزه لنور
خندید گولدی اما شمعه نسبت پارلادی دیمکدر نته کیم شمع خندان
پارلایجی شمع دیمکدر خنک خانک ضمیله و کاف عربیله لفظ مشترکدر
صوق ایله مبارک معناسنه بیننده آب خنک و هوای خنک
و هوای خنک دیرلر صوق صو و صوق هوا دیمکدر و بختلو و سعادتلو
و قوتلو معناسنه در که عربده طوبی دیرلر خنک جوکان چرخ
اضافتی بیانیه لردر فلک خنک جوکانیسی یعنی فلک آتی
دیمکدر خنک بوز و گوک آته دیرلر حرف الخاء والواو خو باسنه
و یا ایله عادت و خصلت معناسنه خواب اویقو و دوش یعنی رؤیا
و قرار مراد اولنور خواب آلوده خوابه بولاشمش یعنی غافل
خواب آلود اویقو بولاشقلی یعنی غافل خواب امن امنله
و راحتله اویقو خواب خوش بیانیه طتلو اویقو خواب زد
خواب اورمش یعنی خواب آلوب خوابش برد اویقوسن
ایلتدی یعنی الدی حاصلی اویومغه قومادی خوابگاه بناقدر و دنیا
و قبر مراد اولنور خوابگه مثله خواب نوشین بیانیه در طتلو

خنده زنان خنده گوله نک اسمیدر زنان صفت مشبهه در بونده زنان فارسیده زدن بعض لفظله ترکیب اولنور و معنای لغویسی مقصود اولمیوب غیر معنا افاده ایدر از جمله خنده زد در که ترکیده خنده یی او رمقله تعبیر ایلسک یا قسیم گولدی دیه جکیزده خنده زد در اوپدی دیه جکیزده بوسه زد در که بیت الاعجام فصاحت اوزره اولان خاص تعبیرلرندندر سودی

خورصلا بیوک کلر خورصولا بیوک کرتنکله وشیشه

اویقو دیمکدر نوش باله وحم لمتلو به دیرلر یاسی حرف نسبت ونون
تاکید نسبتدر اصل لغتده بویله در اما شمدی لمتلو معناسنه مستعملدر
شیرین بک خواب وخور نوم واکل خواجکی افندیلک ووزارت
ویادشاهلق خواجه افندی یه ووزیره وخانه واو صاحبنه وتعظیم
واجب اولان عزیزلره ووزرایه دیرلر وخانه دن کنایت اولنور واغنیا
مراد اولنور وخواجه حافظ شیرازی خواجه قوام الدین حسنی
یا قوام اکبری مراد ایلر خواجه قنبر لاینه در قنبر افندیسی دیمکدر مراد
امام علی در رضی الله عنه وکرم الله وجهه خوار عبیده صغر بوزاغو
اوازینه دیرلر خوارزم وخجند ماوراء النهرده بر شهرک اسمیدرکه
اترا ک مملکتلریدر یعنی اوزبک وجغتای دیاریدر خواری حقارت
وهوان خوار کند حقارت یعنی جور وجفا ایلر خواست دیلدی
واستدی وقالقدی اما مصدر معناسی مراد اولنور اسم ارادت
وطلب معناسنه در خواست کرد قصد ایلدی خواسته استنمش
مطلوب معناسنه خواص خاصه نک جمعیدر اهل واورادمراد
اولنور خوان سفره در اما نعمت وخوان وصل یعنی سفره وصلو
وصل خوان امر مخاطبدر اوقی واسمله دعوت ایله یعنی چاغر
وبلبله نسبت نغمه وترنم ایله وبر ایله استعمال اولندقده تقریر ایله
واعتبار ایله ودل یعنی سویله دیمکدر خواند اوقیدی ودعوت
ایلدی واسمیله چاغردی ودیدی وسویلدی واعتبار وتقریر ایلدی

دیمکدر

دیمکدر خواندن اوقیمق ودعوت ایلمک وچاغرمق وبلبله نسبت نغمه
وترنم ایلمک واعتبار ایلمک ودیمک وسویلمک وبر ایله استعمال اولندقده
تقریر ایلمک خواندن دیرسن وسویلرسن خوانده ام اوقودم واعتبار
ایدردم خوانی اوقورسن واعتبار ایدرسن ودیرسن خواه دیله
واسته وطلب ایله خواهد دیلر واستر وطلب ایلر خواهد کنیم
انتقام الور خواهی شد اولیرسن خوب کوزل واعلا ولطیف
ومقبول وایی وعجب وبعض مقامده انسانی مکرم مراد اولنور خوبتر
کوزلرک احسن واجمل والطف معناسنه خوبی کوزللک حسن
وجمال معناسنه خود کندی وکندک وکندینه وکندی لکنه دیمکدر وتاکید
ایچون ومتمم استعمال اولنور وبعض مقامده باختیار خود وبارادت
خود وبر ضمان خود تقدیرنده در وکبر وعجب وغرور وانانیت مراد
اولنور خودپرست کندویه طاپیجی یعنی مغرور ومتکبر خودپرستی
کندویه [illegible] یعنی غرور وانانیت خودپسند کندینی بکنن
بکنمه خودبین کندینی کوریجی یعنی مغرور ومتکبر خودبینی کندینی
کوریجلک یعنی غرور وانانیت خودداشت کندنده طوتدی ومعجب یعنی
کندونک واردر وکندی مالکدر وکندیلم باشقه وآیری دکلدر یا کندی
طوتدی یعنی کندی اکا مالک ایدی دیمکدر خوددانی سن بیلورسن
خودرا ببین ورستی کندوکی کورمدک قورتلدک یعنی اسباب
غروری ترک ایلدک خلاص اولدک خودرای مغرور ومتکبر خودرایی

خودر دکبر یارثانیه مصدریه در **خودرادرمیان نهدید** کندوکی اورتاکه
کورمدی یعنی کندندن خبردار اولمدی **خودفروش** کندوبی اوکوب
صاتیجی ومرایی ومتکبر ومغرور **خودفکر** مغرور **خودرو** کندی کندویه
یعنی مربیسز حاصل اولان وبیوین وبیتن نسنه وکندی تربیه سنه
تابع وتصلق وخودپسند یعنی کندونی بکنن کیمسه **خودکام** کندی
مرادینک حصولنه مقید اولوب غیرینک مرادیله مقید اولمیان
کیمسه وکندی مرادلی فضول معناسنه بیان عجمده صفت مذمومه در
خودرای وخودپسند وخودبین بک **خورد** ییدی وایچدی **خوردن**
ییمک وایچمک وچکمک ودوکمک وصاتجلمق ومفعولنه مناسب
معنا ویریلور **خوردنی** پاک حرف نسبتدر یملی یعنی ینه جک
ونیمک ایچون حاضرلنن ومهیا اولان طعام **خورشید** کنشدر
امارون جانان وباده وطولو قدح مراد اولنور **خورشیدزاید ان**
نفست نفسکدن کنش طوغ یعنی نفسک کنش بک حرکت تاثیر
خورشیدسلطنت بیانیه در **خورشیدشیرکیر** بیانیه دراد اسلان
طوتیجی کنش یعنی ارسلانی تصرفنه الان کنش بونک معناسی
بودرکه برج اسد کنشه مخصوص بربرجدر انکیچون خورشیدی
شیرکیر لکله توصیف ایدرلر **خورشیدکلاه** وصف ترکیبی در
خورشید کلاهلی دیکلدر **خورشیدی** بیانیه در **خوش** کوزل
وخوب وزیبا واعلا ولطیف وایی ومحکم وقوی وحضور وصفا

خورصلا کیلار معناسنه که ذخیره حفظ اولنه جق موضع ومکان معناسنه سعوری

ومتلی

ومتلی وآسان وبعض مقامده خوشحال اولسون دیمکدر **خوشا** نه عجب
خوش ونه عجب خوشدر ومبالغه ایله خوش یا خوشدر وزیاده خوب
وزیبادر وقتی کوزل یا کوزلدر دیمکدر الفی تعجب ومبالغه افاده
ایدر ننه کیم نیکا الفی بویله در **خوشاب** تازه وطری ولطیف وناز
وبراق وشیره نبات سلیس دیمکدر **خوشباش** وصف ترکیبی در
غم وغصه یلمبوب دائما مسرور اوزره اولان کیمسه یه دیرلر
ومحبوب مراد اولنور **خوش باش** خوش اول یعنی حضور ایله
وراحت اول ونه ایشلرسک ایشله وایلکله کچن واوقاتکی وایامکی
خوشلغله کچور وقانع وراضی اول دیمکدر **خوش ان روزکه** اول
کون خوشدرکه دیمه دن مراد اولکونده کندینک یا حالینک خوشلغیدر
خوشلغی روزه اسناد مجازدر **خوش آینده** مقبول **خوش برآ**
یاسنر وبابله صفاده اول وغم چکمه دیمکدر **خوش برانیم** کوزل اسودهلم
یعنی کوزل کیده لم **خوش بکذاران** تقدیری خوش بکذران روزکاردر
ایام واوقاتکی کوزل کچور دیمکدر **خوش بنشست** کوزل قرار ایدوب
اوتوردی ومجاور اولدی **خوش بود** خوشدر **خوش بودی** نه خوش
اولوردی **خوشتر** خوشرک ولطیفرک وایورک یعنی اعلا والطف
واحسن **خوشترم** خوشم غم **خوش جمنست** بر کوزل وزیبا
چمندر **خوش خاطر** برنسنه دن متألم ومتکدر اولمین کیمسه ومتلی
معناسنه **خوش خبر** ایی خبرلی **خوشخرام** کوزل صالنشلی

خوشا و خوشاب دشیشه

خوشاب اب صافی وبی غش وتر وتازه وسبزه واب دار معناسنه
لولویه صفت اولور مصرع
نظم شاهی بو وجود رخوشاب
ومیوه دن بشور دکاری معروف
نسنه دشیشه

يعني محبوب خوشخوار ايچه‌جك كوزل يعني ايچيجى ايلى خوشخوان
كوزل اوقيجى خوشخوانى يار مصدريه ايله كوزل اوقيجيلق
خوش دار خوش طوت ورعايت ايله وشتم اولمه خوشدل خوش
طبع وعاقل خوشدل نشين كوكل خوشلغيله اولور وراحت
وصفاده اول خوش دلى كوكل خوشلغى يعني صفاى قلب وصفاى
خاطر خوشدلى بردل تباه كوكل خوشلغى انك اوزرينه فاسد
اولسون يعني حوكز صفاى قلبه مالك اولمسون خوش رفت
كوزل يعني بى پروا كيدر خوشست بچشم او انك كوزينه
براشق وبافشقدر ديمكدر خوش طبع كوزل طبيعتلو يعني عاقل
خوش كلام كوزل سوزلو خوش كشيده بيانيه درچشم صفت
واقع اولدقده كوزل چكلمش يعني سوزمه ديمكدر انيس العشاقده
كشيده تاتار كوزلردركه قيقارى طار لغندن كويا كه بربرينه متصللر
كاف كوفى كبى كه شكلى بودر كه بعض نازلى دلبرلر كوزينى سوزه
سوزه بقوللر كويا كه كوزلرنده بر فتور واردر خوشكوار ايچيجى
وهضم اولنيجى يعني صفابخش وشرابه نسبت صداع وخمار ويرميجى
ديمكدر وطعام وشرابده مستعملدر خوش علف نفس طعام
يين كيمسه در وتوبعض طريقيله حلال وحرام ديميوب بولدوغن
يين كيمسه يه ده خوش علف ديرلر حافظ صوفى شهر بين كه
چون لقمه شبهه ميخورد پاردمش دراز باد اين حيوان خوش علف

ياردمى يعني قويصقوغى اوزا اولسون ديمك حيوانلر زياده اولسون
وشبهه لى لقمه يمكدن خالى اولمسون ورحمت ومشقتدن قورتلمسون
ديمكدن كنايه‌در زيرا حيوان يوك چكدكده قويصقوغى اوزار ومشقت
ورحمتى ارتار زاهدى حيوانه وشبهه لى لقمه‌يى علفه تشبيه ايدر
خوش علف حيوانه صفتدر و ياردم ابتاتى تخيير ايچوندر يعني اكر
وسمز اوردقلرى حيوانلردر خوشلهجه طاتلو ديللو وشيرين كفتار
خوش مستى مبرودن زياده يعني قوى وزياده ومحكم بودر سن خوش
مبرودن كوزل يعنى بى پروا كيدر سن خوش نسيم كوزل قوقلى
خوش نفس كوزل نفسلى يا كوزل قوقيلو خوش نوا كوزل نغمه‌لى
ديمكدر وخوش نوادن مراد مرغك مزمار نايى يعني كلكوسيدركه
اصوات ونغمات كوناكون اندن صادر اولور خوش نوبد
عجب كوزل نزار ديمكدر خوش وقت اوكت اخبار وانشايه
احتمالى واردر يعني انك وقتى خوشدر يا خوش اولسون ديمكدر
خوشلغى وقته اسناد مجاز عقلى قبيلندندر خوشه خرمانك واوزومك
سالقمى وبغداى ايكن واريه نك وسائر حبوباتك باشيدر وسنبله
برچمر ادا اولنور كه يار فصلى بروجنك اوچنجيدر خوشه چين خرما
واوزوم سالقمى دبوشرجى وبغداى واريه وسائر حبوباتك باشنى
ديوشرجى ديمكدر وفقرادن وعاشق ديدار جانان اولان دردمند
وفقير وعاشقه نسبت نظر والتفات جانانه محتاج اولان عاشقدن

کنایه‌در ومطلق فقیر ومحتاج مراد اولنور خوشهٔ پروین بیابنه‌در
خوگر الیشق ومعتود ومأنوس ومألوف وممتزج خوگرد مأنوس
اولدی وآلشدی وامتزاج ایلدی خوگرشد مأنوس اولدی والشدی
وممتزج اولدی خوگن آلش ومأنوس وممتزج اول وقریش خون
قانه دیرلر وهلاک مراد اولنور نته‌کیم قصد خونم کرد هلاکمه قصد ایلدی
ودیگر خوناب قانلو یاش خونابه مثله خون ارغوان اضافتی بیانیه
اولورسه خون ارغواندن نفس ارغوان مراد اولنور اما لامیه اولور
خوندن قزللق مراد اولنور ارغوانک قزللغی دیمک اولور خون افتاد
دردلم کوکلمه قان دوشدی یعنی زحمت ومشقت چکدم ومضطرب
اولدم ودیگر خون افشان قان صاچیجی وچشم ودیده‌یه نسبت قان اغلیجی
ودیگر واشبار مراد اولنور خون پالا قان سوزیجی یعنی قان دوکیجی
وقان صاچیجی وقان اغلاجی خون بها قان بها خون بهای نافه چین خاک
راه تست نافه چینک قان بهاسی سنک یولک طپراغیدر یعنی یولک
طپراغی عز وشرفده نافه چین کبی مقبولدر ودیگر خون پیاله خورد
پیاله‌نک قانینی یعنی شرابی ایچدی خون بایدت خورد قان ایچمک
ودرد بلا چکمک واختیار ایتمک کرکسن خون تو در گردن تو قانک
بوینکه ودیگر نته‌کیم ترکیده مظلمک یعنی وبالک بوینکه دیرلر خون جام
لامیه‌در جامک خونی یعنی باده خون چکد تقدیری قطرهٔ خون چکد در
قان قطره‌سی طاملر ودیگر خون جگر خورد جگر قانینی ایچدی ویوتدی

یعنی

یعنی زحمت ومشقت واضطراب چکدی ودیگر خون خورد قان یوتدی یعنی
زحمت ومشقت چکدی وقان دوکدی وهلاک ایتدی خون خوری قان
ایچرسن وقان یوتارسن یعنی زحمت ومشقت چکرسن خونخوار قان یوتیجی
یعنی زحمت ومشقت چکیجی یا قان دوکیجی یعنی قتال وظالم ومهلک وقان
ایچیجی وخطرناک خون خم دن مراد شرابدر خون در دلم انداخت یورکیمه
قان براقدی یعنی یورکیمی خون ایلدی وبکا زحمت ویردی خون دل اضافه
لامیه ایله یورک قانی یعنی زحمت ومشقت واضطراب واذا وجفا ودرد
وبلادر وتشبیه طریقیله شفق مراد اولنور اما اضافتنه نونک سکونیله
وصف ترکیبی اولورسه قانلو یورکلی یعنی یوره‌کی پرخون ودردمند
ودیگر خون دل خورد یورک قانینی یوتدی یعنی اذا وجفا ودرد وبلا وزحمت
ومشقت چکدی وجفا واذا اولندی خون دلم در جگر افتاد یوره‌کم
قانی جگره دوشدی یعنی اضطرابه ومشقته دوشدم خون دلم زغم
بجوش آمد یوره‌کمک قانی غمدن جوشه کلدی یعنی هلاک اولدم
خونش بجوش آورد خونینی جوشه کتوردی یعنی انک وجودینی اصلاح
ایلدی خون شد درونم درونم یعنی یوره‌کیم قان اولدی وزحمت
ومشقت چکدم خون شده قان اولمش خونش راند قانینی سوردی
یعنی آقتدی خون گرفته قان طوتمش خون مات حلال بزم قانمز سکا
حلالدر یا حلال اولسون ودیگر اخبار وانشایه متحملدر خونم بخور
قانمی ایچ خونم من بکر دن چشم بنم قانم کوز بوینه زیرا نه [illegible]

کوزدن کلور دیمکدر خون موج زنند اندر جکر دن مراد قانی خون میچکد
از شیوه چشمش کوزینک شیوه سندن قان طملر یعنی ظالم و اولاجقدر
دیمکدر تعبیر در خون میچکید ز شمشیر تش شمشیر ندن قان طملردی یعنی
زبان‌آور شجیع و بهادر ایدی دیمکدر خون میخورد قان ایجر یعنی حسرتندن
قان یودار خون میخورم قان یودارم یعنی زحمت و مشقت چکرم خونین جکر
جکری قانلی یعنی دردناک و غمناک و المناک خونین دل یوره کی
قانلو یعنی پرخون خونین کفن کفنی قانلو یعنی شهید و تشبیه طریقیله
لاله مراد اولنور خونین کفنان شهدا و لاله‌لر مراد اولنور حرف
الخاء والیاء خیال دن قوت متخیله یعنی حاسهٔ خیال و تخیل
یعنی بر نسنه‌نک صورتنی خیاله کتورمک و تفکر و فکر معناسنه در
ننه کیم دربن خیالم بو خیالده‌یم دیمکدر و خیال جانان و قصد و سودا
و فهم و وهم مراد اولنور خیال او می بست انک خیالی باغلردی
یعنی انک فکرینی ایدردی خیال پخت خیال پشوردی یعنی تخیل
ایلدی و فکر کتوردی خیال بست خیال باغلدی یعنی خیاله کتوردی
و تخیل و تفکر ایلدی خیال حوصله بحر می پزم دریا حوصله‌سنی
پشوررم یعنی هیچ نسنه‌دن متغیر اولمیم دیردم دیمکدر پزم پشوررم
و ایدرم دیمکدر خیال دقیق بیانه در انجه فکر دیمکدر و میان یعنی
بیل مراد اولنور خیال روشن بر کارگاه دیده کشید رونک
خیالن کارگاه دیده‌یه چکدی یعنی یازدی و نقش و تصویر ایلدی دیمکدر

خیال شه‌سواری
اضافتی لامیه در سودی

خیال

خیر الحرکات یعنی نماز شرفنامه خیر السکنات یعنی روزه شرفنامه
خیر البلاد یعنی مکه و مدینه و بیت المقدس شرفنامه
خیر الثیاب یعنی جامهٔ سپید شرفنامه

خیره خیره آهسته
خیره خیره معناسنه و ... آهسته آهسته

خیر ملامت دیو تعجم وار
اللهم اصمار لدق دینه اجنک
برده استعمال ایدرلر سودی

خیال نمیکنم خیاله کتورمم دیمکدر خیام خیمه‌نک جمعیدر خیمه چادره و صحرا
نشین اولان عرب اوله‌نیه دخی خیام دیرلر خیر دن ایلک و احسان مراد
اولنور خیر البشر محمد صلی الله تعالی علیه و سلم در خیر قبول خیر مقبول
معناسنه خیر قدوم خیرلی کلمک و خیرلی کلش خیر مقام خیرلی مقام
خیر مقدم کلمک و کلشک خیرلی اوله و قوتلو و مبارک اوله دیمکدر
خیره طونق و ضیاسز و بعضی یرده خیره باد تقدیر نده در چشمه
نسبت خیره اولسون یعنی قمشولن و فاسد اولسون دیمکدر خیبر
حجازده بر مملکت اسمیدر که بر نیچه قلعه‌یی شامل و جامعدر حضرت
پیغمبر علیه السلام بدن قلعه‌سنی فتح ایلمشیدی خیز قالق و طور
یوقرو و باده یعنی بیله نسبت اسم و پید او ظاهر اول دیمکدر خیزد
قالقار و یوقاری طورر و باده نسبت اسم و ظاهر اولور دیمکدر
خیل بولک و عسکر و آلای و گروه و جماعت و بر نسنه‌نک اچی وار است
مراد اولنور خیل خیال خیال بولکی یعنی عسکری خیل خواب
بیانه در اویقو بولکی و عسکری دیمکدر خیمه بر خواب زد تقدیری
خیمه بر جای خواب زد در چادرین خواب یره قوردی یعنی خواب
یره توطن ایلدی خیمه بر کند از انجا اول یردن خیمه‌سن قوپاردی یعنی
قالقوب کندی و غیری یره نقل ایلدی خیمه زد چادرین قوردی یعنی
توطن ایلدی و مقام طوتدی حرف الدال و الالف دار دردولم
دائره دن صفل و دائرهٔ جهان و فلک مراد اولنور یوزک اطرافنی احاطه

ایدوب دائره شکلنده اولدوغیچون وحلقهٔ عشاق ومجلس وفلک
ومضاف الیهک حذفیله دایرهٔ وجود مراد اولنور ودایره یه دایره
دیدکلری مجازادر زیرا دایرا اولان پرکار در یعنی دور ایلین آلت
دور در یعنی پرکار در دائره دکلدر دایرهٔ قسمت بیانیه در قسمتدنك
ومضاف الیه محذوفدر دایرهٔ قسمت ازلی دیمکدر دایرهٔ مینایی
بیانیه در میناد فلک یعنی آسمان مراد در زیرا باکز دایره دن
وباکز مینادن فلک مراد اولنور داد عدل وانصاف وامان وعدالت
وشکایت وتظلم وفریاد وذوق وحکم ولایق وحق وعطا وبرسنه نک
حدینی ور ونقی ولایقی ویرمک وبرسنه یه عدالت وانتظام ویرمک
وبر اسمله ترکیب اولندقده ایی ومساعد معناسنه در نته کیم بخت
وطالع خداداد ایی ومساعد طالع دیمکدر داد از غم تنهایی تنهالق
غمندن فریاد دیمکدر داد بونده تظلم وشکایت معناسنه در داد بستانم
ازو اندن داد یعنی ذوق ال داد باو اکا ویردی یعنی استبدال
ایدوب اکا کیشدی دیمکدر یاو باسی حرف مقابله در دادخواه
متظلم ومشتکی یعنی شکاتجی وفریادجی ودیلکجی یعنی شفیع وبعض مقامده
تظلم وشکایت وفریاد ایدرک دیمکدر داد خوشدلی بستانم خوش
دللک عدالتنی آل یعنی کوکل خوشلغی مراد لجه سور داد دل نو
سنک کوکلنک عدالتی یعنی دیلکی ومرادی دادش داد حکمنی وحقنی
ولایقنی ویردی واکا نظام ویردی داد عیش بستانم از دولت

دولتدن

دولتدن عیش دادنی آل یعنی عیش وصفایه عدالت ویر حاصلی دولتدن
عیش دادنی آل داد عیش داد عیش وصفایه تمام نظام یعنی عمر بنی
عیش وعشرتله کچوردی دادم داد بلکه عدالت ونظام ویردی یعنی
عدالت ایلدی دادمن بستانم بنم دادمی آل یعنی انتصاف ایله داده
قسمت ازلیه ونصیب وعطا وویریلن نسنه دار عربیدر بیت معناسنه در
اما عجم اوزرینه آدم صلب ایندکلری اغجه دیرلر ودرخت معناسنه ده
استعمال اولنور نته کیم دار خرما خرما اغجی دیمکدر وام مخاطب اولورسه
طوت دیمک اولور وبر اسمله ترکیب اولندقده طوتیجی والیجی ومالک
وصاحب معناسنه در چشم مردم دار کبی وصاقلیجی وحفظ و
رعایت ایدیجی معناسنه خویشتن دار کبی واداة نسبت اولور
داغدار کبی که داغلو وداغ صاحبی دیمکدر دار المحن محنتلر اوی
یعنی دنیا داراشکوه دارا عظمتلو وشوکتلو دیمکدر دارا اسکندر
ذوالقرنین بابکیدر دار السلام جنت دارا خرمن خرمن طوتیجی
یعنی خرمن صاحبی ومالکی دیمکدر دارا صفت مشبهه در طوتاغان
دیمکدر اما بونده طوتیجی دیمکدر دارنده معناسنه خرمن دن بونده
حسن وجمال مراد اولنور پس معنا حسن وجمال صاحبی جانم دیمکدر
دارا ری ری حاکمی دیمکدر ری مشهور بر شهرک اسمیدر
دارد طوتر ومالک اولور دیمکدر اما بعض مقامده وار دیمکدر مثلا
داغ دارد داغ وار یعنی دا[illegible] دیمکدر دار دبونک کبی برلرده

دارای کیانیدن الکی صکره
پادشاه اولانک آدیدر که
اسکندر النده هلاک اولدی

داربوی عود اغاجی دیشنه

وجوددن ووارلقدن کنایتدر دارنده طوتیجی وصاحب ومالک معناسنه دارو علاج ودرمان داروی جان جان علاجی دیمکدر اما باده مراد اولنور داری طوترسن یعنی سنک وار ومالکسن وقادرسن داستان قصه وحکایه داستان شد داستان یعنی فاش ومشهور عالم وآفاق اولدی وشایع اولدی ویایلدی داستان کرد تشهیر وافشا ایلدی ویایدی وشایع ایلدی وطویوردی داس مه نو اضافتلر بیانیه در مه نو یعنی هلال داسی یعنی اوراغه تشبیه اولنمشدر داشت طوتدی ومالک اولدی داعیه باعث وسبب وآرزو ومقصود ومقتضی معناسنه اسم فاعل صیغه سیله یا اسم مفعول صیغه سیله داغ اولدر که آدمه وطواره اوررلر ومطلق نشان وعلامت معناسنه وسواد وسیاهلق وعشق ومحبت وحسرت وقهر وکلک وظلم وتعدی مراد اولنور داغ بنده گی بیانیه در بندهلک نشانی وعلامتی داغدار ازلست ازل داغداریدر یعنی ازلدن عشق اتشینک داغداریدر حاصلی بانه کلمش یانه کیدنلردندر داغ زلف سرکش تو اضافتلر لامیه در وبیانیه در داغدن بونده مراد سواددر داغ صبوحی کشید صبوحی داغی چکدی یعنی آچیلوب داغ کبی قرار دی داغ هوا داغ محبت وداغ حسرت دام طوزاق در وحیله در یا ومکر واضطراب ودام عشق ودنیا ودام مکر ودضرر وحبس مراد اولنور اضافة بیانیه

طریقیله

طریقیله یا دام شیطان یعنی مکر شیطان مراد اولنور اضافة لامیه طریقیله دام جهان بیانیه در دام طوزاق واضطرابدن کنایتدر دامگاه طوزاق یری وطوزاق قوراجق یر دیمکدر اما عالم صغرا یعنی دنیا مراد اولنور که کلنی شکار ایدوب کوتورر دامکه مثله دامکه حادثه حادثه دنیا دامکاهی دیمکدر دامکه طوزاق یری وطوزاق قوراجق یر ومحل هلاک ومحل خطر ودنیا مراد اولنور حادثه یه اضافتی بیانیه در دام راه قیود دنیادن کنایتدر دام مغاک چوقور طوزاغی دیمکدر اما فلکدن کنایتدر دامن افشانداز و اندن اتکین سلکدی یعنی اعراض وترک ونفوت ایلدی والتفات ایلمدی حاصلی اتکن فندن تعبیردر دامن بیفشانداز و مثله دامنی آلوده شدم اتکم بولاشق وملوث اولدی یعنی رسوای عالم اولدم دامن چشم کوز اتکی دیمکدر مجازًا دامن درچیدز جهان اتکین اهل جهاندن دیوشردی یعنی خلقدن کسیلوب فراغت وعزلت ایلدی دامن کش اتک سوریجی وکبر وناز له یوریجی واعراض ایدیجی دامن کشان اتکین چکرک یعنی اکابرانه ومعجب دامن کشید ازو اندن اتکین چکدی یعنی اعراض ایلدی واکا التفات ایلدی دامنش کرفتم اتکنی طوتدم یعنی دامننه تشبث ایلدم دامنکیر اتک طوتیجی یعنی مقید ایلیجی ویغلایجی وعوق ایدیجی وجاذب ومؤثر ومانع

وصولدر یجی دیرم ده ایلیجی دامن مفشان اتگگ سلکمه یعنی اعراض
ایله دام نهاد طوزاق قودی یعنی قوردی وداه گرفتار ایلدی ومکر وحیله
وریا ایلدی واضطراب ویردی دام دن مکر وحیله وریا واضطراب مراد
اولنور دامی فکند طوزاق صالدی یعنی خلق الدامق ایچون حیله
دامنی قوردی دان بیل واگاه اول دانهٔ اشکی حرفشان دانهٔ اشکی
صاچ یعنی اغله دانهٔ عیش لامیه در تخم عیش دیمکدر ودانه دن خال
یعنی بگ مراد اولنور دانه کشید چکه بیلور یعنی چکمگه قادر اولور
دیمکدر دانه بونده تواند معناسنه در دانست بلدی وفرق ایلدی
دانسته عاقلانه دانسته گوی بیلوب سویله یعنی حقیقتله سویله
دانش علم ومعرفت دانهای تسبیح لامیه در تسبیح دانه لری داو
قمار بازلر ارالرنده اول مبلغه دیرلر که انگ اوزرینه اوینارلر یعنی
قمار بازلرک قودقلری اوج که اوزرینه اوینارلر ترکیده تاو دیرلر وشیخ
بعض مقامده تاو آتدی دیرلر ودعوا معناسنه وخصمه اشته میدان دیمک
معناسنه نته کیم داو مینم دعوا ایدرم اشته میدان اشته بن دیمکدر
داور حاکم در مطلقا وخدا وزمانه پادشاهی مراد اولنور داور روزی
رسان بیانیه در رزق یتشدریجی وایصال ایدیجی حاکم دیمکدر داوری
یاء مصدریه ایله حکومت وخصومت ومقاتله ومحاربه وعداوت ودعوا
وپادشاهلق مراد اولنور داورگرد حاکم اتخاذ ایدندی داوری دارم
حکومتم ودعوام وار دیمکدر حرف الدال والباء دبیر یازیجی در مطلقا

دبدبه نقاره معناسنه در ودبدبه کلمه‌سی معناسنده دخی کلور واستعاره طریقیله
شهرت ودولت وجاه حشمت معناسنده
استعمال اولنور شعوری

میر نظمی بیت دبیرستان چون خلد برین دان
نشسته اندر وحوران وغلمان شعوری انا

کاتب معناسنه وکراما کاتبین مراد اولنور دبیرستان مکتب خانه
دبیری یازیجیلق کتابت معناسنه حرف الدال والثاء دثار
اوست لباسی فراجه وکودک کبی وعلامت معناسنه حرف الدال
والجیم دجلهٔ بغداد دجله بغداده اضافت اولندی زیرا اشطار غنیه
بغداددن غیری یرده دجله دیرلر حرف الدال والخاء دخل دن طعن وتشنیع
مراد اولنور دختر رز شرابدن کنایتدر حرف الدال والدال دد
یرتیجی سبع معناسنه دده شله دد ودام قورد وقوش ددن ده
اضافتی لامیه در
ودلعب معناسنه یعنی اویون تقدیری ددر یک حرف اطلاقدر
حرف الذال والراء در قپو وکه بوده یعنی طاغ صرتنده اولان دره
معناسنه کراستعمال اولنور وادات ظرفیتدر وتخمین لفظ ایچون
بعض افعال ومصادر اولرنده ادخال اولنور ودریدن لفظندن صیغه
امردر که ترکیبده صفت استعمال اولنور یرده دریک وپارصله معناسنه
استعمال اولنور وبعض مقامده متحیر واچینده دیمکدر دُر دریدن دن
امر مخاطبدر یرت وپاره له وچاک ایله دیمکدر وبر اسمله ترکیب اولندقده
یرتیجی وپاره لیجی دیمکدر دُر دالک ضمیله اینجو درکبی مقبول ولطیف اولان
نصیحت وشعر مراد اولنور دُر اپاسنه وپایله ایچرو گیره داخل اول
وکل دیمکدر بو صورتده در ایله آی لفظندن مرکبدر وآی لفظی آیدن مخففدر
آغاپاسنه مجموعی بر کلمه اولورسه دوه وقاطر اسملرینه آصدقلری چکه
دیرلر در ابروی تو سنک ابروگه دیمکدر در بونده پارصله معناسنه در

دبستان مکتب خانه
معناسنه شعوری

داری اوج معنایه کلور اول
بمعنی انبار دار ثانی ناقوس
گبران ثالث داشتن دن
لفظندن صیغهٔ مخاطبدر شعوری

دردا محل تأسفده استعمال
اولنور مراد دریغا دریغا
معناسنه شعوری

دراز اوزون و اوزاق و بعید معناسنه دراز دست اوزون اللی
یعنی سارق و اوغری و ظالم دن کنایه‌در دراز دست ال اوزونلق
یعنی ظلم و تعدی و اوغریلق و معاصی یه جارتدن کنایه‌در دراز
دستی با و اکا ال اوزونلق ایلمه یعنی اکا طوقنمه و ظلم و تعدی ایلمه
دیمکدر درازنه اوزونجه دراز کرد اوزاتدی دراز استینست
آستینده در یعنی حاضر و مهیا و حاصل در دیمه‌دن کنایه‌در دراغوش
کرد آغوشنده ایلدی یعنی قوجدی دراغوش کن قوجاغکه طوت
یعنی پهلوبه و سینه‌یه چک و قوج دراغوش گیرم قوجاغمه الورم
یعنی قوجارم درافتاد نزاع و جدال ایلدی درافتد زدند افتاده‌لی
قیوسن اوردیلر یعنی ضلالته دوشدیلر دران گرفت اکا یاپشدی
و اکا اوشدی و اکا الشدی مثلا پنبه‌یه آتش الشمق گبی و اکا تاثیر
ایلدی و احاطه ایلدی یعنی قاپلادی درآمد ایچری گیردی و داخل
اولدی و کلدی و باشلادی و گیردی درآمدز درم قپومدن ایچری گیردی
دران مقام که شول یرده که دران می بینم اول مقامه کورورم دران
نیست انده جایز و معقول دکلدر دیمکدر درابد ایچرو گیره یعنی داخل
اولور و کلور درآید حرف شرطه مقارن اوله قده ایچری گیررسک
و داخل اولورسک دیمکدر درباخت اوینادی و صرف ایلدی و بذل
و فدا ایلدی درباری برکره درباز اوینات یعنی صرف و فدا
ایله درباز م اوینادورم و صرف و فدا ایلرم درپاش کونک

وطباقده

وطباق که انکله آدم دوکرلر درپاش فتاده ام تا مرا بدست گیرد ایاغنه
دوشدم تا که بنی الیله طوته عادتدر که بر کمسه بر کمسه‌نک ایاغنه
دوشسه ایکی الیله باشنه یا پشور قالدرمغیچون درپا فکند ایاغه صالدی
یعنی چکندی و پایمال ایلیوب تحقیر ایلدی و قیدی درپامندار ایاغه
براقمه درپانی قپوجیلق و خدمت مراد اولنور درپای افتادسرش
باشی ایاغه دوشدی یعنی کلدی کسیلوب ایغلره دوشدی و یوالندی
درپایت افکنم ایاغکه براغورم یعنی ایاغکه ایندرورم و دوشورم
حاصلی سکا بذل و نثار ایدرم درپایش افکند خویشرا کندونی
انک ایاغنه آتدی یعنی انک یولنده خاک اولدی در بحیرت کشاد
حیرته قپو آچدی یعنی حیرت ویردی در بدر بگرد قپو قپو کزدی و سپه
ایلدی دیلنجیلر گبی در بر آید حاصله کلور و بتش و بیر و میوه دار اولور
در برت اوسنکده و آلتکده و یانکده دیمکدر در پرده گزلیجه و خفیة
در پرده راست نیاید پرده ده راست کلمز یعنی پرده ده گزلی اولوب
فاش اولمق مناسب دکل دیمکدر در پرده گفت پرده ده یعنی خفی
و مستور و پنهان سویلدی در پرده گفت سخن سوزی پرده ده
سویلدی یعنی گزلی و مستور نصیحت ایلدی در برکشید سینه‌یه چکدی
یعنی سینه‌یه مماس ایتدردی و قوچدی در برم یا نمده یا اوستمده
و التمده در برم آمدی یانمه کلیدی در برون شد طشره اولدی در برویم
کن دیوزیمه قپویی آچدی یعنی بکا لطف و احسان ایتدی در پیش آینه

در دازبان محله بکجیسی وحولی قپوجیسی که دروازه محله وحولی قپولرینه دیرلر ابن کوزدیجید رترکیب اولنمقده ها علامت حذف اولنمشدر شعوری

آینه اروندوه دربست بغلدی دیمکدر بوصورتده زاید با تأکید ایچوندر
یا قپویی بغلدی یعنی قپادی دیمکدر دربند اول یرکه رخنه لکجله
ثغره معناسنه ودرسنه که انکله قاپو بغلنه آچلمغه قومیه معلاق
معناسنه عابن مهمله ایله وام مخاطب اولورسه مقید قیل وباغله
دیمکدر دربندکرد بنده دوشوردی یعنی بند وزنجیره کرفتار ایلدی
درپی تقدیری درپیش در اردنجه یا اروندوه دیمکدر درپی اشت
کیروده در یعنی ارندوه یا اردمده یا ار دخرده یا اردنجه در دیمکدر
درپی او رفت انک اردنجه کتدی والکا تابع اولدی والکا اقتدا
ایلدی درپیش افتد انک اردنجه واقع اولور وارد بنه دوشر
یعنی غیبت ومساوی وطعن وتشنیع ومذاق ایدر درپیش او انک
اوکنده وقارشوسنده وبرابرنده وباننده درپیش رفت الکا
متابعت ایلدی درپی صبح شام افتد صباحک اردنجه اخشام
واقع اولور یعنی بر زاهد بر رندی غیبت ایلر وارد بنه دوشر دیمکدن
کنایه در صبحدن رند وشامدن زاهد مراد اولنور درپیم افتد اردیمه
دوشر یعنی بنی غیبت ومساوی ومذاق ایدر وبکا طعن وتشنیع
ایدر درتاب شد بوکولدی وبورلدی یعنی پیچ وتاب اولدی ومشوش
ومضطرب اولدی درتابم تابده یعنی اضطرابده یم درتن جامه
چاک کنم جامه یی تندن یا تن اوزره چاک ایده رم دیمکدر دربوند
از وبر معناسنه متحمل در درتنکم طارلقده یعنی اضطرابده یم درج

والک

والک فتحیله ثابت وموجود وداخل وکیرلی معناسنه مراد اولنور اما
والک ضمیله حقه در که ایچنه جواهر قورلر درج جواهر جواهر حقه
یعنی ایچنه جواهر قودقلری حقه در ودهان مراد اولنور درجست
درج لفظیله است دن مرکب در مندرج وثابت وموجود در دیمکدر
درچشم امید قپوسی درچشم ما بزم کوزیمز اوکونده دیمکدر درج
عقیق عقیق حقه سی درج محبت بیابانه در درجنب او انک
قتنده وانک یاننده دیمکدر درچه بر کاری نه بر کارده سن دیمکدر
اما معنای لازمیسی نه خبرده سن ونه سن که دانلقده سن دیمک
مراد اولنور زیرا هر کارک سر کرم دانلق امور لازمه سندندر درچید
دیردی ودیوشردی درحالت فی الحال سنی دیمکدر زیرا درحال عربیده
فی الحال معناسنه در تای حرف خطابدر درحجاب بودن حجابده
اولمقدن مراد غنچه ده اولمقدر درحد کمالست حد کمالده در یعنی
کمالنی بولمشدر ویرلو یرنده در دیمکدر حد کمال بیابانه در درحسنش
حسن ولطافتنده درخاطرم کذشت خاطریمه اوغرادی یعنی خاطرمدن
کچدی حاصلی اکدم وذکر ایلدم درخاک طپراقده یا قبرده دیمکدر
درخاک وخون طپراقده وقانده یعنی محنت والمده یا طپراغله قانده
یعنی بونلرله الوده درخت دن یعنی محلده کل مراد اولنور درخت
عدالبخشم عدالت اغاجندیک یعنی عدالت ایله درخدمت تو
سنک خدمتکده یعنی حضورکده درخشم شد غضبلندی وطارلدی

درخشید درخشان اولدی یعنی پیدا بیدی و پیدا و ظاهر اولدی و ظهور ایلدی

درخطا شو محجوب اولمه دیمکدر زیرا خطا بونده وحشت معناسنه در

ختائک فنجمله خطوط بونلدرکه بنو وحشی یه دیرلر درخط شد

وحشتده یعنی حجابده اولدی دیمکدر درخلوص من بنم خلوصمده یعنی

خالص دوست اولدوغمده درخم چوکان خویش کشید کندی چوکانی

خمنه چکدی یعنی ضبط ایلدی درخواب شد خوابه واردی یعنی

اویودی درخواست کرد طلب ایلدی درخواه کنند از و اندن

طلب ایلرلر درخور لایق و مناسب درخور آمد لایق و سزا اولدی

کلدی یعنی براشدی و یاقشدی درخورجم نبند هر بر نه لایق دکلدر

یعنی الضدان لایجتمعان در درخوشاب بیانیه تازه و طری و لطیف

و براق انجو درخوشاب فیض درخوشاب فیضلی یعنی فایده لی

درخون دل نشسته ایم یورک قانی ایچنده اوتورمشز یعنی محنت

و مشقت اختیار ایتمشز درخون نشست قانه مستغرق اولدی

درد آشام بوسه ایچیجی یعنی باده نوش و عاشق اولان رندلره دینلیر

درد آلود درد بولاشقلی درد دام افکند دامه براقدی یعنی طوزاغه

باو تیابه گرفتار ایلدی دردا حیفا و دریغا درد انگیز درد قوپاریجی

یعنی پیدا ایدیجی دردانه انجو دانه سی درداوندانند ایدرلر یعنی

جاغرلر دیمکدر در تاکید ایچوندر درد در دنوشیده درد جرعه سن

ایچمشسن یعنی پخته سن خام دکلسن دردسر باش اغریسی

صداع

صداع معناسنه دردست اوست انک النده در یعنی انک مصاحب

و همنشینی در دردستش نهاد النه قودی یعنی النه و یردی

دردست اونیفتد انک النه دوشمز یعنی النه کیرمز دردکش

جرعه نوش و باده نوش و محتاج و فقیردن کنایه در دردپوسته

دیرلرکه شرابک و خمرنک دبنه چوکر دردل آن انک ایچنده

دیمکدر دردل بر روی او کشود کوکل قپوسن انک یوزینه آچدی

یعنی کوکلنه صفا و یردی حاصلی رأفت کوستردی دردلش خون

موج زد یورکنده خون موج اوردی یعنی یورکی خون اولدی دردل

بیانیه کوکل قپوسی دیمکدر دردل گشت کوکلنده اکدی و صاقلادی

و کتم ایلدی دردل مدار کوکلکده هیچ برنسنه طوتمه یعنی ظن ایلمه دردم

بود تقدیری دردلم هر کوز بود در کوکلمده هرکوز ایدی یعنی خاطرمدن

مرور ایدردی دردمند دردلی دردمندان بلا بلا دردلیلری دردمید

بادش یل اننی سوبوندردی یعنی فنایه و یردی دردنبال او انک

اردنجه دیمکدر درد و دریغ که بوکه تحسر چکرم و بوکه یانرم که دیمکدر

درد و ید داخل اولک و ایچنه کیرک دیمکدر درده و یر و صونو دیمکدر

در تاکید ایچوندر دردیده اش ضیا نیست دیده سنده ضیا یوقدر

دیمک اکمه و بی بصر اولدی دیمه دن کنایه در دردیک لامیه و بیانیه در

غیرنک قپوسی با غیری قپو دیمکدر دردی کش جرعه نوش و باده

نوش دیمکدر و اهل محبت و اهل عشق مراد اولنور دردن ندیدم

بر در و یعنی بر اهل در دکور مادام دیمکدر دُر درک جمعیدر انجولر
دیمکدر دُر ره او نهاد انک یولنه قودی یعنی اکا فدا و اهدا
و صرف و بذل ایلدی دُر ره او نه انک یولنه قو یعنی الکا صرف
و فدا و بذل و اهدا ایله دُر ره اینام نهاده ایم بونلرک یولنه
قومشم یعنی انلردن کچدک شمدن صکره بونلرله یوز دیمکدر
در ره حق حق یولنده یعنی فی سبیل الله و حسبة لله در رهش
انک یولنه در ره گذار باد دست ییل اوغراغنده در یعنی
سریع الزوالدر در رهگذار باد نگهبان لاله بود ییل کچیدنده
و اوغراغنده لاله بکجیسی ایدی یعنی تضییع عمر و اوقات
ایلدی دیمکدر زیرا ییل کچیدنده اولان لاله نقدر ثابت و پایدار در
معلوم و مشخصدر در رهن شراب اولی شراب رهننده
اولمق اولیدر در درویش گفت یوزینه یعنی بالمواجهه
و مشافهه سویلدی در زبانش گرفت دلین طوتدی یعنی
لکنه ایلدی در زد قپویه اوردی یعنی دق الباب ایلدی
یا عرض احتیاج ایدوب کرم طلب ایلدی یا اوردی دیمک
اوله بو صورتده در تأکید ایچوندر در زر گرفت التونه
قیلادی یعنی التونه غرق ایلدی حاصلی قدرین بیلوب تمام
رعایت ایلدی دیمکدر در زیر نگین باشد زیر نگینمده
یعنی حکم التنده اولوب محکومم اولور در زیر نگینش شد

انک

انک زیر نگیننده اولدی یعنی انک محکومی و مغلوبی اولدی در سایه تو
تقدیری در سایه دولت تو درسنک دولتک کولکه سنده یعنی دولتکده
دیمکدر در ساخت با همه کس هر کسله امتزاج و اختلاط ایلدی در سبو
سبوده ایکن درست بگویم صحیح و کرچک سویلرم در سر او نهاده ایم
انک سوداسنه قودق در سر این نهاده ایم بونک سوداسنه قودق
یعنی انی ترک ایدوب بونک سوداسنه دوشدک حاصلی انی بوکه
دکشدک در سحرگاه دم طاعات و عبادات مراد اولنور در شرح قصه
بیانینه در مراد درس عشقدر در سفت انجو دلدی دیمکدر امارمز و شعر
سویلدی دیمه دن کنایه‌در در سر گرفت باشنده طوتدی و باشنده
مکان ایلدی و باشنه الدی یعنی باشنه چکدی و کیدی در سماع آل سماعه
کلدی یعنی رقص ایله در مقامات معنوی بیانینه لردر در سر و کار
خرابات کنند ایمانرا ایمانلرین خرابات سر و کارنده یعنی آرزو
و هوسنده صرف و تلف ایدرلر در شراب انداخت شرابه
صالدی یعنی باده نوش و می پرست ایلدی در شانه او انک حقنده
در شبستانم ماهیست از رخ او شبستانمده انک رخندن بر ماهم
واردر یعنی انک رخندن بیتیم و خانم واوم روشندر در شمار آورد
حسابه کتوردی و اعتبار ایلدی در طرب بیانینه درشنلک و شادلق
قپوسی در عالم رندی رندلک عالمنده یعنی رندلک طریقنده و مذهبنده
در عوض دارد عمر عمری عوضنده طوتر یعنی عوضنده و مقابله‌سنده عمر

آلور در عیش نقد کوش حالا ال ویروکی عیشه یعنی ذوق وصفایه
سعی ایله مستقبله ناظر اولمه در عین کوشه کیری بودم کوشه کیرلک
وکوشه نشین لک عین الغفلنده ایدم در غلط افتاد غلطه دوشدی
یعنی شرود اولدی در غم افزوده ام غم وغصه ده زیاده اولمشم یعنی
غم وغصه ده زیادم وار در غنچه غنچه ده سن یعنی طشره چقمامش سن
وآنه قوینده سن در فزون ارتمده وزیاده اولمده وکمال بولمه ده
دیمکدر اما در لفظی تاکید ایچون اولورسه در فزون زیاده معناسنه
اولور در فقع ندانی زد فقع قپوسنی قاقمغه قادر دکلسین یعنی فقر
وفاقه چکمکه متحمل دکلسین دیمکدر ندانی بونده نتوانی معناسنه در
در فقع لامیه در مجازاً در قبا رفت قبایه داخل اولدی یعنی لباس
کیدی در قدمش افشانم ایاغنه صاچارم یعنی یولنه بذل ونثار ایدرم
در قلم آورد قلمه کتوردی یعنی یازدی در کار متوجه ویرلسنه مقید
ومتوجه ومنفعت اولمق در کار او کم تقدیری در کار او صرف کیر ددر
انک ایشنه یعنی انکا صرف وبذل ایلدی دیمکدر در کار او کنم تقدیری
در کار او صرف کنم در انک یولنه صرف وبذل وایدرم دیمکدر در کاسه
آب انداخت کاسه یه صو طولدردی در کاه قاپو اوستنه دیرلر
اما قپو ومیخانه مراد اولنور در کاه اسلام پناه اسلام صغندراجق
یا صغندریجی درگاه دیمکدر در کدایی تقدیری در صورت کدایی در
کدالق صورتنده دیمکدر در کم دن آورد بوینه کتوردی یعنی حمایل

ایلدر

ایلدی در گذار کچ وفراغت ایله ویا فهم والتفات ایلمه وعفو ایله دیمکدر
در گذر باد نیارم دید بیل کچیدنده کورمکه قادر دکلم یعنی باد کبی سرعتله
کچد وکیدنی ممر باد ده کورمم در گذرم یولم اوغراغنده وکچیدنده یاخیم
وفوت اولام دیمکدر در گرفت تاثیر ایلدی وآلشدی ویا قدی ویاندردی
در گه وحشت رحمنده در در گش میه نسبت ایچ دیمکدر وقدحه نسبت
دخی بویله در در کشید چکدی وکشف ایلدی وطشره چکدی ونوش ایلدی
دیمکدر ومفعولنه مناسب معنا ویریلور در کشیدم می ناب می ناب
چکدم یعنی خالص باده نوش ایلدم در گل باشی کلده اولورسن یعنی
اولوب طپراقده اولیسرسن در گل بماند از و اندن بالچقده قالدی
یعنی انک زبونی ومغلوبی اولدی در کمانم داشت کماننده طوتدی
یعنی کزلدی در کمند زلف تست زلفک کمندنده در یعنی زلفکه کرفتار
ومحبوس ومقید واسیر ومبتلا در در کنار آورد یاننه یا پهلویه
کتوردی یعنی عیش وعشرت ایتدی وپهلویه چکدی در کنارم نشاند
یانمه دیکه لر یعنی وضع ایده لر در گوش کن قولاغکه طاق ودکله وقبول
ایله والیشت در گوشه خرقه در سر گرفت حفظ ایله بر گوشه ده خرقه یی باشنه
الدی یعنی چکدی حاصلی خرقه یی باشنه چکوب اوتوردی در کم درگاه دن
مخففدر درگاه قاپو اوستنه دیرلر اما قاپو ومیخانه مراد اولنور در کیر
آلش ویاق یاندر وتاثیر ایله وطوت دیمکدر در مان ام مخاطب اولور
قال وعاجز اول دیمکدر اما اسم اولورسه علاج معناسنه در در ماند

دار گوش
حفظ ایله

در تاکید ایچوندر

عاجز اولدی و عاجز قالدی درمان دلی و درد دینی نمی بینم در هیچ کس

هیچ کمسه ده دردلی کوکلک درمانی و دین اسلام دردی کورمزم

یعنی هر کس کندی باشی قیدینه دوشمش هیچ بر کمسه دن بر کمسه یه

فائده یوق دیو زمانه آدمیسندن شکایتدر درمانده عاجز قالور حسن

درم بپای قدح نهاد درمی قدح دبینه قودی یعنی درهمی صرف ایلدی

دیمکدر درم اقچه یه دیرلر در مذاقم افتاد مذاقمه دوشدی یعنی ذوق

وحظ ایلدم درمیان ارا سنده و ارا ده و ارالرنده و ارامزده و اوزنه ده

و اورته سنده و اورته لرنده و اورته مزده و ایچنده و ایچلرنده و ایچمزده

درمیانه مثله درمیان آب و آتش کوز یاشیله آتش عشق ایچنده درمیان

او الک ارا سنده و ارا سنه و ایچنده و ایچنه و اورته سنده و اورته

درمیان کار اورته ده دیمکدر کاه لفظی مجردر در ناز پرورید ه

نازده بسلنمش یعنی ذوق و صفا ایله پرببه اولنمش در نظرم نمی آید

کوزیمه کیرمز یعنی التفاتم یوق در نظم شبه بهک مشبهه اضافتیدر

درلی کبی یعنی لطیف نظم دیمکدر در نقاب رفت نقابه کتدی یعنی کیزلندی

درنکرد نظر ایلدی دیمکدر در تاکیددر درنک ندارد اکلنمز یعنی تباشمزدر

درغم آید ایچری کلمز و کیرمز و بیدار اولوب اویانمز دیمکدر تاکیددر

درنمیکیرد طوتمز و ثابت اولماز و ثبوت بولمز و تاثیر و احاطه ایلمز و الشمز

مثلا آتش پنبه یه یا اونلغه یا صمانه الیشوب یاندرمق کبی و یا قوب

یاندرمز دیمکدر در نوشت نامه یه و مکتوبه نسبت یازدی و طومار دوردی

وجوده

وجوده نسبت هلاک ایلدی دیمکدر در ز بجم در و وصال جانان دن کنایه در

دروازه محله قپولر یکه کیجه قپانور او غیدن امین اولمغیچون درود

عربیده نجیث معناسنه در که ترکیده اسنک دیرلر در و دشت ده اوان

درکه بوده یعنی طاغ صرتنده اولان دره یه دیرلر دروغ وعده یلان

وعده لی در وفا و در بخشش وفا و بخشش باینده دروم ایچ یعنی

هر نسنه نک ایچروسی مثلا اوک و مسجدک ایچروسی و یورک

و قلب و کوکل و دل و جکر وارد معناسنه مثلا برده اردن جمعی دروها

کلور در و نها تیره بشد کوکلر تیره اولدی یعنی عشقک کوکلری

قراردی در وهمت بند اکا همت بغلدی اندن لسنه رجا ایلدی

درویش پرور درویش تربیه ایدیجی یعنی درویشک خاطرینی

تفقد ایلیجی درویش خرسند بیابانه قانع درویش در ول کرفت

اکا آلشدی و تاثیر ایلدی یاقدی و یاندردی در زه قاچجی در هر باب

هر خصوصده در هر قدم رونزمینک هر قدمنده یعنی هر آدیمنده

در هر کوشه افسانه خوانند زمن هر بر کوشه ده بندن بر افسانه

اوقور یعنی بنی عالمه داستان ایلر در هم دالک فتنجله فارشمور شل

یعنی پریشان حال دیمکدر اما دالک کسریله اقچه یه دیرلر در هم چین دیر

ودیبوشه و ایراق طوت دیمکدر در همه آفاق فاش کرد بتون عالمه

فاش و شایع ایلدی در هوادارش هوادارلقده یعنی کمال محبتدن

در هوا مکن هوایه آتمه یعنی هوا نفسانی جانبنه کیتمه و دارمه

دروانه کبنک دیمکدر زردبان باشنرنده وطام اوزرنده اولور

دربهوس سپرا اکانفس هوسیله کتمه یعنی حظ نفسله وارمه
دیمکدر دربونده صله در دری پارسی حرف نسبتدر قپویه منسوب
دیمکدر اما فارسی یا زبان فارسی ولسان فارسی بالغت فارسی
مراد اولنور معلوم اوله که بهرام گوردن سلطنتی وقتنده کندی قپوسنده
فارسی سویلنسون واحکام وبروات ومکاتیب فارسی یازلسون
دیو امر ایتدوگیچون فارسی یه دری دیمشلر وفارسینک فصیحنه دری
دیرلر وحدیث شریفده روایت اولنمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
لسان اهل الجنة العربیة والفارسیة الدریة بیورمشلر دریادل بعض
بره دیوانه دیوانه دن غزل مراد اولنور دریاب اگله وفهم ایله وقدرن
بیل وتدارک وییداور عاقبت ایله یا حالنی اگله وبیل وعلاجنی تدارک
وییدا ایله وحالنی تفقد ایله وصوروسئوال ایله دیو قله دبول وفوت
ایلمه وغنیمت بیل که پشیمان اولمیه سن دیمکدر دریاب وقت دریاب
تاکید لفظی قبیلندندر وقت دن مضاف محذوف در تقدیر کلام دریاب
فرصت وقتدر البته وقتنک فرصتنی اگله غفلت ایلمه دیمکدر بعضلر
الکنجی دریاب لفظنی انجو معناسنه اولان دراییاب لفظندن
مرکب ظن ایلیوب انجو یعنی مروارید بول معناسنی ویردیلر
وکلامی تأسیسه حمل ایلدیلر فی الحقیقه کلام عبده تأسیس
تأکیددن اولیدر اما بونک کبی یرلرده سلیقه عجم تأسیس قبول
ایلمز اگرچه دریا لفظیله آشنادر دریابد اگلر وقدرین وحالن

بیلور وبیلور وبولور وفهم وتدارک ورعایت ایلر وعلاجنی تدارک
وییدا ایلر ویوقلر وحال وخاطرین سئوال ایلر وفرصت وغنیمت
بیلور وفوت ایلمز دریابد ازو اندن اگلر وکسب ایلر ودوله نسبت
نور وصفا ویریر والور دریادل دن بحادر مراد اولنور دریافت
وجوانمرد دوسخی
اگلدی وبیلدی وفهم وتدارک ورعایت ایلدی یا قدرین وحالن اگلدی
وبیلدی وعلاجنی تدارک وییدا ایلدی وحالنی تفقد ایلیوب صوردی
وسئوال ایتدی وبولدی وفرصت وغنیمت بلدی وغفلت وفوت
ایلمدی دیمکدر مضارع دریابد گلور دریاکف دریا ابه لی یعنی سخی
وجوامرد دریاکر قورصان دیدکلری یعنی دکز اهل وقوفی دریای اخضر
بیابانه لردرشل فلک دریاسی یعنی جمیع افلاک دریای ناپیدا کرانه
بیابانه در کنارنی گورونمز دریاکه غم دریاسیدر دریدبه یرتدی وچاک ایلدی
دریده یرتمش یعنی چاک ایلمش ویرتلمش یعنی چاک اولمش دریغ سفت
برانجو دلدی یعنی بر رمز وبر غزل سویلدی دریغ صاقنمه نلک واکرکه
اسمیدر وحیف وظلم وبی پروا معناسنه وکلمه تغابن در برشنیه
حسرت چکمک مقامنده مستعملدر دریغا حیفا دیمکدر دریغ حیف
معناسنه در وادات تغابن در تحسر مقامنده استعمال اولنور
واخرنده اولان الف حرف ندبه در عبیده وا معناسنه وجائزدر که
دریغادن حرف ندا ومنادا محذوف اوله پس معناسی ای یاران دریغا
دیمک اولور دریغ باشد ظلم وحیفدر دریغ کرد اسرگدی وصاقندی

دریای اخضر فلک

دریای محیط فلکسر درياصفته
معنا قیدر ودریای محیط فلکه اضافتی
مشبهه بهنک اضافتیدر دریای محیط
کرهٔ ارضی احاطه ایلمز دریا در فلکی اکا
تشبیه ایدر احاطه ده وعظمتده سودی

دریغ که حیف که دریغ مدار اسمکه وصاقنمه دریغ و درد ایکیسیده
کلمهٔ تغابن در برلسنه یه حسرت چکمک مقامنده مستعملدر دریغ
و درد که بو که تحسر چکرم و بو که یانرم که دیمکدر درین چند بود گلو
وقتده درین داشت بو که دوشوردی یعنی دوشمه سبب اولدی
درین سفر بو سفرده یعنی دنیا و بنه گلمکده حاصلی دنیاده درین کار
بو ایشده یا بو ایشه درین میانه بو اورتده یعنی قسمت ازلده
و بو ارالقده و بو اثناده حرف الدال والزاء دژم صولمش
و بورشمش و غملو و غصه‌لو حرف الدال والسین دستار دلبند
دستارچه مندیل دستارخوان بیشکیر دستار مولوی ملایانه دولبند
دست از طلب ندارم طلبدن الیمی چکمم یعنی طلبی ترک ایلمم دست
ازو ندارم اندن الیمی طوتمم یعنی الیمی چکمم حاصلی انی ترک ایلمم واندن
الچم دست افزار ال قاریجی یعنی اوجی اوجه قفیجی والبنک
وصف ترکیبی
ابجی بر بربه اوریجی دیمکدر نته کیم خواننده لرک شت بندرکه اصول
طوتدقلری وقتده آیه‌لی آیه یه چالرلر و اصول و آهنک طوتیجی معناسنه
دست الم کوتاه کرد امیدم الینی کوتاه ایلدی یعنی دست امیدم کوتاه
ایدوب قطع ایتمکله بنی ناامید و محروم ایلدی دستان قصه و حکایه
و حیله در و ظهور و نغمه و ترنم مراد اولنور دستان سرا قصه و حکایه و مکر
ایلایجی یعنی قصه و حکایه اوقوجی و سویلیجی دیمکدر دستان
داستاندن مخففدر دستاویز تهی دست وار جمع الجوع ایلدیلین

دستاران دست ایله اراندن مرکب لفظدر شاکرد معناسنه شوری
دلواسیا دکر ... دشنه

دست اسیا الدکرمنی دشنه

جو ور ار مغانه دیرلر دست باو داشت اکا ال یعنی قدرت طوتدی
حاصلی قادر اولدی دست بخون دل زد یورک قاننه ال اوردی یعنی النی
یوره‌کی قانیله یودی حاصلی الم و محنت چکدی دست بدست برند
الدن اله ایلدرلر یعنی کزدررلر دست برد ده برد بردن دن ایلتمک والمق
معناسنه در اما دست برد مجموعی غلبه و ظلم و تعدی و ال اوزونلغی و خصملک
یکبن کلمک معناسنه استعمال اولنور دست برد ازو اندن ایلتدی
یعنی اکا غالب اولدی و اندن یکبن کلدی دیمکدر دست بر سر میزند الین
باشنه اورر یعنی الیله باشن اوخشار و باشن قاشر دیمکدر نته کیم
فتوا اویناملک و ملکک یعنی سکلک عادتلری بودر دست بهاد اد
بزه ال و یردی یعنی ال صوندی و میسر و نصیب و قسمت اولدی دست داد
ال و یردی یعنی میسر و نصیب و قسمت اولدی دست دار ازو اندن
ال چک یعنی انی ترک ایله و اندن کچ دست داری قادرسن و قدرتک
وار دست داشت ازو اندن ال طوتدی یعنی ال چکدی حاصلی انی ترک
ایلدی و اندن کچدی دست داشت باو اکا قادر اولدی و قدرتی یتشدی
دست دراز ال اوزون یعنی ظالم و سارق و اوغری دست درازی
ال اوزونلغی یعنی ظلم و تعدی دست درازی مکن باو اکا ال اوزونلغی
یعنی ظلم و تعدی ایلمه و اکا طوقنمه دست در آغوشش باد الی
انک قوجاغنده اولسون یعنی انی قوجسون دست در خون عشاق
داشت الی عشاقک قاننده طوتدی یعنی النی رنکلمک ایچون حنا برینه

مشافک قاتننه باتوردن حاصلی حنا یرینه النه عاشقلرک یورکلر
قانیله بویادن دست درر کاب زده الینی اوزنکیسنه اورمش یعنی
طوتمش یا اوروب یعنی طوتوب دیمکدر عادتدر که رعایتی لازم
اولان کمسه لره بویله ایدرلر دست در کردن یکدیگر آوردند معانقه
ایلدیلر دیمه دن کنایتدر دست از کمرش شد الی انک کمرنده یعنی
بلنده اولدی حاصلی اننی درآغوش ایلدی دست دهد الویرر یعنی
میسر ولیغب و قسمت اولور دستبرس ال ایرشمکدر اما قدرت
و وصول و وسعت معناسنه استعمال اولنور نته کیم دستم رسد
ایلم ایرشور یعنی قادرم و دستم رسید الیم ایرشدی یعنی
واصل اولدم دیمکدر دسترنج الامکی یعنی کسب دست زد
ال اوردی یعنی باشلدی و اختیار ایلدی دست زد زشادی
شنلکدن ال قارصدی دست شفاعت بیانیه دستش کرفت
النی طوتدی و انک یاور و معین اولدی و امداد و اعانت ایلدی
و اکا لطف و احسان اوزره اولدی و الین طوتدی یعنی مانع اولدی
دستش مکیر النی طوتمه یعنی مانع اولمه دستش نکیرم النی طوتمم
یعنی مانع اولمم دست شست ازو اندن ال یودی یعنی اننی
ترک ایلدی و اکا مقید اولمدی دست بشوی ازو اندن الک یو
یعنی اننی ترک ایله و اکا مقید اولمه دست طرب بیانیه شنلک
الی دست عشق لامیه در مجازاً دست قدرت ید قدرت

اضافی

اضافی بیانیه در دست کدایی برد کدالق النی ایلتدی یعنی جو
النی اوزاتدی حاصلی عرض احتیاج ایتدی دیمکدر دست کدایی
بیانیه در دستکش الچکیجی دیمکدر اما قاید یعنی یدجی معناسنه
استعمال ایدرلر مثلا کورلری یدن کمسه یه دستکش و اکابر
آتلرینی یدن کمسه یه جنیب کش دیرلر و جنیبه کش دیرلر و مقهور
و مغلوب معناسنه دخی استعمال اولنور دست کوته افلاس
دن یعنی تهی دستلکدن و مفلسلکدن عبارتدر دستکه وسعت
و قدرت معناسنه دستکیر ال طوتیجی یعنی اله یاپشوب
قالدریجی معین و ظهیر و امداد ایدیجی دیمکدر دستم ببوی
جانم نمی رسد الیم جانم طرفنه ایرشمز یعنی کندیمی هلاکه قادر
دکلم دستم رسد الیم ایرشور یعنی قادرم و الیمدن کلور دستم
رسید الیم ایرشدی و تمام اولدی دستم بمیانش نمی رسد
الیم بلینه ایرشمز یعنی قوجمغه قادر دکلم دستم کرفت الیمی
طوتدی یعنی بکا معین و ظهیر اولدی و معاونت ایتدی و امداد
و ترحم و عنایت ایلدی دستم کوتاهست الیم قیصه در دیمکدن
مراد قدرتم یوق و طالعم مساعد دکل دیمکدر دستم نمی رسد الیم ایرشمز
یعنی قادر دکلم دستی داری الک یعنی قدرتک وار حاصلی قادرسن
دست ندارم از دامنت اتککدن الیم طوتمم یعنی اتککی الیمدن صالیویرمم
دیمکدر قلب طریقیله ندارم دامنت از دست دخی استعمال اولنور

دستیار معین و مددکار
معناسنه ترکیبده یاردمجی
دیرلر شعوری

دوستکانی طولو که شراب ایچن ظرفدر اسنده مستعمل ردیشه

دست ندارند از دامن تو سنک اتکلن الطوتمزلر یعنی ال چکمزلر
حاصلی سنی ترک ایتمزلر دست ندارم ازو اندن الیمی چکیم واندن
الیمی کیرو طوتم یعنی انی ترک ایلیم دست نتوان کرد ال ایلمک یعنی ال
ایرشدرمک اولمز دستور دالک ضمیله قانون دفتریه یعنی قانون نامه یه
دیرلر اما عجم الکثر یا اسلوب وقانون وقاعده وطرز وطریقت
وعادت معناسنه استعمال ایدر ودالک فتحیله وزیره اطلاق
اولنور دستی برار الک قالدر وتنک دور میوب بر کاره مشغول
ومباشر اول دست یک چیزی تمام بود چون دست جامه از دستار
تا پای جامه ویکدست سلاح از خود تا موزه ویکدست خانه از نشمین
تا مطبخ دست بکدیکر کرفتند مصافحه ایلدیلر حرف الدال والشین
دشت صحرادر ودنیا مراد اولنور دشتبان اولکه یابانده باغلری
وبوستانلری صاقلار وکوزه در دشتوان مثله دشمن عدو معناسنه
ولشنلک مرادیک علکسنی اشلیان کمسه مراد اولنور دشمن
دوست دشمن سوبجی دشمن کام دشمن مرادلی یعنی دشمن
مرادنجه اولیجی حاصلی دشمن اسنده وکبی اولیجی دشوار کوچ وصعب
وچتوک وزحمت ومشقت ومشکل مراد اولنور حرف الدال والعین
دعا دن ثنا ومدعا یعنی منینی وآرزو مراد اولنور دعا کفتیم دعا وثنا
دیدک یعنی تودیع ایلدک حاصلی وداع الهه اصمارلدق سنی دیدک
دعای صبح اضافت فی معناسنه در صباح وقتنده اولان دعادیمکدر

دع

دع الدنیا واهملها دنیایی ترک واهمال ایله یعنی متاع دنیایی یولنه
بذل ایله زیرا اسباب وصلتک اقواسی بذل مالدر اندن صکره بذل
نفس در یعنی شایسته خدمتدر اندن صکره جانان مراد ایدینور
علم ومعرفتدر دع التکاسل احماله ترک ایله یعنی مقادم وساعی
ومجد وچابک وچویک اول دیمکدر دع اسم فعلدر ترک ایله دیمکدر
حرف الدال والغین دغا قلب وحیله ومکر دغاباز حیله کار ومکار
وغدار پس حریف دغاباز مکار وغدار وحیله کار اولان مصاحب
دیمکدر دغل مغشوش وناسره یعنی قلب اولوب کچمین نسنه
وغیر رایج حرف الدال والفاء دفتر دن دفتر دیوان ومطلقا کتاب
ودفتر شعرا ومجموعه وجونک مراد اولنور وعاشق ومعشوق ولیلا ومجنون
وخسرو وشیرین ووامق وعذرا حکایه لری مراد اولنور دفتر اخلاق
دن کتب اخلاق مراد اولنور دفتر حالی دلکه کست بر اوزکه صورت وحال
دفتر ایدر یعنی صانعک بر باشقه صنعنی بیان ایدر وصنعنه دلالت
ایدر بر دفتر در دیمکدر دفتر دانش بابی بشست بزم علمز دفتر بنی شرابله
یودن یعنی بزن شوبله مست ایلدیکه اصلا اثر قومادی پاقالمدی دفوینه
دن ساز وسوز واشکاره وبی پروا مراد اولنور حرف الدال والقاف
دقیقه دن نکته وسر وظرافت وخرده وکوچک دهان وانجه وخیال میان
یعنی بل مراد اولنور حرف الدال والکاف دکان دن دنیا مراد اولنور
دکم درنج وکنه وغیری وبر درلی واوزکه وتازه وبر وجهله وشمدن صکره

وبردخی وبوندن ارتق وبوندن غیری دیر لیسیده دیمکدر دلم بار کنه برکره
یابرکره وبرکز دخی دلم کون غیری درلی یعنی متغیر وپریشان حال دلکرمی
نخوردم دخی جی الجیم دیمکدر حرف الدال واللام دل کوکل
دیورک وقلب وخاطر دروادورته وفتیله وحوصله تنک ایچی دلارام
کوکل دکلندریجی یعنی کوکله راحت وحضور ویریجی از پرده بیرون شد
کوکل صبر واختیار پرده سندن چقدی یعنی بی صبر وبی اختیار اولدی
دل از دیر کرفتم کوکلم اندن قالدردم یعنی سلامت وصافیتدن
امیدی کسدم ورسوا اولاجغنی بلدم یاکوکلم اندن الدم یعنی اندن
فراغت ایدوب کچدم دل از ونکه داشتم کوکلم اندن صاقلی طوتدم
یعنی کوکلم اکا تسلیم ایلمدم دل از من ببرد کوکلمی بندن ایلندی یعنی
الدی حاصلی بنی کندویه عاشق ایلدی دل افتاده دلداده معناسنه که
عاشقدن کنایتدر دل آکه بیانیه در اسرار خداوندن اکاه وخبردار
دلدن اهل الله واولیاء الله مراد اولنور دلالت کرد قولاوزلدی
دلاله مشاطه وپیره ولک وزمام وبوزه ونک اولان عورت دلاور
وشجیع وبی پروا دل بجان رسید کوکل جانه ایرشدی یعنی جاندن
اوصاندی دل بد مدار کوکلی مضطرب طوتمه یعنی خاطر یکی بیحضور ایلمه
دل بد مکن کوکلی مضطرب وخاطرک بیحضور ایلمه دلپذیر کوکل قبول
ایدیجی یعنی مقبول دلبر کوکل ایلدیجی وکوکل کوتوریجی یعنی کوکل
آلیجی وشیوه کار محبوبدن عبارتدر دلبرد کوکلی ایلندی وکوتوردی

دلبر انکه دلهای عشاق بحسن
وکرشمه برد وبرنده دل شرفامه

بلکه

یعنی الدی دل برکرفت از و اندن کوکلنی الدی یعنی اندن قطع تعلق
ایلدی وامیدی کسدی دلبری کوکل الیجیلق وشیوه کارلق دلبست
کوکل بغلدی ومحبت ایندی وبنده اولدی دل بکردان کوکلکی دوندر
یعنی کوکلکده اولان شدت وقهر وعداوتی ترک ایله دلبند وصف
ترکیبیدر کوکل بغلایجی یعنی میل ومحبت واعتماد ایدیجی دیمکدر اما
محبوبه صفت اولدقده عشاقک کوکلنی کندینه تعلیق ایدیجی ومتعلق
قیلیجی وبغلایجی دلبر یا محبوب دیمکدر دل بند درد کوکلکی اکا
بغله یعنی اکا عاشق اول ومحبت واعتماد ایله دیمکدر دل بیمار بیانیه به
ولامیه به متحملدر خسته کوکل یا خسته نک کوکلی دلتنک وصف ترکیبی
اولورسه تنک دللی یعنی مضطرب وغمناک ودردناک وپریشان
دیمکدر اما اضافی بیانیه اولورسه تنک یعنی مضطرب وبی صبر
وبی قرار یا تنک یعنی پر غم کوکل وغنچه یه نسبت دورلمش وقبورلمش
دیمکدر دلت خوش باد کوکلک خوش اولسون دیمکدر دلجو کوکل اله
الیجی وخاطر اله الوب کوکل متسلی ایلیجی وکوکل آلیجی دیمکدر وقد
دلبرانه وسروه نسبت خرامان معناسنه در دلجوب کوکل اله الیجیلق
وکوکل الیجیلق دل خرابی میکند کوکل خرابلق ایلیور یعنی افشاء راز
ایده یورر دلخواه کوکل دیلدوکی نسنه یعنی شول نسنه یه دیرلرکه
انی کوکل دیلر واستر وآرزو ایدر ومراد ومقصود ومطلوب معناسنه
یا کوکل استیجی یعنی کوکل الیجی دلخوش کوکل خوشلغی یعنی صفاک

دلجو وصف ترکیبی بحسب لغت
کوکل استیجی دیمکدر اما استعمالده
کوکل الیجی معناسنه درسودی

دلاد کوکلو داماد معناسنه دیشنه

دلخون کنایه از مشتاق و مهجور باشد برهان

خاطر دلخون شدم بوره کیم خوان اولدی یعنی بلا و مشقت چکدم دیمکدر
شدم بیلی دله مصروفدر دل خون شده بیانینه در قان اولمش یعنی پرخون
بورک دل خونین بیانینه قنلو یعنی پرخون بورک دل خویش بدرها
فکند کندی کوکلنی رسوالق دریاسنه آتدی یعنی رسوا اولدی دلداد
کوکل ویردی یعنی سودی و عاشق اولدی و تسلیم ایلدی معناسنه ده
مستعملدر دلداده کوکل ویرمش یعنی عاشق دلدار کوکل طوتیجی یعنی
کوکل الیجی و خاطر الوب کوکل متسلی ایدیجی دل دانا
بیانینه و لامیه به متحملدر داناکوکل یا داناتک کوکلی دل در جهان
مبند تقدیری دل در اسباب و مال و منال جهان مبند در جهانه
کوکل باغلمه دیمه دن مراد مال و مناصبنه اعتماد ایلمه دیمکدر دل در زلف
او بست انک زلفنه کوکل بغلدی یعنی الکا بنده اولدی دل دزد کوکل
اوغریسی یعنی کوکل اوغورلایجی دلدوز وصف ترکیبیدر بحسب اللغة
بورک دیکیجی دیمکدر زیرا دوختن و دوزیدن دیکمکدر مثلا درزیلرک
و غیریلرک لباسی دیکمه سی کبی اما بونک کبی یرلرده میخلمق مراد
اولنور پس دلدوز بورک باکوکل میخلیجی دیمکدر دلربا کوکل قاپیجی
یعنی کوکل الیجی و صید ایدیجی دیمکدر دلرفته کوکلی کتمش یعنی عاشق
دل رمیده بیانینه اورکک یعنی وحشی کوکل دل ریش اضافت
بیانینه ایله یاره لی کوکل و مجروح بورک دیمکدر اما وصف ترکیبی اولور
بوره کی یاره لی یعنی مجروح دیمک اولور دل ریش مرا بالب نوحق

دل ریز کنایه از ضعف و زار باشد و افگار را نیز گویند برهان

غلی

نمک سنک لبکله مجروح کوکلمک نمک حقی واردر یعنی لبک دل مجروحه
طوز صپمشدر دلستان کوکل الیجی یعنی دلبر و مقبول و مطبوع
معناسنه دلسوخته بوره کی یانمش یعنی بغری یانق عاشقلر کنایه‌در
دلسوز کوکل یاقیجی یا کوکلی یانغین دل سیه کوکلو قره یعنی بی رحم
و ظالم و چشمه نسبت ایلکی سیه دیمکدر زیرا دل حرشنه نک اورته سنده در
دیرلر مثلا چشم دلسیه اورته سی یعنی ایلکی سیه کوز دیمکدر
دلسیه شدم ازو اندن دلسیاه اولدم یعنی اندن کوکلم قرار دن
حاصلی اندن صوودم و اوصاندم دل شب دشن کوکلی یعنی سرور
دل شب نصف اللیل یعنی دون یاریسی دلش برد کوکلنی
کوتوردی و ایلتدی یعنی الدی دلش خون کرد بوره کنی خون یعنی مضطر
و منضجر ایلدی دلشده کوکلی کتمش یعنی عاشق دلرفته معناسنه
دل شمع لامیه در شمعک یعنی یانان مومک فتیله سی دل
عاشق ربوده عاشقک کوکلنی قاپدی یعنی صید ایلدی دل غم اندوز
غم غم الجینده کوکل یعنی غمی چوق کوکل دل غمگین بیانینه غملو کوکل
دلفسرده کوکلی طوکمش یعنی بی ذوق و بی مذاق و بی حالت
دلفروز کوکله شوق ویریجی و کوکل سوبندریجی و محبوب دلق
فقرا خرقه سنه دیرلر دلق آلوده بیانینه ریا ایله ملوث خرقه دلق
پشمینه بیانینه دلق خود ازرق کرد کندی خرقه سنی کوک رنک
ایلدی یعنی کوکه بویادی حاصلی مرایی اولدی دلق طامات بیانینه

طامات دلقی یعنی رسوم صوفیه خرقه‌سی حاصلی ریا خرقه‌سی دل
فون دار کوکلی خوش طوت دلق ملمع بیانیه انواع یمه‌لر له
یمالمش خرقه دل کباب بیانیه دل کرم وصف ترکیبدر یوره‌کی
یانغون وقزغون یعنی یانغون وقزغون یورکلو دل گرم یورک
قزغنلغی ویانغونلغی دلکش کوکل چکیجی یعنی کوکل آلیجی وجذب
ایدیجی جاذب قلوب معناسنه دل کور کور کوکلی یعنی غافل
دلگیر اوصانیجی ودرلنیجی واکرانیجی وصوویجی ومنکدر
دلم از پرده برون شد کوکلم پرده‌دن چیقدی کندی یعنی کوکلم
صبر قالمدی دلم بگرفت ازو کوکلم اندن اکرندی ودرلندی واوصاندی
وصوودی ومنقبض اولدی دلم خراب شد دلم خراب اولدی دیمک
سرم فاش اولدی دیمکدن کنایه‌در دلم خون شد یوره‌کم قان اولدی
یعنی اضطرابده‌یم دلم ربود کوکلم قاپدی یعنی بنی صید وعاشق
ایلدی دلم رفت وندیدم روی دلدار کوکلم کتدی یعنی عاشق
اولدم حال بوکه روی دلداری کورمدم حاصلی دلداره عاشق
اولدم برآن یوزینی کورمدم دلم سیاه شد ازو اندن قرار دل
وکوکلم صوودی واوصاندی دل منه کوکل قومه یعنی کوکل باغلمه ومحبت
ایلمه وسومه دل میبرد کوکلی الور وکوتورر دل می برد ازو اندن
کوکل ایلدر یعنی الور حاصلی انی کندویه مایل ومطیع ورام ایلر دل
می برن بید ه کوکل ایلدرسن یعنی الورسین چشم فتانله دل النان

وصف

وصف ترکیبدر کوکله دکیلیجی وکوکلده ثابت اولیجی یعنی مؤثر
وسوزناک وکوکله تاثیر ایدوب وکوکلدن کنمیوب وکوکلده
قرار ایلیوب ازبرلنن سوز مراد اولنور دل نگران ناظر ومنتظر
ومتوقع دلنواز کوکل اوخشیجی یعنی خاطر رعایت ایدیجی دل نهاد
کوکل قودی یعنی کوکل ویردی وکوکل باغلدی وتعلق ومیل ومحبت
ایلدی وسودی وراضی اولدی دل نهادیم بر آتش آتش اوزرینه
کوکل قودک یعنی آتشه یا نمغه راضی اولدق دل ودینم رفت
دل ودینم کتدی یعنی انک عشقنده تلف اولدی حاصلی رسوای
عالم اولدم دل ودینم شد مثله دلهای آگه بیانیه در اسرار خدادان
آگه وخبردار کوکلاردن اهل الله واولیاء الله مراددر دلبر بها در وگستاخ
وبی‌پروا ومقدم وقوی دلبری بهادرلق وگستاخانه اوضاع
دلیل جویر استفهام انکاری طریقیله اولورسه برهان استرمی
دیمک اولور دلیل راه یول قولاغوزی رهبر معناسنه حرف الدال
والمیم دم نفس درکه سبب حیاتدر وکورک که دمور جیلرک
وقرانجیلرک آلتلریدر وساعت ووقت واوفورمک وفریب
یعنی الدامق وکلام مراد اولنور دما نفس صاحبولغی که خسته
دورمدن کوف کوف صولور دمادم بیاپی یعنی متصل وهمیشه
وبری برینه اردنجه ودائما ودائمی ومتوالی ومتعاقب دمار انتقام
وهلاک معناسنه دمار آورد قاتل توکوب انتقام الدی وتوکنجه

قیردی دمار براور دمار حاصل ایلدی یعنی انتقام الدی وهلاک
ایلدی دم از چرخ زد چرخدن دم اوردی یعنی فلکدن شکایت
ایلدی دماغ دن باش وکبر وغرور واستغنا مراد اولنور دماغ سودایی
بیانیه در سودایه منسوب یعنی سودالی دماغ دماغش شکافت
دماغی یعنی باشنی یاردی دمبدم ساعت به ساعت یعنی هر دم
وهر ساعت وآنًا فانًا دم برآورد نفس چقاردی یعنی عمر وسوردی
وصولو قلندی وتنفس ایدوب حضور ایلدی وراحت اولدی نته که
ترکیده صولوق الدی دیرلر دم برنیارم نفس چقارمم یعنی حضور
وقرار ایلیم وراحت اولم دیمکدر نته که ترکیده صولوغم الاین دیرلر
ویکننه یم وارام ایده یم دیه جک یرده دمد بلوردی وشکوفه وازهار
ونباتات نسبت آچیلور وبتر وصبحه وافتابه وماهه نسبت طلوع
ایدر وآچیلور وطوغر وباده یعنی بلا نسبت اسر وظاهر اولور
واوفورر دیمکدر دم داد فریب ویردی یعنی الدادی دم درکش
نفسک چک یعنی سوز سویلمه وسسی کس وتنک دور ونغمات
ایلمه دم درکشید نفسی چکدی یعنی ساکت اولدی وسوز سویلمدی
ونفسی یعنی سسی کسدی وتنک دوردی دم زد نفس اوردی
یعنی تکلم ونطق ایلدی وسویلدی وتنفس ایلدی یعنی نفس الدی
وصولو قلندی وحیات بولدی ودیری وصاغ اولدی وسوز سویلدی
وافشا ایلدی وشکایت ایلدی ومعترف اولدی ولاف اوردی

واوکوندر

واوکندی وادعا ایلدی وصولودی یعنی نفس ویروب الدی وکندویی
بر اولوسنه به وشریف مقامه وایو حاله نسبت ایلدی دم زد
از واندن دم اوردی یعنی انک مصاحبتنی ایلدی وآچدی وانک
دعواسنی ایلدی وکندویی اکا تشبیه ایلدی ونسبت ایلدی
دمساز همنفس یعنی مصاحب واکلنجه وموافق ومتابع
وشریک دم سرد اضافت بیانیه ایله صوق نفس وصوق سوز
اما وصف ترکیبی اولورسه صوق نفسلی وصوق سوزلی دیمک
اولور دم صبح صباح وقتی یا صباح وقتنده با نفس صبح دم صحبت
صباح وقتنده دمکش دم چکیجی ونغمه وترنم ایدیجی دم خرل از گفت
وشنید گفت وشنیددن دم اوره یعنی دعوای گفت وشنیدی
ترک ایله حاصلی کوردم وبونی اکشتدم دیمه دمم فرو رفت نفسم
طالدی وباتدی یعنی سسم چقماز اولدی حاصلی نفس الیماز اولدم
یا زبون اولدم دیمه دن کنایتدر دم بکش نفسکی چکمه یعنی سوز
سویله ونطق وتکلم ایت وتنک دورمه دم وحدت زد وحدتدن
دم اوردی واحد وحدتم دیو دعوا ایلدی وکندویی وحدته نسبت
ایلدی دموع دمعک جمعیدر کوز یاشلری دیمکدر دم همت
بیانیه دمی بر نفس وبر ساعت وبر وقت دمید بلوردی وظاهر
اولدی ونباتاته وشکوفه وازهاره نسبت بتدی وآچلدی وصبحه
وافتاب وماهه نسبت طلوع ایلدی وطوغدی وآچلدی یعنی

وندان آسیا آز ودیشی ناب معاسنه دیشه

آغودن وباده یعنی بله نسبت اسدن وسوینددن وخنایه ویردن
واو فوردن دیمکدر مضاد عن دمدن کلور دم میدمی قریب ویرن سین
یعنی الداریسین حرف الدال والنون دن نون مشدده ایله عربده
اشغاب سیوری مرفقت یعنی انجرج حجه رلکو یه دیرلر دنبال
قویرقدر وآرز ومعناسنه استعمال اولنور دنباله دار آردن وصوکی
کسلمیوب دوکنمین نسنه بیابی معناسنه ودائم ومتوالی
ومتعاقب وبی نهایه معناسنه استعمال اولنور دنبال چشم کوز
قویروغی وحب السلاطین دیدکاری دارونک آدیدر دنف
مدنف معناسنه دره نحیف وزبون ایلیجی ومرض ملازم یعنی ممتد
ومهلک اولان مرض دنک حیران ومردم ابله وبی اندام دنکل ابله
وبی اندام اولان کشی دنی الحق دنیادار اهل دنیا یعنی اکابر
واغنیا دنیار دنی بیانیه حرف الدال والواو دوا درمان
دوام عیش اضافه بیانیه ایله دائم عیش ودائم نعمت الجنده اولمق
اما اضافتسز دائما عیش ونعمت الجنده اولمق دداوندان
دوام طوتمادک یعنی ننه الدک الکلندرمدک دواند یلدبرو سکرر
دواند یلدیردن وکوندردن دوباره ایکی کره دوتا ایکی قات
واوریلی دوحرفست ایکی حرفدر دیمکدر اما مختصر ومفید کلام
ونصیحت مراددر برکلامک که لفظی قلیل ومعناسی کثیر اوله اشراک
عجم اندن بکحرف ودوحرف ایله تعبیر ایدرلر قلت الفاظه کوره

دوپیکر برج اثنی عشردن برج ثالث که جوزا دیدکاری یلدزدر وکو ایکی تصویر وتحریر معنابه ایلدکلرنده ان ایکی باشلو آدم تصویر ایدرلر شعوری

معنایه کوره دکلدر نته کیم حافظ شیرازی الف قافیه سنده بیورلنده
ایکی فقره ایله نصیحتدن دوحرف ایله تعبیر ایلمشدر یعنی • با دوستان
تلطف با دشمنان مدارا • دیو بیورمش در مصراع اولی بودر
ع اسایش دوکیتی تفسیر این دوحرفست دوخت دیکدی دیمکدر
اما چشمه نسبت یومدی دیمکدر ومیخلدی معناسنه ده کلور دوختن
دیکمکدر مثلا درزیلرک لباس دیکمه سی وچیچه سی کبی ومیخلمق وچشمه
نسبت یومق مراد اولنور دوخته دیکلمش وبچلمش ویوموملمش
ومیخلنمش دودمان آدم علیه السلام لامیه در دودمان قوم وقبیله در
واولاد مراد اولنور دوداهی درآینه ادراکش انداز انک آتیه
ادراکنه بر دود آه براق یعنی باصلندرکه لکه سنک عیابن کورمسون
دوددل دن آه مراد اولنور دودم بسر برآید اصلی دود بسرم برآید در
باشمه دوتون چیقار دوده کوچک قبیله واوبه وکوی ودودمان
بوندن مأخوذدر وریا یله ایشلنن کهدار یعنی مراد اولنور دور واک
ضمیله بعید یعنی ایراق واوزاق وعجب وخارج ومنافی وغائب
وقرب حقدن مهجور دور دالک فتحیله دونمکدر یعنی برنسنه نک اطرافنی
دیوره سنی طولانوب کزمکدر ودور قدح ونوبت ووقت ومدت
وزمان ودور زمان وجهان وسیر وتدویر ومدور ودور ایلمک وفلک
مراد اولنور وحکما اصطلاحلرنجه دورک معناسی کتب کلامیه ده مسطوردر
دورازتو سندن ایراق یعنی سنک فراقکده وسندن ایرلالی و سننه

دودکش روزن که از آن دخان دیکدان وامثال اندن بدر اید دود آهنک نیز کوبندش شرفنامه

اما الکلنک معاسنه کلور کرار اقلقه لازم درس ذکر ملز دم وارداده لازم قبیلند اولمغله اولورکه اکا مجاز مرسل دیرلر سودی

وباد تقدیر اولورسه سندن ایراغ اولسون دیمکدر دعا در ننه کیم ترکیده
حاضرلردن ایراغ اولسون دیرلر دوراز و اندن ایراق یعنی انک فراقنده
واندن ایرپالی وآننه وباد تقدیر اولورسه اندن ایراق اولسون
دیمکدر وتشدید وتبعید ایدرم انی فلان نسنه دن دیه جک یرده استعمال
اولنور دوراز این خوشتر نگردد دور زمان بوندن یکرک اولمز دوران
لفظ عربیدر عرب استعمالنده واوک ورانک فتحیله مصدر در نزوان
وفیضان کبی اما استعمال عجمده واوک سکونیله در دونمک معناسنه
ومرور زماندن عبارتدر وعالم وزمان مراد اولنور دوران گرد چکزندن
واطرافی طولانوب گزدی وسیر ایلدی دوراهه منزل ایکی یوللی منزل
یعنی دنیاکه بر یولدن گلورز وبر یولدن گیدرز دوربین غایتده زیرک
واهل بصیرت دورباش چوماق وطیاق ودربان وچاوش وآه وایراغ
اول یعنی یانه وارمه ویا قلاشمه دیمکدر دورترک ایراقراجق دیمکدر
ترادات تفضیل وکاف ادات تصغیر در دورخط بیانیه مدور خط
دورخوبلی گوزلک زمانی دور دار از خاک وخون دامنم اتگمی قانندن وطپراقدن
ایراق طوت یعنی چکرک وصاقنراق طوت حاصلی اکابرانه حرکت ایله
دیمکدر دورداشت اراقلاشدردی دوررو ده دورزمان معناسنه در
وجائزدرکه دوررودن مراد دورحسن وجمال اوله اگرچه روبک تدوبرنیه
اشارتدن خالی دکلدر ایهام طریقیله دورساغر ساغر دوری یعنی مجلسده
دور ایلیوب دونمسی یا ساغر وقتی دیمک اوله دورست ایراقدر

یعنی

یعنی بعید در دورشو ایراغ اول یعنی یانه وقاتنه وارمه دورقدح ایکی
معنایه در بریسی قدحک مدورلکی که تدویر هلاله بگزر بریسیده
قدحک مجلسده دور ایلمسیدر ایهام طریقیله ذکر اولنور دورکم زور کار
زمانک اکک دوری یعنی دنیانک بوقلغی حاصلی فقر وعسری دورلالهدان
مراد فصل بهاردر دورماند ایراق قالدی یعنی کلمدی دورنباشد بعید
دکلدر دورنبود بعید یعنی عجب دکلدر دورنرگس جانانک چشمنک
دوری یعنی زمانی ووقتی دیمکدر ذکر جزو وارادهٔ کل قبیلندندر مراد
کندینک زمانی ووقتیدر دورنگ ایکی رنکلو دیمکدر اما مکر وحیله ومکار
وحیله کار وظاهری باطننه موافق اولمیوب مرایی اولان کیمسه مراد
اولنور که یکرنک مقابلیدر دوروپیش روزگار زمانک ارتق وزیاده
دوری یعنی دنیانک وارلغی حاصلی یسر وغناسی دورو بر نوع
کلدر ایچینک رنکی بردرلو در وطاشنک رنکی بردرلو اولور ومنافق
اولان کیمسه یه دورو دیرلر زیرا که ایکی یوزلو اولور دوری ایراقلق
وایریلق وهجران وفرقت دوری کرد ایراقلق ایتدی وایراقلشدی وگیت
ایلدی واکلندی وگچدی دوز دیک ومخیل وچشم ودیده یه نسبت
بوم دیمکدر دوزیدن دیکمکدر مثلا درزیلرک لباس دیکمه سنده
استعمال اولنور ومنخلمق وچشم ودیده یه نسبت یوممق ونظر ایلمک
مراد اولنور دوست محب وسوکلو اولان کیمسه در وجانان مراد اولنور
وبر اسمله ترکیب اولندقده سوجی معناسنه در دشمن دوست دشمن

دوکار دصندی که درزیرا کتی دربعی جحنه بچاق دیمکدر دیشه

سوجی دیمکدر دوست تر یک وزیاده سوکلو عبیده احب معناسنه
دوستدار محب وعاشق وطالب دوستکام دوست مرادلی یعنی حالی
دوستلرک مرادنجه ودوستلر دیلدوکی واستدوکی کبی ودوستلرک
مرادی اوزره اولیجی ودوستنک مرادی حصولیله مقید اولان کیمسه دوستکام
کشینک دوستلر دیدوکی کبی اولمق دوستکانی طولو که شراب
ایچنلر ارسنده مستعملدر تانک حذفیله دوسکانی دخی جائزدر
دوش دون کیجه ودیقین زمانده معناسنه استعمال اولنور که ازلی مقابلیدر
واوموز وکردن مراد اولنور دوش بدوش اوموزدن اوموزه دوشین دن
کیجه کی یاسی حرف نسبت ونونی تاکید نسبتدر دوشینه ده دوش
دون کیجه دیمکدر یاسی حرف نسبتدر ونون وها تاکید نسبتدر دون کیجه
یعنی دون کیجه دن قالمش دوکانه ایکی درلو ایکی قات دولت دن ملازمت
مراد اولنور مثلا دولت قران یعنی ملازمت قرانی دیمکدر دولت احمدی
بیانیه در احمددن مراد حضرت محمد علیه السلامدر دولت پناه دولت
صغنجاغی یعنی دولت مآب دولت بیدار مراد ومقصوددن کنایه در
دولتخواه دولت دیلیجی یعنی محب ودوست دون اول که کندی نوعنه
نسبت جوهری دون والچق اوله ادنا معناسنه آمده حولنه ده استعمال
اولنور دون پرور سفله پرور دون نظر خسیس البصر یعنی اج کوزلی
سفله ولئیم دون همت الچق همتلو یعنی همتسز حرف الدال والهاء
دها دام غایب شکلنده دعادر وبر سوک دیمکدر دهاق عبیدر

طوبیطلو

دهن بند باشمق که اغز باغی دخی دیرلر اغز بغجه لشام وفدام وفدام دیرلر دیشه ۱۱۸

طوبیطلو دیمکدر آلتی معناسنه دهان تلخ آجی اغزلی یعنی مریض وخسته
وغمناک دهانش تلخ باد اغزی آجی یعنی مریض وخسته وغمناک اولسون
دیمکدر بد دعادر زیرا دهانی خسته لکدن وامراضدن وغموم وهمومدن
آجی اولور ده باهفت ونیم آورد تجارتده یدی بوچق اقچه سی
اون اقچه کتوردی یعنی یدی بوچق اقچه سی اون اقچه اولدی دیمکدر زیرا
اوچ اقچه التی یل ایله بر اقچه ایکی یل فائده ایدرننه کیم شیرازدن هنده
سفر ایدن تجار بو قدر یعنی آز فائده ایدرلر ایمش بو کلام الکا مبنیدر
دهدست ال ویر یعنی نصیب ومیسر اولور دهر دن روزکار
وزمان وعالم ودنیا مراد اولنور ده روزه اون کونلک واون کون مقداری
وناقص واز اجق دیمکدر قلتدن تعبیردر ده زبان اون دللی دهقان
اکنجی وکویلو وکویلک اولوب وبیوک وباغ وباغچه یه مقید اولان کمسه
دهقان پرورد اکنجی وکویلو تربیه ایلدیکی لسنه دهقان جهان وبیابانه
دهقان اکنجی یعنی کویلو حرف الدال والیاء دن دی دالک فتحیله الک
واول قیش آیی تاریخ جلالیله وقیش مراد اولنور دیار دالک
فتحیله نصار وزنی اوزره بر احد دیمکدر نته که عرب لیس فی الدار
غیرنا دیار دیرلر اوده بزدن غیری بر احد وبر کمسه یوقدر دیمکدر دیار
دالک کسریله دارک جمعیدر اولر دیمکدر وطن اصلی دیار
فارس مراد اولنور دید کوردی وبیلدی واصل اولدی دیدار کورمکلک
ودورو جمال وصورت وشکل مراد اولنور دیدست کورمشدر

دیمکدر اصلی دیده است در دیده بیک و مطلق کوز معناسنه ده
استعمال اولنور و منزل جانان مراد اولنور جانانم دیده ده یعنی کوزده
ثابت اولدو غیچون و کورلمش و کورمش و مسبوق المثل معناسنه ده
استعمال اولنور دیده بدبین بیانیه و لامیه در متحملدر بدبین اولان
کوز یا بدبینک کوزی دیمکدر بدبین عیب بین و حاسد معناسنه
دیده بهر و لیش کن دکوزینی انک یوزینه آچدن یعنی یوزینه باقدی
دیده دل لامیه در دیده ام بر سر راهست کوزم سر راهده در
یعنی اکا باسکا منتظرم دیده ام در باشد چوق اغلدم دیمکدر
کثرت بکادن تعبیر در دیده کریان بیانیه در دیده نادیده کوز
کورممش ایکن یعنی خلق کورملمش بن دیمکدر اما واوله دیده
و نادیده اولوره کوزم و کورمین و ایشیدن و ایشیدمین دیمکدر
دیده نرکسدان اوکردم دیده یی اکا نرکسدان ایلدم یعنی کوزده
اکا بر یر و بر مقام ایلدم یعنی اول کوزده ثابت اولدی شویله که
کوزمدن هیچ کتمز دیده که دیده کاهدن مخففدر کوز جوبکی طورودب
باقه جق و کوزه ده جک یره دیرلر یعنی باکیان مقامی عربجه مرباده قب
دیرلر بکجی یری و مقامی دیمکدر و دیده کهیله اوملقدن مراد بکلمک و ناظر
اولمقدر دیده کاه شغله دیده ور کورر کوز و اهل بصیرت و صاحب
نظر و بصیرت دیر کلیسا در و میخانه و دنیا مراد اولنور دیر خراب
بیانیه در میخانه و میخانه عشق و دنیا مراد اولنور دیر رندسوز

رندلر

رندلر یا قوب باندر یجی دیر یعنی دنیا دیر بست چوق زماندر و نیجه
زماندر دیر ششن جهتی الت جهته منسوب دیر یعنی دنیا دیر کا حبست
چوق زماندر که و نیجه زماندر یعنی ازلدن و قدیمدن دیر مکافات مکافات
یعنی جزا و عوض دیر که دنیا مرادر در روز دو نلی کون دیمکدر دن دون در
در روشنی دالکور انک دواوک کسره لر بله روشن سنه لک
معناسنه که ترک ادبدن کنا یندر دیرین چوق قدیملی یعنی اسکی و قدیم
و ملازم معناسنه ده استعمال اولنور دیرینه چوق قدیملی یعنی قدیم و اسکی
و ملازم دیمکدر دیر بونده کبیح و چوق معناسنه در دیرینه این درکاهی
بودر کاهک اسکیلدنم سبن یعنی بو درکاهه چوقدن ملازم سبن حاصلی
قدیم بنده لرندنم سبن دیک جوشنم قاینایجی چولمک دیک دخی و کهنه
و غیری و یکی و تازه و بشقه و بری و بربسی و بر بسیده دیکرکون غیری
درلی یعنی متغیر و پریشان دیکری غیری کیمسه دینار التوندر که وزنده
بر مثقال در و مطلق اقچه و فلوری معناسنه دخی کلور عربی لغتدر
فارسیده دخی شالعدر یکسی نوندن بدل اولمشدر زیرا جمعی دنانیر
کلور دین عادت و پیشه دین پناه دین صغنجاغی یعنی دینی حفظ
و صیانت ایدن کیمسه دین دار اهل دین و زاهد و متقی و مسلمان
دین داری یا مصدریه ایله زهد و تقوا و مسلمانلق دین و دانش
از دستم رفت زیان ایلدم دیمه دن کنا یندر دیو شیطاندر و فاسق
لغت نجمده سلطانه دیر لر سودی
و فاجر مراد اولنور دیوان دن صاحب دیوان یعنی سلطان مراد اولنور

بارجا دیوان معناسنه در میرخسرو بیت دل بار کش که
هست از کینه معصوم بهیجا هن و در بارجا موم شعوری

روزمره رندلر چوق زمان معناسنه سودی

بعض نسخه‌ده شیطان شعوری

دیک بنو چلکجی دیرشه

دیو خرده و خیال و مکر و حیله
و سو سمار بکزر بر جانور در

دیولاخ خارستان و چراگاه
و خرابه دور از آبادانی و شورستان
و سنکلاخ جبانت شرفنامه

دیوان عمل دفتر عمل دیوان قضا دفتر قضا و قدردر دیوانه دلو مجنون
معناسنه و قودوز نته کیم سک دیوانه قدوز ایت در دیولندم
چاودار دیولاف دیوزجیق دیهیان لوبیلولر دیهیم تاج در که
سلاطین باشنه کیرلر حرف الذال ذایب عبیدر اربچی دیکدر
ونحیف مراد اولنور ذات عوارض دعوام بودر دیکدر ذات
اسم اشارتدر ذات محب لامیه در ذات رمل بحدله مدینه
ارااسنده بر قوم دیه نک اسمیدر ذره خاکم بر ذره خاکم یعنی طپراق
کبی حقیرم ذریعه وسیله و واسطه ذکر جمیل ایلک ایله اکلمق ذکر خیر
خیر ایله یعنی ایلکله اکلمق ذکرش بخیر تقدیرن ذکرش بخیر باد ده ذکری
خیر ایله اولسون یعنی خیر ایله اکلسون حاصلی ایلکله یاد اولسون انک
و عاجبسی یوز دیمکدر ذمم ذمه نک جمعیدر امان و امانت معناسنه
ذو الجدین جوزا برجیدر که عجم جه دوبیکر دیرلر ذو بان اربچی ذو الاراک
مسواک اغاجی بتن یره دیرلر حرف الراء را قسم ایچون کلور
مثلا خدارا انه حقیچون دیمکدر نته کیم حافظ شیرازی بیورر بیت
دل میرود ز دستم صاحب دلان خدارا ٭ دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا
و کاه تخصیص ایچون کلور مثلا خدارا تاکلی اننه ایچون بنجه یه دیمکدر و حافظ
شیرازی بیورر بیت زرقیب دیوسیرت بخدای خود پناهم ٭
مگر آن شهاب ثاقب مددی کند خدارا ٭ و علامت مفعولدر
مثلا خدارا الله و الله یک دیمکدر و تعلیل ایچون کلور مثلا بغمال

عقل

راحت دکلنمک اسایش معناسنه لفظ عربیدر فارسیده دخی
مستعملدر ابو المعانی بیت راحت طلبی از اختلاط مردم بگریز
شوراست ره و زراه بی کم بگریز خامش بنشین و نعرهٔ بیهوده مزن
از خود بجوشش چو باده و از خم بگریز شعوری

عقل و دین را عقل و دینی یغما ایچون دیمکدر و نسبت معناسن افاده ایدر
مثلا فلک را فلکه نسبت و فلکه نظر و قیاس و فلکه کوره دیمکدر راح
باده یعنی شراب شراب راحت حضور و صفا راح روح روحک
راحی یعنی جانه جان قیحی راز سره دیرلر و سر عشق مراد اولنور
رازدار سر طوتیجی یعنی صقلایجی و سری فاش ایتمیوب بکلسنه
حالنه مطلع ایلمیجی دیمکدر کاتم سر معناسنه راز روزگار دن مراد
مغیبات در راست طوغری مثلا طوغری سوز دهر لسنه نک طوغری و بسنه
راست دینیلور و کرچک و کرچکدن و شکسز و شبهه سز دیمکدر و محقق
و مقرر و موزون و اولیغون و مناسب و عدل و تمام یعنی لایق و یراشق
و تحقیق دیمکدر و صاغ یان یعنی صاغ جانب و صاغ ال و قامت
و سرو مراد اولنور راستان راستک جمعیدر طوغریلر و کرچکلر
دیمکدر و مرشدان مراد اولنور راست بر بالای اوست انک تمامنه
تامدر یعنی نه اوزون و نه قیصه در حاصلی اولیغون و مناسب و یراشق
و لایقدر دیمکدر راست است طوغری و کرچکدر و مناسب و اولیغوندر
راست کرد ترتیب و تکمیل ایلدی یعنی حاضرلدی و دوزدی قوشدی
و مهیا ایلدی راست کرده اند اویدرمشلر و دوزمشلر و برمشلردر
یعنی حماز و هم آواز اولمشلردر راست گفت طوغری سویلدی
و کرچک سویلدی راست نیاید راست کلمز یعنی مناسب دکلدر
راستی طوغریسی بوکیم دیمکدر و طوغریلق و استقامت و کرچک

رادمنش کریم الطبع معناسنه در فرهنک

رازسربسته اضافتی بابنده در سربسته اچلمادق راز یعنی مخفی سودی

راتب رزق مقسوم عربیدر رودیه

راتب کسر تا مثناة ایله رزق و نفقهٔ معینه و معلومه عربیدر فارسیده دخی استعمال اولنور میرنظمی بیت این سخن بشنو مکن هرگز جدل هر کسی را هست راتب از ازل فرهنک شعوری

ذقن الانسان مجمع اللحیة

ذقن زنخ و فی المثل منقل استقان بذقنه یضرب لرجل ذلیل باخر مثله صراخ

ومحقق ومقرر رام مطیع ومسخر ومنقاد رام شو مطیع اول رام
تازیانه نشست سنك تازیانه که یعنی امرکه مطیع ومسخر در رام کرد
یار ومطیع ومسخر ومعین ایلدی راند سوردی وکتدی وآبه وخونه
نسبت آقندی ودیکدر ورد ایلدی ودیکدر وسوره دن آت سورمك
یارد ایلمك مراد ایلمکدر راوق خالص وصافی معناسنه وشراب
مراد اولنور راوق خم دن صافی شراب مراد اولنور راه یولدر اما
قانون واسلوب وطریق وانصاف وعادت وامکان وسبب
وچاره وراه عشق واجازت ورخصت ونغمه وپرده مراد اولنور کم
نغماتك اصول اربعه سندن متفرع ومنشعب اولان نغمه لره ویرلر
مثلا عراقدن مایه وبوسلك وراستدن انکله وعشاق وزیر افکندن
بزرك وهوزن واصفهاندن حسینی ونوا مراد اولنور وراهدن
مقام دخی مراد اولنور راهبر قولاغوز در ودلیل ووسیله وواسطه
ومرشد مراد اولنور راه بردبدو اکا یول ایلمدی یعنی واصل اولدی
وانی بلدی واکلدی راه بری یول ایلدرسین یعنی واصل اولورسین
راه چیست دو راه دن راه نجات وراه حضور وچاره مراد اولنور
پس معنا طریق نجات وطریق حضور وچاره ندر دیمکدر راه خیالم
زد خیالم یولن اوردی یعنی حاکه خیالمده وقوت متخیله ده اولان
نقوش وصوری مضمحل وناپیدا ایلدی حاصلی بنده قوت وهم
وخیال قومدی دیمکدر راه داد یول یعنی اجازت ویردی ومانع

اولملر

اولمدی راه داد بمجلس خود کندی مجلسنه یول ویردی یعنی انی مجلسنه
محرم ایلدی راهرو یوله کیدیجی یعنی یولجی وعاشق وسالك وسیاح
وصف ترکیبیدر رو رفتندن
ومرشد وطریق عشقه سالك اولانلره دینمه رهروان سالکلر ومرشدلر
ویولجیلر وعاشقلر راه روزن بیابانه راه یول روزن باجه در راهروی
یاسی وحدت اولورسه بر یولجی وسالك وعاشق وسیاح دیمکدر
اما مصدریه اولورسه یولجیلق وسلوك دیمکدر راه زد یول اوردی
وخراب ایلدی یا پرده واصولی مقام چالدی دیمکدر راهزن بوننده
مراد فروع اصول نغمات اولان پرده در راه زن یول اوریجی که حرامی
لکا اشتهار ده در یعنی حرامیلق واوغریلق ایدن کمسه راه خشك کرفت
یولی بغلدی ویرپره کتمکه قومدی ومانع اولدی راه صحرا کرفت صحرا
یولین طوتدی یعنی صحرایه سیره کتدی راهکذار یول اوغراغی ومطلق
یول مراد اولنور وکچیت واوغرایوب کچه جك یر تمام معناسنه راهم زد
یولیمی اوردی وبنی اضلال ایلدی ویولدن چیقاردی وبنی بلایه کرفتار ایلدی
راهم مزن یولم اورمه یعنی انکله بکا فریب ویرمه وبنی اضلال ایلمه
راه میخانه کرفت میخانه یولین طوتدی یعنی میخانه جانبنه میل ایتدی
راه نشین یولده اوتوریجی یعنی ذلیل وحقیر ودیلنجی راه نمود یول
کوستردی ودلیل وبادی اولدی واجازت ویردی راه نیست امکان
وطریق وسبب یوقدر دیمکدر راه ورسم منزلها منزللرك یعنی
عشاقك عادت وقانونی حاصلی عشاقك مشربی ولایقی دیمکدر

راهه بوللق ویولی دیمکدر رها در رسمی نسبت واختصاص معناسن
افاده ایدر راحی بدنبست انجام بنبنده ضرب مثلدر عدم اعتباردن
کنایه‌در نامعقولدر وجنداُن معتبر دکلدر دیمکدر رال اصطلاح تواریخده
هند پادشاهنه یعنی هندوستانده بک ویادشاه اولنه دیرلر
نته‌کیم روم تختنده بک اولنه فغفور وایران تختنده بک اولنه خاقان
دیرلر وفکر وتدبیر معناسنه رائیت متکلم وحده درکوردم حس ایدرلر
یابیلدم دیمکدر رائیت منصور اضافت بیانیه اولوب منصور
اسم مفعول اولورسه منصورا اولان رایت یعنی علم دیمکدر اما اضافت
لامیه اولوب منصور لقب اولورسه منصورک رایتی یعنی علم
وسنجاغی دیمک اولور بوصورتده منصوردن شاه منصور مراد اولنور
رایگان مفت ولیوق بره وایلق رال خود اصلی خودرا در خود ایک
معناسن حرف خاء مذکوردر ربا امر مخاطب اولورسه قاپ وغصب
ایله وال دیمکدر امابر اسمله ترکیب اولندقده واعلا وغضب ایدیجی
والیجی دیمکدر رباب زدر رباب چالدی رباط اولی اوطلرینه دیرلر ربح
فائده ربع منزلدر ومحله مراد اولنور ربقه طوار باشنه باغلدقلری ایبدر
ربود قاپدی یعنی غصب ایلدی والدی ربوده اولمک انکه ربوده
یعنی قاپلمشی واشفته سی وفریفته وکرفتار وبتلا واسیری در
دیمکدر ربوه بوجه بریعنی دیه ربیع دن ربیع الازمنه‌نک اوکلیسی
یعنی فصل بهار مراد اولنوره ومطلق بهار مراد اولنور که جایز وچمن

رابکان
مفت دیمکدر رغب جراف دیر کذا فدن
معرب در سودکی

رَبُوتْ هدهد دیدکلری قوشدر شعوری دیجلر
رَثّ چپلاق عریان معناسنه شمس فخری
مس میغ سرتیز تو کهدر زانشد که بکمین عدو وشا مدرث

وجیجک زمانیدر وطراوت وتازه‌لک وذوق وصفا مراد اولنور
ربیع العمر بیانیه در ربیع دن بونده طراوت وتازه‌لک وذوق وصفا
مراد اولنور رُبى ربوه‌نک جمعیدر ربوه ده حرکات ثلاثه جایزدر
ربوه دیه در فارسیده توده دیرلر ربیع نخست ربیع الاول حرف التاء
رتبت مرتبه معناسنه حرف الثاء رتاکرده مرتبه ایلدی حرف الجیم رجعت
دونمک حرف الحاء رحم آر بردل من بنم کوکلمه رحم کتور یعنی کوکلم
اسرکه رحمت دن مرحمت وعفو وغفران مراد اولنور رحمت آورد
اسرکدی رحمی تقدیری رحمی کن یا کنیدر بکا رحم ایله یا ایلکه دیمکدر
رحیق جنت شرابیدر که خالص وبیاض وکوزل قوقولیدر وباده
مراد اولنور رحیم اسرکیجی حرف الراء والخاء رخ بکاف حد معناسنه
وذکر جزو واراده کل طریقیله روی مراد اولنور رخت اسباب ومال
ومنال ومتاع ویوک وعرض مراد اولنور رخ از غبار شست
بلایه صبر ایده مدی وشکایت ایلدی دیمکدر رخ بخاک نه یوزینی یره قو
رخ بخون شست یوزین قانله یودی یعنی آجیوب اغلدی دیمکدر رخ برتاب
یوزیکی دوندر واعراض ایدوب امرینه مخالفت ایله رخ برمتاب
یوزیکی دوندرمه واعراض ایدوب امرینه مخالفت ایلمه رخ بزم آرا
بیانیه یالامیه در بزم ارا اولان رخ یا بزم ارا اولان محبوبک رخی دیمکدر
رخت اقامت بکوی من میار اقامت اسبابنی بنم محله کتورمه یعنی
محله کلوب قرار ایلمه دیمکدر رخت بدریا فکند رختنی دریایه صالار

رَتَم
بیت
رشته خاطرانمی بسم چو در وقت وداع
تا بیاد خاطرار در رتم انکشت کرده ام
رَتیمه رشته که بر انکشت بندند
بجهت یاد کردن چیزی که کفته
باشند رتمه بفتحتین کذلک صراح

باصالسون یعنی عرض و مالدن کچه یا لجسون دیمکدر فکند مشترکدر مضارع علی
امر غائب بنده ه رخت بدریا فکنش رختنی دریایه صال یعنی عرض
و مالدن کچسون دیمکدر فکن امر حاضر طبدر لکن بونده امر غائب معناسنه در
رختنی دریایه صالسون دیه جک یرده صال دیرلر بوارتکاب قافیه
ضرورتندندر مقتضای کلام بویله اولمق ایدیکه حه که این آب خور درخت
بدریا فکند زیرا فکند مضارع علی امر غائب بنده مشترکدر رخت بر بند
رختنی یعنی اسبابنی و یوکنی بغلدی و کوچ کتدی رخت بسوی کش
کشید اسبابنی انک جانبنه چکدی یعنی انک جانبنه واردی رخت جان
بیانیه در جان اسبابی دیمکدر رخت خویش ازان دیار بیرون کشیدم
کندی اسبابمی اول دیاردن طشره چکدم یعنی اول دیاری ترک ایدوب
کتدم رخت و بخت دن اسباب و متاع مراد اولنور رخ روز کون یوزی
رخ زرد بیانیه صاری بکز رخسار یوک و دکر مر یلحاق زیرا کزار لفظی
حه اسمک آخرنده اولاشه اول کلمه نک کثرتنه دلالت ایدر کلزار
و لاله زار کبی و آخرنده خا اولان اسمه اولاشنه زا سینه قلب اولنور
رخسار و شاخسار کبی برکشیده بکاغلغ جو قلغندن مراد بیو کلکی دکر
و رخساردن یوز یعنی روی مراد اولنور رخساره شله رخساره نمود یوز
کوسترمدی رخش رستم زالک آتینک آدیدر و بوز و ابرش آته دخی
دیرلر و مطلق آت مراد اولنور رخش رانک ضمیله پرتو و عکس معناسنه
قراصقاله که آق دوشه یاری مقداری آغاردکو یا که الجینده ایشلر

الدرو

اکه دخی رخش دیرلر رخشان صیغهٔ مبالغه در پلدیراغن دیمکدر رخشان کرد
مجلا ایلدی رخش زایل شد از دلم کو کلمدن یعنی کوزمدن رخی زایل اولدی
رخشید پلدرادی رخصت دن اجازت مراد اولنور رخ فرخنده فال بیانیه
مبارک فاللی رخ رخ متاب یوزیکی چویرمه و اعراض ایلمه رخ بکردان
یوزیکی دوندرمه یعنی چویرمه رخنه کدک و دلک دشک و نقصان و قصور
و یاکزی و ناله و ساز و خلل و ضرر و ذنب و عصیان مراد اولنور رخنه
در ایمان کرد ایماننده خلل و ضرر احداث ایلدی رسوال عالم اولدی رخنه
کرد تقدیری رخنه احداث کردر رخنه احداث ایلدی دیمکدر رخنه
بونده خلل و ضرر و نقصان و قصور معناسنه در رخنه کرد درون انده
رخنه پیدا ایلدی یعنی انی دلک و دشک ایلدی دیمکدر حرف الراء و الدال
رد عالم و حکیم رده صف ردیف ترتیب حرف الراء و الزاء رز
دکک رزبان باغبان رز بر طهره رژد ساکن کث رزم جنک و صواش
حرف الراء و السین رُس رانک ضمیله اولکمسه یه دیرلرکه بو غازی
قولی اوله کلو نبده معناسنه بیه کن لکن عبارتدر نره ده لوث
سزرسه اورایه کوولیه دوشه اورادن آیرلمیه رسالت مکتوب
کوندرمک و ایلچیلک و مکتوبه دیرلر رسان ایرشدرر و ایصال ایله و کوندرر
وسویله دیمکدر اما بو اسمله ترکیب اولندقده ایرشدریجی و ایصال
ایدیجی و کوندریجی دیمکدر رساند ایرشدردی و ایصال ایلدی یعنی
کوندردی رساند باو اکا ایرشدیردی و ایصال ایدر و سویلر رست

فوز بلدی وخلاص اولدی رست رانك ضمیله بتدی وبیویوب بوی چکدی
رستکار اهل فلاح ونجات وازاده رستکاری خلاص ونجات وفوز
وفلاح وازاده لك رستنی بته جك دیمکدر اسم زمان واسم مکان ومناط
فعل صیغه سیدر وبتن اونه دخی دیرلر رستم اعلام رجالدن درو یار
مشفق مراد اولنور رسته صره صره بری بری یاننده بازار دکانلرینه
دیرلر وارصراسنه دیرلر مثلا مسجدده اولان صفوف یکی وبازار
معناسنه ده استعمال اولنور رست دخی دیرلر رسته رانك ضمیله
بتمش وبیومش رسد ایرشور ویرآشور وتخمین ایدر ولایقدر
رسد نه اسکا لایقدر رسدم بکا لایقدر یا لایقیدر اخبا واثبات یه
تحملی واردر رسم اینست قاعده بودر رسم وراه عادت وطریق
وقانون وقاعده وآیین واسلوب رسوم رسمك جمعیدر عادتلر
دیمکدر وعادات صوفیه مراد اولنور رسوم شرع قواعد شرع رسول
پیغمبره والچی یه وقاضی محضرینه دیرلر وخبر ویرجی دیمکدر حکیم اوکور
اولسون رسید ایرشدی یعنی واصل اولدی ویتشدی رسید انجه رسید
ایرشن ایرشدی یعنی چوق بلا والم ایرشدی رسیده ایرشمش ویتشمش
وواصل اولمش وبالغ ومیوه یه نسبت تازه وکمال بولمش دیمکدر
وقانون وقاعده معناسنه ده کلور حرف الراء والشین رشاد
طوغری یول وآچی تره رشته ایلکدر وطره مراد اولنور رشحه
سبزندی ونم رشك کوننی وغیرت وقسقنمق وغبطه وحسد

دکوزنلك

دکوزنلك بر حسد ایلدی رشك حور وآب حیات حورك
وآب حیاتك رشکیدر یعنی حور وآب رشك ایده جك برنسنه دردیمکدر
رشك مهر وماه تقدیری سبب رشك مهر وماه در رشکم آید بر بخت رخکی
کوبنیلرم دیمکدر حرف الراء والضاد رضا داد رضا ویردی یعنی خشنود
اولدی ویکندی رضوان جنت بوابنه دیرلر یعنی جنت قپوجیسی دربان
جنت دیمکدر ورضا معناسنه رضوان سر بر جنت تختلی یعنی رضوان
تخت کبی صحیح ومجوهر تختلی دیمکدر حرف الراء والطاء رطب جید ازو
اندن رطب دیوشردی یعنی انك ذوقنه مالك اولدی دیمکدر رطل یارم
بطلمان دراما یارم بطلمان باده آلور قدح مراد اولنور رطل گران بیانیه
آغر یعنی باده ایله طلو وبویك قدح رطل گران نوان زد آغر یعنی باده
ایله طلو قدحی اورمق یعنی ایچك ممکندر رطلی کشید بر بطلمان باده ایچدی
حرف الراء والعین رعنا اولکه کوزللکده نجیب اولنور وخلقه کندوی
کوزل کوستره وایکی یوزلی یه ده رعنا دیرلر ومغرور معناسنه ده
استعمال اولنور رعینا متکلم مع الغیر در فتح یا بندن اوتار دق یعنی
ذوق وصفالر سوردك دیمکدر حرف الراء والغین رغم کورلك ونسبت
رغم اعادی عدولر کورلکی رغبت دن میل واختیار کلی وطوع مراد اولنور
حرف الراء والفاء رف اولر ایچنده دیوارلر یوزنده مابند کلرك
تخته در عامه تغلیط ایدوب راف دیرلر رفت کیتدی وواقع وصادر
وجاری اولدی ویوریدی والدی یوردی ویه ویبردی وملازمت وزیارت ایلدی

رغم برکته بوررنده پاره وبوزه سورتکه دیرلر اما استعاله کورلك وحسد معناسنه در سودی

رفت کیتدی دیکدر رفت عمر اولدم دیکدن کنایه در سودی هشن بمعنی رفتن ذهنکه

وایرشدی ومیل ایتدی وکتدی بر دخی الکلز وبرنسنه لازم کلمز وصف ماصف
وعروج ایلدی وآبه وخونه لنبت آقدی دیمکدر ومکرر ذکر اولندقده مثلا رفت
رفت دنیلسه وفعل اول حرف شرطه مقارن اولسه کتدی کتدی
بر دخی الکلز وبرنسنه لازم کلمز دیمکدر وصکره که فتحک معنا کنده کتدی وکیدر
دیمک ده جائزدر **رفتار** یوریش اسم مصدردر **رفت بفلک**
فلکه عروج ایلدی حیقدی **رفتم بباغ** باغه واردم **رفتن لبک** کلک
یوریشی **رفت وروب** سپورکه که انکله خرمن سپورلر ایکیسی بر یرده
استعمال اولنور **رفته** کیدیلمش یعنی اتلک یاکتمش دیمکدر اما هاسی
حرف ترتیب اولورسه کیدوب دیمکدر **رفته** رانک ضمیله سپرندی
وسپورلمش یعنی پاک وطاهر **رفتی** سن کتدک دیمکدر ماضی صرفدر
اما حکایت حال ماضی اولورسه سن کیدر ایدک دیمک اولور **رفوه**
اسکی قفتانه یامه دقلری یامه **رفوکر** یامه جی وکوزه جی **رفیق**
یولداش **حرف الراء والقاف رقاب** بویونلر دیمکدر اما ذکر جزو
واراده کل طریقیله بویون صاحبلری مراد اولنور **رقص** صوفیلرک
سماع یعنی دونمسی ونقش وصوت اوقیمق وصالنمق **رقصد**
رقص وسماع ایدر وصالنور **رقص کنان** ده رقص کن رقص ایدیجی
دیمکدر الف ونون مبالغه افاده ایدر رقص ایده رک ورقص ایده
ایده یعنی سوینی سوینی وصفای خاطرله وصالنارق دیمکدر **رقصید**
رقاصلق ایلدی وصالندی وسماع اوردی **رقم** یازیدر ونشان وعلامت

ونقش

رقصند فعل مضارع جمع غائب رقص
ایدرلر دیمکدر بونک کبیده معمول
دیرلر یعنی عربیده الفاظی اوسلوب عجم
اوزره تصرف ایلمک مثلا طلب لفظنی
طلبیدن ایدوب اندن نفس ماضی نه
طلبید ومضارع طلبید در وغیر کبی
استعمال ایدرلر بو لغوله معمول طریقیله
بس رقصند دخی بویله در رقصیدندن
وقع علیه البانی سودی

ابو المعانی بیت قضا که درد وغم در ازل رقم کرده
برای صورت حسن ترا قلم کرده

ونقش وصورت وشکل وخط جانان مراد اولنور **رقم زد** نقش اوردی
یعنی صورت وشکل ویردی وسعی ایتدی وظهوره کتوردی وجور وجفا
ایتدی **رقم فیض بر برفت** فیض رقمنی قبول ایلدی یعنی مستفیض
اولدی دیمکدر رقم فیض بیانیه در **رقم کرد** یازدی ونقش وتصویر ایلدی
وثبت ایلدی **رقم کشید بر جا** جا اوزره رقم چکدی یعنی منتشر اولوب
یایلدی **رقم مغلطه بر دفتر دانش زد** علم دفترینه مغلطه رقمن چکدی یعنی
علمی اغلوطه قرشدردی وخلفی الدایوب یاکلندردی وباطلی حق صورتنده
کوستردی **حرف الراء والکاف رکبان** ده راکب اولانجماعتک
اسمیدر بوخسه راکبک جمعی دکلدر **رکنبد** طمار باغی **رکنی** شیراز
یاننده بر صونک ادیدر که جعفر وغیرک ادینه نتک دیرلر اول صویه
اول محله رکن الدین کتوردی محله رکنی وآب رکن اباد وآب رکنی دیدیلر
رک چنک بخراش چنکک طمرینی طرمله یعنی قیللرینی وکرشدینی اوتدر
حاصلی دونم ویروب چال دیمکدر **رکیب** رکابک اماله سیدر یعنی الفک
ماقبلنی مکسور ایدوب الفی یایه تحلیب ایدرلر علم قافیه ده بوکه
اماله دیرلر مثلا شکیبه موافق اولمغیچون رکاب رکیب اوقورلر رکاب
اوزنکویه دیرلر **حرف الراء والمیم رمال** رملک جمعیدر قوملر دیمکدر
رمان اناردر وبعضی برده دانه سی مراد اولنور **رمد دیده** رمد
کورمش یعنی معلول **رمق** جان اثری وبقیهٔ روح ومطلق اثر مراد
اولنور **رموز** رمزک جمعیدر اسرار مراد اولنور **رمه** سوری

واخرنده یاء علامت حذف اولنوب رم دخی دیرلر رمید
اوركدی ونفرت ایتدی وقاچدی ووحشت ایتدی وطاغلره دوشدی
وزبون ومغلوب اولدی رمیدم اوركدم ونفرت ایتدم وطاغلره
دوشدم رمیده اوركمش وقاچمش وتوحش ونفرت ایتمش
وزبون ومغلوب اولمش ووحشی وبیكانه مراد اولنور حرف الراء
والنون رنج الم وزحمت ومرض رنجش منما بیحضورلق كوسترمه
رنجش اینجنش رنجور متألم ومریض وخسته رنجوری رنجورلق
وبیحضورلق وخسته لك ومرض ومحمورلق مراد اولنور رنجهای
كشیده ام درلر وعجایب [illegible] زحمتلر چكمشم رنجید اینجندی
یا اینجندی ور بخیده خاطر اولدی یعنی خلقی اینجندی ویا خلقدن اینجندی
اینجندی متعدی ولازم استعمال اولنور رند قورقوسز ولاابالی
دیرلر دیولامعی تصریح ایلدی اما عجم باده نوشه رند دیرلر جمعی
رنود كلور وفاسق مراد اولنور رندرا انك فتحی ونونك فتحیله
بادیه ده بر خوش قوقولی اغاجك ادیدر اصمعی دن منقولدركه
عوده ده رند دیرلر رندان باده نوشان ودر عاشق مراد اولنور
رندسوز رندلری یاقوب یاندیریجی واضطراب ویریجی رندی كند
رندلك ایلر یعنی می نوش وباده پرست اولور رندراو فهم كرد
انك رندلكین یعنی باده نوشلغین اكلدی رنك صورت وبشره
لونی وحیله ومكر وعلامت ونشان وبویه وكه ووجود ولطافت

ورونق ولطافت وطاغ كچیسی رنك آشنایی آشنالق علامتی
ونشانی رنك آمیز حیله قورشدیریجی یعنی حیله پیدا ایدیجی ومكار وحیله كار
وحرتسنه دن آكاه وحیله باز یا رنك قورشدیریجی یعنی انواع رنكلره
كیرن نسنه وملون وقورشمش رنكلو دیمكدر وآبه نسبت كاه بولانق
وكاه صافی اولمسندن كنایدر رنك بونده حیله وبویه معناسنه
محتملدر رنك او بر عشق زد انك رنكنی عشق اوزره اوردی یعنی عشقده
انك رنكنی تصویر ایلدی حاصلی آنی عاشق خلق ایلدی رنك آور درلودرلو
سوز یارشدورب سویلین كشی وبر سوزده درلودرلو صورتلر ویریجی
دیمكدر رنك تن ویر بنود حیله وریا [illegible] دیمكدر رنك تن ویر بیانیه دره
رنك خیال خیال رنكی یعنی علامتی حاصلی رنكین ومخیل رنك رودن
سرخی روی مراد اولنور رنك شفق یافت شفق رنكنی بولدی یعنی
قزل قان اولدی رنكش نیست لطافت ورونق وذوق وصفاسی یوقدر
رنك صلاح صورت صلاح رنك كاهی بخشید صمانه منسوب اولان
رنكی بغشلادی یعنی رنكنی صمان كبی صاری ایتدی حاصلی یرقان مرضنه مبتلا
ایلدی دیمكدر رنك بیانیه در رنك كل ونسرین داد كل ونسرین
رنكنی ویردی یعنی قزل قزل وآق آق ایلدی رنك دروی ده روی رنكك
علف تغیر بدر رنك ورو ایكیسنده بونده رونق ولطافت
وصفا وذوق وصورت وشكل معنالرینه در رنكین بمی ایله رنكین
یعنی شرابله آلوده حرف الراء والواو رو داركیت ووار ایمدی

رنك بالا آل رنك وشیشه

رنكین شفتالو سوری

وبری حالمزه قو وبنزه اولاشمه رو رودن مخففدر یوز یعنی وجه معناسنه در
وبار یعنی کره معناسنه ده استعمال اولنور مثلا صدر رو یوز کره دیمکدر
صدبار معناسنه وجهت معناسنه استعمال اولنور مثلا ازان رو اول
جهتدن وانیچون دیمکدر وتوجه معناسنه ده استعمال اولنور مثلا روآورد
توجه ایلدی دیمکدر روا جواز ولیاقت معناسن افاده ایدر پس کامروا
مراده لایق دیمکدر روا باشد جایز اولور روآورد یوز کتوردر یعنی توجه
ایلر وکیدر دیمکدر روا نیست جایز ولایقدر ووجهی واردر دیمکدر رواق
رانک کسریله ایوان وکوشک وبیوک چارداق واوک اوکنده
حیات توانه دخی دیرلر ومسند وتخت ومقام معناسنه استعمال
اولنور روا میدارد جایز طوتر سن روان رفتن ورویدن لفظندن
صیغهٔ مبالغه دریورو کن وکیده کن وسیر ایده کن وآقغان ویوروجی
وکیدیجی وسیر ایدیجی وآقیجی دیمکدر رواج یعنی کچر اقچه التون وکمش
واقچه ومال رایج مراد اولنور نته کیم کنج روان شول مالدرکه هر یرده کچر
التون وکمش واقچه کبی وفی الحال وعلی الفور یعنی تیزجه وسرعتله
وتوقفسز وروح انسانیه وجان وحیات وحکمه نسبت نفوذ وشیره
نسبت سوزون وسلیس معناسنه وجاری معناسنه که حکمده وصوده مستعملدر
روان بستان فی الحال آل روان بود حکمش یعنی انک حکمی جاری ونافذ ایدی
حاکم ایدی روان بخش روح بغشلایجی یعنی جانه جان قتیجی وحیات بخش
وحیات افزا روان خواه دیلنجی که قاپودن قاپویه کیررو دیلنور روان

درباژم

روان آورد یعنی عاقل ودانا واهل تجرید کذا فی المجمع معنای ترکیب
صاحب ریاضت اقتضا ایدر شعوری

درباژم علی الفور یعنی سرعتله وتوقفسز او بنادم یعنی صرف
ایلرم دیمکدر روان دید اقار کوردی روانش خوش باد روانی خوش
یعنی روحی شاد اولسون روان شد آقدی روان کرد اقتدی وارسال ایلدی
ویوروتدی وسیر ایتدردی روان کردی روان اولدک یعنی یوریدک
وکتدک روان میکردد یورردی وسیر ایدردی واقاردی روان میکردی
یورردی واقاردی وسیر ایدردی روانه کرد روانه ایلدی یعنی ارسال
ایلدی ویولادی واوجوردی روانه کند اقیدر روانی فی الحال وعلی الفور
یعنی تیزجه وروانلق یعنی جریان که ثبوت مقابلیدر روآورد توجه
واقبال ایلدی رواج رایجه نک جمعیدر کوزل قوقولر دیمکدر روباه شد
زبون ومغلوب اولدی رو بهر رهش نهادم یوللو اوزره یوزم قودم
یعنی یوزم دوشه دم حاصلی تواضعله وتذلل ایله منتظر اولدم روبرو
یوز یوزه یعنی مواجهه وبلا واسطه روبست یاشمق وپچه در
اما بست ماضی اعتبار اولنورسه یوزین بغلدی یعنی متستر اولدی
وتستر وعفت ایلدی دیمک اولور روبکرد اندزمین بندن یوز دوندرر
یعنی یوزیه بغز ومیل والتفات ایتمز روت اصلی رویت درسنک
رویک دیمکدر روح رانک فتحیله راحت وحضور ومیل کتوردوکی کوزل
قوقو روح رانک ضمیله مار الحیاته دیرلر روح انسانیه وغیری
شاملدر اما روان روح انسانیه به خاصدر روحدن حیات دخی
مراد اولنور روح اعظم دن عقل کل مراد اولنور روح القدس

روبوده دل ربوده بونده
اسلوب عجم اوزره اسم مفعولدر
قابلمش دیمکدر راده فتحه وکسره جایزدر سودی

روح فزا اضافتی بیانیه در وصف
ترکیب رفزا ایدندن که افزا ایدندن
روح ازیجی یعنی جانه جان قاتجی معناسنه
سودی

جبریل امین در روح امین حضرت جبریل امین در روحانیان رانک
ضمیله ملائکه در ودلبران مراد اولنور روحانی نک جمیعدر روحانی
اسم منسوبدر اما روحانی رانک فتحیله روحایه منسوب دیمکدر
روحا بر بلده نک یا بر قبیله نک آدیدر معلوم اوله که حرسنه نک
روحی اوله مثلا انس وجن وملک کبی انک نسبتی روحانی کلور
رانک ضمیله پس روحانی روحه منسوب یعنی روحلو وجانلو حاصلی
روح وجان صاحبی واحدی دیمکدر کرک انس اولسون کرک جن وکرک ملک
روح جهانست جهان خلقنک روحیدر یعنی وجود عالم انکله قائمدر روح
روح بخشد روحه راحت بغشلر یعنی تازه حیات ویرر واحیا ایدر
دیمکدر روح بونده راحت معناسنه در روح قدس دن جبریل امین مراددر
روح محض بیانیه در روح مکرم دن مراد انبیا واولیا روحیدر روح
وروان ده روانک روحه عطفی عطف الخاص علی العام درزیرا روان
روح انسانیه بو خاصدر روح ایسه اندن اعمدر رودار مقدر
جو بله رودار اسنده فرق بودر که جوی حقیقتده ایرماغک بر بنه دیرلر
رود اقان صو بر بنه وچالغی آلتلرندن بر ساز در وساز قیلنه وکرشنه ده
رود دیرلر وجان وجیحون ایرماغی مراد اولنور وکوزل اوغلانه دلبره ده رود
دیرلر اوغل ویسر معناسنه رودبار ایرمق کناریدر اما وصف
ترکیبی اولورسه کوزه نسبت ایرمق یاغدیریجی کوز یاشی دوکوجی دیمکدر
(خراسانیان اصطلاحی در ره شود)
رود چنگ لامیه در چنگ رودی یعنی قیلی وکرشی زیرا رود ساز

قیلنه

قیلنه وکرشنه ده دیرلر رود خون قان ایرماغی رود کیدر ووافع وداخل
اولور ودوشر وتمام اولور وواررویورر رود کرامی پسر عزیز روز
کون وکوندز ورزق وطالع دیمکدر روز اخر وفات کونی روز ازلدن
قضا وقدر مراد اولنور روز افزون کوندن کونه آرتیجی وزیاده اولیجی
نسنه یه دیرلر روز الست دن قضا وقدر وروز ولادت مراد اولنور
روز باز خواست یوم سئوال ویوم حساب روز باشد اصلی روزی
باشد که باب وزن اججون دوشمشدر ان شاء الله بر کون اولور که با عجب
بر کون اولور میکه دیمکدر روز بان قپوجیسی روز پسین موت
وفوت یعنی وفات کونی دیمکدر روز خود کذراند کندی کوننی
کچوردی یعنی کندینی اکلندردی روز دیده باشمش وقوجه وپیر
روز عیدست بو کون بیرام کونیدر روز فراق یار لامیه در روزکار زمان
وایام واوقات در وذوق وصفا وحال وایام طربقیله یاد یعنی بل
ودنیا مراد اولنور روزکاران ایام واوقات وازمان روزکاریست که
بر نیجه زماندر که دیمکدر روزکار خوش داری کوزل ذوق وصفاک وار دیمکدر
روز مرک فوت کونی روز منیر بیانیه در روشن کون روزن باجه وپنجره
روز نخست دن قضا وقدر مراد اولنور روزنه جان بر دیش کشود
جان باجه سنی انک روینه آچدی یعنی جانه جان قاتدی حاصلی رافت
وعدالت کوستردی روزنه جان بیانیه در روزی رزق روز واقعه
لغتده قیامت کوننه دیرلر اما موت وفوت کونی مراد اولنور

روزه کونلک وکونده لک دیمکدر ها رسمی نسبت وتخصیص افاده
ایدر روز ها رفت بنجه ایام کتدی یعنی بنجه زمان اولدی روزه دار
صائم روزه کت اوروج بوزوجی مفطر معناسنه روزی یا اصلیه ایله
رزق ونعمت ونصیب وقسمت ومیسر معناسنه در روزی ننهاده
قونلمش یعنی مقدر اولمیان رزق روزی بخش رزق بغشلایجی
یعنی ویریجی رزاق معناسنه روزی بود که هر کون اولور مکه روزی دو
بر ایکی کون دیمکدر واو عاطفه سز روزی رسان رزق یتشدریجی
ویو للایجی دیمکدر روزی یاء اصلیه ایله در روزی شود قسمت
ونصیب ومیسر اولور دیمکدر روزی یاسی اصلیه در روزی که
شول بر کون که روزی که با آن بیوند شب بناشد اول کون که اکا
کیجه متصل اولمز یعنی یوم آخرت که انده کیجه اولمز یا دنیا مراد در
پس تعلیق محال بالمحال در قبیلندن اولور روزی ما باد بزه نصیب
اولسون دیمکدر روزی مباد نصیب ومیسر اولمسون دیمکدر روزی
یاسی اصلیه در روش کیدش ویورش وتوره وعادت واسلوب
روشن ایدین وواضح وظاهر واشکاره وعیان ومعلوم وصحیح روشن باد
اولسون یعنی سویو نمون روشن رای روشن فکرلی روشن شد
واضح ومعلوم اولدی روشناس بللو ومتلو روشنایی
ایدنلق یعنی نور وضیا وصفا روشنایی بخش ایدنلق ونور
وضیا بغشلایجی روشنی ایدنلق وضیا ونور وشنلک یعنی

نور

نور وسرور روضن روضه نک جمعیدر روضه چایر وچمن دیمکدر وکلستان
ریاض رانک کسریله روضه نک جمعیدر چایر وچمن معناسنه
مراد اولنور روضهٔ رضوان لامیه در روضه دن بونده مراد جنتدر
رضوانه اضافت ادنی ملابسه در یعنی بوابی اولدوغیچون در
روضه چایره وچمنه دیرلر روم دار ویم وکیده یم دیوری یم روم
رانک ضمیله مملکت آدیدر خلقک بوزی آغ اولدوغیچون اکا نسبت
ایدوب رومی دیرلر وروم دن بیاض خلق مراد اولنور رومیان درو
بیابین ضرب مثلدر صورتده باقمه سیرته باق دیه جک یرده استعمال
اولنور نته کیم بو بیتده بو یله در بیت زاهدا بهر خدا تور ومیان وزد
کر کند دعوی بروشن ماه روی او مبین رونده سالک وسیاح
رونق لطافت وصفا ویاکی یعنی پاکلک در واعتبار وحسن وتمامه لک
وکوزلک مراد اولنور پس بر رونق رونق ایله یعنی لطیف ویاک دیمکدر
رونقش شکست رونقی کسر ایلدی یعنی اکا اعتبار قومدی رونهاد
یوز قودی یعنی یوز طوتدی وتوجه ایتدی وبشلدی وتعظیم وتبجیل ایلدی
روی یوزه دیرلر وجه معناسنه وطریق وسبب وتوجه ومجال وقدرت
وجهت واوکت وجانب وذات وغم ورونق ولطافت وصفا
وذوق وصورت وشکل مراد اولنور مثلا بهیچ روی بر وجهله وبر طریقله
وبر سببله دیمکدر وازروی حسد جهتندن یعنی حسدله وازروی حسرت
حسرت جهتندن یعنی حسرتله وازروی صدق صدق جهتندن یعنی صدقله
وخلوصله وبر روی زمین بر اوستنده وبر روی جهان اهل جهانک اوستنده

رونق جوهر بیده درکه رونق
السیوف ماؤه وحسنه یعنی
قلیجک رونقی صویدر ... سودی

دیمکدر روی ورنک ده اولان رودن لطافت ورونق وصورت
وشکل وذوق وصفا مراد اولنور روی کیدرسن ووارسن روی بند
باشمق ویچه رویدن بوریمک وکتمک در وسیر ایتمک واقمق مراد
اولنور روی ور دیوار آورد یوزینی دیواره کتور دی یعنی یوزینی اخفا
وستر ایلدی وکوسترمدی روی زبان دل یوزی یعنی دل اوستی روی زرد
بیانیه اولورسه صاری بکز دیمکدر اما وصف ترکیبی اولورسه صاری
بکزلی دیمکدر روی صدق دن خلوص طویت وصفای خاطر مراد اولنور
روی غم بیانیه در لامیه در مجازاً روی ور با اتباع ومراوجه قبیلندندر
بر بر بنه عطف تفسیر یدر رحمان زبادن عبارتدر واوته وبری وتوجه
وتودد وقبول مراد اولنور روی ور بای خلق بیکسو نهاده ایم خلقه
روی ور بالیکی دیمک اولور مصدرک مفعولنه اضافتی اولورسه
اما فاعلنه اضافتی اولورسه خلقک ایلدوکی روی ور بایی برجانبه قومشز
یعنی کیمسه نک اونه کیمله وبر کیمله مقید دکلز دیمک اولور روی ور بایست
کارش الشی مرا بیلفدر روی گفت وگوست کم ایکیمک گفت وگویه
مجالی وقدرتی واردر روبکی لولی اصلنده روی یکی لولودر برلولونک
یوزی دیمکدر رویم کیده زر یا کیده لم دیمکدر روی بی بتر کسن وبیو لوب
بوی جکرسن دیمکدر حرف الراء والهاء ره یولدر اما پرده یعنی
اصول ونغمه ومقام وطریق وقانون وقاعده وعادت واذن واجازت
وتوجه واقبال وجهت وراه عشق مراد اولنور ره افتاب زد افتابک
وهوش

بولنی

یولنی اوردی یعنی افتابک ضیاسنه غالب اولدی رها کرد صالی
ویردی وفخر دی وترک وحواله ایلدی وتفویض وتسلیم ایلدی رهان
خلاص ودفع ایله رهانکند صیلی ویرمز یعنی اهمال ایدوب ترک
ایلمز ره آورد یول ارمغانی دریس ره آورد سفرده سفر
ذکری یجید طریقیله دریعنی ره آورد یا لکوز ارمغان معناسنه
اعتبار ایلمک اعتباریله در ره آورد بما بزه متوجه اولدی دیمکدر
ره اوزد انک یولنی اوردی واکا غالب اولدی رهایی قورتلمق
وخلاص اولمق وفوز ونجات رهبر قولاغوز ودلیل وهادی وسبب
وواسطه رهبر آمد رهبر کلدی یعنی قولاغوز ودلیل وسبب اولدی
ره برد یول ایلندی یعنی مقصودینه واصل اولوب اولاشدی
وخلاص اولدی دیمکدر ره بردم وصول بولدم ره برده یول ایلتمش سین
یعنی واصل اولوب اولاشمش سین ره تقوی زد تقوا یولنی
اوردی یعنی تقوایی ترک ایدوب فسق ایلدی ره خوابم زد اویقومک
یولنی اوردی یعنی بنی اویومغه قومایوب مانع اولدی دیمکدر ره خوابم
اضافتلری بیانیه ولامیه لردر ره داد اجازت ورخصت واذن ویردی
ومانع اولمدی دیمکدر ره دلسوز دن مراد نغمهٔ دلسوزدر که سرود
ایله تعبیر ایدرلر رهرو یوله کیدن کیمسه یعنی یولجی یه وسیاحه دیرلر
وسالک طریق عشق یعنی عاشق وطالب وصال جانان رهروان
یولجیلر وسیاحلر واهل سلوک وعشاق ومرشدلر ره زبیابانم بیرون برد

ره نوردی دیمکدر ... اوزاره ... (marginal note, partly illegible)

ره آورد یعنی راه آورد مرقوم
ابو المعانی مصرع زده جان
دهادم ایمجنبی ره آورد شر
پیام وصلت جانا که آمده بنسیم
راه آورد ارمغان اکثر مسافرینک
ولایتندن کلان کمسنه لر احبابه
وکبار ره ارمغان ویردکلری
اجلدن راه آورد دیدیلر وبر معنای
مصطلحی ده یول ایله حرکت ایلدی
یعنی برقاعده ... دیدی دیمک اولور
ابو المعانی بیت صبا از کوی جانان
بار ره آورد آمده بر ما حیات تازه
بخشیده ببوی زلف مشکینش شوری

غم بیابانندن طشره یول ایلمدی یعنی بیابان غمدن خلاص اولدی ره زد
اوغرلیق و حرامیلق ایلدی یا پرده یعنی مقام چالدی دیمکدر بو صورتده
رهدن اصول و مقام مراد اولنور و اضلال ایلدی رهشن زد یولنی
اوردی و اکا غالب اولدی و اکا مانع اولدی و انی ترک ایلدی رهزن
یول اوریجی یعنی اوغری و حرامی و قطاع طریق در و دشمن و پرده و مقام
چالیجی مراد اولنور رهزنان بهمن و دی بیانیه در ره صحرا گرفت
صحرا یولین طوتدی یعنی صحرایه واردی ره عشق تقدیری پرده راه
عشقدر حذف مضافله یاره اصول و مقام یعنی علم موسیقیدن
بر پرده مراد اولنور ره عقل و فضل نیست عقل و فضله یول یوقدر
یعنی عقلاء و فضلا بلمز ره فنادن دنیا مراد اولور رهگذر یول اوغراغ
یعنی اوغرایوب کچه جک یول و کچیت و تمام معناسنه و مطلق یول مراد
اولنور و محل زوال مراد اولنور رهگذر باد لامیه در بادک یعنی
یلک یولی اوغراغی و کچیدی و یل اوغراغی یعنی محل زوال رهگذری
یا رنسبله یولجی و کچیجی دیمکدر عابر سبیل معناسنه رهگذار کچیت
و یول اوغراغی یعنی بصوب و اوغرایوب کچه جک یول و مطلق
یول مراد اولنور تمام معناسنه ره گم کرد و برو اکا یول ایلمدی یعنی گتدی
دیمکدر ره گم کرد بولین یتوردی و ضال اولدی و خدا عند الله حقدی
و دیوانه و شیدا اولدی رهم نیست مجالم و قدرتم یوقدر یا بکا
اجازت و رخصت و اذن یوقدر دیمکدر ره میکن برو اکا یول

ایله یعنی گیت دیمکدر ره میکند برو اکا یول ایدر یعنی اکا گیدر ره نده
در دل مهربتان ا محبوبلر محبتنه گوکلمه یول ویرمم یعنی محبوب سومم
ره نرفته اضافتسز عشق طریقنه گیتممش یعنی عاشق اولممش و عاشقلق
ایلممش ره نشین یولده اوتوریجی یعنی ذلیل و حقیر و محتاج و فقیر و سائل
و گدا رهنمون قولاوز و رهبر و هادی معناسنه ره نمید هد یول ویرمز
یعنی مانع اولور ره نیست اذن و اجازت و رخصت یوقدر یا مجال
و قدرت یوقدر دیمک اوله ره و رسم طریق و عادت و قانون رسم
رهی عطف و تفسیر در رهی یومش اوغلانه یعنی ینا شسمه
دیرلر که رهدن ه دُر او غلانه دیرلر و بنده و عبد و قول و غلام معناسنه
استعمال اولنور یاسی حرف نسبتدر رهیه منسوب دیمکدر خدمت
ایچون یوله یومشه گیدوکیچون رهی دیدیلر یومش اوغلانی دیمکدر
رهی بزن بر پرده یعنی مقام و اصول چال دیمکدر رهدن بونده
علم موسیقی پرده سی یعنی اصولی مراددر حرف الراء والیاء دری
مشهور بر شهرک ادیدر ریاحین ریحانک جمعیدر چیچکلر و خوش
قوقولو اوتلر دیمکدر ریاحین فسکن دیدکلری خوش قوقیلی اوتدر
و جمله خوش قوقولی نباتاته و چیچکه ریحان دیرلر ریاض جنتلر ریابی
ربابه منسوب یعنی مرایی و صاحب ریا ریب شک و شبهه و تردد
ریحان فسکن و سائر خوش قوقولی نباتات و چیچک مراد اولنور و ولده
و لطافته ده ریحان دیرلر و ریحانی النبی صلی الله علیه و سلم الحسن والحسین

رضی الله عنهما وعن ابیهما **ریجانی** بر نوع شر ابدر **ریجت** توکدی وتوکولدی
دیمکدر مستقبلاتنده خازا یه قلب اولنور مثلا ریزدکی **ریجنه**
توکولمش یا توکیلوب دیمکدر **ریز** توک وصاچ وسپ دیمکدر وبر
اسمله ترکیب اولندقده توکیجی وصاچیجی وسپیجی دیمکدر **ریزش**
دوکولش وصاچیلش **ریژه** آخنده زار عجیله نفس آرزوسی
ریست اکردن وتغوّط ایلدن معناسنه کلور نته کیم لطفی دیمشدر
بیت اکه پرسی دوار لیشت چیست ◦ از علاجات تیز بابدر لیست
ریش صقالدر لحیه معناسنه واماله ایله یاش یرت قرحه معناسنه
ویاره ویوک ودله صفت اولدقده مجروح معناسنه در ودهن ده
چقان زخمه ده ریش دیرلر **ریش باد** مجروح اولسون وذردن قورتلمسون
دیمکدر ریش یاره در اما بونده مجروح معناسنه در **ریش سینه** بیانینه
مجروح وداز لسینه دیمکدر صفتک موصوفه اضافتی قبیلندندر **ریشه**
سچاق که دستماللره وقوشاقلره ومندیللرکنار رینه ایدرلر ونا صور
علتنه دخی ریشه دیرلر **ریغنه** مکار وکینه ور **ریو** مکر وحیله وآل نته کیم سلطان
ولد قدس سره لو یر **بیت** رو مشو در بند این دنیا دون ◦ تا نکردد رکیو سلطان ترا
زبون **ریهید** یوماق طراق آشغه آقدی دیمکدر **حرف الزاء والالف**
زکسه لمه حرفدردن دیمک اولور من وعن معناسنه از لفظندن تخفیف
اولنمشدر وبعضی برده باء مصاحبت معناسه ویریلور مثلا زحسن
وز لطف حسنله ولطفله دیمک اولور **زاد** یاشدر سن معناسنه ویاشلو

اولنه ده

اولنه ده زاد دیرلر وودل معناسنه ده کلور آدمزاد وپریزاد کبی وزادن
لفظندن صیغه ماضیدر کاه اولور که مصدر معناسنه استعمال اولنور توانست زاد
وحی توان زاد کبی وعربجه زاد ازقدر وسرمایه معناسنه وزیاده لفظندن
صیغه ماضیدر لازم ومتعدی استعمال اولنور وطوغدی وطوغوردی وظهور
لتوردی دیمکدر لازم ومتعدی استعمال اولنور مستقبلاتنده ذال یایه قلب
اولنور زاید وزاینده دیرلر **زادراه** لابیه در طریق عشقک سرمایه سی
زادراه حرم وصل لابیه در وبیانیه در **زاد غوامی** عشقم ومحبتم زیاده
اولدی یعنی آرتدی یا عشقی ومحبتی زیاده ایلدی یعنی آرتردی دیمکدر زاد
فعل ماضیدر لازم ومتعدی استعمال اولنور **زاده** طوغمش وحاصل اولمش
دیمکدر واوغل معناسنه استعمال نته کیم زاده اوست انک اوغلی دیمکدر
ومخترع ونتیجه معناسنه استعمال اولنور **زادی بنه از نکویی** ایلکدن
بر آزق قویعنی ایلک واحسان اوزینه اول دیمکدر **زار** ایکلیجی نالان
معناسنه وادات اسم مکاندر که اسمک آخرینه اولاشور
اول برده چوق اولدوغنه دلالت ایدر مثلا کلزار ولاله زار وبنفشه زار
کبی وسنبل زار کبی کل لک ولاله لک یعنی کل ولاله سی چوق یر دیمکدر
وقس علی هذا وذلیل وحقیر وناتوان یعنی قدرتسز وحزین یعنی محزون
زارت بکشم سنی ذلیل وحقیر قتل ایدرم یعنی ذلتله وحقارتله اولدرم
زارم بکشد بنی زار وذلیل اولدرر **زاری** ذلت وحقارت وزار یعنی
بعنی تضرع **زاغ** قرغه وقوزغون وچیلا قدر ودنی الاصل وعنقا به

زاری یای اصلیه ایدانم مصدر در
ایکلمک معناسنه سوزی

ریش بزنکی سقالی دیشه

زاب چشمه مصرع زاب زاب خود
بشستم چهره را

زاب ایسان واوجوز زانک
فتح سینه زاب معناسنه دیشه

مقابل ذکر اولندقده عاشق مراد اولنور زاغ سیه دن مراد کیجه در زاغ
قرغه و قوزغوندر زاغ و زغن دن دنی الاصل و رذیل النوع مراد اولنور
زاک اسم فاعلدر یاسی تنوین دن مبدلدر وقف حالنده کرکی
پاک و طاهر معناسنه در زال قاری و قوجه و رستم جهان کیرک آتاسی
زال نو عروس یکی اره وارن قاری در اما دنیا مراد اولنور زیرا دنیا
اهل دنیانک هر زمان برینه کلین اولور اما عاقبت انی تلف ایلر
ژاله یاز آیلرنده کیجه هوادن اوتلر اوزرینه دوشن چه در شبنم
معناسنه در بعضیلر دیرلر طولو و قراغو که کوندن بیغ و طولوم که اوفور
انکله صوله کیچرلر و بعضیلر برجم بر فم مراد اولنور زان زا مفرده ایله
ان دن مرکبدر زا مفرده ابتدائیه یا اجلیه در وان ایله مجموع ادات
تعلیلدر اندن و اول اجلدن و انکیچون و اندن در دیمکدر زان بگشاید
اندن اچار زانجاکه اول مرتبه دن و مقامدن و سببدن که زان رو که
اول وجهدن و اول جهتدن و اول سببدن که زان سان که شویله که
و شو نجلاین که زان سو هفت پرده اضافت لامیه در بدن
پرده نک اوته جانبندن و اوته یانندن دیمکدر زانکه شویله که و زیرا که
زانه ماست بزمدر زانه میان اول ارادن زاهد متقی و صوفی
زاهد پشیمان بیانیه توبه ایتمکدن نادم اولان زاهد زاهد خراب
بیانیه مست اولان زاهدلر زانه هوا اول هوادن یا اول هوا
ایچون زانو زد دیز چوکر زانه ویست انکدر زاید طوغار و حاصل

اولور

زب مخنث اوغلان یعنی مفعول و میدید عبیده عوام الت رجله
زب دیرلر چکیم جا قانی بنیت بو بیده اکی معنایه واقع اولمدر بیت
هر انکو وقت طفلی خورده است زب شود بی عار و بی ناموس ان زب

[illegible]

زبان جوابی که اسکات مدعی
بدان شود وعظ شرفنامه
زبان فریب یلانجی کذوب معناسنه
زبان فریفته دخی دیرلر دیشته
زبره آب صوده اولان یوصون دیشته
سبزاب یوصون عرب طحلب در
بیت سبزه و آب پاک از سبزاب
خوش بود بازکار و باده ناب دیشنه

اولور و نتیجه و فائده ویرر زان بر اسمله ترکیب اولندقده دوغمق
و تولد و ظاهر ایدیجی دیمکدر حرف الزاء و الباء زبان آور فصیح
و بلیغ اولان کمسه و شاعر زبان آوری فصاحت و بلاغت و شاعرلق
زبان بریده وصف ترکیبی در دلی کسک و کتم راز ایدیجی دیمکدر
زبان دراز اوزون دللی یعنی چوق سوزلی زبان درکش دیلکی
تکلمدن چک یعنی سویله و نطق و تکلم ایله و ابکم اول و سکوت
ایله و طنمه زبان سوسن دن مراد سوسن چیچکنک یپراغیدر زبانش
بریده دلنی کسدی و سویلکه قومادی زبانش درازشد دلی اوزون
اولدی یعنی دلی اوزادی نته که ترکیده دلی بتدی دیرلر زبان شمع
شمعک فتیله سنده یانان آتشدر زبان کشیده دلی چکمش
یعنی اوزانمش زبان کشیده وصف ترکیبی اولور سه زبان بریده
معناسنه در قلمه نسبت دیلی کسک دیمک اولور عادتدر که قلمک
اوجی دیلدر پا اوجنده بر نسنه واقع اولسه اوجنی قطع ایدرلر
زیرا قلم یونولمدقجه کتابت ایلمز امانه آتش اولدقدن صکره چون اکثر یمک
یازرسین زبان ناطقه دن زبان قوت ناطقه مراددر یعنی نطق و حیات
ایله متصف اولان آدمی و هر نیک زبانی مراددر زبان حال مقابلیدر که
کنندده نطق اولمیان حیوانات نک بانطق و حیات اولمیان جمادات
زبانیدر زبانه آتش یالکی و متواضع اوجی و توقه دیلی و سائر نسنه
دیلنه دیرلر زبان ناسزت باشکلدن ایاغه دک یعنی جمیع وجودک

زَبَر لفظ مشترکدر زبردن مخفف اولوب حفظ معناسنه اولمق وارکه اوستندن اوقومق معناسنه اولور بر دخی حرکات ثلثه‌دن فتحه معناسنه اولمق وار امابونده ازبَردن مخففا اولمقدر سودی

زبر زانک و بانک فتحه‌لریله یوقرو وفوق معناسنه وکاغده
یا قمقه‌ زین خطی اوقومغه زبر دیرلر نته که تیرکیده ازبر
دیرلر زبر پرده بیرون افتاد پرده‌دن طشره دوشدی یعنی مشهور
عالم ورداستان اولدی یا پرده‌دن دوشدی یعنی مقامدن دوشدی
دیمک اوله پس پرده ذکری ایهام طریقیله دریعنی ساز ونغمه
وعرض پرده‌سی زبرم عزروی یا نمدن کتمه سن وآیقلر سین وبکا
ملازم سین زبنیادم برد بنی بنیادمدن ایلندی یعنی بنی بندن الدی
زبهر چه آمدی کیمک ایچون کلدک زبهر کار ثواب ثواب ایشیندن
اوتوری یعنی اللهیچون زپی او انک اردنجه زپیش اردنجه ویانجه
یعنی بیلجه زپیش رفت کارم ایشم اوکدن کتدی یعنی ایلرو وارادی
ومرادم حاصل اولدی زپیش مرو اردنجه کتمه یعنی اکا متابعت ایلمه
زپی می رسد اردن یعنی کیرودن وصکره‌دن ایرشور یا ایرشیور دیکلر
حرف الزاء والجیم زجار فت دله نسبت اسرکدی وم حمت
ایلدی ویومشدی دیکلر اما سیله وصویه نسبت برنسنه یه برندن
سوردی وقوباردی وکوتوردی دیکلر زجارود سیل وصو ایله
یرندن کیدر یعنی یرندن قوپوب کیدر وسوریلور وکوتوریلور دیکلر
اما دله نسبت اسرکر ومرحمت ایلر ویومشار دیکلر نته کیم دلم زجا رفت
دیرلر کوکلم اسرکدی ومرحمت ایلیوب یومشادی دیکلر زجر منع
معناسنه وسیاست وقتل زجه روی نه جهتدن ونه وجهدن ونه سبدن

دیکلر

دیکلر حرف الزاء والحاء زحد برد بیوفایی وفاسزلق حددن آشوردی
یعنی زیاده بیوفالق ایلدی دیکلر زحمت ما میدارن بزه زحمت ویرمسن
زحم زد جفا ایلدی زحمکش زحم چکیجی یعنی مجروح وخسته زحم بدندانم
رسید چوق بلا چکدم ومشقت کوردم دیمه‌دن تعبیردر حرف الزاء
والخاء زخ ازق وکجینه جک نسنه وسرمایه زخم تبرچرخ لامیه‌لردر
شول یای که کریشی الندقدن صکره چنبر کبی ایکی باشی بر بره جمع اولور
اکا چرخ دیرلر زخود بیرون آن چون غنچه غنچه کبی کندکدن چیقی یعنی تکبر
وتعظیم ترک ایله وغنچه کبی غفلتدن چیقوب کل کبی جناب کبریایه عرض
تضرع ونیاز ایله زخود بیرون شد کندیدن طشره کتدی یعنی تکبر وتعظیم
وانانیت وغروری ترک ایلدی دیکلر اما کله نسبت غنچه لکدن چیقدی
وآچلدی دیکلر زخود کام خود کام لقمدن یعنی کندی مرادم مقتضاسنجه
اولدوغمدن وکندی مرادم حصولیله مقید اولوب غیرینک مرادیله تقیید
ایلمدیکمیچون دیکلر زخود یکسو شدم کندمدن برجانبه کتدم یعنی کندمدن
کچدم دیورلردم وبی تاب اولدم دیکلر زخون سازیم قاندن
ایلرز یعنی قانه غرق ایلرز دیکلر زخیره بند بر زخیره قو یعنی براز
وبر مقدار زخیره صافله وتدارک اوزره اول دیکلر حرف الزاء
والدال زد اوردی وسازه وپرده‌یه نسبت چالدی وآبه نسبت سیدی
وصولادی وباده وصبوحه نسبت ایچدی ونوش ایلدی وقرعه‌یه نسبت
صالدی وفال آچدی وبساشرا اولدی وکویه یعنی طوپه نسبت چلدی

زخمه بی زنی انکور جالد غمری الف عرسه مطرا ب ورا [illegible] زخمه مطرب ان اصلای صبوح
دارا ... [illegible] ... شعوری

وسمی ایلدی ویوسه به نسبت الدی ورهوآیه یعنی سقامه واصوله
نسبت چالدی دیمکدر زدآید صیقل لنور وآچیلور وجلالنور زدر آشتی
دراں صلح قپوسندن ایچرو کیر یعنی صلحه طالب اول زدر باز آمد قپودن
ایچرو کیردی زدر در آمد قپودن ایچرو کیردی یعنی داخل اولدی وکلدی
زدر طرب باز آر طرب قپوسندن کل وشنلک وشادلق ایله حاصلی
غم وغصه چکمه زدرم در آمد قاپمدن ایچرو کیردی وداخل اولدی وکلدی
زدست داد الدن ویردی یعنی ترک زدم اوردم یعنی ایلدم زده اورمش
دیمکدر امابو لسانه نک کثرت وغلبه سندن تعبیر ومغلوب اولمقدن
کنایه‌در مثلا سودازده مغلوب سودا وبر کمسه به غم غالب
اولسه غم زده دیرلر مغلوب غم دیمکدر وشراب زده شدت
خماردن کنایه‌در شراب اورمش یعنی خمار شراب اکا غلبه ایلمش حاصلی
مغلوب خمار شراب دیمکدر زدیم بر صف رندان رند صفنه والاینه
اوردق یعنی رندلره قاتلدق وقارشدق حرف الزاء والراء زر
التوندر وغنچه‌نک ایچنده اولان خرده واقچه مراد اولنور زراز دلم
پرده برافتاد کوکلم رازندن پرده دوشدی یعنی کوکلمک اسراری
فاش اولوب رسوا اولدم دیمکدر زرافشان التون سپلمش لسانه
زراندوز وصف ترکیبی اولورسه التون قازانجی یعنی کسب ایدیجی
زرایا مصائب معناسنه رزیه‌نک جمعیدر رزیه مصیبت معناسنه
زر بزر داد التونی التونه مقابله سنده ویردی یعنی محلنه ودکرینه

صرف

صرف ایلدی حاصلی فائده ایلدی ضرر ایلدی دیمکدر زرخلاص شول اقچه درکه
اوزرنده سوره اخلاص یازلمشدر اول اقچه‌یه اخلاصیه دیرلر تخفیفا
یاوزن ایچون همزه حذف اولنمشدر زرد صاری ور وبعض پرده چهره
یعنی بکز مراد اولنور زرد رو وصف ترکیبیدر صاری بکزلی دیمکدر
زرد رویی یاء مصدریه ایله بکز صارلیغی وشرمنده لک مراد وحجاب
مراد اولنور زرشول خالص التون ومقبول ومعتبر اولور زرق
کوک درکه الوانده بریدر وریا مراد اولنور زرق پوش کوک رنکلی
جامه ولباس کیجی یعنی مرائی زرق دلق ریا خرقه‌سی زرکش التون
چکلمش یعنی التونلو صرمه ایله ایشلنمش لسانه کرک لباس اولسون
کرکسه غیری زرکشیده صرمه ایله ایشلنمش لسانه کرک لباس اولسون کرک
غیری زروسیم التون واقچه زروسیم التون واقچه زروه دیه در وکوشک
وسناره مراد اولنور زروی اخلاص اخلاص جهتندن یعنی اخلاصله
زروی صدق صدق وصفا جهتندن یعنی خلوص طویتله وصفا
خاطرله دیمکدر زروی کرامت کرامت جهتندن یعنی کرامتله زرین
التونلو دیمکدر یاء حرف نسبتدر ونون تاکیددر زرین بال التون
قناتلو زرین جام التون قدح حرف الزاء والسین زسر پا کرد
باشدن اباق ایلدی یعنی تعظیما وتکریما باش اوزرینه یوریدی زسر
بیرون کرد باشدن طشره ایلدی یعنی ترک ایلدی زسر جوان شوم
باشدن یعنی یکیدن جوان اولورم حاصلی تازه حیات بولورم زسر خود

زره موی زره مو وصف ترکیبی
ارقامنده زره صچلو
دیمکدر [illegible]
اتراک قیزلرنده کورمشم که
ارقلرنده صاچلری قالقان
کبی زره شکلنده اوررلر
اما جوان جنسنده کورمدم
مکر خواجه زمانده اولان
اتراکک جوانلری ایدردی
اوله
سودی

خبرم نمیشود هم کندن باشمدن خبرم اولمز یعنی عظیم باشمه کلمز زسرش
بر خیز انک سوداسندن قالق یعنی کچ حاصلی انی ترک ایله زسر صدق
صدق وخلوص جهتندن یعنی صدق وخلوص ایله زسر فرط ملال
زیاده اضطراب وملالدن حرف الزاء والشین زشت چرکین
معناسنه در وجیفه ونیام مراد اولنور زشرم تو کسندن اوتاندوغندن
زشوق رویت سنک رویک شوقیله یعنی عشقیله حرف الزاء والغین
زغن دولنکج که چیلاق دیرلر وقوزغون ودرنی الاصل وردن النوع
مراد اولنور وعنقایه مقابل ذکر اولنه عاشقدن کنایت اولنور
زغار ژنک وپاس وکوف که بر نمکین نسنه نک اوزرنده یم یشل
حاصل دیر باشلکو یک اوزرنده کوف طوتمو ونغره واون معناسنه
دخی کلور حرف الزاء والفاء زفان دل لسان معناسنه در زفت
زانک فتحیله حادن طشره بیوک نسنه یه دیرلر زفت زانک کسریله
قره ساقزه دیرلر اما زانک ضمیله بخیل معناسنه در زفک زانجیله چیاق
رمض معناسنه زغاب چیاق صویی که کوزدن اقار حرف الزاء
والکاف زکاب زاکاب لفظندن تخفیف اولنمشدر مرکب دیمک
اولور زکار افتاده بر ایشه قادر اولمیوب عاجز ومعطل قلان
کیمسه زکارش پرده بر افکند انک ایشندن پرده یی بر اقدی
یعنی کیزلی ایشنی فاش ایلدی وخلق بانده اوتاندوردب رسوال
ایلدی حرف الزاء واللام زلال طتلو صویه دیرلر وباده ناب ودولی صیال

زلال سریع الهضم ولذیذ وصاف اولان
صویه ویر اعربیده زائی معجمه ایله ورلی بک
املیب جان نکار زمین تیره ساخت آب زلال
که قطره یکچوبیک زنبات خال

زانک فتحی ولامک کسریله کوزل دیکدر واول عورتک صفتیدر اسمی رایلدر سودی

جانم وقوام عظیم مراد اولنور زلال جام دن شراب ناب مراد اولنور
زلال خضر دن آب حیات مراد اولنور زلف بتاب بیانیه بو کلمه
یعنی تابدار زلف زلف خم اندر خم بکلم بکلم الجیده یعنی بوکلم جوف
زلف زلف سنبل بیانیه زلفش کشی زلفنی چکرسن یعنی زلفنی الکه
اولور زلفش کشید زلف چکدی یعنی زلفنه ال اوروب پریشان
ایلدی زلف که حکیم دن زلف مجعد مراد در که غایتله مرغوب در یعنی
باشلکن اوورلرصکه اچارلر وطرارلر زلفین سیاه تو سنک ایکی سیاه
زلفلرک زله دن کناه وخطا وسهو مراد اولنور اما شده کنز چلیوق
دیدکلری بوجک که اوراق وقننده وات وقتلرده اوتر دیرلر که اوته اونه
ایکی یاره اولور حرف الزاء والمیم زمام دن زمام اختیار مراد اولنور
زمام دل بیانیه کوکل دیزکینی زمام مراد بور داد مراد دیزکینی اکا ویردی
یعنی اکا مساعده ومعاونت ایلدی زمان اصلنده آیاین دن مرکب اولان
وقته دیرلر ومهل وعهد مراد اولنور زمان زمان زمان بزمان یعنی حر زمان
زمانه دن حوادث روزگار مراد اولنور زمانه یاد کند بزرا کارلر زمره جماعت
وبلوک زمزمه حیث وصدا وآوازه وصدای آهسته زمن زمان معناسنه
زمهرا و انک مجبندن یا اکا مجبندن یا انک کنش کبی یوزندن زمهرت
سنک مجبنکدن یاسکا مجبندن یا کنش یوزکدن زمی زمین دن مخففدر
یر ارض معناسنه زمیان ایکینک یا اندک یا بوندک ارا سنده
دیمکدر زمین بوسی یر اوپوجیلک یعنی تعظیم حرف الزاء والنون

زموده بوزن نموده صالنجق که
عیدلرده وجشنلرده اطفال
وتازه جوانلر بنوب صالنورلر
وبجمع الفرسده بمعنی نقش ونکار
میر نظمی بیت نشان باغ جنت را نموده
درون خانه سرتا باز موده فرهند

زن عورت و زدن لفظندن صیغهٔ امردر و ترکیب لرده دخی استعمال
اولنور نان زن و تیغ زن کبی بلکه ادا اندر و جی معناسنه که اسمک
آخرینه لاحق اولور انک فاعلنه و مباشرینه دلالت ایدر خشت زن
و دروغ زن کبی کرپیچی و یلانجی معناسنه زنار ربادن و کفر و انکاره و عیب
باطنی دن کنایه‌در زنار راحست راه حقک زناریدر یعنی ربانیدر
زنجیر موی وصف ترکیبی در بابت حرف و حدتدر بر زنجیر مو یعنی
بر زنجیر صاچلو دلبر و دیمکدر زنخ الک و چکه ذقن معناسنه زند نونک
سکونیله ابراهیم پیغمبر علیه السلام کوکدن اینن صحیفه دیرلر زندان دن
زندان غم مراد اولنور زندان سکندر اصفهاندر اصفهانه اضافت
مجازیدر اصل حصار اصفهاندر زندان مکافات بیانیه در زندانی
زندانه منسوب یعنی زندان اهلی و محبوس و اسیر زندم بچنگ
و دف چنک و دف ایله بنی اور یعنی کندی حالیمه قو زنده زانک فتحیله
بیوک و قورقنج و مهیب زنده زانک کسریله دیری حی معناسنه
زنده زانک فتحیله خرقه معناسنه اسکیمش و یرتلمش زنده دل دن
ولی الله و عاشق صادق مراد اولنور زنده رود اصفهانه ارماغیدر
رود مطلق ایرماقدر اما زنده رود اصفهان جانبنده بر اولو ارماقدر
زنده شد بعشق بر محبوبه عاشق اولدی دیمکدن کنایه‌در زنده شد
جانش جانی تازه حیات کسب ایلدی زنده کانی حیات یعنی
دیرلک و معیشت زنده که بروی حرام دیرلک انک اوزرینه حرام

اولسون

اولسون یعنی هلاک اولسون و یشامسون دیمکدر زنده که یابم حیات
بولوردم یعنی تازه حیات کسب ایدردم زنک زانک فتحیله فرنک مملکتنه
دیرلر خلقی سیاه اولدیغیچون انکا نسبت ایدوب زنکی دیرلر و چکراق که
بیکل بلدیه و بالدرلرینه طاقرلر زنک یاسدر که دمور حرا و غبیده
حاصل اولور و کدر مراد اولنور زنکار لاجورد کبی بر نکدر فلکی انکله
توصیف ایچون فلک زنکاری دیرلر زنکار فام زنکارلو نیلو دیمکدر فلکدن
کنایه‌در زنم لب دوداق ایصررم و نادم و پشمان و حیرانم دیمکدر
زیرا دوداق ایصرمق حیرت و ندامت وقتنده واقع اولور زنهار
یاسنر و یا بله صقین و غافل اوله دیمکدر و امان و عصمت و عهده معناسنه
دخی کلور حرف الزای و الواو زو اندن که دیمکدر از و لفظندن مخففدر
زور رستم زالک برادرینک اسمیدر زوار زندانده محبوس اولنلره
خدمت ایدن زواش مشتری یلدزی که سعد اکبردر اما عطارد تمننه جدار
زوال دن نقصان مراد اولنور عربیدر زوال کوم زواه بر طعامدر که
زندان اهلیچون و محبوسلر ایچون پشورلر زوایا زاویه‌نک جمعیدر
بوجاقلار دیمکدر زوبین سبغون و سکونک قصه جوغنه دخی دیرلر
زود تیز و تیزجک و قوری و ازمانده و عن قریب الزمان و سریع
و علی الفور معناسنه و کاه اولور که آخرندن دال حذف اولنور تخفیف
ایچون زو میر کبی که تیز اول دیمکدر زور قوت دیرلر و سعی و کوشش
مراد اولنور دیو قورقونج معناسنه زورین بوغاز ورق زوش

زنکاری طوطی رنکلو نسنه در که بقردن واو زمجیره سندن دورزر زحمتی چوقدر اما نافعدر لاژورد کبی انکا تشبیه ایدرلر بیسی نسبتدر سودی
زوکاب فکار معناسنه د نسخه
زنهاریه خراجکذار ذمی معناسنه د نسخه

زور و تیز دیمکدر زود لفظندن مخففدر و اندن اندن دیمکدر د نسخه

صرب وقتی لکو کللی دیمک اولور زوشد اندن واقع اولدی زوله
ملویغا چکاوک معناسنه زار عجیله درر زولیدن صاج بوزلمق
زولیده موی دیرلر الاکه صاچی بوزولمش قوشیمش اوله
حرف الزاء والهاء زه یای کریشی وسنجف که قفتانه دکرلر
وکلمهٔ تحسین ورزحی معناسنه زهاب ماء مترشح معناسنه
یعنی سینه ندی زهاد زاهدک جمعیدر عباد یعنی عابدلر و صوفیلر
دیمکدر زهار تاسق عانه معناسنه زهدان اوغلان بیری رحم
معناسنه زهددن تقوا وصوفیلق مراد اولنور زهد کران اغر
زهدکه الکا دکمه زاهد قادر اولمز زهد وقت کل کل وقتنده
زاهدلک زهر آغو در وجور وجفا مراد اولنور وعبیده حیحکه
دیرلر زهره اود مراره معناسنه ومجال وقدرت معناسنه
دخی استعمال اولنور زهرخنده بیانیه در معلوم اوله که باده
طولو قدحه کنار نازه طولد قده بر مقدار کوپروب چوده
خرده حبابلر پیدا ایدر اول حالته زهرخنده دیرلر غضب کولیشی
دیمکدر بعضی لیمه غضبدن یعنی غضب وقتنده کولمه اول کولیشه
زهرخنده دیرلر زهرخنده زند زهرخنده اورر یعنی غضب
کولیش کولر دیمکدر زهره جبین زهره آلنلی یعنی بر آق
یوزلی دیمکدر محبوبه صفتدر زهره یلدز بر براق کوکب
اولدوغیچون آلنی انکله توصیف ایدرلر زهره هلاهل بیانیه در

زهره ومشتری وزحل ومریخ
سبعهٔ سیاره دن ایکیسنه سعدان
وایکیسنه نحسان دیرلر مشتری
وزهره سعدان مشتری سعد اکبر
وزهره سعد اصغر وزحل ومریخ
نحسان زحل نحس اکبر ومریخ
نحس اصغر
سودی

زه

زه قاتل دیمکدر زهم بر بر ندن زهی کلمهٔ تحسین در عجب وکوزل
وایی وخوش دیمکدر زهی رفیق خوش وکوزل رفیق حرف الزاء
والیاء زی زانک کسریله امالهٔ کسر زیباتن لفظندن امر صیغه سیدر
دیرل ولچین وتعیش ایله دیمکدر وبعضی ترکیبلرده صفت دخی
استعمال اولنور اماله ایله یکا دیمکدر رسول معناسنه زی یاء
مشدده ایله صورت ولباس مراد اولنور زیان جبیتلو دیمکدر
بر بجلره صفت واقع اولور شیر زیان وببر زیان کبی زیادار
زیان طوتر یعنی زیان ایلر زیادت زادبزیدن مصدر اولورسه
زیاده یعنی ارتق دیمکدر اما باد لفظیله تا خطابدن مرکب اولورسه
خاطر کدن دیمکدر زیب بزک وزینت معناسنه در زیبا بزکلو
ویراشقلو دیمکدر ولایق ومناسب معناسنه دخی استعمال اولنور
زیبان مثله زیبد یاقیشور ویراشور ومناسب ولایق اولور
زیبنده یراشقلو زیر اشغه والت تحت معناسنه وسازلرک
اینجه آوازلی قیلنه ده زیر دیرلر وزمین مراد اولنور زیر بارم
ازو اندن یوک التنده یم یعنی مضطربم زیر پر سایهٔ حمایتدن
کنایتدر زیر چشم دن نهان مراد اولنور زیر خاک یرالتی دیمکدر
اما قبردن کنایتدر زیر خاک شد طپراق التنه کتدی یعنی وفات
ایلدی زیر دست رعیت زیرک زکی وعاقل واهل فراست
زیرکیست زیرکلک یعنی عاقل الیشیدر زیر وبالا اشاغی

وبو قرین ارض وسما یعنی یر وکوک زبر وزبر ده زبر الت وزبر اوست

معناسنه در الت واوست دیمکدر قرشمورش ویریشان حال معناسنه

استعمال اولنور زبر وزبر شد قرشمورش اولدی وفانی اولوب

کتدی زین ایر سرج معناسنه وازین لفظندن تخفیف ایدوب زین

دیرلر وبوندن دیمکدر ومقام تعلیلده استعمال اولنور زین پس بوندن

صکره زین پوش غاشیه تحریف ایدوب حاشیه دیرلر زین خانقه

بو خانقه دن یعنی بو خانقهه ملازمتدن زین در بو قیودن زین دست

بو کونه وبونک کبی وشمدیکی کبی زین سان بونک کبی وبو نجلاین وبو کونه

وبو وجهله وشمدیکی کبی زین کرد ایرلدی زین دکومه ایر قاشی

قربوس معناسنه زین کونه بونک کبی وبو یوزدن زین مغرق بیانیه دار

مرصع اکر دیمکدر زینهار بایله ویاسز صقین وغافل اولمه والبته

وامان وعصمت وعهد معناسنه در کلور وکلمه تنفر بودر زینهار ازو

اندن امان دیمکدر زیور زینتدر اما کلا نسبت زیوردن مراد التون کبی

الجیده صاری سیحی وقرمزی ویشیل بیراغ وظرفی در زیور بست کوزلنلدی

حرف السین والالف سا صیغه امر در سایدن لفظندن از

وسورت وسورو شدر دیمکدر اصلی سای در یاسی تخفیف

اولنمشدر وبر اسمله ترکیب اولنور قده ازجق وکوزل وزیاده قوقی

ویرجی دیمکدر عطر سا ومشک سا کبی عطر ومشک ازجق یعنی زیاده

وکوزل قوقی ویرجی دیمکدر زیرا بعض عطر ازجک زیاده قوق ویرر

حضوصیله

زهی کلمه تحسیندر صحاح حیف
معناسنه ده کلور دیمش فی شیه

خصوصیله مسک وعنبر ولخلخه وسور نوجی یعنی عالی ورفیع اولیجی واسم

اولوب سه خراج والتون ولکمش خوده ریب دیمکدر سان مثله سابقه دن

رحمت سابقه مراد اولنور که سبقت رحمتی علی غضبی کلامنه اشارتدر

سابقهٔ اول دن مراد حکم ازلی ومشیئت الهیه در که قضا وقدر

دفترنده ارادت خدا ایله ثابتدر وتغییر قبول ایلمز ساحت حولی

وسرای اورته سنده اولان میداندر عرصه معناسنه ساحهٔ کون ومکان

کون ومکان ساحه سی یعنی تمام یر کیوزی حاصلی بتون کرهٔ ارض

ساحل صو کنارید در اما ساحل خلاص یعنی محل نجات وساحل وصال

مراد اولنور ساخت دوزدی وقوشدی وحاصل وپیدا ایلدی

ویاپدی وایدندی وایلدی وا ویدردی واتفاق وامتزاج واختلاط

ایلدی والتفات ایلدی وموافق ومصاحب اولدی وساز بیرده سنه

نسبت دوزن دیردی دیمکدر ساخت محفل محفل پیدا ایلدی یعنی

مجلس قوردی ساده ادراوانسنه وغیر جنسله بهم اولمش ومخلوط

اولمش قفناده استعمال اولنور نته کیم عامه تحریف ایدوب

سایه دیرلر یاموق سنه ونقش لنمش معناسنه کلور وسونده دوشراب

صفت اولدقده خالص وصاف معناسنه در شیر ساده وشراب

ساده دیرلر بونلر ندر که تعریب ایدوب تصور ساذج دیرلر حکمکه بهم

ومخلوط اولمش دیمکدر وخالی وعاری معناسنه ده کلور ساده رو

صقالسز ساده کرد آرتدی یعنی غبردن پاک ایلدی ساده کن ازو

ساتکنی بیوک قدحکه انوکلر مجلسده
طلو ایچرلر دیشه

سازکاری کاف عجمیله ودزنک
ویراشقلق دیشه

سالکانی بیلیق سالیان وسالیانه
معناسنه دیشه

ساده دل بمعنی رعنا
ونادان وبی غفل باشد
ومردم صادق وبی نفاق را
نیز گویند برهان

اندن خالی ایله دیمکدر سار صغرجق قوش در و بر نسنه نک کم تندن
تعبیر در مثلا شاخسار بوداقلق یعنی بوداغی چوق یر و کوهسار
طاغلق یعنی طاغی چوق یر دیمکدر سبن زادن میدلیدر و بر نسنه نک
عظمتندن تعبیر در رخسار کبی بیوک و دکرمی یکاق دیمکدر زیرا یکانک
چوقلغندن مراد بیوکلکی و دکرمی لکیدر سارا عنبر خالص در و خالص
معناسنه ده استعمال اولنور که غیر ایله مغشوش اولمش یعنی صاف
دیمکدر و عمان ساحللرنده بر برک ادیدر که عنبرک ایوسی انده اولور
ساربان دوه جی ایله واوک بیننده تبادل و تواخ اولدی و غیچون
سار وانده دیرلر ساز یراق و تدارک نه کیم سازلشک دیرلر چرک
و عسکر یراغی دیمکدر و مهمات و ترتیب و لوازم و الات و اسباب
و آلت داو یمق و دوزن و آواز و نوا و نغمت و بر نغمه نک اسمیدر
و مصلحت و کاره نسبت بنورلک و شمعه نسبت چتر و ایی چتر و ایی
یا نمیدر وان نه نسبت اینجغول اینجغول که یه ایلمیدر و اسباب
زینت یعنی زینته سبب اولان نسنه لر مراد اولنور کویه و بلازک و امثالی
کبی وامر مخاطب اولورسه دوز و قوش وایله و یب و بیدا ایله
واویدر و دوزن و یر و مصلحته نسبت بنور و درو و محنته قانع و صابر
اول و تدارک و احضار ایله دیمکدر و بر اسمله ترکیب اولنند قده دوزیجی
و یا بیجی و ایلیجی و بیدا ایدیجی و تدارک و احضار ایدیجی و دوزن ویریجی
و چالیجی و ایدیجی و مصلحته نسبت بنوریجی سازد ایلر و اید بنور

دوزر

دوزر و قوشر و یاپر و بیدا ایلر واویدورر و دوزن ویرر و چالر و درر
و محنته قانع و صابر اولور و کاره مصلحته نسبت بنورر و تدارک
و احضار ایلر و ممتزج و مختلط و مصاحب و موافق اولور یعنی اویار
و دور و الفت و التفات ایلر دیمکدر ساز چنگ چنگک سازی یعنی
دوزنی و آوازی ساز خوش کوزل دوزن دوزم ساز طرب لا مبه
شنلک اسبابی و یراغی دیمکدر سازدن بونده مراد دوزن ویرمکدر
ساز کرد دوزدی و قوشدی و حاضر و اماده و مهیا و تدارک و تدبیر
و ترتیب و بیدا ایلدی و دوزن ویردی و اویدردی ساز کند دوزن ویرر
یعنی دوزر واویدورر و ترتیب ایدر سازم امید امید ایدرم
ساز مجلس لامبه مجلسک اسباب و آلاتی و مهمات و لوازمی
ساز و سوزدن که یه ایلیوب یا نمق مراد اولنور ساز کند
دوزنلک ایلر سازیم ایده لم ساعد ال بلکنه دیرلر عربیده معصم
دیرلر ساعد دلبر که فتم هر دلبرک بلکنی طوتدم یعنی بکا هر دلبرله عشرت
میسر اولدی ساغ ساغراق یعنی باده ظرفی و قدح ساغر کرفت
باده ایجدی ساغر مینایی بیایه مینادن بونده مراد دشبیل صرحیه در
صرحیه ساغر دیمکدر ساغر کران کرفت وافر باده ایجدی دیمکدر ساق
اینجک ساق دلبر که فتم هر دلبرک اینجکنی یا طوپوغنی طوتدم یعنی
بکا هر دلبرله عشرت میسر اولدی ساقی کوثر اسم فاعلک مفعولنه
اضافتیدر مراد علی مرتضی در رضی الله عنه و کرم الله وجهه ساقی طرب

ساقی لغتده صواریجی معناسنه در
اما اصطلاحده باده مجلسنده
قدح سورن کمسنه یه درلر سوده

بيانه در ساكن ملازم ومجاور ومقيم ساكنان حرم دن مراد ملائكه در
ساكنان دركه ملازمان دركه ومقيمان دركه ساكنان يزد دن يزد شهرنده
ساكن اولان پادشاه واعيان دولت مراددر سال جلالى بيانه در
مراد تاريخ جلال الدين ملكشاه سلجوقى دركه الب ارسلان اوغليدر
انك جلوس سلطنتنده علمان رصد ومباركباده وارب اتفاقلريله
جلوسيچون تاريخ وضع ايلديلر جلالى قيدى بر وجوددن احترازدر
سالخورده اسكى وكهنه وياشلو وياشامش وقوجه وپير ونيچه ويرج
يلق يعنى اسكى شراب سالوس ريا ومرائى مراد اولنور سالوسيان
مرائيلر ديمكدر سالوس مرائى يا حرف نسبت الف ونون ادات
جمعدر سالها يللر ويللرجه وبعض يرده سالها كثرت تقديرنده در
يللر ونيچه چوق زماندر ديمكدر سال ديكر بر بيل دخى سامان آرام
صورت وصلاح كار وحضور ودوزن واندازه وارام وقرار وصلاح وانتظام
وبوزن واندازه وتاصم درين سر وسامان عطف تفسيريدر سامرى
بنى اسرائيلدن شول شخصدر كه حضرت موسى عليه السلام مناجاته وارد قده
ملكه بعض سحار لغله التوندن بيدا ايلدوكى بوزاغوى سوپيلدوب
قوم موسايه تفرقه صالدى سان ادات تشبيه در مثلا سنكسان طاش
كبى ديمكدر وخوى وعادت ورسم واسلوب وطريق وصاغش
ووجه واعتبار دركه بيك نسنه نك احوالنه نظر ملاحظه اولنور ساو
خراج والتون اودوا غنه دخى ديرلر دوريله واكثه ديمكدر وصف

ساو كاه اولور كه داوى
حذف ايدرلر دشته

تركي

تركيب اولدقده اكليجى ودوريله يجى ديمكدر ساويدن دوريليك واكلمك
سال امر مخاطبدر از وسورت وسورشدر وبرنسنه يه دورت
ودوريله واكه له ديمكدر وبر اسمله تركيب اولندقده ازيجى يعنى زياده
وكوزل قوقى ويريجى ديمكدر مثلا عطرسا ومشكسا عطر ومشك ازيجى
يعنى كوزل وزياده قوقى ويريجى ديمكدر زيرا بعض عطرى ازيجك زياده
قوقى ويرر خصوصيله مسك وعنبر ولخلخه سايبان كولكه لك سايه دن
سايه لطف وحمايه وسايه دولت وحمايت وذكر لازم واراده ملزوم
طريقيله وجود مراد اولنور زيرا سايه تابع وجوددر واعراضدندر
سايه انداخت سايه صالدى يعنى مرحمت ايدوب رعايت ايلدى
وبر نسنه يه اوغرادى سايه اش بر من فتاد كولكه سى اوزريمه دوشدى
يعنى اكا التفات ايتدم سايه افكند سايه صالدى يعنى مرحمت ورعايت
ايلدى وحمايت ووار ايدوب اوغرادى سايه پرور سايه ده يعنى خانه ده
بسلنمش سايه پرور اولمق انك سايه پروريدر يعنى سايه سنده
تربيه اولنمشدر حاصلى انك مربا سيدر سايه فكن سايه صال يعنى مرحمت
ايدوب رعايت وحمايت ايله ومرور ايدوب اوغره ديمكدر اما وصف
تركيبى اولور سايه صالبجى يعنى مرحمت ايدوب رعايت وحمايت
ايدجى وبرنسنه يه اوغراجى ديمك اولور سايه فكند سايه صالدى يعنى
مرحمت ايدوب رعايت وحمايت ايلدى ومرور ايدوب اوغرادى
سايد دوريلدى واكله لدى وازدى وبرنسنه يه سوردى وزياده

کوزل قوفی دیردی دیمکدر حرف السین والباء سبا اصلنده مهموز
اللامدر قافیه ضرورتندن همزه الفه قلب اولندی وسبا جمیع قبایل
یمنک اتاسیدر که اول یشخب بن یعرب ینصر وزنی اوزرینه
ابن قحطاندر بلقیس بونلرک بکزاده‌لرندندر واوزرلرینه حاکمه ایدی
وحضرت سلیمان علیه السلامک خاتونی بلقیسک مملکتی مراد اولنور سپارید
اصمارلدی وتسلیم وحواله ایلدی ودفن ایلدی وبذل ونثار ایلدی سیاه
ستمکر شکن ظلم عسکرینی کسر ایله یعنی ظلم اوله دیمکدر سپاه
عسکر ولشکر سبب دن وسیله وواسطه مراد اولنور سببی تقدیرک
سببی ساز در هر سبب ایله یعنی هر وسیله وواسطه پیدا ایله دیمکدر
سبت فوادی کوکلم اسیر ایندی یعنی الدی دیمکدر سبی لسبی من
باب ضرب سپر قلقان سپر انداخت جنکی ترک ایلدی وتسلیم ومطیع
ومنقاد اولدی سپر جان بیانیه در سپرد تسلیم وحواله ونثار وبذل ایلدی
وانقله یصدی وچکلندی وکتدی وقاچدی ویوریدی وسلوک ایلدی واصمرلدی
وقبر وخاکه نسبت دفن ایلدی دیمکدر ومناسبیله معنا وبریلور مستقبلا تند
جائزدر که الف زیاده ایدوب سپارد وسپارنده دیه‌لر وجائزکه
الفی حذف ایدوب سپرد دیه‌لر سپرد جان اضافتله تسلیم جان وتسلیم
روح معناسنه‌در زیرا سپرد بو صورتده فعل صورتنده مصدردر
سپردن معناسنه‌در اما اضافتسز فعل ماضی اعتبار اولنور سپه
تسلیم جان وتسلیم روح ایندی دیمکدر سپردم باو اکا تسلیم وحواله

ابلدم

ایلدم واکا اصمارلدم دیمکدر سپرده اند باو اکا حواله ایلمشلردر واکا
اصمارلمشلردر سپر زرین بیانیه التونلو یعنی التون قلقان در
اما کنش مراد اولنور زیرا کنشی التون قلقانه تشبیه ایدرلر سپرم
تسلیم وحواله ایلرم ونثار وفدا وبذل ایلرم واصمارلرم وسویورم
سبزی شد تمام اولدی سبز یشل وتازه وکوکرمش ولطیف وعزیز
سبز خط اضافت بیانیه ایله تازه صقل در اما ترکیب مزجی اولور
تازه صقللو دیمکدر نو خط معناسنه سبز خنگ اضافت بیانیه ایله
کوک ویاغز آت دیمکدر اما ازانک سکونیله اضافتسز ترکیب مزجی طریقیله
دخی جائزدر وفلک مراد اولنور سبز خنگ گردون ده سبز خنگ ترکیبک
گردونه اضافتی بیانیه در مراد فلکدر سبزه شد یشردی وتازه لندی
سبزه خط بیانیه در تازه صقال مراددر سبزه پوشان خط خط سبزه
پوشلری یعنی تازه صقللولر دیمکدر سبزه پوش یشل کیجی دیمکدر
خطه اضافتی بیانیه در سبزی سر طراوت وصفا اوزره اوله‌دن کنایه‌در
سبق برداز ودر لطف لطفده اندن سبق ایلتدی یعنی لطفده اندن
کچدی واندن ایلرو واعلا اولدی ولطفده اکا غالب اولدی سبک یعنی
خفیف وفوری وفی الحال وجست وچابک وشرابه نسبت باش
اغرتمز یعنی خمار ویرمز دیمکدر سبکبار یعنی یوکلی یعنی تعلقات دنیویه‌سی
اولمیان کمسه وتعلقدن مجرد وازاده اولان کمسه در واغیار ورقبادن
خوفی اولمیان عاشق وبی ثبات مراد اولنور سبکدست جومرد وسخی

سبری ایسک تمام اولماسی

سبک سیر بولهرک سبک عنان یعنی دیز کنیلی دیمکدر جست وچابکلکدن
کنایه‌در سبک هضم یعنی هضملو یعنی تیز وسریع هضم اولیجی سپنج آز
آرام وقرار ایده‌جک یر یعنی‌دن ترکیب اولنوب اسم واحد قلنمشدر
شعرا دنیا مدتنی اوچ کون وبش کون دیو تعبیر ایدرلر برکون کلدوکک
وبرکون کتدوکک وبرکون اقامتک اوچ کون اولور چوق دوردقده
اقامتک اوچ کون صایلور بش کون اولور سپند یوزرلک چکمک
معناسنه که عین الکمال یعنی یرامز کوز دکمک ایچون یقارلر ودوتسی
ایدرلر سپند باد یانسون دیمکدر سپند بر آتش نه سپندی آتشه
قو یعنی سپند ایله کندیکه دوتسی ویرتا که یرامز کوز دکمکدن قورتولاسن
دیمکدر زیرا یوزرلک دیدکلری اوتده الله تعالی بر خاصه قومشدر که
چوکیچه انک دوتونی ایله دوتسی ویره‌لر باذن الله تعالی یرامز
کوز دکمز سپند کرد بذل ونثار ایلدی دیمکدر سبوکش دستی
چکیجی یعنی طاشیجی حاصلی دردنوش وباده نوش ومیخواره
دیمکدر وخدمتکار مراد اولنور سپه عسکر ولشکر خیل معناسنه سپیده
دم که طاک آقلغی یعنی سحر وصباح وقتی که وباسحر وصباح وقتنده کیم
دیمکدر سپیل فدا معناسنه استعمال اولنور حرف السین والتاء
ستاره یلدزدر اما ماه ومحبوب مراد اولنور ستارهٔ آتش اود
قغلجمی شراره معناسنه ستارهٔ شب هجران ستاره‌دن مراد ماه‌در
یا شب هجرانه بر ستاره استعاره اولنه ستاره می شمرم ایکی

معنایه

معنایه متضمندر بربسی اوبو محبوب کوکده یلدز صایارم دیمکدر بر سپیده
کوز یاش دوکرم دیمکدر زیرا کوز یاشنی یلدزه تشبیه ایدرلر علی کل
حال ترک نومدن کنایه‌در ستان امر مخاطب اولورسه آل دیمکدر
اما بر اسمله ترکیب اولندقده آلیجی دیمکدر ستد فعل ماضی مفرد غائبدر
آلدی ستردیولودی یعنی تراش ومحو ایلدی ستمکر ظالم ستمکری ستمکرلک
یعنی ظلم ستیزه کرد باو آنکله لج وعناد ایلدی یعنی اکا قرشو قودی
ستیزه مکن لج وعناد وجدال وعنف وخصومت وسرکشلک ایلمه
وقرشو قومه ستیز بد اونکولک یعنی لج وعناد وجدال وخصومت
ایلدی وقرشو قودی ستیزیدم اونکولک یعنی لج وعناد وجدال وخصومت
ایلمک وقرشو قومق حرف السین والجیم سجادهٔ طاعات بیانیه‌در
ریا سجاده‌سی سجایا سجیه‌نک جمعیدر سجیه طور وخلقت
وطبیعت معناسنه‌در حرف السین والحاء سحاب بولتدر وزلف
وکیسو وکاکل مراد اولنور سحاب امل بیانیه‌در سحر سحر وقتنده
یعنی صباح دیمکدر سحر ظرفدر یا حذف مضافله‌در وقت سحر تقدیرنده
اوله سحرآفرین مبالغه ایله سحار دیمکدر سحرخیز ارکن قالقیجی متهجددن
کنایه‌در سحرگاه سحر وقتی یا سحر وقتنده دیمکدر سحر کفتم سحر وقتنده
دیدم سحرفریب سحر الدایجی یعنی سحر کندینک سحرین وفریبنه
اولیجی سحور شول یمکدر که رمضانده کیجه‌لرنده ییلور اول یمکی یمکه سحر
دیرلر حرف السین والخاء سخا نماند کرم قالمدی سخت قتی ومحکم وقوی

ویک وشدید وزیاده وغایت ومشکل سخت خوبست زیاده خوب
یعنی غایت کوزلدر سخت کمان یک یابلو یعنی یک یای چکن کمسه
سخت کوش زیاده کوشش ایلیجی یعنی حریص سخت کیر دشدتله
یاپشور یعنی زیاده زحمت ومشقت ویرر سخت وسست جهان
جهانک ایوسی ویرامزی یعنی نفع وضرری سخت میلفت یک
سوبلدی سختی قتیلق ومحکم لک وزیاده لک وقوت وشدت
وجور وجفا وظلم سختانی عجائب سوزلر سخن چین غمّاز
وطعّان ونسیمه سخن چاین یعنی غماز دینلدوکی بوزلف
جانانی عالمه نشر ایلدوکیچوندر سخندان سوز بلیجی یعنی اداسی
کلامده استاد اولانکیمسه سخندانی یاء مصدریه ایله سوز
بلیجیلک یعنی ادای کلامده مهارت سخن سرا سوز ایرلایجی
سخنش در دهان کرفت نفسی اغزنده طوتدی یعنی سوبلیمدی
واغزاجمدی دیمکدر اما کرفت لفظی لازم اولورسه نفسی
اغزنده طوتلدی یعنی اغزین اچوب نطقه قادر اولمدی دیمک اولور
سخن بشنو وصف ترکیبیدر سوز ایشیدیجی یعنی پند ونصیحت
آلیجی ودیکلیجی سخن غیر لامیه غیرینک سوزی دیمکدر اما بیانیه
اولورسه غیری سوز دیمک اولور سخن کذار سوز ادا ایدیجی
یعنی سوز اهلی وحکیمانه سوز سوبلیجی سخن کفت سوز سوبلدی
یعنی نصیحت ایلدی یا مصاحبت ایلدی سخنور سوزلی یعنی

سخن مختصر کرفت برسنه ازاجق
وجزوی اعتبار ایله مختصر کرفت
ومختصر داشت دیرلر بونده سوزده
واقعدر سوادی

سخن شناس وصف ترکیبیدر
شناسیدندن سوز اکلایجی دیمکدر
سودی
سخن افرین سوز دوزیجی
وهر سوزی یرنده سوبلیجی فصیح معناسنه نعم الله

٣١

اهل کلام وفصیح الکلام حرف السین والدال سدراه یعنی مانع
سدره سینک ضمیله قباچه که عربجه صُدْره دیرلر سدره دن
سدرة المنتهی مراددر که حضرت جبریل امین مقامیدر سدکیش
الکم صاغمل قوس قزح معناسنه حرف السین والزاء سر
باش وکله وآرزو وامید وهوس وهوا وطمع وسودا ومحبت
ومجمع وغایت ونهایت وپایان وتمام واوست واوج ونبت
وجانب وجهت وسید وحضور معناسنه که عربیده عند ایله
تعبیر اولنور مثلا از سر درد در وجهندن یعنی درد له واز سر
آرزو وآرزو وجهندن یعنی آرزو ایله سِرّ راز وکیفیت وحقیقت
وقلب سرا سرایدن مخففدر اُو وخانه دیمکدر عربجه دار دیرلر
ودنیا ودل مراد اولنور سرا ایرله وترنم ونغمه ایله دیمکدر وبر
اسمله ترکیب اولنمقده ایرلایجی وترنم ونغمه ایدیجی دیمکدر
سراب اضافتله چشمه یه دیرلر اما اضافتسز شوره یرلرده
ایراقدن صوکبی کورینن حیثانه دیرلر وکذب ودروغه کنایه‌دیر
سراپا باشدن ایاغه دک یعنی تماما وجمیعا وبوتبتون سراپرده
اولر ایچنه چکلن پرده لره دیرلر جنبلک کبی سراپرده حرم
بیانیه سرابستان بستان ایچنده یاپیلان قلری خانه در بستانسرا
دخی دیرلر سراچه تصغیر سرادر سرایدن مخففدر سرای یا بله
ویاسز او وخانه در عربجه دار دیرلر یعنی سراچه سرا آجق

واوجکز دیمکدر ودنیا ودل وعالم ظهور مراد اولنور سراچهٔ ترکیب
وجود اوجکزی یعنی خانهٔ وجود سراچهٔ دل بیانیه کوکل اوجکزی
یعنی خانهٔ دل سراچهٔ بازیچه اویونجق سرایی یعنی دنیا سرا اختر کهن
اضافتلری لامیه وبیانیه لر در اختر کهندن مراد قمر در وسردن مراد کاه
هلال وکاه بدر وکاه محاق اولمیدر سر ارادت سر رضا وصفا
سر آرد باشه کتورر یعنی دوکدیر وتخلیص ایدر وکیدررر سر از
کله کوشهٔ خورشید برآر باشک کنش کله کوشه سندن چیقار یعنی اولقدر
وعظمتدن باشک کنشه وکوکه ایرشسون دیمکدر کلهکوشه نک خورشیده
اضافتی بیانیه در کلهکوشه دن ذکر جزو واراده کل طریقیله کلاهک
کندن مراد در کا نی کنشه تشبیه ایتمشلردر کلهکوشهٔ خورشیددن
باش چیقار دیمه دن مراد کلاهکی باشکه کی وباشک کنشه یعنی کوکه
ایرشسون دیمکدر سر افراز داشت عالیجناب وعزیز یعنی معزز
ومکرم طوتدی سر افکند پردهٔ روز وصال وصلت کونی پرده سنی
براقدی یعنی ظهور ایلدی سر افکنده یعنی پریشان دستار ودیوانه
ومجنون ومست وخراب وکشه منده ومخجل وباشن اوکونه براقمش یعنی
باشن اوکونه الکمش دیمکدر سرامد ماهر وکامل وممتاز وپسندیده
سر آمد نهایت وغایت بولدی وپایانه ایردی ودوکندی وقالمدی
وکچدی وتمام اولدی دیمکدر سر آمدی باشه کلوردی یعنی دوکنوردی
ونهایت بولوب آخر اولوردی سرامن بیانیه امنم جهتی سر انداز

باشن

باشن صالیجی وباشن اوینادیجی رقاصلر کبی سران دانه دهسردن
مراد حضور وراحته ووداع ایتمکدر دانه دن دانهٔ کندم مراد در سر آورد
باشن قالدردی وحاضر اولدی وغافل اولمدی سرای او وخانه در عجبه
داردیرلر ودنیا ودل مراد اولنور سرا سنبک کبی ایرله
ونغمه وترنم ایله دیمکدر ووصف ترکیبی اولور سراید باشه وارجه
وغایته وپایانه کلور یعنی دوکنور وآخر وتمام ومنتهی اولور وقالمز
وکچر سراید سنبک کبی ایرله ونغمه وترنم ایلر وادا ایدر یعنی سویلر
سر این ندارم بونک سوداسن طوتمم یعنی بنده بونک سوداسی
وآرزوسی یوقدر سرایم ایرلارم وترنم ونغمه ایلرم وادا ایدرم یعنی
سویلرم سر باخت باشن اویناتدی یعنی فدا ایلدی سرباز باشن
اویناتیجی یعنی باشن فدا ایدوب ویریجی حاصلی عاشقدن کنایتدر
سر بازاده کی برآورد باشنی آزاده لکله قالدردی یعنی فراغت
وآسوده لکله ظهور ایلدی حاصلی آزاده ولاقید اولدی سر بازار
بازار اوجی یعنی مجمع ناس سر باکرد باشن ایاق ایلدی یعنی تعظیما باشی
اوزرینه یوریدی سر بباز باشکی اوینات یعنی باشدن کچ وباشکی فدا
ایله سر بر آستان دارد انک آستانه سنه ملازمت ایلر دیمکدر سر بر آستان
نهاد باشن آستان جانانه قودی واوردی یعنی آستانینی بالین ایدینوب
یصدندی سر برآورد باشنی قالدردی وکندینی کوستروب اظهار
ایلدی سر بر فلک زد باشنی فلکه اوردی یعنی فلکه چیقاردی واحاطه ایلدی

سر دوند سینک ضمی وکسریله لفظ
مشترکدر اصار لغوی وچلنمک بنده
بونده چلنمک یوربک مراد در سودی

دیگلدر سر بر کرد باشنی قالدردی یعنی باش چیقاردی وظاهر اولدی انلرله
حشر اولدی وکتم عدمدن باش قالدروب عالم ظهوره گلدی سر بر کن
باشك قالدر یعنی کندیکی گوستروب اظهار ایله سر بر متاب باشك
دوندرمه یعنی کیشلك ایلیوب امرینه مخالفت ایلمه سر بر نگیرم از خاک
رحمت یوللک طپراغندن یعنی اباغکدن باشمی قالدرمم حاصلی سر افکنده کم
سر بر نیاورد از خجالت او اندن اوتاندوغندن باشنی قالدیروب انك
یوزینه طوغری باقمدی سر پر هوس چوق هوسلی باش یعنی کله سر بریده
شمعه نسبت بورینلمش دیگلدر سر بزانو نهاد باشنی دیزی اوزرینه
قودی یعنی تعبد ایلدی ومتحیر اولدی وحسرت چکدی سر بسته گیزلی ومخفی
وصیقلی وقابوغ ایله اوالمش نسنه ومعقد ومغلق سر بشیدایی بر آورد
باشنی کشید الغلبه یعنی دیوانه لکله قالدیردی حاصلی کندینی خلق اراسنده
رسوا ایلدی دیگلدر سر بفلک کشید فلکه باش چکدی یعنی گوکلره ایردی
سر بلحد نهاد وفات ایلدی سر بلند عالیجناب وعالیقدر ورفیع
الشان ورفیع المرتبه سر بلندی رفعت وعلو قدر سر لفظی حرف تاکیددر
سر بمهر مهرلی یعنی گیزلی راز دیگلدر سر لفظی معجمدر سر بپاله پیاله اوستی
سر بیار باشك قالدر وحاضر اول وغافل اولمه سر بیمان ده سر بیل
ومحبت معناسنه در سر تا پا باشدن اباغه یعنی تماما وجمیعا وبوسبتون
سر تا قدم باشدن اباغه دک یعنی تماما وجمیعا وبوسبتون سر تافت
باشنی چویردی یعنی اعراض ایلدی سر تربت مقبره اوجی ومزار اوستی

وقبر

وقبر یارانی سر جان افشانی بیابانه در جان بذل ایدیجیلك حواسی وسوداسی
سر چشمه بکار باشی واصل ومنبع معناسنه استعمال اولنور سر جمله اش
انك تمام جمیعی یعنی جمله سنی سر چه داشت نه سودا طوتدی یعنی نه سوداسی
وار ومرادی ندر سر حد عدم بیابانه در سر خانه قورده دیرلر سر حلقه باش
یعنی رئیس ومتعین سر خاک تربه اوجی یعنی قبر ومزار یانی سر خدمتش
دارم انك خدمتنی سوداسنی طوتارم یعنی خدمتی آرزو ایلرم سر خرابی
دارد خرابلق میلنی وهواسنی وسوداسنی طوتر سرخ رو قزل یوزلی
وقزل رنکلو سر خود گرفت کندی باشنی طوتدی یعنی باشنك قیدین گوردی
سر خود گیر کندی باشك طوت یعنی باشنك قیدینی گور سر خوش
باده نوش ومست سر خوشتم یعنی مستم سر خمی رود یوز فرازسی
اما یوز آقلغم ادا اولنور سر د صوف دیگلدر اما ع بیده مسرود معنا سنه در
بر بیری اردنجه گلان نسنه درنته که اشهر الحرام اربعه واحدها فرد وهی
رجب وثلثه سرد وهی ذوالقعده وذوالحجه ومحرم سر داب بر التنده
صوصو واجق اودر سر دابه مثله سر داری سودا وهوا وآرزو طوتر
یعنی سوداک وهواک وآرزوک وار سر در بیابان نهاد باشنی بیابانه
قودی یعنی دیوانه اولوب صحرالره گیتدی وخلقدن وحشت ایتدی
سر در پیش افکند باشنی اوکنه براقدی یعنی دوشوردی سر در قدمش
نهاد اباغنه باش قودی یعنی اباغنه دوشدی واکا قربان اولدی
سر کوه نهاد باشنی طاغه قودی یعنی دیوانه اولوب طاغلره دوشدی

سرخواب ایلمك اوخو سرخواب معناسنه دخی

وخلقدن وحشت ایتدی سردستار دولبند اوجی سرده کیج ایرمش یمش
سرده سیر هواسی صوق اولان شهر سرراه لاتیه یول اوجی و یول
باشی و یول اوتی سررشته غایت کار و نهایت امر و اختیار معناسنه
مراد اولنور سررشته کار بر ایشک یعنی بر حالک اصلی سرزلف
زلف اوجی سرزلفین ایکی زلفک اوجی سرزمین سرحد سرزنش
باشه قاقمقدر اسم مصدردر توبیخ معناسنه و طعن و زحمت
و مشقت مراد اولنور سرزنش خار دیکنک باتمسندن و زحمت
و مشقت مراد اولنور سرسام اولم ضدر که دماغک پرده سی
شیشر صامور دیو سویلر سرسبز تازه و یشل و طری
وصافی و طراوت و صفا اوزره اولمق مراد اولنور سرسری قوالینه
یعنی زحمتسز و بیهوده سرسودا جهتی یعنی مجنن سرسودایی
بیائیه یاسی حرف نسبتدر سودایه منسوب یعنی سودالی باش
سرسودا و هوا اوجی بر معنایه در سرشخ بورنجک که عورتلر
بوینه طولرلر سرشاخ اولا غاجه دیرلر که اوزرینه بصقو اوله
سرشاخ طرب شنلک شاخنک اوجی دیمکدر سرشاخک طرب لفظنه
اضافتی بیانیه در سرش افتاده در پای باشی ایاغه دوشمش یعنی
کلاه کسیلوب ایاغه دوشوب یوالنمش دیمکدر پای یای حرف
تنکیر در سرش بسته فتراک هست الک باشی بزم فتراکمزک بغلوسیدر
یعنی ترکمزده در سرش بسنک حواله کنم باشنی طاشه حواله ایدرم قنغی

طاش

طاش بر کرابسه باشنی اکا اورسون دیمکدر سرش بشکن باشنی یار سرشت
خلقت و طینت و طبیعت معناسنه اسمدر و وجود مراد اولنور سرشتن
لفظندن امر اولورسه یوغور و خلق ایله دیمک اولور اما فعل ماضی
اولورسه یوغوردی و خلق ایلدی و یراتدی دیمک اولور مستقبل اتنده
یا زیاده اولورسه سرشد و سرشند دیرلر سرشته اند در ازل ازلده
یوغورمشلر در یعنی تقدیر ازلیده بویله ثابت اولدی دیمکدر سرشت
منست مهر دخت رنک مهر و محبت خلقت و طینتمدر یعنی ازلده وجودم
مهر کله خلق اولنمشدر حاصلی رنکه محبتم تقلیدی و عارضی دکلدر بلکه ازلی
و تحقیقیدر و قدیمدر دیمکدر سرشک کوز یاشی اشک معناسنه و آزاد
درخت اغاجی که فرلانغه مایل آغ آغ کولدی اولور و اکده یمشی کبی
یمشی اولور و اوددن چیقان قیغلجم شراره معناسنه و بر سبیل استعاره
یغمور قطره لرنده استعمال اولنور سرشک از کنارش رفت کوز
یاشی کنارندن یعنی کنارینه اتمادن کندی حاصلی ترک کریه ایلدی و اغلمقدن
قورتلدی دیمکدر سرشک دوان بیانیه در آقیجان یعنی آقیجی کوز یاشی
سرشکم بجوی بیامیزد کوزم یاشی قانه قارشدیر یعنی بنی قان اغلادر
سرشکم کوهر یکدانه شد کوزم یاشی کوهر یکدانه یعنی مشهور اولدی دیمکدر
سرش میشکن باشنی یار سرصحرا صحرا جانبی سرصلح صلح هواسی و سوداسی
سرعاشق عاشقک کله سی سرعشق لاتیه در سرغبن طورونه انوا عندم
بو بنوزدن دوزرلر چلارله سرفراز عالیقدر و عالیجناب و صاحب

سرشک لغتنده یغمور جیوه دیرلر یعنی خرده یغان یغموره دیرلر که کوز یاشنده استعمال ایدیلر مجازا سودی
سعتری یوزنسن و نعی عورت معناسنه دشته

عظمت وعظیم القدر ومعظم ومبجل وپادشاه سرفرازم کن یعنی عالیجناب
وعالیقدر ومعظم ومبجل ایله سرفرازی عظمت وعلو قدر وعالیجنابلق
وپادشاهلق سرفرو آورده باد باشنی اکا اندردی یعنی سرفرو ایدوب
اکا تسلیم اولدی سرفرو برد باشنی طالدردی یعنی طالدی سرفرو نمی آرند
باش اندرمزلر یعنی تنزل ایلمزلر وباش اکمزلر سرفرو نیاید باشن اشغه
کتورمز یعنی باش اکمز وتنزل ایلمز وتسلیم ایلمز سرفکنده روم اوتاندن
اوتاندن یعنی خجالتله کیده رم دیمکدر سرفکندم حیا وشرمدن کنایتدر
زیرا اوتانان کمسه باشین اوکونه دوشورر اشاغی ارقه سنه باقر سرفکند
اوتاندی وشرمنده ومخجل اولدی سرگران آغر باشلو یعنی جفاکار وبک
آغر یعنی خماردن باشی اغر لنیجی سرگران دارد بمن بکا جفا ایدر سرگران کرد
آغر باشلولق ایلدی یعنی کمال استغنا سندن نا التفات ونظر ایلمدی
سرگران میدارد باشنی آغر طوتر یعنی آغر باشلیلق کوستروب استغنا
وتکبر ایدر والتفات ایلمز سرگرانی اغر باشلو اولمق وآغر باشلیلق
وجفا سرگردان باشی چکرن وجوریلن کمسه ومتحیر وبی قرار ومستغنی
سرگرفته باشی طوتلمش وبرکنمش لغنده وقپانمش وطارغن اصیکل حدده ومنقبض
وشمه نسبت متواص ایله بورنی النمش دیمکدر معلوم اوله که تازه
شیره یی کوپه طولدردقدن صکره اغزینی محکم کرجله وبالجقله صوارلر
تا کیم قینادقده طاشوب طشره یه دوکلمیه اول کوپه خم سرگرفته
دیرلر قپاغی قپانمش وصوانمش کوپ دیمکدر سرگرفته شد خم

کوپ

کوپ کبی طوتغون باشلو یعنی باشی طوتغون ومنقبض خاطر اولدی
دیمکدر سرگرم کلمه سی قیزغین یعنی عاشق سرکش باش چکیجی یعنی معاند
ومستغنی ومعرض ومتکبر وعالی وغیری یه سرفرو وتنزل ومطاوعت
وانقیاد ایلمین کمسه وفدایی پهلوان وجمش سرگشته باشی چوریلمش
یعنی متحیر وسرگردان وحیران سرکشی یار مصدریه ایله سرکشلک ومعانده
واستغنا سرکشی بکذار سرکشلکی قو یعنی ترک ایله حاصلی سرکش ومعاند
ومستغنی اولمه سرکشید باش چکدی یعنی ابا واعراض ایلدی ومستغنی
اولدی وامرینه مخالفت ایلدی ومطیع ومنقاد اولمدی سرکوی محله
اوجی یعنی محله باشی سرگین کردانم طوکوزان قوردی که بوللری طوار
ترسنه اوشر یوالق یوالق ایدر سرگین ترس ونجاست یعنی کمه
سرما خاک رهش خواهد بود بزم باشمز انک خاک رهی اولیسر در
یعنی باشمز انک خدمتنده پایمال اولیسر در سرما را بزه بابزی
دیمکدر سر لفظی معمدر سرما وقدمش بزم باشمز وانک قدمی یعنی
کرکسه بزی قدمی التنه الوب پایمال ایلسون وکرکسه باشنه رفع ایدوب
رعایت وتعظیم ایلسون بزبر حضور اولوب ملول اولمز حاصلی عزت
وذلت یانمزده برابر در سرمایه دن سرمایه عمر مراد اولنور سرم بر سر
زانوست باشم دیزم اوزرنده در یعنی غصه وغمدن وحسرتدن باشمی
دیزیمه ایندردم سرم بکوه وبیابان داد باشم کوه وبیابانه ویردی یعنی
بنی فرهاد ومجنون کبی طاغلره وصحرالره دوشورب عاشق ودیوانه ایلدی

سرکا سرکه خل معناسنه کلنیدی
ابو نافع وابو نقیف در دستبه

سر متاب باشکی چویرمه یعنی اعراض ایلمه سرم خوش است سرخوشم
یعنی مستم سرمد ازلی وابدی وباقی وبی اول وبی آخر سرم زدست
بند باشم الدن گیندی یعنی باشدن چیقدم سرمست سرخوش وباده نوش
ومستانه سرکش باش چکمه یعنی سرکشلک ومخالفت ایلمه ومستغنی
اولمه سر منبر منبر اوستی سر منزل منزل باشی یعنی طریق ومسیر انکاه
ومحل وموضع سر منزل عنقادن تشبیه طریقیله جانان مراد اولنور سر مویی
بر قیل اوجنجه یعنی بر قیل اوجی کلو واول مقداری سرحی لامیه درشراب
آرزوسی دیمکدر سر نبرد خلاص اولمدی وقورتلمدی سر نبرد از سر ما
باشمزدن باشنی چیقارمز یعنی هیچ فکر وخیالمزدن گیتمز یا باشمزدن
هواسنی ایلنمز یعنی هواسی وسوداسی باشمزدن گیتمز دیمک اوله
سر نباشد حرف شرط مقارن اولدقده باشی اولمیه یعنی باشدن
گچه دیمکدر سر ندارم هوسم ومیلم ورغبتم یوق دیمکدر سر ندارم از
قدمت ایاغکدن باشم قالدرمم یعنی خاکپایکم سر نهاد باش قودی واطاعت
ایلدی یعنی تسلیم اولدی ورضا ویردی واطاعت وتواضع وتعبیان ایلدی
سر نهادم بر آستانش باشمی انک آستانه سنه قودم یعنی خدمتنه
تعبیان ایلدم سر نوشت منست عشق تو سنک عشقک بنم باشمه
یازیلان یازیدر یعنی ازلدن بکا مقدردر دیمکدر سر نوشت باشه یازیلان
یعنی ازلده مقدر اولان امور واحوالدر سر نیاز آرزو وحاجت یعنی
عرض احتیاج سرودن جانان یا قد جانان مراد اولنور سرو سهی دنک

ضمیمه بوینوز سرو ایلان سوز ویلان قصه سرو از باش اچق سرو
ازاده بیانیه در ازاده یعنی راست اولوب بر وباردن مجرد وخالی
ومیوه سی اولمغله اکا چوب هنک یعنی اغاج وطاش آتیلمدن
وسایر اغاجلر گبی بهار اغیندن وکوب بی برک قالمادن بری اولان سرو
دیمکدر سرو بن سرو اوجاغی دیمکدر سرو خرام سرو صالنشلی سرو خرامان
بیانیه در صالنغان وصالنجی سرو یعنی جانان یا قد جانان مراددر سرو خرامان
قامتت اضافتلری بیانیه لردر سرو خشت باشنی کرپچه اورسون یعنی
بلد وگندن قالمسون یا باشکی کرپچه اور بلد ویکگدن قالمه دیمکدر سرود
ایرو نغمه وغنا وترنم معناسنه اسملردر سرو دستارش بباد داد
سر ودستارینی باده ویردی یعنی سر افکنده وپریشان ودیوانه
ومجنون ایلدی سرو دکفت ایرلادی وتغنی ایلدی سرور اولو وباش اولان
کشی واکابر وشه مراد اولنور سروران اولولر واکابر ناس وارباب
دولت واعیان حضرت مراد اولنور سروراندن جانان مراد اولنور سروری
یای مصدریه اولورسه اولولق واکابرلک وشاهلق دیمکدر اما
حرف نسبت اولورسه سروره منسوب یعنی شاهانه واکابرانه
دیمک اولور سرو سنک باشنی طاشه اورسون یعنی بلد یکندم قالمسون
یا باشکی طاشه اور وبلد وگلدن قالمه دیمکدر سرو سوداندن محبت مراد
اولنور سروش فرشته وفرس آیلرنک اون یدنجی گونی سرو قد
سروقامتلو سرو کار او انک آرزو وهوسی وایشی سرو کار دارم

سرو معروف اغاجدر مجمع الفرس
سرو اوج نوع اولور بری سرو ناز
دیرلر که شاخلری هر طرفه متمایل
اولور وبری دخی سرو ازاد دیرلر
شاخلری طوغرو ویمشسز اولا
هموار وموزون اولور وبری
سرو سهی دیرلر انک طوغری ثمرات
شاخ اولور سروک بر معناسی
دخی نام پادشاه یمن درکه
بدر زن فریدون شاه ایدی
حکیم فردوسی بیت خردمند وروشن
دل وپاک تن بیامد بر شاه
سرو یمن فرهنک

ایشم ولکوجم یعنی علاقم و مجتمم وار حاصلی انکله اکلنورم دیمکدر
سرو و سمن دن اعیان مملکت مراد اولنور سره کرانقچه وجه مقبول
اولان نسنه و بخشی و صالح وایی و نیکبخت و نیک و طاغ باشنده
یول عقبه معناسنه سره رفتار ایی و بخشی اشارت سره مرد
یعنی بر دده ار سره مرد تقدیر نده در ار ایی یعنی بخشی کشی دیمکدر
سرهنک اولکه غیر بلرک اوزرینه حواله اوله یورت سوره چرخ باشی
و بیا باشیلر ینه وایش اوزرینه طوروب ارغاد اشلرنده و یونک
امثالی کمسه لره اطلاق اولنور سری عربیده سخی و جوم دیمکدر
دیرله سری سقطی حضرتلرینک اسم شریفی بو معنادن ماخوذدر اما
فارسیده سر اولوبه دعزیز و شریف اولان کمسه یه واولولمغه دیرلر
علی کل حال یاسی نفس کلمه دن در سری دارد سودا ی و هوا و محبتی
وار یعنی اهل سودا و اهل هوا و اهل محبت در دیمکدر سریر تخت
سریر عزت بیانیه در عزیز و شریف اولان تخت دیمکدر سریع الذوبان
تیز اریوب یا نان و محو اولان نسنه سری عجیب بر عجیب کمسه سری مست
دارم یاسی حرف وحدت و حرف تنکیره متحملدر بر مست باشم وار یا مست
باشم وار یعنی مست در سوایم و مستانه لکم وار دیمکدر حرف السین
والزا سزا لایق سزاوار لایقلی سزایش داد لایقنی ویردی
یعنی هلاک ایلدی سزد لایقدر و مناسبدر دیز اشورا لایق و مناسب
اولور حرف السین والین سست کوشک و ضعیف معناسنه

وضر

وضرر مراد اولنور سست اندام یلوج وار کنر سست رو کاهل
یعنی آهسته و آو یا یوروشلی سست عهد عهدی اوزرینه اولمیان
کمسه و عهدینی بوزان کمسه سست نهاد الحق طبیعتلو و بی ثبات
حرف السین والطا سطل صوساق که انکله صو ایچرلر و حماملره
طوتیلن باقردن و اغاجدن طاسه دیرلر سطوت قهر و غضب
و بطش حرف السین والعین سعاد اسم معشوقه در غیر منصرفدر
تانیث و علمیت الجون سعادت ببر و سعادت ایلتدی یعنی اهل
سعادتدن اولدی سعادت فروغ سعادت ضیالی یعنی سعادت
بخش دیمکدر سعد سعادت معناسنه سعی یدی کره صفا ایله مروه
ارسنده یلکچه یلمکه دیرلر که مناسک حجدن بریسیدر حرف السین
والفا سفاهت دن ابتذال مراد اولنور سفاح زنا سفالین
سقیدن اولان نسنه سفت دلک دلدی و زحمت چکدی دیمک
لازمیدر سفر کرده سفره کیدن کمسه در سفله کسینک کسری و ضمیله
لغتدر علوک ضدیدر الجق و دنی معناسنه سفله پرور ادانی
و اسافل بسلیجی یعنی ادانی و اسافله مائل حاصلی اهل هنر
و کمال قدرینی بلمین کمسه در سفله طبع الجق طبیعتلی دنی
والجق و دون و بدکوهر کمسه در سفید بیاض اصلی سپیدر فایله
یابینده تبادل و تواخی وار در سفیده دم که صباح وقتنده که
دیمکدر سفینه کمیدر وجونک جنسندن بر نوع در که بوزمانده زیاده

شیوع اوزره در و دیوان شعر و غزل و مجموعه مراد اولنور سفینهٔ
غزل غزل جونکی ومجموعه‌سی یعنی غزل دیوانی دیمکدر سفینه لغتده کمیدر
اما اصطلاحده بر جنس مجموعه درکه اوزونه آچیلور حرف السین
والقاف سقط ایشه یرامایان نسنه و هر نسنه کیم خراب اوله
و ترک ایتملو اوله فارسیده و ترکیده مستعمل لغتدر سقف تاوان در
ترکجه اراستق دیرلر سقف سبز و طاق مینادن مراد فلکدر سقف
دیمکله اهل شرع مذهبنه اشارت اولنور انلر افلاک مسقف
یعنی سطحی در دیرلر طاق دیمکله اهل حکمت مذهبنه اشارت
اولنور که انلر کریّ الشکل یعنی خیمی در دیرلر سقف تاوان در
سقف مقرنس بیانیه در مراد فلکدر سقیم مریض و بکلش مراد
اولنور حرف السین والکاف سکارا سکرانک جمعیدر مراد
باده نوشلر در مست معناسنه اوان سرخوشلر دکلدر زیرا مست
معناسنه اوان سرخوشلر هر نسنه تدارکنه قادر دکللردر سکان
کمی دومنی سکالیدن صانوصانمق کبرک خبرو کبرکشر سکبان کوبکجی
یعنی ایتلرله مصحبت اوان کمسه سکه دن نقش و شکل وصورت
مراد اولنور حرف السین واللام سل سینک ضمیله اوکن شش
معناسنه سل سینک کسریله انجه اغری دیدکلری علت که تیز باشدن
خلط اوکنه دوکیلوب جراحت ایدر و اوکسوردر سلامت
بلادن قورتلمق و خالی اولمق و صحت و عافیت مراد اولنور سلامت طلب

وصف

وصف ترکیبیدر سلامت طلب ایدیجی یعنی سلامت استیجی دیمکدر سلاسل
سلسله‌نک جمعیدر زنجیرلر سلسبیل جنت بکارلرندن بر بنیک ادیدر
سلسبیل مو سلسبیل صاچلی دیمکدر مو آبه تشبیه اولنمشدر
مسلسل و مجعد مو معناسنه در زیرا صو آقدوغی زنجیر شکلنده
اولور سلسله زنجیر در و زلف و گیسو مراد اولنور سلسلهٔ زلف
دراز بیانیه‌لردر سلسله گیسو سلسله کیسولر سلسله نهادیدرو
اکا زنجیر اوردی دیمکدر سلطان پادشاه در و جانان مراد اولنور سلطان
پش پادشاه اول یعنی پادشاه حلق ایله وصفایه مشغول اول سلطان
کل بیانیه در سلطان معنی دن صاحب طبع واهل معنی واهل فهم
و فراکت سلطنت پادشاهلقدر و سلطنت عشق مراد اولنور
سلطنت فقر بخشید بود اکا فقر سلطنتی بغشلادی یعنی ازل عالم
فنایه ایصال ایلدی سلک دیزی یه و دیزی ایلکنه دیرلر سلمان ساوجی
شعرادن سلاطین ایلچی یه‌نک مداحیدر سلمی لیلی کبی بر خاتونک
اسمیدر سلیما سلمانک تصغیریدر لیلی وزنی اوزره سلیمان دن
پادشاه و جانان مراد اولنور سلمه منقار سلّه سبدجی سلنج دودال
بالامه سلفه اوکسورک حرف السین والمیم ستم اغو ستم
سینک ضمیله طوارلر ناغ ویردن کسمه اوکه بوللر و کویلر مسافر
اکجون ایدرلر سماع ساز و نقش وصورت و نغمه و ساز و سوز
اوقمق و صوفیلر رقص ودوغمک و دیکلمک وچالغو و ساز وچنک

السماحة جوان مردی کردن
المروة مردی کردن
سالکونی علی المطول

مدام در پی طعنت چو سود وعدوت
سماک رامح ازان روز و شب سنان گیرد

السماكان نجمان الاعزل وهو الذي لاشئ بابين يديه والرامح وهو الذي بين يديه الكواكب سيوطي على البيضاوي

اوازروزمره سماک رامح بر بلدیزک اسمیدر سماک ایکیدر بر ینه سماک
رامح و بر ینه سماک اعزل دیرلر سماک رامحی بر اتلو یه بکزتمشلردر که الندە
نیزەسی اوله زیرا اوکندە بر کوکب دخی واردر که اکا رمح دیرلر و سماک
اعزل الندە نیزەسی اولمیانه دیرلر سمانه بلدرجین دیدکلری قوش
سمج نقب یعنی لغم که یر التندن قازرلر حصاری انکله الورلر سمر
حکایه و قصه افسانه معناسنه سمر شود بعالم عالمه داستان و فاش
و شایع و منتشر اولور یعنی رسوای عالم اولور سمار المدە
و صانمده کوزی آچیق و هر نسنه نک قدر و قیمتنی بیلن کیمسه د[illegible]
معناسنه سمند صاری رنکلو یا کلکون آته دیرلر سمن بر نوع
چیچک پیغامبر چیچکی دخی دیرلر و آق کل و روی جانان و اخلاق حمیده
مراد اولنور سمنسا دە سمن آق کل در سا سابیدن دن در که
ازمک و سورتمک معناسنه در روی جانانی سمنه یعنی آق کله تشبیه
ایدوب و زلفک اکا سورتونمندن و طوقونمندن سمنسا
ایله تعبیر ایدوب زلف سمنسا دیرلر سمنه سورتونیجی یعنی
آق کل کبی اولان روی جانانه طوقونیجی زلف دیمکدر سمن و کل دن
کوزلر مراد اولنور سموم اسی یله دیرلر و فتنه مراد اولنور سمیدع
سینک فتحیله سید معناسنه در غلط عامه در حرف السین والنون
سنا سینک فتحیله لفظ عربیدر ضیا و نور معناسنه در شیخ سنایی
قدس روحه العزیز اکا نسبت اولنمشدر سنا سینک کسریله بر اوتدر

معروف

...نک تیر معناسنه در فرهنک شعوری

السَّنَنُ الطريقة يقال استقام فلان على سنن واحد ويقال امض على سننك وسُنَنك اي على وجهك مختار الصحاح

معروف ایوب مکه دن کلور سنا مکی دیرلر سنایی سلطان محمود
غزنوی عصرندە کلان شعرادندر و حدیقه نام کتاب انک تصنیفیدر
سنبل هر نسنه نک بغدای و اریه باشی کبی اوله اکا سنبل و سنبله
دیرلر و ریاحیندن بر چیچکدر و خط یعنی تازه صقال و زلف و کیسو
مراد اولنور سنبل مشکین دن کاکل و کیسو و زلف یعنی بوا و جیندن
هر قنقیسی مراد اولنه جایزدر سنبل هندو دن سیاه زلف مراددر
وادویه دن بر دوا انک اسمیدر سنجاب بر جانوردر صحاح کبی اصلا
قویروغی اولمز دریسن کورک ایدرلر کورکنه دخی سنجاب دیرلر
سنجاب شاه شاهانه سنجاب سنجد اکده دیدکلری اغاجدر
غبیرا معناسنه اکثر بودرکه یمشنه اطلاق ایدرلر سنجد بون بر نوع کلدر
سنجداری قزل اکده سنجه طارته جق التدر سنجیدن طارتمق و دوزلن
و قیمتلنورلک و بر شئینک بر نسنه یه نسبت وجودی و مقداری و تاثیر
و اعتباری اولمق و کار و تاثیر ایلمک مثلا چه سنجد نه طارتمار یعنی نه وزنه
کتورر حاصلی نه مقداری و اعتباری و نه تاثیری وار دیمکدر سنجیده لغتده
ترازو ایله وغیریله طارتلمش نسنه دیمکدر اما شعره نسبت موزون و سلیس
و لطیف و منتظم مراد اولنور پس ناسنجیده ناموزون دیمکدر سنکدل
طاش یورکلی یعنی جفاکار و بی رحم سنک سان شود در قدم طاش
کبی ایاق در اول یعنی ایاقلرده قالوب هر جفایه صابر و متحمل اول که
کمال کسر نفس بونده در سنکین دل طاش یورکلی یعنی مرحمتسز

وجفاکار دیمکدر واسافل مراد اولنور حرف السین والواو سو
جهت معناسنه کلور ترکیجه یکادر آن سو اول یکا واین سو بو یکا دیمکدر
سواد شنلکلی معمور یره دیرلر واستنبول ومصر وشام کبی شهرلره
سواد اعظم دیرلر وقراات ومردم چشم یعنی کوز ببکی وزلف مراد اولنور
ومسوده معناسنه کلور سواد بینایی اکت کوره کنلک سوادیدر یعنی
مردم چشم در حاصلی کوز قراسیدر وکوز ببکی در سواد دیده کوز قراسی
یعنی کوز ببکی مردم چشم معناسنه سواد زلف بیانیه سواد نامه موی
سیاه طی شد موی سیاه سواد نامه سی طی اولدی یعنی موی سیاه
مسوده سی مطوی اولدی حاصلی قره صاچ آغردی سوار شد گل بر هوا گل
هوا یه سوار اولدی یعنی گل شاخی وبداغی اوزرنده نمایان وظاهر اولدی
سواق ساقیه نک جمعیدر ساقیه کوچک ایرماغه وصودولابنه دیرلر
سوخت یاندی یعنی هلاک وفانی اولدی وشمعه نسبت یاقدی یعنی
اویاندردی سوختگان کویمشلر ویانمشلر یعنی عشاق سوختم
یاندم یعنی هلاک اولدم سوختیم یاندق یعنی هلاک اولدق سوخته
یانمش یعنی سیاه وعاشق مراد اولنور سوخته بود یاندرمش ایدی
سود اصی وفائده ورنج معناسنه وسود عمر مراد اولنور وسودن دل
اولور سه سورتدی وطوقوندردی وعالی ورفیع ایلدی دیمک اولور
ومصدر معناسنه استعمال اولنور چی باید سود ومی تواند سود کبی
سودا عشق ومحبت وآرزو وهوا وسومک وجنون واصی سود وفائده

معناسنه

سوخته دل
یورکی یانمش سودی

سوداز ده عناصر اربعه نک بریدر که طبیعتی غالب اولوب جنونه ایرشدررپس سودا زده سودا
اورمش دیمک مجازاً ذر سودا اولشمقدن کنایه در سودی
سودازده سودا اورمش بونده معنا سودا غلبه ایتمش دل دیمک اولور سودی

معناسنه سودا زده سودا اورمش یعنی سودایی وسودایه مغلوب
سوداگر تاجر سودا گرفت سودا زده اولدی سودای خام اوکمز ونجز
سودا سودایی سودایه منسوب یعنی سودایلی واهل سودا ودیوانه
سودکند فایده ویرر یعنی تاثیر ایلر سود نداشت فایده ویرمدی
سور دوکون وشنلک وعربجه بار و معناسنه کلور یعنی حصار دیواری
که بر شهری چپ چوره احاطه ایلر وانلردن وحیواندن ارتان صو
وطعام بوصورتده واو حمزه دن دونمشدر سور حصن لامیه در سور
حصار دیوارینه دیرلر سورت قوت سوز سوخاتن وسوزدن لفظندن
مشتقدر اسم مصدر استعمال اولنور سوزش معناسنه وحاصل مصدر
معناسنه حرارت ویانغین وکوینمک واتش عشق محبته یالنوب یاقلمق
وشمعه نسبت یانمقدر وانه نسبت حرارت واضطرابدر واتش
واضطراب وسوز عشق ومحبت ودرد والم وصدق وخلوص مراد اولنور
اما امر مخاطب اولورسه یان یاقل ویاق یعنی فنایه ویر وهلاک وخراب
وترک ومحو ایله دیمکدر وبر اسمله ترکیب اولندقده یاندریجی دیمکدر صوفی
سوز کبی که صوفی یاندریجی یعنی هلاک ایدیجی دیمکدر وجمیعاً بر شی
فنایه ویروب محو ونابدید ایلیجی معناسنه در مثلا انجم سوز وخرمن سوز
کبی وترک ایدیجی یعنی مستغنی معناسنه مثلا عالمسوز عالمی یاندریجی
یعنی ترک ایدریجی وعالمدن مستغنی دیمکدر وهلاک وخراب ایدیجی
معناسنه ده کلور سوزان یناغان ویانیجی سوز اندرون درون سوزدل

وسوز جگر مراد اولنور **سوز درون** آتش دل **سوز دل** کوکل یانغونلغی
واتش واضطراب ودرد والمی وسر عشق مراد اولنور **سوز ناک**
حرارتلو واتشلی یعنی یاندریجی ومضطرب ومؤثر **سوز وساز** دن
یانوب کریه ایلمک مراد اولنور **سوسن** بر اوتدر معروف چیچکی کوک وآغ
اولور کوک چیچکلوسنه سوسن آسمان کونه دیرلر واخلاق حمیده مراد اولنور
سوفار اوق کزنه دیرلر واکنه وچوالدوز کبی یوردوسنه دخی دیرلر
سوفال مثله **سوفچه** سبیکه یعنی التون وکمشدن دوکلمش چبیق **سوق**
کرد سوردی یعنی ذلیل اولدی **سوک** مصیبت داریه تلک وبغدانک
باشی خوشه معناسنه وکوکه اولان کشیه سوک ریش دیرلر **سوکوار**
مصیبتلو ویاسلو کیمسه یعنی ماتم زده **سوکند خورد** اند ویمین وقسم
ایلدی **سول** دوه طبانی **سونش** اکه اوواغی براده معناسنه
سوه اکه اوواغی سونش وبراده معناسنه **سوهن وسوهه** مثله
سوی یابله ویانه جانب معناسنه وصباح که انگیجیلر انکله بر سوردرلر وکلی
سویدا سودا الک تصغیری بر بورگک الجیده واو تاکنده اوبوشمش
قره قان پاره سنه دیرلر حیوانک بورکنده اولور دیرلر که الله تعالی
قوت دراکه اول قره قانده قومشدر **سویدان** کورستان یعنی مزارستان
سوی یار جبر آمد بزم جانبمزه رهبر کلدی بزم جانبمزه کلمسنه دلیل
وسبب وقولاغوز اولدی **حرف الیاء والهاء سها** بر خرده
یلدزدر که حدت بصری انکله امتحان ایدرلر وعاشق ضعیف کم مقداردر

کتابندر

کتابندر **سه بار** ساج اباقی **سه پایه** مثله **سه دره** طوقوز جابن
اوبوینی وهای علامتی حذف ایدوب سدره دخی دیرلر بو صورتده
دالک فتح وسکونی جائزدر **سهل** قولای وخوار وحقیر وذلیل وکم
اعتبار واسان ورحمت مراد اولنور **سهلنر** سهل ومختصر شیء
وخوار نسنه وذلیل وحقیر وکم اعتبار **سهلست** بو معنا سهلدر
دیه جک یرده مستعملدر **سهلش مبین** انی خوار وحقیر وقولای
کورمه یعنی ذلیل وحقیر اعتقاد ایلمه **سهم** عربیده اوق ونصیب
معناسنه در وفارسیده قورقو وهیبت **سه ماه** دن فصل بهار
مراددر **سهمگین** هیبتلی وقورقنج **سهمگن** مثله **سهمناک** قورقولی
سهو خطا وغفلت **سهو مکن** غفلت ایلمه **سهی** طوغری وموزون
سرو وصفنده استعمال اولنور **سهی بالا** طوغری وموزون قامتلی
سهی سرو طوغری وموزون سرو واضافة الصفت الی الموصوف
قبیلندندر **سهیل** بر نورانی یلدزدر که یمن دیارنده روشن کورندوکی
اجیون الاسهیل یعنی والف زیاده ایدوب سهیل یمانی دیرلر
وگاه اولور که سهیل یمانی دن تشبیه طریقیله اویس القرنی حضرتلری
مراد اولنور **حرف السین والباء سباقة الاعداد** صنایع شعریه دن
بر صنعتدر بر بیتده یا بر مصراعده اولا یک وثانیا دو الی غیر النهایه
اعدادی ترتیبیله ذکره دیرلر **سبال** ارکین **سبام** بر طاغ آدیدر
ماوراء النهر طرفنده مقنع خراسانی سحر ایله اندن ایکی ای کوستردی

سیاه قره عارضه و معروضه اطلاق اولنور وزلف مراد اولنور
سیاه دل بی رحم وظالم معناسنه وکوز مراد اولنور زیرا کوزک دلی
یعنی اورته سی و بکی سیاه در سیاه شد بر من جهان جهان بکا یعنی
باشمه تاریک وظلمات اولدی سیاه کج ایکی معناده مستعملدر
بری اکری قره و بریسی خاین قره سیامک علی قول افراسیابا اوغلیدر
وعلی قول کیومرث اولی بر پادشاهک اوغلیدر سیاه نامه سیاه
نامه لی یعنی کنهکار ومجرم وعاصی ورسوای سیاحی قره مرکبه دیرلر
سیبیا مرکب بالغی که ایچندن مرکب کبی نسنه چیقر زبد البحر درکه دوا اولمغه بندر
مشهور اولان داردانک سکو کلزندن در سجید براقلندی یعنی مهیا ایلدی
سیخ حوشیش که بر نسنه یه صانجلر اغاجدن اولسون و دمردن
اولسون مجموعنه سیخ دیرلر واوجاق اوززنده کباب چیوردکلری
نسنه یه دخی دیدکلری دوز دمر بنه و غوار اغزینه صانجدقلری اغاجه ده سیخ
دیرلر سبدره طوقور جاین اوینی سدره وسه دره اوج وجهله ایله
مروی لغتدر سیر صارماق وطوق وشبعان معناسنه سیراب
صوبه قانمش یعنی طری وتازه ولطیف معناسنه که طراوت
ولطافتدن تعبیر در سیراب کن سیراب ایله یعنی قاندر سیرت خلق
وخوی سیرش ببین انی طوبنجه کور یعنی سیر ایله حاصلی الکا وافر
واستدوکک قدر باق سیر شده از جهان جهاندن طویمش یعنی اوصانمش
وبیزار اولمش واوجونمش نفرت ایلمش سیرش ندیدم انی طوبنجه

یعنی

مصرع
نکردد تشنه سیراب از سرابی
سراب قورشون رانکه ضمه
سیله وسکونیله مستعملدر

یعنی او صانجه کورمدم سیرنامس بر قوشدر بحری اوزون بورنی وار
و بورننده دلکلری وار درلو نغمه لر ایله اواز ایدر شویله کیم اشیدن
حیران قالوب کیدر کن ایسم طور در سیرنک سیمرغ سیرو کمری
خارلیثت معناسنه سیر وسلوک دن سفر مراد اولنور سیروزه اوتوز
کونلک رمضان سیرپش بورونجک عورتلر باشلرینه طولارلر و دخی
بویونلرینی اورترلر سرش دخی دیرلر سبل طاشان صویه دیرلر سال
بسبل دن مصدر در سبل وسیلان کلور ایکبیده بر معنایه در سبلخیز
سیلاب سیلی تبانجه در ترکجه شپله وحیاز دیرلر سیکلی حقیقتده
مثلثیک آدیدر اما استعمالده خمر یعنی سوجی مراد اولنور سیم اندام
کمش سیمالی و کمش تنلو سیمبر کمش سینه لی سیمبران کمش
سینه لیلر یعنی محبوبلر سیمرغ عنقایه دیرلر موجود الاسم معدوم
الجسم در اولنور طاوق دیمکدر زیرا سی لفظی ایله مرغ دن مرکبدر
اکثرا ایهام طریقیله ذکر اولنور سیمین کومشدن اولان نسنه سیمین بناکوش
کمش بناکوشلی سینه های کباب کباب اولمش سینه لر سینه تنک
بیانه در سینه ریش بیانه مجروح سینه سینه پاک دار سینه کی پاک طوت
یعنی درونکده مخالف فکر اضمار ایلمه سینه ریش مجروح سینه لی سیه
پوش قره لر کین کمسه و بر شهر ومملکت واردر که مجموع ارن و عورتی
قره لر کیرلر سیاه پوشان دیرلر سیه چرده قره یاغز سیه روز قره کونلی
یعنی ماتم زده سیه روز باد قره کونلو یعنی ماتمزده ومصیبت زده اولسون

سبیل دائما منافقیدر که اراسی کلمز سودی

سیم دغل بابنه قلب و فاسد اکجه ناسره معناسنه سودی

سیماب سنیدک زیوه معناسنه زیوه تعریب ایدوب زیبق دیرلر

دیکلر سیه رو یوزی قاره یعنی کنهکار و عاصی و مجرم سیه کار کنهکار
و مرایی و حیله کار مراد اولنور سیه کاسه قره چناقلی یعنی بخیل و مفلس
و خسیس و ناکس و ار غاد و نکث مراد اولنور سیه نامه سیاه نامه لی
یعنی کنهکار و مجرم و عاصی و رسوا حرف الشین والالف شاباش
تحسین دیمک اولور شاخ بداق و بوینوز در و قامت جانان و برک
و مقام و مکان و قلم مراد اولنور شاخ زد اولندردی دیکلر شاخسار
بداقلق و بوینوزلق یعنی بداغلک و بوینوزک کثرتندن و چوقلغندن
تعبیر در زیرا سار لفظی ادات اسم مکاندر بر اسمک که آخرینه
الحاق اولنسه اوراده چوق اولدوغنه دلالت ایدر آخر
حرف حلق اولان اسم اولاکشه زا سینندن ابدال اولنوب
رخسار و شاخسار کبی شاخ صنوبر دن جانان مراد در شاخ نرکس
جانان دن کنایه در شاخ نوبهار لا ئیه در شاد سوینن کشی
و سرور و روشن معناسنه شادان سوینن کشی و شاد اولان کمسه
شادیدن لفظنده صیغه مبالغه در فرحان و فرحناک اولوب سوینن
کمسه شاداب صولو و صویه قانمش یعنی تر و تازه و طری
معناسنه در که پژمرده مقابلیدر شادبخش اولکمسه در که
غم و غصه یه مغلوب دائم شاد و مسرور اولور بو وصف
ترکیبی اولدوغی صورتده در اما وصف ترکیبی اولمزسه شاد یعنی
مسرور و خرم اولوب سوین دیکلر شادخواب خوش خواب

شادخود

ش ب مشهورشـ دیدکلری
معدنی طاشکه قیا و درزو وزلر
رنکلره کیر و رسائر برلرده استعمال
اولنور بر قاج درلو اولور عربیده
یشب و جوان معناسنه دشبنه

شادخور دشادمان شادکام سوینن و فرحناک اولان کمسه
شادکشته شاد اولمش یعنی سرور و خرم شادکونه یورغان
چادر شب معناسنه و سازنده لک و کوینده لک شادورد
آی اقیلی شادی شنلک و سرور شادران انک شادلغیچون
شادی او خور تقدیری شادی او خور انک عشقنه ایچ دیکلر
شارع طریق عظیم شاره دلبند شاریدن صو چاغلمق شاک
شکا ییجر شاک ا غاجک دبندن چقان براقدر شال ات
بلسی شالهنک جری که شال کبر شام اخشام در و زاهد
و زلف جانان مراد اولنور شغامان اندازه شامکاه اخشام وقتی
شامل محیط شان عربیده حال و ام معناسنه در اما فارسیده
مرتبه و حق و قدر و رتبه معناسنه استعمال اولنور مثلا درشان ما
بزم حقمزده دیکلر و کوج بالی شهد معناسنه دا او کچه لرک
قابلی که او دکک بالدرینه اوردلر و بلکو و ضمیر غائبک جمعی و شاندن
لفظندن امر در طره دیمک اولور شانه طرق و طاموزین معناسنه
استعمال اولنور شانه دان طراقلق شانه دست دمور طراق که
آنکله کتان طرارلر شانه زد طرادی شانه زدند بر زلف
وو سان سخن سوز کلین لر نیک زلفنه طراق اوردیلر یعنی
طرادیلر دیمه دن مراد نظم کلامه شروع و ابتدا ایلدیلر دیکلر شانه
نمات شانه نما در یعنی شانه شکلنده در دیکلر شادن

قونورق که گنج اوغلانجقلری صادرلر شاه اولو پادشاه وشطرنجک
آلتلرندنک اولوسی ولوکیمو ونی مراد اولنور شاهبازان
طریقت لامیه در شاهبازانه طریقتدن عاشق مراد اولنور شاهباز
زرین بال دن گنش مراد اولنور شاه ترکان افراسیابدرکه ترکستان
وماوراءالنهر پادشاهلرندندر و جانان مراد اولنور شاهد باز وصف
ترکیبیدر محبوب دوکت دیمکدر شاهدانه چمن چمن محبوبلری یعنی چمن
شکوفه لری وچچکلری دیمکدر شاهد بخت بیانیه بخت وطالع محبوبلیی
شاهد طفل موصوفک صفته اضافتی قبیلندندر طفل شاهد یعنی طفل
اولان محبوب دیمکدر شاهد مقصود بیانیه در مراد مضاف الیهدر
شاهدراه اولوبول شاه جاه بیانیه در شاه راه عمردن دنیا مراددر
شاهوار شاهه لایق شاه وش شاه کبی شاهانه و عالیجناب
شاه وگدادن تمام یعنی بتون خلق عالم مراد اولنور شاهی یار سنبله
شاهه منسوب یعنی شاهانه دیمکدر شاهین دن مساعده وقوت
وقدرت مراد اولنور شاهین شهپر شاهین چلنکلی دیمکدر
شاید لایق وسزاوار وجائزدر دیمکدر شایسته لایق وارزانی
ومناسب شایسته صد چند بنی یوز بودکلو یه لایق وارزانی سن
دیمکدر ح ف الثین والباء شب کیجه در وبر نوع طاشدرکه قیناده
دوزرلر وزلف جانان مراد اولنور شباب یکتلک وجوانلق ویکتلک
زمانی مراد اولنور شبا روزی کیجه گوندز یعنی دائما وهر حالده

شاهوار شاهه لایقه سودی
شه پدر قدسی یاکه محبوب مراد در سودی

وبر کیجه

وبر کیجه وبر گونلک دیمکدر شبانه روزی و شبانه روزی شبله شبانه
حاصلی تخصیص افاده کیجه یه مخصوص ومنسوب اولان نسنه یعنی کیجیله حاصلی
کیجیله وکیجه ده وکیجه لکده اولان واشلانان نسنه دن شبانه ایله تعبیر اولنور
مثلا ورد شبانه کیجه وردی یعنی کیجه یه مخصوص وکیجه ایله اوقنان ورد دیمکدر
شب تار وز کیجه صباحه دکین شب تیره بیانیه قرانلق کیجه وفراقدن کنایه در
شب تاریک اضافه بیانیه ایله قرانلق کیجه دیمکدر اما شبدن شب هجران
مراد اولنور سه مبتدا وتاریک خبر یدر هجران کیجه سی قرانلقدر دیمک اولور
ورابطه خبر محذوفدر شب تاب یلدز قوردی دیدکلری بوجکدرکه کیجه لری
ایشیلدر شبخیز کیجه قالقیجی یعنی کیجه لری احیا ایدیجی متعبد ومتقی مراد
اولنور شب دزد کیجه اوغریسی که ترک اکا قرا اوغری دیرلر واختر شب دزد
تعبیر اولنور اختردن ماه مراد اوله وماهه شب دزد دیدکلری اوغریلر
کیجه دوره وسیر ایلدوکیچوندر وجائزدرکه اختر مقداردن مراد طالع اوله
وشب دزددن فلک یا دنیا مراد اوله تشبیه طریقیله کمسه یه مرحمت
ایلمیوب هرکسی هلاک ایلدوکیچون یعنی بوصورتده اضافتی لامیه اولور
شبدیز قره رق لو کوآت شب را بروز آورد کیجه یی گوندزه کتوردی
یعنی صباحه چیقاردی شب رحلت بیانیه در دنیادن آخرته رحلت ایلدیکم
کیجه شبرنگ سیاه معناسنه ویوز راق قره آت شبرو کیجه گیدیجی
کیجه رنکلی یعنی سیاهدن کنایه در سودی
یعنی اوغری سارق معناسنه شبروان خیل خواب لامیه وبیانیه در
اویقو عسکری اوغریلری شب زنده دار کیجه احیا ایدیجی یعنی اویومایوب

عبادت ایدیجی دیمکدر عباد وزهاد و هر خیر کاراندن کنایتدر شبستان
ظرف مکاندر گیجه لیه جک یر و تابخانه و قیش اوی و خانه مراد
اولنور شبتش بت یعنی گیجه آدمک وجودندن وگیرندن حاصل اولور شب آب
شراب ایچیلن گیجه شب صحبت گیجه مصاحبتی یعنی گیجه ده اولان مصاحبت
شبک ایچی قزل منقار شبکاه آغیل که ایچنده قیون یاتور شبگیر مثله
شبگیر گیجه طوالنجه و گیجه سیر ایدوب گزیجی عسس و ماه و اوغری مراد
اولنور شبگیر بر قوجه چارکه چکدر که گیجه ایرته به دکین اوتر و حمکه که
گیجه او بو میه اکا شبگیر دیرلر و گیجه الشلانی الشدن و گیجه ده ظهور
ایلین احوال و امورد ن تعبیر در مثلا گیجه اسن بیله باد شبگیر و گیجه ده
واقع اولان آه آه شبگیر و گیجه ده واقع اولان ناله یه ناله شبگیر و عیش
شبگیر گیجه ده عیش و عشرته دیرلر وقس علی هذا و اوجا قلر ایچنده
اوتن یوجکه ده شبگیر دیرلر شبل ارسلان یوروسیجی در یس شبل الاسد
بچه یدرطر بقیله در شب نشین گیجه اوتوریجی یعنی گیجه او یومیوب احیاء
لیل ایدیجی زاهد و عابد و هر خیر کار و متقی و عاشقدن کنایتدر شبانگاه
گیجه وقتنده و گیجه کی دیمکدر شبنم گیجه یاغان چیه شب و تاریک قراکلغله
گیجه یعنی گیجه قراکلغیله شب و روز گیجه و کوندز یعنی دائما و مستمرا
و هر حالده و جمیع احوالده دیمکدر شبه ها اصلیه ایله صادر و برج که
باقرله توتیادن حرازیدن دوزرلر التون رنگنده صاری اولور بوسببدن
شبه دیرلر معدنیسی دخی اولور و بر دکنلی اغاجدر اوج زراع

مقدارى

مقداری بیوک اولور بیراغی باشل و صاری ولغه مثل قزلجه چچکی اولور
اما مقدار معناسن افاده ایلین یار علامتله اولور سه گیجه لک
دیمک اولور مثلا یکشبه و دوشبه و صدشبه گبی که بر گیجه لک و ایکی گیجه لک
و یوز گیجه لک دیمکدر شب هجران بیابانه شب جمعه بتون گیجه یعنی صباحه دکین
شبی یاء اصلیه ایله دریه که گیجه گیوب بیله یاتورلر امایاء وحدت
ایله بر گیجه دیمکدر شبی بروز آوردیا او انکله بر گیجه صباحه کتوردن یعنی
بر گیجه اکا و اصل اولدی شبی را بر گیجه شوله ایلدی و کیچون دیمکدر ادات
تعلیلدر شب یلدا قیش گیجه لرندن اک اوزون گیجه یه دیرلر که ایرته سی
کون دونر نانک اعتقادی بودر که اول گیجه یاقر کمیت دریاده گیرر شبینه
گیجه لک حرف الشین والتاء شتاب ایوکمک و عجله ایلمک شتاب کن
ایو یعنی عجله و سرعت ایله و تاخیر ایدوب الکلمه شتافت ایودی
و عجله و سرعت ایلدی دیمکدر مستقبلاتنده فاپرتیه یاکلور شتابد
و شتابند دیرلر شتالنک بالدر و ساق معناسنه شترسیب اغاج
قوردی شترنک سطرنج شتر وگربه هابدید گشت شتر و گربه
ظاهر و اشکاره اولدی یعنی ناساز و ناسزا وارایشلر ظهور
کلدی دیمکدر شتر وگربه ایوایله بر امر قریشق اولمغه دیرلر و ناساز
ناسزا انسه مراد اولنور اکثر شوده مستعملدر یعنی بر شوک بعض
ابیاتی اعلا و بعضیسی ادنا واقع اولسه اکا شتر وگربه دیرلر
دوه دکدی یعنی ایوایله بر امر قریشق دیمکدر حرف الشین والجیم شجاع

شتاب اسم مصدر در شتابیدن
لفظندن و صیغه امر و وصف ترکیبی
و بیلدزقوردی دخی
اشتعاب بمعنی شتاب یعنی
عجله و سرعت شعوری
استافتن بمعنی شتاب کردن
یعنی عجله ایتمک الفنز شتافتن
دخی دیرلر شعوری
اشتاب شتاب معناسنه که
استا دخی دیرلر حضرت مولانا
بیت چه باید کرد ایت نزاکه ایشان
چه برق و باد سخت اشتاب
رفتند شعوری

شب بوی مصر یغیسی
دیدکلری و اول مشهور چچکدر که
گیجه ایه رایحه سی ارتق اولور
کوندزدن دیشه

شحور جراحت وطرنقله جرنلمش یا اخری دال مهمله ایله دخی لغتدر دیشنه

بهادر شجاع الدین منصورک اسمیدر که شیراز عجم پادشاهلرندندر
منصور عطف بیاندر شجاید قاتی صوق اولور وصووقدن طوکر دیمکدر
شجر طوبی بیانیه در طوبی اغاجی دیمکدر اما عالم بالا مراد اولنور حرف
الشین والحاء شحنهٔ نجف دن مراد حضرت امام علی کرم الله وجهه
ورضی الله عنه حضرت مولانا جامی امامک منقبه سنده شحنهٔ نجف
بیوردی وغیجون روافض اکا بغض ایدرلر حال بوکه خواجه حافظ اندن
اول بیورمشدر اما اکا نسنه دیمزلر عجب نسنه در شحنه شناس
سوباشی بلیجی یعنی سوباشی ایله آشنالق ایدیجی واکا وارجی حرف الشین
والخاء شخص دن تن ووجود مراد اولنور شخص ناتوانم ضعیف وجودم
حرف الشین والدال شد اولدی وگیتدی ووار دی مثلا در خواب شد اویقویه
واردی دیمکدر وایش معناسنه ده کلور نته کیم بو بیتده بویله در بیت
المنة لله که چو ما بی دل ودین شد ٭ آنرا که خود دیر ور وفرزانه نهادیم
وبعض یرده شدن معناسنه معنای مصدری مراد اولنور شد از و
اندن واقع وصادر اولدی شد بالها که ده شد اولدی یا کیتدی دیمکدر
رفت معناسنه وبنجی اولمقده ممکندر بیلر اولدیکه وبا بیلر کیتدی که
یا بنجه بیلر که دیمکدر شدکار حرک که بعض یرلرده نطق دیرلر شدم
رفتم معناسنه ده کلور کیتدم ووار دم دیمکدر شدم فسانه مشهور
یعنی عالمه دستان اولدم شدن اولمق وکیتمک ووارمق وصیرورت
وانتقال معنالرنده استعمال اولنور شدنش التماع داغ کیتمنی

النم

شراب هر ایچه جک نسنه وسوجی یه
دیرلر غلبهٔ استعمال ایله علم مرتبه سنه
وارمشدر کنیتی ابو المهنا در دیشنه

انعام یعنی لطف بیل شده اولمش وکیتمش ووارمش دیمکدر اما هاسی
حرف ترتب اولور سه اولوب وکیدوب ووار وب دیمکدر
حرف الشین والراء شراب آلود شست شراب آلود یعنی شراب ایله
بولشقدر دیمکدر شراب خضر دن آب حیات مراددر شراب خانگی اوده
صیقلوب واوده حاصل اولان شراب درکه میخانه جی شرابی اولمیه
شراب خانه میخانه شرابخوار باده نوش شراب زده شراب اورمش
یعنی شراب کندی یه غلبه ایلمش وزیاده مخمور دیمکدر شدت خماردن
تعبیردر شراب موهوم قدح لاله ایکی یرده اضافت بیانیه در لاله
قدحنک موهوم شرابی دیمکدر شراب موهوم دینلدوکی انکچوندر که لاله
شرابله طولی قدحه بکزر اما شرابدن خالیدر شرار آتش قغلجمی در
واتش مراد اولنور شرب شینک فتحی ورانک سکونیله یرلو اینجه
کتانه دیرلر که مصرده خمیسنی بک صکره اول کتاندن اولان دلکرلر
اطلاق ایلدیلر بعضی اطفالک وتازه خاتونلرک مذکور دلکک
یقه سی صرمه وکلابدون ایله ایشلرلر اکا شرب زرکشیده دیرلر
اضافتی بیانیه در شرب شینک کسریله ورانک سکونیله خط ونصیب
معناسنه در یقال شربه منه الماء ای حظه ونصیبه شرب الیهود
جهودلر ایچیشی دیمکدر اللرک ایچیشی اولدر که چوق ایچوب
مست اولمزلر ومهما امکن ایچکیلر یعنی ستر ایدرلر مست اولنجه
ایچمه کلری انکچوندر که بزم دینمزده خمرک ازی وچوغی حرام اولدوغی

كه انلرك وسايبر اديانك وملك سكرى حرام در كندى دكل اما بزم
دينمزده باكثر خمرك دكل بلكه هر نسنه نك سكرى حرامدر انلر كه اويله در

شرب مدام مادەسنه يك مدامه اضافتى بيانيه اولور سنم بزم
مدام يعنى دايم ايچمه ديمك اولور بو صورتده شرب لفظنك مفعولى
مشروكدر ومدام دايم معناسنه در اما مصدرك مفعولنه اضافتى اولورسه
بزم باده ايچمه ديمك اولور بو صورتده مدامدن باده مراد اولنور مدام
لفظى ايهام طريقيله مذكوردر شربين قطران اغاجى شرح حل وكشف
وبيان معناسنه شرح اوداد انلك شرحن ويردن يعنى انى بيان
ايلدى شرح فراق مصدرك مفعولنه اضافتى در شرحيست اين ازان
بواندن بر شرحدر يعنى بواندن كنايتدر ديمكدر شرزه غضبه كلوب
دلنين صر يردن بر نجى شرط ادب طريق ادب يعنى تعظيم وتبجيل
شرط باساغركم دم ساغرله شرط ايلدم يعنى ساغردن منفصل
ومنفك اولمم وآيرلمم شرط نيست جايز ولايق دكلدر ديمكدر شرط
مروت طريق مروت شرف دن رفعت ودولت وسعادت مراد
اولنور شرم اوحيا معناسنه واوتانمق وخجالت معناسنه
اسم مصدردر وشرميدن لفظندن صيغهٔ امردر اوتان وحيا ايله ديمكدر
شرم بادت كاشرم اولسون يعنى اوتان وحيا ايله شرم باداز چشمم
چشمدن اوتانايم شرم دار حجاب ايله واوتان وحيا ايله شرم
داشت اوتاندى وحيا وحجاب ايلدى شرمسار اوتانغان واوتانان

شرطه استعاده كمی به موافق يلدر سودی

شرطه بازاريكى وموافق

شرنك وبالكسر زهر شنيم دشنيم

واود

واود چكن كمسه وزيادە شرمنده ومحجوب ومخجل ديمكدر شرمدار
شرم طوت يعنى اوتان شر وشور فتنه وغوغادر وقيود وبدعت
وف د مراد اولنور شر خير مقابليدر شور غوغا وفتنه در شريعت
يول وطريقه ديرلر ودين ومذهب مراد اولنور حرف الشين والسين
شست لغتده بالق اولته سى وبالق شبكه سى يعنى اغى وبيوك
بر معدنن كرش طوته جق بر كه اوق آتنجق طوته لر ويايك كرشنده
اوق كنرى كچدوكى بر وقبضه وستون معناسنه التمش ديمكدر وانجه
ولطيف وتر نيشتر وزلفك اوجى بو كيلوب حلقه حلقه اولدقده
شبكه يه بڭزه اولدوغيچون شعرا شست ديوب زلف مراد ايدرلر
شست يودى وآرتدى وپاك وطاهر ايلدى واعراض ايلدى وخطايه
نسبت محو ايلدى ديمكدر شست از دوست اندن الين يودى يعنى
اعراض ايلدى وانى ترك ايلدى ديمكدر شست وشو يومه وآرتمه شست
وشوى يكمن شست وشوى يعنى يومق وآرينمق ايله حاصلى يوت
وارين حرف الشين والطاء شط بغداد ايرماغنه ديرلر وساير
ارماغلره دخى اطلاق ايدرلر شط شراب بيانيه در شراب ايرماغى
ديمكدر حرف الشين والعين شعار كودەيه يافين لباس يعنى خارج
لباسى كوملك وزبينون وغيرلسى كبى وعلامت معناسنه شعار
سياه شب بيانيه لر در كيجه نك سياه لباسى ديمكدر شعاع كنشك
پرتو ونورى شعبده دخى بابندن مصدردر حقه بازلق وحيله بازلق

شرو اسخن دروغ وبيمعنى شعورى

الشعر للانسان وغيره والصوف للغنم والوبر للابل قصاب زاده

شعبده شینک فتحیله وعینک سکونیله وبانک فتحیله مصدردر
وضرج بابندن که شعبده باز حقه باز وگوز باغجی معناسنه اولور
فرهنکشعوبده شین مضموم ده ایراد المشدر وحافظ شیرازینک شو بیتی برحافظ بسودی
استشهاد ایچون کتورمشدر بیت چه جای من که بلغزد سپهر شعبده باز
ازین حیل که در انبانهٔ بهانهٔ تست

دیکلر شعبده باز حقه باز وحیله باز وعیار وقوقلهجی دیکلر شعر
مصدردر علم معناسنه یعنی برنسنه یی بلمک پس شاعر دیمک عالم
دیمکدر شعرنا عینک فتحیله فعل ماضی نفس متکلم مع الغیر در فتح بابندن
بز بلدک دیمکدر شعشع ضیا ونور شعلهٔ آتشکدهٔ پارس بکشت پارس
آتشکده سنک شعله وآتشنی سوندردی یعنی اکا غلبه ایلدی
شعلهٔ صبحگاه بیانه صبحگاه مشعله سی یعنی آفتاب شعور مصدردر
علم معناسنه یعنی برنسنه بلمک پس شاعر عالم دیمکدر حرف الشین
والغین شغ صغر بوینوزی شغب غینک سکونیله تشنیع وآواز قالدرز
فریاد ایتمک شغل دن شغل عشق ومحبت مراد اولنور حرف الشین
والفاء شفا دوا ودرمان وعلاج وعلم حکمته متعلق شیخک یعنی ابن
سینانک تألیفاتندن برکتابک اسمیدر شفق امامین مذهبی
اوزرینه افق مغربده شمسک غروبندن صکره واقع اولان حمرته یعنی
قزللغه دیرلر وکوکک کنارنده اخشامه قرشو یعنی غروب شمسدن
صکره قزیل بولطلره دیرلر اما امام ابو حنیفه حضرتلری قتنده شفق دیو
افق مغربده حمرتدن صکره ظهور ایلین بیاضلقدر دیرلر شفقت
اسم کلک ومحبت شفیق شفقتلو ومحبتلو واسرکیجی حرف الشین
والقاف شقا نرکس که ایچنه اوق طولدررلر قاف برینه غین ایله
شغا دخی روایت اولندی شقایق لاله دیدکاری چیچکدر شقه لاله
شقایق معناسنه وکلنجک چچکی شقه چادردن وکم بلمدن بر پاره

معناسنه

معناسنه در وقبر اوستی مراد اولنور حرف الشین والکاف شکا
کاف عجمیله ترکش شغا وشقا معناسنه غین ایله وقافله وکافله
روایت اولندی شکار آو شکاری یادنسنیله آولنان وحوش وطیور
دیرلر وصایده یعنی آوجیه دخی شکاری دیرلر حاصلی صایده
ومصیده اطلاق اولنور شکاف یارق وشکافتن لفظندن صیغهٔ
امردر بعضی ترکیبلرده صفت استعمال اولنور موشکاف کبی وجهه لنمش
ابریشم شکافت یاردی وآچدی وایکی شق ایلدی شکافته یارلمش
وخفته معناسنه دخی کلور شکافه زخمه که مطربلر انکله سازلرینی
چالارلر شکال طوشاق که آت ایاغنه کچوررلر شکردن کلام
جانان وذوق وصفا مراد اولنور وخنده یه نسبت طتلو دیمکدر
شکردن ثنیک عافیت مراد اولنور شکرافشان یعنی شکر ب
شیرین ابیات واشعار یا کلام سویلیجی دیمکدر شکرانه اکه
انک شکرانه سیچون که یا انک شکرانه سنه که دیمکدر شکرانه را
اول شکرانه ایچون دیمکدر شکرانهٔ سلامت بلادن سالم وخالی
اولمق شکرانه سیچون دیمکدر شکر بار دست شکر یاغدرجی
یعنی لذیذدر دیمکدر شکر بخند طاتلو کول دیمکدر یعنی بک شکر
بخند بر طاتلی کول شکر خنده طاتلی کولشلی یا طتلی کولش دیمک
اوله وتبسم مراد اولنور شکر خواب صبوح صباح وقتنک
طاتلی اویقوسی شکر دهان طاتلی اغزلی شکر رباست ازو

روزی ما باد لعل شکرافشان شما
حافظ

اندن شکر قیجی در یعنی اعلادر شکر ریز کن شکر دوکیجیلک
ایله یعنی شکر کبی طاتلو سویله و طاتلو تکلم ایله شکر شکن
شکر پیچ وپاره لیجی یعنی شکر خوار دیمکدر زیرا شکری شکست ایمکدن
مراد اکل ایمکدر اکثر یا طوطی یه بو نکته توصیف ایدرلر و طوطینک
منقارنده بر خاصه واردر که هر نقدر که شکر محکم اولسه طوقوندوغی
کبی پاره پاره اولور شکر فروش شکر صاتیجی دیمکدر اما شیرین گفتار
اولان دلبر مراد اولنور شکر لهجه شکر لهجه لی یعنی طاتلی دللی شکرها
شکرک جمعیدر لذیذ اشیادن کنایه‌در ذوقلر و صفالر مراد اولنور
شکرین یاسی حرف نسبتدر و نونی تأکید نسبتدر شکره منسوب
یعنی شکرلی و طاتلی دیمکدر شکرین میوه شکرلی یعنی طاتلی میوه
شکست صیدی و قیردی و پاره لدی و ترک ایلدی و ضایع اولدی و منهزم
اولدی و کلاهه نسبت اکدی و بوکدی و قیوویردی یعنی لوندانه کیدی
و زلفه نسبت پرخم و پرشکن ایلدی و سره نسبت یاردی و قامته
نسبت دوتا ایلدی و بازاره نسبت بوزدی و اعتبار قومادی و عهده
نسبت بوزدی و نقض ایلدی و اسم اولورسه صنق دیمکدر و شکن
معناسنه یعنی زلفک و غیرینک بوکلمی جعدر که ۶ بیده جعد دیرلر شکست
زلف زلفک بوکلمی شکست گرفت شکست طوتدی یعنی صندی شکست
گشت قامتم قامتم شکست یعنی دوتا اولدی شکست مار ابزی شکسته
حال ایلدی شکست وسمه وسمه یی شکست ایلدی یعنی راستق طاشنی

وما زوبی

وما زوبی کسر ایدوب فاشنه چکدی شکسته صنغاین یعنی بر یری صنمش
و پاره لنمش نسنه و خسته و زبون و بیچاره و صنق و بوکلم و معیوب
و ناقص و یاسی حرف ترتب اولورسه ضنوب و پاره لنوب دیمکدر
شکسته حال پریشان و بدحال و یا بمال مراد اولنور شکسته دل کوکلی صنق
لمسور الفواد معناسنه شکسته شد صندی و ضایع اولدی شکفت کلمه
وارهاره نسبت آچلدی و ظاهر و هویدا اولدی و طبعه نسبت کولدی و خندان
اولدی دیمکدر شکفت شینک کسریله ماضی اولورسه عجبلدی دیمکدر
اما اسم اولورسه عجب معناسنه در شکفته شینک ضمیله اچلمش و ظاهر
و هویدا اولمش و خندان دیمکدر و یاسی حرف ترتب اولمقده ممکندر
شکفته شینک کسریله عجیب دیمکدر شکفته طبع شکفته طبیعتلی یعنی
خندان شکفته می شود آچلیسر در دیمکدر شکن امر مخاطب اولورسه
صی و قیر و پاره له و ترک ایله و کلاهه نسبت اک و بوک و قیوویر یعنی لوندانه
کی و زلفه نسبت پرخم و پرشکن ایله و سره نسبت یار و قامته نسبت
دوتا ایله و بازاره نسبت بوز و اعتبار قومه و عهده نسبت نقض ایله و بوز
دیمکدر اما اسم اولورسه بوکلم و قیوورم معناسنه در وصف ترکیبی
استعمال اولنور شکنبه اشکنبه شکنج بوکلم و قیوورم و بورم شکنج گیسو
سنبل بیانیه‌لر در شکن نماید شکن کوستریر یعنی شاک اولور شکوفه
چچک شکوه عظمت و هیبت و خوف و شوکت و حشمت و کبر شکیب
صبر و صبرلو و شکفتن لفظندن صیغه امردر و بعض ترکیبده صفت دخی

در شکفتن در حرف ظرف شکفت شینک
و کافک کسریله و ضمریله و فانک
سکونیله لفظ مشترکدر تعجب و اچمق
و اچلمق بینده یعنی لازم و متعدی
بونده تعجب معناسنه و تعجبده ایم سودی

شکن کلاله اضافتی لامیه در تجرید
الملکه زیرا کلاله شکن اولان زلفه
و کیسویه و کاکوله دیرلر که غنجه اکا مجعد
و پهلو بجه نقوله دیرلر سودی

شکنبه و اشکنبه آشی دیشنه

شکنجه بالکسر عذاب و آلتی است
مجلد را شرفنامه

شکنب قارن بطن معناسنه دیشنه
شکیب صبر اسم مصدر در شکیبیدن
لفظندن و صیغه امر و وصف ترکیبیده
دیسه

استعمال اولنور شکیبایی صبورلق وصبرلولق وصبر مراد اولنور حرف الشین
والالام شل حربه شلپور اپاق تیولدوست که ایشید بلور شلغه بیاکه
الکنجیلرک آلنلارندندر انکله صنم صاوررلر شلک چوکك ازمق دخی
دیرلر شلکا مثله شلم اغاج یوسی صمغ معناسنه شلو شینك کسریله
اندام معناسنه شله تخفیف لام ایله بوستانجیلرك زبل قورودقلری
یر شلّه لامك تشدیدیله اودیرکس معناسنه شلواربند اچقور
حرف الشین والمیم شم الکنجیلرك خام کوندن دوزوب ایاقلرینه
کیدکلری نسنه ویولجیلر پابوجی ونوت وبعد معناسنه دخی کلور
شمار امر مخاطب اولورسه صاری عدد وحساب وفرض ایله وغنیمته
وفرصته نسبت بیل دیمکدر اما اسم اولورسه صاغش وحساب
معناسنه اولور بوندندرکه قیامت کوننه روز شمار دیرلر یوم حساب
معناسنه وبعض ترکیبده صفت استعمال اولنور شمارم صیارم وصحارم
شمال شینك فتحیله یلدور دیدکلری یله دیرلر که قطب شمالی ناحیه سندن
اسر مقابلنده اسن یله جنوب دیرلر شمال شینك کسریله
خلق وخوی معناسنه در جمعی شمایل کلور اخلاق معناسنه شمامه
بیلنجدرکه قاون وقاربوز زمانسنده اواجق قاونجقلردر المادن ایرجه
والمادکلو قاونك قوقیسی واردر وبو معناسنه دخی استعمال
شمامه کرم بیانده درکرم قوقیسی دیمکدر شمایل شمالك جمعیدر
اخلاق معناسنه شمایل خوش بیانده در اخلاق طیبه دیمکدر شمت

ثلث

ثلثت وزن اوزرینه درضرب بابندن اصلی شیمت ایدی بجت
بك اعلال اولنور شمت البرق دیرلر قچان کیم شمشك آتیلان جانبه
نظر ایلیك یغمور نره سندن دوکیلور دیبوزیرا شیم شینك
فتحیله شمشك آتیلان جانبه نظر ایمکدر ومطلق نظر معناسنه دخی
استعمال اولنور حرینه نظر اولورسه اولسون شمر صاری وعدد
وحساب وفرض ایله وبیل وصاج دیمکدر شمرد عدد وحساب وفرض
ایلدی وبیلدی وصایدی شمسه کرم اضافت لامیه در اصمه شمسی
دیمکدر شمسه کرم دن مراد شیرا ایدر شمشاد شمشیر اغاجیدر
وجانانك قد وقامتی مراد اولنور شمشاد چمن اضافه الخاص الی
العام قبیلندندر ادنی ملابسه ایلهزیرا شمشاد چمنی اقامندندر
شمشاد خوش خرامش انك خوش خرام اولان شمشادی بعض قد
وقامتی شمشاد خرامان کن شمشاد کبی قاشنکی خرامان ایله یعنی صالینی
شمشاد قد شمشاد بوملو شمشیر قلیج سیف معناسنه شمشیرزن
قلیج اوربجی بعض قاتل وبهادر شمشیره شابین اولانك ضمیله قافله صغیر
دیدکلری دار ودرکه طبیبلر قتنده معروفدر شمع بال مومیدر وجانان
مراد اولنور شمع اسمان دن شمس وقمر مراد اولنور شمع بالین من شد
بنم شمع بالینم اولدی بعض یصدیغم اوجنده بولوندی شمع جان داد
شمع جان ویردی بعض سوبوندی دیمکدر زیرا شمعك جان ویرمسی
سوبونمسیدر شمع چکل لامیه در شمعدان بونده جانان ومحبوب

مراد در شمع جمع مجمع ومجلس شمعی یعنی جانان شمع خاوردن مراد آفتاب

یعنی گنشدر شمع خلوت سحر لامعه وبیانیه در شمع خلوتگه پارسایی

پارسالق خلوتخانه سنک شمعی یعنی عابد وزاهد اولان جانان شمع مجلس

مجلسک شمعی سن یعنی مجلسی روشن ومنور ایدرسن شمع نیلوفری

بیانیه اولورسه کوزل یوزلی شمع یعنی جانان سبین دیمکدر اما لامیه

اولور روبی پاک مصدریه اولورسه کوزلک شمعی دیمک اولور

شمع هر جمع منوّر هر مجمع ومجلسک شمعی اولمه یعنی هر مجلسه وارمه

دیمکدر شمیمت قوقلدم دیمکدر شمّه بر جزؤ وبر مقدار دیمکدر قلتدن

تعبیردر شمّه ذره معناسنه شمیم رایحه حرف الشین والنون شن

تاراج ویغما شناخت الکلدی وبیلدی شنار صتوده یوزلک شنا مثله

شناور یوزیجی شناوری یوزیجیلک شنفت ایشتدی دیمکدر مستقبلا شنفد

فا واوه ابدال اولنوب شنود وشنوند دیرلر شنگ غایتده کوزل

ومطبوع وشیرینکار محبوبه دیرلر وخوش طبع وشیرین حرکت

معناسنه وقیلک خوطومنه دخی شنک دیرلر شنگل مثله وشنگول

مثله شنو ایشت ودیکله واوکرن وقبول ایله ودوداکله شنود

ایشتدی ودیکلدی واوکرندی وقبول ایلدی واکلدی شنید ایشتدی

ودیکلدی واوکرندی واکلدی وبیلدی وقبول ایلدی دیمکدر اما بو بید معناسنه

اولورسه قوقلدی ودویدی دیمک اولور زیرا حاسهٔ سمعی

حاسهٔ شامه ده استعمال کثیر وشایعدر شنیدی یاسی خطاب

اولورسه

شمع سرگرفته بورنی الینمش شمع بونده سردن مراد مقراض ایله آلینان شمعک یانمش فتیله سیدر مثلا سرگرفته شمعک بورنی دیرلر عجم سر شمع دیرلر اما بونده بورنی سویلنک ایچون آلینان شمع مراددر سودی

اولورسه ایشتدک ودیکلدک دیمکدر اما حکایت حال ماضی اولورسه

ایشیدردن ودیکلردن دیمک اولور شنیده بوی بر قوقی دویدی دیمکدر

حرف الشین والواو شواذ طوردیدکلری قوش جباری معناسنه شوخ

بی شرم وبی حیا وبی پروا واوتانمز وبی باک وکستاخ وچشمه نسبت

مطبوع ومنوّر واسبجق قانلی شوخ کستا خلق وادبسزلک

وبی پروالق واسبجق قانلولق ومنوزلق ومطبوعیت شور فتنه

وغوغا وشورش وقرشقلق وجذبهٔ عشق وعشق ومحبت واضطراب

وملح مقابلی یعنی شیرین ولذیذ وطوزلی یعنی طاتلو زیرا طوزسز

اولان طعام طاتسز اولور شور انگیز غوغا وفتنه قوپاریجی شور اوفتاد

در سرم انک غوغاسی باشمه کلدی یعنی آشوده اولدم شور وشر

فتنه وغوغا وقیبود شوریده دیوانه در وبخت وطالعه نسبت بد دیمکدر

شوریده سر دیوانه ومجنون شوق اشتیاق معناسنه در وانتظار

وهوا وآرزو وعشق مراد اولنور شوکت عجبه دیکنه دیرلر خار معناسنه

وفارسیده عظمت وکبر مراد اولنور شوکت خار دیکنک حدتی وشدتی

دیمکدر خاره نسبت شوکت زبانم خوب واقعدر زیرا شوکت عجبه

دیکنه دیرلر بونده حدت وشدت مراددر شوکت شاهی شاهه منسوب

شوکت یعنی عظمت وکبر شوله بوستانجیلرک زنبل قوروده جق بیرلری

شولید اندیشه لندی وقارشمورش اولدی شوم بردم معناسنه

کیدرم ووارردم دیمکدر شومی قباحت یعنی چرکنلک شوی سوییدن دن

شکون بضم اول بر وزن سکون یعنی شگون است که فال نیک وبفال بر داشتن ومبارک دانستن چیزها باشد برهان

امر اولورسه یون وارین یا یوو آرب یعنی پاک وتطهیر ایله دیمکدر اما اسم
اولورسه زوج معناسنه در یعنی عورتنك ار وخشل که حلالهلر
ایلکه سوررلر حرف الشین والهاء شه اولو پادشاه شاه لفظندن
تخفیف اولنمشدر شهاب کوکب مضی وستاره روشن وشیطانه
اتیلان وآتیلان یلدزه دیرلر که فلك جانبنده کرۀ نارده یالکلانن اتش
پارهسیدر بلمین اکا یلدز دوشدی دیر واتش شعلهسی واتش
شهاب ثاقب ده شهاب دن کوکب مراد اولنورسه ثاقب روشن
وصفی معناسنه اولور اما شهابدن کوکب مراد اولنورسه ثاقب روشن
وصفی معناسنه اولور اما شهابدن اتش شعلهسی واتش مراد اولنور
ثاقب سوزنده ومحرق یعنی یاقوب یاندریجی دیمکدر وخواجه حافظ
شهاب ثاقبدن جانانی مراد ایلمشدر شهاب قبس شهاب اتش شعلهسنه
دیرلر عاوتا بر بیردن اتش الناحی اولسه الکیله النور اول اجلدن قبس
شهابدن بدل قلنمشدر قبس دکنك اوجنده کی اود پارهسنه
یعنی الکیسی به دیرلر شهباز چاقر طوغان در وجانانی وعاشقدن
کنایهدر شهپر قوشنك یوکلریدن اوزونی یعنی باش جلکی در قوش
انکله اوچر وذکر جزو واراده کل طریقیله قناد مراد اولنور شهبره
قاری عورت عجوزه معناسنه شه خاور دن مراد آفتاب یعنی کنشدر
شهد کوج بالی شهدانه انجونك ایوسی وایریسی در وکندر
تخمی شهر دن خواجه حافظ شیراز شهرینی مراد ایلمشدر شهرآشوب

شهر بند بار اموقوف یعنی انکه موقوف
بوده ای محبوس واز شهر بیرون شدن
نتاند ترجمه

شهرلو دیمکدر یعنی شهری فارسیده شهرکش ایدیجی وشهره فتنه
بر اغیجی شهره مشهور وواضح وروشن شهره شهرمنو شهرك
مشهوری اولمه یعنی کندوکیمه اولورسه کوسترمه شهره بند مشهور
اولدی شهریار شهر بولداشی ومعاین وظهیری دیمکدر اما پادشاه
وسلطان وخسرو مراد اولنور شهریار خود باشم کندیمه پادشاه اولدم
شه سلطان دن مراد مسعود نامنده بر پادشاهدر شهسوار آتلی
پادشاه دیمکدر اما اصطلاحده آتلو لیغی بر اشق وباقشق دیمکدر
وپادشاه مراد اولنور شهلا قیون الاوکوزه سیاه کوزه دیرلر شهنشاه
اصلنده شاهنشاه ایدی وبونك اصلی شاه شاهان یعنی پادشاهلر
پادشاهی دیمکدر ره ومده پادشاهلر بکلر بکی دیدکلری شهنشاه نژاد
اصلی یعنی آبا واجدادی سلاطین دیمکدر حرف الشین والیاء شیار
هرکشی دمه اعطی یا احسن لر شیئاً تقدیر نده در واقعه الجوم بکا
برشی ویر واحسان ایله دیمکدر کثرت استعماله عاملی متروك ومهجوردر
شیب فتح شنبلهٔ عبیدر قوجهلك وپیرلك دیمکدر وقیجنك آته
چالدقلری تصمیمی شینك کسره یله اتش که یوقش
مقابلیدر واشاغه والت وفرو وسرکشته معناسنه ورباین مراد
اولنور شیت طورق اوزی شیخ جام دن مراد شیخ احمد نامقی خضر بدر
مثلا جامی ایله ایکیسی جام دیدکلری شهرنده در وهیر ده که شعرا
مجم شیخ جام دیرلر مراد شیخ احمد نامقی در شید کونش افتاب

شهد عبیده شینک ضمی وفتحی لغتدر اما فتح شینله استعمال ایدر حاضلی کوج باله دیرلر سودی

شهریار اول پادشاه دیرلر که زماننده اولان پادشاهلردن اعظم وذی قوت اوله فرهنك

معناسنه کونشك بر آدی دخی خوردر بو لفظی انکله ترکیب ایدوب
الکیمی بر اسم قیلوب کونشه اطلاق ایدوب خورشید دیدیلر
شَیْدا دلو و دیوانه و مجنون دروباده نوش مراد اولنور شید اسب
اعلام رجالدن در بریسی جمشیددر که زاولستانه پادشاه اولدی
شیدای دشت دن مجنون و شیدای کوه دن فرهاد مراددر شیر شینك
کسریله اماله سز لبن یعنی سود شیر اماله ایله ارسلان دروعاشق
وبهادر وشجیع کیمسه مراد اولنور شیراز دن شهر شیراز مراد
اولنور شیر افتاب لامیه در شیردن بونده مراد برج اسددر که
افتابه منسوب برجدر شیر دل ارسلان یورکلی یعنی شجیع وبهادر
شیر سرخیم قزیل ارسلانوز یعنی یکتز اهل ربّاونده بیر دکلمز شیرگیر
ارسلان طوتیجی یعنی ارسلانه غلبه ایدیجی وارسلانی ضبط ایدوب
تصرفنه آلیجی دیمکدر وشجیع وبهادر مراد اولنور شیرین طاتلو ولذیذ
وکوزل ولطیف ومقبول دیمکدر وفرهادك معشوقه سی اولان خاتونك
اسمیدر ودلبر مراد اولنور شیرینان پسران شیرینان یا دلبران
شیرینان تقدیرنده در یا تقدیر سز شیرینان دن پسران ودلبران
مراد اولنور شیرین حرکات مقبول وکوزل حرکتلی دلبردن کنایه در شیرین
دهن طاتلی اغزلی شیرین سخن طاتلو سوزلی شیرین کار حلواجی
وشیرنجی ومطبوع وشیرین حرکت دلبر مراد اولنور شیرینی طاتلیلق
وکوزلك ولذت وذوق وصفا مراد اولنور شیرینیء عالم عالمك شیرینلکی

دوقی

دوقی وصفاسی ولذتی شیشه دن سنرجه قدح وچشم مراد اولنور وشول
قاروره که اچنه بول ایدرلر وطبیبه مریضك بولنی کوسترلر اکا دخی شیشه
دیرلر شیشه باز شیشه اوینادیجی دیمکدر وحمامده صابونی کشیشدروب
اوچوران کیمسه یه دیرلر وچشمه نسبت کریه ایدوب اغلایجی
دیمکدر شیشه های دیده بیانیه در شیطان غم غم یعنی غصه شیطانی
دیمکدر اضافتی بیانیه در شیفتن تارسشمورش اولمق حال وعقل
وجونه که وار شفتن معناسنه وحیرت مراد اولنور شیفته دیوانه
وحیران وسرکردان وپریشان وعاشق مراد اولنور وعدم انفکاکدن کنایه در
شیفته حال پریشان حال شیفته شد دیوانه وحیران وسرکردان وپریشان
وعاشق اولدی شیله لیا پرنج شیم بر بالقدر که اوزرنده اغ اغ نقطه
لری واردر وبر صونك آدیدر که بر بالق انده اولور اول بالغه ماهی
شیم دیرلر شین سیسی ولیلی دودك که چالارلر شیو زیر معناسنه
شیوا اثش واشوغ کیب معناسنه بایله واوارانسنده تمام
تواخ وتبادل واردر شیون افغان وجغلق شیوه طریق وقاعده ودأب
واحسان وکرم وپیشه وطریقت وصنعت وعادت وفن ومحبوبلرك کرشمه سی
ونازی عشوه معناسنه شیوه کرم بیانیه در شیوه کرم دن بونده
احسان مراددر شیهه آت کشنه سی حرف الصاد والالف
صاحب جاه منصب صاحبی یا رتبه صاحبی یعنی خلق یاننده
عزتی وحرمتی اولوب عزیز ومقبول ومحترم اولان کیمسه صاحب دل

اهل دل واصحاب قلوب وارباب کشف وکرامت مراد اولنور
صاحب دیوان دن دیوان شعر وغزل صاحبی یا اهل دیوان یعنی
اصحاب دیوان مراد اولنور صاحبقران اسم فاعلک مفعولنه
اضافتی قبیلندندر صاحب بونده مصاحب ومقارن معناسنه در
صاحبقران شول کمسنه در که تولد ایدوب وجوده کلدکده
سبعهٔ سیاره نک ایکیسی بر برجده وبر درجهده یا بر دقیقهده
بولنه نهایتی قنغی برجده ایکی کوکب جمع اولورسه اول ایکی کوکبک
حکمنی اکا ویررلر مثلا زحل ایله مریخ جمع اولوب قران ایدرسه
زیاده زیاده بهادر وشجیع اولور شویله که کیمسه انکله مقابلهیه
قادر اولمز وعطارد ایله زهره قران ایدرسه بر نظم کاتب اولور
وشمس ایله مشتری قران ایدرسه بر شکل وزیاده اهل علم اولور وقس
علی هذا صاحب کرامت احسان وکرم صاحبی صاحب نظر اهل
نظر یعنی اهل بصر وبصیرت واهل معرفت واعلم نظره مالک واعظم ناس
وجانان وعاشق ومشتری مراد اولنور صاعقه ییلدرم صاف اسم فاعلدر
اصلی صافی ایدی اعلال ایله یاسی ساقط اولدی صافی وپاک وطاهر
وکدورتدن خالی نسنه صافی پاک وطاهر وکدورتدن وغبار والوائدن
خالی نسنه صافی دل پاک دل یعنی بی ریا صافیست دلم کوکلم
صافی وپاکدر یعنی کوکلمده احوال عالمدن واطوار دوراندن کدر
بو قدر دیمکدر صافی شوم صافی اولورم یعنی صافی قالورم

وخالی

وخالی اولورم صالح دن عاشق مراد اولنور صامت ساکت
معناسنه والتوم ایله کمشهده صامت دیرلر وتشبیه طریقیله
کوز یاشی مراد اولنور حرف الصاد والباد صبا صادک
کسریله میل معناسنه واوغلانلق وتازهلک ویکیتلک وجوانلقدر
اما صادک فتحیله عاشقلق وعشق ومحبت در صبابت آرزو واشتیاق
ومیل ومحبت صباح الخیر زد بلبل بلبل صباح الخیر اوردی یعنی سحر
نغمهسنی ایلدی صباح جمعه بد جمعه کونی صباح ایدی صبا جیر
فتم کشت صبا عبیر صاچیجی اولدی یعنی بهار زمانیدر دیمکدر
صبح دن صباح وسحر وصباح وسحر وقتی وصبح صادق وصبح وصال ورخ
جانان ورندم مراد اولنور صبح خوان سحرخوان صبح خیز سحرخیز یعنی سحر وقتنده
وارکن قالقیجی دیمکدر صبحست صباحدر یا این وقت وقت صبحست
تقدیرنده بو وقت صباح وقتیدر دیمکدر صبح سعادت بجانبه در صبحگاه
صباح وقتی یا صباح وقتنده دیمکدر صبحگاهی یاسی حرف نسبتدر
صباح وقتی یا صباح وقتنده دیمکدر صبحگه صبحگاهدن مخففدر صباح
وقتی یا صباح وقتنده دیمکدر صبحم صباح وقتی یا صباح وقتنده بکا صباح
وقتی یا صباح وقتنده بنم دیمکدر صبح وشامش خوشست صبح وشامی
خوشدر یعنی هم حالی کوزلدر ایودر صبح دمید صباح طلوع ایلدی
صبر غایت اجی براوتدر سقوطیر جزیرهسندن کلور صبر سقوطیری دیرلر
وعصارهسنه صبر اطلاق اولنور وبلایه واذا وجفایه تحمل مراد اولنور

صبغة الله لامیه در صبغه لغتده لون ورنکه دیرلر اما بونده دین وفطرت
یعنی اللهک مخلوقی خلق ایدوب براتمسی مراددر ودینه وشیلدیکی
صبغه نک ورنکک اثری ثوب اوزرنده ظاهر اولدوغی کبی دینک
اثری اوام صوم وصلواة وطهارت مؤمن ومسلم اوام کیمه ده
ظاهر اولدوغیچوندر صبوری صبورلق یعنی صابرلق وصبر صبوح دن صباح
وصباح وقتی وصباح ایچیلن شراب وغیریسی مراد اولنور صبوحی
صبوحه منسوب یعنی صباح وقتی وصباح وقتنده ایچیلن شراب
وصباح باده سنی ایچمکه منسوب یعنی ایچن کیمسه صبوح زده کان
باده صبوحی نوش ایدن کیمسه لر ضُبَیْ صادک ضمی وبانک فتحیله صبینک
تصغیریدر او غلانجق دیمکدر حرف الصاد والحاء صحبت مصاحبت
ومقارنت صحرا ابرج بیابانه صحرایی صحرایه منسوب یعنی صحراده
ساکن وصحراده کزوب خلقله الفت ایتمین کیمسه صحن میدان
صحیفهٔ عارض بیابانه در صحیفهٔ گل بیابانه در مراد رخسار جانان در
حرف الصاد والدال صد یوز مائه معناسنه وبعض یرده کثرت
مراد اولنور عدد معیّن مراد دکلدر صدا آواز وسس وصوت
صدآب رو یوز درلی یعنی چوق یوز صویی صدارت صدرحم
نشینلک اولنه دیرلر بونلردرکه مجلسک باشنه واولنه صدر مجلس دیرلر
وصدارتدن صدر مجلس وحشمت وعظمت وعزت وحرمت مراددر
صداع یعنی دحیم ویرمز یعنی باش اغرتمز صد بار یوزکره ویوز

مرتبه ویوز قات صد چندین یوز بودکلو صد خطر کت یوز درلو
خوف یعنی حساب وعذاب واردر صدر سینه ومجلسک اعیان
واشراف اوتوراجق یری یعنی اعلاسی ومجلس مراد اولنور صدر مجلس
مجلسک اولی وباشی واعلاسی که اعیان خلق واشراف ناس انده
اوتوررلر صدرنشین صدر مجلسده اوتوریجی یعنی سردار وسرافراز
واشرف واعلا وممتاز وبی مثل وبی نظیر مراد اولنور صدرو یوزکره
ویوز مرتبه ویوز قات ودیمکدر که رو وجه معناسنه اوله ووجه دن ده
طریق مراد اولنه معنا یوز وجهله یعنی یوز طریق ایله دیمک اولور صدرو
یوزکره ویوز مرتبه ویوز طریق ایله دیمکدر صدغ صادک ضمیله زلف
معناسنه در صدق دن خلوص وصفای خاطر وصفای باطن مراد اولنور
صدلوحش الله یوز مرتبه شن ومعمور اولسون وسکانی ایچندن کیدوب
وحشت ویرمسون دیمکدر صدمه جدله یعنی کوده ایله اور مقدر
وشدت وبلا مراد اولنور صد مرحله دور است یوز قوناق اراقدر
یعنی مفارق ودور ومهجوردر حرف الصاد والراء صراحی مبکشم
صراحی طاشرم یعنی باده ایچرم دیمکدر صرف دیز کینی دوندرمکه دیرلر
صرف عنانه دیزلر دیز کینی دوندردی دیمکدر ودفع ومنع وبذل
ونثار معناسنه صرف شد عمر عمر صرف اولدی یعنی کچدی صرفه فائده
وزیاده ونتیجه وفصل وترقی وصرف یعنی بذل ونثار ایلمک صرفه
نبرد از واندن بهره فائده ایتمز یعنی ترقی ایتمز وزیاده ومطلوب مقبول

صرفه زیاده معناسنه در اصطلاح
مثلا اول زمانده التونی اقچه یه
صرف ایلسه لر اکی اقچه زیاده ویررلردی اول زیاده یه صرفه دیرلردی
بونده مطلق زیاده معناسنه در

اولمز صرفه بنبرداز و اندن برجرفه ایلمدی اندن زیاده یه و فضیلتی اولمدی
و قورتیلوب خلاص اولدی صرفه برداز و اندن صرفه ایلمدی یعنی اکا ظفر
بولدی و اکا غالب اولدی و غلبه ایلدی و اکا زبون و مغلوب اولمدی و اندن
خلاص اولدی صرفه کبی حرف الصاد والعین صعب کوچ یعنی مشکل
و چتوک و زحمت مراد اولنور صعب کار مشکل و چتوک ایش صعتر
کوبکو اوتی و کلکوک دیدکلری اوت سین ایله دخی لغتدر حرف الصاد والفاء
صف دن صف عسکر و الای و بولک و صف مجلس مراد اولنور صفادن
رونق و لطافت و ضیاء و کدورات دن و الواث و غباردن پاکلک مراد
اولنور یقال صفیت الشئ عن الالواث والفضلات ای خلیته وطهرته
وصفاء المرآت خلوه عن الغبار وصفاء السیف رونقه وماؤه صفات
دن لطف و کرم و احسان مراد اولنور صفای نیت دن صفای درون صفای
خاطر و صفای باطن مراد اولنور صفت لفظی ادات تشبیه یرینده استعمال
اولنور مثلا لاله صفت لاله کبی یعنی لاله وش و لاله آسا و لاله مثال دیمکدر
آدم صفت و ذره صفت مثله صفح اعراض صفحهٔ دفتر دن کتاب مراددر
صفدر صف برتیجی و الای طاغدیجی یعنی بهادر و شجیع صف زد
الای قوردی صف شکن عسکر صفنی حزم و کسر ایدیجی یعنی الای بوزیجی
دیمکدر صفدن مراد عسکر صفی در صف نشین مجلس صفنده اوتوریجی
یعنی کبار معناسنه صف نشینان صف مجلسده اوتوریجیلر صفیر
صیقلیق و قوش و طوغان جنسنک آوازی و صیت و صدا و فریاد و فغان

وندا

وندا مراد اولنور صفیرم از بام عرش مرآید میم ضمیر متکلم منصوب اولنجه
بکا عرشدن صفیر یعنی آواز و ندا کلور دیمکدر اما ضمیر مرفوع اولنجه بنم صفیرم
یعنی آوازم عرش اوزرندن کلور حاصلی مقامم و پروازکاهم عرشدر
و صیت و صدام اندن کلور دیمکدر و لیکل وجهه صفیر از سدره زد سدره دن
صفیر اوردی یعنی مقامی و قرارکاهی سدره در دیمکدر صفیر از طوبی زد
طوبی دن اوردی یعنی مقامی و پروازکاهی عالم بالاده اولدی دیمکدر حرف
الصاد والقاف صقال خنده ره حرف الصاد واللام صل مار قره صفه
دیدکلری یلاندر که دکری یوزلی اولور یوزونی کورن و آوازین اشیدن
یوزی اوزرینه دوشر بیهوش اولور سم نواحیسنده چوق اولور
صلا بر کیمسه مجلسه و طعامه و بونک امثالنه دعوت ایلمکه دیرلر
و بر طاشدر که اوزرنده مشک ازرلر صلابه اوزرنده مشک ازدکلری
طاشدر صلاح فساد و فسق مقابلیدر یرار نسنه کرک ایش و کرک عمل
و یرامق و عمل صالح و زهد و پرهیزکارلق و تقوی مراد اولنور صلاح کار
یرار ایش یعنی عمل صالح و زهد و تقوا صلا زد اوغرا ایلدی و طعام و شرابه
نسبت دعوت ایلدی صلای عشق نیست عشقه صلادر یعنی عاشقلک
محلیدر صلح برشقلق و برشیق و دوستلق و مصالحه و رضا حرف
الصاد والنون صنعت هنر و بر و حیله و مکر و ریایه دیرلر و ظرافت
و هنر اکت مراد اولنور صنعتکر اهل صنعت یعنی صنایع شعریه ده
و غیرده ماهر و کامل و مرائی و مکار و حیله کار صنعت کرد هنر و یر و حیله

[illegible]

وکمر ور یا ایلدی صنم دن محبوب ودلبر مراد اولنور صنم پرست بت
پرست یا محبوب دوست یعنی محبوبه مائل وعاشق مراد اولنور صنمی ملفل
بر طفل محبوب دیمکدر طفل صنمدن بدل وصنمه صفت اولمغه متحملدر صنوبر
چام اغجی در وسرو وقد وقامت جانان مراد اولنور صنوبر خرام
صنوبر صالنشلی دیمکدر حرف الصاد والواو صواب صائب
معناسنه ده استعمال اولنور پس فکر صواب فکر صائب دیمکدر صوت
سس وآواز ونغمه یعنی تن تن تن ایله اولان ترنمدر وغزل وترنم
صوت عراق بیانیه نغمهٔ عراق صورت شکل ونقش در وظاهر مراد
اولنور که باطن مقابلیدر صورت بست صورت بغلدی یعنی نقش
ونقش وتصویر ایلدی یا ممکن ومتصور اولدی وفعله ووجوده کلدی دیمکدر
صورت جان بیانیه در مراد کسب حیات جدیددر صورتگر مصور ونقاش
صورت بنست صورت بغلمدی یعنی نقش وتصویر ایلمدی یا ممکن یا متصور
اولمدی وفعله ووجوده کلمدی صورت نبندد صورت بغلمز یعنی ممکن
ومتصور دکلدر وفعله ووجوده کلمز وخارجه حقیقی دکلدر صورت وهم
خیال مراد اولنور صوفی کش وصف ترکیبیدر صوفی اولدورجی
یعنی صوفیلغه مانع دیمکدر کرشمه یه وغیری به صفت واقعدر مثلا
کرشمهٔ صوفی کش صوفی اولدرجی یعنی صوفیلغه مانع بر کرشمه
دیمکدر صوفی وش صوفی کبی یعنی مقلد ومرائی کرچکدن صوفی دکل
دکلدر حرف الصاد والهاء صهبا اصهبک مؤنثی در قیزیل وقیرزل

شرابه دیرلر حرف الصاد والیاء صید آو شکار معناسنه صید لاغر
بیانیه در لاغر یعنی جوزی وحقیر ولکته شکار دیمکدر صیدی یاسی حرف
نسبت اولور سه صیده یعنی اوه منسوب حاصلی اوجی دیمکدر صیاد معناسنه
حرف الضاد والالف ضایع کرد تلف ایلدی حرف الضاد والحاء ضحا
ضحادک فتحیله قبا قوشلق دیمکدر الفی تأنیث ایچون دکلدر اما ضحادک
ضمیله قوشلقدر ضرورة اضطرار ولزوم واحتیاج ضروری اضطراری
ولزومی یعنی لازم ومحتاج الیه ضریر کور واعمی حرف الضاد والعین
ضعفا ذن عاشق مراد اولنور ضعیف زبون ومغلوب وبیچاره
وعاشق مراد اولنور حرف الضاد واللام ضلالت یول ازیدوب
مقصودینه واصل اولمق وازدرمق وطوغری یولدن چقارمق مراد
اولنور مقابلی هدایتدر ضلع اوکورغه کموکی جانبندن ایکی کموکیدر
حرف الضاد والمیم ضمان کفالت در وضامن یعنی کفیل معناسنه
استعمال اولنور ضمان شد ضامن یعنی کفیل اولدی ضمان علی الکفالت
بنم اوزریمه یعنی بن کفیل دیمکدر ضمان فراق فراقی متضمن دیمکدر ضمیر دل
خاطر وفکر وراز یعنی سر مراد اولنور حرف الطاء والالف
طایر طیر یعنی مرغ معناسنه در وجانانه عاشق جیننده واسطه
اولان پیک وکبوتر وامثالی ولکندیله سلام ارسال اولنان کیمسه مراد
اولنور طایر اقبال بیانیه مرغ دولت طایر خبر ده طایر طیر یعنی مرغ
معناسنه در معلوم اوله که عربک عادتیدر سفره یا بر غیری مصلحت

ضرب المثل تشبیه حال بحال
شهاب فی سورة النحل

ضیمران فسلکن جنسندن بر نوع در سوداکی

ایچون اوندن حیف دیبولنده برمرغ واقع اولسه اول مرغ اوچورلر

صاغ جانبه اوچارسه یمن ایدرلر واکر صول جانبه اوچارسه

تشأم ایدرلر ایدی صاغ جانبه اوچان قوشه طایر خیر دیرلر وصول جانبه

اوچان قوشه طایر شر دیرلر طایر فرخ بیانیه در مبارک قوش

دیمکدر طایر قدس قدسه منسوب طایر یعنی مرغ پاک که جبریل امین در

وجانان مراد اولنور طایر گلشن لامیه در طایر بونده طیر معناسنه در

طاب مثواه جمله دعائیه در مثوا ومقامی طیب اولسون یعنی

طوراغی جنت اولسون طارم رانک فتحیله وضمیله لغتدر قره اوکه عامه

تحریف ایدوب دریم اوی دیرلر قونار وکوچر اولی ترکمانک خانه سیدر که

اکثر اجه دن یاپرلر وجونسه کیم الکابکزده بر سبیل تشبیه اطلاق ایدرلر وفلک

وچارداق مراد اولنور طار العقول عقول عشاق اوچدی یعنی عشاق

عقلاری ایکن دیوانه ومجنون اولدیلر طارم زبرجد بیانیه در مراد فلکدر

طاعت دن تسلیم وانقیاد مراد اولنور طاق کمر ومصندره

وبی نظیر وبی مثل وتک معناسنه مثلا یکطاق برقات یعنی

زبون ودو طاق ایکی قات دیمکدر واسمان وابروی جانان مراد

اولنور وتک معناسنه که عجب فرد دیرلر طاق اسمان بیانیه در کمر

اسمان دیمکدر طاقت قدرت ووسعت وقوت وتحمل وصبر

مراد اولنور طاق مینا بیانیه در مراد فلکدر طاق کمره ومینا شیشه

وکوک صرچه یه دیرلر وطاق اطلاقنده اهل حکمت یعنی حکمادن جهته

اشارت

اشارت وار در زیرا حکما افلاک کری الشکل وخیمه در دیرلر اما اهل

شرع قتنده افلاک مسطح ومسقفدر طال فعل ماضی در اوزادی

یعنی زیاده اولدی وارتدی وچوغالدی طالبان یار اسم فاعلک

مفعولنه اضافتی دریاره طالبلری دیمکدر طالح دن فاسق ومدعی

کاذب مراد اولنور طالع بخت ودولت طالع اکر طالع منست

طالع اکر نجم یعنی بن بلدیکم وساعد طالع ایسه دیمکدر طالع خدا

داد اصطلاحده ایی طالع یعنی ساعد بخت دیمکدر طالع مولود

اول برجدر که اوغلان طوغدوغی وقت افق سماده واقع اوله

طامات اصطلاحات وشطح ورسوم وعادات صوفیه یه دیرلر

داولور اوظرلسنه مراد اولنور طامات می بافد اصطلاحات صوفیه

طوقور یعنی صوفیم دیو دعوی ایدر طامع طمعکار وحریص

طاوس عرش لامیه در عرش طاووسی یعنی جبریل امین حرف

الطاء والباء طبرزد شکر بارمق دیدکلری شکر در زیاده محکم

دیک اولدوغندن بالته ایله کسرلر اصلی تبرزد در بالته ایله کسلدکلری ایچون

تبرزد دیلدی تاسنی طایه قلب ایدوب طبرزد دیدیلر طبع دن

خلقت ونهاد مراد در طبل زیر گلیم دن مستور ومخفی ریدلک

واو باشلق ومحجوب دوستلق دیبونلره بکزرسنه لر مراد اولنور

طبه قالی که اوا ایچنه دوشه لر طبیب دن مراد جانان در که طبیب

بیماران عشق ومعالج دردمندان عشاقدر طبیبان مدعی شول

طبیبلردر که علم طبده مهارت دعواسنی و تفوداعاسنی

ایدرلر اما علم طبک موضوعی ندر دیو سؤال ایلیک موضوع ندر

دیو سندن استفسار ایدر طبید طلابیدی یعنی مضطرب و بیقرار

اولدی دیمکدر اکثر قوشک و سایر حیوانک بوغازلندوغندن

صکره ایتدوکی اضطراب و حرکت مراد اولنور طبیده در خاک و خون

طپراغیله قان ایچنده طلابیمش یعنی آلوده خاک و خون اولمش

طبیعت دن حوا و هوس فتح الطاء و الراء طرار یان کیسه‌جی یه

دیرلر و زلف طرار دیلدوکی کیسلوب قرقلدوغیجون در و

جوار معناسنه استعمال اولنور طراز لباسده اولان علمه دیرلر

یعنی اول زمانده قفتانلرک اوموزلرینه حریر ایله بعض شکوفه

و بعض حیوانات نقش ایدرلردی الان سعادتلو پادشاه

سرایلرنده اچ اوغلانلرینه ایدرلر اول نقشلره طراز دیرلر

ایام خالیه ده و ازمان ماضیه ده بو نشانی سنر قفتان اولمازمش

اما بو زمانده مهجور و متروکدر و موملک ار یبوب اشقرایلی

یوللرینه ده تشبیه طریقیله طراز دیرلر و نشان و علامت و زیب

و زینت مراد اولنور طراز عمر نو خواهم کرد عمر طرازینی یکیلیم

کرک یعنی تازه جوان اولمق استرم دیمکدر طراز عمر بیانینه‌در

طرازنده یر اشقلی و مزین نسنه طرازیدن زر دوزلر درلو

درلو یر اشقلی نسنه‌لر دکمک و مطلقا دکمک و بزه‌مک

معناسنه

معناسنه دخی استعمال اولنور طراقه مطرقه آهنکراندن حاصل اولان

صوت و صدایه دیرلر طرب شنلک و شادلیق و ذوق و شوق و سرور

و صفا طرب انگیز سرور قوپاریجی و ذوق و شوق پیدا ایدیجی طرب

جوی طربه طالب اول یعنی شنلک ایله دیمکدر اما وصف ترکیبی اولورسه

شنلکه طالب و شنلک ایلیجی دیمک اولور طربخانه شنلک اوی طرب سرای

شنلک و شادلیق سرایی طربنامه اصلی نامهٔ طربدر شنلک و شادلیق

نامه‌سی یعنی مکتوبی طرح تمل و اسلوب و عادت و قانون و بو کلم

طرح اول چوقور و الحارق یردر که طاغلر دبنده و دره‌لرده اولنده

صو اقلنور عربجه ماجل دیرلر طرد طرح طرز اسلوب و قاعده طرف

رانک سکونیله کوزدر عربجه اما عجمیجه فایده و نفع و زیاده و فضل و ترقی

و حصه و نصیب و مقدار معناسنه استعمال اولنور طرف رانک فتحیله

عربجه جانب و اوج و کوشه و کنار دیمکدر اما عجم رانک سکونیله استعمال

ینه بو اوج معنالرینی مراد ایدرلر طرف بامش لانیه درلو اولکنک

جانبی دیمکدر طرف رانک سکونیله طرف معناسنه در رانک فتحیله

طرف بر بندم فایده باغلرم یعنی فایده تحصیل ایدرم طرف بست

فایده بغلدی یعنی فایده کسب ایلدی و فایده لندی و نفع حاصل ایلدی

طرف بوستان دن مملکت شیراز مراددر طرف جویبار ایرمق کناری

لب جویبار معناسنه طرف حسن بیانینه‌در طرف کلاه دن کوشهٔ کلاه

مراددر طرف گلشن گلشن جانبی طرف وصل بیانینه‌در طرفه عجب

وغريب طرفه تر عجب رق طرفه بر مقدار یا بر فایده ونفع دیمک اوله

طرفی بست بر فایده باغلدی یعنی متمتع ومنتفع وحصه مند اولدی

طرفی بنست از عافیت عافیتدن بر طرف یعنی بر فایده بغلمدی حاصلی

بر عافیت وصحت کسب ایلمدی طرفی باب حرف وحدتدر طرفی نبند

بر فایده بغلمدی یعنی بر فایده کسب ایتمدی ومتمتع ومنتفع اولمدی دیمکدر

طرفی هنر بر بند بر مقدار هنر اتخاذ یعنی کسب ایله دیمکدر طرفی باب

حرف وحدتدر طرف بونده مقدار معناسنه در طره دن کاکل مراد اولنور

طره دستار لامیه در دستارک طره سی یعنی دلبندک اوجی وباشی

دیمکدر طره صاحبده مستعملدر اما بونده دلبند اوجی مراددر طره دلدار

کشید دلدارک طره سنی چکدی یعنی دلداری بوس وکنار ایلدی دیمکدر

طره دلدار لامیه در طره شمشاد معلوم اوله که شمشاد اغاجنک

بوداقلرینک دیبلرنده یعنی اوزدکلک یوقاریسنه بیتنده صالقم

کبی صیق نیزاقلی طوپ داللری اولور شوالکا طره شمشاد دیرلر طریقت

طریق عشق ومحبت مراد اولنور دوجه معناسنه طریق مهر طریق محبت

طریقه خودکامی وخودرایی نیست این بو ایش خودکاملق وخودرایلق

طریقی دکلدر یعنی بو ایش کبرمنلک وغرورمنلک دکلدر حرف الطاء والعین

طعن نیزه ایله اورمغه دیرلر ودخل وتشنیع وسخریه مراد اولنور حرف

الطاء والغین طغرا احکام وبروات اوزرینه چکلن پادشاه

نشاننه دیرلر ونشانه چکنه ویازانه عربجه موقع وفارسیجه طغراکش

دیرلر

دیرلر وطغرا ابروی جانان مراد اولنور طغراکش طغرا چکیجی وطغرا ایدیجی

دیمکدر عربجه موقع وتر کیجه نشانجی دیرلر طغرانویس ابرویت سنک ابروک

طغرانویسی یعنی سنک ابروک چکن نشانجی طغرانویس طغرا یازیجی

یعنی طغرا چکیجی دیمکدر طغراکش معناسنه بونده طغرانویس ابرودن

مراد خدادر زیرا طغرا صفت اولان ابروی جانانی یازوب چکن یعنی

خلق ایلین اولدر حاصل کلام ابرویه مضاف اولان طغرانویس

مراد خالق ابروی جانان خدای متعالدر جل شانه طغرادن بونده ابروی

جانان درکه طغرایه مماثل ومشابه در طغرای مشکین ابروی جانان

مراددر طغرل زغنوس دیدکلری بر تیجی قوشدرکه پادشاهلره وبکلره

اولادیرلر طغیان ازغونلق وغلبه معناسنه حرف الطاء والفاء طفیل

صورت تصغیر درلغنده دعوتسز ضیافته واران کیمسه یه دیرلر اما

استعمالده ضیافته دعوت اولنان کمسه یه اویانه وتابع اولانه طفیل

دیرلر وتابع معناسنه دخی استعمال اولنور طفیل اوست انک تابعیدر

یعنی انک ایچون خلق اولنمشدر دیمکدر حرف الطاء واللام طلا

النوندر اکثر بودرکه اماله ایدوب طلی دیرلر وطبیبلر قندده یاقی یه

طلا دیرلر طلا به قرادل طلب دن اسم اولدوغی صورتده طلب وصال

جانان یا وصال جانان وسؤال مراددر اما امر مخاطب اولورسه طلب ایله

دیمک اولورکه کن تقدیر اولنور کرکه اولنمون طلبید طلب

ایلر واستر دیمکدر اما امر غایب اولورسه طلب ایلسون واستسون

دیمکدر طلب استرسین طلبیدیم استدک طلبیم مضارع متکلم مع غیره
اولورسه استرز دیمکدر اما امر متکلم مع غیره اولورسه استیه‌لم
دیمک اولور طلعت دن وجه یعنی یوز و جمال مراد اولنور طلل یورت
طلعت اصلنده کورنکلر صکره یوزده استعمال ایلدیلر فارسیده دیدار کبی سودی
بری در جمعی اطلال کلور طلوع دن ظهور مراد اولنور طلیعه کوزجی و جاسوس
حرف الطاء والمیم طمعکار حریص طمع مبر طمعی کسمه یعنی رجاکی
قطع ایلمه و نا امید اولمه حرف الطاء والنون طناب چادر ایپی یعنی
ننفی و مطلق ایپ مراد اولنور طنب یازلق طنبی اوکی آچق یاز
اوی طنز طعن و طعنه و دخل و تشنیع و مسخریه حرف الطاء والواو
طور طانک فتحیله عادت و اسلوب و قانون و قاعده و حد و مقدار
طور طانک ضمیله شول طاغدر که حضرت موسی علیه السلام تجلی انده
واقع اولدی و کوی جانان مراد اولنور طوطی عاشق و جانان و شاعر
مراد اولنور طوطی خوش لهجه طاتلو دللو طوطی دیمکدر و تشبیه طریقیله
قلم مراد اولنور طوطی شکرخا دن محبوب و عاشق و شاعر فصیح و بلیغ
مراد اولنور طوع دن رضا و اختیار و صفای خاطر و رغبت مراد اولنور
اکراه مقابلیدر طوف طاف یطوف و مصدردر بر نسنه‌نک چوره سنی
واطوافی طولانوب چکنمه دیرلر مثلا مکه شرفها الله حضرتنک
اطرافی طولانمغه طوف و طواف دیرلر و دور و سیر ایلمک مراد
اولنور طوفان صونک طاشمسنه دیرلر و عشق و بلا و مشقت و هلاک
و سبب هلاک و کثرت اشک و طوفان غم مراد اولنور طوق حیوان

بو بینه طاقدقلری حلقه یه دیرلر و کردن قمریده اولان سیاهه دخی طوق دیرلر
و امر و فرمان و طوق وفا طول و عرض کرفت اینه و اوزون نه یعنی بتون
طوتدی حاصلی بو کبتون و تماماً تصرفنه الدی دیمکدر طول اوزنلق و عرض
انلولک و یقینلق حرف الطاء والهاء طهارت پاکلکه دیرلر و عصمت
مراد اولنور حرف الطاء والیاء طی بر قبیله‌نک اسمیدر که حاتم طی
اندندر اما طوی یطوی دن مصدر اولورسه دورمک معناسنه در و کلامه
نسبت تطویل و دراز ایلمیوب اختصار ایلمک مراد اولنور طیب کوکچک
و کوزل و مقبول و پاک اولان نسنه در کوزل قوقو مراد اولنور طیره غضب
و قاقیمق در بعضی یرده سبب تقدیری اولنور مثلا طیره فلان سبب طیره
فلان دیمکدر بونک بکی تقدیرلر مبتدیلره سهولت تفهیم ایچوندر
والا منتهی بو تقدیره محتاج دکلدر طی بزید او صوردن دیمکدر تیز داد معناسنه
طی شد دورلدی و بو بوکدی و تمام اولدی طی کرد دوردی و بوکدی و دورب
دیبوشوردی و ترک ایلدی و عفو ایلدی طی کرد ز هد زهدی طی یعنی ترک ایلدی
طی کشت نام او انک نامی دورلدی یعنی هیچ ادی و صافی واسمی
الکلمز اولدی طیلسان اولکه اول زمانده اشراف عرب دلبندلری
اوزرلرندن متوقه شکلنده بر بیوک بزی آشغه بورررلر اول بزه طیلسان
دیرلر اما بو زمانده عربک سادات و اشرافندن غیری اوباش و اداینی
بیله طیلسان ایدرلر طی نامه و دفتر کرد نامه یی و دفتری دوردی یعنی
کیمسه یه حاجتنی عرض ایدوب احتیاج کوسترمدی طینت خلقت

طیفور
طایر شرفنامه

وحونسننه نك ماده جسمی اولان بالجمله دیرلر طین مطلقدن اخص‌لر
وجد ووجود ومطلق بالحق مراد اولنور حرف الظاء والالف ظاهرا
ظاهر بودرکه دیمکدر حرف الظاء والفاظفر عدویه غلبه ایدر مستعملدر
غلبه ایله متونشدر اول اجلدن ظفرلی خاتونه تشبیه ایدروب خاتون
ظفوله دیرلر حرف الظاء واللام ظلام ظلمت ظلمانی یاسی حرف
نسبتدر ظلمت قراکولق وجهل ظلمت سرادن دنیا مراددر ظلمت شب
ظلمت شب هجراندن مراددر ظل ممدود اوزاشمش وچکلمش کولکه که
یعنی دایمی حرکتی زایل ومنقطع اوله حرف الظاء والنون ظن بد مبر
براغر ظن ایلمه یعنی براغر ظن ایلمه دیمکدر حرف العین والالف
عابد عبادت ایدیجی وطابیجی عابد فریب عابد الداجی یعنی مکار
عابر سبیل کیچیجی ویولجی عادت خوی عارض رانک کسریله وعبدار
صقال وصقال قبللرینه یعنی خط جانانه دیرلر اما اکثر اشعارده مجازا
معروض یعنی صقال وخط باتن بر یعنی رخ جانان وروی دلبران مراد اولنور
حاصلی عارضه ومعروضه اطلاق اولنور لکن عجم رایی مفتوح اوقورلر کافر
وحاتم ده قایله تایی سفتوح اوقودقلری کبی عارض سوسن بیانینه در
عارضه دن مرض ودرد مراد اولنور عارف وقت وقتی بلیجی یعنی
اوقاتنی ضبط ایدروب تضییع اوقات ایلمین کیمسه مراد عاری
خالی ومجرد عاشق بیدل بیانینه در عاشق شیدایی بیانینه دروبای
حرف نسبتدر عاشق وش عاشقانه عاشق ظرفت میل ومحبت وشفقت

عاطفت شفقت فاعل
وزنی اوزره مصدر درسودی

عاقبت

عافیت دن پرهیز کارلق وعصمت وزهد وتقوی وحضور وراحت
وسلامت وخدانک قهر وعذابندن امین وسالم وخالص اولمق
ومعمورلق وخدانک برکیمسه دن بلایی دفع ایلمسی مراد اولنور
عافیت اندیش عافیت فکر ایدیجی یعنی سلامت کوزه دیجی عافیت
سیطلبم زهد وتقوی استرم یعنی زاهد وعابد اولورم دیمکدر عافیت کش
عافیت دیه لبیجی یعنی عافیتی ازاله ایدیجی حاصلی زهد وتقوی وپرهیز
کارلغی قلع ایدیجی وصوفیلغه مانع دیمکدر عاقبت آخر وخاتمت وصو
ونتیجه واک صکره دیمکدر عاقبت اندیش صوکین کوروب کوزادیجی و
وایلروسین وعاقبتی فکر ایدیجی وصوکین صابیجی عاقبت الامر آخر
الامر عاقبت کار آخر کار وخاتمه کار ونتیجه کار واشک صوکی ونتیجه سی
عاکف مقیم وملازم وکندویی بر یرده حبس ایدیجی دیمکدر و
اعتکاف ذکر وصلاة ایچون مسجدده اقامته دیرلر عالم امردن
دنیا وجهان واهل عالم یعنی خلق عالم وطریق ومذهب مراد اولنور
عالم امردن عالم ارواح وعالم ظاهر یعنی عالم دنیا مراددر بو عالمه عالم ملکوت
عالم امر دیدیلر که مجرد کن امریله وجوده کلمش موجود اولمشدرکه
ماده ومدته توقفی یوقدر عالم ذکردن عالم آخرت وعالم قدس مراد
اولنور عالمسوز بیانینه در تارک عالم وتارک ماسوا دیمکدر عالم صغرادن دنیا مراد
عالم قدس بیانینه در عالم کبرادن عرش یا آخرت مراددر عالم کن فکان
دن عالم ظاهر یعنی دنیا وجهان مراددر عالم کبیر عالم طوبتجی یعنی عالمک

فتح ایدیجی و عالم الوب وضبط ایدوب مالک اولوجی عالیجناب
دن جانان مراد اولنور عالی گهر جوهری یعنی نسبی عالی عالیمدار
عالی مدارلی یا مداری یعنی محل دوری عالی که آسمان مراددر عام
خاص مقابلیدر جمع اشیایه شامل دیمکدر عامی لفظ عربیدر یاسی
حرف نسبتدر اصل لغتده میم مشدده ایله در اما اکثر تخفیفله استعمال
ایدرلر ضرورت وزن ایچون عامی احمق و جاهل و بابس دیمکدر
حرف العین والباء عبارت دن تکلم ولفظ وکنایت وتعبیر وتقریر
وادا مراد اولنور عبوس زهد لامیه در عبوس اکشی یوزلو دیمکدر
اما بونده متکبر ومغرور و مُعْجِب مراددر عبیر آمیز عبیر قرشدوریجی
یعنی گوزل وزیاده قوقو ویریجی دیمکدر معلوم درکه برنسنه قرشدرلنجه
قوقوسی زیاده چیقار عبیر جیب کرد عنبر بربنه استعمال ایلدی
دیمکدر حرف العین والتاء عتاب خشم وازار وازارلمق
عتاب آلود عتاب آمیز حرف العین والجیم عجب عجبدر که
وبعید معناسنه استعمال اولنور عُجب عینک ضمیله کبر و غروردر
وریا مراد اولنور عجب از لطف تو سنک لطفکدن عجب یعنی بعید
عجب خانقاهی خانقاهه منسوب عجب یعنی کبر وریا عجب
دیدم حالش حالنی عجب یعنی بیقرار وبی اختیار حاصلی تحول
گوردم عجب عیش وصفاکست گوزل عیش وصفادر عجب علم
لامیه در عجبدن تکبر مراددر عجز دن افتقار و احتیاج مراد اولنور

عجز شب نشینان لامیه در حرف العین والدال عدن دالک
سکونیله اقامت معناسنه در یعنی جنات عدن جنات اقامه
دیمکدر عدیل نظیر حرف العین والذال عذاب دن اغیار ورقبا
واضداد مزاحمه سی مراد اولنور عذار دن رخ وروی و یکاق و صقل
باتن یر مراد اولنور عذاری رانک فتحیله وکسریله عذرا انک جمعیدر
عذرا قیز اوغلان دیمکدر و عذاری قیز اوغلانلر دیمک اولور عذرا ن
بخواهست انک عذرینی دیلدی یعنی اکا عوض ومکافات
وتلافی ایلدی عذرخواست عذر دیلدی یعنی اعتذار ایلدی
عذرخواه عذر دیلیجی یعنی اعتذار ایلیجی یا اعتذاره صالح
نسنه وما به الاعتذار یعنی سبب اعتذار وباعث اعتذار
وشفیع مراد اولنور عذرش بنه عذرینی قبول ایله یعنی معذور
طوت عذر گناه دن تقصیرات مراددر حرف العین والراء
عراق لغتده چوقور یره دیرلر وعراق عرب یعنی حجاز و مکه
نواحیسی و بغداد مراددر و عراق عجم یعنی اصفهان ونواحیسیدر
و مقاماتدن اصول اربعه نک ایکنجیسنه ده عراق دیرلر و مطلق
مقام ونغمه مراد اولنور عراقی دن شیخ ابراهیم عراقی حضرتلری
مراددر عاشق مشرب برشاعردر سوزش ظاهر و شوق
سوزنا کلکله مشهوردر یا عراقه منسوب دیمک اوله عربده
سرخوش صواشنه دیرلر وغوغا وفتنه مراد اولنور عربده جو
لغتده

عدلی بر نوع اقچه در دیشه

العذرة بوزنة العسرة البكارة
والعذراء بالمد البكر والجمع العذارى
مختار

فتنه انگیز وستخار که آدمی فتنه یه دوشور ر عرش لغتده
تواته دیرلر سقف معناسنه در اما اهل شرع قتنده فلك
تاسعه دیرلر فلك اطلس وفلك الافلاك وفلك اعظم
ومحدد فلك دخی دیرلر وسدرة المنتهی وعالم کبیر مراد اولنور
عرش آشیان عرش یوه لی یعنی یوه سی ومقامی وپروازگاهی
عرش عظیمدر که عرشدن غیری یرده قرار ایلمز دیمکدر وبلند پرواز
معناسنه ده مستعملدر طیوره ومرغانه صفتدر عرصه سرای
اورته سنده اولان میدانه دیرلر ومطلق میدان ومجلس یری
ومجلس عشاق واوزرنده شطرنج اوینادقلری بساط کرک
بز اولسون کرک غیریسی عرصه میدان اضافة الخاص الی العام
قبیلندندر زیرا عرصه ساحه معناسنه در که سرای اورته سنده
اولان میدانه دیرلر میدان ایسه عامدر عرض عبیده انلوکه
ولغه دیرلر وافاده واعلام ایلمك وکوسترمك مراد اولنور
عرضه دار عرض وافاده ایله وبلدر وکوستر عرضه دار وبر تو
سکا عرض ایلر عرضه کرد عرض ایلدی یعنی کوستردی یا افاده
واعلام وبیان ایلدی عرضه ده عرض ایله عرعر سرو جبلی یه
دیرلر عرقچین وصف ترکیبی در عرق دیوشر بجی دیمکدر زلف
وکاکل وکیسو مراد اولنور عرقش پاك كنید دربنی سیلوب
پاك ایلك تا مترشح اولوب آسوده حال اوله عروس گلین

وبعض

وبعض یرده گوی کویو وچمن مراد اولنور عروس بخت بیانه دربخت
کلینی دیمکدر عروس جهان بیانه جهان کلینی دیمکدر عروس خاوری
دن مراد آفتابدر یعنی کنشدر خاور مشرقدر یاسی حرف نسبتدر
عریق اصیل حرف العین والزاء عزم عبیدر قصد ونیت معناسنه
عزیز محترم یعنی حرمتلو وشریف عزیز کسوت عزیزدر یعنی مصلحت
بتر بجی در عزیز مصر دن حضرت یوسف علیه السلام مراد اولنور عزیزمنه
ارنیم عزیزم دیمکدر حرف العین والسین عسی الایام امیدواردرکه
ایام یعنی زمان حرف العین والشین عشاق راست عشاقلدر دیمکدر
عشب یاش وتازه اوت عشرت عیش وذوق وصفا عشرت
شبگیر گیجه عشرتی یعنی گیجه ده وگیجه ایله اولان عیش وعشرت وذوق
وصفا عشرت گزین عشرت اختیار ایله یعنی ذوق وصفایه مشغول
اول عشر نکه خورشید دن مرتبه شمس یعنی مقام آفتاب اولان
چرخ چارمین مراد در عشق دن محبت ومیل یا جانانه میل ومحبت یا دولت
مراد در عشق باختن محبوب دوستلق ایلدی وعاشق اولدی عشقباز
عشق اوینادیجی یعنی عشقه مشغول اولیجی وعاشق ومحبوب دوست
دیمکدر عشقباز د باخود کندی یه عشقبازلق یعنی محبوب دوستلق
ایدر حاصلی کندی کندینی سور وکندی یه عاشق غیری عاشقه محتاج دکل
دیمکدر عشقبازان عاشقلق ومحبوب دوستلق عشق سرمدان
دولت سرمدی مراد اولنور عشق سر وسر وآرزوی عشق مباز

عاشق اولمه یعنی محبوب دوستلغی ترک ایله عشق می بازم عاشقلق
ومحبوب دوستلق ایدرم عشوه کوکل الدامغه دیرلر والدامق وفریب
وناز وشیوه وحرکت مراد اولنور عشوه دادم را بکا بر عشوه ویردی
یعنی بنی بر الدایش ایله الدادی دیمکدر عشوه داد دلم را کوکلمه بر عشوه
ویردی یعنی کوکلمی بر الدایش ایله الدادی عشوه دنیا لاسیما در مجازاً
دنیانک عشوه سی یعنی فریب وخدعه سی عشوه اش خرید انک
عشوه سنی الدی یعنی فریب وخدعه سنه الداندی وناز وشیوه سنه
قایلدی ومغرور وغافل اولدی دیمکدر خرید صاتون الدی دیمکدر اما
بونده بر بدطریقیله الدی دیمکدر عشوه فرمان بر عشوه بیور یعنی
بر حالت ایله عشوه خر عشوه الیجی یعنی بر کمسنه نک غرور وناز
وفخرینه التفات ایدوب الدانیجی وناز وشیوه کسنه قایلدی
عشوه خرید عشوه الدی یعنی فریب وخدعه یه الداندی یا ناز
وشیوه الدی یعنی ناز وشیوه یه قایلدی ومطلق الداندی دیمکدر
هر نیه اولور سه اولسون عشوه داد فریب ویردی یعنی الدادی
عشوه کند درکارش انک ایشنه عشوه ایلر یعنی اکا ناز وشیوه
وجور وجفا ایلر عشوه خر الدانجه حرف العین والصاد عصمت
پاکلکدر طهارت معناسنه ویرهیز وتقوا مراد اولنور عصیان دن
ذله مراد اولنور حرف العین والضاد عضاله عینک ضمیله لغتده
جوز ولمین دوکومه دیرلر اما استعمالده اوکولمز دیمکدر حتی اوکولمز درده

لامعی چلبی منظومه سنده بیورر
ع عشوه کوکل الدامق جلوه صالمقدر
اما عجم اکثر ناز وشیوه ده استعمال ایدر
لکن بونده فن وصنع مراددر سودکی

داء عضال دیرلر عضد بازویه دیرلر وقوت مراد اولنور ومتن
مواقفی تصنیف ایدن کیمسه نک اسمیدر حرف العین والطاء
عطا احسان وکرم وبخشش عطر کوزل قوقویه دیرلر ومطلق مراد اولنور
عطرسان عطر ازیجی یعنی زیاده کوزل قوقو ویریجی عطرکردان
کوزل قوقو کزدیریجی عطف شفقت ومرحمت واحسان وعلی
ایله استعمال اولندقده اشفاق یعنی اسیرکمک معناسنه در حرف
العین والظاء عظمت دن تکبر مراد اولنور عظیم وقار اولو وقارلی
دیمکدر حرف العین والفاء عفاف عینک فتحیله حرامدن صاقنمغه
دیرلر وزهد وتقوا مراددر وزاهد وعابد کشی یه عفیف دیرلر
عفاک الله الله تعالی سندن بلالری دفع ایلیه دیمکدر عفت الدار
دار محو ومندرس اولدی دیمکدر عفو لغتده مطلق محو معناسنه در و اکسکلکی
باغشلمقده وتقصیراتی محوده استعمال اولنور عفی الله الله تعالی
تقصیراتنی عفو ایلسون یعنی اکسکلکنی باغشلسون حرف العین والقاف
عقاب قافک تخفیفیله قرتال قوشی وطوشنجل عقد عینک فتحیله
نکاحه دیرلر وتصرف مراد اولنور پس درعقد کسی نمی آید کیمسه نک
عقد ونکاحنه کلمز یعنی کیمسه یه منکوحه اولمز وکیمسه نک تصرفنه
کیرمز وبند مراد اولنور عقد عینک کسریله انجو وجواهر کیلک کردنلیسی
وشول بوغماقدر که عورتلر بیونلرینه طقارلر عقده لغتده دوکومه
دیرلر وپریشانلق ومشکل وعقده غم وغصه مراد اولنور عقل عقبل

عف عن الحرام یعف بالکسر عفة وعفا وعفافة ای کف فهو عف وعفیف والمرأة عفة وعفیفة
واعفه الله واستعف عن المسألة ای عف وتعفف تکلف العفة مختار

عقل نفیس وشریف دیمکدر عقل کل اهل شرع قتنده روح اعظمدر
وحکما قتنده خدادن اول صادر اولان نسنه در عقول دن عقول عشاق
مراددر عقیق دن می ولب جانان وقانلو یاش مراد اولنور عقیله هر
نسنه نک انفسنه یعنی اکرم واشرفنه دیرلر نته کیم انجویه عقیلة البحر
دیرلر حرف العین والکاف عکس دن پرتو وضیا ونور والتفات
ونظر وتاثیر واثر وجزو مراد اولنور عکس اوست انک عکسیدر یعنی
اندن بر جزودر حاصل بکشقه ومستقل بر نسنه دکلدر دیمکدر عکس باده
باده نک عکسی یعنی تاثیر وسرورینه روش دیده ظاهر اولان خمردر
عکسیست ازان اندن بر عکس یعنی بر جزودر حاصلی اکا مغایر نسنه
دکلدر عکس زرویت بر ما نیفتاد رویک کنشندن بزم اوستمزه
بر عکس دوشمدی یعنی بزه بر نظرک والتفاتک واقع اولمدی دیمکدر
عکس دن بونده ضیا ونور والتفات ونظر مراددر حرف العین واللام
علا فعل ماضیدر عالی اولدی وغلبه ایلدی علا عینک فتحیله یوجه لک ورفعت
وشرف علی الفور سرعتله وتوقف وتاخیرسز علامت دن علامت
عشق مراد اولنور علت غائیه اخر علل در مثلا پادشاهلر اوتوردوغی
تختک علت مادیه سی تخته لر واغاجلردر وعلت فاعلیسی نجار
یعنی دولکردر وعلت صوریسی تختک تمام اولدقدن صکره اولان
شکلیدر وعلت غائیسی پادشاهک اول تخت اوزرنده
اوتورمسیدر سائر مصنوعاتک جمیع اشیانک احوالی هب

بو یلدر

بو یله در علم برافراخت بکوی میکده میخانه محله سنده سنجاق قالدردی
یعنی میخانه ده ثابت وقرار داده اولدی ومیخانه ده عیش وعشرت
ایلدی علم شد مشهور اولدی علم عشق بیانبه عشق سنجاغی علم نظر
اضافة العام الى الخاصدر علم نظردن مراد علم جدلدر که خلافیاتدن
بحث ایدر وعلم بصر وبصیرت وعلم قیافت مراد اولنور علم نظر درو
نیست انده علم نظر یوقدر یعنی خلافیاتدن بحثه قادر دکلدر علی عینک
ضمیله رفعت وشرف حرف العین والمیم عمارت عینک کسریله
مصدردر نصر بابندن بر نسنه معمور ایلمکه دیرلر صکره بناده استعمال اولندی
ومعمورلق وشنلک ودنیا ومیخانه وخوب مکان مراد اولنور عوام ناس
عمارت بر بنیه تعمیر استعمال ایدکلری غلط فاحشدر زیرا تعمیر عمری وپاشی
اوزون ایلمکه دیرلر ومعمر عمری ویاشی اوزون اولانه دیرلر عماری محفه
کوتورن دوه عماری دار محفه کوتورن دوه یی ضبط ایدن کیمسه واول
دوه نک مالکی وصاحبی عمر مدت وحیات زنده دن عبارتدر اما حیات
تازه وطول زمان وباش وجان وجانان مراد اولنور عمرتان باد وعمر اد سنزلره
مراد ایله عمر اولسون یعنی خدا طول عمر ایله مرادیکزی ویرسون عمرت دراز باد
عمرک اوزون اولسون یعنی صاغ واسن اول عمر جاودانی عمر باقی عمر
در عوض دارد عوضنده عمر طوتر یعنی عوضنده ومقابلنده بیانبه در عمری آلور
عمرش رفت عمری کتدی یعنی اولدی یا جانانی کتدی دیمک اوله عمر عزیزدن
جانان مراد اولنور عمر کاه عمر اکسلدیجی یعنی عمره نقصان ویریجی

عمر بود بكا هر عمر اولور يعنى عمر ارتفلغيدر حاصلى تازه جان كسب
ايلمكدر عمرليت برزماندر ديمكدر عمردن بونك كبى بيرلرده طول زمان
بارى وحدانه بر مدت وبر زمان
مراد اولنور عمر گذشت برزمان گچدى عمود ورگ در واخفقك آغرماسى
وحزاق مراد اولنور عميق دريك ديمكدر اكثر صوده مستعملدر
حرف العين والنون عنان جلبر يعنى او ياتك الده طوتدقلرى
قايشى كه آت آنكله دوندررلر مراد اولان بيره دوندركين عنان باز
كش دينر كينه گرى چكك يعنى ايلرى گتمه بر مقدار طور واكلن و
توقف ايله عنان بر عنان دينركين دينر كنه يعنى برابر عنان بگردان
دينر كنبكى دوندر يعنى گتمه دوارمه عنان بگردانيد كتمكوز دوارمكوز
عنان بميكده تافت دينركينه ميكده يه دوندردى يعنى ميكده جانبنه
لندى عنانش گرفت دينركينه طوتدى دباشنه چوق بلالر گتوردى
عنان گسسته دينركينه قريلمش يعنى باشى بوش ودبلدوكى يرده
گزن حيوان يا انسان عنان كشيده مېرو دينركينك چكرك يعنى بىسبب
بصبرت اوزره وملاحظه ايله
وآهسته آهسته وقور فراق گيت ديورى عنان متاب عنانكى
دوندرمه يعنى اعراض ايلمه عنان مپيچ دينركبكى جويرمه يعنى اعراض
ايلمه عنايت دن لطف وكرم واحسان والتفات ونظر وحمت وعنايت
خدا يعنى لطف حق وارادت الهيه مراد اولنور عنبر بو عنبر قوقولى
عنبر افشان عنبر صاچيجى يعنى نثار ايديجى عنبر سارا دن زلف مراددر
عنبر شكن عنبر صبيجى يعنى عنبرك رونق وصفاسنى گيدريجى وبوزيجى

عندليب

عندليب هزار دستان عنادل جماعة لانك تردالى الرباعى ثم تبنى منه الجمع
والتصغير والبلبل يعندل اذا صوتت قال سيبويه اذا كانت
النون ثابتة فلا تجعل زايدة صراح العندليب بوزن الزنجبيل
طائر يقال له الهزار بفتح الهاء مختار

عندليب بلبلدر وعاشق مراد اولنور عنصر دردندر آب وآتش وخاك
وباد جميع اجسام بونلردن مركبدر يعنى حواج لكه اصلى بونلر اولنان
چار اركاندر وعنصردن وجود يعنى وجود انسانى يعنى ذات مراد اولنور
عنقادن عاليجناب اولان جانان مراد اولنور عنوان نامه مكتوب
ظهرنده رحمت الا كه بو مكتوب فلانه ايصال ايلبه ديو يازيلان يردر
وحرلسنه نك اولنه عنوان ديرلر حرف العين والواو عوا دن وآواز
صوت معناسنه عوام دن ناأهل ومدعى يعنى خصم ورقيب عوان
ظلم عود لغتده اغاجه ديرلر اما مشهور هندستان جانبندن
كلن خوش قوقولى معهود اغاجدر كه انكله تبخير ايدرلر يك ايوسى
واعلاسى قماريدر وعوددن مراد بودر وبر درلو ساز كه اسميدر
عوض بر عمل مقابلنده ويريلان نسنه در خيره نسبت ثواب وشره
نسبت عذاب وعقاب دريجزا معناسنه وحرلسنه نك مقابلنده
ويريلان شيئه عوض ديرلر ومثل مراد اولنور عون ياردم ونصرت
حرف العين والهاء عهد دن زمانه ووفا ووعد وپيمان ودوستلق وخلقت
مراد اولنور عهد ازل روز ازل وتقدير ازلى عهد باو بندم انكله
عهد بغلدم يعنى اندن منفك ومنفصل اولمم عهد ببست عهد بغلدى
يعنى عهد ايلدى عهد بشكست عهد وپيمانى صيدى يعنى بوزدى حاصلى
ايلدوكى عهد وپيماننى وفا ايلميوب عهد وپيماننندن دوندى عهد
شباب يكتلك وجوانلق وتازه لك زمانى عهد شكن عهد صبيجى

عایشه بر قوشدر متصل قویروغن صالار اکثر صوکنارلرنده تعیش ایدند وکیجون عایشه لب جوی دخی دیرلر ابو المعالی بیت
بسمت تو کبک کند هر هنر باز بسند دبنظر عایشه را شکل همایی

یعنی بیوفا وغدار عهد صبا تازه لک زمانی حرف العین والیاء
عیّار یاء مشدده ایله حرشنه نک صحت وقدن ووزن ومقدارن
والتونک وکمشک ایوسن وکوتیسن محک ایله یا غیریسنه ایله بیلن
کیمسه دیرلر ونکته دان وکیجه کزن اوغری ومشبه که عقلی کامل والیمده
وصایغنده کوزی آچق اوان کیمسه عیار عینک کسریله مفاعله
بابندن مصدردر ترجه دار دیدکلریدر یعنی حرشنه نک قنطار ایله
یاتراز وایله ثقلت وخفتنی بلمکه دیرلر ووزن ایتمکه ومحکه چالمغه وحرشنه نک
صحت وقدن بلمکه دیرلر وتفتیش وتفحص یعنی وبو قلمق وحال
وایونک وکوتینک مقداری وحالی یا مقدارن وحالن بلمک ومعیار
ومقدار ووزن معناسنه عیار در خالص ده عیار صحت ووزن
ومقدار وحال معناسنه در عیان عینک کسریله مفاعله بابندن
مصدردر قتال وزنی اوزره ظاهر واشکاره وپیدا معناسنه
عیان شود ظاهر اولور عیب دن درد وبلا وسر مراد اولنور عیب
پوش عیب صقلایجی وخدایه نسبت ستار العیوب دیمکدر عیش
عینک فتحیله لغتده دیرلکه دیرلر استعمالده حضور وصفا ایله کیچنمک ومطلق
حضور وصفا وذوق وعشرت وباده ذوق وصفاسی وعیش غم
مراد اولنور عیش خوش ایی دیرلک وصفا عیشم مدامست ذوقم
مدام یعنی دائمدر حاصلی مرادیجه دریا ذوقم شرابدر یعنی ذوقمه
سبب شرابدر عیش نقد بیانیه حالا حاضر اولان وبالفعل اولان

عیش

عیش یعنی ذوق وصفا عین دن عین الفعل یعنی حرشنه نک اورته سی
ومحض وخالص ونفس معناسنه یقال هو عینه ای نفسه عین بقا
بیانیه دیرلر زنده جاوید یعنی حی ابدی عین خطا محض خطا عین فراق
بیانیه نفس فراق عین قصور محض نقصان عین کمال استعمالده
یاوز کوز دیمکدر کوز دکمکده عین کمال استعمالنک اصلی بودر که بنی
هذیل قبیله سنده کمال آدلی بر عرب وار ایمش ام توب یا آرزو
ایدوب حرنیه بقسه ونظر ایلسه البته اول شئیه کوزی دکرایمش
پس حریاوز کوزه تشبیه واستعاره طریقیله عین کمال دیدیلر
بحسب اللغه کمالک کوزی دیمکدر عین ناتوانی بیانیه عین ضعیف
معناسنه عین ولایت محض ولایت حرف الغین غابرین دن سلف
مراد اولنور غابه ارسلان یتاغی غارت یغما غارتگر یغماجی غارتکرد
یغمالدی دیمکدر اصلی اغارت در بیدر اما انجام تخفیفا همزه سن
استعمال ایدرلر غافل باشی غافل اولورسن یعنی آگاه اولماز
غالبا اکثریا وکانه غالیه عوام تخفیف ایدوب قالیه مک
دیدکلری قوقولی شنه در غالیه مراد بیانیه غالیه خط غالیه
خطلی غالیه سا غالیه ازیجی یعنی زیاده قوقی ویریجی ومعطر
اولیجی واویکنجی غانیه شول خاتونه دیرلر که زوجیله مستغنیه
اوله اغیاردن یعنی ازندن غیری یه یا قمیه وشول خاتونه دیرلر که
حسنی خداداد وجمالی ذاتی اولوب کمال حسن وجمالدن

غبا بحجر معناسنه دیشه

غاشیه زین پوش
وروز قیامت نیز غاشیه

اسباب حسنه احتیاج اولمیه وفقر وکلابن مراد اولنور جمع غوایل
کلور غایت نهایت وکمال غایت دینداری بکمال مسلمانلق
حرف الغین والباء غبار توز زر والم وکدر واضطراب
وعاشق حضرتی غبار تندر غبار تن بیانیه در غبار چرخ (دیبحضورلغویه در) لا
چرخک کدورت والمی یعنی تقلبات وتغیراتی غبار خاطر
خاطردن بیحضورلق وکدر مراددر غبار خط بیانیه در تانه (صقالم)
کنایه در غبار راه مطلق سوانحدن کنایه در وچشمه نسبت
بینشه مانع اولان سبل مراد اولنور غبار غم برود غم غبارک
کیدر یعنی غمک سروره متبدل اولور غبار غم بیانیه غباری
وارد غباری وار یعنی معنبر ومکدر ورصاف دکلدر دیمکدر
غباردن بونده کدر مراددر غباری مبادا بر دامنش از اغیار
اغیاردن انک دامنده غبار اولمسون یعنی دامن پاکنه
اغیاردن توز قونمسون دیمکدر عدم تلوثیدن کنایه در غبوق
کیجه اولنده ایچیلن شرابه دیرلر حرف الغین الدال غدار دن ظالم
وبیوفا مراددر غدر جور وظلم حرف الغین والذال غذا
ازق حرف الغین والراء غرام عشق ومحبت غرامت جزا
وعوض ودیت وضرر غربان غرابک جمعیدر قرغه لر دیمکدر غرت
اگر سن دیمکدر غر حرف ادات شرط در وتا حرف خطابدر غرد
رالک فتحیله وسکونیله کوکلر جان صوتنه یعنی بو غازین گیشنه

غرش خشم وتندی وملول وضعیف
وسائلر معناسنه وکورک پاره لری که
بیانه اثار ار ول ن بهلو بدو خوشتن غله
دیمکدر دشسته

شبشره

غرقاب کرداب وصویه غرق
اولمش معناسنه دشسته

بس غرقه بحر وصل کاخر
غرقه دکی هارسمی شکلی علامت
نقلدر یعنی غربدان عجمه نقل علامتیدر
بحره اضافتی فی معناسنه در
وبحرک وصله بیانیه در یا بونده
حرف صله در وبر جهت واوج
معناسنه در حال خبریه اضافتی
بیانیه در سودی

شبشره اوتمسنه دیرلر غرض مقصود ومراد وعلت غرفه
مطلق قصره دیرلر وقصر جنت مراد اولنور غرق آب شد صو
اولدی واریدی دیمکدر غرق آب گشت مثله غرق خون دلست
خون دله غرق یعنی مستغرق در غرق غرق گشت در لدی واوتاندی
غرق غرق شد مثله غرقه بجون باد قانه غرق اولسون یعنی هلاک
اولسون غرقه شد فنا بولدی غرقه کردند غرق اولدیلر یعنی طالدیلر
غرقه کنهیم غرقه کنهم یعنی کناهم طالغجه ودنوبم جیو قدر غرنه
شیراز دبلنجه والا دیمکدر غرور غفلت وکبر وناز واستغنا
مراد اولنور غره غینک کسریله اشدله اسمدر غفلت
معناسنه وغافل ومغرور مراد اولنور اما اعجام غینک فتحیله
استعمال ایدرلر غریب عجیب وآشنا مقابلی یعنی بیگانه ودل
وسافر مراد اولنور غریبان جهان دن مسافرلر مراد اولنور غریبی
غریبلک یعنی غربت وسن غریبیت تاسی ضمیر خطابه وتا نقله متحملدر
غریو فریاد وفغان غریوان فریاد وفغان ایدن کیمسه لر حرف
الغین والزاء غزال آهو یورسنه دیرلر وجانان مراد اولنور زیرا
کوزلری آهو یه تشبیه ایده کلمشلر (کیک یوزاخیسی) درخصوصا که غزال یوریسیدر
غزاله غزیده گنش دیرلر اخنده اولان تا رتانیث شمس مؤنث
سماعی اولدوغی اعتبار له در وفارسیده آهو بچه یعنی آهو یورسنه
دیرلر غزاله خورشید اضافه العام الی الخاص قبیلندندر زیرا

غزا ازاکی باکدن
برقو بدر کمسه دن
قورقمز لری مذهب قان
دوکی جیبه دشسته

غاله لفظ مشترکدر بنجه معنایه کلور خورشیده اضافتله تخصیص
لسب ایدرز به الکنشه ده عرب غاله دیرلر غالة تاسی شمس
مؤنث سماعی اولمق اعتباریله در غزل بعض پرده تر نماتلی شعر
مراد اولنور غزل بگو غزل سویله یعنی غزل اوقی و خواننده لک ایله
غزلخوان غزل اوقویوجی و غزل اوقویارق دیمکدر غزل سرا
غزل ایرلایجی یعنی غزل اوقویوجی و مداح مراد اولنور غزل گفت
غزل سویلدی و خواننده لک ایلدی غزل گوی غزل سویلیجی یعنی غزل
اوقویوجی و خواننده لک ایلیجی غزل مست بیابانده درایی وسلس
غزل دیمکدر حرف الغین والسین غس کم دکدر یه یسی یسی دیدی
دیمکدر غسل غینک کسریله ام نمک غسل در اشک زدم کوزم
باشنده غسل ایلدم یعنی اولقدر اغلدم که کندی کوزم یاشنده
غوطه ایدوب غسل ایلدم حرف الغین والشین غش غینک کسریله
وشین مشدده ایله چرکه دیرلر و خیانت و مکر و حیله و زرق و ریا و خباثت
مراد اولنور صافی و پاک مقابلیدر رنمر بابندن در مصدری غشاش
کلور اما اعجام غینک فتحیله استعمال ایدرلر حرف الغین والصاد غصص
غصه نک جمعیدر غصه‌لر و غملر دیمکدر حرف الغین والضاد غضنفر
ارسلان حرف الطاء غطریف اولوکشی جمعی غطارفه کلور حرف
الغین والفاء غف قوبرجق صاچ غفلت غافل اولمق و غرور
مراد اولنور غفه قوزی دریسی کورکی که دریسی قوبرجق

اوله

اوله حرف الغین واللام غل جرملرک بوینلرینه بغلدقلری نسنه جمعی
اغلال کلور غلاله زره التنده قصه جق گیدکلری کوملک غلام قول
و اوغلان در و اسیر مراد اولنور و خدمتکار لفظ عربیدر جمعی غلمان
و غلمه کلور غلامان قوللر و اسیرلر و اوغلانلر غلام ترک آق یعنی
بیاض کوله که قراجنسی اولمیه هندی و حبشی گبی غلامی قوللق
و عبودیت و خدمتکارلق قول اولمقلق غلبه اله قارغه وسقغانک
غلج غینک کسریله دوکم کره معناسنه غلط شک و تردد و یکلش
و غفلت و ظن اولنان نسنه نک خلافی ظهوره کلمک مراد در غلط کمن
غافل اولمه غلطها داد غلطلر ویردی یعنی یاکلدی غلطی یاسی
حرف خطا بدر غلطسین یعنی غلط ایدرسین غلغل فریاد و فغان
و غوغا و غلبه در و صیت و صدا و آواز مراد اولنور غلغله شوله غلغل
چوس دن کلام مرشد مراد اولنور یعنی نفوسک و سوتا ملک آخرته
گیتمسی بر مرشد در که زاد آخرته مقید اولوک دیو کو یا تنبیه ایدر متنبه
اولوب عبرت آلا نه غلغل فکنده ز فریاد اندر چمن چمنه فریاد و فغان
غلغل براقمش یعنی گلستانی فریاد و فغانیله طولدرمش غلمان غلامک
جمعیدر و اهل جنته خدمت ایلین اوغلانلره دیرلر و مطلق اوغلانلر
و خدمتکارلر مراد اولنور غلو مبالغه دیمک اولور حرف الغین والمیم غماز
قوجی یه و قاشله و گوزله اشارت ایدن کیمسه یه دیرلر و اظهار
اسرار و افشای راز ایدن کیمسه و گوز باشی و باد صبا مراد اولنور

غمامه غمامك مفردیدر جمعدر بولوده دیرلر غمان غمك جمعیدر رشدودا
غم اوخور انك غمینی یه یعنی انی قایر واكا مرحمت ایله واحوالنه
مقید اول وحالنی تدارك ایله غم اوخورد انك غمنی یدی وانی قایردی
والكا مرحمت ایلدی واحوالنه مقید اولدی وحالنی تدارك ایلدی غم پرست
غمه طاپیجی یعنی غمه ملازم ومداوم غم تنهایی لانیه تنهالق غمی غم خورد
غم خورد یعنی غم یدی وقایردی وقور قدی غمخوار غم یبجی وقایریجی ومرحمت
ایدیجی واحواله مقید اولیجی وحالنی تدارك ایدیجی ومحبت معناسنه
استعمال اولنور غمخواری غم یبجیلك یعنی محبت غم دریا دن مشقت
دریا مراددر غم دل لانیه در غمز لغت عربده قولامق وقوجیلق اتمك
وقاشله وكوزله اشارت اتمكه دیرلر اما عجم ها نقلله غمزه دیو
كوزدن وقاشدن صادر اولان حركت وناز وشیوه مراد ایدرلر غم زده
غم اورمش یعنی غمه مغلوب وغمناك یعنی غملو غمزه كوزدن وقاشدن
صادر اولان حركت واشارت وناز وشیوه وتیر مراد اولنور غمزه
فتان بیانیه در غمش خورد انك غمنی یدی یعنی انی قایردی واكا مرحمت
ایلدی واحوالنه مقید اولدی وحالنی تدارك ایلدی غمكسار اولكور یعنی
غمكسار
انیس ومونس والكلنجه وهمدم ومصاحب ورفیق مراد اولنور
اولكورك یعنی انس وصحبت غمكده غم یری غم مانیست ترا بزم غمز نوق
سكا یعنی بزی قایرمز میسن دیمكدر اما استفهام طریقیله اولورسه
بزم غمز یوقمی سكا یعنی بزی قایرمز میسن دیمكدر غم مخور غم یمه یعنی

قایرمه

قایرمه وقورقمه ومقید اولمه غم مدارم غمم یوق یعنی غم چكمم وغمم یمم غمی
غمه منسوب یعنی غملی غمین یاسی حرف نسبت ونوننی حرف تاكیددر
وغمه منسوب یعنی غملی دیمكدر وعاشق مراد اولنور حرف الغین والنون
غن باغ چقاراجق سنه غنت تغنی ایلدی یعنی ایرلادی غنج غنبك
فتحیله وضمیله لغتدر جوالدر وناز معناسنه دخی كلور اما غنبك كسریله
اوجه یعنی سروئم غنچه چچك طوموررجغی دردهان مراد اولنور غنچه
خندان دن دهان جانان مراد اولنور غنچه كرد بو غوردی دیمكدر غنود
اخر غنودی اویودی وغافل اولدی غنوید مثله غنیمت شمار غنیمت
صانیعنی فرصت بیل حرف الغین والواو غوغا ون اواز وصوت
وعاین ایله دخی مروی لغتدر غواص دریایه طالیجی كیمسه یعنی طالغج
وطالب مراد اولنور غوته طالمق غور ضرب اغل غوطه طالمق غوطه
خورد غوطه یدی یعنی طالدی غول رقیبان كنایتدر غولیه كشكوردل
غوبه بایق كه انكله بو غوردك یاغنی چقاردلر غوبه زد بایق بایدی
حرف الغین والباء غیبت غینك كسریله صاودی وشول سوزه
دیرلركه بر كیمسه اردنجه سویلنجك اشیدرسه غمناك اوله اكر اول سوز
كرچك ایسه ومغتاب اولان كیمسه ده موجود ایسه اكا
غیبت دیرلر واكر كذب اولوب انده موجود دكل ایسه بهتان
دیرلر اما غینك فتحیله غیبت دن مفارقت وهجران مراد اولنور كه
حضور وقرب ووصال مقابلیدر غید غینك كسریله غید انك

غوغا با غین نقطه دار بر وزن سودا بانك
وفریاد وشور را گویند وبمعنی انجمن
هم هست كه جمعیت مردم باشد وبزرگی
قریب می خوانند برهان

غول بیابان یابان ادمیسنه دیرلر
اگرچه اراسنده دیو وبیابان ادمیسی
اولمق مشهور اما حدیث شریفده نفی اید
لاغول بیورمشدر اگر عالمده وجودی ولسه
عموم ادزره سلب ایدوب لاغول دیمزدی
سودی

غیب غیبت غیاب غیوب
مغیب مصدرلردر سودی

جحیدر بوشق کوده لو خانونلر دیمکدر غیر از نیم نیست بوندن غیری
نسنم بوقدر دیمکدر غیردن رقیب مراد اولنور جمع اغیار کلور
رقبا دیمکدر وماسوا مراد اولنور غیرت رشک وحسد غیرت طبرزدست
این بوندکور رشک بارمق دیدکلری شکرک غیرتندر یعنی رشکیدر
حاصلی طبرزد لذتده وحلاوتده بوکه رشک وحسد ایدر واول بوکا
غالبدر دیمکدر غیرت ماه تمام ماه تمام غیرتی یعنی ماه تمام رشک
وحسد ایده جک برنسنه در دیمکدر غیرت مهر وماهست مهر وماهک
غیرتی در یعنی مهر وماهک رشک وحسد ینه سببدر غیر دوست
دوستدن غیری یعنی دوستدن ماعدا غیر مرادم مرادیمه مغایر یعنی
مرادیمک عکسنجه غیر مکرر رشکلو نمش واشتد بلمش یعنی نادر
دیمکدر غیرتمندالست کیمسه بلمدی غیور اهل غیرت یعنی رشک وحسد
صاحبی وخدایه نسبت منتقم دیمکدر حرف الفاء والالف فات
الصبوح صباح وقتنده ایچیلن شرابک زماننی فوت اولدی فاتحه صبح
ابتدای صباح فارسی لو وصف ترکیب در فارسی سوبلیجی دیمکدر بال
عجله پارسی دخی جائزدر زیرا فا ایله بانک بینلرنده تبادل وتواخی واردر
فارغ غلام ازاد وخالی والم وبلادن امین وسالم یعنی مسرور وشادمان
ووجودی صحت اوزره اولان کیمسه فارغ دل انکه اول کیمسنک کوکلی
غم وغصه دن خالیدر که دیمکدر فارغ خالی وبوش دل آن ادامیه در فارغ
لم وفارغ ایلدی یعنی محتاج ایلمدی فارغ نشست غم وغصه دن فارغ

یعنی

[illegible]

[illegible]

یعنی خالی وبوش اوتوردی حاصلی غمسز وکدرسز اولدی فال زد
فال اوردی یعنی فال آچدی یا فال اوردی یعنی تیمن وتبرک ایلدی
ومحض خیر اکلادی یا تفال ایلدی یعنی خیره علامت طوتدی یا فال وصال
وفال مرادزد تقدیرنده اوله معنا وصال یا مرادی میسری دیکلمک
دیو تفال ایلدی دیمکدر تفال تطیر وتشأم مقابلیدر فاش ظاهر واشکار
ومشهور وداستان وشایع وکشف واظهار فاش کرد کشف واظهار
ایلدی وشایع قیلدی وداستان عالم ایلدی وتشهیر ایلدی فاضل عالم
ودانادر جاهل مقابلیدر فاقه فقر فالق کاشف فال نیکو دی رخ جانانک
خاطر عاشقده منصور اولمسی مراددر که فی الحقیقه مبارک فالدر
فام بر لفظدر که رنکلره دلالت ایدر لغتلر اخرنده کتورر لر اول رنکه
ایری رنکلردن ارتق میلی اولدوغنه دلالت ایدر مثلا کبودفام دیرلر
شول نسنه یه که کوکرک اوله اما تمام قوی کوک ولون ورنک معناسنه
وبورج معناسنه دخی کلور زیرا فا ایله واو بیننده تواخی وتبادل
واردر فانی شود فانی اولور یعنی تیقیلور فایض فیض ویریجی
وفیض ایدیجی دیمکدر فیضک معناسی فانک بایه اوغرادوغی محلده
ان شاء الله تعالی عنقریب ذکر اولنور حرف الفاء والتاء فتاد
دوشدی افتاد معناسنه فتاده دوشمش یعنی کرفتار ومبتلا واسیر
واایشدن وعملدن قالمش وعاجز وعاشق ومایل مراد اولنور فتان زیاده
فتنه ایدیجی واهل فتنه فتح ظفر مراد اولنور فتراک ترکی درکه ایرده

فالق لغتده یاریجی معناسنه در
اما بونده خالق معناسنه در سودی

کینک وغم سنی بغلمق ایچون قلیجک فتنه بند ایلدکلری فتنه
دیرلر فتنه دن مفتون وعاشق ودیوانه وآفات وعاهات وحوادث
وبلیات مراد اولنور فتنهٔ چشمت بمارسید چشمنگ فتنه سی بزه
ایرشدی یعنی چشمکه مفتون وعاشق اولدق فتنهٔ دور قمری دور قمره
منسوب فتنه دیمکدر معلوم اولاکه عند المنجمین دور قمرده واقع اولان
خلقک عمری کوتاه اولور اما سائر ادوارده واقع اولانک عمری دراز
اولور دیرلر بو کلام اکا مبنیدر والعلم عند الله فتوح دن صدقه وروحانی
وحالات مراد اولنور فتیله فتیل حرف الفاء والجیم فج صباح حرف الفاء
والخاء فخیم اولدر که بر پاره بزی آغاجه بوقار وطوتارلر تا که صاحدقلری
قورزاوز واقچه بی هواده ایکن انکله طوتارلر وکوده دن قیلع ویموقلن
چکیدن ایرتلمق حرف الفاء والدال فدا لفظنده فا مکسور اولورسه
الفده مد وقصر جایزدر اما مفتوح اولدقده مقصوردر انجق نثار
وبذل معناسنه در فدام یاشمق فدرنك قایو مندالی وکاززلرک
توقاجی فذلک اصل وقانون معناسنه استعمال اولنور اصلنده
عربیدر فا سببیه و ذا اسم اشارت وکاف علامت خطابدر
عجم اسم مفرد کبی استعمال ایدوب عرف عام قبیلندن اولمشدر
گاه اولورکه الفی رسمدن حذف ایدکلری کبی تلفظدن دخی حذف
ایدرلر وذالی دال مهمله ایله ساکن اوقیوب فدلک دیرلر فداد
تقدیری فدای اوبادر اکا فدا اولسون دیمکدر فدایی فدایه منسوب

الفجاءة بفتح الفاء وسكون الجيم ... شرح البخاري

برلیغ

فاراب دیار ترکستانده بر شهرک نامیدر ترک لسانده
اول شهره سیرام دیرلر میر خسرو بیت
بس ابجا کرده عزم سوی فاراب
نمانده هیچ در عقل وخرد تاب
فرهنگ

یعنی جان وباشن صاقنمیان پهلوان حرف الفاء والراء فر رونق وضیا
ودولت واثر وقوت وآسایش فرا فعلل ومصدرلره اولدیغنده داخل
اولور تحسین لفظ ایچون فراخت یوجلتدی افراخت معناسنه
فراخ کیک یعنی واسع وبسیار وکثیر فراخی وسعت فراخ آمده املکمه
باشلمش اوغلانجق فرارفتن اوداق دوک خوزه یلدزلرکه کوک
یوزنده طرطغان کورینورلر بربری اردیجه یوررلر وحوتنه که
بربری اردیجه یوررلر اکر صلاح اوزرینه اولورسه فرارفتن
دیرلر واکر صلاح ونظام اوزرینه اولمزسه فرورفتن دیرلر فراز
یوقش وبوقری واوست ویقین واوزره فوق معناسنه وفعلل ومصدرلر
اوللریده همان تحسین لفظ ایچون استعمال اولنور شویله که ذکر اولنمسه
اصل معنایه خلل کلمز وقپویه نسبت بند ایلمک وقپامق مراد اولنور
وامر مخاطب اولورسه یوجلت وعالی ایله واوزات دیمک اولور
فرازکرد بند ایلدی وقپادی وبهره اولدی وعالی ایلدی فراشت
یوجلتدی دیمکدر افراشت معناسنه ورفیع وعالی ایلدی فراشید
اوریوب سلکندی فراغ عربیدر فراغت خاطر معناسنه وغم وکدردن
بوشلق وخلو وبلایادن امین وسالم اولمق وحضور وصفا وفراغ
دل یعنی صفای خاطر وعدم احتیاج مراد اولنور وفرس دلنده صوق
اسن یله دیرلر فراغ بال فراغت خاطر فراغت فراغت خاطر
یعنی صفای خاطر وحضور قلب وعدم احتیاج مراد اولنور

فراکرد وفارشو ویقاره وتحسین لفظ ایچون دخی کلور رحمه الله

الفرس شامل للذکر والانثی وجمعه الخیل من غیر لفظه قسطلانی

فراغت بخشد از و اندن فراغت بغشلر و اندن مستغنی ایدر و اکا
محتاج ایلمز و اول کشی آدمک کوزینه هیچ بجه کورنمز فراغتست از
خورشید انورم خورشید انوردن بنم فراغتم واردر یعنی خورشید
انوره احتیاجم یوقدر دیمکدر فراغت دارد فراغت طوتر یعنی مقید
اولمز و تقیّد و تعهد ایلیوب یوقلمز فراغ داشت فراغ طوتدی یعنی
اعتبار و تقیّد ایلمدی و یوقلمدی فراغ دل لامیه در حضور قلب و صفای
خاطر فراگرفت اخذ ایتدی یعنی الدی و طوتدی و اتخاذ ایتدی و ایدندی
فراموش اونوتمق فراموشی مثله فراموش نکرد از جانم
جانمدن فراموش اولمز یعنی جانمدن چقماز فراوان بول یعنی چوق
فراهم جمع معناسنه و فعللر و مصدرلر اولنده کلور فاعللرینک
یا مفعوللرینک جمع اولمسی قصد اولنور مثلا فراهم آمد دیرلر
کلیجی فاعللر برابر جمع اولدی و فراهم آورد دیرلر کتوریلن مفعوللر
برابر جمع ایتدی دیمکدر فراهم آورده دیوشرمش یعنی جمع ایلمش
فربه سمیز فربی مثله فرج فانک و رانک فتحیله شادلق و شنلک
و فرح فرجام آخر و عاقبت و عاقبت کار و فایده معناسنه
دخی کلور که بر نسنه نک آخرنده غایتده مترتب اولور و هم اول
فایده یه و غایت دنیلور و انجام معناسنه فرخ سرور و صفا
فرحان مسرور و شادان فرخ قوتلو و مبارک خجسته معناسنه و روشن
و شاد فرخ پی شاد یعنی مبارک و روشن ایزلی فرخ شد

مبارک

مبارک و قوتلو اولدی فرخنده فانک و رانک فتحیله قوتلو و مبارک
فرخنده باد مبارک اولسون فرخنده پی مبارک ایزلی یعنی قدمی
قوتلو دیمکدر و مبارک بوللی فرخنده پیام مبارک خبرلی
فرخنده فال مبارک فاللو فردا ایرته یعنی یارین دیمکدر
غدا معناسنه اما آخرت و روز آخرت و قیامت و روز
قیامت و محشر و روز محشر و جنت مراد اولنور اگر ظرف اولورسه
آخرنده و روز قیامنده و محشرده و روز محشرده و جنتده
دیمک اولور فردای قیامت بیانیه یارین قیامتده یا قیامت
کوننده دیمکدر فردای محشر بیانیه یارین محشرده یا محشر
کوننده فردوس برین جنت اعلا فرزام لایقلو فرزان
حکمت و مصلحت و حکیم و عارف و دانشمند اولنلرک صفتیدر
فرزانه عالم و عاقل و دانا و حکیم و اوصلی و هوشمند فرزانه شد
اوصلندی و هوشمند اولدی فرزند صولو یرده بتمش شبل
چمن فرست فرستیدندن امر مخاطب اولورسه کوندر و ارسال
ایله دیمکدر اما فعل ماضی اولورسه کوندردی و ارسال ایلدی دیمک اولور
فرستاده کوندرلمش و ارسال اولنمش و ایلچی فرسته مثله
و صولمش فرسود صولدی و اشندی و اشندردی و بسیار
سچی ایلدی و الم و اضطراب ویردی یا متألم و مضطرب اولدی
فرشته ملک در و عابد و صالح مراد اولنور فرشته رحمت دن قی

از

فرزند اوغول و قیز معناسنه در اصلنده اما اکثر استعمالده اوغول مراد اولور دیشه

فرس بالضم همان فارسی شرفنامه

پیر مغانه مراددر فرض فرضك جمعیدر فرصتلر دیمكدر فرصت باد
بو ایشی اشمكه فرصتك اولسون یعنی خدا سكا فرصت ویرسون
كه مقصود مصلحتدر دیمكدر فرصت شمار فرصت صایان یعنی غنیمت
بیلن فرض عدد و قیاس معناسنه فرط افراط یعنی زیاده و حددن
تجاوز فرق دیه واوكت فرقدان قطب شمالی قربنده بر برینه
متقارب ایكی كوكبدر فراقدان هفت ورنك ایكی متقارب
براق یلدزك اسمیدر فرق نیست فرق یوقدر یعنی مساوی
و برابردر فرق سر باش اوستی و باش اوزری دیمكدر یعنی
بر فرق سر برم باشم اوزره یا باشم اوستنه ایلدیرز حاصلی
تعظیم ایچون بویله ایدرز دیمكدر فرگن ارق صویی فرگند
ارق ایلدن فرما امر ایله و بیور و تنزل ایله فرمان امر و بیورلتی
فرمان بر بو یرق ایلتیجی یعنی بویرق طوتیجی و امر یرینه كتورجی
و امره اطاعت و انقیاد ایدیجی حاصلی مطیع و منقاد دیمكدر
فرمان بر بر معناسنه فرمان بردار مطیع و منقاد فرمان ده بویرق
ویریجی یعنی بیوریجی امیر و پادشاه مراد اولنور فرمان ده حق
پادشاه حلق فرماید بیورر و امر ایدر و دعوت ایدر فرمود
بیوردی و امر ایلدی و اجازت ویردی مستقبلاتنده فرماید
و فرمایند دیرلر فرج آغجوره سی در منج قافیه سنده استعمال
اولنور فرو اشغه دیمكدر بونده یوتمق معناسنه فرو بردك

فرو مبر و د اصلنده یا یموق و طالمق
معناسنه در اما بونده اشاغه گیدر معناسنه در و صویه
سودی

فرق فرقدان
اضافتی لامیه در فرقدان هفت اورنگك
ایكی متقارب براق یلدزك اسمیدر سودی

و صویه طالمق معناسنه فرو رفتن دیرلر و تأكید ایچون افعال
و مصادر اوللرینه كتورلر فراز یازاور كرا و زنده بیوك
باجه سی اوله معیار جمالیده قیش اوینه دیرلر دیمش فراز سقف
اغاجی كه عجبه رواقیه دیرلر فرو آمد انیدی و تنزل ایلدی و سره
نسبت اكلدی دیمكدر فرو برد یوتدی و باتوردی و طالدردی فرو بست
دورلدی و بومولدی و باغلندی و پرده نشین اولدی و كزلندی و صاقلندی
و دوكوملندی و قفت و منعقد و منقبض اولدی فرو بستگی بغلنمقلق
و دورولملك و دوكوملنمكلك و بوموملمقلق و قات قات اولمقلق
و پرده نشین لك و كزلنمكلك و صاقلنمقلق فرو بسته بغلنمش
و بومولوب دورلمش و بیراق ایچنده و غیریده قات قات
اولمش و پرده نشین اولمش و كزلنمش و صاقلنمش و منعقد و منقبض
دیمكدر فروتن تواضع ایدن كیمسه فروتنی تواضع فروخت صاتدی
و بیع ایلدی و دكیشدی و عوض و تفوق ایلدی دیمكدر مستقبلاتنده
فروشد و فروشند دیرلر اما افروخت لفظندن مخفف اولورسه
یاقدی و یاندردی و شوق و ضیا ویردی و قیزارتدی و یالكندردی یعنی
اویاندیروب روشن ایلدی و سوندردی دیمك اولور بو صورتده
مستقبلاتنده فروزد و فروزند دیرلر فروخوان اوقی و ترنم و نغمه ایله
و دعوت ایله یعنی چیغر دیمكدر و خوان لفظنك جمیع معانیسنه كوره
معنا ویرلمك قابلدر فرودار ایكی وجهه متحملدر بری فرود ایله آر

لفظندن مرکب اولر وبریسی دخی فرو ایله آر لفظندن مرکب ایله ایکی
وجهه کوره مآل معنا اینه بر دیمکدر بو اسلوب حرّ واقع اولان معموله تجزیه
دیرلر فرود آمد ایندی ونازل اولدی وقوندی فرود آی یایله دیمکدر اشغه
این ونازل اول وقون فرودین الک یازآیی فرورفت باتدی وطالدی
فرورفت دم نفسم طالدی وباتدی یعنی نفسم چیقماز اولدی
حاصلی نفس الیماز اولدم وزبون وضعیف اولدم دیمکدر فروز یالکلندر
وروشن ویر ضیا ایله ونور وضیا وشوق ویره او یاندر یعنی یاق وسوندر
وارتر وزیاده ایله وفزارت وضیالندر وکوزللندر دیمکدر اما وصف
ترکیبی اولدقده یالکلنیجی وروشن ویر ضیا ایلیجی ونور وضیا وشوق
ویریجی واو یاندریجی ویاقیجی وسوندریجی وارتروب زیاده ایلیجی
وفزاردیجی وضیالندریجی وکوزللندریجی دیمکدر فروزید یالکلندردی
وروشن ویر ضیا ایلدی ونور وضیا وشوق ویردی واو یاندردی یعنی یاقدی
وسوندردی وارتردی وزیاده ایلدی وفزارتدی وضیالندردی وکوزللندردی
دیمکدر فروزیدن یالکلنمق وضیا ونور وشوق ویرمک ومنفی اولمق
ویاقمق وسوندرمک وارتمق وزیاده اولمق وفزارمق وضیالنمک
وکوزللنمک فروشد اشغه کندی یعنی باتدی وطالدی فرورفت معناسنه
فروشد شینک فتحیله صتار ودکیشور وتفوق وعوض ایدر فروشد دم
نفسم طالدی وباتدی یعنی سسم واوازم چیقماز اولدی حاصلی نفس
آلیمز اولدم وزبون وضعیف اولدم فروشست بودی وپاک وطاهر

ایدوب

ایدوب آرتدی واعراض ایلدی وخطایه نسبت محو ایلدی دیمکدر فرو لفظی تأکید
ایچوندر یا مجمّرر فروشید صاتدی ودکیشدی وتفوق وعوض ایلدی
فروغ آتش وشعله ونور وضیا وایدنلق وروشنلک ویرتو اثرلر
واعتبار ولطافت مراد اولنور فروغ دیده لاتیه کوز ضیاسی وایدنلغی
وکوز روشنلکی ونوری فروغ رای ضیاء رائی یعنی رای روشن وقوت
فاکره مراد اولنور فروگذار ترک واهمال ایله واونوت والتفات
ایلمه فروگذارد اشغه قودی یعنی ترک واهمال ایلدی واونتدی والتفات
ایلدی فروگذاشت اشغه قودی یعنی ترک واهمال ایلدی واعتبار
والتفات وامداد ایلمدی واونتدی فروکش ایلر وکتمه حمام قونی وقونی
ویر واقامت ایله واکلن فروکش کرد قوندی وایلر وکتمدی واقامت
ایلدی یعنی مقیم اولدی واکلندی فروکشید لنگر لنگری اشغه
چکدی یعنی لنگر صالدی وآغ دوشدی حاصلی وقار وسکون ورزانت
اوزره اولدی فرومانی عاجز قالورسین یعنی یورلورسن وماکک
وقادر اولمزسین دیمکدر فرو ادات تأکیددر فرومگذار اشغه
قومه یعنی ترک واهمال ایلمه واونتمه واعتبار والتفات وامداد
ایله دیمکدر فرونیامد اینمدی وتنزل ایلمدی وسره نسبت اکلدی دیمکدر
فرونیاید اینمز وتنزل ایلمز وسره نسبت اکمز دیمکدر فرّه کمال وفضلکه
ارتقلقدن عبارتدر وزیبا وزیباحر واولی فرهاد اعلام رجالدندر
وعاشق مراد اولنور فرهست سحر وجادولق فرهمند اصللو

وفضل وكمال اهلى ادالى كلمه سـه بيه ديرلر زيرا فره فضل وكمال معناسنه در
ومند لفظى ادات نسبتدر تركيب اولنوب اسم واحد قلنمشدر
صكره فره لفظنده درلو درلو تصرفلر ايدوب كاه رايى ساكن وكاه
هايى مفتوح وكاه اصلى اوزرينه رايى متحرك وهايى ساكن كاه
اولور كه رايى مشددا اوقورلر فرهنگ ادب وعقل وهنر وجاوش
فرى آفرين وتحسين ديمك اولور فريادخواه متظلم ومتشكى وشكايتجى
ومدد ديليوب استين كيمسه فريادرس فريادرس
تقديرنده اولورسه فريادينه ايرشن وامداد ودردينه درمان وچاره
ايله وچاره سن وقيدين كورن ديمكدر اما وصف تركيبى اولورسه
مددايرشيجى يعنى امداد ايدوب دردينه درمان وچاره ايليجى و
چاره سن وقيدين كوريجى ديمكدر فريادمى دارد فرياد طوتر يعنى
فرياد ايدر يا تنبيه ايدر ديمكدر فريب الدامق ومكر وحيله وخدعه
وغدر وغرور وغفلت وبرنسنه دن اوصاندرمق مراد اولنور
وصيغۀ امر مخاطب اولور وبعض تركيبلرده صفت استعمال
اولنور ولنوب كبى فريب داد فريب ويردى يعنى الدادى
فريبدن فريبزمان ووحيد عصر ويكانۀ دوران مراد اولنور فريب
رنك لاميه در فريبى الداريجى فريفته الدانمش ومغرور وغافل
فريه تنوين ولعنت وسوكمك حرف الفاء والزاء فزا ارتر وزياده
ايله وبر اسمله تركيب اولندقده ارتريجى وزياده ايليجى ديمكدر

فرهنكى معلم كه اوغلانجقدر اوكره ديمشدر
فرنكك اوكوده اغزبصمق كابوس
معناسنه دشته

فزايد

فزايد ارتار وزياده اولور فزود زياده اولدى يعنى ارتدى يا ارتردى
ديمكدر لازم ومتعدى استعمال اولنور فزون زياده وارتق حرف
الفاء والسين فساد شر وفسق مراد اولنور صلاح وتقوانك ضدى
مقابليدر فسانه همزه سز وهمزه ايله مثل وقصه وحكايه وداستان
فسانه شد مشهور يعنى عالمه داستان اولدى فسحت وسعت كبيدر
وزنا ومعناً فسرده طوكمش وبى ذوق وبى شوق فسوس افسوس
معناسنه يعنى طناز وطعن وطنز وحيف وظلم وغدر وجور وجفا و
بى داد ومكر وحيله وسحر ولطيفه وتمسخر ومزه لنمك ورقيه فسوسگر
فسوس ايلدى يعنى تمسخر ولطيفه وحيف وظلم وغدر وجور وجفا ومكر
وحيله وطنز وسحر وطعن ايلدى ومزه لندى فسون سحر وبوكى ومكر
وحيله وبعض كمسنه نك خسته اوزرينه اوقيوب اوفوردكى سنه ده
فسون ديرلر فسونست وفسانه وجوده نسبت فسون وفسانه در
يعنى فانيدر وظل زايل كبى هيچ بقاسى واعتبارى يوقدر ديمكدر
فسونكر سحار ومكار وحيله كار حرف الشين فشار فشردن دن
امر مخاطبدر صيق ديمكدر مثلا اوزوم وغيريسنى صيقمق كبى ووصف
تركيب اولدقده صيقيجى ديمك اولنور مثلا كفش پاى فشار اياق صيقيجى
يعنى طار پاپوش ديمكدر فشان صاچ وسپك وبذل ونثار وعدا ايله
وچيقار وصاور وپاك ايله وال قارص وضياوير ودوك وآفيت
واعراض ايله وزلفه نسبت سپك ودوكشم ديمكدر ووصف تركيب

استعمال اولنور **فشاند** سلکدر و صاچدی و بذل و نثار و فدا ایلدی
و صاوردی و پاک و طاهر ایلدی و ال قارصدی و ضیا ویردی و دوکدی
و آقندی و اعراض ایلدی و زلفه و صاچه نسبت دیوشردی دیمکدر **فشانم**
صاچارم یعنی بذل و فدا ایلرم **فشرد** صیقدی دیمکدر مثلا اوزوم
و غیرینی صیقمق بک **حرف الفاء و الصاد فصل** لغتده آیر مغه
دیرلر و بیلک ورت حصه سندن بر حصه سی و بهار مراد اولنور معلوم
اوله که شمسک حمل و ثور و جوزاده یعنی بو اوج برجلرده دورینه فصل
ربیع دیرلر و سرطان و اسد و سنبله ده دورینه فصل صیف دیرلر
و میزان و عقرب و قوس ده دورینه فصل خریف دیرلر و جدی و دلو
و حوت ده دورینه فصل شتا دیرلر و فصول اربعه یعنی بروج
اثنی عشرده دورینه ییل دیرلر بوده معلوم اوله که فصل شتاده و فصل
ربیع مجموعنه بروج صاعده دیرلر که بو ایکی فصلده نهار ارتار و لیل
قیصالور و فصل صیف و فصل خریف مجموعنه بروج هابطه دیرلر که
بو ایکی فصلده نهار اکسیلور و لیل ارتار **فصل بهار** فصلدن بوند
مراد ییلک ورت حصه سندن بر حصه سیدر بهاره اضافتله تخصیص
کسب ایلمشدر بهار یازه دیرلر و گل زمانی مراد اولنور پس فصل
بهار یاز فصلی یعنی گل زمانی دیمک اولور و فصل بهاردن یاز مراد اولنور
اما ظرف اولور پس یاز فصلنده دیمک اولور **فصیح** سوخته و مبتنه
فصیل ده کوشه که و قبیله و عشیره **حرف الفاء و الضاد فضا**

واسع

فضا ضاد معجمه ایله یازی صحرا معناسنه ده
کلور و غرسیده رفتار سیده دخی
شاید قدر دینه

فضول فانک ضمیله اصطلاح عجمده متکبر
و خود رای و خودبین اولان کیمسه
دیرلر حاصلی اوزرینه لازم اولمین
ایشده قریشنه دیرلر سودی
فضه سیم کنیه سی ابو الکیر در
اقصی الارب

[illegible]

واسع یعنی کنکش و بول یر و صحرا و میدان **فضای عالم قدس** بیابانیه در
فضل دن علم و کمال و کرم و احسان و زیاده وار تفلق مراد اولنور که مقابلی
نقص در **فضول** اصطلاحده متکبر و خودرای اولان کیمسه یه دیرلر کید
فضول دیدکلری بودر **فضول عقل** عقل زیاده لکی و چوقلغی **فضول نفس**
صفتنک موصوفنه اضافتی در نفس فضول الحق نفس دیمکدر **حرف
الفاء و الطاء فطرت** دن مراد روز ازلده اولان عهددر که ناس اول
عهد اوزرینه مفطور یعنی مجبول و مخلوقدر و حق تعالینک ناس
کندونک خالق اولدوغین بلدرمکیچون روز ازلده اناسدن عهد
المق ایچون ناسی وار و احیا خلق ایلمسی مراد اولنور که خلقت
مخصوصدر و مطلق خلقت و جبلیت ویرادیش و دین مراد
اولنور **حرف الفاء و الغین فغ** فانک ضمیله بت در و محبوب
مراد اولنور **فغان** حیف و ظلم و فریاد معناسنه و ترنم مراد اولنور
فغان که حیف که **حرف الفاء و القاف فقار** فانک فتحیله اوکوز
کمو کلریدر و چتال معناسنه واحدی فقاره در معروفدر که حضرت
علی کرم الله وجهه حضرتلرینک قلیجیده قبن دن چقنجه ایکی چتال
اولوردی اول جهتدن اکا ذو الفقار دیدیلر فانک فتحیله حضرت
محمد صلی الله علیه و سلم امام علی حضرتلرینه هبه ایلدکلری قلیجدر **فقو** افلاک
یعنی سیم و زر اولمق و اصطلاح مشایخده بی وجود اولمق و فنا
فی الله مرتبه سی بولمق **حرف الکاف فکاک** دن اهمال ایدوب

ترک ایلمک مراددر **فکان** اولاوغلان که اناقرننده کیده یعنی دوغمدن

اوله **فکر** اصطلاحده ترتیب امور معلومه در نظرله مراد فدر وتدارک

واندیشه وخوف وباک مراد اولنور مثلا چه فکر چه باک وفکرم نیست

باکم یوقدر دیمکدر **فکرت سودایی** سودایه منسوب فکر یعنی فکر

جنونی که فکرت تاسی فکر معناسنه در تاسی تاء نقلدر **فکر خود**

اصلی خود فکر در خودرای یعنی مغرور دیمکدر **فکر سبوکن** دستی

فکر بنی ایله یعنی باده نوش اول **فکر یکن** بر فکر یعنی بر تدارک ایله

فکند براقدی و بیقدی و هلاک ایلدی و نظر صالدی والتفات ایلدی

دیمکدر مثلا نظر فکن نظر صال یعنی التفات ایله دیمکدر **فکند درو**

الکا صالدی **فکند** صالار یا صالسون دیمکدر مضارع علیه امر مخاطب

بیننده مشترکدر **حرف الفاء واللام فلاته** بدل **فلاد** بیهوده

سوز **فلاده** مثله **فلان** الفاظ کنایه دندر **فلج** کلید که انکله

قپویاغلارلر **فلخ** ابتدا معناسنه لامده فتحه وسکون جایز در **فلک**

چرخ عطارد فلکی که ایکنجی فلکدر چرخدن بونده عطارد یلدزی مراددر

فلک را فلکه یعنی فلکه نسبت **حرف الفاء والمیم فما لغوانی** تقدیری

فما حصل لغوانی در قیزلره وکلنلره نه اولدی دیمکدر **حرف الفاء والنون**

فنا افنا ومحو وهلاک **فند** یالان کذب معناسنه **فنون** فنک جمعیدر

انواعه دیرلر فن نوع وصنعت یعنی تزویر وحیله ومکردر وتزاکت

وظرافت مراد اولنور **فنون سحردن** نسخه سحر مراد اولنور

حرف

حرف الفاء والواو فوت شد ضایع اولدی **فوت نکرد** ضایع ایلمدی

بلکه ضبط واحاطه ایلدی **فوطه** اولکه حماملرده بیله طولونورلر **فتوه**

فتوه بویه دیدکلری اوت **حرف الفاء والیاء فیا** شغل **فیاد**

مثله **فی الجمله** حاصل کلام واز اجق **فیالیت** ای یار وای رفیق نولیدی

دیمکدر فا جزاء شرط یعنی رابط جزاء شرط محذوف در تقدیری

فاذا ثبت ما ذکره و یالیت دیمکدر **فی جمال الکمال** بیانیه کمال جماله

یعنی تمام کوزلکده دیمکدر **فیروز** یکن کلمک ظفر معناسنه **فیروزه**

لاجورد رنکلی بر طاشدر و یشل مراد اولنور اصلی پیروزه در

بای عجمیله زیرا بابله فابینده تواخی وتبادل واردر وچرخ فیروزه

لاجورد رنکلی ویشل فلک دیمکدر **فیروزی** یکن لک یعنی ظفر وغلبه

فیض صو بیک اقمسنه دیرلر اما ورود واتیان یعنی کلمک وفائده وعطیه

ولطف وانعام وکرم واحسان واثر ورحمت وخاصه ولیغمور وباده

مراد اولنور **فیض ازل** دن خدانک لطف ازلیسی مراد اولنور

فیض ازلی بیانیه در ازله منسوب فیض یعنی خدانک ازلی اولان

فیضی حاصلی لطفی وکرمی واحسانی ورحمتی **فیض بخشش** الکا فیض

بغشله یعنی عطا واحسان والتفات ایله **فیض حسن تست** سنک

حسنک فیضندندر **فیض دولت** عطیه دولت **فیض رحمت**

بیانیه در فیضدن ورحمتدن بونده یغمور مراددر **فیض قدح** دن

مراد باده در **فیض لایزالی** لایزاله منسوب فیض یعنی خدانک

فهرست قانون وضابطه اجمالی در که کتاب اولنه اول کتابک بابلرین یازرلر اکا فهرست دیرلر وکتاب اولنه دخی دیرلر نعم الله

فیروزی — زوالی حاجب وظفر وفتح شرفنامه

قابولا صوندرمه وموصندره وطره ودیوار اوزرنده
یاغمور دن صاقلمق ایچون یاپدقلری دیشه

[illegible]

لایزالی وابدی اولان لطفی وکرم واحسانی ورحمتی حرف القاف

والالف قائم دائم قابل دن قابل فیض واستفاضه وقابل
رویت ومستعد مراد اولنور اصل معناسی قبول ایدیجی دیمکدر
قاتلی یعنی قاتل دیمکدر یا یه اضافت لفظیه در قارون حضرت
موسی علیه السلامک اقربا سندن بر مالدار کیمسه ایمش وغنی واکابر
ناس مراد اولنور قاص صاد مشدده ایله اسم فاعلدر قص
یقص دن قصه خوان دیمکدر قاصد مکتوب خبرین کتورن بیک
قافله دن قافلهٔ اهل ریا مراد اولنور قافلهٔ دل دن جمعت عشاق
مراد اولنور قافیه سنج قافیه طارتیجی ووزن ایدیجی یعنی مقفی وموزون
سوز وکلام سویلیجی حاصلی شاعر دیمکدر وطیوره نسبت مقفی
ومسجع نغمه ایدیجی دیمکدر قالب لامک فتحیله ویبدر وعجمده
دخی مستعملدر قالب انسان در که عجم الکا کالبد دیرلر لامک فتحیله
وتن ووجود وجسم وصورت مراد اولنور قال ومقال عالم عالم
خلقنک قال ومقالی یعنی سوزی وصداوی حاصلی غوغاسی دیمکدر
قامت بوی قد معناسنه قانع قناعت ایدیجی یعنی راضی قانع بخیالی
برخیالله قناعت یعنی برخیاله راضی قانون آیین واسلوب وعادت
وطریق وقاعده وعلم طبه متعلق شیخک یعنی ابن سینانک
تالیفاتندن بر کتابک اسمیدر قانون شفا اضافتله معنای لغویلری
مراد اولنوب اسلوب علاج یعنی طریق علاج دیمکدر حرف القاف

والبار

قباتمد کبنک که یغموردن حفظ ایچون ارقیه الورلر ابو المعالی بیت فرهنگ
کاهی فلکت ز اطلس وسمور مید هد کاهی ندهد اهل دلانرا قباتمد

والبا، قبا اوکی اچق قفتانه دیرلر که کوملک اوکی بتون اولمیه دیرلرلار
یعنی بر تق جامه یه ده قبا دیرلر ومطلق قفتان ولباس مراد اولنور
وچاک معناسنه ده استعمال اولنور وچاک یعنی یرتمق معناسنه ده
استعمال اولنور مثلا اوکی بتون قفتانی کوملک کبی چاک ایلمک
مراد اولنور قبا بکر دانید قفتانی دوندردی یعنی لوندانه کیدی دیمکدر
عجم وتاتار لوندی فراجه سنک بر دوکمه سنی ایلکلر ویکلرین کیمیوب
بر مقدار فراجه سنی اوکنه کتورر وصاغ الی فراجه دن طشره
قالور پس قبا بکر دانید دیمک قفتانی بو وضع اوزره یعنی لوندانه
کیدی دیمکدر قبا چاک کرد قفتانی چاک ایدوب یرتدی یعنی تنی نی
الکا مس ایدروب طوقوندردی دیمکدر نته کیم جامه چاک
کردنده مراد بودر قبا کرد یرتدی وچاک ایلدی وتنی نی بر بر ینه
مس ایدروب طوقوندردی دیمکدر قباکن یرت وچاک ایله
قباله قافک فتحیله قاضی تمسکی یعنی قاضی حجتی ومطلق تمسک
وحجت مراد اولنور قبا میکرد چاک اولور ویرتیلور قبای فتح داد
فتح قباسین ویردی یعنی فتح وظفر لباسن کیدردی قبای نرکسین بر
درلو قفتاندر که یقاسی نرکس کبی کره کره اولور قبض بوغمق
وبوزمکدر ومؤاخذه مراد اولنور قبله دن قافک کسریله
کوی جانان وتوجه ومقصود مراد اولنور قبله قافک ضمیله بوسه یه
دیرلر که ترکیده اوپوش دیمکدر اوپمکه دیرلر زیرا اوپمکه تقبیل دیرلر

قبلهٔ حاجات لامیه در قبیل جمله و اسلوب وجهت معناسنه

ویس ازین قبیل بو قبیلدن یعنی بو جمله دن و بو جهتدن دیمکدر قبیله

بر آتانک اولادلری یعنی بر آتادن متفرق ومتشعب اولان اولاد

حرف القاف والتاء قتال شول کسکین شرابه دیرلر که ایچیلکن بین

حمان قوقیسی آدمی مست ایدر قتال وضع قتال قیلدنشلی یعنی

قتال صفت قتلی قتیلک جمعیدر قتیل مقتول یعنی کشته حرف

القاف والحاء قحط و قاء وقا قتلغی یعنی کیمسه یه وفا

ایلمدوکی زمان حرف القاف والدال قد قامت یعنی بوی

قدح آینه کبی صاف و پاک اولان جام مراددر قدح دالک سکونیله

ذم معناسنه قدحساز قدح دوزیجی یعنی قدح یاپوب پیدا

ایدیجی دیمکدر اما نرکسه نسبت آچیلوب قدح شکلنده اولیجق

قدحکار ساقی قدح گیر قدحی طوت یعنی باده نوش ایله و بار

نوش اول دیمکدر اما وصف ترکیبی اولورسه قدح طوتیجی

یعنی باده نوش ایلیجی دیمکدر قدح می داری ده قدح مجاز

لفظی میمک فتحیله اولورسه شراب معناسنه اولور اما میمک

کسریله اولورسه ادات حالدر بو صورتده متصل یازلمق

لازمدر قدح نهاد قدحی قودی یعنی قدحی برینه قویوب باده

ایچمدی حاصلی ایچکی یی ترک ایلدی قدح نوش قدحی نوش

ایله یعنی باده ایچ دیمکدر اما وصف ترکیبی اولورسه قدح

نوش

نوش ایلیجی یعنی باده ایچیجی دیمکدر قدحی نوش کن بر قدح

نوش ایله یعنی بر ساغر باده ایچ قدر دالک فتحیله مقدار

معناسنه در قدر دالک سکونیله قیمت و رفعت و علو

جهت و اعتبار قدری دالک فتحیله و سکونیله بر مقدار

دیمکدر قدس ارواح شهدانک و فرشته لرک مقامیدر

قدسی عرش آشیان عرش آشیانلو بر پاک مرغدر دیمکدر

قدسی یاسی حرف نسبتدر عرشه اضافتی بیانیه در قدسی

عرش آشیان صفتدر موصوفی طایر یا مرغدر قدسیان دن

ملائکه و ارواح مقربین مراددر قدم دن مراد تباین در اما خلق

ایاقده استعمال ایدرلر واردم و میمنت و دولت و سعادت

وقدم رنجه قلمق دیول وثبات مراد اولنور قدم برون نهاد

ازو قدمنی اندن طشره قودی یعنی اندن چیقدی قدم بیرون نه قدمک

طشره قو یعنی چیق قدمت خیر قدوم و مقدم خیرلی کلمکله کلدک دیمکدر

ظاهری اخباردر اما مقصود دعادر کلیشک مبارک و قوتلو اوله

دیمکدر قدم رنجه کرد قدم رنجه ایلدی یعنی عیادهسنه کلدی و مریضک

وخستهنک حال و خاطرین سئوال ایلدی دیمکدر قدم زد قدم اوردی یعنی

ایاغین قودی و بصدی وسعی ایلدی واوغادی و کلدی حاصلی تنزل ایدوب

بیوردی قدم صدق دن اذا وجفایه و بلا وجفایه و عنایه تحملده ثابت

قدم اولان قدم مراد اولنور و قدم یمن و برکت و قدم خلوص و قدم

قدس قافک ضمی و دالک سکونیله طهر معناسنه سودی

ثبات مراد اولنور وبعضلر بو عبارتی اثار حسنه ایله تفسیر
ایلمشلردر قدم منه کیرمه یعنی داخل اولمه قدم نهاد کیردی وداخل
اولدی ومریضی عیاده ایلدی قدوم سفردن گلمکه دیرلر قدید بصدرمه
قدیم اولی اولمیان ودیرینه یعنی اسکی معناسنه ده استعمال اولنور
حرف القاف والراء قرابه قباقه قولاق دیدکلری بیوک دستیدر
وصراحی وباتق وشراب قباغی حاصلی ظروف خمردن هر برینه اراغ
جائزدر قرابه پرداز صراحی بوشالدیجی یعنی صراحی طولولری ایچیجی
دیمکدر وغنچه یه نسبت قرابه بوشالدیجی یعنی غنچه لکدن چیقوب مطبق
گل اولیجی دیمکدر قرابه پرکن صراحی طولدریجی یعنی صراحی طولدروب
ایچیجی قرابه کش صراحی طاشیجی یا صراحی یعنی باده ایچیجی دیمک اولمه
وسبوکش معناسنه قرار آرام وثبات وسکون وثبوت وعدم
حرکت ووعده وعهد قرارگاه قرار ایده جك وطوروب اکلنه جك
یر یعنی منزل ومکان ومقام قرار کرد عهد وپیمان ایلدی قرارم برد قرارمی
ایلندی یعنی بیقرار ایتدی قرب یقینلق وقریب اولمق والهه دوصلت
جانان مراد اولنور قرص خور جرم شمس قرصه چورك وجرم قرض دار
بورجلو یعنی مدیون قرض لغت عربده بورجه دیرلر قرعه رمالك قرعه کیبدر
قرعه زد قرعه صالدی قرعه کاری نقدیری قرعه کار عشقدر قرعه انداز
قرعه صالار قرعه صالمقدن مراد نیتی ومقصودی قرعه سنه موافق گلوب
قرعه سنده چیقمادر قره عین گوز نوری قرین مقارن وملازم یعنی

برنسنه نك

برنسنه نك بیله سنجه اولوب اندن ایرلمیان شئی ومصاحب وبولداش
والمی نسنه بربیره گلوب ایکیسی بر اولمق مراد اولنور حرف السین
قسمت دن قسمت ازلی ونصیب ومیسر مراد اولنور قسم اند ویمین
حرف القاف والصاد قصارت کرد یو یوب اریتدی قصب قبالر
نرکه مخصوص بر قوشقدر که اول قبانك اچیندن کچیر طمانی اوجقورلی
لی اوجلری کیمینك کلابدونلو وکیمینك ایکلو ایشلنور واوجلری
کوبك اوستنه یاب یعنی صارقار اول قبانك زینتی اول قوشقلردر
وانیجه کتاندن لباسه دقصقانه دیرلر که عرب وعجم ایام صیفده
کیرلر غایت لطیفدر وقماش مراد اولنور قصد نیت قصد این قوم
مکن بو قومه قصد ایلمه یعنی بو قومك علیهسنه وضررلرینه قصد
ایلمه دیمکدر مصدرك مفعولنه اضافتیدر قصد جانست جانه قصد ایلمکدر
یعنی جانك هلاکنه سعی ایلمکدر قصد جان کرد جانه قصد ایلدی یعنی حددن
آشدی قصر حور العین مراد جنتدر قصور قصرك جمعیدر کوشکلر
دیمکدر اما مصدر اولورسه نقصان دیمکدر قصه افسانه وقضیه ومرثیه
مراد اولنور قصه مشکل دن غم دنیایی چکمك مراد اولنور قصه مخوان
افسانه یی ترك ایله حرف القاف والضاد قضادن قضا وقدر وحکم
الهی وقدرت وصنعت یزدانی وضع ازلی وحکم الله واجل وموت
وازل وایش بتورمك ومطلق حکم وضع وقدرت وصنعت یعنی صنع
مراد اولنور قضات قاضیلر قضای آسمانی یعنی حکم الهی قضانك آسمانه

قصارت نصر بابندن مصدردر بز چرپیجی یعنی بو یقمغله چرپمقدر سودی

اضافتی مجازدر زیرا حقیقتده حکم اللهکدر قضا کرد اداو حکم وتدارک
ایلدی حرف القاف والطاء قطرهٔ ببار داز چشم کوزندن یاش
یاغدر یعنی حالمه اغلا وبکا رحم ایدر وآج دیمکدر قطرهٔ سیاحدن
قره مرکب ولکه مراد اولنور قطرهٔ سیاه لامیه در سیاهدن قره
مرکب مراد در زیرا عجم قره مرکبه سیاهی دیرلر قطرهافشاند قطره‌لر
صاچدی یعنی کریه‌لر ایلدی دیمکدر زیرا قطره‌دن مراد اشک قطره‌لریدرکه
کثرت کریه‌دن کنایه‌در حرف القاف والعین قع عبیدر دیب مثلا
دریانک وقویونک وغیرینک دیبی حرف القاف والفاء
قف امر مخاطبدر وقف یقفدن توقف ایله طور والکن وابرو
کیتمه دیمکدر قفا الک وآرد قفس دن قفس خاک یعنی عالم سفلی
وتن ودنیا مراد اولنور قفس خاک بیانیه در قفس تن بیانیه در
حرف القاف واللام قلب یورک ودل ومغشوش ومکدر والحق
دکورتی ورایج اولمیان دیمکدر ... التون واقچه وغیریسی کبی ناسره
معناسنه وحال وشکر اورته سی یعنی پادشاهلر وسردارلر یری
ومقامی مراد اولنور قلب اندوده بیانیه قلب بونده ایکی معنایه
واقعدر بری التونک واقچه‌نک قلبی یعنی مغشوش اولوب کچمیه‌نی
پس اندوده بوتقدیرجه یالدزلی دیمکدر وبری کوکل ودل معناسنه‌در
بوکا کوره اندوده‌دن مراد حیله ومکردر قلب تیره‌دن مراد محض
قلبدرکه هیچ بر حملکنده کچمیه اضافتی بیانیه در قلب دل بیانیه در

صافی

صافی وخالص اولمیوب مغشوش ومکدر والحق وناراییج وکچمز دکورتی
کوکل دیمکدر قلب سواران آتلیلر بولکینک اورته‌سی یعنی عسکر
صفلنک وآلاینک اورته‌سنه که پادشاهلر طورر قلب دیرلر وصاغ
جانبنه میمنه وصول جانبنه میسره دیرلر قلبگاه عسکر اورته‌سنه
دیرلرکه پادشاهلر وسردارلر مقامیدر وآلات مراد اولنور قلع
قوپرمق در وهلاک مراد اولنور قلق عبیدر اضطراب معناسنه
قلقل باده شور ولدیسنه دیرلر که صراحیدن قدحه قورکن صدا ویرر
قلاش خراباتی ولاابالی یعنی بی‌پروا وکنز کمسه‌یه دیرلر ومفلس
مراد اولنور قلم را قلمک دیمکدر را حرف تخصیص در قلم زد بوزدی وترک
وفراغت ایلدی قلندر عجم ابدالاندن بر نوع سیاحی طایفه‌درکه محاسن ابرین
تراش ایدرلر خدالرهم ایمه ودرویش مراد اولنور حرف القاف والمیم
قمار قاقلسه‌یله هندستانده بر بر کاسمیدر که عودک مقبولی اندن
کلور قمع قوپرمق وهلاک مراد اولنور حرف القاف والنون قند
آمیخته باکل دن مراد کل باشکدرکه روده کلبشکر دیرلر قندپرست
شکره مایل قندفارسی دیمکله خواجه حافظ کندی شعرین مراد ایلمشدر
حرف القاف والواو قوانوس برچیغی وقیه قوت ازق قوس مشترک
لامیه در مراد برج قوس‌درکه مشتری‌یه منسوبدر قول آشنا لامیه یا بیانیه در
آشنانک قولی یا آشنا اولان قول دیمکدر قول دن بونده تمامسز یعنی
تن تن تن تنتنسزه نغمه‌درکه انی ابر لیانه قوال دیرلر قول نقشک

قلم صنع تقدیری قلم کاتب سودای
قلندر مجرد معناسنه استعمال اولنور دشیشه
قلندر رند لاابالی
وجه علایق اولاندیرلر
میر نظمی بیت
قلندر مشربان رند عالم
شوندر بی علایق شاد وخرم

قلاشنک صبیان قلاخن معناسنه وصبیان طاشی دیشنه
قلا صبیان که طاش ایله قلاخن معناسنه
دستاسنک یعنی قلاخن صبیان معناسنه دست سنگ دخی دیرلر

خلافیدر که انده تن تن تن یعنی ترنمات واردر **قول** سوز وکلام در
وافترا وفتوا وام وترنم مراد اولنور واهل نغمه اصطلاحنده ترنمانسنز
یعنی تن تن تن سنز ساده مراد اولنور که انی ایرلیانه قوّال دیرلر
وبر غزل صوت وعمله کتورمدن عبارتدر **قول صاحب غرضانست**
صاحب غرضلرک قولیدر یعنی اصحاب اغراضک افتراسیدر
قول وغزل مراد اهل نغمه اصطلاحی اوزره واقع اولان قول وغزللردر که
هر برسی علم النغامک بر نوعیدر نته کیم بو فنّه قرینه معلومدر
قولدن ترنمانسز یعنی تن تن تن سز ساده نغمه مراددر انی ایرلیانه
قوّال دیرلر **قولیت قدیم** اسکی سوزدر یعنی قدیملردن واسکیدن
سویلنه کلمش سوزدر دیمکدر **قوم** طایفه **حرف القاف والهاء**
قهرمان بویروغی یرینه ایلتیجی کارفرما معناسنه **قهقهه**دن شنلک
مراد اولنور **قهستان** طاغلق ومیشه لک واورمان کوهستان
لفظندن مأخوذدر **حرف القاف والیاء** **قیاس این بود** بونک اکا
قیاسی یعنی نسبتی **قیام** ایاغ اوزره طورمق وبالا مراد اولنور
قیام خیام چادرک قوربلوب طورمه سی **قید** بوقاغو وباغ **قید فرمود**
قید بیوردی یعنی حبس امر ایلدی **قیر** قره ساقز وزفت **قیراط**
بوچیق دانک دو دیدیلر که بر چکردک **قیروان** مغربده بر شهرک اسمیدر
قیصر روم پادشاهلرینه دیرلر **قیمت** بهایه دیرلر وقدر واعتبار
مراد اولنور **حرف الکاف والالف** **کالذی کانوا کا** الایتلاف الذل

او کا الاتفاق

قهرمان فارسی معناه الوکیل القائم بالامر کلیات
قهرمان کارفرما وعدل وسیاست ایدیجی پادشاه دیرلر فرهنک

اوکا الاتفاق الذی کانو علیه من قبل تقدیرنده در اوّلکی ایتلاف
واتفاقلری کبی یعنی اوّلده اولان مصالحه‌لری اوزره دیمکدر **کاینات**
مخلوقات وعالم مراد اولنور **کابین** مَهْر وعقد نکاح **کات** ماوراء النهرده
بر شهر ادیدر وبر دار وتک آدیدر که کات هندی دیرلر **کاج**
کاشکی یعنی نه اولایدی دیمکدر **کاخ ابداع** بیابنه ایجاد واحداث
کوشکی وسرایی دیمکدر امّا فلک مراددر **کاخ جلال** بیابنه عظمت
سرایی دیمکدر **کادن** جماع ایتمک مستقبلاتنده دال یایه قلب اولنور
کاید وکاینده دیرلر **کار** ایش در عمل معناسنه وعادت ومصلحت
وحال وفن وصنعت وحق وعلاقه وتعلق وفرصت ونظام حال وکار
عشق وثواب وفایده وعمل خیر وبقا ودوام واحوال مراد اولنور
وشان وحال ولایق وخدمت مراد اولنور وبر اسمله ترکیب اولندقده
مجموع مرکّب اسم فاعل معناسن افاده ایدر مثلا توبه کار توبه
ایدیجی یعنی تائب دیمکدر **نکار** لفظی کاف عجمیله ادات مبالغه‌در
صیغهٔ ماضینک آخرینه لاحق اولور مبالغهٔ فاعل معناسنه پروردکار
کبی رب معناسنه آفریدکار کبی خلاق معناسنه وکاه اولور که امر
صیغه سی آخرینه لاحق اولور امرزکار کبی غفور وغفار معناسنه
وآموزکار کبی کثیر التعلیم وکثیر التعلم معناسنه **کار از عقل مجنون کن**
ایشکی مجنون عقلیله ایله یعنی عقل مجنونله عمل ایله **کار از و میرود**
ایش اندن کیدر یعنی حاصل اولور وبتر **کار آموز** ایش اوکرنیجی

وتعلیم ایدیجی یا ایش اوکرانیجی دیمک اوله معلّم ومتعلّمه اطلاق اولنور
واوستاد مراد اولنور کار اوفتد انلک ایشیدر یعنی شغلی ولایعقدر
کار از نظر سلطان رفت انلک ایشی سلطانک نظرندن کتدی یعنی
سلطان انکا نظر والتفات ایلمدی کار بازی اویون ایش کار بر خود
آسان کن ایشده کندوکه کوچ کوسترمه وکندوکه زحمت ویرمه دیمکدر
کار بر خود آسان کیر مثله کار بسته بغلانمش ودوکولمش
ومغلق ومشکل ایش کار به بنیاد آمد کاردن بونده عشق عاشق مراددر
وبنیاده کلمکدن مراد ظهور ایلمیدر یس عاشقک عشقی ظهوره کلدی
دیمک اولور کار ثواب بیانیه ثواب ایش کار جهان یعنی بقای جهان
کار جهان سر ابد جهانک ایشی دکنور ونهایتی وار یعنی برکون
اجل کلور وایرشور کار جهان شد بکام ما جهانک ایشی یعنی
احوال جهان مرادیمزجه اولدی کار جست کوزلکلی حال کارخانه
ن عالم ودنیا مراد اولنور کارخانهٔ دوران مباد بی رقمت دورانک
کارخانه سی سنک رقملمز اولمسون یعنی دنیا طوردقجه طوره دیمکدر
رقم بو خط ورم قوم معناسنه کارخانهٔ عشق دن عالم صنع الهی
مراد اولنور کار خواست کرد قضا ایلدی کار خواهم کرد قضا ایدیسرم
کار خود کندن ایشکی یعنی حاکی کار خود بکند کندی ایشنی ایشلر
یعنی حکمنی ویرر واجرا ایدر کاردان ایش بلیجی یعنی مدبر کار دشوار
وصف ترکیبیدر دانستندن صودی
بیانیه کوچ وصعب یعنی جتوک ومشکل ایش کاردان وکیل

کارزار

کارزار صواش جنک معناسنه کارساز ایش دوزیجی واوکاریجی و
مصلحت بتوریجی یعنی معین وظهیر وخدایه نسبت قولنک ایشین دوزیجی
یعنی قولنی ندارک ایدوب مصلحتن بتوریجی وقیدین کوریجی دیمکدر وران
وموافق معناسنه کارستان چوق ایش ایشلنان یره دیرلر کارش از و
رفت ایشی اندن بتمدی وحاصل اولمدی وایلری کلمدی ومرادی اندن
حاصل اولمدی کارش رفت ایشی ایلرو کلدی یعنی اوکدی وبتدی
ومرادی حاصل اولدی کار صواب طوغری یعنی ایو ایش کار عمر
ایشی یعنی عمرک ازلغی وچوقلغی کار فرما ایش بیوریجی کار
فرما قدر بیانیه در قدر بیوریجیسی دیمکدر اضافه بیانیه ایله
کارکار دکان وتزکاه محل کار یعنی ایش ایشلنان تیز کارخانه
معناسنه وکارخانه ده ایشلنان شی ودنیا مراد اولنور کارکه
مثله کارگاه خیال دن چشم یا دل مراددر اضافت بیانیه ولامیه یه
محتملدر کارگاه دیدهٔ بیخواب بیانیه لردر کارگاهدن بونده مراد
محل کار یعنی دیدهٔ بیخوابدر کارها هستی وارلق کارخانه سی
یعنی روزکار وعالم ودنیا کارکر مؤثر وصانع وایشی وعمل ایدیجی
کارکرد عمل وخدمت ایلدی یا تأثیر ایلدی دیمک اوله کارم رفت
ایشم کندی یعنی مرادم ومصلحتم حاصل اولدی واوکدم بتدم وایشم
ایلرو کلدی کارم زپیش رفت ایشم اوکدن کندی یعنی ایلرو
واردی واوکدی بتدی ومرادم حاصل اولدی کارم نیست باکس

کاکا مردم زاده معناسنه
وبندهٔ هندی اضداد دندر دیشه

کیسه ایله ایشم یعنی علاقم بو قدر حاصلی کیسه نک حالیلر مقید
ولکیسه نک اوته سنده وبروسنده ه دکلم دیمکدر کارناکرده ایش اشکمزین
یعنی خدمتسز کارنکرد ایش وخدمت ایلمدی یا تأثیر ایلمدی دیمک اوله
کاروان دن موتام مراد اولنور کاروبار ده کار ایش معناسنه دربار
ابتیا ومزاوجه قبیلندندر ایش گوج دیمکدر ورعایت خاطر وحال ودنیا
کاروباری یعنی مال ومنالی مراد اولنور کارهای بسته ببابنیه باغلی
یعنی معقد ومشکل وصعب وچتوک ایشلر کاری کرد بر خدمت
وعمل ایشلدی یا تأثیر ایلدی دیمک اوله کاری نیمرود بر ایش گتمز
یعنی حاصل اولمز کاز مقراص یعنی صندرکه آنکله بز والتون ودمور
کسرلر وطاغلرده وبیابانلرده اولان این کرکه قیوق وکاروان
قیشلار وچتال معناسنه کاس جام وقدح کاست اکسلدی
ونقصان واقع اولدی یا اکسدی ونقصان ایلدی دیمک اوله مستقبلاتنده
سین ها یه قلب اولنوب کاهد وکاهند دیرلر کاسه ارغوان
قرمزی لاله مراد اولنور کاسه نسرین دن آق وبیاض لاله مراد اولنور
کاسه سرخاک انداز شد کاسه سر خاک انداز اولدی یعنی طپراغله
دولوب دولودی کاسه گرفت کاسه طوتدی یعنی قدح صوندی یا باکا
ایچدی دیمک اوله کاسه گردان کاسه گزدرجی یعنی باده نوش
وساقی کاشی کاشکی یعنی نه اولایدی دیمک اولور کاشانه
قیش اویه دیرلر وحجره وخانه مراد اولنور کاشت اکدی یعنی

حادث

کاغ کاغ قرغه وقوزغون اوازی برهان الدین بزازیت
شد زلون مختلف چون خامه صباغ باغ زاغ بیرون شد زباغ وماند
اندر کاغ کاغ استاد عسجدی بیت ای گرفته کاغ کاغ از چشم ما همچون کلاغ
کوه بیشه جای کرده چون کلاغ کاغ کاغ
فرهنگ

حادث ایلدی دیمکدر مستقبلاتنده شین رایه قلب اولنور کارد وکارند
دیرلر کاشت کاف عجمیله دوندردی دیمکدر کاف یارق شکاف
معناسنه وکافتن لفظندن صیغه امردر بعضی ترکیبده صفت دخی
استعمال اولنور سرکاف گبی بکش یاریجی وپاره لیجی دیمکدر کافت
یاردی شکافت معناسنه مضارعی کافد گلور کافر کفر ایدیجی اسم
فاعلدر واعجم فانک فتحیله اوقورلر خاتم وعارضده تاورانک
فتحیله اوقودقلری گبی ساتر معناسنه حراثه یعنی الکنجیه کافر دیدکلری
تخمی ترابله بوربیوب ستر ایلدوکیچوندر ومنکر وکیجه معناسنده استعمال
اولنور نیس کافر عشق منکر عشق معناسنه در وعاشقه کافر دینلدوکی
عشق ومحبتی اغیاردن قبادن ستر ایلدوکیچوندر کافر دل کافر یورکلی
یعنی بی رحم وبی شفقت کافر کیش بدکیش یعنی ظالم کاف والف
بود از رجب ماه رجبک بکرمی برن ایدی تا دیمکدر زیرا کاف بکرمی والف
بردر عن مجموعی بکرمی بر اولور کافریت کافر لکدر یعنی جاننر دکلدر
وحمنو عدر دیمکدر کالا اوده طوتیلان قاب قجق واور تو ودوشک
وبالشه وکسه وقازمه وبونلرک گبی نه وار ایسه متاع البیت
معناسنه وقماش کالبد لامک فتحیله قالب انسانی وجسم وتن مراد
اولنور کاله قماش ومتاع البیت وقاو ونک نخامی بلکه طاتوزی
ولکوتوب لکو یا که کلاک دید کلری بونک تصغیریدر وبدرو که عورتلر
اکیرلر کالیدن جرصنوب قاجمق هزیمت معناسنه وصباح قارشمورشل

ومنتغر اولمق کام کاف عجمیله مراد معناسنه در ودخی طعام
سکن‌جی لسنه بو دیرلر کوارنده طعام معناسنه ودخی سکنجی
طعام بعضیلر چینمش طعام در دیو تصریح ایلدیلر ودخی اول اغاجدر که
قپواردینه برکتمک ایچون قورلر واغاج کلیده دخی اطلاق اولنور
بعض نسخه ده کوارنده طعام معناسنه اولیجق کاف عجمیله در
دیو تصریح ایلدی کام کاف عجمیله آدم دیمکدر خطوه معناسنه
وحیکه ودخی اغزک اوست طمانغ دیدکلری یردر که عربیده اکا
حنک دیرلر و دهان مراد اولنور کام ازو بستاند اندن مرادین
الدی کام بخشی گردون لامیه در فلکک مراد بغشلایجیلغی یعنی
مراد ویریجیلکی دیمکدر کام جان جان دماغی کام جهان بردار جهانک
مرادینی حاصل ایله یعنی جهانک مرادینه واصل اول کام خود ترک
کرد کندی مرادین ترک ایلدی یعنی مرادندن کچدی کام دل کوکل مرادی
یعنی آرزوی نفس وهوای دل کام دلخواه نیانیه کام دلش بجوی
کوکل مرادینی اندن سؤال ایله واندن ادعا ایله کامران مراد سوریجی
و مرادینه واصل اولیجی و قرهاده مراد اولنور کام روا مراده لایق
دیمکدر روا جواز ولیاقت معناسنه افاده ایدر کام زد آدم
اوردی یعنی یوریدی و سالک اولدی و سعی ایلدی و دیمکدر قدم
زد معناسنه و جهت وجوانبدی یعنی اشقی یه دیو قرو یه کتردی
و مسافه قطع ایتدی و کتدی دیمکدر کامش برآورد انک مرادینی

بیدا

پیدا و تحصیل ایلدی دیمکدر کامش زلب براد مرادینی لبکدن حاصل
ایله یعنی اکا مرادینی لبکدن ویر کامش مباد انک مرادی حاصل
اولمسون دیمکدر کامکار صاحب مراد یعنی مرادینه ایرشمش
و مرادینی ایشلیجی دیمکدر کامکاران مراد صاحبلری یعنی مرادلرینه
ایرشمش و مرادلرینی ایشلیجی دیمکدر کامکاری یای خطابله
صاحب مرادسن یعنی مراد ایچهسن دیمکدر کام گرفت مرادین
الدی کامل هر جهتدن اکسوکی اولمیان کشی و تمام و تمام اولان
نسنه و عالم و فاضل و دانا مراد اولنور کامیاب مرادین بولیجی
کامروادر مرادک وار یعنی مرادک حاصلدر کان و معدن
معناسنه ادفاندر کان کاف عجمیله جماع معناسنه کان شکوه
لامیه در شکوهک کانی یعنی حیثیتک معدنی کان کریم بیانیه
کریم اولان معدن گانه قات معناسنه در پس دوگانه ایکی قات
دیمکدر کاو کاف عربیله قازمق بحث معناسنه اسم مصدردر
و کاویدن لفظندن صیغه امردر قاز دیمکدر و بعض ترکیبلرده صفت
دخی استعمال اولنور مثلا زمین کاو یر قازیجی دیمکدر و بها در
معناسنه کاو کاف عجمیله صغر ثور معناسنه و طونبایه دخی دیرلر
کاودم برنوع بوریدر که چالارلر کاووس زمان قدیمده بر اولو
پادشاهک اسمیدر که کیکاووس دخی دیرلر و حضرت
ابراهیم علیه السلام آتشه اتان نمرود و مطلق پادشاه مراد اولنور

کاه کاف عجمیله وقت وتخت ومسند وقوبجیلر یوته سی که ایچنده کومش والتون اریدرلر غل وغشیدن اریی وصاف وپاک ایتملیچون واادات زماندر اسم مکاندر تخت کاه وکرنه کاه کبی

کاه کاف ع ایله صمان در وصمان چوپی وکناه صغایر مراد اولنور وکاستن لفظندن صیغه امردر اکسلت ونقصان ایله دیمکدر وبر اسمله ترکیب اولندقده اکسلدیجی ونقصان ویریجی دیمکدر جانکاه وغمکاه بک

کاهد اکسلدر یعنی نقصان والم ومحنت وزحمت ومشقت ویرر دیمکدر کاه کاهی کاه کاه کاهل حالنک فتحیله عجم برمصلحتده چابک اولمیوب اوباوتنبل اولن کیمسه یه دیرلر کاهل

روست بوربشلی دیمکدر کاه لطف بیانیه لطف وقتی یا لطف وقتنده دیمکدر کاه وبیکاه وقتلی وقتسز یعنی دائما وهرزمان دیمکدر

کاهی کاهه منسوب دیمکدر کاه صماندر کاینه کوز چشم معناسنه مثلا کاینه بدوداردر کوزک اکاطوت اندن ایرمه دیمکدر کابید جماع ایلدی دیمکدر

حرف الکاف والباء کبب لاف اوروب کندوسی اوکمک وآوردک ایچ یوزرکه اغزک ایچنده کی یازی کبه لهم وتوکل انکله نسنه باشدوررلر کبر کاف عجمیله وبانک سکونیله اوده طاپن کافر وجنک کوننده کید کاری نسنه کبک خرام کلک صالنشلی

کبوتر باز کوکرجین اویناديجی حرف الکاف والتاء کت تخت درکه هندوستان بکلری انک اوستنده اوتوررلر کافک فتحیه دیشنه

کبوترنونله کبوتر معناسنه کفتر خراسان جائزدر

لغتدر کبوتر معناسنه دیشنه

جائزدر کتان حوبه هندی تیغ در کتیبه دوزولمش عسکر حرف الکاف والجیم کج کرجدر نوره معناسنه وبوز جیلر جنکالیدرکه بوزی کسدکاری وقت انکله چکرلر واکری معناسنه ومعجب واحمق کشی وبهره معناسنه

کجا قنده ونره ده ونه یرده وقجن کجابه محفه معناسنه در کجا بودم شمدی یه دک قنده ایدم کجارفت نره یه کتدی ونه مرتبه یه واردی ونه حالته ایلتدی کجاروم قنده یا نره یه واره یم وکیده یم کجاکت قنده در ونره ده در بن بلمزم سن تیغین بیور دیمکدر کجاشد قنده کتدی ونره یه کتدی بلمزم یا بلمزز ونه مرتبه یه واردی ونه حالته ایلتدی دیمکدر کژاوه

محفه کج دل دن کج طبع مراد اولنور کج طبع طبیعتسز دیمکدر کج کرد کلاه کلاهی اکری وباشنه اکری قودی یعنی لوندانه کیدی حاصلی تمام مست اولدی دیمکدر کجاکویم قنده دیه بیلورم یعنی سویلیسم ایناننز

حرف الکاف والحاء کحل الجواهر سرمه جنسندن بر نوع عدر وتوتیادر بصر مراد اولنور کحلی کحله منسوب یعنی سیاه حرف الکاف والدال

کدا یاسز ویایله دیلنجی وفقیر ویوخسول دیمکدر لفظ مرکبدر کد ایله اردن کد محل قرار درآن آنیده دن کلیجی دیمکدر کدایه دیلنورکن کلوب اوقپوسنده قرار ایلدوکندن کدا دیمشلردر دکدادن وصال جاناندن محروم اولان عاشق ومطلق عاشق مراد اولنور کداخت اریدی ونقصان اولدی واکسلدی کدازان صفت مشبههدر اریکن دیمکدر

الف ونون بوند ه صفت افاده ایدر سودی

کدام صبر صبر قنده ونره ده در کدامین قنقی وقنقیسی دیمکدر کداحت

کجا استفهامدر فائده دیکدر لسان فارسیده فائده دیکدر استفهام بدیدر کجا چه کچون کدام کی چند بونلردر دیشنه

کدام

کاف ع ایله ضمیله قنقی دیکدر سودی

ایرمان اوج معنایه در اول مهمان معناسنه مهمانسرا یه ایرمانسرای دیرلر
خلاق المعانی بیت ای شرع پروری که گذشت از جناب تو اقبال هر کجا که بود
ایرمان تو ثانی خانهٔ عاریت که ایرمانسرای عاریتسرای دیمکدر سلمان
ساوجی بیت همی بایدت رفتن آخر گرفتم که بس دیر مانی درین ایرمان شعوری

کداجملو یعنی دون همتلو **گدا خوشه چین** بیابانه فقیر و محتاج اولان
گدا دیمکدر اما التفات و نظر جانانه محتاج اولان عاشق مراد اولنور
گدایی دیلنجیلک و فقیرلکدر و عاشقلق مراد اولنور **حرف الکاف
والذال گذار** امر مخاطب اولورسه اوغره گچ و ترک و احمال ایله و اونو
و ادا و تفویض ایله و بویرق طوت و التفات ایله و جرم و گناهه
نسبت عفو ایله یعنی بغشله دیمکدر اما اسم اولورسه ادا و بویرق و ترک
و احمال و عدم التفات و اونتمق و بر نسنه یه مرور ایدوب اوغرامق
و یاننده گچوب گتمک و بر نسنه نك مروری و اکلنیوب گچوب گتمسی
مراد اولنور مثلا گذار عمرك مروری یعنی گچوب گتمسی دیمکدر
و بر اسمله ترکیب اولنوب صفت دخی استعمال اولنور **گذار آر** اوغره
و گچ **گذارارد** اوغرار و گچر **گذارد** اوغرادی و گچدی و ادا ایلدی و ترك
و احمال ایلدی و جرم و گناهه نسبت عفو ایلدی و اونوتدی و بویرق
طوتدی و التفات و نظر ایلدی و مرور ایدوب گچوب گتدی و طوروب
اکلنمدی **گذار کرد** مرور ایلدی یعنی اوغرادی **گذاری** گچوردسن
گذاری آر بر گذار گتور یعنی بر اوغره **گذاشت** قودی و ترك
و احمال ایلدی و نظر و التفات ایلمدی **گذر** اسمدر اوغرامه و گچه
معناسنه یعنی بر نسنه یه اوغرایوب گچمك و گچیت و اوغراق
یعنی اوغرایوب گچه جك یول اما امر مخاطب اوغره و گچ دیمکدر
گذران صفت مشبهه اولورسه گچه گن و گچگنجی و گچگین و گچیجی

وکچوب

کدخدای لغت بهادر صاحب خانه معناسنه دستیشه

هیبج بمعنی صاحب خانه فرهنك
هیله بمعنی صاحب خانه فرهنك
ایتگین بمعنی خداوندخانه وخانه دار شعوری
ایتگینی بمعنی خداوندی وخانه داری یعنی اوصاحبی اولمق شعوری

وکچوب گیدیجی و ثباتسز متعاقب یعنی بری گلوب و بری گیدن
نسنه و برقرار اولمیوب متغیر و زایل و فانی اولان نسنه دره که بایدر
و باقی مقابلیدر اما امر مخاطب اولورسه گچور و اکلندرمه دیمکدر
اولکی صورتده الف و نون مبالغه افاده ایدر بو ایکنجی صورتده
ادات تعدیه در **گذراند روز خود** کندی کوننی گچوردی یعنی کندینی
اکلندردی **گذراند** گچوردر **گذر باد** یل گچیدی یعنی ممر باد و یل کبی
سرعتله گچمك مراد اولنور **گذر کرد** اوغرادی و گچدی و آیرلدی و ترك
ایلدی **گذرکن** گچ یعنی اوغره **گذرم افتاد** گذرم واقع اولدی
یعنی اوغرادم **گذرم درد** اکا اوغرادم و اندن گچدم **گذشت** گچدی مرور
ایدوب اوغرادی و ترك و احمال ایلدی و اکمدی و اونوتدی و فوت
اولدی **گذشت زدنیا** دنیادن گچدی یعنی فوت اولدی **گذشتند
و گذشت** گچدیلر و گچدی یعنی اونوتدولر گیتدی **حرف الکاف والراء
کر** کاف عجمیله اویوز علتی جرب معناسنه و ادات فاعلدر که
اسمك آخرینه اولاشور انك فاعلنه دلالت ایدر گوزه گر و گفشگر
گبی و ادات شرطدر اگر لفظندن مخففدر **گر ارسد** استفهام انکاری
طریقیله کیمه لایقدر یعنی کیمسه یه لایق دکلدر دیمکدر **گر است**
لیکدر **گر اکند** اصطلاحده ذکر یعنی لایق و سزادر دیمکدر **گر امیکند
تماشای** تماشایه ذکر یعنی تماشا لنمغه و سیره لایق و سزادر
دیمکدر گر امیکند اصطلاح اجمده ذکر یعنی لایقدر دیمکدر **گرام**

کرامت مصدر در کرم
معاسنه سودی

کرمک جمعیدر اکابر علما ومشایخ وفضلا مراد اولنور کرامت ایلکه
دیرلر سخاوتده مستعملدر خست مقابلیدر وکرم ولطف واحسان
وعنوان مراد اولنور گرامی کاف عربینک کسریله وضمیله لغتدر عزیز
ومحترم معناسنه گران کاف عربینک فتحیله قیی وکنار ونهایت وغایت
وحد وپایان وآخر معناسنه که اول مقابلیدر گران کاف عجمینک کسریله
آغر یعنی ثقیل وبها وزیاده وقیمت که اوجوز مقابلیدر وملیح یعنی
صفالولیمه دن کنایه‌در گرانان ثقلا یعنی ثقیللر گران باران
آغر بولکیلر دیمکدر اما مردان گران باران واسبان گران باران تعبیرنده
اولورسه آغر یوکلی ارلر وآغر یوکلی آتلر دیمک اولور گران بار غم
غم آغر یوکلوسی یعنی غمدن آغر یوکلی گران جان آغر جانلو یعنی شانی
غلیظ وطبعی ثقیل ودرنی وحیوان گران خواب آغر اویقولی گران دارد
گوش قولاغنی آغر لندرر یعنی کشی مغرور وسوز دیکلمز ایدر گران دن
بونده مراد قولاق آغر لیغی درکه عربیده الکاوقر دیرلر سوز ایشیدمکدن
کنایه‌در گران گوش آغر قولاقلی یعنی مغرور اولوب سوز دیکلمین
کیمسه وصاغ گران مایه آغر بهالو وعزیز گرانه قیی وکنار ونهایت
وغایت وحد وپایان گرانی ثقلت گرانیها ثقلتلر کم بتوان اگر ممکن
ایسه دیمکدر کم به عابد بیابانه در حیله بازدن کنایه‌در کرت
حوا کت اگر تجنک وار ایسه یعنی آرزو ومرادک ایسه گرچه دورم
اگرچه سندن ناحی البعید وایراغ دیمکدر گرد کاف عجمینک فتحیله غبار

برلن

گرد فعل امر مفرد مخاطبدر اول دیکدر سودی

یعنی توز وخاک مزار وظلم مراد در بر اسمله ترکیب اولندقده گزیجی دیمکدر
پس هرزه گرد عبث یره گزیجی دیمکدر وبعض یرده اول دیمکدر
مثلا بیگانه گرد بیگانه اول دیمکدر گرد کاف عجمینک کسریله جوره واطراف
وجوانب وقیرک ودگر ومدور وجمع معناسنه گرد کاف عربینک
ضمیله بر مشهور صنفک وطایفه‌نک اسمیدر زیاده حماقتله مشهورلردر
حکیم وعاقل مقابلنده ذکر اولنور گرد کاف عجمینک ضمیله بهادر معناسنه‌در
گرداب صو جوریلان یره دیرلر وگرداب فراق وانفصال مراد اولنور
گردار مثال معناسنه تشبیه ایچوندر مثلا آیینه گردار آیینه وش وآیینه
صفت وآیینه مثال دیمکدر گردار ده کرد عمل وآر آرنده دن مخففدر
کتوریجی پس معنی فعل وعملی وجوده کتوریجی دیمکدر صکره مطلق عمله
تخصیص اولندی وشول ایش که عادت ایدینوب ایشلیه گردآلود
توزه بولاشق یعنی ملوث گردآلود فقرم فقر گردآلودیم یعنی فقر
توزینه بولاشقم حاصلی فقیرم دیمکدر فقره اضافت بیانیه‌در گردان
کاف عربینک فتحیله ایله وقیل دیمکدر گردان دونیجی ودونوجی وطولانیجی
ودور وسیر وگشت ایدیجی وگزیجی وبر حالدن بر حاله کیریجی وچوزیجی
ومیل ایدیجی اما امر مخاطب اولورسه دوندر وحفظ ایله یعنی صاقله
وچویر ودولاندر ودور وسیر ایتدر وگزدیر وبر حالدن بر حاله دوندر
ونقل ایتدر ومیل ایتدر وتغییر ایله وصرف ایله ومنع ایله دیمکدر وقبا
ولباسه نسبت دوندر یعنی لوندانه کی دیمکدر مثلا قبا بگردان قفتانکی

گردان کاف عجمک فتحیله
فعل امر مفرد مخاطبدر
بونده تعبیر معناسنی افاده
ایدر سودی

دوندر یعنی لوندانه کی دیمکدر ودبر اسمله ترکیب ایتدقده دوندیرجی

وکزدیرجی ودور وسیر ایندیرجی وطولاندیرجی دیمکدر گردان کاف

عجمینک ضمیله گردک جمعیدر بهادرلر دیمکدر گردانی ایلمسین دیمکدر

واوات شرطه مقارن اولورسه ایلیه‌سین دیمکدر گردانید دوندیرکی

وبر حالدن بر حاله نقل ایتدردی ومیل ایتدردی وبر نسنه نک دور وسیر

ایتدردی وکزدردی وصرف ومنع ایلدی گرداو انک چوره‌سی اطرافی

یا چوره‌سنده واطرافنده گرداو برآید اطرافی طولانور وکزر وسیر

وزیارت ایلر گرداو گرد انک اطرافی یا اطرافنده طولانمه یعنی انکا

تقرب ایلمه ویاننه واروب اوغرامه گرد باد قصرغه باد گرد دوله

معناسنه در گرد خوان دالک سکونیله سفره ویمکی گردد اولور

دیمکدر یاچکزینور وطولانور وکزر وسیر ایلر یعنی دایر وسایر

اولور وثابت وقایم اولور وبر حالدن بر حاله دونر وکیدر ونقل ایدر

ومتغیر اولور واطرافی واطرافنده دور ایدر وکزر وسیر وزیارت

ایلر گرد ستم بیابانه ظلم توزی گردش دور وسیر وحرکت وجنبش

ودونش وسیاع وطولانش وکزش گردش فی ند غباریتی یعنی توزینی

سلکدی حاصلی انک خدمتکاری اولدی گردش گرد اطرافی یا اطرافنده

طولاندی وچکزندی یعنی دور وسیر ایلدی وکزدی وزیارت ایلدی گرد گل

کل بک اوام رویک اطرافی یا اطرافنده دیمکدر گرد لبت لبکک اطرافی

یا اطرافنده دیمکدر گردم کاف عجمیله گردیدن لفظندن اولورم واولایم

دیمکدر

دیمکدر گردم ده گرد گردیدن لفظندن اولورسه طولانورم وچکزینورم

ودور وسیر ایدرم وکزرم وزیارت ایلرم دیمکدر وگرد وغبار معناسنه

اولمقده محتملدر گردم زنده زنده اولورم یعنی حیات بولورم دیمکدر

گردم دامنت بگیرد غبارم وتوزم دامنکی طوتر یعنی سکا تعلق وتعشقم

بر مرتبه درکه بعد الموت قبریمه اوغرادقده غبارم یعنی خاک مزارم

دامنکی الدن قومز گردن بوبون گردنان دن مراد عالیمقدار صاحب

جاهلر یعنی ارباب دولت وارکان حضرت مراددر گردن شکن بوینون

صینجی وکسر ایدوب اوریجی یعنی جلاد گردنش بشکن گردنینی کسر

ایله یعنی بوینی اور وعوضی کسر ایله گردن کش متکبر ومغرور ومعاند

وسرور جهان گردنی یاسی حرف نسبتدر اشلمه‌لک وصف ترکیبیدر واشلنه جک

نسنه دیمکدر گردون فلک در وعلویات مراد اولنور گرد ناعتراف

اعتراف ایلمش سن گردید دوندی دیمکدر جمیع ما صدقلرنده استعمال

اولنور بر یانندن بر یاننه دونمک وبر حالدن بر حاله دونمک وکیدرکی دونمک

ومتغیر معناسنه ده استعمال اولنور وبر حالدن بر حاله نقل ایلدی وطولاندی

ومیل ایلدی وبر نسنه نک چوره‌سنی واطراف وجوانبنی یا اطراف

وجوانبنده دور وسیر ایلدی وطولاندی وکزدی وزیارت ایلدی دیمکدر

گردید خویش انک دوندی یعنی ملایم ویواش اولدی وکوکلر بوز

کوستردی ویزه میل ایلدی دیمکدر گرزانکه اگر شویله که دیمکدر کرشمه

کوز ایله وقاش ایله اشارتدر وکوزدن وقاشدن صادر اولان ناز وشیوه

کرشمه کاف عجمینک وراءنک کسریله
وسکون شینله ناز وشیوه
معناسنه آنا نونده فی سیمکوزیله
ایما واشارت مراددر اصل وضعی
دخی قاشیله وکوزیله اشارت
ایلمکدر سودی

کوشتاسب کاف عجمی ایله وسکون شین وسین مهمله ایله سلاطین فرسک ایکنجی طبقه سنده لهراسب بن اوروند اوغلیدر که دردنجی پادشاهدر دشته

ومطلق ناز وشیوه والتفات مراد اولنور کرشمه حسن دن مراد عاشق نظرنده معشوقک حسننک یعنی گندونک ناز وحرکات وسکناتی در کرشمه نک حسنه اضافتی مجازدر زیرا کرشمه حسنک دکلدر بلکه حسن صاحبنکدر کرشمه جادو تقدیری کرشمه چشم جادودر زیرا سابق معناسنه صفتدر موصوفی محذوفدر اما جادودن تشبیه طریقیله چشم مراد اولنورسه تقدیره حاجت یوقدر تأمل ایدر کرشمه دن بونده مراد چشمدن صادر اولان ناز وشیوه در کرشمه کن برسمن سمنه ناز وشیوه ایله یعنی سمن اوزرینه تفاخر ایله کرفت طوتدی وطوتلدی لازم ومتعدی استعمال اولنور وآفتابه وماهه نسبت طوتلدی یعنی منکسف ومنخسف اولدی وده آنبت ایکیدی ودونسندی واوصاندی مثلا دلم بکرفت بکی وور ایله استعمال اولندقده اولندقده آلشدی وتأثیر ایلدی ویاقدی ویاندردی دیمکدر ودری کرفت لکی آلشمدن مراد آتشک بنبه یه الیشوب یاقمسیدر وار ایله استعمال اولندقده اخذ وکسب ایلدی دیمکدر مثلا ازان حجم کرفته اندن اخذ وکسب ایلمشدر دیمکدر ومنفعل وشرمنده ومنقبض اولدی دیمکدر مثلا ازوی کرفت اندن منفعل وشرمنده ومنقبض اولدی دیمکدر وتصرفنه الدی واحاطه ایلدی ومباشرت ایلدی وبشلدی وحرارت ویردی ومؤاخذه اتدی وتسخیر ایتدی ومغفول جهان وملک وبونلر امثالی اولورسه الدی دیمکدر مثلا ملک عافیت کرفت عافیت ملکنی

الدی

الدی وضبط ایلدی دیمکدر کرفتار طوتغون وطوتساق وکرفتار ومبتلا ومحبوس واسیر وعاشق مراد اولنور کرفته طوتولمش دیمکدر اما حاسی حرف ترتیب اولورسه طوتوب دیمک اولور کرلاغوم وکرم اکر بن لاغوم واکر لاغ دکلم یعنی لاغ اولایم وکرسه لاغ اولمیایم حاصلی جونه اولورسم اولایم دیمکدر کرم کاف عجمینک ورانک فتحیله لطف واحسان در وخدانک کرم ومشیئت وارادتی مراد اولنور کرم کاف عجمینک فتحی ورانک سکونیله عجمیده اصمه یه دیرلر کرم حار واستی وقزغین ویرشوق ویرحرارت وفوری وفی الحال وحرارت وشوق ومحکم وتیز وکسکین وزبان ورایج وعجول وبرصبر مراد اولنور کرمابه حمام وایلیجه کرماوه مثله کرم خیز چابک دیرنن کرم دل قیزغین ویانغین یورکلی کرم رو تیز وزبان ومحکم وچابک وسرعتله یوربیجی واقیجی وتیزکچیجی ویوروکن دیمکدر تیزنک وتیز رو معناسنه وعجول ویرشوق وحرارت وصبرسز مراد اولنور کرمسیر غاینده هواسی استی اولان یر کرم شد غالب اولدی کرم ناک یوری کرمند ایویچی یعنی عجول کرم کرد ایصندی وقیزدردی ویرشوق ویرحرارت وشوق وحرارت کرمی اسیجقلق ولطف وملایمت مراد اولنور کرو اوج که ایکی کشی دعوا ایدوب برنسنه اوزرینه اوزرینه قورلر اقچه واسباب بکی ورهن وطوتی دیمه وتیب وفایده و اوکدوی یعنی قوشی آلدرینه تعیین اولنان نسنه وکرفتار ومقید

گره وباده لامیه در **گره بر داز و** اندن گره ایلقدن یعنی گره لری الدی
حاصلی اکا غالب اولدی دیمکدر زیرا گره لری یعنی اوکدولی یکین
اولان کیمسه آلور **گره و برده ازو** اندن اوکدول ایلمش یعنی
اول فنده انی گچمش واکا غلبه ایلمش دیمکدر **گره و گرده ازو**
اندن گره ایلمش یعنی اول فنده انی گچمش واکا غلبه ایلمش دیمکدر
گره ری بگیر بر نصیب وبر فایده اخذ ایله دیمکدر **گره** فتحتینله
یاس وکوف که دمورلرده واتمکده اولور **گره** فتحتین ایله وتشدید
رایله دولت معناسنه **گره** کاف عجمینک ضمیله ورانک تشدیدیله
وتخفیفی دخی جائزدر آندن واشکدن تازه طوغانه دیرلر قولوک
وقودق معناسنه **گره** ضم کاف عجمیله وتخفیف رایله طوب
گوی معناسنه وهر طوب گبی مدور نسنه یه اطلاق اولنور **گره**
کاف عجمینک کسریله دوگم عقده معناسنه وعلامت انقباض
وبور وشق ومشکل عشق مراد اولنور **گره خاک** دن زمین مراد اولنور
گره ارض بیانیه در ارض گره سی دیمکدر اما عالم مراد اولنور ارض یره دیرلر
گره از زلفش باز کرد انک زلفندن دوگومی چوزدی یعنی زلف
جانانک مصاحبی اوزاتدی دیمکدر زیرا بر نسنه دوگوملک قصالور
ودوگومی [illegible] سک اوزار بو مشخص قضیه در **گره افتاد**
گره واقع اولدی یعنی دوگوملندی ومنعقد اولوب ایلرو گلمدی
وگرفتار اولدی **گره از کار جهان بگشاد** تقدیر از کار مشکلات

جهان یا از کار عشاق جهان در اوله کوره معنا مشکلات
جهان کارندن یعنی مشکلات جهاندن گره صعوبتی آچوب
حل وفتح وکشف ایلدی حاصلی مشکلات جهاندن عقده صعوبتی
گیدروب مشکلاتنی قولای وسهل وآسان قیلدی دیمکدر
بو تقدیرجه کار مشکلات اضافتی بیانیه در اما تقدیر ثانیه
نظر معنا عشاق جهان کارینک مشکلاتندن گرهی آچدی یعنی
انلره التفات واعتبار ایلدی دیمکدر **گره باز کرد از و** اندن
دوگومی چوزدی یعنی انک مصاحبتی اوزاتدی دیمکدر **گره
بگشودم** دوگم چوزدم ومشکلم اچیلوب بکا فتح باب
اولدی **گره بند** دوگوملدی ودوگوملی دیمکدر بند لفظی ماضیه
وامر مخاطبه محتملدر اما گره بند ترکیب مزجی اولورسه
دوگملی ودوگوملی دیمکدر **گره زابروکشاد** ابروسندن
گرهی آچدی یعنی منبسط اولدی وغضبی ترک ایلدی **گره زد باو**
اکا عقد قلب ایدوب اعتماد ایلدی **گره زدل بکشا** گوگلندن
گرهی یعنی عقده غم وغصه یی آچ حاصلی غم وغصه یی ازاله ایدوب
گیدروب نشئه وسرور اظهار ایله **گره گرد** دوگوملدی
وقصالتدی **گره کش** وصف ترکیبیدر دوگم اچیجی یعنی
دوگم چوزیجی یا غم وغصه اچیجی یعنی غم وغصه قوپاریجی وازاله
ایدیجی دیمکدر گره غنچه دن یا عقده غم وغصه دن عبارتدر **گره کشا**

زبیناز النکدن کرهجی جوز یعنی بکاهشت وبشاشت
کوستر وعداوت ایلمه دیمکدر زبرا آلین بوروشدرمق برنسنه یی
کره یه کورمدن اولور حاصلی عدم رضادن تعبیر در یعنی بتمله عداوت
ترک ایله دیمکدر کره مزن باو اکا عقد قلب ایدوب اعتماد ایلمه کریان
کافک ضمیله ورانک کسریله مدور اولان نسنه در کریان اغلغان واغلاجی
واغلایرق دیمکدر کریزپا قاجغین کریزان قاجیجی وقجاراق وقجه
قجه کریم کرم صاحبی وسخی وجومرد وخُلقه نسبت لطیف دیمکدر
کریم الخلق لامیه وبیانیه یه محتملدر کریمک خلقی یاکریم یعنی لطیف
اولان خلق بوصورتده صفتدر موصوفی محذوفدر کریه اغاز کرد
تقدیری بکریه آغاز کرد در کریه یه اغاز ایلدی یعنی بکایه بشلدی
دیمکدر حرف الکاف والزاء کز الری دیمکدر وعبث وباطل نسنه
مراد اولنور کزاف ایلق ومفت ویوق یره وآسان وقولای دیمکدر
وبلر تعریب ایدوب جزاف دیرلر کزباخت اکری اوینادی یعنی
خطا وجفا ایتدی دیمکدر کزلک بچاق وقلمتراش کزند ضرر وزیان
کزید کافک فتحیله ایصردی دیمکدر کزید کافک ضمیله اوروند یلدی
واوکورتلدی یعنی بکندی وسجدی واختیار وترجیح وتقدیم واعتبار
وقبول ایلدی وجانه نسبت فدا ایلدی دیمکدر کزیده اورونداولنمش
یعنی بکنلمش ومختار ومعتبر ومقبول معناسنه کزیر کاف عجمینک ضمی
وزانک کسریله ضرورتسزلک ولزومسزلک وکرکسزلک وضرورتسز

ولزومسز

ولزومسز وکرکسز یعنی لازم ومحتاج الیه وضروری اولمین نسنه دیمکدر
وبیده بدرکه ادات نفی یعنی نا داخل اولیجق ضرورت معناسن
افاده ایدر پس ناکزیر ضروری ومحتاج الیه ولابد ولازم وغیر منفک دیمکدر
کزیر نباشد ضرورتسزدکلدر یعنی لابد ولازم وغیر منفک وضروری ومحتاج
الیهدر دیمکدر کزین اورونده واختیار ایله وبکن وسیج وترجیح وتقدیم
ایله ومشغول اول وجانه نسبت فدا ایلمه دیمکدر حرف الکاف والسین
کسار ملازمت معناسن افاده ایدر مثلا غمکسار غمه ملازم یعنی غمناک
وباده کسار باده یه ملازم یعنی باده نوش کستاخ دلیر وبی پروا
واوتانمز وادبسز وبی باک وجری وجسور وقانسیجق کیمسه که
هرکسه یا قیشور شوخ معناسنه کستاخ نشست کستاخانه اولوردی
یعنی مجالست ایلدی کسترد دوشه دی ودامه نسبت قوردی دیمکدر حرف
الکاف والشین کش نازک وکوزل وبی پروا وشادان وفرحان
کش کاف عربیله جک دیمکدر وباده یه نسبت ایچ ونوش ایله دیمکدر
وطاشی وکنردیر معناسنه ده استعمال اولنور وبعض یرده برا کلمه
مرکب وصف ترکیبی اولور کشاد اچدی وفتح ایتدی وصاچه وزلف
وموه یه نسبت چوزدی وطاغتدی وپریشان ایلدی وصو یه وچشمه یه وقنا
نسبت آقتدی وروان ایلدی وحیات ویردی وتیره یعنی اوقه نسبت
اتدی وبوللادی وکشاد یعنی یول ویردی وسازه نسبت دوزن ویردی
وچالدی دیمک اولور واسم اولورسه کشایش کار وفتح باب

کاسه طولو قدحه درلر اما قدح
کاسه دن اکبردر سودی شرح حافظ

کستاخ ادبسز کاف عجمیله در
اما عوام کاف عربیله استعمال
ایدر نعمة الله

کش اعجامدن وبعض لغتده ن
مسموع اولان کاف عربینک
فتحیله در وبعض لغتده کاف
عجمینک کسریله یازدی نازلو
وشادان وفرحان معناسنه
سودی

کتاب نامه فتح نامه لرکه پادشاهلر بر ولایتی الدقلرنده اطرافه ولایته
کوندررلر و مطلقا منشور پادشاه معناسنه دخی نقل اولنمش دشته

واتش ایلری کلمک ومراد الوبرمک یعنی میسر وحاصل اولمق مراد
اولنور وفعل اولدوغی صورتنده مفعولنک لازمیله معنا ویربلور
کن دبهر قضا لامیه لر در مجازا کن دن بونده اوق یایدن چیقماق
واوقک آتلمسی مراد اولنور کن و داد کن دیعنی یول ویردی واوقه
نبت آتدی دیمکدر کن و زلف دوتا ایکی قات اولان زلفنی آچدی
یعنی صاچلرینی طاغیدوب اظهار ماتم ایلدی دیمکدر نته کیم مصیبت
کوننده صاچلری اولانلر بویله ایدرلر کن و شود کن ده اولور
یعنی اچیلور کن کش چکش وبلا واضطراب وجنک وجدال
مراد اولنور کن بش فتح باب ومراد الوبرمک یعنی حاصل ومیسر
اولمق کشت کاف عجمینک فتحیله اولدی ودوندی مثلا کیدرکن دونمک
ومتغیر ومتبدل اولدی یعنی بر حالدن بر حاله منقلب اولوب دوندی وغیری
حاله کیردی ودوروسیر ایلدی وطولاندی وچکزندی وکزدی وبولاندی
وبوالندی دیمکدر واسم اولورسه سیر وتغیر وتبدل ورجوع وبر حالدن
بر حاله انقلاب ودولنمق وکزمک کشت اکدی وصاقلادی وکتم ایلدی دیمکدر
واسم اولورسه اکین در وعمل ومحصول مراد اولنور وبر لفظدرکه
شطرنج آتنده شاهی اوینامغیچون سویلرلر کشت کافک ضمیله
اولدردی وقتل ایلدی دیمکدر وآتش وشمعه نسبت سوندردی
دیمکدر کشت زار اکینلک یعنی تارله کشت زار کهنه اسکی اکنلک یعنی
دنیا کشته کافک کسریله اکین در ومحصول وعمل مراد اولنور کشته

کاف

کاف عجمینک فتحیله هاسی علامت اسم مفعول اولورسه اولمش
ودونمش ومتغیر ومتبدل و بر حالدن منقلب اولوب دونمش وغیری
حاله کیرمش ودوروسیر ایلمش وطولانمش وچکزنمش وکزمش و
بولانمش وبوالنمش دیمکدر اما هاسی حرف ترتب اولورسه
اولوب ودونوب دیو معنا ویربلور کشته کافک ضمیله مقتول
معناسنه در ومنطفی ومنعدم و عاشقه ده عاشقان کشته کان معشوقند
فحواسنجه کشته دیرلر واتشه وشمعه نسبت سونمش دیمکدر کشته
خودبرو کندی اکدیکی یعنی اکنلکی بیچ وعملک جزاسن وفائده سن
کورر دیمکدر کشته ام دولانمشم وکزمشم وسیر ایلمشم دیمکدر کشتی
کمیدر اما روم ابداللرینک اغجدن وبقوردن بزمه شکلنده یاپدقلری
چکل وقدح ویهلولغتنده زنار معناسنه کلور ووجود انسانی
مراد اولنور کشتی یاسی حکایه حال ماضی اولورسه اولوردی ودونردی
ومتغیر ومتبدل اولوردی یعنی بر حالدن بر حاله منقلب اولوردی ودونردی
وغیری حاله کیرردی ودوروسیر ایلردی وطولانور وچکزینوردی
وکزردی وبولانور وبوالنوردی دیمکدر اما یاسی حرف خطاب
اولورسه اولورسن واولدک ودوروسیر ایلدک ودولاندک وچکزندک
وکزدک ومتغیر ومتبدل اولدک وبر حالدن بر حاله کیردک وبولاندک وبوالندک
دیمکدر واولنه حرف شرط کلدکده اولایدک یا اولایدی دیو معنا
ویربلور الخ ٠ کشتی اوشکست انک بکمسی صدی پاره لدروانک .

[illegible]

عدوت اولدی وانک مرادینک عکسین ایشلدی کشتی باده لامیه در
قدح باده مرادور کشتی توفیق تقدیری کشتی توفیق خدادر اضافتری
بیانیه ولامیه در کشتی می لامیه در کشتی دن کچکل شکلنده اولان
قدح مرادور بس معنا باده قدحی دیمک اولور کشتی نوح بر شکلنده
اولان قدحدر که روم ابدالری اغچدن وباقردن یاپرلر کشتی هلال
بیانیه در ماه نو وسایر نجوم مراد اولنور کشتی شکسته کانیم یعنی
صنمش یعنی هلاکه مشرف کیمسه لرز کشتی نشستکانیم یعنی
اوتورمش یاکمیده اوتورمش یعنی کمی یه بنمش وکمی یه کیرمش یعنی
تنکدل ومضطرب وملول کیمسه لرز دیمکدر زیرا کمیه اوتورمغه
وکمیده اولمغه زیاده کوکل طارلغی واضطراب وملالت وسآمت
ضروریدر کشتنی اوله جک وقتل اولنه جق یعنی قتله سزا ومستحق اولان
کیمسه کشد باده اکا چکلور ومایل اولور کشتش چکش وچکمه یعنی جذبه
کشف اظهار وبیان وفتح واچمق وکوسترمک کشف کرد فتح وبیان ایلدی
کشف کردم یعنی محلده اکلدم وبلدم ومطلع اولدم دیمکدر کشم برودش
اوموزمده طاشرم دیمکدر کش کمش چک چکمه دیمکدر اما خصومت
وجنک وجدال واضطراب والم ومشقتدن کنایه در کشمیر
بر مملکت اسمیدر که کوزللری قرا کوزلی وقرا قاشلی اولورلر ایمش
کشنده کافک ضمیله قاتل معناسنه در کشود آچلدی وفتح اولدی
کشوده شد آچلدی ومفتوح اولدی کشتی کافک فتحیله ویاء

وحدت

[illegible]

وحدت ایله بر نازک وبر کوزل وبر پری پیکر وار وبر شادانم دیمکدر کشید
چکلدی وباده یه وسایر مسکراته نسبت ایچلدی وصراحی یه وسایر ظروف
باده یه ومسکراته نسبت ایچلدی یا طاشیدی دیمکدر نتکیم صراحی میکشیم
صراحی طاشرم یا باده ایچرم دیمکدر وسجاده یه وسایر کشینک
بیله سنجه کوتورلمسی ممکن اولان نسنه لره نسبت طاشیدی یعنی
بیله سنجه کوتوردی دیمکدر وآبه وکوز یاشنه وسایر اقمق شاننده
اولان نسنه لره نسبت اقندی دیمکدر وکوتوردی واثبات ایلدی واوزدی
وچوزدی وبازدی معنالرینه دخی کلور ومفعولنه مناسب معنادیلور
کشیده باد اکا منجر ومؤدی وباعث ومنقلب ومتحول اولدی کشیده
چکلمش وقولاغه نسبت چکلمش وبورلمش دیمکدر وسهو وخطا اوزرینه
چکد کلری چزی یه دخی کشیده دیرلر وچشمه صفت اولدقده چکلمش
یعنی سوزمه دیمکدر انیس عاشقده کشیده تا تار کوزیدرکه قیقلی
کوزی طارلغندن کویا که بر برینه متصلدر کاف کوفی کبی که اکا کاف
مسطح دیرلر شکلی بودر ک بعضی نازلی دلبرلر کوزلرینی سوزه سوزه
بقوللر کویا که کوزلرنده بر فتور وار در بو نقل ایلدی حرف الکاف والعین
لعب النوال شکر ینیر دید کلریدر کعبه دن کوی جانان مراد اولنور کعبه دل
بتکده کرد کوکل کعبه سنی بتخانه ایلدی یعنی کوکلی دلبرلر اشکالیله مشکل
ومصور ایلدی دیمکدر حرف الکاف والفاء کف آیه در وال واوج
وکوپوک مراد اولنور کف پا تبان لکفایت عقلک عطف تفسیریدر

کف ایه معناسنه درعبیده فا مشدد در اما عجم مخفف استعمال ایدر سودی

كفايت نكردر اكتفا ايلمدك ديمكدر كفتا جواب ويروب ديدى

ديمكدر اليفى سئوال ايله جواب بينى تميز ايجوندر كفت ازو

اندن سويلدى يعنى نقل وحكايه ايلدى يا غمازلق ايلدى ديمك اوله

كفتة او انك كلامى ونظمى كفت اوست انك كلامى وسوزيدر

ديمكدر كفتم ديدم وقصد ايلدم واستدم وديلدم وتشبيه ايلدم

ديمكدر مثلا قامتش راسرو كفتم قامتنه سرو ديدم يعنى قامتنى

سرو تشبيه ايلدم ديمكدر كفتم با او اكا سويلدم يعنى عرض ايلدم

ديمكدر كفتنى سويلنه جك وسويلنمه جك وسويلمكه حاضر لانن سوز

وسويلنمكه لايق وسزا سوز ديمكدر كفت وشنيد ديمه واشتمه

يعنى مصاحبت وكفت وكون وقيل وقال كفت وكو ديمه قومه يعنى

سوز وصداو وقيل وقال وعلت وبهانه وسبب ومصاحبت ودعوا

كفته سويلنمش يعنى سويلنن سوز وكلام وشعر مراد اولنور كفته

خواهد شد سويلنسه در كفت دست آوج كفوست كفودر يعنى مذموم

ومردود ومطرود ودر وجائز دكلدر ديمكدر كفوست بقول مطرب

وساقى مطرب وساقى قوليله كفودر يعنى حقيقتده مذموم

ومطرود صفتدر كفو دكلدر اما بونلرك قوليله كفودر كف زنان ال

چارپه راقى وال چارپه وآيه پى ابه به اورارق ياكويوك اتارق

ديمك اوله كفش اياقى قابنه ديرلركه زينت يادر وزينت صورتيه

وحسن بشره مراد اولنور حرف الكاف واللام كل دن مطلق

بچك

بيچك ومعشوق وجانان ودلبر وعارض وروى جانان وتشبيه طريقيله

اياقسز قدح مراد اولنور وبعض محلده مقبول معناسنه مراد اولنور

كل كافك كسريله بالحق در وقبر طراغى وجسمانيت وجسم وجود

ونقش ناحصل مراد اولنور كلاب كل صويدر واكيبده صقلانن

حاصل اولدو غيچون استعاره طريقيله باده مراد اولنور وكلاب صافى

وشور اولدو غيچون كوز ياشى مراد اولنور كلاب اندر شراب ريخت

شراب ايچنه كلاب دوكدى يعنى شرابى معطر وخوشبوى ايلدى

كلاب بر برك كل زد برك كل اوزره كلاب اوردى يعنى برك كلى اوان

رخنى درلتدى ديمكدر دى كلابه تشبيه ايدرلر ورخ برككه كلاب زد

كل صويى اوردى يعنى سيدى حاصلى درلتدى ديمكدر كلاب وشكر كشت

كلاب آميز شكر در ديمكدر كل اخ مفارقه اخوه الا الفرقدان حه

قرداشى قرداشدن آيرلجيدر انجق ايكى قرداشكه فرقدانه دن غيريدر

يعنى فرقدان قيامته دكين برندن آيرلمز اما سائر قرداشلر هركون

آيرلمده در حاصلى هر برى برندن آيرلشمده در كل اخ بيانيه

ومبتدا مفارقه خبرى ضميرى واخوه ضميرلر اخره راجعدر كل آدم سرشت

آدم صفى عليه السلامك كلنى يوغوردى يعنى آدمى خلق ايلدى كل

افشان كن كل افشان ايله يعنى چيچك صاچ ونثار ايله كل آلود

بالچقلى يعنى متعفن كلاله فارسيده اول صاچه ديرلركه باشله

اوريله وقوديد قدن صكره آچه لر وطرايه لر زنجير شكلين بغلر ٦ بجه

مجعد و پهلو بچه نغوله دیرلر و پرشکن یعنی قویرجق اولان زلفه و کاکله
و گیسویه دخی کلاله دیرلر **کلام** سوزه دیرلر و رمز مراد اولنور **کلان**
کبیر و شریف **کلاه** بزرکه در که زمان اولده پادشاهلرک گیدکلری
تاجدر بو دخی شمدی کلیتا چو دیار عجم مشهوردر و سلاطینه نسبت مطلق
تاج و بازه یعنی طوغانه و شاهینه نسبت اسکف مراد اولنور **کلاه
بست** کلاهن قویردی یعنی تاجین لوندانه گیدی **کلاه بشکست**
کلاهنی قویردی یعنی لوندانه گیدی حاصلی عاشقی خراب و هلاک
ایلدی **کلاه دار** سلاطینه نسبت تاجدار یعنی سلطان و پادشاه
و بازه و شاهینه نسبت اسکفدار یعنی اسکفلی دیمکدر **کلاه
داری** تاجداری یعنی سلطنت و پادشاهلق **کلاه کج کرد** کلاهنی
اکدی و باشنه اکری قودی یعنی لوندانه گیدی حاصلی تمام مست اولدی
دیمکدر **کلاه گوشه بشکن** کلاهک گوشه سنی لوندانه قویر یعنی
لوندانه که حاصلی عاشقی خراب و هلاک ایله دیمکدر **گلبانگ**
بلند و اولو و مقبول آواز و صدا و لغت یعنی دل اولان مراد اولنور
گلبانگ عشق زد عشق گلبانکن اوردی یعنی عاشقانه آه و ناله
ایلدی **گل بجوش آمد** گل جوشه گلدی یعنی غنچه پرده سندن
چیقدی و آچیلوب قراردی و قبول اولدی **گل برد** گل ایلتدی یعنی
بهره مند اولدی **گلبرگ** گل یپراغیدر اما رخ جاناندن کنایه‌در
گلبن گل اوجاغی و اهل علم و فضل و کمال و صاحب جمال مراد اولنور

کلبن جوان

گلبن جوان بیانیه جوان یعنی تازه گل اوجاغی **گلبه** حجره و دکان و کوچک
او **گلبه احزان** لامیه در مجازا شول خانه یه دیرلر که انده احزان و غموم
و هموم چکلور **گل پیرهن کرده گوش** گل قولاغین یعنی لد و ب
و قبار دوب یعنی محکم دیکلیوب و آچیلوب دیمکدر بو معنا
کرده لفظندن اوّل ها حرف ترتیب اولدوغنه گوره در **گلبیز** چیچک
دوکوب صاچیجی دیمکدر بادِ بیز یعنی یله وصف واقع اولور زیرا چیچک
دوکوب صاچمق انک حالیدر نته کیم بادِ گلبیز دیرلر چیچکلری دوکوب
صاچیجی یل دیمکدر **گل توفیق ببوی** توفیق گلنی قوقله یعنی فیض
خدایه مظهر دوش **گل جامه درید** گل جامه سنی یرتدی و چاک ایلدی
یعنی آچیلدی دیمکدر **گلچهره** گل یکزلی و قزیل یوزلی دیمکدر روی معشوقک
اسمیدر که عاشقنه اوزنک دیرلر **گل چید** گل دیوشردی یعنی
متمتع و منتفع اولدی و فائده گوردی و چشمه نسبت نظر و سیر
ایلدی و گوردی دیمکدر **گل چید از و** اندن گل دیوشردی یعنی متمتع
و منتفع اولدی و فائده گوردی و اکا واصل اولدی دیمکدر **گلخن پر دود**
بیانیه در مراد دنیادر **گلدسته** گل صاپی در و منار و رخسار
جانان مراد اولنور **گلدستهٔ** بر گلدسته دیمکدر گلدسته‌دن بوند
مراد رخسار یاردر **گل دمد بسی** چوق گل بتر و آچیلور یعنی دنیا
طور دقجه چوق بهار ایامی و زمانی گلور و گیدر **گل دمید** گل
بتدی و آچیلدی یعنی بهار زمانی اولدی و بهار وقتی گلدی **گلرخ** گل

خواجه سلمان بیت
برخسار تو میگویند می ماند گل سوری
بلی می ماند اما نیست چیزی و بسیاری نمی ماند

گلبد کاف عربیله فتحیله مفرد سودکی

یوزلی یعنی کوزل کل رعنادن غمز نازنین مراد اولنور کلرنک
کل رنکلی یعنی قرمزی کلربز درلی قماش یعنی انواع قماشه
وقام اغلمقدن کنایتدر کل سوری ادرنه کلی دیدکاری کلدر که
اندن کلاب چقاررلر غنچه چورن دیرلر کل شد بالجی اولدی
یعنی چور بیوب طراق اولدی کلشکر رومده کلبشکر دیدکاریدر
کلشن کللکه دیرلر کلستان کبی کلشن چشم بیانیه در کلشن
رضوان لامیه در رضوانک کلشنی یعنی جنت کلشن قدس
بیانیه در مراد جنتدر کلزار کل یکاقلی دیمکدر وجانان مراد
اولنور کلقند کلبشکر کلک قلم در وقمش وقلمله یازیلان
خط وابیات واشعار مراد اولنور کل کرد بوغوردن وخدایه
نسبت خلق ایلدی ویا اندن کل کرد اسرارینی افشا ایلدی
وخلقه دویوردی کلک زبان آور بیانیه در فصیح اولان قلم
دیمکدر کلک مشکین بیانیه در مسک کبی سیاه قلم دیمکدر
کل کنم اسرارینی افشا ایلرم وخلقه دویورورم دیمکدر
کل کوزه کر لامیه در برداقجی بالجیغی دیمکدر کل کوزه کران
خواهد شد برداقجیلر بالجیغی اولیسر یعنی چوریوب
طراق اولیسر وطپراغندن دستی وباده کوزلری یاپوب
پیدا ایدیسرلر دیمکدر کل مرادم شکفت مرادم کلی آچلدی
یعنی مرادم ال ویردی ونائل مرام اولدم کل میکند اسرارینی

هشت دهان کل خیری معناسنه افشا ایدر
مروبدر اما اختیارات بدیعده عود هندی
معناسنه مروبدر شعوری

کلاه بضم واو وسکون هامعروف یعنی چیزی که از پوست وپارچه زریف

کل پارسی کسر لامله بر نوع کلدر بغایت قرمزی ورنکین وخوشبویدر
وکل صد برک وکلنار پارسی دخی دیرلر کمال اسمعیل بیت زن پارسا
چون کل پارسی برون اوفتاده زپرده سرا فرهنک
کل پیاده بر نوع کلدر اغاجی ودیکنی اولمز نرکس ولاله وسوسن وزنبق
کبی بتر امیر خسرو بیت تو کوی زان بتان در دشت ساده دمید از خاک
کلهای پیاده فرهنک کلرخ کرکس قوشی که غریبده نسر دیرلر امیر خسرو بیت
بیضهٔ کلرخ بزیرهای ازنسب خویش بود بچه دار شعوری
کلاه قاضی بر نوع کلدر رنکی صاری وبنفش واق وکوک دخی اولور
کل فچه بر نوع کل رعنا دخی دیرلر وقزلجه غور تمر یوزلرینه سورر لر دشیشه
دورودی بر نوع کلدر ایچینک رنکی بردرلو طشره سنک رنکی
بردرلو اولور ومنافق اولانلر کمسنه یه اطلاق اولنور زیرا ایکی
یوزلو اولور رجله منافق دشیشه
کیتی آرای جهان بزیچی دیمکدر معنای ترکیبیسی بر کلدر که غایده خوش رایحه لودر دشیشه
کل سوری عجم ولایتنه مخصوص بر صاری کلدر دشیشه
کل کورستان بابادیه چیچکی اکثر مزارستانده بتدکیچون بویله اد
دیرمشلر کوبک دخی دیرز عربیده اقحوان دیدکلریدر فرهنک شعوری
هفت برک بر چچکدر بعض معالجه ایچون ترکیبه جزء ایدرلر ماذریون دخی دیرلر فرهنک
چشم کاویش بر نوع ابری ورنکین قرمزی کلدر شعوری
رانو بر نوع کل اکمیدر مولانا نصیر ادیب بیت سوسن ورانو شکفته برچمن آسمان
لاله ونسرین نمود چرخ جوهر بوستان

کل بی فرمان . بر قرمزی چیچکدر چایرلو یرلرده بتر ترکیده کلینجک چیچکی و عربیده شقایق النعمان دیرلر فرهنک کل نافرمان بنفشه اولمق اوزره روایت اولمشدر مجنون چپ نویس بیت روی بر تافت زحکم تو کل نافرمان

بشکست بر کشاتن مرویش کل نافرمانی فرهنک کل اندام یعنی نازک اندام ونرم ولطیف بدن کمال خجندی بیت پیش کل اندام تو دارد کل اندام دکر لطفی نباشد انچنان اندام بی اندام را فرهنک کل دورنک . بر نوع کلدر که بر کنک بریوزی صاری و بریوزی آل اولور کل رعنا و کل قحبه دخی دیرلر میر نظمی بیت

تاب می چهره اش چو رنک زده رخ درویش کل دورنک زده کل صد برک

بر نوع کلدر قرمزی قتمر فرنک کلی دخی دیرلر خواجه سلمان بیت

بلبلان بر کل صد برک سرایند سرود عاشقان بر رخ معشوق نوازند غزل فرهنک

کل دست انک نشانی وعلامتی واردر میرخسرو بیت رخش کل کل بر آمد ازمی وکفتم چه تابست این کشادان غنچه لب لب را که کلهای شرابست این مولانا هلالی بیت مستانه زکلهاست که بر سر زده باز اینها کل انست که ساغر زده باز

کل ابری یعنی ابر بهاری مولانا صائب بیت هر فرقه را دل از سخنی تازه میشود بر هر کل زمین کل ابری کماشته اند وله بیت کار ما از ساغر بی سامان میشود مجلس ما از کل ابری کلستان میشود کل بچشم افتاد یعنی کوزه اق دوشدی مولانا صائب بیت روزکارم تیره وبختم سیاه افتاده است کل بچشم روزنم از مهر وماه افتاده است کل زمین عیش وعشرت اولجق مکان مولانا اصفی بیت در هر کل زمینی دارند شکل نرکس پیران باده پیما بر کرده جام باده ودخی محلات آراسته جای جمعیت اولان مکانه دیرلر بابا فغانی بیت تو در غرور حسن که در هر کل زمین خلقی در آرزوی سلام تو میکشند کل صباح یعنی چیچک سحر صباح وقتی ظاهر اولدیغی محل مولانا اصفی بیت عرق زمی بدر رخت کل صباح بهار نشسته بر سمن ولاله شبنم سحراست کلشن شکوفه کرد کزلو احوالی اجلدی شیخ نظامی بیت ان شب از رخت کوداشت ملش زاب دیده شکوفه کرد کلشن فرهنک شعوری

کلاه بضم اول وسکون ها معروفست یعنی چیزی که از پوست و پارچه زربفت وغیره دوزند و بر سر کذارند و تاج پادشاهانرا نیز کویند . برهان

کلاه انداختن وکلاه بر انداختن کنایه از شاد شدن وخوشحالی نمودن باشد . برهان

کلاه انداز یعنی بشتاب وتعجیل تمامی طلب کند . برهان

کلاه بر سر نهادن کنایه از چیزیرا اعتبار کردن باشد وبزرکی وخوب وا نمودن وعظم دادن باشد . برهان

کله کاف عربیه وتشدید لام ایله عورت پردهسی نعمة الله

اف ایدر یعنی خلقه دویورر کلنار نار چیچکی وکر اس دیدکلری یمش کل وسمن دن کوزللر ودلبرلر مراد اولنور کله کافک و لامک فتحه لریله سوری مثلا قیون وکیچی سوریسی کله کافک کسریله شکایته دیرلر وسر کذشت مراد اولنور کله کافک ضمیله کلاه دن مخففدر برکه دیدکلری تاجدر که زمان اولده پادشاهلر کیرلر ایمش بوزمانده بودخی کلبا منسوخدر و مطلق تاج مراد اولنور وبازه وطوغانه وشاهینه نسبت اسکف مراد اولنور کله اش باو کفت انک شکایتنی اکا دیدی یعنی اکا اندن شکایت ایلدی دیمکدر کله اش ببیانه در کله کج نهاد کلاهنی اکری قودی یعنی لوندانه کیدی کلهکوشه کل کلک کلهکوشهسی دیمکدر کله کلهکوشه اسنادی سلطان الازهار یعنی چیچکلرک سلطانی وپادشاهی اولمق اعتباریله در کلیت ابدی وجه که دیمکدر کلیم بخت بیانه در کلی نچیدن زعیش عمردن بر کلی ویر مدک یعنی عمردن بر فایده ونتیجه کورمدک حاصلی واصل جانان اولمدک حرف الکاف والمیم کم کاف عربینک فتحیله آز واکسک ناقص معناسنه والحق ودرنی وکوتی وحقیر وزبون معناسنه وبعض محلده عدم محض دن کنایت اولور کم کاف عربینک کسریله لفظ مرکبدر که بی توصیفی وکه بی تعلیلی ایله مر الفظنک میمندن یا من لفظنک میمندن که میم ضمیر ماقبلنده بر فعله ویر اسمه مصروف ومقید اولور که نیم یا بکا دیمکدر کم کاف عجمینک ضمیله بنوک ضاله معناسنه کمار اندیشه بر صبر اندیشه ذکر یکی صبره حواله ایلدی یعنی صبر اول کمادم برو اکا حواله ایلدم

کم آزاری کم اکسک دیمکدر آزار بو یرلرده ترک کلبدن عبارتدر هیچ اولمق معناسنه مثلا کم کو هیچ سویلمه وکم کن هیچ ایلمه دیمکدر وقس علی هذا پس کم آزاری آزارسزلق دیمکدر سودی

کمکی تنوره کردو یشر بلدینه
باعلر لردیشه

کم از سئوالی وجوابی سئوالدن وجوابدن اکسک یعنی بر حالمز صورمغه
و بر جوابه دکمز مبهم حاصلی دکرم ولایقم دیمکدر استفهام انکاری طریقیله
کم از و نیم اندن اکسک دکلم یعنی اندن قالمم و اندن اعلایم دیمکدر کمال
تمام معناسنه در و فضل و علم و هنر و معرفت و قصور و نقصان و شعرا
مجمدن کمال اسماعیل اصفهانی مراد اولنور کمال حوصله کمال
مروت ایلکدن کنایه در و زیاده صابیقه مراد اولنور کمال حیرت
محض حیرت یا تمام حیرت دیمکدر کمان یای در و تشبیه طریقیله ابروی
جانان مراد اولنور کمان ابرو یای قشلی کمان برد کمان ایلندی یعنی
سندی و ظن ایلدی کمانچه کمانک تصغیریدر یا بجغز دیمکدر کمانخانه
ابرو لاتیه یا بیانیه در کماندار یای طوتیجی یعنی مقوس دیمکدر ابرو یه
صفتدر کمان ستاد از دست حرکس حرکک الندن کمانی الدی یعنی
حرکه غالب اولدی و غلبه ایلدی کمانکش ابرو یه نسبت کمان شکلین
لوستریجی یعنی مقوس دیمکدر کمان کشید یا بنی چکدی کمان ملامت
کشید ملامت یا بنی چکدی یعنی لوم و طعن و تشنیع ایلدی دیمکدر کمان
ملامت بیانیه کمان مبر ظن ایلمه کماهی عیدر که یعنی حقیقتله دیمکدر
کاف حرف تشبیه و ما موصول و هی ضمیر مؤنثدر مذکری کماهو در کمتر اکسک
واک اکسکلی واک الچق و غایت آز و قتی ارا جق والچق واحقر و ادنی
کمتر افتد هیچ دوشمز و واقع اولمز واله کبرمز دیمکدر کمتر زبان کنند
هیچ زبان ایلمزلر کمترک اک اکسکلی واک اکسک والچق راق واک الچق

واحق

واحقر وادنی کمتر میکنند هیچ ایتمزلر کمترین اک اکسکرک واک اکسکلی واک الچق
واحقر وادنی والچق کم حوصله حوصله سز یعنی صبرسز و خسیس و دون و بی
مروت دیمکدر صبردن و عدم کرمدن کنایه در کم خرد عقلی اکسک و عقلسز
یعنی مجنون و عوام کم خردی عقل اکسکلکی یعنی مجنونلق کم لغنده قوشقدر
مطلقا اما بعض یرده سلاطین عجم قوش نور مخصوص بر نوع مرصع
قوشق مراد اولنور اول قوشق دخی شمدیکی زمانده مشهوردر زیرا عالم
نظر یقدر و کمرون میان یعنی بیل و بلک یعنی طاغ بلکی و صرتی مراد اولنور
کمراه طریق حقدن ازان کیمسه و ازغون ضال معناسنه کمراهی ازغونلق
یعنی ضلالت کمر بست خدمته قایم اولدی و طوردی و خدمت ایتدی
و قدومنه یا قدومکه منتظر اولدی و بو ینه الدی و التزام ایلدی و مباشرت
ایلدی و مشغول اولدی کمر بست بخدمت خدمت ایچون کمر بغلدی یعنی خدمته
قایم اولوب طوردی کمر بستم بیل بغلدم و مباشرت ایلدم و بوینمه
الدم دیمکدر کمر بوند میان یعنی بیل معناسنه در نته کیم ترکیده فلان
ایشه بیل بغلدم و مشغول اولدم دیمکدر عجمده کمر بستم دیرلر
کمر بسته تقدیری کمر بسته بخدمت و بنده که اولورسه خدمت
و بنده لک ایچون کمر بغلمش یعنی خدمته قایم دیمکدر و ترکیب مزجی
اولورسه خدمتکار دیمک اولور کمر بسته اکت زنی قمش کمر
بغلمشدر یعنی قدومکه منتظر در دیمکدر کمر بسته اوکت انلک کمر بسته لری
یعنی خدمتکاریدر و انلک خدمتنده در دیمکدر کمربند قوشاق کمر زرکش

التون جکلمش یعنی التون وصرمه ایله ایشلنمش قوشق دیمکدر اضافه

بیانیه در کمرکرد قوجاردیمکدر کمرمور قرنجه بلی کمرکوه طاغ بلکی یعنی

صرتی کمرکی خسرو دیدکلری اول قوشقدرکه نصف دنیا خراجی الکا

قیمت طوترلردی کم شد کاف عربینک فتحیله ازالدی واکسلدی ونقصان

درباب وبرادی کم شد کاف عجمینک ضمیله بیتدی وضایع وضال اولدی دیمکدر

کم شده کاف عربینک فتحیله ازالمش واکسلمش ونقصان اولمش

دیمکدر کم شده کاف عجمینک ضمیله بیتمش یعنی ضایع ونا پدید وپنهان

اولمش دیمکدر وضال معناسنه کم عیار عیاری یعنی وزنی اکسک دیمکدر

ترکیب مزجی
کم کرد بیتوردی وضایع وپنهان ایلدی کم گشته کم وضایع اولمش

وازغون وضال معناسنه کم مباش ازو اندن اکسک اولمه یعنی اندن

قالمه کمند بربر دلق دارد دلقی یعنی خرقه سی التنده کمندی وار یعنی

سارق واوغریدر دیمه دن کنایتدر کمند بربر خرقه دارد مثله کم نشود

اکسلمز ونظام وانتظامدن قالمز واکسک دکل کم نشین بایشان

بوانلرله اوتورمه وبوانلره قارشمه دیمکدر کم بویله برلر ترک

آت
کلیدن عبارتدر جمع اوتورمه دیمکدر کمیت تصغیر صورتنده طورل
قزل
وبلیسی وقویروغی قره آت وجام وباده مراد اولنور کمین یوسی

وکزلنوب صاقلنه جق یر مراد اولنور کمین بکشاد یوسی آچدی

یعنی یوسی قوردی کمین ساخت یوسی قوردی یعنی کزلندی وصاقلندی

کمین غلام اکسلی قول کمینگاه یوسی یری وکزلنوب صاقلنه جق

بر ده برله

بر ده برله ومعرض فنا ومحل زوال ومقام تهلکه ونظر بازلق ومحبوب دوستلق

طریقی مراد اولنور کمین کرد یوسی قوردی ویوسیلندی وکزلندی وصاقلندی

کمین کشاد یوسی آچدی یعنی یوسی قوردی کمینه بای حرف نسبتدر

وها ایله نونی تاکید نسبتدرکه کم واکلک واز واکسکلی وحقیر وکمتر

کمینه شرط وفا وفادارلق شرطینک اکسکلیسی دیمکدر کمینه کمتر

معناسنه کمین که یوسی یری وکزلنوب صقلنه جق یر ومعرض فنا

ومحل زوال ومقام تهلکه ونظر بازلق ومحبوب دوستلق طریقی مراد

اولنور حرف الکاف والنون کن ایله دیمکدر وبر اسمله ترکیب اولنسه

مجموع مرکبه اسم فاعل معناسی ویریلور مثلا نوازش کن اوخشایجی

ویرکن طولدریجی دیمکدر ورقص کن رقص ایدیجی دیمکدر ومبالغه

افاده سیچون الف ونون زیاده ایدوب رقص کنان دیرلر رقص ایده ایده

ورقص ایدرک دیمکدر کنار یان وپهلو وسینه وقوجاق وساحل

یعنی لب دریا وکنار ووصال یعنی ساحل وصال وپایان ونهایت وکرانه

ودامن وقت عبیده عند معناسنه وچنکه نسبت یان وپهلو مراد

اولنور زیرا چنکی چنکنی یاننه الوب چالار کنار چمن لاتیه درچمندن

مراد خط سبزدرکه زلف انک کنارنده اولغاندر کنار کرد قوچدی

وپهلویه چکدی یا تجنب ایدوب قرشمدی دیمکدر کنار کرفت کنار

طوتدی یعنی خلقدن تجنب ایدوب کوشه عزلت اختیار ایلدی

کناره کرد تجنب ایتدی وخلقدن عزلت ایتدی وقرشمدی کناره جانب

کمینه بنده معناسنه درکه اصلی کم لفظیدرکه ناقص یعنی اکسک معناسنه در سودی

کمند روی ببیسکیر ...

کن فعل امر مخاطبدر کنیدن ایله دیمکدر سودی

ونهایت معناسنه گناه روز زمان میکن بر بوز نیك گناهی یعنی دنیاجه
گناه ایکن گنابست ابن ازان بواندن گنابندر یعنی بواندن
عبارتدر وبوانك عیبدر وبو ذکر اولنور اول مراد اولنور وبعضلر
گنبد قبه در وتربه وفلك مراد اولنور گنبد دوار زیاده دور ایدیجی
قبه درکه فلکدن کنایتدر گنبد مینادن مراد فلکلردر الوان اعتباریله گنج
خزینه در ونقد وخزینه فضل وفیض علوم ومعارف وجواهر وعلم قرآنه
تابع اولان علوم ومعارف وحضرت قرآن مراد اولنور گنج کافك ضمیله بوجاق
ولکوشه گنج بیر خزینه ایلت یعنی خزینه یه مالك اول گنج خانه کافك
فتحیله خزینه ومخزن گنج خانه کافك ضمیله خانه بوجاغی ولکوشه سی
گنجد صغیشور وصغینور وآسوده حال اولنور گنج روان شول مالدر که
خیبرده گنج التون ومکش کبی گنج سلطانی دن توکل وقناعت خزینه سی
مراد اولنور گنج قناعت قناعت خزینه سی یا قناعت بوجاغی دیمکدر
کافك فتحی وضمی جائزدر گنج قلندری قلندره منسوب بوجاق وگوشه
یا خزینه دیمکدر گنج بونده کافك ضمیله وفتحیله اوقونمق جائزدر قلندره
منسوب خزینه دن مراد خزینه فقر وفنادر زیرا قلندردن مراد
درویشلردر درویش ایسه فقیردر فقیرده ایسه خزینه مال اولمز
گنجید صغیشدی وصغندی وآسوده حال اولدی گند قوپاردی
وقازدی وآبردی وخراب ایلدی گندم بغدای در وبغدای دانه سی
مراد اولنور کنف صغنجق وپناه وحولی وبرکت کنف رحمت حق

پناه

کنگره بفتح اول وثالث بلندیهای هر چیز را گویند عموما وآنچه بر سر دیوار حصار وقلعه ودیوارهای دیگر سازند خصوصا وآنرا عربان شرفه خوانند برهان

پناهیه ولامیه در حفظ رحمتی صغنجاغی کن فکان دن دنیا مراددر کنگره
قورقیلق مثلا کبری قورقیلغی وسناره نك شرفه سی که عربجه شرفه
دیرلر شینك ضمی ورانك سکونیله حصار یعنی قلعه بدنی کنگرهٔ تاج
تاجك عصبه سنده چقان بدنی کنگرهٔ عرش بیانیه یا لامیه در عرشه
کنگره اثباتی مجازیدر حقیقی دکلدر زیرا عرش اهل شرع قتنده فلك
الافلاکه دیرلر انده ایسه کنگره متصور دکلدر کنمت ایلیه لم کنند
مضارع علم امر غائب بنینده مشترکدر ایلرلر یا ایلسونلر دیمکدر کننده
کافك فتحیله قوپاریجی وآبریجی وخراب ایدیجی دیمکدر قالع معناسنه
کنون شمدی وهنوز کنه کافك ضمیله بر نسنه نك غایت ونهایتی
وحقیقتی حرف الکاف والواو کو کافك فتحیله چوقوردر وبره لوانك
اسمیدر کو کافك ضمیله ایکا سویله ودی اداوقی دیمکدر رسن تسبیح
کو تسبیح اوقی دیمك اولور وسویله یعنی دی وفرض ایله معناسنه دخی استعمال
اولنور واکثر یا کو لفظندن صکره کلن امر مخاطبه امر غائب معناسی
دیریلور وبویله یرلرده زائد اعتبار اولنمق دخی جائزدر کو کافك ضمیله
ادات استفهامدر قنی وقنده در کو ستر دیمکدر عجبا ده این معناسنه
واستفهام انکاری اولور قنی یعنی بولنمز دیمك اولور کو بعض
یرده که اودن مرکبدر کواراباد سکیجی یعنی صفا بخشلیجی اولسون
گواه شاهده دیرلر ودلیل ونشاندن مراد اولنور گواه راست شاهد
عدل گواست شاهددر دیمکدر گو برون آی سویله طشره چقسون

دیکلدر کوبکن ایلدرن یا ایلمون یا سویله ایلسون کوتاه کرد کوتاه ایلدی
قصالتدی یعنی اوصاندردی کوتاه کردار ودست او انک الینی اندك
کوتاه ایلدی یعنی انی الکا لایق کورمدی کوتاه کن بعض بردن ترک
ایله دیکلدر کوته آستینان قصه یکلیلر دیکلدر اما ظاهرا صوفی صورت
وباطنا احلاف داوان مرائیلردن تعبیردر کوته آستین مفرد یدر
کوتاه دست ال قصه لغی ویوقفه لغیدر فقیرلقدن وعدم مساعده
طالعدن وعدم قدرتدن کنایه در کوتهی دست فقر وافلاسدن وتهی
دستلکدن ومفلسلکدن وعدم قدرتدن وعدم مساعده طالعدن
کنایه در کوچه کوچه دن مخففدر محله جك دیکلدر کور یابان حماری ومقبره
معناسنه و بهرامه بهرام کور دیدکلری کور یعنی حمار بیابانی صید
وشکارینه مقیداولدوغندن در و برکون بر یابان حمارینك اردینه
دوشوب اول یابان حماری بر مغاره ایچنه قاچوب بهرام دخی اردینه
دوشوب کیردی پس کورك و بهرامك نام ونشانلری نابود و ناپیدا
اولدی کیمسه بلمدیلر که نیجه اولدیلر سوقدرار ایله کوردیلر نه مغاره یی
بولدیلر نه بهرامی پس بهرام کوری دینلدی که کور مقبره یه ویابان حمارینه
مشترکدر یعنی بهرامی ایکیسنه ده نسبت جائزدر کور مضان باشی
در رمضان اولسون یعنی رمضان اولورسه ده ضرر ویرمز دیکلدر کوزه
بالرسمیله قارسیدر حالا ۶ بیدر برداق دیکلدر کوزه کر برداقجی
کوزه فروش برداق ودستی صاتیجی دیکلدر کوساله بوزاغی کوسر

کوده اوجی اکری مفتاح کوبه دخی
دبر اغر بچه قاربوس دیرلر دشته

وخشت وسنک سویله باشکی کرپچه وطاشه اور یعنی بلدو ککدن
قالمه دن یا باشنی کرپچه وطاشه اورسون وبلدوکندن قالمسون
دیکلدر یا باشنی کرپچه وطاشه اورسون دیمك اوله علی کل حال حاصل
معنا باشکی خشت وسنکه اورسکده یا باشنی خشت وسنکه اورسه ده
ضرر ویرمز حمان اور یا قو اورسون وبلد یکندن قالمسون ونیجه بکورسه
اویله ایلسون دیکلدر کوسه وسنک وخشت مثله کوشش سعی ایله وچالشق
وحفظ ایله وضبط ایله وصاقله و دیکله وقبول ایله وداشتن وداریدن
ایله ترکیب اولندقده حفظ ورعایت وصیانت ایله واز بر له واو تنیم
وضبط ایله دیکلدر اما کردن وکنیدن ایله ترکیب اولندقده دیکله
واستماع وقبول ایله کوش باوکرد الکا قولق طوتدی یعنی سوزنیه
اعتبار ایلدی کوش بمن نمیکند قولاغنی بکا طوتمز یعنی سوزم
دیکلمز کوش بمن کرده قولغنی بکا یصلدوب وقباردوب یعنی
محکم دیکلیوب وکله نسبت آچیلوب دیکلدر بو معنا کرده لفظنده
اولان ها حرف ترتب اولدوغنده کوره در کوش دارد صقلار وضبط
ایدر وکوررو کوزه در و غیری یه تسلیم وحواله ایتمز ودیکلر واعتبار
وقبول ایدر ورعایت وصیانت ایدر کوش داشت حفظ ورعایت
وصیانت ایتدی وکوروب کوزتدی کوش راکران دارد قولاغنی
آغیرلندرر یعنی صاغر اولور ایدوب سوز دیکلمز ایدر کوشم باد
اوتانسون دیکلدر کوشش سعی کوش کذار کرد کیمسه واقف

آکشیه جد وسعی و کوشش ایله کارکذار اولانه دیرلر
استادرودکی بیت دیرده شاه بورد هی دیدم
بس خوب انکشیه اورانه عدد بود نه مرده
شعوری

واکاه ومطلع اولمسون ایچون خفیةً قولاغنه فسلدادی وطویورملا
دیمکدر **کوش کران** ببابنه وترکیب مزجی اولمقده ممکندر آغر قولاقلو
یعنی سوز دیکلمیوب مغرور اولان کیمسه **کوش کرد سخنش** انک
سوزینی دیکلدی واکا تابع اولدی اویدی دیمکدر **کوش کرد** دیکلدی
واعتبار وقبول ایلدی وتابع اولوب اویدی **کوش کشیده** قولاغی
چکلوب بورلمش **کوش کن** استماع ایله ودیکله وقبول ایله **کوش**
کن نصیحت نصیحتی دیکله **کوش کنم** قولاق طوتارم یعنی دیکلرم وقبول
ایلرم **کوشمال** (قولاق بورمق) پند ونصیحت وتادیب مراد اولنور وام مخاطب
(معانی مجازیه در)
اولورسه پند ونصیحت وتادیب ایله دیمکدر **کوش من وحلقهٔ کیسوی**
یار بنم قولاغم ویارک حلقهٔ کیسوسی یعنی حلقهٔ کیسوسی قولاغمه
اولسون که بنده حلقه بکوش اولایم **کوشه** بوجاق وزاویه در وکوشهٔ
چشم وکوشهٔ دیده وبر نسنه نک اوجی مراد اولنور **کوشهٔ تاج می شکنند**
سلطنت تاجنک کوشه سنی صنوکسر ایلر یعنی تاج سلطنتی باشنه
کیمکه عار ایدر حاصلی پادشاهلغه تنزل ایلمز **کوشهٔ تنها** بیانیه
تنهالق کوشه سی وبوجاغی **کوشهٔ چشم** لامیه در کوز اوجی دیمکدر
ونیم نکاه وادنی نظر والتفات مراد اولنور **کوشهٔ محراب دل**
ابروی جانان مراد اولنور **کوشه کرفت ازو** اندن کوشه طوتدی یعنی
فراغت ایلدی واندن تجنب ایتدی **کوشه نشین** کوشه ده یعنی
بوجاقده وخلوتده اوتوریجی حاصلی خلق عالمدن منقطع اولوب

کوشه ده

(دملازم اولان کیمسه)
هرکوشه ده منزوی اولان کیمسه واهل عزلت اولان عابد وزاهد مراد
اولنور **کوشه نشینان** خلوتده اوتوران عباد وزهاد **کوشه کیر** کوشه
طوتیجی یعنی بوجاقده وخلوتده اوتوریجی وخلق عالمدن منقطع اولوب
هرکوشه ده منزوی اولان عابد وزاهد مراد اولنور **کوشه کیران** خلوتده
اوتوران عباد وزهاد کوشه نشینان معناسنه **کوشید** دورشدی
وسعی ایلدی وچالشدی **کوفت** دوکدی یعنی قاقدی **کوکب بخت** بیانیه
ولامیه **کوکبه** حشمت وعظمت وشوکت وعسکر وطنطنه وتوابع ورونق
مراد اولنور **کون** (کافک فتحیله) فلک وجهان وعالم مراد اولنور **کون**
کاف عجمینک ضمیله لون معناسنه در مقام تشبیه ده استعمال اولنور
مثلا میکون حی لونلو یعنی می کبی ولعل کون لعل لونلو یعنی لعل کبی ولاله
کون لاله لونلو یعنی لاله کبی دیمکدر **کون ومکان** بو عالمدن یعنی عالم
دنیادن تعبیردر وبتون جهان وتمام عالم مراد اولنور **کونه** کاف عجمینک
ضمیله بشره وبکز ولون ودرلو دیمکدر **کوه** طاغدر وطاغ باشی
ودنیا وکناه کبایره عوض ووقار مراد اولنور **کواه** کافک ضمیله
وواوک فتحیله کواهدن مخففدر شاهد معناسنه **کوهان** دوه اورکجی
کوهر جوهر معناسنه در واصل ونسب وذات ووجود وعشق
ومحبت وکوز یاشی واشک چشم وسوفت وکمال وشعر وانبیا
واولیا قلوبنده مستور ومکتوم اولان سرّ الهی مراد اولنورکه
قلب المؤمن بیت الله انک معناسیدر تقدیری بیت سرّ الله در

یعنی مؤمنك قلبی اسرار الهیه‌نك بیتی و مقامیدر حاصلی
اسرار خدا مؤمن کاملك قلبنده حاصل و موجوددر دیمکدر
کوهر اسرار بیاینه در کوهر جوهر معناسنه در کوهر پاک
بیاینه در اصل پاک و اصل اصیل دیمکدر و پاکدن مضاف
الیه محذوف اولورسه کوهر پاک انسان یا مردمان دیمک اولور
کوهر جام جهان نما بیاینه لردر کوهر ناسفته ده کوهردن مراد
اشعاردر و ناسفته‌دن مراد کیمسه‌نك خاییده‌سی اولمیوب
شاعرك کندی کفته‌سی خاصی اولمقدر کوهری یا نسبتله کوهره
منسوب یعنی کوهر الوب صاتان کیمسه‌یه دیرلر و چشمه
یعنی کوزه دخی کوهری دیرلر کوهر اشکه مالك اولدیغیچوندر کوهر
یکدانه لؤلؤیه نسبت دُر یتیم در و جانان مراد اولنور که دُر یتیم
کبی حسنده فرد و بی مثل و نظیردر کوهسار طاغلق یعنی طاغ
چوق یر کوه کوهان طاغ اورکجلی دیمکدر شتر انك عظیم جثه‌لرندن
تعبیردر کوهم جی قنی بکا اعانت و امداد ایدر بر بولداش
دیمکدر استغاثه مقامنده استعمال اولنور کوهی کوهه
منسوب یعنی مجنون کبی طاغلره دوشوب و طاغلرده ساکن
اولوب خلقله الفت ایتمین کیمسه کوی محله کاه اولور
یایی حذف ایدوب کو دیرلر کوچ کاف عجمینك ضمیله اوج
معناسنه کلور اولا طوب که چوکانله چالرلر و حاصلی اکا بکزر
بوم

بوم اوله و عمل و کوی خوبی مراد اولنور و ثانیا کفتن لفظندن صیغه امردر
ثانیا صفت دخی استعمال اولنور بیهوده کوی و راست کوی کبی کویا صیغه
مبالغه‌در کفتن لفظندن سویلکن دیمك اولور و هم مقام تمثیلده استعمال
دیسن و صانه‌سن دیمکدر و کوینده یعنی سویلیجی و ترنم و نغمه ایدیجی
دیمکدر و کانه دیمکدر کوی برد طوب ایلتدی یعنی طوب قاپدی و کوتوردی
کوی برد از و اندن طوب ایلتدی یعنی بر نسنه ده اکا غلبه ایلدی کوی
حقیقت دن وصول حق مراد اولنور کوی خوبی از همه کس برد هر کسدن
کوزلك طوبنی ایلتدی یعنی جمیع کوزلره حسن و لطافتده غالب اولدی
کوی زد طوب اوردی یعنی طوب چلدی و عمل و ایش ایشلدی و عمله
سعی ایتدی و ایکده بولندی و مقصودینه واصل اولدی و حصول مراد
ایچون سعی ایتدی و داستان عالم اولدی کوی زمین کره ارض کوی فلك
در خم چوکان تو باد فلك طوبی سنك خم چوکانکده اولسون یعنی الله تعالی
سکا طور عقلدن خارج قدرت و عظمت ویرسون کویم باز شکایت
ایلرم کو بمیت سکا سویلیه‌یم کوینده سویلیجی و ترنم و نغمه ایدیجی
خواننده معناسنه و مجازا نالنده معناسنه ده کلور کوی نیکی برد
ایکلك طوبنی ایلتدی یعنی الدی و ایکده بولندی کوید ایکی معنایه محتملدر
بری کانه دیمکدر مقام تمثیلده و تشبیه ده کویا کبی و بری مضارع مخاطب
و بر سن و دیه‌سن و دبیدك و ایشیدیدك و ایشیدسك و کوریدك
و کورسك دیر ایدك دیمکدر و کوینده و ترنم و نغمه ایدیجی دیمکدر کوید بر

برطوب قایب وکوتور وایلکده بولون وعمله سعی ایله کوی بزن برطوب
اور یعنی چل حاصلی حصول مراد ایچون سعی جمیل ایله کوی بزن برطوب
چل وعمله سعی ایله وایلکده بولون وبر عمل طوبنی چل یعنی بر عمل وبر ایش
ایشله که عالمده داستان اوله‌سن حرف الکاف والهاء که فتح کاف
عربیله وهاء اصلیه ایله صمان درگاه لفظندن تخفیف اولنمشدر که فتح
کاف عجمیله وهاء اصلیه ایله وقت وتخت وقپو معنیلرینه واداة
اسم زمان واسم مکان درگاه لفظندن تخفیف اولنمشدر که کاف
عربینک ضمیله وهاء اصلیه ایله بوق گوه لفظندن تخفیف اولمشدر
که کاف عربینک کسریله وهاء اصلیه ایله کچی دیمکدر صغیر وحقیر معناسنه
وکاریز معناسنه دخی روایت اولندی وکاف عربینک کسریله وهاء علامتله
اسم واداة استعمال اولنور اسم استعمال اولندقده ذوی العقولدن
اولانک ذاتنه دلالت ایدر کیم معناسنه حرکه جوید بوید یک وکه جست
که نیافت یک نته کیم چه غیر ذوی العقولدن اولانه دلالت ایدر نه معناسنه
حرچه گوی صفت تواست یک وچه خبر شنیدی یک وچه جانور است
ان یک واداة اولدقده ایکی نسنه ارسنده ارتباط ایچون گلور یا صفتله
موصوف ارسنده دل که عاشق شد گم شد یک یا معلول ایله علت ارسنده
مزن که تاب ندارم یک ومغیا ایله غایت ارسنده بکوش که تا بر سیحا
یک وایکی نسنه‌نک ارسنده توسل ایچون استعمال اولنور وبعض
برده حرف بیان اولنور وشرط محذوفک جوابنده واقع اولان نه معناسنه

کهکشان تورکیده بر مهابتدر که ترکیجه اکا حاجیلر یولی وصمان اوغریسی دیرلر گوستملکه سودکی موقوفدر

استعمال

استعمال اولنور وقتاکم بویله اولدیسه پس دیمکدر گاه گاهی معناسنه
که باشد کهمه مه کیمدر که یعنی مهک نه حالدیدر که دیمکدر کهتر کهترک صیغه
تفضیلدر اصغر واحقر معناسنه کهر گوهردن مخففدر گوهرک معانیلری
بابنده ذکر اولنمشدر گهر دندان دیش وگوز یاشی وذات ووجود مراد
اولنور کهربار گهر یاغدیرجی دیمکدر اما دیده‌یه وچشمه نسبت گریان
دیمکدر کهسار طاغلق یعنی طاغی چوق کهنه اسکی وعتیق ودیرینه وقدیم
وچوق قدیمکی دیمکدر کهنه بهار اسکی بهاره دیرلر نته کیم یکی بهاره نوبهار
دیرلر بهاردن بونده بپراق مراددر که وبی که وقتلی ووقتسز یعنی دائما
وهر زمان حرف الکاف والیاء کی یانک سکونیله قچن یعنی نه وقت
ونه زمان حاصلی وقت وزمانی بلمکسزن تعیین ایله دیمکدر وقتدن وزماندن
سؤالدر واولو پادشاه وبگ معناسنه در اما یانک تشدیدیله وبیده
دفع جنون ایچون باشده وسایر اعضاده یاقدقلری داغ یعنی دکوندر
اخر الدواء الکی فارسیده دخی مشهوردر گیا بر مملکت پادشاهنه
دیرلر که اول مملکتی قورر وحفظ وحراست ایدر دشمندن [illegible]
اربعه معناسنه دخی گلور گیا کافک کسریله گیاهدن مخففدر اوت نبات
معناسنه گیاه یشل وتازه اوت وچایر وچمن مراد اولنور کی بود قچن
یعنی نه وقت ونه زمان اولور یعنی وقتی وزمانی بلم دیمکدر بود فعل مضارعدر
ونه وقت ونه زمان ایدی یعنی وقت وزمانی معلوم دکلدر دیمکدر گیتی روزگار
وآفاق وبو جهان یعنی دنیا گیتی ستان جهانی آلیجی دیمکدر پادشاه مراد اولنور

قهربا کهربا لفظینک معربیدر

[illegible]

کی اخری یا علامتکه که معناسنه ضرورت وزندن شعرا ایراد ایتمشلردر

کیب باشی چوریکمش سرگشته ومتحیر اولان کمسنه

[illegible]

کینه نما جهانی گوستریجی کیج احمق که کندوی بلنور وکندویی اوکر کیخسرو
قدیم الایام پادشاهلرندن مشهور صاحب تخت وکمر بر عظیم پادشاهدر
کیر ال طوت واخذ وحفظ وضبط ایله وفرض وقیاس وعد ایله وتصرفکه
آل وقابله ومواخذه ایله وآتش مثلا آتشک پنبه یه آلشمه سی کبی کیرد
طوتر وتصرفنه الور وضبط ایدر ومواخذه ایدر والور وقیلاردی البشر
دیمکدر مثلا آتشک پنبه یه آلشمه سی کبی کیردار بر لفظدر که صواش کوننده
سویلنور طوت دیمکدر کیسو اول صاچدر که عورتلر یوزلری اوزرینه
صارقیدرلر وجانانک قولاغی توزندن اینوب کردننی طولنان صاچه
دیرلر کیسوی چنک بربد چنگ کیسوسن کسدی یعنی اظهار ماتم ایلدی
دیمکدر زنه کیم ماتم زده لرک عادتیدر روز ماتمده کیسولرین کسر اکیسوی
چنک چنگک دیه سنده اولان ابریشم صچقدر کیسوی سنبل بیانه در کیسه
سیم لابه در کیسه تهی تقدیری کیسه تهی یعنی خالی از سیم وزر در
مفلس وفقیر ومحتاج وبی حرمدن کنایه در کیش مذهب وسیرت ودین
وعادت وشول صندوق که ایچنه اوق طولدررلر کیمیا بقری
ودمرو غیر معدنیات بعض حیله ایله التونه دوندرمکه دیرلر بو فنه
حیله دیرلر وبوکا مداومت ایدنلره اصحاب حیل دیرلر وکیمیا عنقا
کبی مشهور الاسم ومعدوم الجسم والرسم در کیمیا فروش کیمیا
صاتیجی یعنی صاحب اکسیر کیمیاگر صاحب اکسیر واکسیره
چالشن کیمسه کیمیاکار رشته کیمیای سعادت بیانه کیمیای هستی

بیانه در

بیانه در هستلک کیمیاسی دیمکدر کین کاف عجمیله ادات نسبتدر غمکین
وتمکین واندوهکین کبی اکثر بودر که نسبته الحق یا بله نون کتوررلر
زرین وسیمین وغمین کبی کین کسر کاف عربیله بر صفتدر که طوتلو
اولورسین خصمکدن انتقام المق دیکین وبغض وعداوت مراد اولنور
کینه مثله کینم خواهد انتقام الور کینه خواه خصمدن انتقام المق دیلین
کیمسه یا انتقام الیجی دیمکدر کینه کش مثله کینه دار کین طوتیجی وعدو
کینه داری کین طوتارسن یعنی کینک وعداوتک وار دیمکدر ووصف
ترکیب اولمقده جائزدر کیوان زحل دیدکاری یلدزدر که فلک سابعده در
وفلک سابع مراد اولنور حرف اللام والالف لاابالی مبالات
ایتمم یعنی قایغو یمم دیمکدر اما اصطلاحده قیرغز وبی پروا دیمکدر لابد
لافراق معناسنه در تقدیری لافراق موجوددر لازم وضروری
ومحتاج الیه وغیر منفک ولامحاله معناسنه استعمال اولنور لابه یلوارمق
ومنت وتملق ایلمک وغمزه لنمک ولطیفه ایلمک پس بلابه کفت لطیفه
ایلیوب یعنی طرفیله دیدی دیمک اولور لابه نمودم منت
کوسترم یعنی یلواردم لاترقبوا امید ایلمک یعنی اومیک دیمکدر
عبیدر لاتفل معنای لغویسی سویلمه دیمکدر اما بونده قول اوقومه
دیمکدر قول مغنیلر بیننده معمول به ومشهور اولان قولدر که نقش
بخوان ولاتفل یعنی نقش اوقی قول اوقومه دیمکدر زیرا شرعیته
نسبت افحش درکه انده تن تن وتن تنات واردر اما قولده تن تن

لابرلا کلاج دیدکلری حلوا دیشه

وتر تمات اولمز قول سا ده وتر تمانسنر اولدوغیچون نفش قدر انده
لذت وحلاوت یوقدر انکیچون نفش بخوان نفش اوقیه انده لذت
وحلاوت واردر نه قدر شریعة لنبت انخش ایسه ده لانقل قول
اوقومه که انده حلاوت یوقدر نه قدر نقش کبی لازمه لایق شریعة
لنبت انخش دکل ایسه ده دیمکدر **لاجرم** لابد ولامحاله وبی شک
وشبهه یعنی شکسز وشبهه سز وشبهه یوقکه دیمکدر **لاشیء** شیء
دکل یعنی هیچ لسنه دکل حاصلی الحق وحقیر دیمکدر **لاغ** آریق دیمکدر
وجزوی وحقیر وکمتر لسنه مراد اولنور **لاف** اوکونمک **لافدازو**
اندن لاف اوردر یعنی اندن واننک بک کجنور دیمکدر **لافزد** اوکوندی
لاف زدازو اندن لاف اوردی یعنی اندن کجندی وانی دعوا ایلدی
لاف زدنرکس از شیوه چشم تو نرکس سنک چشمک شیوه سندن
لاف اوردی یعنی سنک چشمک شیوه سی بنم چشمده واردر دیدی
دیمکدر **لاف زنم** لاف اوررم واوکونورم وجکه چالارم ودعوا
ایدرم **لالا** بی نظیر وبی مثل **لاله** دن تشبیه طریقیله پیاله وجام وایاقله
مثلا لولوی لالا در رحمه الله
قدح مراد اولنور **لاله عزار** لاله یکاقلی **لامکان** دن عرش رحمان مراد
اولنور **لابی** آبی کل آلود یعنی چامورلی وباتچقلی ومتعفن ومردار
قونان قوقان صو **لایزالی** لایزال زائل اولمز دیمکدر یاسی حرف
نسبتدر پس لایزالی ابدی وباقی ودائمی معناسنه استعمال اولنور
لایفوت عمل خیر ازو اندن عمل خیر فوت اولمز یعنی خیراته ساعیدر

لایعوت

لای سیاه بالجیم وفات
نای معناسنه دشیشه
لاله کوهی عربیده شقایق
النعمان دیرز دشیشه
لاله دشتی گلنجک جیجکی دشیشه

لا یموت اولمز یعنی ابدی حیات صاحبی دیمکدر رحمن ورحیم اولان اللهک
صفتیدر حرف اللام والباء لب طوداقدر وکنایة آغز مراد اولنور
ونزد یعنی عند معناسنه استعمال اولنور لباس حرص بیانیه لبالب مالامال
یعنی طوپطولو لب بگشا لبکی آچ یعنی تکلم ایله وسویله لب جام بوسید
جامک لبنی اوپوب امدی یعنی باده نوش ایلدی حرف اللام والحاء
لحد ع بیدر قبر ومقبره معناسنه لحظه دن ساعت ووقت مراد
اولنور لحن دن نغمه مراد اولنور حرف اللام والخاء لخت لخت
پاره پاره لخلخه خوش قوقولی بر ترکیبدر وخوش وگوزل وطاتلو
قوقو مراد اولنور حرف اللام والسین لسان عذب بیانیه اولدقده
طاتلی یعنی فصیح وبلیغ لسان یعنی دیل دیمکدر اما وصف ترکیبی اولورسه
نوتک سکونیله دیلی طاتلی یعنی فصیح وبلیغ دیمکدر لسان مقال
بیانیه در لسان حال مقابلیدر لسان لفظی تأنیث وتذکیر بیننده
مشترکدر مذکرا اعتبار ایلین جمعی السنه طوتر اما بر قومک لغتندن
کنایت اولسه البته مؤنث استعمال اولنور حرف اللام والشین
لشکر انگیخت عسکر قوپردی یعنی پیدا ایلدی واقین صالدی لشکر شکن
عسکر صیجی یعنی پراکنده وپریشان ایدیجی وغالب وقاهر ومحبوبه وصف
اولدقده اسباب حسنده جمله محبوبلره غالب دیمکدر لشکری عسکره
منسوب یعنی سوللی واهل سیف حرف اللام والطاء لطف دن
احسان وکرم ولطافت یعنی لطیفلک ونازکلک وحسن ولبه نسبت

فوس مراد اولنور که لب دلبران انکله موصوفدر اصلنده
ملایمت یعنی یوشقلق معناسنه در لطف ازل خدانک ازلی
لطفی یعنی لطف ازلیسی لطف ازلی بیاننه در لطف دن مراد
خدانک لطفیدر ازل ایله توصیف اکا قرینه در ازله منسوب
یعنی خدانک قدیم و سابقده اولان لطفی دیمکدر لطافت نزاکت
یعنی نازکلک و لطیف معناسنه ده استعمال اولنور لطف سخن
کلام لطیف لطف فرما لطف بیور یعنی لطف ایله لطیف نازک
لطف نکوروی لامیه در کوزلک لطفی یعنی لطافتی حرف اللام والعین
لعل اصلنده بر آق طاشدر انی جکره بانوررلر و کنشه قورلر بوزنکی
الور و باده و لب و اشک سرخ مراد اولنور لعل خاموش بیاننه در
مراد طوداقدر لعل دلخواه بیاننه کوکل ایجی لعل یعنی لعل کبی قرمز
اولان لب جانم لعل دلکش او انک کوکل چکیجی لعلی یعنی لبی لعل رمانی
شول لعللردر که حمرتده انار دانه سنه بکزر پس لعل رمانی رمانه منسوب
یعنی انار دانه سی رنکنده اولان لعلدن باده و لب جانم و اشک سرخ مراد
اولنور لعل رمانی لکله وصف اولنور زیرا لعلک رمانی اولان رنکی معتبردر
غیری رنکلردن لعل فام لعل رنکلو یعنی قرمزی حرف اللام والغین
لغ اصل لغتده صیحان و لوکنه دیرلر که نافقار و قاصعاء ارسنده
صاغلی و صوللی اکری بوکری ایدر صکره نقل اولندی شول کلامه که انده
رمز و اشارت اوله بر مستما علامتلری و لازملری عدادلکه کره

اول

اول علامت اسمک اولسون کرک مستمانک اولسون و کلام دقیق عسیر
الفهم مراد اولنور لغز و نکته مفروش بیاران یارانه لغز و نکته صاتمه یعنی
یارانه اشکالی اشارت ایله و تعمیه و الغاز ایله اشارت ایلمه دیمکدر
لغز و نکته دن بونده معما و کلام دقیق مراد اولنور لغزید سورچدی
و دوشدی لغزید بار او انک ایاغی سورچدی یعنی اندن زله واقع اولدی
حرف اللام والقاف لقا صورت و جمال لقمه پرهیزی حرام لقمه دن
غربیدر فارسیده دخی شایعدر دیشه
پرهیز ایلک حرف اللام والمیم مه در قایل بو سوزی سویلینک عملی
خیردر امه جلی شانه خیر جزالرد اجلرد برسون دیمکدر عرب بو عبارتی
ترکیبده انامسی سوری دانا سندن امدوکی سوت اکا حلال اولسون
دیدکلری یرده استعمال ایدر علی کل حال مقام مدح و تحسین ده بوندن
ایی دعا اولمز دره دالک فتحی و را مشدده ایله لبن یعنی سوتدر اما
بونلک برلرده عمل مراد در خیرلی دعادر و مقام تحسین ده ته دره
دیرلر ته عمله یعنی جزا عمله عملی خیردر امه لعلی خیر جزا و برسون
دیمکدر اما مقام ذمده و موقع بددعاده لا دره دیرلر لا کثیر خیره
معناسنه معلومدر که عربک سوندن خیرلی نسنه یوق اولمیوب بلکه
جمیع معاشری انکله اولمغله دعالرنده انی ذکر ایدر بحسب اللغه
سورت آقموق دیمکدر زیرا درر دالک و رانک ضمه لریله آقمقدر
پس سوری آقموق دیمک لازم سورتی اولموق دیمکدر مه ذات
دمل کان الحبیب فیها شول ذات رملکه حبیب انده در الله کدر

لقا صورت عربیدر فارسیده
دخی شایعدر و دوبیت القاسی

لکا ایاغه کیلان چاروق کرسیاه
بویانمش کوندن اولادیشه

لیمون معروف در فارسیده و عربیده و ترکیده
مستعملدر دیشیه لیمونا لیمون صویی دیشیه
ریلیا شیردان دیشیه

یعنی خدانك عینی عنایتیله منظور در حبیب یعنی دوست انده
اولمق سببیله حرف اللام والمیم لمز لغت عربیده قولامق وعیب
ایتمك وطعن ایتمك ودوکت وچشمله اشارت در اما عجم کوزدن
وقاشدن صادر اولان حرکته دیرلر لمع پارلامق ویلدرامق لمعان
مثله لمعهٔ سراب لامیه درسرابك لمعانی یعنی پارلامسی ویاردمه
ویجکدر لمعهٔ سرابدن خیال خوبان مراد اولنور لمعهٔ نور نور ضیاسی
حرف اللام والواو لؤلؤ اینجو لؤلؤ لالا بیانیه در بی نظیر اینجو دیمکدر
وذات مراد اولنور لوح تخته درلوح دل مراد اولنور لوح بصر بیانیه در
لوح جبین بیانیه جبین آکین در لوح سنکین طاشه منسوب یعنی
طاشدن تخته که مزار طاشی مراد در لوحش الله الله وحشت ویرمسون
وشن ومعمور اولسون دیمکدر اصلی لااوحش الله در مقام دعاده
استعمال اولنور عربلر بر یره شن ومعمور اولسون وخراب اولوب
وسکاننی الچیندن کیدروب وحشت ویرمسون دیه جك یرده استعمال ایدرلر
تخفیفا ایکی همزه یی حذف ایدوب لوحش الله دیدیلر الله تعالی اندن
بزه وحشت ویرمسون واندن بزار اولمیوب وآیرمسون دیه الله تعالی
انی خراب ایدوب وسکاننی الچیندن کیدروب بزه اندن وحشت
ونفرت ویرمسون بلکه دائم شن ومعمور اولسون والچیندن سکانی
کتمسون دیمکدر نته کیم صد لوحش الله یوزکرات شن ومعمور اولسون
دیمکدر علی کل حال شنلکله دعادر صد لفظی تکثیر ایچوندر یوخسه عدد معین

مرادیدر

مراد دکلدر حرف اللام والهاء لهب دن اذا وجفا مراد اولنور لهجه
عربیدر دیل یعنی لسان معناسنه حرف اللام والیاء لینه خرما اغاجنه
وخرما اغاجنك اوزده کنه دیرلر لیلة القدر لامیه در رایدنلق کیجه در
لیکن اما لیوث لیثك جمعیدر ارسلانلر دیمکدر حرف المیم والالف
ما عربیده صودر اما فارسیده بز دیمکدر عربیده نحن معناسنه یس
چوما میکرد دیرم که اولور یا صو کبی طوالنور دیمکدر مؤتمن امین اعتقاد
اولنان کیمسه مآثر مکارم یعنی ایلکلر مأثرک جمعیدر مأثر مصدر میمیدر
مکرمت معناسنه مآل عاقبت کار وصوك مألوف الفت اولنمش یعنی
الیشمش دیمکدر اما مسکنه نسبت اصلی دیمکدر مأمول مرجو مأوی
لغتده حر شینك صغینجق یری کیجه ده وکوندزده مثلا طیورك ووحوشك
حر بر یسی بر یر مأمن اعتقاد یله کیجه ده وکوندز حرکند نیه مکان
ایدینور اکا مأوی ومسکن ومقام دیرلر جنة المأوی دیدیکلری اهل ایمان
اکا جهنم آتشندن پناه ایند کلری یچوندر مادرزاد انادن طوغدقده
کشیله بیله طوغان شنه در مثلا کور مادرزاد انادن کور واعمی طوغان
کیمسه یه دیرلرکه کورلك اکا صکره دن عارض دکلدر وذاتی وقدیم اولوب
عارضی وتقلیدی اولمیان شنه مراد اولنور مارابزی وبزه ودیرم مالامال
طوپطولی لبالب معناسنه مالقهول ما اسم تعجب یا خود اسم استفهامدر
للهول لام باء صله معناسنه در مفرد حصل یه متعلقدر جهول محبت
معناسنه در محبته نه اولدی دیمکدر ماه کنعانی حضرت یوسف علیه السلامدر

مایه اصله دیرلر سودی
ماتم زده یاسلی کمسه دیرلر سودی
مناره معروف صوظرفی دیشه
مانا بکزرکه دیمکدر دهان وهانا
دشاید ویندارم معناسنه دیشه
متربه اسمه حمی معناسنه دیشه
ماسه سین مهمله ایله بعض
قبیله دلنده ماشه معناسنه
در شین معجمه ایله قصاج
کلبتین معناسنه دیشه

وسایر دلبران مراد اولنور حرف المیم والباء مبادا الفعله والفتنه
نعتدر اولمسون دیمکدر و عاده مستعمل نهی غایب شکلیدر مباز
عشق عاشق اولمه دیمکدر مبازك غیراز عشق عشقدن غیری اوینامه
یعنی عشقدن غیری نسنه‌یه مشغول اولمه مبارك خجسته ومیمون
معناسنه و بر غلامك علمیدر مبارك باد مبارك اولسون دیمکدر و تهنیه
معناسنه ده کلور مباهات مفاعله بابندن مفاخرت معناسنه
یعنی فخر ایلمك مبدا اول وابتدا معناسنه و روز ازل و فطرت
واصل مراد اولنور مبرا تبریه‌دن بری و سالم معناسنه مبراد
کسلمه مبر طمع طمعی کسمه درجاکه قطع ایلمه حرف المیم والتاء
منت سیم ضمیر متکلم ایله تا خطابدن مرکبدر یعنی هیچ منت نیم سنك بكا
دیمکدر متاع دن متاع البیت مراد اولنور او آلتی دیمکدر رخت جنس دن
اولنور سی اولسون وکالا یعنی قماش مترسان قورقمه متصل متعاقب
وهمیشه ودایم متغیر متحول متفق باش همشرب اول متقاضی دین
طلب ایدن کیمسه طالب دین معناسنه متفوت شده فوت ایدیجك
اولوب متوالی متعاقب حرف المیم والثاء مثال مماثل یعنی مشابه
معناسنه در مصدر بمعنی الفاعل در و بر اسمه ترکیب اولندقده
تشبیه ایچون استعمال اولنور مثلا مشکین صفت دیمکدر و صورت
معناسنه ده کلور و تمثیل و منوال و اسلوب معناسنه ده استعمال
اولنور مثالی اصلی مثالث در ثا یا یه ابدال اولمشدر مفردر

مثلث

مثلث در اوچ قللی سازلره دیرلر ایری طنبورلر کبی مثلا ازجمله
معناسنه ده استعمال اولنور مثل تو ندانست سنك کبی یعنی سنك
بلدیکك کبی کیمسه بلمدی دیمکدر مثوا مقام یعنی طوراق حرف المیم
والجیم مجاز بر لفظی معنای ما وضع لهنك غیری ده استعمال ایتمکه
دیرلر حقیقت مقابلیدر و زرق و ریادن کنایه‌در مجاز عقلی اهل معانی
اصطلاحنجه بر فعلی نسبته اسناد ایتمکه دیرلر بنی الامیر المدینه کبی
مجاز مرسل ذکر جزء و اراده کل طریقیله اولان مجازدر مجال قدرت
وحد و مقدار و جولانگاه مراد اولنور مجال تو نباشد سنك
مجالك یعنی حد و مقدارك دکلدر حاصلی سکا دوشمز دیمکدر مجالم
بنم مجالم یعنی بکا دوشمز دیمکدر مجاوبه ایکی کشی بر بریله جوابلشمقه
دیرلر مجرد علایق دنیویه و نفسانیه‌دن مبرا و آرزوی طبع و هوای
نفسدن قورتیلمش کیمسه و مطلق مبرا و پاك معناسنه ده
استعمال اولنور مجروح یاره‌لی دیمکدر و یاغی مراد اولنور
مجلا صاف و روشن و پاك مجلس آرا مجلس بزه‌یجی یعنی
مجلسه رونق و زینت ویریجی و مجلس پیرا اشیغی و جانان مراد
اولنور حرف المیم والحاء محالات دن افترا مراد اولنور محال
اندیش محال فکرلی دیمکدر محابا نکنی قورقمزسن و پروا ایتمزسن
وقورقمزسن دیمکدر اصلی محاباتدر عجم تایی حذف ایدوب
محابا دیرلر محاکات مکالمه محب دوست محبتدن محبت جانا

محجوب
حق تعالی را گویند وقتی که
مستغنی از دوستی صوفیه

مراد اولنور محتال جیله کر یعنی جیله اهلی و جیله صاحبی محترم و متبلی
و عزیز محتشم محترم و معظم یعنی عظمت صاحبی و مهیب محجوب
دور و مهجور محرم آشنا و سرداش و اهل راز و بیگانه نه مقابلیدر
محرّم احرام دندر تحریم اولنمش دیمکدر محراب دعا لامیه در محراب
بکردانید محراب ابرو دندر دن یعنی کندینه مایل ایلدی حاصلی بکا محراب
و جوامع و مساجدی ترک ایندروب کندینک خم ابروسنی بکا
محراب ایلدی دیمکدر محروم بی بهره و بی نصیب محزون مغموم
و مهموم محصّل تحصیل ایدیجی دیمکدر و مال تحصیلی ایچون برکیمسه نک
اوزرینه حواله قیلنان شخصه دیرلر چاوش و محضرجی کبی و غمراد
اولنور محصول دعا دعانک محصولی یعنی ثوابی دیمکدر
زیرا محصول لفظنه مضاف الیهنه مناسب معنا ویریلور محض
صافی و خالص و صامم صافی و جمیع دیمکدر محفل مجلس محفل
ازو ساختند اندن محفللر بایدیلر یعنی مجلسلر قوردیلر
و بیدا ایدیلر یعنی انی محافل و مجالس ده سویلشدیلر محقق
منور معناسنه در و خطوطک برینه ده محقق دیرلر محک حک
بحکدن اسم التدر که التون ایله کمشی تجربه ایده جک بر قره
طاشدر محل قدرت و مجال و مقدار معناسنه ده استعمال اولنور
نته کیم • چه محل جامه جانرا که قبا نتوان کرد • مصراعنده بو معنایه در
محل نور تجلی دن اهل کشف و نفس قدسی صاحبی ولی مراد اولنور

محلا اول طعامه دیرلر کرنان
بادنجانی بریان ایدوب وبریان
اولمش الی اوزرنده پاره
پاره ایدوب اوستنه لیمون
صقارلر دخیسه

حرف المیم والخاء مختصر سهل و جزوی و ادنا و قلیل یعنی ازاجق و قوالیلی

نسنه و دیمانه نسبت اختصاردن خرده لک مراد اولنور مخموش چو قراهه یعنی

بیحضور اولوب سوز و صدا ایلمه و چاغرمه و فریاد و فغان ایلمه مخزن اسم مکاندر

نصر بابندن مدفن و خزینه معناسنه مخزون مدفون مخلد مؤبد مخلص بی ریا

مخلصانه خلوص طویتله یعنی بی ریا مخمور خمارزده یعنی مست مخمور شبانه

بیابانه درکیجه یه منسوب مخمور یعنی کیجه مخموری مخموریت مباد سنک مخمورلغک

اولمسون یعنی سکا غرور و نکبت و ندامت خماری طاری اولمسون دیمکدر مخوان

اوقیمه و دعوت ایلمه و چاغرمه و کوندرمه حرف المیم والدال مدار اسم مکاندر

دور ایده جک یره دیرلر و مقام و محل و سبب مراد اولنور مدارا ملاعبت

و نوقف اصلی مداراة در عجم تانک حذفیله استعمال ایدرلر مدار حسن

لامیه در مجازاً مدار کون لامیه در مدار بونده دور معناسنه و کوندن مراد فلکدر

مدار نور لامیه در باعث نور و سبب نور دیمکدر مدام شراب خمر معناسنه در

و دائم و همیشه و دائما و دوام معناسنه دخی استعمال اولنور مداوا مفاعله

بابندن مصدر در معالجه و علاج معناسنه اعجام تانک حذفیله استعمال ایدرلر

اصلی مداواة در مدد دن معاونت و استمداد و عنایت و التفات و همت

مراد اولنور مدد از انفاس نسیم یا از دم صبح بیافت انفاس نسیمدن

یا صبح نفسندن مدد بولدی یعنی آچلدی دیمکدر مدد باشد ترا از و اندن سکا

مدد اولنور یعنی اول سکا یار و یاور اولور مددی یاسی حرف وحدت

و تنکیره متحملدر مددی کنید تقدیر نده در بر مدد و همت و بر عنایت

مدحت میمک کسری و حانک فتحی
و دال و تانک سکونیله ثنا و حسن
معناسنه در سودی
دخی نوا
و افاقدن ر نوعدر دیمشدر
بعدر نوعیدر فارسیده

مداوا دوا ایتمک حافظ بیت
رنج ما را که توان برد بیک گوشه چشم
شرط انصاف نباشد که مداوا نکنی
عربیسی مداواة محابا محاباة
مدارا مداراة کبی دیمشدر

والتشفات ایلک دیمکدر مدعی دن رقیب واغیار وشیطان وحاسد
وعدو ودشمن وخصم ومخاصم ومحتسب مراد اولنور مدعیان حاسدو اعدا
ورقبا واغیار مراد اولنور مدمع اسم مکاندر کوز یاشی طوراجق یره
دیرلر وکوز مراد اولنور مدهوش اسم مفعولدر علم یابندن حیران معناسنه
ومستانه وعاشق وطالب مراد اولنور من دهش الرجل اذا تحیّر حرف
المیم والذال مذاب اریمش دیمکدر ویتال معناسنه دخی استعمال
اولنور مذاق اغزده لذت الان عضوه دیرلر واغو یعنی دهان مراد اولنور
مذحلت قونالدن بهار یعنی قونالی مذکر اسم فاعل صیغه سیله واعظ
معناسنه در مذهب دن دین اسلام وعادت وقاعده وطریق وروش
مراد اولنور مذهب طریقت طریقت روش حرف المیم والراء مبمک
ضمیله وراءنک تشدیدیله آجی تلخ معناسنه در ومشکل وصعب وکوچ مراد اولنور
ننه کیم الصبر مرّ ده بو معناده منصوردر مراجه کناه بنم نه کناهم وار دیمکدر
مراحل منازل مرادی طلبیم مرادی یکسی وحدت وتنکیره متحملدر به مراد یا مراد
طلب ایده لیم واستیلیم دیمکدر مراعات نظیر علم قافیه ده شاعر برشینی
ذکر ایدوب ومعناسین ایراد ایلمکه دیرلر مثلا بحر ودریا ذکر ایدوب
غوق واشنا ایراد ایلمک کبی مراکه بنم که دیمکدر رسول بهره استعمال
اولنور که مابعدنده ذکر اولنان اشیانک کندی بیه ثبوتنی وامکاننی
اوله یعنی بو شیلر بنم ایچون ثابت وممکن ایکنم دیه جک یرده استعمال
اولنور مربی اسلام اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر اسلامی یا اهل اسلامی

مذاق دیلک اوزرنده لذت الان
یردر اسم مکاندر ذاق یذوق دن
سودی

مردراه اضافتی لامیه در بونده
ایهام طریقله واقعدر زیرا بر وجهی
بودر که عالم ظاهرده سفردن کلدی دیو
بر وجهی ده مرد راه عشقدر یعنی طریق صوفیه ده
مرشدی وار سودی

مرد افکن وصف ترکیبیدر ارسلان یعنی پهلوانجی
دیمکدر بهادردن کنایتدر سودی

مزبه

مَرخَشه خانك سكونيله بنفشه وزننده زشت
ومردار ونحس وشوم معناسنه دشيشه
امدنور وزنودميدبنفشه برما فرخنده باد وبرتو مرخشه

تربيه ايلر بجى ديمكدر **مرغ سليمان** مرغ دن مراد هدهد در وسليمان دن حضرت
سليمان نبى عليه السلام مراددر اما سليمان جاناندن كنايت اولورسه
اول وقت مرغدن كبوتر مراد اولنور **مرغ شبخوان** بلبل در **مرغ قاف** دن
مراد عنقادر **مرغ وماهى** دن بروبحرك حيواناتى مراد اولنور اندن
قطع نظر **مرغول** ميمك فتح وضميله لغتدر بهلويجه كاكله ديرلر وقوبرجق زلف
واوراكلش صاچ مراد اولنور **مرغ هوايى** دن هما قوشى وزلف جانان
مراد اولنور **مرغ همايون** دن نقى الاصل مردم زاده مراد اولنور **مرغى براحى**
[illegible] غه بر قوش اوردن يعنى بك قودر دميكدر زيرا عادتدر بر وحشى
[illegible] بند ايلمك ايچون طوزاغه بر قوش بك قورلر **مرقد** رقوددن صفت
سر ايدر اويو ديجى ديمكدر وموصوف يعنى نفس شراب مراد اولنور **مرقع**
بنجه درلو پاره لردن ديمه لردن ديكلمش خرقه يه ديرلر ملمع معناسنه **مركز** دايره
اورته سنده بر كارك اياغى طوردوغى نقطه يه ديرلر واوردنه وعين
الفعل ومحل ومقام مراد اولنور **مركز لطف** لاميه در مجازا **مركوز** ثابت
وقايم **مرنج** اينجيمه **مرواريد** ميمك ضميله انجويه ديرلر **مرواريد كوش** قولاق
انجوسى يعنى كوپه ودانجوكبى لطيف ومقبول كلام مراد اولنور **مروت**
لغتده اركلكدر اما سخا واحسان وكرم مراد اولنور **مروح** راحتلك ويرجى
مروق برنسنه دن انجور مكله خالص اولان نسنه يه ديرلر مروق خاص ودر صاف
عام دريعنى خلوصى برنسنه دن انجور مكله اولسون اگرسه اولمسون ذاتنده
خالص اولسون **مروه** كعبه ده شرفها الله تعالى بر جبلك اسميدر كه

مزاک کلید ...

حجاج انی زیارت ایدرلر انی زیارت شعایر اسلامدندر وکوی جانان دخی
کنایه‌در مطاف عشاق اولدیغیچون مرحم دخی دوا اوور مان مراد اولنور
مرحمی مقام تمنیدر ه بر مرحم اولسه دیمکدر مرید محب وطالب وملازم
واسیر وگرفتار ومبتلا وعاشق مرید جام می طالب جام می مرید
خرابات میخانه ملازمی واسیری مریزاد دعادر چوربیوب دوکلمولن
وچوربیمیون ودوکلمولن یعنی صاغ اولسون دیمکدر حرف المیم والزاء
مزاد المیم مزاد بوندن مصدر میمیدر زیاده معناسنه یاسی حرف تنکیردر
زیاده استرز دیمکدر مزد کرا واجرت وجزا وعوض وثواب ومنت
مراد اولنور مزدگانه مشتلق ایچون ویریلان نسنه مزدگانی مثله
مژده مشتلق مزرع سبز فلک یشل فلک ترلاسی یا فلکک یشل
ترلاسی دیمک اوله حاصلی فلکی کوکرمش اکینه تشبیه ایلمشدر سبز
لفظی سحر حلال طریقیله واقعدر تامل ندر مزرعه دخی دنیا مراد اولنور
مزقت ایچی صرلسنه کوب وسایره کبی مزمار دودک ونای دکلو یعنی
بوغاز دلوکی حلقوم معناسنه مزن اورمه وجروح ایلمه مزن بیال
ایا غکله اورمه یعنی دیمه مزن فال بش انک فکرینی اورمه یعنی انک
فکرینی ترک ایله مزوجه رومده مجوزه دیدکلری نسنه‌در وصوفیلر تاجی
مراد اولنور مزور دوزمه قوشمه یلان سوزلره دیرلر کلام صفت واقع
اولنور نته کیم کلام مزور دیرلر دوزمه قوشمه یلان سوز دیمکدر
مزید باد زیاده اولسون دیمکدر حرف المیم والسین ما اخشام

ماز

مژده مصدری مژده دادن ومژده گر اسم فاعلیدر فرهنگ

ماز دوزمه وایلمه مسکن تعلق ومناسبت ویاپشمق وتن وغیری
بهر بینه طوقونمق وقرابت ومس ایتمک والمق ماعد بردرجه ومعاونی
مسام مصاحب مسامره کیجه آیدنلغده مصاحبه دیرلر مسیر
ایا غله بصمه وچکنمه وکتمه دیمکدر سپر بدن دخی نهی مخاطبدر برنسنه یی
ایاقله بصمق وچکنمک وکتمک معناسنه‌در مست سرخوش واسرک
ومیه نسبت قتال دیمکدر نته کیم باده مست وباده قتال دیمکدر وشوه
دغله نسبت ایسه سبب ومطبوع ومضبوط دیمکدر ونرکس مست
استعاره باشن اشغه صالدیغیچوندر وچشمه نسبت مستانه اولوب
نظرنده نوعا فتور اولان کوزدر ومستانه یعنی مست ایکن دیمکدر واهل
فسق وفساد مراد اولنور مستان سرخوشلر دیمکدر وعشاق واهل
فسق وفساد مراد اولنور مستان شما سزک چشمکوز دیمکدر اماذکر
جزو اراده کل طریقیله مخاطبک کندی مراد اولنور مستانه چشمه
نسبت نظرنده نوعا فتور اولان کوزدر وباده‌یه نسبت قتال دیمکدر
مستجاب کن قبول ایله دیمکدر مست خراب اضافه بیانیه ایله
یخلین سرخوش دیمکدر مستشار مشورت اولنان ومشورت
ایلدوگک کیمسه مست شراب انکوری اوزم شرابی مستیسن مست عشق
دکلسن دیمکدر مستظهرم برحمت خدا خدانک رحمتنه ارقه لنیجی ام
حاصلی عفو وغفرانه امیدوارم دیمکدر مستعد نظر نیستی نظره
مستعد وقابل دکلسین یعنی نظرک یوقدر حاصلی اعمی سن دیمکدر

المسام منافذ البدن وهو جمع لا واحد له شهاب علی البیضاوی

مستغرق شد باو الکا مستغرق اولدی یعنی الکا مشغول وانکله مقید
اولدی مستفاض منتشر اولمش دیمکدر استفاض الخبر ای انتشر
داشتهر ومأخود معناسنه دخی استعمال اولنور مستفیض مستفید
وبهره مند ومستنیر ونشته‌ر مستمند ایکلی یعنی مرضدن یا فقردن
ایکلمش کیمسه مستند یعنی جرانند مست وحدت دن اهل وحدت
مراد اولنور مستور برنسنه ایله اورتلمش نسنه یه دیرلر وپرهیزکار
وصالح وعابد وزاهد ومتقی واهل صلاح وتقوا وزهد مراد اولنور
جمعی مستوران کلور مستوری پرهیزکارلق وصلاح وصلاح وتقوا
وزهد مستوری کرد پرهیزکارلق وصالحلق ایلدی یاکه لغدی دیمک اولور
مستی مستلک وحیرت وسرخوشلق وطالحلق وفاسقلق یعنی
فسق وفساد مراد اولنور مستیزه باو انکله ستیزه وعناد ایلمه یعنی
الکا قرشو قومه وانی قارشولمه دیمکدر مستی کند مستلک ایلر یعنی
مَی نوش وباده نوش مراد اولنور مسعود بر پادشاهک اسمیدر که
لقبی شه سلطاندر مسکین یاسی حرف نسبت ونونی تأکید
نسبت اولورسه مسکه منسوب یعنی مسکلی وخوشبو ومسک
رنکنده یعنی سیاه اولان نسنه دیمکدر وعاشق مراد اولنور امایا ونونی
اصل کلمه دن اولورسه عربی اولور وحقیر وذرمند ودرویش
یعنی فقیر ومحتاج دیمکدر مسکن مألوف بیابانه درکشنیک طوغوب
وقوبوب بیودیکی مسکنه دیرلر ووطن اصلی مراد اولنور مسکنت

فقر

فقر وذلت وحقارت مسکین غریبان دن جایزدر که مهموم یعنی
غمناک اولان عشاق مراد اوله وجایزدر که طبیبلر مراد اوله بوصورتده
طبیبان دن مسکین غریبان ایله تعبیر طبیبانک تخفیف وتحقیر اولنور
اوله کوره غریبان دن مغموم لر ومسکین دن عاشقلر مراددر وثانیه کوره
مسکین دن طبیبان مراددر مسکینی مسکینلک یعنی مسکنت وفقر
وتضرع ونیاز مسلسل زنجیر شکلنده اولوب حلقه حلقه اولان صاچه
دیرلر مسلسل موی وصف ترکیبیدر مسلسل صاچلو دیمکدر مسمط
علم قافیه ده بر بیتی اوچ فقره ویا زیاده ایلیوب صکره اصل قافیه
بر قافیه اوزرینه ایراد ایلمکه دیرلر مسند اسم مکاندر تکیه کاه یعنی سویکنه‌جک
استناد ایده‌جک برمعناسنه
یر ومکان ومقام وتخت مراد اولنور مسند بگلستان بر تکیه کاهی گلستانه
ایلت یعنی گلستانه نقل ایله وکوچ دیمکدر مسند جم دن گلستان مراد
اولنور مسنددن تخت وجمدان گل مراد اولنور سلطان الازهار ولذو عنحون
اصلنده مسند جم حضرت سلیمان نبی علیه السلامک تختیدر مسند
خسروی بیانه در پادشاهلق تختی دیمکدر مسند خواجکی بیانه در
وزارت مسندی دیمکدر مسند ش بباغ آورد گل گل مسندینی یعنی
تختینی باغه کتوردی حاصلی غنچه اولوب واچیلوب ظهوره کلدی دیمکدر
مسند گل تخت گل یعنی گلستان مس وجود بیانه در وجود
باقری یعنی سوانح طریق عشق مسوز یاقمه ویاندرمه دیمکدر
مسیح حضرت عیسی علیه السلامک سریانجه اسم شریفیدر

[illegible]

مسیحا مثله مسیحادم عیسی نفسلی یعنی مؤده‌لی احیا
ایدیجی مسیحای مجرد بیانیه در مسیحا حضرت عیسی
علیه السلامک اسم شریفیدر و مجرد مسیحانک صفتیدر
معلوم اوله که مسیح و مسیحا و عیسیا ذکر اولنسه اکثریا
تجرد ایله ذکر اولنور یعنی حضرت عیسی علیه السلام تجرد ایله
توصیف ایدرلر زیرا حضرت عیسی علیه السلام تمام عمرنده
تاهل ایلمشدر بلکه جمیع عمر طبیعی ناکام کبی تجرد ایله گچمشدر
و دنیایه متعلق بر نسنه یه مالک دکل ایدی بر سوزندن
یعنی بر ایگنه‌دن غیری که انکله اسکیلرین و خرقه‌سن یماردی
حتی فلکه عروج ایلدکده یاننده اول ایگنه بولنوب اول
قدرجه دنیایه تعلقی اولمق سببیله چرخ چارمده قرار
ایلدی ایلرو گیده‌مدی والا حضرت محمد صلی الله علیه و سلم
بکی عرشه گذر ایدردی نته کیم شعرای عجمدن شوکت بیورر بیت
زجا مشکل بود جنبیدن ارباب علایق را ٭ بود کلمیخ آهن سوزنی
دامان عیسی را ٭ و شعرای رومدن نجاتی بیورر بیت سوزن دلدوز غمکدر یکا تا بل
اولام ٭ بو خسته ایلردم تجرد قصد ینجا عیسی کبی مسیح دم وصف
ترکیبی در عیسی نفسلی یعنی حیاتبخش و جانفزا دیمکدر و جان‌دمی کنایه‌در
حرف المیم و الشین مشام گلزده یعنی دماغده و بورنده قوقولری ادراک ایدن عضو در که حاسه
شم دیرلر و دماغ مراد اولنور اصل ایکی میم ایله مشد کثرت استعمال ایله تخفیف

اولنمشدر

مشاطه یا مشطه‌نک مبالغه سیدر که دوزگیجی
عورت دیمکدر زیرا مشط مهمله فتحی و شینک
سکونیله طارا قدر دوزگیجی اولدیکی ایشی
اکثر طارا غله اولدیغیچون اکا مشاطه دیدیلر سودی

اولنمشدر مشاطه بزکجی مشای مشتاقلق یعنی اشتیاق
مشتی بر آوج و بر بولک و بر الای دیمکدر و حقیر معناسنه
استعمال اولنور مشرب شرب معناسنه در و حظ و نصیب
مراد اولنور اصلنده مصدر مستعمل در مثلا شرب من الماء دیرلر
اما مطلق حظ و نصیب مراد اولنور مشرب قسمت دن حظ
قسمت ازلی دیمکدر مشعله آتش بر افروخت انک مشعله سنی
یاقدر یعنی اکا هدایت ایلدی و معین اولدی مشعل افروخت
شمس و قمره نسبت مشعلنی یاقدی یعنی طلوع ایدوب عالمه ضیا
ویردی دیمکدر مشعل او افروخت انک مشعلنی یاقدی یعنی اکا
هدایت ایلدی و معین اولدی مشعبد قوقولجی و حقه‌باز و راز
ایله اویونن اوینایجی و حیله کار مشغله آدم اوازی و غوغا
و فتنه و آشوب مشکبار مشک یاغدریجی دیمکدر مشکبو
مشک قوقولی مشکا مشک انجیجی یعنی زیاده قوقیلی و گوزل
و زیاده قوقی ویریجی مشکل صعب و گوج و صعب اولان نسنه در
و راز عشق و فلکدن نازل اولان بلایا مراد اولنور مشکل مصور
مشکل برم جان تحمی برم جان معناسنه در مراد نفی درجانمی مشکل
و گوج قورتاریرم دیمه دن مراد جانمی قورترام دیمکدر
مشکل توان نشستن اوتورمق مشکل اولور یعنی اوتورلمز
مشکن صیمه و قیرمه و پارله و کیر ایله مشکین مشکه منسوب

مشتری التنجی فلک یلدزیدر که
علمانک و مثنجک یلدزیدر
سودی

يعني مشكلي وخوشبوي ومعطر مسكين نفس مشك نفسلي
يعني مشك قوقيلي ديمكدر واهل فضل وصاحب معرفت
وكمال مراد اولنور مسكين نفسي مشك نفسليك يعني
مشك قوليلق ديمكدر وفضل وكمال ومعرفت مراد اولنور
مشوش پريشان ومتفرق وتارمار مشول يومه واعراضي
ايله مشهورم چو آفتاب آفتاب كبي مشهورم يعني بخت
ودولت صاحبيم ديمكدر مشيت دن ارادهٔ خدا مراد اولنور
حرف الميم والصاد مصاحبت مقارنت مصباح چراغ
مصراع الفلق والغمز لغتده قپو قناديه ديرلر اما اصطلا
اصطلاحده بر بيتك نصفنه ديرلر قنقي نصفي اولورسه
اولسون مصطبه ميخانه صفه سي ومطلق صفه وجايگاه غربا
يعني غريبلر مسكني ومقامي مراد اولنور مصطبهٔ عشق دن
عاشقلق مراد در مصطبه صفه مصقول مجلا ومصفا وروشن
وصاف مصلحت انديش مصلحت يعني امور دنيا فكر ايدجي
مصلحت بين مصلحت كوريجي يعني مصالح دنيايه مشغول اولیجي
مصلحت بيني كوريجيلك يعني مصالح دنيايه مشغول اولیجيلق مصلحت
وقت دان دبير وقتك مصلحتني انده كورد ريعني انلرله بوبله اليه بر
ملاحظه وفكري واردر حاصلي زمانه بوني اقتضا ايدر وبو زمانه معقول
ومناسب بودر ديمكدر مصلي اسم مفعول صيغه سيله نجاده وشيرازده

بر

برنماز كاهدركه خواجه حافظ حضرتلرينك تربه شريفلري اول نماز
كاهده واقع اولمشدر زيارت وبيتبرك مصنع صنعت يعني رياو
تزوير ومكر وحيله ايله اولان نسنه مصور منقش معناسنه
دبر نسنه نك شكلي وصورتي كورنمك معناسنه ده استعمال اولنور
مصيقل مجلا وروشن وصاف حرف الميم مضافات دن
صافي دوستلق وصفا وصلح اوزره اولمق مراد اولنور مضايقه
طارلق كوسترمك وبرنسنه يي دريغ ايلمك مراد اولنور مضراب
سازجنسي آوازه كتورن آلت مضمحل نابديد حرف الميم والطا
مطبوع مقبول وكوزل وحميده وخوش طبع مطبوع عنبر مقبول كرك
مطبوع شمائل اخلاقي كوزل مطرب طرب وريجي وفرح ارتوريجي
سازنده مطربان چمن مرغان چمن وبلبللر مراد اولنور مطرح مكني
ومقام وحجره مراد اولنور نيتال هذا مطرحكاري معامكه وسانك
مطرود مردود ومذموم مطلع طلوع ايده جك يردر وطلوع وظهور
مراد اولنور واصطلاح شعراده غزلك اول بيتنه ديرلر مطلق مقيد
مقابليدر وبعض يرده هيچ بروجهله ديمكدر مطوق بويني حلقه لو
قوش فاخته وقمري وتخته كورجني كبي كه عجه جمام ديرلر مطيب
اسم مفعولدر قوقيلي ديمكدر حرف الميم والظا مظفر مظلوبنه
غالب ومطلق غالب معناسنه ده استعمال اولنور مظلمه بحده ورنجه
ظلم معناسنه درآما لامك فتحيله ظلمه اليناننه نسنه وبارو كناه

مطرا تازه وپرداخته اولنمش
وجنده لنمش نسنه عربيدر دشنه

المصحف بالضم آيوات
وهر نسنه نك آركه كي
بوسيدن ارادة
مصحف ديرلر اخري

مراد اولنور مظهر ظاهر و پیدا اوله جق یر و محل و مطلق محل
مراد اولنور حرف المیم والعین معاد دن آخر و عاقبت
و آخرت مراد اولنور مبتدا اعتبار ایله در معاشر مصاحب
و هم صحبت و موافق معاشر خوش برابر مصاحب معالی
علینک یا علانک جمعیدر رفعتلر و شرفلر دیمکدر معامل
الشغه دیرلر یعنی بیع و شرا ده برکسه ایله الیش و ویرش ایدنه کیجه
و الم و ویرم ایلد وکی کیبی ده دیرلر که ترکیب البشوق دیدکلریدر
معاینه آشکاره و ظاهر معتقد اصطلاح عجمده محبت و دوست
و سویجی و عاشق معناسنه در معتکف کندینی بر یره حبس ایدنه
کیجه ر و ملازم و مختفی و منزوی مراد اولنور معجب عجبه کتوریجی
و کوکله خوش کلیجی دیمکدر و بلیه مراد اولنور معجبات فی الفنون
عشقده عجایبات وار دو بلایا وار در دیمکدر معجز عیسوی
عیسی علیه السلامه منسوب فعل عجز دیمکدر زیرا عجز صفتدر موصوفی
فعل در معجز شول فعله دیرلر که انبیاده غیریلرکستک کتورکه
عجز اوله زیرا معناسی عجزه کتوریجی دیمکدر معجزه سبحانی بیانیه
یا کی حرف نسبتدر یعنی معجزه صمدانیه معدلت عدل معناسنه معدن
دالک کسریله متراد فکانی در و معدنی دن معدن ارواح یعنی عالم
ارواح مراد اولنور معذور عذر معناسنه ده کلور معسور عسر
و میسور یسر و مقدور قدرت معنالرینه کلدکلری کبی معرا

معدلت دالک کسریله مصدر میمی در
عدل معناسنه سودی

توبه

معرفده اولان یا رسمی
علامت نقلدر یعنی ده اولان کبی
سودی

معرا نزیه دن درچلق دیمکدر و منزه و پاک و خالی و صاف
مراد اولنور معرض فنا محل زوال یعنی دنیا معرفت الکلیشر
و معرفت الله و فضل کمال مراد اولنور معرکه صواش معطر تفعیل
بابندن اسم مفعولدر معناسی کوزل قوقی ایله قوقلنمش دیمکدر
و خوشبوی معناسنه استعمال اولنور معقول عقله ملایم نسنه
و مقبول و مستحسن و مناسب و کرچک معلق زد در هوا
کبوتر بر کوکرجین هواده معلق اوردی یعنی جلوه ایلدی
معلوم نیست معلوم دکلدر یعنی کیمسه بلمز معما دن رمز وایما ایله
سویلنن سوز و رمز وایما ایله سوز سویلمک مراد اولنور
معموری معمورلق یعنی شنلک معنبر عنبرلی معنبر شمامه عنبر
قوقولی دیمکدر شمامه دن بونده بوی مراد در معنوی معنایه
منسوب دیمکدر معنانک اسم منسوبی در مثنوی مثنانک
اسم منسوبی اولدوغی کبی حالت نسبتده الف واوه قلب
اولنور اجتماع یا آت لازم کلمسون ایچون معنادن عشق مراد
اولنور زیرا عشق دخی امر معنوی در نه کیفیت ایدوکنی عاشق
بیلور انجق و کلمات مشایخکه رموز معانی اقرآنینه یی تضمنه دن آنی
تتبع ایدوب فهم ایلیان کشی یه دخی مرد معنوی دیرلر معنی دن
باطن و عشق وارشاد فایده مراد اولنور حرف المیم والغین
مغاک همک فتح و ضمیله لغتدر چقور دیمکدر مغان مغک جمعیدر

معرض میمک کسری عینک سکونی
و رانک فتحیله شول عاریتی لباسه
دیرلرکه جاریه لری انک ایچنده
حاضر کوزل کورنسون دیو اما اکثر
محل و مقام معناسنده استعمال
ایدرلر نتکه بونده اوله سودی

معا اسم مکاندر عمی یعنی تفعیل بابندن
مصدری تعمیه کلور کزلمک معناسنه
یس معاکزلیجک مکان دیمک اولور اما
بونک کبی یرلرده رمز دانلمراددر
سودی

مغیلان
بر اوزون دیکنلی اغاجدرکه
تکه بولدنده اولور سودی

خار مغیلان اضافتی بیانیه در
مغیلانه ده یا اوزون قره دیکن در اغاجی
ایری اولور حتی بعضی شفتالو اغاجی
دکلو اولور سودی

کشتیلر مغرب برده ترکیب مزجی در مغرب یعنی سیاه پرچ
لا مغرق مصرع وبحو بر مغرم اداسی لازم اولان نسنه دین
ودیت کبی مغرور غافل ومتکبر ومستغنی مغز بیز دیدکلری
نسنه که بلد باشده اولور عربجه انکا دماغ دیرلر وکموک ایچنده
کی ایلیکه عربجه انکا مخ دیرلر ومجازا هر نسنه نک ایچنه واوزینه
وخلاصه سنه مغز دیرلر عربیده بو معنا دن لب ایله تعبیر ایدرلر
مغلطه یاکیلجق یر وغلط معناسنه دخی استعمال اولنور علم یانینده
در مغنم غنیمت معناسنه مصدر میمیدر مغناطیس‌لورق کوکر
جنلر یری وطوراغی دیمکدر مغنی مکان یعنی طوراجق یر حرف المیم
والفا مفتاح مشکل کشا دینه مراد شرابدر مفتون دن مجنون
ودیوانه وبلا وفتنه وعاشق مراد اولنور مفرح یاقوت بیاینه
یاقوت جوهرندن حاصل اولان مفرح معجونه یعنی لب جانانه مفرش
دوشک دوشنه جک یره دیرلر ویا توب اویو یاجق یر مراد
اولنور مفردش بیم ناهیه ایله فروش دن مرکب اولدوغی صورتده
ناسیده صانته وعرض المیه ودکشمه دیمکدر مفردش باو اکا
صاته یعنی اکا دکشمه دیمکدر باو بای حرف مقابله در مفلس
فقیر مفلس پاک دینه عاشق پاک مراد اولنور مفیض فیض
یعنی کرم ایدیجی وعطابخش مفلق نظمنده معانی عجیبه ومضامین
غریبه ایراد ایلین شاعر فصیح اللسان وناظم بدیع البیانه دیرلر

وف

حرف المیم والقاف مقابل روی نو رویک قرشوسنده یعنی رویک
سیرایدرک مقام قرارکاه ومرتبه مقامات معنوی بیاینه مقام
مجازی دینه مراد [illegible] خیال دن جسم مراد اولنور مقام
صبر مرور ایام دن عبارتدر مقام مجازی دینه مراد دنیا درکه فانی
محض در مقام مکی لامیه ورادی التفاتدن کنایتدر مقبل
سعادتلی مقبس اسم فاعل اولورسه نور وضیا آلیجی دیمکدر
واستیجی وطالب معناسنه اولور اقتباس لغتده اوکسوایله
المغه دیرلر مقدار دن اعتبار مراد اولنور مقدس پاک وطاهر
مقدم قدوم معناسنه مصدر میمیدر سفردن کلمک یا مطلقا
کلمک مقرنس دن فلک مراد اولنور اما اصلنده جوامع ومساجد
قبله‌لرنده یعنی محاریب ده ومنارکشرفه‌لری التنده اولان
مصنع اویمه ایشلرکه طاشدن لاله‌لر وبعض طوبلر اویارلر اول
صنعتلره مقرنس دیرلر مقصد اعلا دکاه عالی مقل اقلال
دن درفقیر معناسنه مقله کوزک اغیله قراسنه یعنی مجموعنه دیرلر
مقوس پای شکلنده اولان نسنه مقیم مسافر مقابلیدر
وملازم ومجاور وساکن وثابت وبکلیجی دیمکدر ومحبوس
وکرفتار مراد اولنور مقیم باش ملازم اول وایرلمه دیمکدر
حرف المیم والکاف مکار حیله باز مکافات جزا وعوض
واجر وباداش مکان مهر لامیه درکنک مکانی که مراد

جوزا برجی در مکتب حقایق بیاتیه در مکزار قومه وصالیویرمه

وماٴنع اولمه وتیز اول دیمکدر مکذر کجه یعنی ترک ایلیه وایرلمه ومنفک

اولمه واکلن وتوقف ایله وبکله دیمکدر مکر کاف عجمیله ادات تمنی در

اولکه وکاته وکوباد دیمکدر وادات استثنا اولورسه آلا وبوقسه

دیمکدر اولور مکر کاف عربیله حیله واغوا مکر دانی دوندرمه وچویرمه

دیمکدر مکرکه ادات تمنی در باشد که معناسنه اولکه دیمکدر

مکس دیمه رقیب مراد اولنور مکس قند پرست شکره ماٴیل

سکک دیمکدر مکل اوزمه وکسمه ودور وجدا وفارغت

ایلمه مکنی مکانه در نصر بنصر بابندن مکی کاری مکی تقدیرنده در

برابسن اشلمه دیمکدر یا امر مذکور را مکس تقدیرنده اولور امر مذکوری

اشلمه دیمک اولور مکو سویلمه واکه وطنه وفاش ایلمه دیمکدر

حرف المیم واللام مل باده وشراب ملاحت لطافت ملازم

مداویم ومقارین واسیر وممتد ومهلک وبر شیئک یا ننده ایرلمیانه

نسنه ملاف لاف اورمه یعنی چکه چالمه واوکونمه ملال کوسوب

انجنمک وملال هجرانه مراد اولنور ملالت کوکمک وانجنمک واوصانمق

وبیحضور اولمق ولا وفاء للملول کوسه کن ادمک وعمای یوقدر

زیرا انجنیجک جمیع ایلکلری ابطال ایدر دیمکدر ملال کرفت ازو

اندن ملال طوتدی یعنی ایکرندی واوصاندی ملالت برکمسه یه لوم

ایدوب ازارلمق وطعن وتشنیع ایلمک ومشقت مراد اولنور

ملالت

ملاحت لغتده طوزلو اولمق اما لذت معناسنده مستعملدر سودی

ملخ بوزن ملخ بمعنی کلو

ملامت بخاطر داد خاطرینه ملامت ویردی یعنی اوصاندی

وطاریلوب بیحضور اولدی ملامتکو ملالت سویلیجی یعنی لوم و

ازارلایجی وطعن وتشنیع ایدیجی ملامت مده ازمن بخاطر

بنده خاطرکه ملامت ویرمه یعنی بنده اوصغه وطاریلوب

بیحضور اولمه ملایم یومشق ولطیف ویاواش ملایمت

یومشلق ولطافت ملتمس یعنی مراد ومطلوب وجانان مراد

اولنور ملجار صغینه جق یر ملک میمک فتحیله ولامک کسریله پادشاه

دیمکدر ملک میمک ضمیله سلطنت وپادشاهلق ومملکت ودنیا

وعالم وشهر اما میمک کسریله اسباب واموال مراد اولنور ملک

الحاج رومده امیر الحاج دیدیکلریدر ملک دل کشاد کوکل ملکنی فتح

ایلدی یعنی قلوب ناسده تاثیر ایدوب هرکسک قبولی ایلدی

ملک سلیمان دیمه مملکت فارس وشهر شیراز مراد اولنور

ملک عافیت بیانیه سلامت ملکی دیمکدر عافیت دیمه سلامت

مراد در ملک مستی مستلک ملکی یعنی مستانه لک شهری وعالمی

ملکوت لغتده ملک معناسنه در ملکوت عراق دیرلر ملک عراق معناسنه

اما اصطلاحده ملائکه مقامنه دیرلر که عالم علویدر وعالم غیب

وعالم ارواح وروحانیات وعالم ملائکه مراد در وبو عالم ملک

عالم ملک کبی ماده یه ومدته توقفی یوقدر بلکه خدانک امریله بلا واسطه

موجود اولمشدر ملمع کوناکون وانواع الوانده دیکلش

خرقه یه دیرلر هند فقرا اسنک کیدیکی خرقه کبی مرقع معناسنه ملول
مبالغه ایله اسم فاعلدر کوسه‌کن و اینجینه‌کن دیمکدر نته که
حضرت امام علی صدر کلمۀ لا دە لا وفا للملول بیورمشدر کوسه
کن و اینجینه‌کن ادمک وفاسی اولمز زیرا یوز بیک ایلک ایلسک
اینجینوب کوسدیکی کبی جمیع ایلکلری ابطال و جمله‌سنی ضایع
ایلر دیمکدر و او صانیجی و بیحضور اولیجی و اکر ایجی دیمکدر
ملول کشتم بیزار اولدوم یعنی اوصاندم ملول کشتی ملول
یعنی بیحضور اولور ایدم حاصلی بیحضور ایکن و الم چکر ایکن دیمکدر
ملولم ایجنیورم و بیحضور الم رم و کوسرم دیمکدر ملهم
غیب اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر غیبی الهام ایدیجی
یعنی غیبی بلدریجی ملیک مالک معناسنه و پادشاهه ده ملیک
دیرلر حرف المیم والمیم مفتحی الم زده و خوبنی چکر مملوک
عبد و بنده ممیر اولمه و هلاک اولمه ممنون منت پذیر یعنی
معترف احسان حرف المیم والنون مناد رزنه نداءا و ریجی
یعنی ندا ایدیجی و دلال منادی میزنند ندا اورلر یعنی ندا ایدرلر
و جیغرر لر منا زغر ایله مناع دینه متاع عشق جانانه مراد اولمز
منال ایلمکه قادر مه یعنی ضرر ویرمز دیمکدر منبع فضل لامیه در
منبع اصلنده صو چیقد وغی یره دیرلر بکار باشلری کبی حکم مطلق
محل و مکانه معناسنه استعمال اولنور منام اسم مکاندر اولورسه

اویقی اویوب یاتەجق یر دیمک اولور اما مصدر میمی اولورسه
نوم معناسنه در منت پذیر منت قبول ایله یعنی منت بیلیجی دیمکدر
اما وصف ترکیبی اولورسه منت قبول ایدیجی یعنی منت بیلجی دیمکدر
منت پذیرفت منت قبول ایلدی یعنی منت بلدی منت پذیرفت
از وانده منت قبول اتدی یعنی نعم کثیره سنک ممنونی و معترف
احسانی اولدی منت پذیرم منت قبول ایدرم یعنی جانمه منت
بیلورم دیمکدر اما وصف ترکیبی اولورسه منت قبول ایدیجیم یعنی
خانه منت بلیجیم دیمکدر منت داشت منت طوتدی یعنی منت
بلدی منت سپاه لامیه در اعانت سپاه یعنی لشکر منتها
غایت و نهایت منتظرند منتظرلردر یعنی خبر بکلرلر منج گویم
نه عرض حال ایلمکه قادرم یعنی سرکذشتم و حسب حالم عرض ایلمکه قادر دکلم
منحنی اکلمش و بوکولمش دیمکدر اما بلا اکلمش و بوکولمش
کیمه مراد اولنور من حیث لا یحتسب ظن ایلمدوکی جهتدن و
مکاندن یعنی سزمدوکی یردن دیمکدر حیث بونک کبی یرلرده جهت
و مکاندن عبارتدن عبارتدر مندرس محو اولوب اثری
قالمیان نسنه و مضمحل و فانی معناسنه مندرج داخل و کیزل
منه درویش بیانیه بن فقیر دیمکدر منه دمیده بیانیه بن اورکمش
و بن وحشی و بن بیکانه دیمکدر منزل قوناق یعنی قونیلاجق
یر و نزول ایدوب قوناجق یردر و قرار و منزل یار و طریق

ومرادو مقصود قصد اولنور منزل کرد قوندی وقرار ایلدی
منزل کرد در خاک خاکده منزل ایلدی یعنی مدفون
اولدی منزل ویران دن مراد دنیا در یا دعا طریقیله
کشینک ساکن اولدوغی مکانیدر منزل ویرانه مثله
منزوی مستور و مخفی اولان نسنه در که اندن کیمسه آگاه دکلدر
منشان اوتورتمه دیمکدر منشور عشقبازی لامیه در محبوب
دوستلیق منشوری یعنی تمسکی دیمکدر منشور قضادن الینان
مکتوبه و تمسکه و حجته دیرلر منصب جاه لامیه در منصبدن
مرتبه مراددر منصب عاشقی بیانیه در منصور نصرت معاننه
در معسور عسر و میسور یسر معاننه اولدوغی کبی و نصرت
اولنمش دیمکدر و شاه منصور مراد اولنور منصور مظفر محمد
تقدیری منصور بن مظفر بن محمد در منظر نظر و سیر ایده جک
و باقه جق یر و نظرگاه و سیرانگاه و قصر و شاه نشین
و باجه و پنجره و چشم و جانانه مراد اولنور منظر مثله منظر
حوردن جنت مراد اولنور منظر قصر معاننه منظر بینش من
بنم بینشیم منظری یعنی چشمم سیرانگاهی دیمکدر بینش گورش
منظور مقبول و مرغوب و ملتفت و سیرانگاه و جانان و
محبوب مراد اولنور منظور اوست آنک منظوری یعنی
مقبولیدر دیمکدر منع دن انکار مراد اولنور منع عشقم کرد

عشقی

عشقی منع یعنی انکار ایلدی منعم دن جانان مراد اولنور منعقد
شول کلامه دیرلر که اندن معنای مرادی فهم ایلمک عسیر اوله
شیشه صفتیله تشبیه قیلینمشدر منعم گردان بنی صاحب نعمت
ایله دیمکدر منفعل دن شرمنده و متاثر مراد اولنور منقار
بلاغت طوطی کلک تو اضافتلری بیانیه و لامیه و بیانیه
و لامیه لردر قلمی طوطیه و نوک قلمی یعنی قلمک یازان
اوجی منقار طوطیه تشبیه اولنمشدر منقل میمک کسری و
قافک فتحیله دموردن اوجاقدر که بر یردن بر یره نقل اولنوب
کتمک ممکن اوله اوله من گدا بیانیه در بن فقیر دیمکدر
من من و مادن وجود و کبر و غرور و انانیت مراد اولنور من
مست بیانیه در بن مست دیمکدر منوشان ایچورم من و تو
بن سنکلیم یعنی سندن ایرلمم نه اشلرسک ایشله منه قومه
و وضع ایلمه منهج طریق منهای اسم فاعل در انهادن خبر معاننه
در و هاتف مراد اولنور منی اصلنده منا در الفله لکن
عجم تصرف ایدوب نونی مکسور اوقورلر الف یایه منقلب
اولمق ایچون منا ایکی بطمنه دیرلر و ایکی بطم بشراب الور قدح
مراد اولنور و نونک تشدیدیله منی منا معاننه در منی
یاء مصدریه ایله بنلک یعنی انانیت و کبر و غرور اما یاء
اصلیه ایله ماء منی در منی میمک ضمیله منیه نک جمعیدر آرزولر

حافظ

من اگر نیکم و گر بد تو برو خود را باش
برو با تأکید ایچوندر و رو امر
مخاطبدر یعنی دیمکدر خود را باش
تقدیر کلام خود را مشغول باش
ضرورت وزن ایچون حذف
اولنمشدر حکمندی ایشکه مشغول
اول دیمکدر باش امر مخاطبدر
باشیدندن اول دیمکدر سودی

وامیدلر مزید فضل فضل وکمال زیاده‌سی منیر روشن
منیه آرزو ومراد حرف المیم والواو مواهب
موهبه‌نڭ جمعیدر عطایا وبخششلر دیکدر موبقات مهلکات
موثق مصدر میمیدر وثاق یعنی عهد وپیمان موج اشک
بیانیه یا لامیه‌در موج بیکران دن بلیه ومشقت مراد اولنور
موجب مقتضی وباعث وسبب موج زند موج اورر یعنی
آتار موج خیز حادثه بیانیه حادثه تلازلی دیکدر موج خیز
تلازلق موجه مقبول ومستحسن وحجة نسبت قاطع دیکدر
مورخط بیانیه‌در خط دن تازه صقل مراددر موزراین
کینه داری بوکینه دارلغی عادت ایدنه یعنی کینه دار
اوله موسم درو بیچم وقتی دیکدر اما جانانڭ وصالی موسمی
مراد اولنور موسم گل گل وقتی وزمانی موشکاف قیل یاریجی
یعنی مدقق موصول اولاشمش ومقبول موقع طغراکش
یعنی احکامله وبراتلره پادشاه نشانی وطغرا چکن
کیمسنه که ترکیده نشانجی دیرلر موقوف مبنی ومنتظر
معناسی دخی مراد اولنور موکب عسکر خاص درکه سیر
وبرطرفه روان اولدقده انلرله کیدیلور مولوی مولایه منسوب
وعلمایانه معناسنه‌ده استعمال اولنور وعرف رومده حضرت
ملای رومی یعنی جلال الدین بلخی حضرتلرینه خنکار دیمکله
المکتب بالضم بوزن المخرج یازو تعلیم ایدن کمسنه
معلم کتابه معناسنه جمعی مکاتب کلور اخری
مشهور

مهجه سنجاق باشی

خیری بیت

نالوایت را ز رفعت مهجه زرین شود مهر از آن در بوته‌اش قرص زری بگداخته

مشهور در انکڭ طریقنده اولان مشایخدن انابت ایدوب
انڭ تاج وخرقه‌سین کیین فقرایه دیرلر مولیان بر معین
ایرمانڭ اسمیدر مومیا بر دارو در که اوردلمش وبر
عضوی صنمش کیمسنه‌یه ایچورلر انده اذنیله شفا بولور بر
تج قسمدر اما اعلاسی بشر یدر که انسانی مومیا ایدرلر
و دارو ودرمان ومرهم مراد اولنور مونس الکلنجه ویار
وغمکسار مونس نامزد بیانیه‌در نشانلی یعنی معین
ومخصوص غمکسار موهبه هبه‌نڭ اسمیدر بخشش وعطا
ولطف موی صاچ وقیل وتار یعنی طنبورڭ وسایر
سازلرڭ تلی وقیلی موی بموی انجه دن انجه مویه ماتم
زده لرڭ گریه‌سیدر که ترکیجه اغلاشغو دیرلر که میت
اوزرینه اغلمق مرثیه معناسنه موید اغلیوب ایکلدی
دیکدر حرف المیم والهاء مه آی ومه نو یعنی
هلال وروی جانان مراد اولنور مهجور محروم مهد مشتعب
وبشک وبساط یعنی دوشه‌مه مهر میمڭ کسریله
گنش ومحبت وعهد وتشبیه طریقیله روی جانان مراد
اولنور مهر میمڭ ضمیله کاغده وموم منطبع ومنقش
اولان نقشدر مهور معناسنه مهرافروز محبت یاقلکندریجی
یعنی محبت زیاده ایدیجی وآرتریجی مهرآیین گنش

مهربان شفقتلو وکوزجی نکهبان معناسنه نغد ایلد
مهربان مشفق والسرکیجی معناسنه سودی

اسلوبلی یعنی کنش کبی صافی وروشن وپاک یا محبت
عادتلی دیمک اوله **مهربردهن** اغزی مهرلی یعنی نطفه
تا دردکل **مهربرور** جانانه صفت اولدیغی تقدیرجه
ایکی معنا یه متحملدر بری مهربخی یعنی رویخی تربیه ایدیجی
جانان دیکدر بوصورتده مهرروی جاناندن کنایت اولور
و مربی جانان کندیسی اولور برسیده مهرانی تربیه
ایدیجی دیمک اولور بوصورتده مهردن مراد جانانک
مادری یعنی اناسی اولور وجائزدرکه مهرپرور مهر
تربیه ایدیجی یعنی محبت وشفقت آرتوریجی دیمک اوله
ولکل وجه **مهربورز** مهره اوزن یعنی محبته سعی ایله
مهرخدایی خدایه منسوب اولان محبت یا خدایه منسوب
مهر ومحبت صاحبی یعنی الله دوستی و محب خدا دیمک
در **مهرسلیمان** برخاتمدرکه انک نکیننده اسم اعظم
منقوش ایدی وانک خاصه سی حضرت سلیمان علیه السلامک
النده اولمق شرطیله وحوش وطیورک تسخیریدر **مهرش**
ورزید انک محبتنه سعی وکوشش ایلدی یعنی کوکنی سودی
مهرفروز کنش یا الکلنجی یعنی کنش کبی ضیالی وروشن
حاصلی کنش کبی مضیٔ دیمکدر **مهرکابین** دن صله وجائزه
مراد اولنور **مهرکیاه** براوتدر یعنی نباتات نوعندن

برنباتک

برنباتک اسمیدر اصلی کیاه مهردر محبت اوتی درکه
انی کورن محبوب القلوب اولور المیش بعضیلر دیدیلرکه
شمسی دیدکلری نباتدرکه کنش هر نه جانبده ایسه اول طرفه
دونر پس کنه اصلی کیاه مهردر کنش اوتی دیمکدر کیاهک
مهره اضافتی ادنی ملابسه در یعنی بچکلی شمسک
حرکتنه تابع اولدیغیچوندر **مهرلب** بیانیه در **مهرنهاد**
مهرقودی یعنی مهراوردی حاصلی کسنک حکمی نافذ
اولمسون ایچون مهرلدن دیمکدر **مهروفا** محبت ووفا
دیمک اوله یا مهروفا داستانی مراد اوله که مشهور
داستاندر یعنی داستان مهروفا دیمک اوله
مُهْره بونجق وکاغد مهره لدکلری نسنه ونرد اویوننده
طاسه قودقلری زار مراد اولنور **مهندس فلکی** دن مراد
صانع ازلیدر مهندس هندسه اصلی دیمکدر اسم فاعلدر
وزنی اوزره هندسه برعلمدرکه مقادیر اشیانی تعیین
ایدر ومقادیر اشیا انکله بیلنور ومعمار مراد اولنور
مهیمن کواه راست یعنی شاهد عدل یا حافظ
اشیا یا مطلع برخفایا یا حکم کننده بحق دیمک اوله
ودیمشلردرکه بو اسماء اللهدن براسمدرکه انک
تأویلن خدادن غیری کیمسه بلمز **مهین** مهمک فنجیله خوار

مهره بضم اول وفتح ثالث چند معنی دارد یکی ازان حکمت ونبک اهنکری
وسکریت وباقی معلوم است که مهره دیوار ومهره پشت ومهره کردن
ومهره کاغذ ومهره کفوند ودستبند وغیر باشد وبزرگی عظمتی است مرشتر را
برهان

بكره میخانه معناسنه در ابو المعانی بیت سحر در بكره بوده ست پیر مغان مارا
فیوض ... روشینه داده زنك ساغر

وحقیر مهین تر میرسد زیاده ایرشور یعنی واصل اولور
حرف المیم والیاء می باده وشراب عشق مراد اولنور
میان خون خواهم خفت تمام اراسنده یاتسم كرك
یعنی محنت والمله كیجه لسم كرك میاندار حكم
ومصلح كه تركیده میانجی دیدكلریدر می باقی بیانیه باقی
اولان یعنی سبوده وغیریده ارتوب قالان شراب
می پرست میه طاپیجی دیمكدر اما اصطلاحده باده یه
ملازمت ایدیجی یعنی باده نوش دیمكدر می بینم كورورم
ومیشنوم ومی بویم معنالرینه در استعمال اولنور
دو یارم و قوقلارم دیمكدر زیرا حواس ظاهره
بربرینك معناسنده استعمال ایدرلر میدان فراخست
میدان واسعدر یعنی حصول مراد ممكن ومیسر
می خام دن باده خمره مراد اولنور میخانه دن عشق
ومحبت مراد اولنور میر عسس صوباشیدن تعبیردر
وجانانك استانه سین بالین وخاكنی بستر ایدینن
مخصوص سكدن عبارتدر میرم اولیم وقربان اولایم
ویولكه یا خود سكا فدا اولیم دیمكدر میر مجلس اول
كمسه دركه مجلسه متعلق اولان امورا كا مفوض اوله می
ریحانی بر نوع شرابدر می زد شراب شراب ایچدی

می صبوح

وقت معروفدر موقت دخی بو معنایه در ولفظ وقت
اكثریا رعمله مضاف استعمال اولنور وقت القراءة ووقت الكتابه
گبی وعمل مخصوص ایچون تعیین اولنان وقته میقات تسمیه اولنور
وحجاجك حج وعمره ایچون احرام گیه جكلری موضعه دخی میقات اطلاق اولنور
اقصی الارب

می صبوح باده صبوح میقات اسم مكاندر وقت دن
ومیقات اهل شام اهل شامك احرام بغلدقلری یردر
اینك وقته میقات دیرلر وكوی جانان مراد اولنور
زیرا اول دخی عهد ووعده یریدر میگسار باده نوش
وباده یه ملازم ومدمن خمر میكش می طاشیجی یعنی
باده نوش ایدیجی میكند خوی درلر یعنی شرمدن چیقان
عرق دوكر می لعل بیانیه لعل گبی قرمزی شراب دیمكدر
ولب جانان مراد اولنور می مسك شراب مسكدر
می مغانه میخانه جی شرابیدر كه خانكی شراب اوله می ناب
خالص شراب میندیش پروا چكمه وقورقه دیمكدر
میوه رسیده ایرشمش یعنی تازه میوه كه جانادن
كنایتدر حرف النون والالف ناب خالص
وصاف ناچیز حقیر ودنی وبی اعتبار ناجنس دن خلاف
جنس ونا موافق وخرقه ریا مراد اولنور ناخلف یرامز
اوغول نادره فن عجیب فعللی وغریب روشلی نادره
خوانان دن شیرین گویان مراد اولنور نازبو رایحه ناساز
ناهموار ودوزنسز ونظامسز ویاقشقسز نازم گوه نرم
وتغافل ایده رم دیمكدر اما اصطلاحده قربان اولیم و
اولیم دیمكدر ناسفته دالنمش دیمكدر وشعر نسبت سائر

ناخدا ضم خا معجمه وفتح دال مهمله ایله مهتر ملاحان یعنی ... ایسی
بو معنایه اولدقده ناخدا حرفیله مركب اولمیوب لفظ ... فرهنك

نافرجام و بد فرجام عاقبتی برامز و اصلاحه قابل اولمیان نسنه در سودی

نان با آتمکجی خباز معناسنه

ناکس چورک اوتی دیدکلری سیاه دانه در شعوری

شعرانک خاییده سی اولیوب بر شاعرک گفته
خاصی اولان شعردر ناطق نطق و تکلم ایدیجی دیگر
وده ده ایله قیونه دخی ناطق دیرلر صامت مقابلیدر
ناطقه دن قوت ناطقه و قوت متخیله مراد اولنور
نافه گشای نافه آچیجی یعنی گوزل قوقی ویریجی دیگر
ناقوس اول چاک و اول تخته در که کلیسالرده
چالنور ناکام نامراد و محروم و ناچار و ضروری و بی
اختیار ناگزیر ضروری و ناچار و لازم و لابد و گرکلی
و گرک و لزوملی و محتاج الیه اولان نسنه که انسان انسز
بتمز و حصول کلی و لزوم و اقتضاسی اولان نسنه نام
بی نشانست نشانسز بر نامدر یعنی بر آد در حاصلی
اسمی وار رسمی یوق دیگر نامزد نشانلی و مخصوص
و معین و بللی ناموس عرض و وقار و جبریل امینه
ناموس اکبر و ناموس اعظم دیرلر نان حلال نان وقف
نامه سیاه گناهکار و مجرم و عاصی و رسوای ناوک
انداز اوق آتیجی دیگر و جفا و اذا و حسد ایدیجی مراد
اولنور حرف النون والباء نبشد اولمز دیگر و
بعض یرده جایز اولمز دیگر نبید اصلی ذا معجمه ایله در
اما عجم داله اوقورلر خرمادن اولان شرابه دیرلر نبیذ تلخ

ناهید ستاره دن اشاغه دن اوچنجی فلکده
اولوبدر که کاهی زهره درلر سودی

نتابم نفی استقبال تابیدندن
دوندرم دیگر سودی

دن مراد شرابدر حرف النون والتاء نتابد طاقت
گتورمز و تحمل ایلمز و یلابیمز و ضیا ویرمز و بلدیره مز و پرتو
صالمز نتوانست تا در اولمدی و تحمل ایده مدی دیگر
نتوان شد اولمق اولمز و جایز و معقول دگلدر نتوان
گفت دینلمک اولمز یعنی دیه مم و سویلمسی جایز دگلدر
دیمک در یا سویلنمک اولمز یعنی سویلنمز عاجزم
دیمک اوله نتوان یافت بولنمق اولمز یعنی بولنمز
یا بولنمق میسر دگل دیمک اوله حرف النون والثاء
نثار صاچی یعنی صاچیلجق اولان نسنه سیم و زر
و گوهر گبی و بذل و صرف و فدا و نور مراد اولنور
و بعض یرده مضاف محذوف اولور مثلا تقدیر قصد
نثار مژه گوز صاچیسی یعنی گوزدن آقان قانلی یاش
حرف النون والجیم نجد مکه ایله بصره آراسنده
بر یرک اسمیدر که بصره حاجیلری انده اوغرایانجه
اولمز و شو اکند و شهر کرندن نجد ایله تعبیر ایدرلر
نجف کوفه شهرنک یاننده حضرت امام علی
نک تربه سی اولدیغی یرک اسمیدر کرم الله وجهه
و رضی الله عنه حرف النون والخاء
نخرام الفله صاتون المزم دیگر تات دلنجه در

نثار اقصر

نخواهی یافت بولامیه‌سن دیکدر بو ادا ضبط اولنمق کرکدر که متعدده کلور سودی
نخشب ولایت ماوراء النهرده ترمذ قربنده بر شهر آدیدر دیشیه

نخشبی نخشبه منسوب اوزم که قرمزی اولور نخشب بر
یرک اسمیدر نخواهم کفت سویلمیه‌م یعنی سویلمسی
جایز دکل یا خود سویلیدن عاجزم دیمکدر نخوت تکبر
وتعظم معناسنه‌در حرف النون والدال ندا درداد
چیغردی وخبر ویردی نداند بلمز وتمیز وتشخیص وفرق
ایلمز نداند دوا علاج ایده بلمز وعلاج ایلمکه تا دردکلدر
ندانی زد نتوانی زد معناسنه اوره بلمزسن واورامزسن
واورمغه قادر دکلسین نذب دالک ونونک
فتحه‌لریله نرد اویونینک اصطلاحلرندن براویوندر
ندیم ماه وپروین شد هر شب هر شب ماه وپروینه مصاحب
اولدی یعنی هر کیجه صباحه دک اویقویی ترک ایلدم دیمکدر
حرف النون والراء نرسد ایرشمز دیمکدر ویرا ایشمز
ولایق ویسزا وقولای دکل ومتابع ومعتاد اولمز مناسبلرینه
استعمال اولنور نرگس زرین قدح اولدوغی خواجه حافظک
بو بیتندن ظاهردر بیت رسید موسم آن کز طرب چو
نرگس مست • نهد بپای قدح هر که شش درم دارد •
نرگدانه دنه بیرو مقام مراد اولنور نرگس مست نرگس
مستلک اسناد بو باشینی اشاغه صالدوغیچون دریا
چشم مست مراد اولنه نرود کارش ایشی ایلرو کلمز

نخواهند برد ایلتمیه‌جکلردر
نخواهند شد ایوا دلمیه‌جکلردر
نیز زد دخی اوردی

دیکر

نشیب والکنز انیش که یوقش مقابلیدر کاه اولور نونی حذف ایدوب
شیب دیرلر دیشیه
نسق ترتیب وطرز واسلوب دیمکدر ابوالمعانی بیت
جفا وجور تو گر اینچنین نسق ماند
برفته حال دل عاشقان خراب شود

دیمکدر حرف النون والزاء نزار مانده ازلمش
وضعیف اولمش نُزُل عربیده قوناق کسیه چکلن ماحضر
عمارتلرده تازه قوناق مسافره عسل ورچل وپنیر ویرلدکلری
کبی نزلت خیر مقام خیرلی مقامه قوندک دیمکدر ظاهرا
اخباردر اما معنا موضع دعادر دعادوانت در نزولک مبارک
اوله دیمکدر نزهتگاه نشنلک وشادلیق وسرور یری
حرف النون والسین نسیم خوش وکوزل قوقیلی
ییل وخوش وکوزل ومطلق قوقی وخبرجی مراد اولنور
نسرین آق کلدر وعارض جانان مراد اولنور نسیم حیات
بوی حیات نسیم شمال بیانیه درلدوس ییلی درو کوی
جاناندن اسن ییل مراد اولنور حرف النون والشین
نشان امان طغرای امان نشیمن آوراق واو تورایجق یر
ومقام ومکان وتخت وارسلانک وسایر حیوانانک
یتاغی وکیجه ایله قوش اوتورایجق ودونیه جک یر حرف
النون والطاء نظاره عربیده دوربینه دیرلر اما
نارسیده ایراقدن سیرایجی دیمکدر نظر اصطلاح منطقیین
اوزره ترتیب امور معلومه دریعنی تصوراتده حدود
ورسومی وتصدیقاتده قضایایی ترتیب در والتفات
وسیر ومحبت ومرحمت وعطف وبصر وبصیرت مراد اولنور

نسرین: جهکد یعنی گل نسری سودی
نعره عربیده ککرذن جیقان صوته دیرلر اما عجم حایقرمه ده استعمال ایدرلر سودی

نقش بحرام یعنی اگر کسی قدی و قامتی دارد و سخت کاهل بود در سجده
و اما نقش بضرب مثل گویند نقش بحرام شرفنامه
نقش بحرام یعنی قبا فتنه دگر. فرهنگ شعوری

حرف النون

نظرباز عاشق و محبوب دوست
نقاب انداخت آچلدی دیمکدر کله نسبت نقاب کن
منتقب ایله و ستر ایدوب اورت و گیزله و کوسترمه دیمکدر
نقد روان بهانه در رایج و کچه کن نقد النون و آقچه کبی
و نقد جان و گوز باشندن کنایتدر نقش ذی صورت
و شکل و حال و تصور و تصویر و علامت و نشان و
منقشلر بیننده معمول و مشهور اولان نقش درکه ترنم
و تن تن تن ایله اولان نغمه در و نرد لر اصطلاحنده زاره
نقش دیرلر و حیله مراد اولنور نقشباز صورت و شکل
گوسترجی و حال اظهار ایدیجی دیمکدر نقش برآب زد
آب اوزره نقش اوردی یعنی تزویر و ریا و مکر و حیله
ایلدی دیمکدر نقطه رأس خط یعنی چو پینک اوجنه
دیرلر و پرکارک برایاغی طوران یره که دائرهسینه محیط
دیرلر و هر نسنه نک اورته سی و مرکزی و عین النعلی
و دهان جانان مراد اولنور نقطهٔ بینش مردم چشم که
گوزک ببکیدر نقطهٔ سیاه خال یعنی بک و گوزک
قره سیدر که مدار نور چشم در حدقه معناسنه

حرف النون والکاف

نگار ال و ایاق بویهدقلری
نسنه در کتم و حنا و غیری کبی و نقش و زینت و دلبر

آغزده ظاهر اولان طتلو قوقیه دیرلر
اما بونک کبی یرلرده مطلق قوقو اولدر
نکهت گل خوش قوقو کلانفیهی سودی

مراد اولنور نکته دقیقه و لطیفه و ظرافت و نکتهٔ عشق در
و کلام دقیق و دخل و طعن مراد اولنور

حرف النون والمیم

نمازی طیب و طاهر و پاک کرک الواندن و کرک ریا و سمعه دن
نم چه و یاش و آب مراد اولنور نمط اسلوب و قاعده و قانون و نوع و طریقه
نمکدان طوزقبی در و دهان مراد اولنور نمکریز طوز
سپیجی و تازه لیجی نمی یارم گفت دیکه ما در دکلم
یعنی دیه مزم

حرف النون والواو

نو یکی و تازه نوا نغمه و نغمهٔ اصفهانک فرعی و لام نوا که
حسینی ایله فرعنده مشترکلر در و صیت و صدا و آواز
و بایلق و غنا و نعت و ازق و بهره و لقمه و طوطی
قوشی و زله و سپاس و خوانده لقمهٔ قاضی دیرلر
بر طعامک اسمیدر و رفاهیت و ترنم و ایش و رونق
حال و انتظام حال و دستان و ساز و چالغی و نظام
و دوزن و نظام حال و عربیده بُعد و فراق معناسنه
نواز اوخشا و رعایت و اکرام التفات و تعظیم و
تکریم ایله و سازه نسبت چال و دوزن و نظام ویر
و غزله نسبت اوقی دیمکدر و وصف ترکیبی استعمال
اولنور نو آورده اوست انک ایجادی و مصنوعیدر دیمکدر

نوباوه طرفنده نوبهار باز فصلی ربیع معناسنه وبتخانه
نودولت تازه ویکی دولته ایرشمش کمسنه وصکره دن
دولت کورنکمسه نوزاد طفل وصبی نوسفر تازه
سفره کیتمش کیمسه نوش باد نوش یعنی عسل وشکر
اولسون دیمکدر نوشا نوش ایچ ایچ وایچه ایچه و
ایچلم ایچلم بزه ده نوبت کلسون دیمکدر باده نوشلرک
عادتلریدر که ایچلرندن بریسی قدحی الدقده سائرلری
یعنی الرنده قدح اولمیانلر نوشا نوش دیرلر نته کیم
ترکیده ایچلم ایچلم بزه ده نوبت کلسون دیرلر پس
نوشا نوش دیدکلری وقتده حاصل اولان آوازدن بانک
نوشا نوش ایله تعبیر ایدرلر نوشین طاتلی ولذیذ
نوید مژده وشتلق حرف النون والهاء نهاده
قونلمش ومقدر ونصیب اولان نسنه نهانخانه کیلار و
مخزن یعنی التون واقچه وسائر معتبر اولان اسباب
قودقلری یرکه عربجه اکا مخدع دیرلر وخلوتخانه مراد
اولنور نه که نه شاید که تقدیر نه در کرککه دیمکدر
حرف النون والیاء نیاز فقر واحتیاج وعرض
حاجت نیازمند فقیر ومحتاج نیرنک حیله نیش
عقربک وغیریک صوقدوغی عضوینه دیرلر نیک

وبددن قیود وعلایق دنیویه وجمیع احوال مراد اولنور نیکویی
کن ودر آب انداز امثالدندر ایلک ایله صویه آت
اکر بالق بلمزسه خالق بیلور دیمکدر نیل چویت دیدکلری
بویه درکه انکله اثواب بویارلر وکوک چچکلی صمار مشق
تخمی مراد اولنور ومصرده مشهور بر ایرماغک آدیدر
وعلامت معناسنه ده استعمال اولنور • نیلی شد کوکردی
دیمکدر نیم روز نصف النهار وبر مملکت آدیدر نیم شب
دون یاریسی نصف اللیل معناسنه نیم نظر ادنی التفاتدن
کنایه‌در

حرف الواو والالف

واخواست صورش وحساب وسؤال وجواب وتفتیش
وتفحص وادی دره در ووادی عشق ومقام عشق مراد اولنور
وادی اراک بر معین دره نک اسمیدر وادی ایمن
بیابانده در شول وادیدرکه حضرت حق جل وعلا حضرت موسی
علیه السلام انده تجلی ایلدی وکوی جانان مراد اولنور زیرا بو
دخی جانانک عاشقه اظهار جمال ایلدوکی یردر وادی
خاموشاندن مراد مقبره در وای عربیده ویل معناسنه
در جهنمه وعذاب وهلاکه ویل دیرلر وبر ایشدن رسول
اولدوم دیه جک یرده استعمال اولنور وبلبله نسبت
فریاد وفغان مراد اولنور

حرف الواو والجیم

وه اظهار ایلر بر لفظدر
محل تحسین هایی قولدر
استعمال ایدر نتکیم شاعر

بیت

گر منم وی سخن بر وه میکفت
هر که دید گفت زه و بر وه میکفت

فرهنگ

وجه اصطلاحده خرجه سورپلان ماله دیرلر که ترکیده اقچه
خرجلق ایله تعبیر اولنور و بها و مقدار و اعتبار مراد اولنور

حرف الهاء والالف

هاتف غیبدن آواز ویریجی و غیبدن کلن آواز

هاروت وماروت ایکی ملکدر دیار بابلده ایکیسیده بر چاهه ایاقلرندن آصیلوب قیامته دکین معذبلردر و هاروتدن عاشق و ماروتدن رقیب مراد اولنور و چشمه نسبت سامریدر

هان دیکدر ادات تنبیه در آگاه اول غافل اولمه و غفلت ایلمه و صاقین و تیز اول دیکدر

های وهوی ساز آوازینه و مستانه چغرشمه سنه دیرلر

حرف الهاء والزاء

هر آینه البته دیکدر و ایهام طریقیله آینه دن بعض محلده مرآت مراد اولنور نتکم یلسی برابر

هرجایی یلسی حرف نسبتدر هر یره منسوب یعنی هر نیه اولورسه وارر و نره ده اولورسه بولنه

هرزه کرد عبث و بوش یره گزوب واشغه یوقری خفته اوران کیمه درکه ترکیده یلرا کنز دیدکلریدر

هرگز احاطه ازمنه افاده ایدر دائما و ابدا و همیشه دیکدر

هرموز لار مملکتنک بر جانبنده دریای هند کنارنده بر شهرک اسمیدر عظیم حصاری واردر و هند دیارینک

هان اسما افعالدن تنبیه مقامنده مستعملدر مفرد جمع محلنده واقع اولنور بونده جمع ایچوندر آگاه اولوب غافل اولمه دیکدر
سودی

فاضل ایدر که هان کلمه سنکین در طوردیک برده عجم هان دیر مقام تحذیرده استعمال اولنور
هاهین کبی دشیشه

هان تیز اول و بیل بدان معناسنه و صقین دیکدر
نعمة الله

هجا یعنی ملامت و مذمت بر کمسنه نی ذم ایتمکه هجو ایتدی دیرلر شاعر بیت جهنمی و هجا گو عبید زاکانی

هبت کمسیه منسوب اولمیان آدم فرهنگ
تمجد اولقدر در فرهنگ السلیبور

باشته پرسنه دوتسور و بصالیورکه

دیرلر دستینه
بهارا و انکا معناسنه
وشیته

قفا باران شدید یعنی زیاده یغمور میر نظمی بیت
سخت سرما بود و باران هفا
شسته اند از زندگانی دست و پا فرهنگ

اسکلیسیدر قزلباش لار فسح ایده لی فرنکله اشتراک
اوزره تصرف ایدرلر ضرورت وزن ایچون واو زیاده سیله
هرموز دخی اوقورلر **حرف الهاء والزاء**

هزار بلبلن ایرکجه بر قوشدر اصلی هزار نوادر کثرت
استعاله نوا حذف اولنمشدر بو قوشه هزار دستان
دخی دیرلر **هزار آوا** بلبل در آوا آوازدن مخففدر

حرف الهاء والمیم **هما** دن جانان و
عالی نظر و صاحب سعادت و سخی النفس و کریم
الخلق اولان کیمسه مراد اولنور **همپشت** معاون و ظهیر
و یار و یاور **همپا** قرین و مصاحب **همت** دن برکت
و دعا و عنایت و نظر و التفات و توجه و مدد و
قصد و نیت و غیرت و تدبیر مراد اولنور **همتی** تدبیری
همتی کس در همت ایله دیکدر **همخانه** قرین و مصاحب
همدست مثله **همه دان** جمیع علوم و فنونی بلن کمسه
همدم یار و مصاحب و یولداش و مقارن و مونس
مراد اولنور **همدم جانی** جانه منسوب یعنی روحانی
مصاحب **همراز** سر داش و محرم و مصاحب مراد اولنور
همراز جام دن رند عالم مراد اولنور **همراه** یولداش و
رفیق و معین و ظهیر و یار و یاور و قولاوز مراد اولنور

هما بر مبارک قوشدر دشت قبچاق
و هند جانبلرنده اولور هر بار که
بیدا اولوب کورنسه اول
ترک ادمیسی سکر در کولکه
داخل اولمغه زیرا هر کیمک اوزرینه
کولکه سی دوشسه پادشاه اولور
یا بر اولود دولتلو اولور سودی

هما ابنت تمام بوایه معناسنه
سودی

هم بفتح اول و سکون ثانی
بمعنی یکدیکر و یکجا و دکر و همه باشد
و بمعنی نیز هم آمده است که بعربی ایضا
کویند و باشد بد ثانی در عربی
مرادف هم است و آن دلگیری
و آزردگی بود که سببی نداشته
باشد برهان

باهمعنان یعنی همراه و برابر
و بمعنی همه شد فهامه

ابو المعانی
نعت
بهر جا زد و معاشی
...

همان آنکه بیله بیله
باخود اوکیجه یابان
بوربن کشی دشیشه

هوت قیون یاغی واوصاف کامل معناسنه
هویدا سویدا وزینه استعمال اولنور فتح ها ایله
هَوَیدا معناسنه دشیشه

هُمشین سکون میم وکسر شین معجمه ایله همنشین لفظندن اختصار اولنمشدر شعوری

همسر دنه زوجه ومصاحب وبرابر مراد اولنور همصحبت
معاشر ومصاحب همنشین مصاحب ومقارن و
یار واکلنجه مراد اولنور همنفس دنه مصاحب ومقارن
ویار موافق ودمساز مراد اولنور هموثاق حجره داش
واوداشق همه شب بتون کیجه یعنی صباحه دکین یا
هر کیجه دیک اوله بهرشب معناسنه همکی جمیعا همین
انجق بو حرف الهاء والنون هندسه
بر علم در علم هیئات وحسابه مبنی درکه مقادیر اشیا
انکله بیلینور وفن رصد اکا موقوفدر هندو هندیه
منسوب دیمکدر واوله وبایله نقددر اما واوله تهند
مملکتنده متولد اولانه دیر وبایله عامدر کرکسه هند
دیارنده اولسون کرک اولمسون وهندودنه خال و
زلف جانان مراد اولنور هنرپرور هنر بسلیجی یعنی
اهل هنر هنگامه درنک وجمعیت وغوغا وفتنه
حرف الهاء والواو هوا آرزو ومحبت واشتیاق
وسودا وهوس وآرزوی عشق ومراد وهوای میخانه
وکره هوا مراد اولنور هواخواه هوایه طالب دیمکدر
ومطلق طالب ومحب ودوست وآرزومند ومشتاق
وعاشق مراد اولنور هوادار مثله هوش عقل وادراک

هویدا دوه هاودی شعوری

واوص

هوشان وهوشانی مثله کافرلر خاجن صوبه
بیرا قد قلری کون دشیشه
هیجا جنک وجنک
وقتی عربیدر دشیشه
هیبا شمشیر جوهردار
دیرلر دشیشه ره هیبا دخی دیرلر فرهنک

واوص هوشیار اسرک وایق وعاقل واوصلی هوش
دار اوصلی ول وعقلک باشکه جمع ایله واوصلو
حرف الهاء والیاء هی ادات تنبیه در اگاه و
حاضر اول دیمه وغافل اولمه دیمکدر ومقام تحزن وتحسر
ده استعمال اولنور یازق وآجیرم دیمکدر هیچ نگفت
هیچ نسنه دیمدی یعنی سکوت ایتدی هی هی ادات تنبیه
لردر البته البته دیمکدر حرف الیاء والالف
یادباد اکلسون اونودلمسون یادکن حفظ ایله وایت
واونوتمه یادگیر ازبر ایله وخاطر ایله ال وخاطرکده
طوت واوکرن ویا ازبرله یاقوت جام دنه مراد شراب ابدر
یاقوت جان فزا بیانیه در جانه ارتیرجی یاقوت
دیمکدر مراد لب جاناندر یاقوت خام دنه مراد شراب ابدر
یاقوت رمانی انار رنکلی یاقوت دیمکدر یاقوتی
رمانیلغله وصف ایدرلر زیرا یاقوت ده معتبر
اولان انار دانه سی کبی رنکین وبراق اولان یاقوتدر
یاخود یاقوت رمانی دنه باده سرخ مراد اولنور
یاقوت قدح دنه مراد شراب ابدر یاوه کرد ضایع ایلدک
دیمکدر حرف الیاء والکاف یگانه
اولکه هنرده وحید اوله نظیری اولمیه یکبار

یارب یعنی بمعنی آه وناله استعمال کنند ونیز بمعنی تعجب
وتحیر اید شرفنامه

یاران اصحاب وتابعین
وتبع تابعین دشیشه

تولاج بروزن تولاج لغت
خوارزمی در یکباره معناسنده
فرهنک

اوکان اوغلان یاتاغی رحم معناسنه دشیه

برکره و برا و غوردن و جمیعًا و تمامًا **یکباره** مثله **یکت**
بی مثل و بی نظیر و برقات و زبون **یکجو** اربه مقدارى
یا برار په جو یعنی جزوی و حقیر و بی اعتبار نسنه **یکحرف**
مختصر و مفید نصیحت و کلام **یکتا شده کان** دن
ارباب عزلت و اصحاب و خلوت و وحدت
یکتایی وحدت و خلوت **یکدم** بر نفس و بر ساعت
یکرنك ساده و پاك و صاف درون و ساده
دل و حیله سز و ظاهری باطننه موافق اولوب مرایی
اولمین کیمه که دورنك مقابلیدر **یکزبان** متفق
یکساله بر یللق یعنی اوزندن بر ییل کچن نسنه **یکسان**
برابر و مساوی و دوب دوز و برقرار و برحال
اوزره اولوب انقلاب اوزره اولمیان نسنه
یکسر برا وغوردن و بر کزدن و جمیعًا و تمامًا و کلّیًا
و تمام باشدن باشه و بتون **یکسره** مثله **یکسو شد**
بر یکا و بر جانبه اولدی و بر جانبه کتدی و قورتلدی
یکسو نهاد بر جانبه قودی یعنی ترك ایلدی
یکسو باش دور و بعید اول دیمکدر **یکشبه** بر کیجه لك
دیمکدر تا مقدار معناسین افاده ایدر **یکقبا** بر قفتانلی
یعنی چیلاق که زیاده فقردن کنایه‌در **یکنظر کرد**

برنظر

برنظر ایلدی یعنی بر کره و ادنی التفات ایلدی دیمکدر

قطعه لمؤلفه

چون تمام شد خم نهادم جو جهره ● نام این مجموعه در وقت ختام
بو که یابد نزد عالم اعتبار
چون زر خالص الی یوم القیام

ای دم که اندر دفع غم ازین پرواز
کوکا ایلدم بر صحرا اندن
صدا کلوکوزه نیش ایتدم [illegible]
یا هم کولی زنش کم ابد [illegible]

فالعدل تثمن فی صروف الدهر تحقیق
فالصرف تجمع للعدل فی [illegible]

دانی چو بر کشید [illegible] کشت [illegible]
[illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله وحده والصلوة علی من لا نبی بعده وعلی آله وصحبه وتابعیه وحزبه
اللهم ایّد وابّد عبدک سلطاننا الاعظم وخاقاننا الافخم خلیفتک علی خلقک
وامینک علی رعایة حقک بما قلدته من سیفک ومکنت له فی ارضک وهو مشغول
اللسان بالذکر والقرآن ومشغوف الجنان بالتوحید والعرفان ممدود الهمة الی نصرة الدین
وحمایة حوزة الاسلام والمسلمین علی سریر ملکه بالبقاء الی یوم الجزاء مصوناً عن مکر الماکرین وکید الاعداء
مع قرة عیوننا اولاده النجباء [illegible] الذین هم نجوم سماء السلطنة السنیة ودرر صدف بحر
الخلافة العلیة اللهم طول اعمارهم بالاقبال والسعادات واحفظ اقدارهم عن الخسوف وجمیع الآفات
وادم بدورهم فی المملکة الحنیفیة وامدد باستدامة ایامهم ظل الشریعة المحمدیة واحم به وبهم
بلدتنا وبلاد اهل الایمان وازح عن ارجائها ارجاس الکفر والشرک والطغیان
وایّد جیوشه ابری وبحری وارحمنا انت مولانا فانصرنا علی القوم الکافرین یا رحیم یا کریم
وصلی وسلم علی سیدنا محمد واله واصحابه دون العدد والاحسان

[illegible]
[illegible]

نوید نواله معناسنه امیر معزی ز وضعیفانرا امید و ز وفقیرانرا نوید
روا اسیرانرا عطا ز وبیتمانرا منال و مژده بشارت معناسنه
حافظ بناکه روایت سلطان پادشاه رسید و بشارت ایدیجی
معناسنه دخی مرویدر ودنریجی وارغالنجی لرزان معناسنه مصرع
تن عدوی تو باد از عنا چو زال نوید

نهال دوشنجک نسنه لره دیرلر دیشه
نهادگی کشیلک قفتان که جمعه ده وبیرامده کیرلر دیشه
نیروی قوت وطاقت دیشه
ننی قران وضبر نوی واوک کسره سیله قران
وضبر ننی معناسنه واوک سکونیله جدید
معناسنه دسه

وابس جستن کیرو یه صیچرامق وکیر واو تورمق فتح جیم وسکون
سینله در واپستن فتح بای فارسی وتای مثناة وسکون سین
مهمله ایله بمعنی وابس جستن وابسین فتح بای فارسی وکسر سین
مهمله وسکون یای تحتانیله صکره کی وصوکه قلان هر نسنه ده
استعمال اولنور مثلا نفس وابسین دیرلر صوک نفس معناسنه
وبر قومک اسلافی کید وب کیرو قلانلرینه دیرلر ورمک سعوری
وشته اته کشنه سی صهیل معناسنه اکثریا واو حذف ایدوب
شته دیرلر دشته
ورسا صغرجق دیدکلری قوش ورکا جیلاق ورنا کوجه
کورجین حمامه معناسنه عربجه ورتا دشته والا مقدارده وهمده
بوجه اولان بزرکوار وبلند شان ودوست دبنده کی ووالا دیدکلری
اینجه طوقنمش حریر دسه

نفرین ایلنج وبیزار یکرنمک فاضل ایدرکه تحسین مقامنده
استعمال اولنان افرینک مقابلی نفرین در فارسی ورزدی
دیجک پرده دیرلر نفرینک اصلی ناآفرین در فارسیده ناسلب
ایجوندر غبیده لیس کبی لغت دشیشه
جنین کفت شاه جهان کیقباد که نفرین بد بر زن نیک باد

نعما بکسر فغتح جمع نعمة شرح الشفا لعلی القاری

نکتهها اسلوب عجم اوزره ذوی العقولك غیری اولدوغیچون ها ایله جمع
اولمشدر نکته لغت عربده بر چوق اوجیله یره اوره رق نشان پیدا
ایلمکدر بو معنا اکثر تفکر و تحیر وقتنده اولور که انسان برنسنه یه
دوشونور و بی شعور بو ایشی ایشلر نکته اصلنده مصدردر نکت نکت
یعنی نصر بابندن صکره قلوبده مؤثر اولان کلام لطیفه اطلاق ایدیلر

سودی

نوا اون بش معنایه کلور اول نغمه دیرلر عموما ثانی اون ایکی اصول مقاملك
بر مقامی ادیدر خصوصا ثالث جمعیت و سامان معناسنه رابع رونق حال
و غنای مال خامس خوراك هر روزی یعنی قوت یومی سادس سپاه
و لشکر معناسنه سابع برگ و ساز دی اولمق دخی مرویدر ثامن یعنی
گرو و رهن معناسنه تاسع پیشکش حکام و ولاة که پادشاهلره
ویررلر مدارا و ایمن اولمق ایچون عاشر بمعنی نبیره یعنی [illegible]
فرزند زاده اوغول اوغلیدر که نوه دخی دیرلر حادی عشر اسم مقولدر بعض
فرهنکلرده اسم معنی اولمق اوزره مرویدر ثانی عشر بمعنی نوشته
ثالث عشر بزرگ و مهتر رابع عشر اوج یعنی نسنه اوجی
خامس عشر طوطی معناسنه مرویدر شعوری

نال واسطی قلم ایجنده اولان ایچ تللر دره سودی
نامه عرف عادده مکتوب دیدکلریدر ایجنده نامه یعنی
آدیاز لمغله مکتوبه تخصیص ایچون اخرنه ها الحاق
ایتمشلردر حقی شرح بند
نابروا سراسیمه و قورقمز و قایرمز و اکسکی دکل دیدکلری شمس فخری
بیت پناه ملک سلیمان شهنشه ایران
که اسمان زمعالی اوست نابروا دیمشدر
ناربا انار آشی و نار دنک دیدکلری ناروا مثله
نان فارسیده واوایله بارا سنده تبادل و تواخی وارد دیمشدر
ناها ارتیجی زیاده اولجی معناسنه دیمشدر
ناشتا ویره سی نسیه معناسنه و قرنی آج اولان کمسنه
کمال محروم ان کرسنه که برخوان پادشاه
عمری نشسته باشند و کویند ناشتاست
دیمشدر

نبود فعل نفی ماضیدر ماکان معناسنه در اصلنده بود ایدی
مشترکدر فعلده حرف بننده حرف اولیجق حکایت حال ماضی
معناسنی افاده ایدر غیرنده کان کبی مثلا کان زید قائما
دیسک زید قائم ایدی دیمکدر کذلک زید قائم بود دیسک
اما فعل اولیجق کنه کان کبیدر اولدی معناسنی افاده ایدر
بونده نون نافیه ایله لیس معناسنه اولور نیز ونوز
وهنوز بعضیلر بونلری حروف عاطفه دن عد ایلدیلر
سودی

غاجى اول كسنه كه مدام شراب ايچر داكا مباشر اولور ديشه

ميانجى حكم سمسار و مصلح معناسنه ديشه

مهدما ال يوز سيلك سنه عوام تحريف ايدر

مهرمه ديرلر ديشه

ميان بالا اورته بويلو ديمك اولور

مدارا تواضع واتقادن بر نوعدر عربيدر فارسيده شايعدر ديشه

المعرب بالضم وتشديد الراء شول كلمه دركه اصلده عربى اولمايه
صوكره دن قاعده عرب اوزرنه استعمال ايده لر اخترى

[illegible]

نازالکی معنایه در اول شیوه واستغنا شیخ سعدی بیت نازت بکشم که نازنینی
تا بر سر و[illegible]نشینی ثانی حضور وراحت معناسنه شاعر بیت برفتیم
بانیز مای [illegible] بروتلخ کردیم ارام وناز عبیده غنج ودلال که شیوه یه یقاین
اوضاعدر [illegible]ات الفضلاده براغاجدر عبیده صنوبر دیرلر فرهنگ شعوری
نر ماده [illegible]ی معناسنه در که هم ارکک وهم دیشی در یعنی برکمسنه‌نک هم ذکری وهم
فرجی اوله ابو المعالی بیت نرماده است کوبی اغیار بد لقا هرگز ندیده ام بجهان ماده نر شود
فرهنگ

نازنین یعنی حبیب نعیم
سروری
ناشتا ویره‌سی نسیه معناسنه دیشه

ناشنا یاد معناسنه وسیلة المقاصد صاحبی جفت وویره‌سی نسیه معناسنه نقل ایلمش
دیشه

ناب خالص وعرف یعنی نسنه قارشمامش اولا مثلا مشک ناب وشراب ناب
دیرلر ومجازا صافی معناسنه استعمال اولنور لعل ناب دیرلر
وسوری ازو دیشنه دیرلر وبیوک دیش معناسنه ده
استعمال اولنور پیل دیشی کبی دیشه

ناسزا [illegible]

کاسهٔ درویشان دائره شکلنده بر قاج ییلدزدر عرب فکه دیرلر
وفی الصحاح وهی کوکب مستدیرة خلف السماک الرامح قال الاصمعی تسمیها
الصبیان قصعة المساکین والسماکان کوکبان نیران وهما السماک
الرامح والسماک الاعزل دشیشه

غالیه بر خوش قوقولی ترکیبدر مشک وعنبر وباندن غالیه دیدکلری
مشک ایچوندر که بهالیدر زیرا غالی بهالیه دیرلر که اول بو مرکبه غالیه دیین
سلیمان بن عبد الملکدر غالیه‌یی وصف ترکیبدر یا بیدندن
ازمک دیمکدر مشکی ده بویه در بونک اصلی بودر که مشک وعنبر وغالیه
ازلدیکی وقت زیاده قوقو ویریر زلفه وکاکله وگیسویه عنبرین که
مشکین ویا غالیه وعنبرین دیرلر بونلره زیاده قوقو اسناد ایلمک ایچون
سودی

مطلب نهی حاضردر طلبیدندن مشتقدر طلب ایلمه دیمکدر
طلب لفظ عربیدر بر لفظ عربی که عجم تصرف ایلیه لر یعنی مصدر
وماضی ومضارع وامر ونهی صیغه‌لرینی چکرلر آنکا معمول درلر
مثلا طلبیدن وطرازیدن کبی سودی

قیراط بچوق دنک و دخی بر حکردک اغرلغی و دیرلر که
اون التی قیراط بر درهم و یکرمی درت قیراط بر
مثقال اولور عند البعض بچوق دنک و التی حکردک که
بر حکردک ایکی اربه اغیدر اصلی قراط ایدی رانک
تشدیدی یایه تبدیل درایه خفت ویروب قیراط
دیدیلر اما احادیث انجنده وارد اولان قیراط جبل احد
معناسنه در دیو تفسیر ایلدیلر   فرهنک شعوری

قیناق شیردان وسبزندی وعود اغاجی دیشه

كدخدا خداوندخانه معناسنه قال العلامة
في شرح القانون كده باللسان البهلوي البيت
وخدا معناه الرب وكدخدا معناه رب البيت
وقد يستعملونه بمعنى المدبر في الامور وشيشه

لنکر بسکون نون وفتح کاف فارسیله بش معنایه کلور اول معروف
کمی نک چتال دموری که کمی قرار ایتمک ایچون دریایه براغوب کمی یی
طوغرودرلر ثانی مؤید الفضلاده خانقاه معناسنه در بعضی اول مکانه
دیرلر که سرکون انده طعام طبخ اولنوب محتاجان اطعام اولنه میرخسرو
بیت کار بیداران نباشد خوابگاه آراستن بستر درویش خواب
آلوده جای لنکرست ثالث وقار وتمکیندن کنایه در رابع اول
کمسه یه دیرلر که مکر وحیله ده مرتبهٔ اعلاده اوله بومقوله یه کربز دخی دیرلر
خامس قلندرخانه معناسنه در ابو المعانی بیت اکر مهمان شوی یکشب
فرهنگ
بلنکرخانهٔ رندان بیاموزی طریق رندی ومستی زمی نوشان
قالوفیا شده لونا مثله قیاقورغی دیشه
لوفلیا قیاقورغی

لالا بیلدرجی معناسنه در سودی

لولو واو اصلیله شول قره جه کوزلیدر که یغماجی اولور وقت بشارتده
لولو دیمکله صدا ایدرلر اول سببدن لولو دیرلر جمع ایدوب لولویان
دیرلر واو ثانی یی حذف ایدوب لولیان دخی دیرلر دلبر کوزل که
فتنه انکیز ویغماجی اولور بو سببدن استعاره اطلاق اولنور
عربجه اینجو دیمکدر جمع لآلی کلور دیشه

لاب بلوارمق لابه معناسنه لب با عربیله غنجه شفه معناسنه وکنار
وطرف معناسنه استعمال لب دریا لب سبزه درلر لب با عجمی ایله چنار
اغاجی وکاش وسیلی که برکمسنه یه اورلر طب نجه معناسنه که جیم عجمی ایله
کاج دخی دیرلر لغتدر لبلاب صارمشق لجب رجب
وزننه اواز صوت معناسنه دیشیه
لُهراسب سلاطین عجمک ایکنجی طبقه سی که کیانیدر انلردن پادشاه
اولدر واول لُهراسب بن اورند بن کیقباددر که کیکاوس بن
کیقبادک کوجک قرنداشی کیخسرو دک سیاوش بن کیکاوس اوغلی
وقرنداشی اولمغین ترک تاج وتخت ایدوکده سلطنتی مذکور
لُهراسبه ویردیکه باباسنک عمیسی اوغلی ایدی دیشیه
مام وباب انه واته والدین معناسنه دیشیه

قافله بفعل یقفل دن یعنی نصر بابندن اسم فاعلدر اصلنده
طائفهٔ قافله ایدی کثرت استعمال ایله موصوفی ترک
اولندی مصدری قفول کلور لغتده سفردن دونمکه دیرلر
اما اصطلاحده واستعمالده جماعت مسافره دیرلر کرکسه
کیتسون وکرکسه کیتسون سفردن دونسون اما
عسکری جماعتی اولمامق شرطیله افرنده یا وحدت ایچوندر
بر قافله دیمکدر سودی

قلقل صراحیده و غیری اغزی طار اولمغله بر غیری قابه اجنده کی
صویی و یا شربتی قومق لازم اولسه قورکن اول قابک بوغازندن
حاصل اولان صوته در لر ایهام طریقیله ذکر اولنور گاه ایکی قل
لفظندن مرکبدر که قال یقول دن امر اولور سوکدی

قَبیطا باد هوا معناسنه دیشه

قَراسیا کراس آلو بالو
معناسنه دیشه
قراصیا حقنه

قفا اکه عربیده و فارسیده
مشترک لغتدر دیشه

غم لغتی مشترکدر قیغو وغصه معناسنه فارسیده وعربیده مستعلدر انجق فرقی
بو قدر که عربیده ماضیده استعمال اولنور فارسیده هم ماضی وهم مستقبلده استعمال اولنور
زیرا عربیده غصه یه ماضی یه غم ومستقبله هم دیرلر فارسیده بو تفاوت یوقدر
عربیده مفرددر که جمعی غموم کلور فارسیده هم جمع وهم مفرد اولنور کاهی جمع اولمق
اوزره غمان دیرلر اما جندان مستعمل دکلدر شعوری

معلوم اوله که بر کلمه‌نك که آخرنده میم اولسه اکا یاء نسبی داخل اولمالی اولسه
ایکی طریقیله در بریسی بودر که سائر الفاظ کبی گاه یالکز یا ادخال ایدرلر غمی
وتمی کبی وگاه نوننده تأکید ایدرلر غمین وتمین کبی وبریسی دخی یا ایله نوندن
اوّل بر کاف عربی توسط ایدرلر غمکین وتمکین کبی سودی

غُوشا صحرا وبیابانلرده دوکلور قومش اربه وبغدای باشیدرکه فقرا ومساکین
زماننده دوشوروب ترکیده بشاق دیرلر جمع ایلدکلری اربه وبغدای باشی دیشه

غوغا معروف ترکیده دخی استعمال اولنور غلبه اصوات معناسنه دیشه

غورا صربه اغزی ودیب غور معناسنه دیشه

غَرْد فغان وفریاد واواز ایله اغلامق غَوْ جشله فتحله دیشه

غُلو مبالغه د غوغا وغلبه دیشه غُوغُو کوکرجین دیشه

عاشق اسرار عشقی کشف ایتمکه همراز وهمزبان
بولمد قلندرن صبا ایله مصاحب ومحاکا ایدرلر
بوجهتدن درکه صبایه برید عاشقان وپیک
مشتاقان دیرلر   سودی بر حافظ

ساقیا آن قدح آینه کردار بیار قدح آینه کردار بیار در
کردار وصف ترکیبیدر کردکنور یجی یعنی زیرا کرد کاف
عربینک فتحیله اسمدر فعل معناسنه اما معنای علم ترکیبی به
نقل اولنوب عمل معناسنده مستعملدر اکثر وکاه اولورکه
تشبیه مقامنده استعمال اولنور بونده کی کبی آینه کردار مثال
دیکدران قدح بیارک مفعولی
سودی
یعنی فعل کتورجی زیرا بیان

کرداب کاف عجمیله جولک که دریاده اولور
صو بردلو بردلو چرخ ایدوب دونه دورر اقارکمی
اکا اوغرسه خلاص بولمز هلاک اولور دیمه

الفاء المفتوحة

لسان فارسیده فا ایله با و واو اراسنده تواخی وتبادل واردر
سفید وسپید وزبر وزفر وزور کبی وکاف عجمی ایله با اراسنده دخی
تواخی واردر نبجشک وکنجشک کبی وباء عجمی ایله فا اراسنده دخی تواخی
واردر پارسی وفارسی وفیل وکاف عجمی مطلقا تعریب اولنسه جیمه ابدال اولنور
برکار وفرجار کلنار جلنار کبی نته که جیم عربی بی تعریب اتسه لر صاده تبدیل
ایدرلر چین وصین کبی وزاء عجمی دخی جیمه تبدیل ایدرلر لاژورد لاجورد
دیرلر وهر اسم عجمینک اخرنده ها علامت اولسه که فتحه یه علامت ایچون یازرلر
تعریب اولندقده اکثر بودر که جیم ساکنه تبدیل اولنور ابلج وبابونج کبی
اصلنده ابله وبابونه ایدی وکاه اولورکه اول هادن بدل قاف کتوررلر بادق
باشق کبی اصلنده باده باشه در جیم مفتوحه اولنده ذکر اولنور

سرنای تحریف ایدوب ظرنا دیرلر که چالارلر دیشه

اورس کسر واو وسکون رای مهمله ایله سرو کوهی

درکه عینده اپهل دیرلر شعوری

سنا اوستا لفظندن مخففدر دیشه

سروا سروا لفظندن مخففدر باشی اچق ویلانجی کذوبه

معناسنه واف نه ویلان سوز بو معنایه تشبیه مجعا ایله

دخی لغتدر داستکاره سوز وای سر و معناسنه دیشه

سرنا اول الت که جنک محلنده وبشارت وقتنده

چالارلر عامه تحریف ایدوب ظرنا دیرلر دیشه

سورنا زیاده عظیم قوللق که انده عشرت وشادیلق

اوله وسورنا دیدکلری الت که چالارلر دیشه

ازاد لسان عربیده معتق معناسنه در نغمتی فصرله دخی
مرویدر دیمش و قورتلمش معناسنه دخی استعمال اولنور
سرو اغاجنه و قاین اغاجنه دیرلر و روایت اولنور که
مجنون قیس عامری بر کون کورر که باغده بر باغبان
بر سرو اغاجن کسر باغبانک ایاغنه دوشوب بونک
قدی قد یاره نوعا مناسبتی واردر کسمه یازق در دیو
تضرع ایدر و باغباندن صاتون الور اول سرو ازادن
نامیله معروف و مشهور اولمشدی بعده بر سرو موزون
اولسه اول سروه تشبیه ایدوب سرو ازاد دیرلر ایدی
کیده رک تشبیه ایدرک کثرت استعمال ایله بر درجه یه
وارد یکه هر سروه سرو ازاد دیرلر اولدی اشعارده چوق
استعمال ایدرلر دشیشه

ازاد فتح زاد معجمه ایله ممدوده ده ذکری مرور ایدن ازاد معناسنه در
مصرع نظمی بیت شود دردو عالم ز محنت ازاد کر از روز محنر
شد اندر بیاد شعوری

سمندر بر قوشدر که اود ایچنده اولور وهم اود ایچنده حاصل
اولور روایت اولنور که بر یرده بیک ییل اود یانسه اول اودده
سمندر حاصل اولور بعضیلر ایدر بر حیواندر قیون دکلو اولور
رنکی اق اولور و کلکونی اولور و تسیل اولور وصاروا اولور
توبلرین الوب اکیررلر مندیل ایدرلر کیرلنیجک اوده براغورلر
کیری بنار کر وجقاررلر هرکز یانمز دیرلر بعضیلر ایدر کلر کبی برجانوردر
درلو درلو رنکی اولور بیت کبوتر در پناه دولت تو درآتش خانه
سازد در سمندر سمندن مثله سمندرن براددر و سمندر معاشه
دخی کلور سمندل مثل سمندر سمندور مثله شمس فخری بیت
کبوتر در پناه دولت تو درآتش خانه سازد چون سمندور
نعمة الله

سنبه سکون نون و فتح باء موحده ایکی معنایه در اول یعنی فریفته
یعنی الدانمش حکیم زجاجی بیت برون کن ز دل نقش خواب و
خیال مشو سنبهٔ ملک و مال و منال ثانی بردمور
الندر انکله اغاج و بعض نسنه دلر اغر بیده منقب
دیرلر و اکه موریه ده در و بدر مولانا عرفی بیت
بعقد گوشهٔ دستار شعراں حریص
که بی برات وصله سنبه ایست برازار
فرهنگ شعوری
سوراخ شنب اولنمشتر که انکلات طینا غنین دار ار دشب
شنب خانهٔ زیر زمین دیشه

الشعوذة في الاساس هي خفة في اليد واخذ كالسحر
وكذا الشعبذة وقيل للبريد الشعوذي لخفته
حاشية كشف للتفتازاني

ومن انواع السحر التخيلات والاخذ بالعيون ويسمى
الشعبذة وهي عمل رجل اسمه شعباذة ومبناه على
تغليط البصر فان الشعبذ الحاذق يظهر عمل شئ
يشغل اذهان الناظرين به ويأخذ عيونهم اليه حتى
اذا استفرغهم للشغل بذلك الشئ عمل شئ اخر بسرعة
شديدة فيبقى ذلك العمل خفيا بتعاون الشيئين احدهما
الاشتغال بالاول والثاني سرعة الاتيان بالعمل الثاني
وح يظهر لهم شئ ما ينتظرون فيتعجبون منه بدايع زاده

شكرانه ده اولان ما رسمی تخصیص افاده ایدر یعنی سلامت
شكرانه‌لری ایچون شكرانه شول صدقه در كه بر كمسنه من عند الله
كندویه متوجه اولوب احسان اولنان دولتك قدرینی
بیلوب واول نعمته بدل تشكرك عهده‌سندن كلمدیكین
تحقیقا بیلدكده عدم اقتدار تشكردن ناشی فقرایه صدقه ایتدیكی
نسنه در سودی

فرهنگ طقوز معنایه کلور اول بمعنی دانش کمال اسمعیل بیت
فلک زقدر تواندوخته بسی رفعت خرد زرای تواموخته بسی
فرهنگ ثانی ادب معناسنه ثالث فضل وهنر رابع
بمعنی عقل وخرد خامس هوش معناسنه که عقلدن عبارتدر
ترکیده بوکا اوص دیرلر سادس بمعنی تمکین ووقار
سابع لغات فارسیه یی جامع اولان کتابه دیرلر ثامن کیکاوسک
مادری ادیدر تاسع اول اغاجه فدانه دیرلر که دالنی کوکی
یانندہ یره یاتوررلر تمام کوک بغلدقدنصکره اصلندن کسوب
قالدروب اخر یره دیکرلر بوکا داریخ دخی دیرلر کذا فی فرهنگ
جهانگیری فرهنگ شعوری

فرا یوقارو و کیرو و فارشو و مجازا اوست فوق معناسنه ده کلور
صحاح عجم صاحبی ویکا وطرف معناسنه ده مستعملدر دیمش و تحسین لفظ
ایچون فعللر و مصدرلره اولنه داخل اولور فاضل ایدرکه فرا فراز
لفظندن ترخیم اونمشدر جمع معناسنه کلن فراهم ده کی فرانک اصلی فرازدر
دیمشه

وتنی کرد یعنی تواضع ایلدی شیخ نظامی بیت فروتن بود هوشمندی
بین نهد شاخ پر میوه سر بر زمین فروداورد سرکش
توانایی زبون ایلمکدن کنایه در شیخ نظامی بیت فروداى ازسر
ن کبر واین ناز فروداورده خودرا مینداز فروکرد
ع ایلدی شاعر بیت درروز عید ساقی ازغیر در فروکن
ستی بعذر خواهی در گردن سبو کن فولادچنگ یعنی متین
محکم مولانا هاتفی بیت چو دیدند دیوان فولاچنگ که اهن نخواهد
شکستن بسنگ از فرهنگ فرورفت باتدی وطالدی
جوهرة اللغة

زمرد اگرچه را مشدد در اما بونده ضرورت وزن ایچون مهمل سکون ایله
و زانک تخفیفله اوقونور که زمرد ضم میم و را مشدده ایله بر یشل طاشدر
که حقنده خیلی خواص ذکر ایتمشدر جمله خواصندن بری بودر که اول
جوهری طاشیانلردن حیات و عقارب فاچار واقعی که انگرک دیدکلری
بر نوع ییلاندر اول گوهری گورسه اولور اعیان ناسدن بر دولتلی نقل
ایلدیکه ببرجک نام شهردن امده گیدردم یول کنارنده یاتر بر ییلان گوردم
ناگاه باشین قالدروب بکا باقدیغی کبی ارقاسی اوستنه گلدی اما بوکا
نه اولدی که دیو تعجب اوزره بوکا ناظر ایکن یانمده زمرهٔ فضلادن بر اهل علم
کیمسنه وار ایدی ایندی خاتمده اولان طاشنه جندر دیدم که زمرددر
دیدی زمردی گورمکله هلاک اولدی دیدم بونک سرنی بکا بیلدر که
زمردن اکا نه ضرر اصابت ایلدی پس قاضی بکا زمردک عجیب و غریب
نیجه نیجه خواصنی بیان ایلدی اول زماندن بری زمردی یانمدن
هیچ الک ایلمدم دیدی سودی

زمرد زانك وميمك ورانك ضمه‌لريله زياده خاصه‌لى
بر بشل طاشدر بركسه زهرلى حيوان صوقسه ويا زهر
ويرلمش اولسه اندن ايكى اربه اغرلغى سحق ايدوب
ايچرسه‌لر باذن الله تعالى شفا بولور وصرعه اولمش
كيمسه‌لر انى كوررسه هركز اكا صرعه اولمه ويلان وعقرب
اندن قچه‌لر واوغلان طوغرمقده بر عورت زحمت چكسه
صاغ اويلغنه انى باغلسه‌لر باذن الله آسان طوغره
ويلان انى كوررسه كوزى كور اولور ودخى نيچه خاصه‌لرى
واردر زبرجدله برجند سودى شرح گلستان

ز دست جور تو گفتم ز شهر خواهم رفت بخنده گفت که حافظ برو که پای تو بست

محصول بیت بو درکه جانانه دیدم که سنک جور وجفاک الیندن شهردن
کتمک ایسترم جانان ذی خنده ایله دیدیکه ای حافظ ایاغک کیم باغلادی
وارکت یعنی کیده میه جکک اشکاره محضا بکا کانه ناز ایتمک ایسترسک
یعنی اولقدر استغنا ایتمه اکر بندن بوسوز ایله کیدیله مرادک بندن
اقبال اولسون درسک وارکیت کورین کیده بیلرمسین سوزی

زرکاب مرکب ~~زراکاب~~
زاکاب معناسنه دشه

زرآیو نقاب معناسنه در شعوری

زردو آلتون دوکیجی معناسنه در شعوری

محصول مباد ارکه بزم اشجاردن وغنچه نك دلندن یوز دوکم اچلدی یا خود یوز
دوکم اچدی یعنی نسیم اچدی چونکه سنك هوا که کوکل بغلدی نسیم بونده ایکی کار ایدر
بری اولدرکه قنچه کوچکاناندن محبوب ایدر هر مشکل ایشکه وارد ر انی فتح و کشف ایدر
بری دخی اولدرکه دل غنچه دن دخی کرهی فتح ایدرکه اچلوب کل اولور نفس غنچه
خود مشکل کرهدر انی نسیم اچنجه البته کل اولماسی لازمدر حاصلی نسیم کل مشکلا
تابع اولوب عاشق اولانی محلك دن کاه وبیکاه کذر ایتمك اکا حاضر و ایدر
بس قلوب بزم مشکل کار بمزدن وغنچه دن یوز کره فتح ایدر و سودای

زرسا حلیمی سکه زر التون زرسا ده لفظندن مخففدر دیمش
نعمتی وسائر ارباب لغت سکه زر التون اواخی دیمشلر دیشه

ــــ اگر روزی باستعداد بودی
زنادان تنگ روزی تر نبودی

رکناباد بیوک دره‌نك ادیدرکه الله اکبر دیدکلری طاغك دیبندن چقار
رکن اباد دینلمکه سبب بو درکه متوسطی صاحبی سید رکن الدین اولمغله
اطرافنه سدلر چکدروب وبعض یاپیلر یاپوب حد ذاتنده اول سدلر
دها بجا نشیمنلر سببیله بر دلارا مقام و خوب تفرجگاه اولمشدر قاعدهٔ
اعجامدندرکه بر دیاری یاخود بر یری بر کمسه احیا و اباد اتسه البته
انك نامنی اباده الحاق ایله اول مقامه علم ایدرلر محمود اباد و حسین اباد
و استانبولده جعفر اباد کبی کاه اولورکه بر شینك وصفنده کمال حق تعبیری
ادا ایچون اباد درلر خراب اباد کبی یعنی زیاده خراب اولدوغنی
تعبیردن عبارتدر گلگشت رکناباد کنارنده مصلای شیرازه متصل
بر مقبول فرح فزا سیرانگاه در سودی شرح حافظ

گلگشت گشت سیره دیرلر و گل بونك کبی ترکیبلرده عظیم معناسنه در نتکم گلبانك
دیرلر اولو آواز معناسنه سودی

چاه نخشب ماوراءالنهرده ترمذ یاننده برشهر دیدر و روایت ایدرلرکه
مذکور شهرده بر مشهور قویی واردر ایچنده ای وکون کبی شعله لونمه کوربنور
ومشهوردرکه مذکور قویدن مقنع خراسانی که الوهیت دعواسن ایدردی
سحر ایله ذکر اولنان قویدن برای صورتن کوستردی شاعرلر ذقن
محبوبی اول چاهه نسبت ایدوب چاه نخشب دیرلر روایت ایدرلرکه مذکور قویدن
کیجه وکوندزده دائما بهر تاباک ای شکلی کورینور اول شکله ماه نخشب درلر
غائبنده منور اولدوغندن اوتری محبوبلرن عارضلرینه تشبیه ایدرلر بیت
سه روزان ماه در چه بود تا شب چو ماه نخشب اندر چاه نخشب
ونخشب ایدر ایکی معناسنه در دشنه

حافظ

زاهد دهدم توبه ز روی تو زهی روی
هیچش ز خدا شرم و ز روی تو حیا نیست

دهد ایکی مفعوله تعدیه ایدر ومفعول ثانیسی کاه صریح اولور وکاه غیر صریح
بونده ایکیسنده صریح واقعدر بری میم متکلم وبری توبه زهی بونده عجب
معناسنه در هیچش شین ضمیری زاهده راجعدر شرم اسمدر او تامه معناسنده در
حیا بونده بو معنایه در محصول بیت بودر که زاهد بکا سنک یوزکدن یعنی
عشقکدن توبه ویرر عجب یوز یعنی نه بک یوزی وار دیمکدر هیچ انکله اللهدن
شرمی وسنک یوزکدن حیاسی یوق یعنی هیچ بونک کبی یوزدن توبه می
اولور ویاخود بونی سومده اختیاری اولور
سودی

چگل دیار ترکستانده بر موضعدر که محبوبی غایتده
خوب وبینظیر اولور جمیعی بت پرستلردر واندهر کلیسانک
ادیدر که غلبه ایله اکا اسم اولمشدر واول بتخانه ده غایتده کوزل
جاریه لر بتلره خدمت ایدرلر و بتلره طابمغه وارن
خلقک هر قنقسی بر بیه میل ایلسه عبادتدن عد ایتمکلین منع
ایتمیوب ایتد وکلری فعلک اجر وثوابنی بتلره ایثار ایدرلر
بو سبب ایله بتلره طابمغه غایتده میل حاصل اولور وقراجه
طائفه سنه دخی چگل اطلاق نهایت مرتبه ده یغماجی اولدقلری
جهتندندر محبوبلر دخی عقل و دل غارتی و سائر ما ملکن
دائما نالان و یغما ایدرلر انلره دخی اطلاق اولنور جل
جیم عجمیله جهل لفظندن مخففدر قرق اربعین معناسنه
وجیم عربی وتشدید لام ایله اکز ده قلان صاب چهل قرق
اربعین معناسنه هانک کسری وسکونی جائزدر

جام جم وجام جهان نما وجام جهان بين بر قدحك اسميدر كه اول جم نام بر
پادشاهك زماننده حكما پيدا ايدوب احوال ممالكى انكله كوزه درلر ايدى
يعنى بر مملكت اهاليسينك نه حالده اولدوغنى بيلمك مراد ايتسه‌لر انكله
اول قدحه نظر ايدرلردى واندن اول مملكتك خلقى نه حالده اولدوغنى
انده مشاهده ايدرلردى بو حال دارا ابن بهمن زماننه كلنجه بويله ايدى دارا فوت
اولوب داراب كه اوغليدر واسكندر روميك اتا بر قرنداشيدر اول قدحى
ارث طريقيله اكا انتقال ايتديكى اول سببدندر كه اسكندر هر باركه باباسنك
مملكتندن حصه طلبيله دارابك اوزرينه عسكر چكوب كلدى ايسه داراب
اول جامه مالك اولمغله اسكندرك حالنى جامده مشاهده ايدوب وتدبيرينه واقف
اولوب اول دخى حركت ايتمزدن مقدم اكا قارشيلق دفعنه تقيد ايدوب
اسكندر عسكريله اوزرينه كلدكده داراب هر وجهله حاضر بولنمغين البته اسكندرك
عسكرينى بوزوب واسكندر انك حالنه مطلع اولامامغله هميشه مغلوب اولوب
ظفر بولامزدى بالآخره اسكندر يانينده اولان حكمايه امر ايدوب واينه‌يى
پيدا ايلديلر يعنى اينه اسكندريك دخى پيدا اولمسنه باعث جام جهان نما در اما
مشايخ قتنده جام جمدن مراد قلب عارفدر كه جميع اسرار غيبيه الهيه يه وساطتى
قلبله مطلع اولورلر سودى شارح حافظ شيرازى

جامهٔ بادرو ایچ طونی جامهٔ بادرون معناسنه دکونده‌یه کیلن بالون
معناسنه ده کلور دشیشه چاو برنسنه سویلنوب شهرت بولمق دشیشه
چاو اربه صوبی دشیشه چرو جیم عجمیله ایت انوکی دشیشه
چاغ وقت هنگام معناسنه چرب دست جیم وبا عجمی ایله اوزاللوکسنه که
وعنکبوت معناسنه شعوری کوردوکی شیئی یار وایشی ایواشلرعجبه رفیق
دیرلر یولداشه همراه معناسنه ده کلور عربیدر
دشیشه
[illegible] چیره دست جیم عجمی ایله اوزاللوکمه‌یه دادلکه
[illegible] هرایشه صوقوله وبتاره گستاخ ومتطاول
معناسنه
چابی خراج باغ وعشر محصول جمع ایدیجی معناسنه اسملار شعوری
چابک سریع الحرکه که هرایشی تیز طوتادکاهی جست ایده ردیف ایدرلر
چابوک واوایله ده چابک مرقوم معناسنه در شعوری

رعنا اولکه کوزللکده تعجب اولنور دکندوبی خلقه کوزر
کوسترر فارسیده شایع استعمال اولنانی بو وجهله
تفسیر ایلدیلر ظاهر بودر که صفت مشبهه صیغه سیدر رعونت
محبوبره نسبت اولنماقدن مدح معناسی قصد اولنور وفیخور
معناسنه وقحبه عورته دیرلر فردوسی بیت مرا خیره خواهی
که رسوا کنی به پیش خردمند رعنا کنی دنبشه

ریوبخو اغاج قوردی ارض معناسنه الارضة بالتحریك
دوبة تاکل الخشبة کما یقال ارضت الخشبة تؤرض
ارضا بالتسکین فهی مأروضة اذا اکلتها دثیثه
رعنا اول محبوبه دیرلر که محبوبلغنی ناز ایله کوستره
عربیده و فارسیده مستعملدر شعوری
خواجه سلمان بیت نکر رعنا چو سر نرکس مخمور کردان
دید در باغ نرکس حمرا اورد شعوری

رستم رکاب بهادر بهلوان دیمکدن
کنایه در مولانا صائفی بیت بدعوی دو
رستم رکاب دلیر زشمشیربازی نکشتند
سپر شعوری

در معمی
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ستخیز بمعنی رستخیز یعنی روز قیامت

میر نظمی ست در اینجا آنقدر شد فتنه انگیز

که پیش از وقت برخاست رستخیز

شعوری

[illegible]

تند سکون نونله بش معنایه کلور اول شرفنامه ده جست و متحرک معناسنه
ثانی فرهنگ جهانگیریده تیز لفظنه مترادف ایدوب تند و تیز دیرلر خشمگین و غضبناک
معناسنه ثالث دیو معناسنه یعنی دیوه دخی دیرلر رابع طاغ باشنه دیرلر که چکاد و چکاده
دخی دیرلر خامس بمعنی بلند و بلندی شعوری

تنبان کورشجیلرک دریدن طونلریدر و دخی تومان معناسنه در

توبان بمعنی تنبان مرقوم شعوری

تَرَّهَنَه باطل وبیهوده دیشه
تَرَفَنْد معناسنه دیشه
تَرْوَنْد یلان ومحال اولان سوز ودع

دوبیتی چار مصرع که رباعی دیمکدر قدمای شعرا
غزل دیمزدن اول قصاید و قطعه و رباعی دیرلر
ایمش رباعی یه دوبیتی نام اطلاق ایدوب غزلی
شعرادن اولا حضرت شیخ سعدی دیمشلردر
اندن صکره دوبیتی یه رباعی تسمیه ایتمشلر دیشیه

دُنْب سکون نونله قویروق که عربده ذَنَبْ دیرلر میم له دُم
دیدکلری اصلنده دُنب ایدی قاعدهٔ مقرره اوزرینه
نون ساکن بادن مقدم واقع اولمغین میمه قلب
اولنوب کثرت استعمال ایله بادوشدی کتابنده
دخی اویله یازلمور باشقه بر لغت اولدی خم و سم کبی
اصلنده خمب و سمب ایدی وانیده و سائر جمیع
حیواندن استعمال اولنور دیشه

الدَّوْرَقُ مكيال للشراب واراه فارسيا معربا
مختار

دلدار وصف ترکیبیدر داریدن دن کوکل طوتیجی
دیمکدر معنای لازمیسی کوکل آلیجی دیمک اولور یعنی
قبض ایدیجی اصلنده دارنده دل ایدی بس
ادات فاعلی که نون و دال و های رسمیدر
حذف ایدوب معنای عام ترکیبیدن معنای
خاص علمی یه نقل ایتمک ایچون مضاف الیهی تقدیم
ایدوب دلدار دیدیلر جمیع مشتقاتدن اولان
وصف ترکیبیده بو قاعده جاریدر مالدار و خزینه دار
و سردار و بونلرک امثالی بو قبیلدندر والحاصل
بونک کبی یرلرده جاناندن عبارتدر سودی

سهی بر وزن صفی راست و درست
راگویند عموما و هر چیز راست دسته را
خوانند خصوصا و بمعنی تازه و نوجه
و نوجوان هم آمده است برهان

شمسیه‌ی هفت رنك مهبیر
یاننده بر کوچک ییلدز درحدت نظری
انوکله امتحان ایدر اغبید ردیشه

خسرو معربدر ومعرب کسرادر که جمعی اکاسره کلور حاصلی عجم
پادشاهرینه کسری درلر اگرچه کسری هرمز بن نوشیروان
اوغلیدر اما تغلیب طریقیله سائر عجم پادشاهرینه ده اطلاق ایدرلر
نته که روم پادشاهرینه قیصر وچین پادشاهرینه فغفور وهند
پادشاهرینه رای دیرلر سودی

خطبه بالکسر زن خواستن صراح
خطب نکح وهی کلمة تتزوج العرب بها واختطب
القوم فلانا اذا دعوه الی تزویج صاحبتهم صراح
اخطب نوعی از مرغان وهر سبز صراح
خطاب سخن در روی گفتن صراح

خدایگان کسر یای تحتانی وفتح کاف فارسیله اولور پادشاه که
صاحب دولت و مالک مملکت شهنشاه وشهریار دخی
دیرلر حکیم انوری بیت گر دل و دست بحر و کان باشد
دل و دست خدایگان باشد ولـه بیت
خدایگانا سال نوت همایون باد
همیشه روز توچون روز عید میمون باد

خدایگان لفظ مفرد در اولور و مصاحب دولت اولان
کمسنه لره دیرلر دیمشه

خراباتی فاسق دیمکدر   خای داد

لذت معناسنه و خاییدن لفظندن صیغهٔ امر

و وصف ترکیبیدر شکرخای و لب خای کبی و جوفور

یرمعاک معناسنه دیمکدر

خوای داد لذت معناسنه واو رسمی ایله

الف نابتدر دیمکدر خراباتی خراباته یعنی میخانه‌یه

منسوب مراد مست مدامدر

~~خوار خواب حرمت وابله و دان وزبان کار~~ شعوری نادان

~~وبرنسنه‌یی اورنابه کتورمک بیمکه یارامیه واول بیجک~~

~~نسنه درکه بریردن بریره التورلر دیمکدر~~

جوهر گوهردن معربدر یعنی لفظ فارسیدر اما عربک تکلمنه کاف عجمی
دشوار اولمغله کافی جیمه تبدیل ایدرلر ~~بونده~~ قانون عرب بونده
بویله اولا کلمهٔ شترنکه بنکه بنج درر سودی

جوهر فرد جزء لایتجزی دیمکدر یعنی بر جزدر که هیچ تجزیه قابلیتی
یوقدر متکلمین اکا وجود ویردیلر وجمیع اشیا بو اجزادن
مرکبدر دیدیلر اما حکما بوکا قائل اولمدیلر و اشیاء صورت
و هیولیدن مرکبدر دیدیلر ایکی جانبک ادله‌سی کتب حکمیه‌ده
مسطور و مذکوردر سودی

جهان بفتح اول بر وزن مکان عالم ظاهر
و آنچه ما تحت فلک قمر است و جهنده را
نیز گویند و بکسر اول هم آمده است
و مال و اسباب دنیوی را هم میگویند

چهارسو چارسو معناسنه دیشه

بیت

چون باده مست بر سر خم رفت کف زنان

حافظ که دوش از لب ساغر شنید راز

مست باده یه قید اولنجه قتال معناسنه در
بر سر خم ده باده یه قید اولنجه قینایوب طاشمسندن
عبارتدر حافظ قید اولنجه باده یه بلبلانمسندن کنایت
اولور کف ده باده یه قید اولنجه کوپک اتمسندن
کنایت اولور که تازه باده نک شاشندن در حافظه
قید اولنجه ال چربمقدن کنایت اولور یعنی ایه لی
ایه یه اوربمقدن عبارت اولور مصرع اول ثانی یه
مرهوندر که حرف بیان و یا رابطه صفتدر

سودی

جام لغتده بر جنس قدحدر اما بونده اضافتله تخصیص کسب ایلمشدر
جهان نما وصف ترکیبیدر نماییدندن که لازمله متعدی بیننده مشترکدر
اما بونده نما کوسترجی معناسنه در یعنی متعدیدر جهان نما جهان کوسترجی
دیمکدر ترکیبی نما و عالم نما دخی بو معنایه در جام جهان نما دیدکلری لغتده
بر قدح ایدی که ملوک ماضیه اول جامه تواتر ایله مالک اولورلر ایدی
و عالمک عدل و ظلم و نظام و فساد و سود و زیان و نیک
و بدنی اول جامده سیر ایدرلر دی بو قضیه بویله مشهوردر سوددی

چارسوب : چارسو عربجه سوق معناسنه دیشه

جاروب جیم عربیله سپر که عربجه مکنسه معناسنه دیشه

جَقاجاق وجَقاجَق صدای تیغ واوازیتر که بیابی
اویلوب واتملقده ظاهر اولور شعوری

درشت یک وایری ضد ملایم و ناهموار معناسنه حقیقتاً
ومجازا اولسون بیت چنینست رسم جهان درشت کهی پشت
بر زین کهی زین به پشت عربیده خشن دیرلر
دُشت بد و زشت معناسنه در بر آدمک آدنی یرامز لفظله
ذکر ایتمکه دشتنام کرد دیرلر ادنی یرامز کدی دیمک اولور وسوکمکه
دشتنام داد دیرلر مرور ایامله تاسینی قالدروب دشنام داد
دیدیلر و دشمن دخی اصلنده دشتمن ایدی بد دل معناسنه زیرا
من دل معناسنه فرس قدیمدر و دشوار ده دشتوار ایدی و دشخوار
دخی دشتخوار ایدی وعلی هذا القیاس بونه وارسه کذا فی فرهنك
جهانگیری دوست ترکیبده دخی دیرلر مقابلی دشمن در بیت
مترس از دشمنی که دوست خوبست حذر از دشمنی که دوست
رویست دِویت مراتب اعدادده ایکیوز عدده دیرلر عربیده
مائتان دیرلر گاهی دوصد دیرلر دُوبود قفا نك یاقه سنه ده
ایکی طرفدن دیکیلن اینجو وصرمه ایله استلمش یاقه لق گاهی واو
کلور دو بد دخی دیرلر دودکَنْد توتونلك که اوجاق اوزرنده
ایدرلر اکا دود آهنك دخی دیرلر دُوسَنْد بمعنی چسپند یعنی میل
ایلمک ویاپشمق دُخدار کیرلنمش پاض قفتان ویرلی ساده
بیر نسنمی مث سرا پامهمل ومردار بوده که درابر جامه دخدار بوده
دختر طاز باشی یعنی قیل اولمیان باشه دیرلر دُرجکار
جواهر وانجو طولو قوتیسی

درج بویدان یعنی غالیه وزباد قودقلری کوچك حقه و قیمتدار جواهر
وانجو قیوب حفظ ایتدکلری حقه یه دیرلر مولانا هاتفی بیت سران
عرب را بمجلس نشاند ز درج لالی جواهر فشاند واستعاره طریقیله
محبوبك دیشلرینی انجویه تشبیه ایدوب دهانه درج دیرلر ایکی
معنایه ابو المعانی بیت بدستش درج پر از لعل و یاقوت
نهد بر درج دیگر در خوشاب درج اولدن مراد ساغر پر می درج
ثانی دهندر بر درجی بر درج اوزرینه قودی دیمك استر
دولج سرداب که زیر زمینده ایدرلر ایام حرّ و صیفده
ایچنده اوتورلر میر نظمی بیت چو فارغ شد ز بالاخانه
اوج شده غمخانه اش مشغوله دولج دغد کلن عروس
معاشه در ابو المعانی بیت دل مده آرایش زیبنده
دنیای دون این عجوزه بر جبل خود را نماید دغد خوب
دنباورد یعنی دمدار یعنی قویرقلی و قطار اشتر و استرك
صوکنده اولانی ترکیده دمدار دیرلر درودگر و درودگر
ترکیده دولکر عربیده نجار دیرلر کمال خجندی بیت
لکا کنند درست اهل زهد تخته عشق که مشکلست بمیمون
درودگری آموخت حکیم خاقانی بیت در مدح پدر خود
نوح درودگر نبودکر پدر من بدی
قنطره بستی زچوب بر سر طوفان او
درکر درودکر لفظندن اختصار اولنمشدر ترکیده دولکر بوندن غلطدر
دزدافشار بولد وغیبن سرقه ایدن آدمه دیرلر میرنظمی بیت
هرچه دارم برد غمزه یار همچو چشمش نبوده دزدافشار

معلوم اوله که اینه دار و اینه گردان شول کمسه دیرلر که بر اینه النه
الوب گزدررر و ملاقی اولدوغی کمسه یه صونار اولدخی بر پاره اینه یه
بقنور ایتدن صکره جیفکره ب النه بر اقچه یا بر فج منقیر ویروب اینه‌یی
النه ایدر بو صنع اکثر هند و عجم فقرا اشنده در مراد و مشتق اینه درکه
دموردن صاپلی اولور و المایینه دیسه‌لر اول مراددر سودی

اینهٔ اسکندری اسکندر ذو القرنینه منسوب اولان اینه در
حکما علم حکمتده تصنیف ایلمشلر و لب دریاده بر میل اوزرینه
وضع ایلمشلر که دریادن کلن کمیلر یوز میلدن زیاده
یردن اینجنده کورینورلر دی و اینجنده اولان دوستمیدر
دا خود دشمنمیدر معلوم اولوردی تصنیفی حکیم ارسطویه
نسبت ایدرلر و مجازا باده طلو جامه ده دیرلر
خواجه حافظ بیت
بنگر اینهٔ اسکندر جام جمست
تا بر عرضه دارد احوال ملک دارا

ابن بیت روزمره‌ازده
بهیچ نسخه دکلدر دیمکده سودی

ایدفعل مضارعدر کلور دکله معناسنه مولانا عرفی بیت
آن سوخته جانی که بکشمیر درآید گر مرغ کبابست که
با بال و پر آید فرهنگ شعوری
ایده سکون یای تحتانی و فتح دال ضیزندی صو اولسون غیری
اولسون غرنده ترشح معناسنه ایننده فتح یای تحتانی و سکون
نونله اسم فاعلدر کلیجی معناسنه اییده ضم یای تحتانی و سکون نونله
بیهوده کو ترسدن گفتار و سنگر معنالرینه جبر نظمی بیت
نشستن با عاقلان و کاردانان که اینده سخن
نشنیدن اولی شعوری

صورت شیشه براورد یعنی قالدی مولانا ع فی بیت
ازحجاب سنجم بسکه ع ق داد برون صورت شیشه
براورد زلال تسنیم صورت نه بندد وجوده
کلمز. خواجه سلمان بیت شبی نوشین لبت دیدن بخواب
خوش هوس دارم ولی صورت نمی بندد خیال خواب
نوشینم طبل درگلیم زد کار مخفی وجه معقول
واقع اولمسندن کنایه در کمال اسمعیل در نعت شریف بیت
صیت وصدات مشرق ومغرب گرفته اند دست تو
توزده طبل درگلیم طبل میخورد یعنی اورکراو

آسیاباد بلد کرمانی ترکیبی ظاهر در آسیای باد تقدیر زده
ابو المعانی بیت نوبت دولت مخواه از آسیاباد فلک
عز و جاهش بگذرد چون باد ازو غافل مباش
فرهنگ شعوری
آشفته ضم شین وسکون فا ایله سراسیمه و متغیر الحال
و مختل الدماغ معناسنه طالب آملی بیت
آشفته دماغیم سر و برگ سخنم نیست
دامن چه گشایم که گل در چمنم

اسکندر مشهور بر پادشاهك اسمیدر که علما بونده اختلاف ایلدیلر اصح قول
بودر که نبی دکل ایمش لکن بر صالح و عابد و متدین حکیم کامل ایدی که علمی
ارسطالیسدن الدی ابن فیلقوس رومی دیمکله مشهور در بعضیلر سلسلهٔ
اجدادینی حضرت نوحه دك اوغلی یافثه ایصال ایلدیلر و بعضیلر حضرت ابراهیم عصرنده
بو ذو القرنین لقبیله ملقب اولمسنده نیجه وجه بازمشلر سودی

اُستاد معروف معلم و فننده ماهر کمسنه یه دیرلر حکیم انوری بیت
تمتعی که منرا از خلق در جهان دارم   تمام جفای پدر بود وسیلهٔ استاد
کسر الفله خریده رسید و مولی یعنی صاحب عبید و جواری دیمکدر سروری

دِلاد بمعنی داماد عربیده صهر دیرلر کسر صاد ایله میرنظمی بیت فلکن کرشناسی
بمهر اعتماد فریبنده است این زن بر دِلاد دِهید صیغهٔ جمع امردر ایکی
معنایه کلور اول اوریکز اضربوا معناسنه ثانی ویریکوز اعطوا معناسنه شعو

دژاکاه ودژاکه ودژکاه خشم آلود وسهمکین وغضبناک
دژاکامه ودژکامه ودژکمه دژاکاه واخواتی معنارینه
مؤید الفضلاده بمعنی خواجه وزاهد مسطوردر دژغاله
حصار وقلعه قله سی که دژ قلعه در وغاله قله معناسنه در
دژله دجله معناسنه مسطوردر دژینه سراج وکفشگر
الترندن بیز درکه انکله دری دلوب دیکرلر دکرباره
دفعه معناسنه دربرکره دخی دیمک اولور دلخواه
توکل استدوکی وطبیعه خوش کلن نسنه دمسه ابریشم سفید
معناسنه درکه تعریب ایدوب دمسق دیدیلر دِه ایکی معنایه
کلور اول کوی که عربیده قریه دیرلر ثانی اور معناسنه
یعنی بزن امر صیغه سی اولور صیغه امر ووصف ترکیبی اولور فرمانده
دیرلر مولانا عبدالله هاتفی بیت یکی کفت بستان یکی کفت ده
یکی کفت احسن یکی کفت زه

دهاده بو بر لفظدر که جنک و مقاتله و محاربه‌یی بیان ایدر
ایکی صف لشکر بر برینه اورا اورایتدیلر دیمک اولور
شاعر بیت دهاده بتیغ چکاچک زتیر زهر سو رسیده بچرخ
اثیر مولانا هاتفی بیت غریو دهاده بر آمد چنان که افتاده
از دست شیران سنان وله بیت دهاده برآمد زهر دو
طرف دو دریای کین بر لب آورده کف دهجه زبان
دیلمیده رعیت معناسنه در دهشته ایکی معنایه بخشش
وعطا معناسنه در تصرفات عامه قبیلندندر و شعرا اشو لفظه
ایراد ایلمشلردر بیت نباشد کس چو تو فرخ سرشته
عجب نبود ز تو لطف دهشته دیباجه یوزکه عربیده
وجه دیرلر و یکاق خد معناسنه و کتاب و مکتوب اولی خواجه
سلمان مصرع دفتر افلاک را چون ذات او دیباجه شد
خط سبز اختران را گرد رایش مسطری

خراباتده کلارکی دیرلر قوزی دریسندن
برجنس طاقیه اولور اکثری درویشان ومشایخ
گیرلر کلاه اولورکه اول کلاه اوزرینه لف عمامه ایدرلر
ترکی اصلنده تشدید ایله وکاف عجمی ایله در
کلاه تتری سمور وجلقفادن برجنس طاقیه درکه
اکثر تاتار خانلری وشهزادلری وسلطانلری
گیرلر کفوی شارح گلستان

عالم آرا . بر نوع کلدر بصره جانبندن کلور
چوق یبراقلری اولور خیلی زمان طورر
صولمز و دوکلمز. قورودقدنصکره اثواب
ایچنه قورلر غایتده لطیف رایحه‌سی واردر
حجاز ولایتنده اولان کادی کبی قوقوسی
زمان طورر کتمز. آرادخی دیرلر دیشه

فصل در بیان طریق ترجمهٔ لسانی بلساندیکر معلوم اولهکه بر لغتی لغت
اخری یه نقل و بر لسانی لسان اخرایله ترجمهده ایکی طریق وار در طریق اول
بودرکه ترجمه اولنهجق عبارتک مفرداتی کلمه بکلمه لغت اخریدن مرادف
اولان لفظی ذکر ایدوب ترتیب کلمات مترجمه یه موافق ترجمه اولنه مثلا فکرسیده
افتاب فروشد عبارتنی عربی عبارت ایله الشمس الی الاسفل ذهبت و ترکی
عبارت ایله کونش اشاغی یه کتدی دیو ترجمه ایتمک کبی یوحنا ابن بطریق
وابن ناعمهٔ حمصی بو طریقی اختیار ایدوب کتب یونانیهنک اکثرینی بو وجه اوزره
ترجمه و عربی یه نقل ایتدیلر لکن مخفی اولمیه که بو طریق صعوبتدن خالی دکلدر
زیرا هر کلمهنک مرادفنی بولمق مشکل اولدیغندن ماعدا التعبیرلرک سبکی
بری برینه مخالف اولور لهذا امر بو رلرک ترجمه ایتدکلری کتبدن چندان
انتفاع اولنمز. طریق ثانی بودرکه ترجمه اولنهجق عبارتک مضمونی مترجم
ذهننده تصویر ایدوب اول مضمون لغت اخریده نه عبارت ایله تعبیر
اولنه کلمش ایسه اول وجه اوزره ترجمه و تعبیر ایدر مثلا مثال مذکورده
عربی عبارت ایله غربت الشمس و ترکی عبارت ایله کونش باتدی دیو ترجمه
و تعبیر ایدر حنین بن اسحق و جوهری طریقی بودر لهذا بو فقیر مترجم ترجمه
ایتدیکی کتابلرده بو طریقه سلوک معتادی اولمغله مقدمة الادب
ترجمهسنده دخی بو وادیی اختیار ایتدی

واصل معنى الترجمة التعبير عن لغة باخرى ويكون بمعنى التبليغ
لما خفى من الكلام لبعد قائله او لحايل بينه وبين سامعه
او لقصور فهمه كما فى شروح البخارى ومنه قوله ان الثمانين
وبلغتها قد احوجت سمعى الى ترجمان واطلاق الترجمة على
التسمية على طريق التشبيه لجعل معرفة المسمى باسمه
لمعرفة المعنى بالتعبير عنه بلغة اخرى وهو مجاز متعارف
والقول بانه التسمية قبل الخروج من الذهن الى الخارج
لانه لما كان غير معلوم عبر عنه بالترجمة لجامع بينهما تكلف
لا حاجة اليه لما عرفته والترجمان وهو المبلغ عربى وقيل انه
معرب درغمان تصرفوا فيه وفيه لغات فى كتب اللغة
شرح الشفا للشهاب فى الديباجة

کمند برابند رحلقه حلقه ایدوب طوتمان ات
وغیری حیوانک بوغازنه کچوروب طوتارلر ور
نوع قوشا قدر واستعاره طریقیله زلف محبوبانه
دیرلر کوکلی طوتدیغیچون ابو المعانی بیت کمند چین
زلفش کردن دل راشده محکم ازان شد
بسته کردن بنده حسن جهانگیرش
کمند مند تابع الفاظ قبیلندندر خرابیاب معناسنه
از فرهنگ

گنا كاف عجمى ايله كناه لفظندن مخففدر ديـشه

کاغذین جامه بخونابه بشویم که فلک رهنمونیم بپای علم داد نکرد

کاغذین غینک فتحیله و یاء نسبی و نون تأکید ایله کاغذه منسوب دیمک
اولور جامه قفتان کاغذین جامه متظلم اولنلرک کیدکلری کاغذدن
قفتاندر بونک اصلی بودر که قزلباشدن اول عجمده قاعده بو ایدیکه برکمسه
برکمسه دن شکایت ایتمک لازم اولسه اول اینسکی بر کاغذدن قفتان
بیدر ایدوب و حاکم مملکت اوکنده اثنای تظلمده یاقاردی تنه کره رو بده
باشنده حصیر یاقمق عادتی جاری ایسه بخونابه بامع معناسنه در خوناب
قانلی صو دیمکدر آخرنده هاء رسمی مبالغه افاده ایدر بشویم فعل مضارع متکلم
مع غیره سوبندن یومق وارینمق معناسنه در و یاخود امر متکلم مع غیره
در اما بونده امر اولمق معناسی اوقدر بوبالمز دیمکدر که حرف تعلیل فلک
مصرع ثانیه مرهوندر رهنمونیم یای مصدریه و میم متکلم له دلالت معناسنه در
بپای با حرف صله در پای بونده دیب معناسنه در علم قلم وزنی اوزره
سنجقدر داد عدل معناسنه در پای علمه اضافتی لامیه در و علمک داده
پاینه مجهول لیت بودر که کاغذدن قفتانی خونابه ایله یعنی قانلی کوز یاشیله یوبالم یعنی اولقدر قانلی
کوزیاشی دوکه لیم که کاغذین جامه قیزل اولا زیرا فلک بزی عدالت سنجاغی دیبنه دلالت
ایلمدی حاصلی حاکم اوکنه و حضورینه واردب احوال پریشانمی شکایت و اعلام ایلمکه مانع
اولدی بس بودخی بنفسه بر ظلم در ایمدی کاغذین جامه یی خونابه ایله ملون ایده لم که تا که
زیاده مظلوم اولدیغمز دال اوله

سودی

کفتا اصلی کفت در کاف عجمی ایله که دیله کلان سوزه دیرلر
آخرینه الف زیاده اولنمشدر مقام جوابده استعمال اولنور
کفت مقام سئوالده استعمال اولنور الفک زیاده سی
جوابی سئوالدن فرق ایچوندر دستنه

یلدا بر وزن فردا شب اول زمستان و شب آخر پاییزست که
اول جدی و آخر قوس باشد و آن درازترین شبهاست
در تمام سال و دران شب یا نزدیک بآن شب آفتاب
ببرج جدی تحویل میکند و کویند آن شب بغایت شوم
و نحس و نامبارک میباشد و بعضی گفته اند شب یلدا
شب یازدهم جدی است و نام یکی از ملازمان غیبی
هم بوده است برهان

دوسکانی شرابی بود که با معشوقه خورند
وبعضی گفته اند که پیاله ایست که کسی در نوبت
نوشد بکری بد هدشاعر گوید نظم
به ... نشاط و کامرانی
دوست بنوش دوسکانی
سروری

... فخری گوید
دوسکانی جمله بریادش خورند
روز عشرت دوستان با دوستان
از فرهنگ سروری

راهیست که کاسه میتوان داد بدست ایشلک
واینده ورونده سی چوق یولدن کنایه در
کویا کثرت خلق برمرتبه ده درکه ایرودهاوتان
کمسنه یه بر کاسه ویرملک مراداتسه الدن
اله اول کیروده اولان کمسنه یه اولاشدر
دستور جدید

زنار بستن عهد را گویند از اصطلاحات صوفیه   زنار نون مشدده ایله سراویلین ایب
وایلک وابریشم مثللی نسنه لر عموما میر خسرو بیت هر سو که گردد نامزد زین بارگه یک سایبان
دور فلک حبل المتین برجای زنار آورد   وکفره ورهبانلر وقسیسلر میانلرینه باغلدقلری
ایب قوشاق خصوصا مزبورلرک بیلدرینه باغلدقلری ایبک اون ایکی یرده دوکمی واردر
حضرت عیسی علی نبینا وعلیه السلامک اون ایکی حواریونه اشارت اوله که نوا اون ایکی [illegible]
ادم عیسانک یقینی ادملری واصحابی ایدی بونلره حواریون دیرلر حضرت عیسی [illegible]
ویردیلر حکیم خاقانی بیت زدم ناقوس گیرم [illegible] محکم   شوم زنار بندم زین تعدا
وگاهی شعرا استعاره طریقیله زلف دلبری زناره تشبیه ایدرلر دل عاشقی اول باغله محکم
باغلدیغی اجلدن
فرهنگ

رَهی بمعنی رَهی یعنی قول وبنده معناسنه منقولدر رَوانی
یعنی رایج وقیمتلو رَوایش معناسنه رَوایی لایق وجائز
اولمق وکچر متاع واقچه معناسنه میر نظمی بیت نجاه عشق را باشی
سزایی اگر کالای اخلاصت روایی رهاوی بر مقام ادیدر
راهوی دخی دیرلر رَه‌گشای شهورلکنک اون یدنجی کونی
اسمیدر نته‌کم میر نظمی بیت بگلشن گزین باده دلگشای
بروز فرح بخشدت رَه‌گشای رَه‌گوی بمعنی خنیاگر ونغمه سراینده
ومقامات معناسنه وگوی گوینده دیمکدر رهی قول
وبنده معناسنه در حکیم اسدی بیت رهی را مکردان جنان
سرفراز که نتواندا ورد بان پایه باز چوخواهی رهی را نامی کردمه
بزرکیش جز پایه پایه مده که چون از گذافش بزرگی دهی
ندارج تو داند ندارج مهی رَی بو وزنک ایکی معنایه در اول عجم
حدودنده داخل بر شهر معظم نامیدر خیلی قصبات وقرایه شامل
بر مملکتدر ثانی اول شهزاده نامیدر که ایکی برادر ری شهرینی
تعمیر ایدرلر برینک نامی ری برینک راز اولمغله شهری نام بری
کند واسمنه مضاف ایتمک استر میانلرنده منازعه اولد قده
اهل ولایت اتفاقیله شهره ری وخلقنه رازی تسمیه ایدرلر
وزبان لاتین یعنی فرنک لساننده رَی پادشاه دیمکدر
باب الراء المکسوره

ردا مشایخ وعلماکردنلرینه قودقلری دلبند وشال معناسنه
حکیم خاقانی بیت بدل سازم بزنار وبرنس ردا وطیلسان
چون پور سقا ریسا ریسیدن لفظندن مشتق اسم فاعل اولوب
اکریجی معناسنه وضعفدن اینلمك معناسنه که باریك ریس دیرلر
اصطلاحیدر ابو المعانی بیت درازی میکشد چون مخنث عشق شد از
درد وغمش باریك ریسا رکاب اوچ معنایه کلور اول معروف
اوزنکی معناسنه ثانی پیاله یعنی قدح ثالث اسب سواره یعنی
بنلان ات بیت بهرجانب که رواری بیقدر رکابت را بود دولت
عنانکیر ریشاب قورجق صقال وزلف وکیسو وموی مجعد معناسنه
که قیل بربرینه طولاشور ویاخود ال ایله قورلمش اوله بو لغت هم فاعل وهم
مفعول استعمال اولنور رباب اصلی عربیدر تعجیم اولنمشدر ریشه
ایکی معنایه در اول یعنی سرشت استاد بیت طبع نقاشش بجلك دود
ریشه خامه مانی واز ریساخته ثانی مجمع الفرسده یعنی جاروب
دهرنه که اسکیوب خرابه یقین اوله
رکابدار دورت معنایه کلور اول ساقی معناسنه کلور که رکاب
پیاله معناسنه اولدوغی ذکر اولندی ثانی خدمتکار اسب که روملر
سراج دیرلر ثالث فرهنك جهانکیریده اول پیاده یه دیرلر که رفیقی
سوار اوله بو زمانده اکا جلودار دیرلر رابع اول خدمتکاره دیرلر که
خدمت سلاطین وکبارده پیاله ونعلبکی والات بزمی محافظه ایدر

دسته چوب الده کنور دکلری دکنک وچوالک قولپی وکستا خلق معناسنه
دِلب سکون لام ایله چنار اغاجی عربیده راضح دالک ضمه سیله در دِلاب
جوف قاپنایوب غلیظ اولان سوده درلر دِکشب دون کیجه دیکدر
دیکشب مثله دنب سکون نونله قویرق که عربیده ذنب درلر میمله دُم
دیدکلری اصلنده دنب ایدی قاعدهٔ مقرره او زرینه نون ساکن بادن
مقدم واقع اولمغین میمه قلب اولنوب کثرت استعمال ایله باد وشدی
وسمب ایدی وانانده وب تُرجمیع حیواناتده استعمال اولنور وهرسنه نک
اوجنده بر سبیل استعاره استعمال اولنور دوشاب
دِبس دیرلر صبیر یانینده دبس ودوشاب ذکر اولنسه خرما بکمزی عربجه
مراد اولنور اوزم بکمزینه رب العنب درلر دولاب صودولابی که
چرخ ایله دونر وپنجره دولابی دریچه معناسنه راتب رزق مقسوم
عربیدر رباب اقلق وقوپوز ودرت قیللوب زه اطلاق اولنور
وعربیده بولوت پارهسی بر بلوت پارهسنه اوبخته اولمش رسن تاب
دخی دیرلر زینه که حبلی حبب استعمال ایدرلر رکاب اوزنکی عربیده رنجده دخی شایعدر اماله ایله رکیب
اولمش صوینه درلر رُب هرشنه نک عقیده
ایکیسی بربرده استعمال اولنور رُفت ورُوب سپرکه انکله خرمن سپورلر

زاکاب کاف عجمی ایله مرکب که بازو بازارلر زرکاب مرکب
زاکاب معناسنه زرکاب کاف عجمی ایله در زاکاب لفظندن
مخففدر مرکب معناسنه بیت حیات در ظلمات ازین زمان محقق شد
که نوک خامه او جان همی دهد زرکاب زرب اسان واوجوز
زانک فتحه سیله زرب معناسنه زبان فریب یلانجی کذوب
معناسنه زبان فریفته دخی دیرلر

زنبه قاسق قلی معناسنه در ثانی زنبق معناسنه در زنکله جکراغوکه
عورات ایاقلرینه بغلرلر وقت جماعده صداسی حقه خلله لذت حاصل اولنور
و زنده پیل ارککی فیل معناسنه وکبیر الجثه ومهابتلو فیله دیرلر فیلک صفت
ممدوحه سیدر زونکل کوزنشت وحقیر معناسنه زادبوم وطن اصلی
معناسنه در میر نظمی بیت خاطر افکار مارا درهم است زادبوم عاشقان
ملک غم است زردم بوله کوزمک الجون ترک اولنان طعام
زادراه معناسنه که زردمه دخی دیرلر وله بیت بحسرت این دل کریان کردم
بجز بخت جکر زردم نبودی رعه زوزنیم اول پاره به دیرلر که جامه نک ارقه
طرفنه دیکرلر ترکستانده یعنی اوزبکده الباقی دیرلر
زادن طوغمق وطوغرمق معنالرینه مصدردر هم لازم هم متعدی استعمال اولنور
زرنخ

زَهیدن ایکی معنایه در اول صو چشمه دن وقسقیه دن صیچرامق ثانی
قارده بوغمق معناسنه در   زَریْن   اولکه یه دیرلر که دنیایه پشت وپا
اورمش بعده تارک دنیا اولمش   زَرَبیاوْ   اریمش کمش معناسنه در
زَهُو   چرک کوش معناسنه   زاره   ایکی معنایه در اول زار معناسنه که
خوار ایله مترادف اولوب خوار وزار دخی دیرلر   ثانی زاری معناسنه که
ناله ایله مترادف اولوب ناله وزاری دیرلر   زال کوفه   نسخهٔ میرزا
ابراهیمده اول پیره زندر که طوفان انک تنورندن قینادی
زاوْلانه   بوقاغو معناسنه در که دمور قید در
زَبُوده   بی تأمل وبی دقت معناسنه در   زَبهیده   اشاغی
دوشمش معناسنه   زخاره وزخّاره   شاخ درخت
زَنخوانده   کلین یعنی جوب ایلیب المغه کلان عوزیمه دیرلر
زَغاره   خمیرهٔ نان معناسنه   زَغُونه   خام ابریشم بوماغی که ایکه صارلمش
اوله بناغ وفزموک وجغزسنه وکیسنه دخی دیرلر   زَمزَمه
اوچ معنایه کلور اول اهسته ترنمات معناسنه   ثانی بر کلمه در که مغان
ستایش جناب باری تعالی عز اسمه ایچون وقت غسل بدن واکل طعام
ومحل عبادتده تکلم ایدرلر   ثالث مصنفات زردهشتدن بر کتابدر
زَمه   شتاب معناسنه بعض نسخه ده زاج معناسنه ده منقولدر
کتاب السامیده شبیه زاج بر طاشدر   شعوری

باج اوج معنایه کلور اول فرهنگ جهانگیرده اول مال و اثواب
وزر و سیمه دیرلر که ذی قوت پادشاهه کندودن ادنی پادشاهلر
ویرلر و مملکت ضابطلری ویررلر حکیم فردوسی بیت سلیح د
هیونان و اثواب باج بایران فرستاد باتخت عاج ثانی
باج معروف که باجدار رابنده و رونده یولجیلردن الورلر
حکیم خاقانی بیت غم زاب باج نفس میگیرد لب بفریاد نفس
زان جگنم و مجمع الفرسده خراج معناسنه در که باز و ساو
دخی دیرلر شمس فخری بیت جو دشمن خسرو ستانی برد
ملک باج ده یک چرا میخورد ثالث بمعنی خاموشی
اول خاموشلقدر که مغان یعنی آتش پرستان بدنلرین
یودقده و یمک یدکده اصلا تکلم ایتمزلر شیخ نظامی مثنوی
بدان وقتی که خسرو دستگه داشت رسوم باج بر رسم را
نگه داشت جو آمد وقت خواندری عالم زموبد خواست
رسم باج و برسم
شعوری
بادیج ایام عید و نوروزلرده ایتدکلری صالنجق که صبیان و زنان
اوتوروب صالنورلر شمس فخری بیت امن و عدل و استقامت
در هوای ملک تو میخرامد باد جون بازی کنان بر بادیج
اهل هرات کاز و اهل کرمان کوجه وتکواجو و اهل اصفهان
جنجیل و جنجولی و اهل شیراز بادبیج دیرلر بو معنایه ابو المثل بیت
جو هندوانی بر بادبیج بازیگر ز تاک خوشه فروهشته و زباد
توان ادات الفضلاده بازیج و وازیج واقعدر شعوری

[illegible]
[illegible]

گربز کاف عجمیله بانک ضمه‌سی وکسری جائزدر شمس فخری زیرک
ودانا معناسنه نقل ایلمش واشبو بیتی انشا ایلدی بیت
بکار از در دولت سر تا کسی کو بود مرد دانا وگربز
وقوتلو معناسنه واول کمسه که غایتده صرار اوله والدعوج
خداع معناسنه تعریب ایدوب جربز وقافله قربز دخی دیرلر
قانون ادبده بویله نقل ایلمش دشیشه
گربزی زیرکی ودلیری وبخردی وطرازی معنالرینه استعمال
لنور شیخ سعدی بیت که تا جمع گردان ز راز گربزی
ه شد لشکر از عاجزی
فرهنگ شعوری
دشتی وشق دیدکلری جانور که معتبر کورکی
اولور دشیشه

سخن در ره کفت مقصودی اولان منزله سرعت ایتدیکه
مهم اولان کلامنی سویلیه جك مقداری تأخیر ایتمیوب
اول کلامی یولده سویلیه رك كتدی دیمكدن عبارتدر

حافظ شیرازی

بکوی فقر قدم کرنهی روان برخیز
طواف کعبه اکر بایدت سخن در راه

دستور جدید

بوغازلرینه بغازلر عربیده سین مشدده ایله بش معنایه کلور اول
اصلاح ایلمک ثانی افساد ایلمک معناسنه اسماء اضداددندر ثالث
رنسه دن خبر وحکایت معناسنه رابع اول علت حما خامس
اسم جبلدر رَماس مصطکی ساقزیدر رَمْس خاک
معناسنه در رَواس صوتره سی در شاعر بیت شود
باغبان دلخوش وروی شاد که در باغ روید رَواس ورشاد
رادمنش کریم الطبع معناسنه در که راد سخا وجوانمرد ومنش
طینت وجبلت معناسنه در رکن الدین بکرانی بیت رادمنش
پیرجهان دیده در همه اخلاق پسندیده راش بوزن ماش
غله انباری معناسنه در که جاش دخی دیرلر رامش درت
معنایه کلور اول بمعنی سرود ایرلق که ایرلایه رامشکر دیرلر حکیم
اسدی بمعنی سرود بیت زکوس وتبیره برامد خروش
جهان بر شد از رامش ونای ورود ثانی بمعنی عیش وطرب
ثالث فکر ورای معناسنه استاد لطیفی بیت بهران شه که بارای
ورامش بود همه ملک منقاد ورامش بود رابع فرهنک
جهانکیرده چونکه ساز ونغمه باعث ارامشدر یعنی سبب راحت
وقراردر انکا بنا سرود ونغمه یه رامش وسازنده یه رامشکر
دیرلر

رمز اول اشارتدر که کوز ایله یاخود برمق و یا دوداق ایله حاصل
ایهام و نزاکت ایله اوله عربیدر   رنکامیز برقاچ لون اولان
نسنه که مختلط الالوان معناسنه و دخی استعاره وجهی اوزره هر نسنه
دن خبردار و دخی دوستلغی محکم اولمین کمسنه یه دیرلر ابو المعانی بیت
با دوستان یکرنک شو در راه رنکا ورمرو   باشد درونت صاف و
چون پرنقش و رنکامیز مشو   رنکرز بویاجی معناسنه عربیده
صباغ دیرلر   رس بش معنایه کلور اول رسیدن لفظندن
صیغهٔ امر و وصف ترکیبی اولور مددرس و فریادرس کبی امر معناسنه
اولدقده ایرش دیمک اولور شیخ ابو سعید ابو الخیر بیت   یارب تو بفریاد
من بیکس رس   لطف و کرمت یار من بیکس بس   هر کس بکسی
وحضرتی می نازد   جز حضرت تو نیست من بیکس کس   ثانی فرهنك
جهانگیریده رسن و کمند معناسنه   ثالث سرحد عجمده بر نهر عظیم ادیدر که
ارس دخی دیرلر   رابع نقره و طلا و مس و سیماب و سائر فلزات
معناسنه در زبان هندیده دخی بونلره رس دیرلر   خامس مؤید الفضلاده
بمعنی کلوبند زنان که عورتلر انجو و لعل و زمرد ایله مشبك دیزوب